
VUNAU
KEI NA
VEIYALAYALATI

NA
VUNAU KEI NA
VEIYALAYALATI

NI LOTU I JISU KARISITO
NI YALODODONU EDAIDAI

ERA TU KINA NA IVAKATAKILA A SOLI VEI
JOSEFA SIMICI, NA PAROFITA

KEI NA SO NA KENA IKURI MAI VEI IRA NA KENA ISOSOMI
ENA MATAVEILIUTAKI NI LOTU

LEWE NI IVOLA

iVakamacala Taumada	v
Veitarataravi ni Gauna	x
iWase	1
iVakaro Raraba	381

AIVAKAMACALA TAUMADA

Na Vunau kei na Veiyalayalati e ivakasokumuni ni ivakatakila vakalou kei na itukutuku ni veivakauqeti ka soli me baleta na kena tauyavutaki kei na vakalawataki ni matanitu ni Kalou ena vuravura ena veisiga mai muri. E dina ni levu na wase ni ivola oqo e vagolei sara ga vei ira na lewe ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, ia na itukutuku, na ivakasala kei na veivakauqeti sa yaga ki na tamata kecega ka tiko talega kina na veisureti ki na tamata kece ena veivanua taucoko me ra rogoca na domo ni Turaga ko Jisu Karisito, ni tukuna vei ira na veika me baleta na nodra tiko vinaka ena bula oqo, kei na sala me ra rawata kina na veivakabulai tawavakaiyalayala.

E vuqa na ivakatakila ena itukutuku vakasokumuni oqo e a ciqomi mai vei Josefa Simici Lailai, na imatai ni parofita ka peresitedi ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai. E so tale a qai soli mai vei ira e so na kena isosomi ena Mataveiliutaki (raica na ikau ni V&V 135, 136 kei na 138, kei na iVakaro Raraba 1 kei na 2).

Na ivola ni Vunau kei na Veiyalayalati e dua vei ira na ivolayavu ni Lotu me ikuri ni iVolatabu, na iVola i Momani, kei na Mataniciva Talei. Ia, na Vunau kei na Veiyalayalati e rui talei duadua baleta ni sega ni vakadewa ni dua na itukutuku makawa, ia e vu mai ena gauna oqo ka solia mai na Kalou vei ira na Nona parofita digitaki ena vakalesui mai ni Nona cakacaka tabu kei na tauyavutaki ni matanitu ni Kalou e vuravura ena gauna oqo. Ena ivakatakila, ena rogoca e dua, na domona malumu ka rui laulau na Turaga ko Jisu Karisito, ni sa vosa tale tiko mai ena itabagauna ni taucoko ni gauna; kei na cakacaka sa tekivutaki oqo e sa vakarautaki kina na iKarua ni Nona Lako Mai, me vakayacori kina ka veidonui kei na nodra vosa kece na parofita tabu mai na itekivu kei vuravura.

O Josefa Simici Lailai a sucu ena i ka 23 ni Tiseba 1805, mai Saroni, Yasayasa vaka-Winisa, e Vemoni. Ena nona gauna ni gone, e a toki vata kei iratou na nona matavuvale ki Menijesita ni gauna oqo, ena ra kei Niu Ioka. Ena gauna ko ya ni vakaitikotiko voli e kea ena vulaitubutubu ni 1820, ni sa yabaki tinikava, a raica kina na imatai ni nona raivotu, ka rau a veisiko vakatamata mai kina na Kalou, na Tamada Tawamudu, kei na Luvena ko Jisu Karisito. A tukuni vua ena raivotu oqo, ni Lotu dina i Jisu Karisito ka a tauyavutaki ena gauna ni Veiyalayalati Vou, ka qaravi kina na taucoko ni kosipeli, sa sega ni tiko e vuravura. Na ivakaraitaki vakalou tale e so a qai muri mai ka a vakavulici kina mai vei ira e vuqa na agilosu; ka vakaraitaki vua ni sa tiko vua na Kalou e dua na itavi bibi me vakayacora e vuravura ka sai koya ga ena qai vakalesuya tale mai ki vuravura na Lotu i Jisu Karisito.

Ni sa toso tiko na gauna, sa vukei o Josefa Simici mai na veivuke vakalou me vakadewataka ka tabaka na iVola i Momani. Ena gauna vata ga oqo erau a tabaki kina kei Oliva Kaudari ki na Matabete i Eroni mai vei Joni na Dauveipapitaisotaki ena Me ni 1829 (raica V&V 13), ka oti ga ko ya e rau sa mai tabaki talega ki na Matabete i Melikiseteki mai vei iratou na iApositolo ni gauna e liu ko Pita, Jemesa, kei Joni (raica V&V 27:12). E ra a qai muri mai na veitabaki tale eso ka mai soli kina na idola ni matabete mai vei iratou ko Mosese, Ilaija, Ilaisa, kei na vuqa na parofita ni gauna e liu (raica V&V 110; 128:18, 21). Na veitabaki oqo, era sa vakadeitaka ni sa vakalesui mai na kaukauwa vakalou vua na tamata e vuravura. Ena 6 ni Epereli 1830, ena veidusimaki vakalomalagi, a tauyavutaka kina na Lotu na parofita o Josefa Simici, o ya na Lotu dina i Jisu Karisito ka sa tiko tale ena kedra maliwa na tamata, na kaukauwa me ra vunautaka na kosipeli kei na qaravi ni cakacaka vakalotu ni veivakabulai. (Raica na V&V 20 kei na Mataniciva Talei, Josefa Simici—Ai Tukutuku 1.)

Na ivakatakila tabu oqo era a ciqomi me isau ni masu, ena veigauna e gadrevi kina, ka basika mai na veika era sotava sara tikoga ena bula oqo ka vakaitavi kina na tamata. Era vakasaqara na veidusimaki vakayalo na Parofita kei na nona itokani, ka ra sa vakaraitaka na ivakatakila oqo ni ra sa ciqoma. Ena ivakatakila, ena raica kina e dua na vakalesui mai kei na tasereki ni kosipeli nei Jisu Karisito kei na dolavi mai ni itabagauna ni taucoko ni gauna. Na toso ki na yasayasa vaka ra ni Lotu mai Niu Ioka kei Penisilivenia ki Oaio, ki Misuri, ki Ilinoi, kei na kena itinitini ki na Buca Levu ena ra kei Amerika kei na nodra sasaga vakaukauwa na Lewenilotu ena kena sagai me tara ko Saioni e vuravura ena gauna oqo e mai vakaraitaki talega ena veivakatakila oqo.

E vuqa na iwase ena kena itekivu e baleta tiko na vakadewataki kei na tabaki ni iVola i Momani (raica na wase 3, 5, 10, 17 kei na 19). E so na wase ki muri e vakaraitaka na cakacaka nei Josefa Simici na Parofita ena nona cakava na ivakadewa veiuqeti ni iVolatabu, na gauna a ciqomi kina e vuqa na iwase ni vunau bibi (raica, me kena ivakaraitaki na wase 37, 45, 73, 76, 77, 86, 91, kei na 132, o ira yadudua ka tiko na kena isema ki na vakadewa ni iVolatabu).

Ena ivakatakila, sa tukuni na ivunau ni kosipeli ena kedra ivakamacala na yavu ni itukutuku vinaka me baleta na Lewetolu Vakalou, na vanua e vu mai kina na tamata, na bula dina nei Setani, na inaki ni bula vakayago, na yaga ni talairawarawa, na gadrevi ni veivutuni, na cakacaka ni Yalo Tabu, na veicakacaka vakalotu kei na vakayacori ni veika me rawati kina na bula, na inaki ni vuravura, na ituvaki ni tamata ni sa oti na Tucake Tale kei na Veilewai, na tawamudu

ni veiwekani ni bula vakawati, kei na gauna tawamudu ni matavuvale. E vakatalega kina, na tasereki vakamalua ni ituvatuva ni veiliutaki ena Lotu ka vakaraitaki ena veikacivi vakabisopi, na Mataveiliutaki Taumada, na Matabose ni Le Tinikarua, kei na Vitusagavulu kei na nodra yavutaki na itutu ni vakatulewa e so kei na kuoramu. Kena iotioti, na ivakadinadina sa soli nei Jisu Karisito—na Nona vakalou, na Nona tui, na Nona taucoko, na Nona dauloloma, kei na Nona kaukauwa ni veivakabulai—sa biuta na ivola talei oqo ki na veimatavuvale io “sa uasivi cake mai na iyau ni vuravura taucoko” (raica na ulutaga ni V&V 70).

Na ivakatakila eso oqo era a vola taumada na vunivola nei Josefa Simici, ka ra veiwaseitaka na lewe ni Lotu na kena ilavelave volaieliga, me tauyavutaki e dua na ivolatukutuku tudei vinaka, era qai lavetaka na vunivola na ivakatakila oqo ki na ivola ni itukutuku volai, ka ra a vakayagataka na iliuliu ni Lotu ena kena vakarautaki na tabaki ni ivakatakila. A raica ko Josefa kei ira na Yalododonu taumada na ivakatakila me vaka na nodra raica na Lotu: ni bula, vakasakiti, ka na yaco me vakasavasavataki ena ikuri ni ivakatakila. Era kila talega ni rairai a yaco beka eso na cala sega ni nakiti ena gauna e lavetaki tiko kina na ivakatakila ka vakarautaki me tabaki. Oqori na vuna a kerei kina o Josefa Simici ena dua na koniferedi raraba ena 1831 me “vakadodonutaka na cala eso oqori ka na rawa ni kunei ena cakacaka ni Yalo Tabu.”

Ni sa railesuvi oti ka vakadodonutaki na ivakatakila, sa tekivu me ra tabaka na lewe ni Lotu mai Misuri e dua na ivola ka yacana na *A Book of Commandments for the Government of the Church of Christ* [E Dua na iVola ni iVakaro me baleta na kena Liutaki na Lotu i Karisito], ka tu kina e vuqa na nona ivakatakila taumada na Parofita. Na imatai ni sasaga oqo me tabaki na ivakatakila a mai tini ena nodra sa vakarusa na dauvakacaca na valenitabaivola ni Yalododonu ena Yasayasa vaka-Jekesoni ena 20 ni Julai, 1833.

Ni ra sa rogoca ni sa vakarusai na valenivolavola ni tabaivola mai Misuri, era sa vakavakarau o Josefa Simici kei ira eso tale na iliuliu ni Lotu me laki tabaki na ivakatakila e Katiladi mai Oaio. Me baci vakadodonutaki tale na cala, vakamatatataki na vosa, ka kilai na kena vakatorocaketaki na ivunau kei na tauyavutaki ni Lotu, a raica o Josefa Simici na kena vakadodonutaki na itukutuku lewe ni so na ivakatakila me ra vakarautaki kina ena kena na tabaki ena 1835 me *Doctrine and Covenants of the Church of the Latter Day Saints* [Vunau kei na Veiyalayalati ni Lotu ni Yalododonu Edaidai]. A vakadonuya o Josefa Simici e dua tale na itabataba ni Vunau kei na Veiyalayalati, ka a tabaki ena vica ga na vula ni oti na nona solia nona bula ena vuku ni nona vakabauta na Parofita ena 1844.

Era dau raica sara vakabibi na Yalododonu Edaidai taumada na ivakatakila ka wilika me itukutuku mai vua na Kalou. Ena dua na gauna ena mua ni 1831, era a wasea kina e vica na italatala qase ni Lotu na nodra ivakadinadina bibi ni sa vakadinadinataka ki yalodra na Turaga na dina ni ivakatakila eso oqori. A qai tabaki na ivakadinadina eso oqori ena itabataba ni Vunau kei na Veiyalayalati ena 1835 me vaka ni nodra ivakadinadina volai na iApositolo Le Tinikarua:

IVAKADINADINA NI
TINIKARUA NA IAPOSITOLO KI NA DINA NI
VOLA NI VUNAU KEI NA VEIYALAYALATI

Na nodra iVakadinadina na iVakadinadina ki na iVola ni iVakaro ni Turaga, na ivakaro ka solia o Koya ki na Nona Lotu vei Josefa Simici Lailai, o koya sa lesi mai na domo ni Lotu ena inaki oqo:

Ena vuku ni ka oqo, keitou sa yalorawarawa kina me vakadinadinataka ki na vuravura taucoko ni kawatamata, ki na veika bula kecega e delai vuravura, ni sa vakatakila na Turaga ki yaloi keitou, ena kaukauwa ni Yalo Tabu sa soli mai vei keitou, ni ivakaro kece oqo e a soli ena veivakauqeti ni Kalou, ka sa yaga vakalevu ki na tamata kece ka sa dina sara.

Keitou solia na ivakadinadina oqo ki vuravura, a vukei keitou kina na Turaga; ia ena loloma soli wale ni Kalou na Tamada, kei na Luvena, ko Jisu Karisito, keitou sa vakatarai kina ena itavi dokai oqo ena kena wasei na ivakadinadina oqo ki vuravura, ka keitou sa marau vakaidina sara kina, ka masulaka vua na Turaga e veigauna me na yaga vakalevu vei ira na luve ni tamata.

Na yacadra na Le Tinikarua o:

Tomasi B. Masi	Osoni Aidi	Viliame Simici
Tevita W. Peteni	Viliame E Makilelini	Osoni Pereta
Biriqemu Yaga	Pali P. Pereta	Joni F. Bonitoni
Iba C. Kimiboli	Luke S. Jonesoni	Laimeni E. Jonesoni

Na kena tabaki tale e muri na Vunau kei na Veiyalayalati, era sa vakacurumi kina na ikuri ni ivakatakila se na itukutuku bibi tale e so, me vaka sa tauri ka ciqomi mai na bose ivakarau se koniferedi ni Lotu. Na itabataba ena 1876, ka vakarautaka o Elder Osoni Pereta ena veidusimaki nei Biriqemu Yaga, a tuvalaki na ivakatakila ena kena veitaravi vagauna ka biu kina na ulutaga vovou kei na ivakamacala taumada ni kena itukutuku makawa.

Me tekivu mai na kena tabaki ena 1835, e vitu na lesoni bibi vakayalo veitaravi era a vakuri talega kina; ka kedra ulutaga na *Lectures on Faith*

(Vakatavulici ni Vakabauta). Era vakarautaki oqo me vakayagataki ena nodra Koronivuli na Parofita mai Katiladi, Oaio mai na 1834 ki na 1835. E dina ga ni a yaga sara ki na ivunau kei na idusidusi, era sa biu tani mai na Vunau kei na Veiyalalayati na veika ni vuli oqo me tekivu mai na kena tabaki ena 1921 baleta ni ra a sega ni soli mai se vakatakilai me raivotu ki na Lotu raraba.

Ena itabataba vakavalagi ni Vunau kei na Veiyalalayati ena 1981, a okati kina ena imatai ni gauna e tolu na itukutuku. Oqori na wase 137 kei na 138, ka virikotori kina na veika bibi ni nodra vakabulai na mate; kei na iVakaro Raraba 2, ka tukuni kina ni sa rawa me ra tabaki ki na matabete na lewe ni Lotu tagane bula kilikili kece sara veitalia na matatamata se roka.

Na itabataba vou yadua ni Vunau kei na Veiyalalayati sa vakadodonutaki kina na veicala e liu ka vakuri yani kina eso na itukutuku vovou, vakauasivi ena iwasewase ni itukutuku makawa ni ulutaga ni wase. Na kena itabataba oqo sa vakadodonutaki kina na tikinisiga kei na yaca ni vanua eso vakakina na cala tale eso. Sa caka na veisau eso oqo me vakaduavatataki kina na ivola oqo ki na itukutuku makawa e dodonu vakavinaka duadua. Eso tale na ka me baleta na itabataba oqo e okati kina na mape sa vakadodonutaki ka vakaraitaka na vanua taucoko a ciqomi kina na ivakatakila, vakakina na itaba eso ni veivanua ena itukutuku makawa ni Lotu sa vakavinakataki cake, idusidusi, ulutaga ni iwase, kei na ivakaleka eso ni ulutaga, na veika kece oqori e kedra inaki me vukei ira na dauwiliwili me ra kila ka rekitaka na itukutuku ni Turaga me vaka e tukuni ena Vunau kei na Veiyalalayati. Na itukutuku me baleta na ulutaga ni wase e tauri mai na iTukutuku Makawa Volaieliga ni Lotu kei na *History of the Church* [iTukutuku Makawa ni Lotu] tabaki (ka rau dau vakatokai vata ena ulutaga me itukutuku makawa nei Josefa Simici) kei na *Joseph Smith Papers* [Pepa nei Josefa Simici].

VEITARATARAVI NI GAUNA ENA LEWE NI IVOLA

<i>Tikinisiga</i>	<i>Vanua</i>	<i>iWase</i>
1823	Sepiteba Menijesita, Niu Ioka	2
1828	Julai Amoni, Penisilivenia	3
1829	Feperueri Amoni, Penisilivenia	4
	Maji Amoni, Penisilivenia	5
	Epereli Amoni, Penisilivenia	6, 7, 8, 9, 10
	Me Amoni, Penisilivenia	11, 12, 13*
	June Feietu, Niu Ioka	14, 15, 16, 17, 18
	Vulaikatakata Menijesita, Niu Ioka	19
1830	Yasayasa Vaka-Weini, Niu Ioka	74
	Epereli Feietu, Niu Ioka	20*, 21
	Epereli Menijesita, Niu Ioka	22, 23
	Julai Amoni, Penisilivenia	24, 25, 26
	Okosita Amoni, Penisilivenia	27
	Sepiteba Feietu, Niu Ioka	28, 29, 30, 31
	Okotova Menijesita, Niu Ioka	32
	Okotova Feietu, Niu Ioka	33
	Noveba Feietu, Niu Ioka	34
	Tiseba Feietu, Niu Ioka	35*, 36*, 37*
1831	Janueri Feietu, Niu Ioka	38, 39, 40
	Feperueri Katiladi, Oaio	41, 42, 43, 44
	Maji Katiladi, Oaio	45, 46, 47, 48
	Me Katiladi, Oaio	49, 50
	Me Tomuseni, Oaio	51
	June Katiladi, Oaio	52, 53, 54, 55, 56
	Julai Saioni, Yasayasa vaka-Jekesoni, Misuri	57
	Okosita Saioni, Yasayasa vaka-Jekesoni, Misuri	58, 59
	Okosita Inidipenideni, Misuri	60
	Okosita Uciwai na Misuri, Misuri	61
	Okosita Saritoni, Misuri	62
	Okosita Katiladi, Oaio	63
	Sepiteba Katiladi, Oaio	64
	Okotova Airame, Oaio	65, 66
	Noveba Airame, Oaio	1, 67, 68, 69, 70, 133
	Tiseba Airame, Oaio	71
	Tiseba Katiladi, Oaio	72
1832	Janueri Airame, Oaio	73
	Janueri Emeusi, Oaio	75
	Feperueri Airame, Oaio	76
	Maji Airame, Oaio	77, 79, 80, 81
	Maji Katiladi, Oaio	78

*Ena vanua se volekata na vanua e tukuni

<i>Tikinisiga</i>	<i>Vanua</i>	<i>iWase</i>
	Epereli	Inidipenideni, Misuri 82, 83
	Okosita	Airame, Oaio 99
	Sepiteba	Katiladi, Oaio 84
	Noveba	Katiladi, Oaio 85
	Tiseba	Katiladi, Oaio 86, 87*, 88
1833	Feperueri	Katiladi, Oaio 89
	Maji	Katiladi, Oaio 90, 91, 92
	Me	Katiladi, Oaio 93
	June	Katiladi, Oaio 95, 96
	Okosita	Katiladi, Oaio 94, 97, 98
	Okotova	Perisibaqi, Niu Ioka 100
	Tiseba	Katiladi, Oaio 101
1834	Feperueri	Katiladi, Oaio 102, 103
	Epereli	Katiladi, Oaio 104*
	June	Uciwai na Fisigi, Misuri 105
	Noveba	Katiladi, Oaio 106
1835	Epereli	Katiladi, Oaio 107
	Okosita	Katiladi, Oaio 134
	Tiseba	Katiladi, Oaio 108
1836	Janueri	Katiladi, Oaio 137
	Maji	Katiladi, Oaio 109
	Epereli	Katiladi, Oaio 110
	Okosita	Selemi, Masasuseti 111
1837	Julai	Katiladi, Oaio 112
1838	Maji	Fa Wesi, Misuri 113*
	Epereli	Fa Wesi, Misuri 114, 115
	Me	Spring Hill, Yasayasa vaka-Deviesi, Misuri 116
	Julai	Fa Wesi, Misuri 117, 118, 119, 120
1839	Maji	Valeniveivesu mai Lipati, Yasayasa vaka-Kilei, Misuri 121, 122, 123
1841	Janueri	Nauvu, Ilinoi 124
	Maji	Nauvu, Ilinoi 125
	Julai	Nauvu, Ilinoi 126
1842	Sepiteba	Nauvu, Ilinoi 127, 128
1843	Feperueri	Nauvu, Ilinoi 129
	Epereli	Reimasi, Ilinoi 130
	Me	Reimasi, Ilinoi 131
	Julai	Nauvu, Ilinoi 132
1844	June	Nauvu, Ilinoi 135
1847	Janueri	Winita Kuota (edaidai sa Neibarasika) 136
1890	Okotova	Salt Lake City, Utah . . . . . iVakaro Raraba 1
1918	Okotova	Salt Lake City, Utah 138
1978	June	Salt Lake City, Utah . . . . . iVakaro Raraba 2

*Ena vanua se volekata na vanua e tukuni

NA
VUNAU KEI NA
VEIYALAYALATI

WASE 1

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, ena 1 ni Noveba, 1831, ena dua na nodra koniferedi bibi na italatala qase ni Lotu, a vakayacori e Airame, Oaio. E vuqa sara na ivakatakila sa ciqomi mai vua na Turaga ni bera na gauna oqo, kei na vakasokumuni ni veika kece oqo me sa tabaki vakaiʻvoola, ko ya e dua na ulutaga levu ka vakadonui ena koniferedi. Na iwase oqo e tiko kina na nona ikau ni ivunau, veiyalayalati, kei na ivakaro ni Turaga, sa soli ena itabagauna oqo.

1–7, Na domo ni ivakasala vei ira kecega na tamata; 8–16, Na vuki tani kei na caka ca ena yaco ni bera na iKarua ni Lako Mai; 17–23, Sa kacivi ko Josefa Simici me vakalesuya ki vuravura na dina kei na kaukauwa ni Turaga; 24–33, Na iVola i Momani e sa basika mai ka sa vakaduri na Lotu dina; 34–36, Na vakacegu ena kau tani mai vuravura; 37–39, Vakasaqara na vei-vakaro oqo.

DOU vakatudaliga, Koi kemudou na lewe ni noqu ^alotu, sa kaya na domona ko koya sa tiko mai cake, na ^bmatana sa raici ira na tamata kecega; io, au sa kaya vakaidina: Dou ^cvakatudaliga koi kemudou mai na vanua vakayawa; kei kemudou mai na veiyanyanu ni wasawasa, dou vakaroro vata mai.

2 E dina na ^adomo ni Turaga sa baleta na tamata kecega, ena ^bsega e dua me dro bula; ena sega na mata me na sega ni raica, ena sega na daliga me sega ni rogoca, ena sega na ^cyalo me sega ni laubasikata.

3 Ia ko ira sa ^aveisaqasaqa era na lausua ena rarawa levu; ia na nodra caka cala ena ^bkacivaki mai e dela ni vale, kei na nodra caka-caka vuni ena vakatakilai mai.

4 Ia na ^adomo ni veivakasalataki sa baleti ira kecega na tamata, ena gusudra na noqu tisaipeli, kau sa digitaki ira ena ^bveisiga e muri oqo.

5 Ia era na lako yani ka na sega e dua me tarovi ira, ni koi Au na Turaga sa vakaroti ira.

6 Raica, oqo na noqu ^akaukauwa, kei na kaukauwa ni noqu tamata,

1 1a 3 Nif. 27:3; V&V 20:1.
DV Lotu i Jisu Karisito.
b V&V 38:7–8.
DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou.
c iVaka. 32:1.
2a V&V 133:16.

b Fili. 2:9–11.
c DV Loma, Yalo.
3a DV Talaidredre,
Vakaduiduile,
Veisaqasaqa.
b Luke 8:17; 12:3;
2 Nif. 27:11; Moma. 5:8.

4a Isi. 3:17–21; V&V 63:37.
DV Cakacaka ni Kaulotu;
Vakasalataki, Vakasala.
b DV Veisiga e Muri,
Veisiga Edaidai.
6a DV Jisu Karisito—Nona
Dodonu.

kei na ikau ni ivola ni noqu ivakaro, kau sa solia vei ira me ra ^btabaka vei kemudou, Koi kemudou na kai vuravura.

7 Ia, dou ^arere ka sautaninini, Koi kemudou na tamata, ni veika Au sa lewa vei ira koi Au na Turaga ena ^byaco ga vakaidina.

8 Kau sa kaya vakaidina vei kemudou, ni ko ira era na lako yani, ka vunautaka na itukutuku oqo vei ira na kai vuravura, sa soli vei ira na kaukauwa me ra ^avauca ruru ena vuravura kei na lomalagi, ko ira sa tawavakabauta kei ira sa ^btalaidredre;

9 Io, sa dina sara, me ra na vauci ki na siga ka na sovaraki kina na ^acudru ni Kalou e sega ni yalani rawa vei ira na dau ^bcaka ca—

10 Ki na ^asiga ena lako mai kina na Turaga me ^bsauma vei ira na tamata yadua me vaka na nodra ^ccakacaka, ia ena ^dvakarautaka tale ga vei ira na tamata yadua na ivakarau era sa vakarautaka vei ira na kai nodra.

11 O koya kina na domo ni Turaga sa baleta na iyalayala kecega kei vuravura, ia o ira era rawa ni rogoca me ra rogoca sara:

12 Dou vakarau, dou vakarau ki na veika ena lako mai, ni sa voleka mai na Turaga;

13 Ka sa waqa na ^acudru ni Turaga, kei na nona ^biseleiwa sa lomoci mai lomalagi, ka na lutuki ira na lewei vuravura.

14 Ka na vakatakilai mai na ^aliga ni Turaga; ka na toro mai na siga vei ira era na sega ni ^brogoca na domo ni Turaga, se na domodra na nona tamata, ka sega ni ^cmuria na nodra vosa na parofita kei na iapositolo, era na ^dmuduki tani mai vei ira na tamata;

15 Ia era sa ^alako tani mai na noqu ^bcakacaka vakalotu, ka ^cvoroka na noqu ^dveiyalayalati tawavakaiyalayala;

16 Era sa sega ni ^avakasaqara na Turaga ka vakadeitaka na nona yalododonu, ia era sa dui muria ga na ^bnodra ^csala na tamata yadua, kei na ^divakatakarakara ni nodra kalou vakataki ira, na kena ivakatakarakara sa vakataki vuravura, kei na veika e buli mai kina sa vaka ga na matakau ceuceu, sa ^emakawa mai ka na rusa e ^fPapiloni, io ko Papiloni levu, ena rusa.

17 Raica, koi Au na Turaga, au

6b V&V 72:21.	Turaganilewa.	b DV Cakacaka Vakalotu.
7a iVaka. 5:29; Na Dau. 12:13.	c Na Vosa. 24:12;	c DV Vukitani.
b V&V 1:38.	Alama 9:28; 41:2-5;	d DV Veiyalayalati Vou ka Tawamudu.
8a DV Vauca, Veivauci.	V&V 6:33.	16a Maci. 6:33.
b DV Talaidredre, Vaka- duiduiile, Veisaqasaqa.	d Maci. 7:2.	b Ais. 53:6.
9a iVakata. 19:15-16;	13a V&V 63:6.	c V&V 82:6.
1 Nif. 22:16-17.	b Isi. 21:3; V&V 35:14.	d L.Y 20:4; 3 Nif. 21:17.
b Mosa. 16:2;	14a Ais. 53:1.	DV Qaravi Kalou Matakau.
JS—M 1:31, 55.	b 2 Nif. 9:31; Mosa. 26:28.	e Ais. 50:9.
10a DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.	c V&V 11:2.	f V&V 64:24; 133:14.
b Isi. 7:4; V&V 56:19.	d Cakacaka 3:23;	DV Pepeli, Papiloni; Vakavuravura.
DV Jisu Karisito—	Alama 50:20;	
	V&V 50:8; 56:3.	
	15a Josu. 23:16; Ais. 24:5.	

sa kila tu na veika rarawa ena yaco vei ira na ^akai vuravura, au sa kacivi Josefa Simici Lailai kina na noqu tamata ka vosa vua mai lomalagi, ka solia vua na ivakaro;

18 Kau sa solia talega na ivakaro vei ira eso tale, me ra vunautaka yani na veika oqo ki vuravura; ia na veika kece oqo me na vakayacori kina, ka ra sa vola tu na parofita—

19 Na veika ^amalumalumu ni vuravura ena lako mai ka vakarusa na veika kaukauwa ka qaqa, ia na tamata me kakua ni vakasalataki ira na tamata, se ^bvakabauta na liga vakayago—

20 Ia ko ira kece na tamata me ra ^avosa ena yaca ni Kalou na Turaga, ia na iVakabula kei vuravura.

21 Na vakabauta talega me na vakalevutaki e vuravura;

22 Io na noqu ^aveiyalayalati tawavakaiyalayala me na vakataudeitaki;

23 Io na taucoko ni noqu ^akosipeli me ra na ^bvunautaka yani ko ira na ^cmalumalumu kei na tamata wale ki na iyalayala kei vuravura, vei ira na tui kei ira na iliuliu.

24 Raica, koi Au na Kalou kau sa

kaya; nai ^avakaro oqo sa vu mai vei au, ka a soli vei ira na noqu tamata ena nodra malumalumu, ena ivakarau ni nodra ^bvosa, me rawa ni ra ^ckila kina.

25 Ia ena veigauna kece era cala kina sa na vakatakilai mai;

26 Ia ena veigauna kece era ke-rea kina na ^ayalomatua me ra na dusimaki;

27 Ia ena veigauna kece era sa ivalavala ca kina, me ra ^acudruvi, me rawa ni ra ^bveivutuni;

28 Ia ena veigauna kece era sa ^ayalomalumalumu kina, era na vakaukauwataki, ka vakalougatataki mai cake, ka rawata na ^bkila ka mai na dua na gauna ki na dua tale.

29 Ia ni sa tauri oti na kedra ivolatukutuku na Nifai, io, me na tu vua na noqu tamata o Josefa Simici Lailai na kaukauwa me vakadewataka kina na ^aiVola i Momani ena loloma cecere ni Kalou kei na kaukauwa ni Kalou.

30 Ka vakatalega kina o ira ka soli vei ira na ivakaro oqo, me na tiko vei ira na ^akaukauwa me ra tura na yavu ni ^blotu oqo, me ra kauta tani mai na kena tabogo tu kei na vanua ^cbutobuto e tu kina,

17a Ais. 24:1–6.

19a Cakacaka 4:13;

1 Kori. 1:27;

V&V 35:13; 133:58–59.

DV Yalomalumalumu, Yalomalua.

b 2 Nif. 28:31.

DV Vakarakaravi, Veivakabauti, Nuitaka.

20a DV Vakadinadinataka.

22a V&V 39:11.

DV Veiyalayalati;

Veiyalayalati Vou ka

Tawamudu.

23a DV Kosipeli.

b DV Cakacaka ni

Kaulotu.

c 1 Kori. 1:26–29.

24a 2 Nif. 33:10–11;

Moro. 10:27–28.

b 2 Nif. 31:3; Ica 12:39.

c V&V 50:12.

DV Kila.

26a Jeme. 1:5;

V&V 42:68.

DV Yalomatua, Vuku.

27a DV Vosataki,

Veivosataki.

b DV Veivutuni.

28a DV Yalomalumalumu,

Yalomalua.

b DV Kila.

29a DV iVola i Momani.

30a V&V 1:4–5, 17–18.

b DV Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu

Edaidai, Na; Vakalesui Mai ni Kosipeli.

c DV Butobuto Vakayalo.

na ^dlotu dina ka bula duadua ga e vuravura taucoko, kau sa ^evakadonuya koi Au, na Turaga, ka vosa tiko ki na lotu raraba ka sega ki na tamata yadua—

31 Ia koi Au na Turaga ka'u sa sega ni rawa ni raica na ^aivalavala ca ka vakadonuya mada ga vakalailai;

32 Ia, ko koya sa veivutuni ka muria na vunau ni Turaga ena ^avosoti;

33 Ia ko koya sa sega ni ^aveivutuni, ena ^bkau tani mai vua na rarama sara mada ga sa ciqoma; ni ^cYaloqu ena sega ni dau ^dveivakauqeti tikoga vei ira na tamata, sa kaya na Turaga ni Lewevuqa.

34 Ia e dua tale, kau sa kaya vakaidina vei kemudou, Oi kemudou na kai vuravura: Koi Au na Turaga au sa vakadonuya me vakatakilai na veika kece oqo vei ira na tamata ^akecega;

35 Raica au sa ^ananumi ira vakatautauvata na tamata kecega, ia me ra kila na tamata ni na yaco kusarawa mai na ^bsig; na auwa

e se bera, ia sa voleka sara, ka na kau tani mai kina na ^cvakacegu e vuravura, ka na mai lewa na ^dtevororo na nona matanitu.

36 Ia na Turaga talega ena lewai ira na nona ^ayalododonu, ka na ^bliutaki ^cira, ka na lako sobu mai me ^dlewai ^eItomi, se ko vuravura.

37 Vakasaqara na ^aivakaro oqo, ni ra sa dina ka dodonu, kei na parofisai kei na ^biyalayala ka tiko vei ira era na yaco vakaidina kece.

38 Na veika Au sa kaya koi Au na Turaga, au sa kaya, kau na sega ni vakaiulubaletaki au mai kina; e dina ga ni na takali na lomalagi kei na vuravura, na noqu ^avosa ena sega ni takali, ia era na ^byaco kece vakaidina, se mai na ^cdomoqu ga se mai na domodra na noqu ^dtamata e sa ^etautauvata ga.

39 Ia raica, ka kila, ni sa Turaga na Kalou, ka sa tukuni Koya na ^aYalo, ka sa dina na itukutuku ni ka e tukuna, ka na taura matua na ^bdina me sega ni mudu ka sega ni mudu. Emeni.

30d Efe. 4:5, 11–14.
 dv iVakatakilakila ni Lotu Dina.
 e V&V 38:10.
 31a Alama 45:16; V&V 24:2.
 dv iValavala Ca.
 32a V&V 58:42–43.
 dv Veivosoti.
 33a Mosa. 26:32.
 b Alama 24:30; V&V 60:2–3.
 c dv Yalo Tabu.
 d iVakate. 6:3; 2 Nif. 26:11; Moma. 5:16; Ica 2:15; Moro. 9:4.
 34a Maci. 28:19;

V&V 1:2; 42:58.
 35a iVaka. 10:17; Cakacaka 10:34; Moro. 8:12; V&V 38:16.
 b dv Veisiga e Muri, Veisiga Edaidai.
 c V&V 87:1–2.
 dv Sautu, Vakacegu; iVakatakilakila ni Veigauna.
 d dv Tevoro.
 36a dv Yalododonu.
 b dv Jisu Karisito—Veiliutaki ena Mileniumi na Karisito.
 c Saka. 2:10–11; V&V 29:11; 84:118–119.
 d dv Vakatalewa,

Veilewai.
 e dv Vuravura.
 37a dv iVolanikalou.
 b V&V 58:31; 62:6; 82:10.
 38a 2 Tui 10:10; Maci. 5:18; 24:35; 2 Nif. 9:16; JS—M 1:35.
 b V&V 101:64.
 c iVaka. 18:18; V&V 18:33–38; 21:5.
 dv Domo; iVakatakilai.
 d dv Parofita.
 e dv Dodonu; Tokoni na iLiuliu ni Lotu.
 39a 1 Joni 5:6; V&V 20:27; 42:17.
 b dv Dina.

WASE 2

Tauri mai na itukutuku makawa kei Josefa Simici ka tukuna tiko na vosa ni agilosu o Moronai vei Josefa Simici na Parofita, ni a tiko ena loma ni vale nei tamana mai Menijesita, Niu Ioka, ena yakavi bogi ni 21 ni Sepiteba, 1823. Ko Moronai e iotioti ni dua na iyatu balavu ni dau vola itukutuku makawa ka ra a cakava na itukutuku ka sa tu e vuravura edaidai me iVola i Momani. (Vakatauvatana kei na Malakai 4:5-6; vakatalega kina na wase e 27:9; 110:13-16; kei na 128:18.)

1, Me na vakatakila mai ko Ilaija na matabete; 2-3, Na nodra yalayala na qase ena vakadeitaki ki na lomadra na gone.

RAICA, au na vakatakila vei iko na Matabete, ena ligai ^aIlaija na parofita, ni se bera ni qai yaco mai na ^bsigalevu ka rerevaki ni Turaga.

2 Ka na tea ko ^akoya e lomadra na gone na ^byalayala a caka vei ira na qase, ka na gole na lomadra na gone vei ira na nodra qase.

3 Kevaka e sega ni vakakina, sa na vakarusai sara na vuravura taucoko ni sa lako mai ko koya.

WASE 3

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, e Amoni, Penisilivenia, Julai 1828, me baleta na yali ni 116 na draunipepa ni ivola ka vakadewataki mai na itekivu ni iVola i Momani, ka a vakatokai na ivola i Liai. A solia vakavoraki na Parofita ena nona a maroroya tiko, ki vei Matini Erisi, o koya ka mai veiqaravi vakavunivola vakalekaleka ena vakadewataki ni iVola i Momani. A vakatakilai na veika ogo ena Urimi kei na Cumimi. (Raica na wase e 10.)

1-4, Sa dua na iwavoki tawamudu na nona sala na Turaga; 5-15, Me veivutuni o Josefa Simici de na vakayalia na isolisoli ni vakavakadewa; 16-20, Sa yaco mai na iVola i Momani me ra na vakabulai kina na kawa i Liai.

NA ^acakacaka, kei na ituvatuva, kei na inaki ni Kalou ena sega

ni rawa ni dua e tarova, ena sega talega ni ra mai tini botoilevu tu.

2 Ni sa sega ni dau lako na ^aKalou ena sala tatakelokelo, sa sega tale ga ni veigoleyaki ki na imatau se ki na imawi, sa sega ni dauveisautaka na nona vosa, o koya sa dodonu sara na nona sala, ka

2 1a Mala. 4:5-6;
3 Nif. 25:5-6;
V&V 110:13-15;
128:17;
JS-AT 1:38-39.
DV iDola ni Matabete;

Ilaija.
b V&V 34:6-9;
43:17-26.
2a V&V 27:9; 98:16-17.
b DV Vakabulai na Mate,
Nodra;

Vauca, Veivauci.
3 1a Same 8:3-9;
V&V 10:43.
2a Alama 7:20.
DV Kalou, Lewe
Tolu Vakalou.

sa dua na iwavoki tawamudu na nona ^bsala.

3 Nanuma, nanuma tiko ni sega ni dau vakatawayagataki na ^acakacaka ni Kalou, ia na cakacaka ga ni tamata;

4 E dina ga ni na levu na nona ivakatakila e dua na tamata, ka tiko vua na kaukauwa me vakayacora kina na cakacaka kaukauwa e vuqa, ia kevaka sa ^aboletaka ga na nona kaukauwa, ka sega ni muria na ^bivakasala ni Kalou, ka sa muria ga na vakatulewa ni nona vakasama kei na ^cgagadre ni yalona, sa na bale vakaidina ka tau vua na ^dcudru ni Kalou yalododonu.

5 Raica, o sa nuitaki ena veika oqo, ia e vakacava sara na bibi ni nomu ivakaro; mo nanuma talega na vosa ni yalayala a caka vei iko, kevaka ko a sega ni talaidredre vei ira.

6 Ia raica, sa wasoma beka na nomu dau ^atalaidredre ki na ivakaro kei na lawa ni Kalou, ka vakayacora ga na nodra ^bveivakauqeti na tamata.

7 Ia, raica, a sega ni dodonu mo ^arerevaka vakalevu na tamata mai vua na Kalou. E dina ga ni ra sa sega ni muria na tamata na ivakasala ni Kalou, ka ^bbeca na nona vosa—

8 Ia ko iko a dodonu mo yalodina; ke a qai dodoka yani na ligana ka tokoni iko mai na ^agasau vidi waqa kecega ni ^bmeca; ka qai tiko kei iko ena veigauna kecega ni nomu ^cleqa.

9 Raica, sai iko ko Josefa, ko sa digitaki mo vakayacora na cakacaka ni Turaga, ia me baleta na talaidredre, kevaka ko sa sega ni qarauni iko, ko na lutu dina.

10 Ia mo nanuma, na Kalou sa rui yalololoma; o koya, mo veivutunitaka na veika ko sa cakava ka sega ni salavata kei na ivakaro kau sa solia vei iko, ka mo digitaki tikoga kina, ka kacivi tale ki na cakacaka;

11 Vakavo walega kevaka o kitaka oqo, ko na muduki tani ka vakataki ira tale na tamata e so, ni sa sega tale ni dua na nomu isolisoli.

12 Ia ni ko sa solia tani yani na veika sa solia na Kalou vei iko, o ya na rai kei na kaukauwa ni ^avakavakadewa, ko sa solia tani kina na veika tabu oqori ki na ligana e dua na ^btamata dau caka ca,

13 Ko koya sa sega ni muria na ivakasala ni Kalou, ka voroka na veiyalayala tabu bibi duadua era a cavuti ena mata ni Kalou, ka ^aboletaka ga na nona vakatulewa

2b 1 Nif. 10:18–19;
V&V 35:1.

3a Cakacaka 5:38–39;
Moma. 8:22;
V&V 10:43.

4a V&V 84:73.
DV Qaciqacia.

b Jeko. 4:10;
Alama 37:37.

DV iVakaro ni Kalou;

Vakasala,
Veivakasalataki.

c DV Vakayago.

d DV Veisausaumi.

6a V&V 5:21;

JS—AT 1:28–29.

b V&V 45:29; 46:7.

7a Same 27:1; Luke 9:26;

V&V 122:9.

DV Rere; Yalo Qaqa.

b Vuna. 26:42–43;

1 Nif. 19:7;

Jeko. 4:8–10.

8a Efe. 6:16; 1 Nif. 15:24;

V&V 27:17.

b DV Tevoro.

c Alama 38:5.

12a V&V 1:29; 5:4.

b V&V 10:6–8.

13a DV Qaciqacia.

vakataki koya ka sakitaka na nona yalomatua.

14 Sai koya oqo na vuna ko sa mai vakayalia kina na nomu isololi ena dua na gauna—

15 Ni ko sa vakatara na ivakasala ni nomu “dauveidusimaki me buturaki sobu mai na ivakatekivu.

16 Ia, na noqu cakacaka ena vakayacori ga, ni kevaka era sa kila na “iVakabula ko ira na kai vura-vura, ena nodra ^bivakadinadina na Jiu, ena vakatalega kina na nodra ‘kila na noqu tamata ni dua na iVakabula—

17 Io kivei ira na “Nifaiti, kei na Jekopaiti, kei na Josefaiti, kei na Soramaiti, mai na ivakadinadina ni nodra qase—

18 Ia era na kila na “ivakadinadina oqo na ^bLeimanaiti, kei na Lemuelaiti, kei na Isimelaiti, ko ira era sa ‘malumalumumu mai ena

tawavakabauta ena vuku ni ivavalala ca ni nodra qase, ko ira sa laiva na Turaga me ra “vakarusai ira na wekadra na Nifaiti, ena vuku ni nodra ivalavala ca ka itovo vakasisila.

19 Ia ena vuku sara ga ni “inaki oqo era sa maroroi kina na ^bpeleti oqo, ka tiko kina na ivolatukutuku oqo—me vakayacori kina na ‘yalayala ni Turaga, ka a vakayacora vei ira na nona tamata;

20 Ka ra na kila kina na “Leimanaiti na kedra itukutuku na nodra qase, ka ra na kila talega kina na yalayala ni Turaga, ka me ra ^bvakabauta kina na kosipeli ka ‘vakararavi ki na loloma i Jisu Karisito, ka ^dvakalagilagi ena nodra vakabauta na yacana, ka vakakina ena nodra veivutuni me ra vakabulai. Emeni.

WASE 4

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita me baleti Josefa Simici Levu na tamana, e Amoni, Penisilivenia, Feperueri 1829.

1–4, *Na vei qaravi ena yaloqaga ena taqomaki ira na italai ni Turaga; 5–6, Na ivakarau Vakalou sa rawa kina me ra lesi ki na cakacaka; 7, Me vakasaqarai matua na veika ni Kalou.*

RAICA oqo, e dua na “cakacaka veivakurabuitaki sa voleka ni vakayacori vei ira na luve ni tamata.

2 O koya, Koi kemudou sa lesi mo dou vakaitavi ena “cakacaka ni Kalou, raica mo dou ^bqaravi koya

15a OYA na Turaga.

16a DV iVakabula.

b 1 Nif. 13:23–25;

2 Nif. 29:4–6.

c Mosa. 3:20.

17a 2 Nif. 5:8–9.

18a DV iVola i Momani.

b 2 Nif. 5:14;

Inosi 1:13–18.

c 2 Nif. 26:15–16.

d Moma. 8:2–3.

19a 1 Nif. 9:3, 5.

b DV Peleti Koula.

c 3 Nif. 5:14–15;

V&V 10:46–50.

20a 2 Nif. 30:3–6;

V&V 28:8; 49:24.

b Moma. 3:19–21.

c 2 Nif. 31:19; Moro. 6:4.

d Moro. 7:26, 38.

4 1a Ais. 29:14; 1 Nif. 14:7;

22:8; V&V 6:1; 18:44.

DV Vakalesui Mai ni

Kosipeli.

2a DV Qarava, Vei qaravi.

b Josu. 22:5; 1 Samu. 7:3;

V&V 20:19; 76:5.

ena ‘yalomudou taucoko, igu, vakasama kei na kaukauwa, mo dou kunei ni dou sa ^asega ni cala ena mata ni Kalou ena siga mai muri.

3 O koya, kevaka dou gadreva mo dou qarava na Kalou dou sa ^alesi ki na cakacaka;

4 Ia raica sa matua tu na ^awere ka sa vakarau na ^btatamusuki; ia, ko koya sa curumaka na nona iseletakelo ena nona igu, sa ^ckumuna vata ko koya me kakua kina ni rusa, ia sa kauta mai na veivakabulai ki na yalona.

5 Kei na ^avakabauta, na ^binuinui, na ^cloloma uasivi kei na ^dloloma, ena ^emata sa vakatabakidua ki na ^flagilagi ni Kalou, sa rawa kina vua me qarava na cakacaka.

6 Nanuma na vakabauta, na ^aivalavala savasava, na vuku, na ivalavala malua, na ^bdauvosota, na veilomani vakaveitacini, na bula vakalou, na loloma uasivi, na ^cyalomalumalumu, na ^dgugumatua.

7 Dou ^akerekere, ka na soli vei kemudou; tukituki, ka na dolavi vei kemudou. Emeni.

WASE 5

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, e Amoni, Penisilivenia, Maji 1829, ena kerekere nei Matini Erisi.

1–10, *Na itabatamata oqo era na ciqoma na vosa ni Turaga mai vei Josefa Simici; 11–18, E lewe tolu eratou na vakadinadinataka na iVola i Momani; 19–20, Na vosa ni Turaga ena vakadinadinataki me vaka ga ena gauna sa sivi; 21–35, Sa rawa vei Matini Erisi me veivutuni ka dua vei ira na ivakadinadina.*

RAICA, au sa kaya vei iko, me vaka ni sa gadreva na noqu tamata ko ^aMatini Erisi me ivakadinadina

mai na ligaqu, ni ko iko, na noqu tamata Josefa Simici Lailai, sa tiko vei iko na ^bpeleti ko a vakadinadinataka ka tusanaka ni ko a taura mai vei au;

2 Ia oqo, raica, mo kaya vakaoqo vua—o koya ka vosa vei iko, sa kaya vakaoqo vei iko: koi Au, na Turaga, na Kalou, sa solia na veika oqo kivei iko, na noqu tamata Josefa Simici Lailai, ka vakaroti iko mo tucake ka ^aivakadinadina ni veika kece oqo;

2c DV Loma, Yalo;
Vakasama.

d 1 Kori. 1:8; Jeko. 1:19;
3 Nif. 27:20.

3a V&V 11:4, 15;
36:5; 63:57.
DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi.

4a Joni 4:35;
Alama 26:3–5;
V&V 11:3; 33:3, 7.

b DV Tatamusuki.

c 1 Timo. 6:19.

5a DV Vakabauta.

b DV iNuinui.

c DV Loloma Uasivi.

d DV Loloma.

e Same 141:8;

Maci. 6:22;

Moma. 8:15.

f DV Lagilagi.

6a DV iValavala Savasava.

b DV Yalo Vosota.

c DV Yalomalumalumu,
Yalomalua.

d DV Gumatua.

7a Maci. 7:7–8; 2 Nif. 32:4.
DV Masu.

5 1a V&V 5:23–24;
JS—AT 1:61.

b DV Peleti Koula.

2a DV iVakadinadina
Bula.

3 Kau sa vakaroti iko mo veiya-layalati kei au, mo kakua sara ni vakaraitaka vei “ira vakavo walega vei ira na tamata kau sa vakarota vei iko; ka sega vei iko na kena ^bkaukauwa vakavo walega keu sa vakatara vei iko.

4 Sa tiko vei iko na isolisoli mo vakadewataka na peleti; oqo ga na isolisoli au sa solia taumada vei iko; kau sa vakarota mo kakua mada ni tukuna ni tiko vei iko na isolisoli tale eso me yacova ni sa rawa na noqu inaki ena veika oqo; niu na sega ni solia vei iko e dua tale na isolisoli me yacova ni sa vakacavari.

5 Au sa kaya vakaidina vei iko, era na ca na kai vuravura kevaka era sa “sega ni muria na noqu vosa;

6 Ia na ka oqo ko na “tabaki kina mo lako ka vunautaka na noqu ^bvosa vei ira na luve ni tamata.

7 Raica, kevaka era sa sega ni “vakabauta na noqu vosa, era na sega tale ga ni vakabauti iko, na noqu tamata Josefa, io kevaka sa rawa mo vakaraitaka vei ira na veika kece au sa solia vei iko.

8 Io, na itabatamata “tawavakabauta ka ^bdomodomoqa oqo—sa tu vakarau na noqu cudru me baleti ira.

9 Raica, au sa kaya vakaidina vei

iko, Niu sa “taqomaka na veika kece ko ya kau a nuitaki iko kina, Josefa na noqu tamata, ena kena inaki cecere sa tu vei au, ka na qai vakatakilai vei ira na itabatamata e muri;

10 Ia na itabatamata edaidai, era na rogoca na noqu vosa mai vei iko;

11 Sa na ikuri ni nomu ivakadinadina, na nodratou “ivakadinadina na noqu tamata e lewe tolu au na kaciva ka tabaka, ia au na vakaraitaka vei iratou na veika oqo, ka ratou na lako yani ena noqu vosa ka sa soli yani vei iko.

12 Io, eratou na kila vakaidina sara ni sa dina na veika oqo, niu na vakatakila vei iratou mai lomalagi.

13 Au na solia vei iratou na kaukauwa me ratou raica ka sarava na veika kece oqo me vaka ga na kedra irairai;

14 Ena “sega tale ni dua au na solia vua na kaukauwa oqo, me ciqoma na ivakadinadina vata ga oqo ena kedra maliwa na itabatamata oqo, ena gauna oqo na itekitekivu ni kena cadra cake mai ka basika na noqu ^blotu mai na loma ni lekutu—sa weweli me vaka na ‘vula, ka serau me vaka

3a 2 Nif. 27:13.

Raica talega na “iVakadinadina ni Lewe Tolu” kei na “iVakadinadina ni Lewe Walu” ena veidraunipepa taumada ni iVola i Momani.

b 2 Nif. 3:11.

5a Jere. 26:4–5;

Alama 5:37–38;
V&V 1:14.

6a V&V 20:2–3.

DV Tabaki, Veitabaki.

b 2 Nif. 29:7.

7a Luke 16:27–31;

V&V 63:7–12.

8a DV Tawavakabauta.

b Moma. 8:33.

DV Qaciqacia.

9a Alama 37:18.

11a 2 Nif. 27:12;

Ica 5:3–4; V&V 17:1–5.

14a 2 Nif. 27:13.

b DV Lotu i Jisu Karisito;

Vakalesui Mai ni

Kosipeli.

c V&V 105:31;

109:73.

na matanisiga, ka sa rerevaki me vaka na ivalu sa vakadrotini.

15 Ia na nodratou ivakadinadina na lewe tolu na “ivakadinadina au na vakauta yani mai na noqu vosa.

16 Ia raica, ko ira ga sa “vakabauta na noqu vosa, o ira ga oqori au na ^btalevi ira mai ena “veivakatakilai ni ^dYaloqu; ka ra na ^esucu vei au, io ena wai kei na Yalo—

17 Mo tei wawa mada vakalailai, ni ko se bera tiko ni “tabaki—

18 Na nodratou ivakadinadina ena lako talega yani ki na “cudruvi ni itabatamata oqo kevaka era vakaukauwataka na lomadra vei iratou;

19 Ni na dua na “ikuita ni veivakatalai ena yaco mai vei ira na kai vuravura, ka na dau talevi ira tiko mai ena veigauna e so, kevaka e ra sega ni ^bveivutuni, me yacova ni sa ^clala ko vuravura, ka ra na kama ka rusa kece na lewena ena iserau ni noqu ^dlako mai.

20 Raica, au sa tukuna vei iko na veika oqo, me vaka na noqu a “tukuna e liu vei ira na tamata na vakarusai nei Jerusalemi; ia ena vakayacori vakaidina na noqu ^bvosa ena gauna oqo, me vaka

sa dau vakayacori na noqu vosa kecega.

21 Ia oqo au sa vakaroti iko, Josefa na noqu tamata, mo veivutuni ka lako vakadodonu e mataqu, ia me kakua sara ni rawai iko tale na nodra veivakauqeti na tamata;

22 Raica mo tudei sara ena nomu “muria tiko na ivunau me vaka au sa vakaroti iko kina; ia kevaka ko na vakayacora rawa oqo, raica au sa solia vei iko na bula tawamudu, kevaka sara mada ga ko na ^bvakamatei.

23 Ia oqo, Au na vosa tale vei iko, Josefa na noqu tamata, me baleta na “tamata ka vinakata tiko me ivakadinadina—

24 Raica, au sa kaya vei koya, ni sa rui viavialevu ka sega ni vakayalomalumalumutaki koya vakavinaka vei au; ia kevaka sa cuva vei au, ka vakayalomalumalumutaki koya ena masumasu vatumatua kei na vakabauta, ena yalodina, au na qai vakatara me “raica na veika sa gadreva me raica.

25 Ia ena qai kaya ko koya vei ira na tamata ena itabatamata oqo: Raica, au sa raica na veika ka a solia na Turaga vei Josefa Simici

15a V&V 17.
dv iVakadinadina Bula
ni iVola i Momani.
16a Ica 4:11.
b 1 Nif. 2:16.
c V&V 8:1–3.
d dv Yalo Tabu.
e DV Papitaiso;
iSolisoli ni Yalo Tabu;
Sucu Tale, Sucu
Vakalou.
17a DV Dodonu;
Tabaki, Veitabaki.

18a 1 Nif. 14:7;
V&V 20:13–15.
19a V&V 29:8; 35:11;
43:17–27.
dv iVakatakilakila ni
Veigauna;
Veisiga e Muri, Veisiga
Edaidai.
b dv Veivutuni.
c Ais. 24:1, 5–6.
d Ais. 66:15–16;
V&V 133:41.
DV iKarua ni Lako Mai

nei Jisu Karisito.
20a 1 Nif. 1:18;
2 Nif. 25:9.
b V&V 1:38.
22a DV Talairawarawa.
b Alama 60:13;
V&V 6:30; 135.
23a V&V 5:1.
24a Raica na “iVakadinadina ni Lewe Tolu”
ena veidraunipepa
taumada ni iVola i
Momani.

Lailai, kau “kila vakaidina ni ra sa ka dina sara ga, niu a raici ira, ka ni a vakaraitaki vei au ena kaukauwa ni Kalou ka segai ena kaukauwa vakatamata.

26 Ia koi Au na Turaga, au sa vakaroti koya, ko Matini Erisi na noqu tamata, me kakua tale ni tukuna vei ira e dua na ka me baleta na ka oqo, ia me kaya ga vakaoqo: Au sa raica, ka ra sa vakaraitaki vei au ena kaukauwa ni Kalou; oqori ga na vosa me na tukuna.

27 Ia kevaka sa cakitaka oqo sa na voroka na veiyalayalati ka sa veiyalayalati oti kina kei au, raica, ena cudruvi ko koya.

28 Ia oqo, vakavo ga kevaka e vakayalomalumalumutaki koya ka tusanaka vei au na veika cala sa vakayacora, ka veiyalayalati kei au ni na muria na noqu ivakaro, ka vakabauti au tiko, raica, Au sa kaya ki vua, ena sega vua na rai vakakoya, niu na sega ni vakatara vua me raica na veika au sa tukuna oti.

29 Ke sa vakaoqo, Au sa vakaroti iko, i Josefa na noqu tamata, mo na tukuna vua, me na kakua tale ni tosoya, se vakasosataki au tale me baleta na veika oqo.

30 Ke sa vakaoqo, raica, au sa kaya vei iko Josefa, ni sa oti na

nomu vakadewataka e vica tale na draunipepa mo sa na cegu mada ena loma ni dua na gauna, me yacova niu sa qai vakaroti iko tale; sa na rawa mo qai tekivu vakavakadewa tale.

31 Ia kevaka walega ko na vakayacora oqo, raica, sa na sega tale na nomu isolisoli, kau na kauta tani na veika kau sa nuitaki iko tiko kina.

32 Ia oqo, baleta niu sa raica rawa na inaki ni tamata me ra vakarusai iko, io, au sa raici Matini Erisi na noqu tamata kevaka sa sega ni vakayalomalumalumutaki koya ka ciqoma e dua na ivakadinadina mai na ligaqu, ena lutu ki na talaidredre;

33 Era lewe vuqa era sa wawa tu me ra “vakarusai iko tani e delai vuravura; ia me vaka ni na vakabalavutaki na nomu veisiga, au sa solia kina vei iko na ivakaro oqo.

34 Io, ena vuku ni ka oqo au sa kaya: Mo vakacegu mada, ka tu vakadua me yacova na noqu vakaroti iko, kau na “vakarautaka vei iko na sala mo rawata kina na itavi au sa vakarota vei iko.

35 Ia kevaka ko sa “yalodina ena muria na noqu ivakaro, ko na ^blaveti cake ena siga mai muri. Emeni.

WASE 6

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita kei Oliva Kaudari, e Amoni, Penisilivenia, Epereli ni 1829. Sa tekivuna na nona

25a Ica 5:3.

33a V&V 10:6; 38:13, 28.

34a 1 Nif. 3:7.

35a L.Y 15:26; V&V 11:20.

b Joni 6:39–40;

1 Cesa. 4:17;

3 Nif. 15:1;

V&V 9:14; 17:8;

75:16, 22.

cakacaka vakavunivola ko Oliva Kaudari ena vakadewataki ni iVola i Momani, 7 ni Epereli, 1829. A sa ciqoma oti ko koya e dua na vei-vakadeitaki vakalou ena dina ni ivakadinadina ni Parofita me baleta na peleti ka volai tu kina na ivolatukutuku ni iVola i Momani. Sa taroga na Turaga ko koya na Parofita ena Urimi kei na Cumimi ka saumi mai me vakaoqo.

1-6, *Ko ira sa cakacaka ena were ni Turaga era na vakabulai; 7-13, Sa sega na isolisoli me uasivi cake mai na isolisoli ni bula tawamudu; 14-27, Sa vakadinadinataki rawa na dina ena kaukauwa ni Yalo Tabu; 28-37, Mo rai vei Karisito, ka caka vinaka tiko ga.*

E DUA na cakacaka levu ka ^avei-vakurabuitaki sa voleka ni vakayacori vei ira na luve ni tamata.

2 Raica, koi Au na Kalou; mo rogoca matua na noqu ^avosa, ni sa bula ka kaukauwa, sa ^bgata vakalevu ka mucu ga na iseleiwau batirua, sa wasea rua na isema kei na uto ni sui; o koya mo rogoca matua kina na noqu vosa.

3 Raica, sa matua tu na ^awere ka sa vakarau na tatamusuki; ia, ko koya sa gadreva me tatamusuki, me curumaka na nona isele takelo ena nona igu, ka ia na tatamusuki ni sa siga toka, me kumuna vata ki yalona na veivakabulai tawavakaiyalayala ena matanitu ni Kalou.

4 Io, ko koya yadua sa ^acurumaka

na nona isele takelo ka tatamusuki, sa ikoya dina sa kacivi mai vua na Kalou.

5 O koya, kevaka dou na ^akerea vei au, ena soli vei kemudou; kevaka dou tukituki ena dolavi vei kemudou.

6 Ia oqo, me vaka na nomudou kerekere, raica, au sa kaya vei kemudou, mo dou muria na noqu ivakaro, ka ^asegata mo dou tura ka vakadeitaka na inaki kei ^bSaioni;

7 Dou kakua ni ^avakasaqara na ^biyau, ia na ^cyalomatua ga, ka raica, ena qai vakatakilai vei kemudou na ^aveika vuni ni Kalou, ka oti dou sa na qai vakavutuniyautaki. Raica, ko koya sa rawata na ^ebula tawamudu sa vutuniyau.

8 E dina, e dina, au sa kaya vei iko, me vaka ko sa gadreva mai vei au e sa na vaka dina kina vei iko; ka kevaka ko sa gadreva, ko sa na idewadewa ni veika yaga e vuqa ena itabatamata oqo.

9 Me kua tale ni dua na ka mo tukuna ia na ^aveivutuni ga ena

6 1a Ais. 29:14;
V&V 4; 18:44.
2a Ipe. 4:12; iVakata. 1:16;
V&V 27:1.
b Ila. 3:29; V&V 33:1.
3a Joni 4:35;
V&V 31:4; 33:3; 101:64.
4a iVakata. 14:15-19;
Alama 26:5;
V&V 11:3-4, 27.

5a Maci. 7:7-8.
6a 1 Nif. 13:37.
b DV Saioni.
7a Alama 39:14;
V&V 68:31.
b 1 Tui 3:10-13;
Maci. 19:23;
Jeko. 2:18-19.
DV iYau;
Vakavuravura.

c DV Yalomatua, Vuku.
d V&V 42:61, 65.
DV Veika Vuni ni
Kalou.
e V&V 14:7.
9a Alama 29:9;
V&V 15:6;
18:14-15; 34:6.
DV Cakacaka ni
Kaulotu; Veivutuni.

itabatamata oqo; muria na noqu ivunau, ka veivuke ena kena vakayacori na noqu cakacaka, me vaka na noqu ivakaro, ia ko na vakalougatataki.

10 Raica sa tiko vei iko e dua na isolisoli, ka ko sa kalougata ena vuku ni nomu isolisoli. Nanuma ni sa ka ^atabu sara ka lako mai cake—

11 Ia kevaka ko na ^ataroga, ko na kila na veika ^bvuni e levu ka veivakurabuitaki; o koya mo cakacakataka na nomu ^cisolisoli, mo kila kina na veika vuni, mo na kauti ira mai kina na lewe vuqa me ra kila na dina, io, me ra ^dvakila vakataki ira na cala ni sala era muria.

12 Mo kakua ni vakatakila na nomu isolisoli vua e dua, ia vei ira ga dou sa vakabauta vata. Kakua ni vakawaletaka na veika ^atabu.

13 Kevaka ko sa ivalavala donu, io, ka ^avosota ena ^byalodina me yacova na ^civakataotioti, ko na vakabulai ena matanitu ni Kalou, sa isolisoli cecere duadua vei ira na isolisoli kecega ni Kalou; ni sa sega tale ni dua na isolisoli e cecere mai na isolisoli ni ^abula.

14 E dina, e dina, au sa kaya vei iko, ko sa kalougata ena ka ko sa kitaka; raica ko sa ^adau kerekere vei au, ka raica, ni sa levu na nomu kerekere ko sa ciqoma na

idusidusi ni Yaloqu. Ke a sega o ya, ke o a sega ni lako mai ki na vanua ko sa tiko kina oqo.

15 Raica, ko sa kila ni ko sa kerekere vei au kau sa vakararamataka na nomu ^avakasama; ia au sa tukuna vei iko na veika oqo mo kila ni sa vakararamataki iko na Yalo na vu ni ka dina;

16 Io, Au sa kaya vei iko, mo kila ni sa sega tale e dua, na Kalou duadua ga e ^akila na nomu vakasama kei na inaki ni ^blomamu.

17 Au sa tukuna vei iko na veika oqo, me ivakadinadina vei iko—ni vosa se cakacaka ko sa vola tiko era ^adina.

18 O koya mo ^agumatua sara; mo ^btotaki Josefa na noqu tamata, ena yalodina, ena veika dredre cava ga ena sota kaya ena vuku ni vosa.

19 Mo vunauci koya ena nona cala, ia mo vakarorogo vua ke sa vunauci iko. Mo dauvosota; mo yalodei; mo dau lewa matau; me tu vei iko na yalomalua, na vakabauta, na inuinui kei na loloma uasivi.

20 Raica, ko iko Oliva, kau sa vosa vei iko ena vuku ni nomu gagadre; o koya mo ^atugana kina na noqu vosa ki lomamu. Mo yalodina ka gumatua ni muria sara na ivakaro ni Kalou, kau na ovici iko ena liga ni noqu loloma.

10a V&V 63:64.

11a V&V 102:23;

JS—AT 1:18, 26.

b Maci. 11:25; 13:10–11;

Alama 12:9.

c DV iSolisoli;

iSolisoli Eso ni Yalo.

d Jeme. 5:20; Alama 62:45;

V&V 18:44.

12a Maci. 7:6.

13a 1 Nif. 15:24.

b Mosa. 2:41; Ica 4:19;

V&V 51:19; 63:47.

c DV Vosota.

d DV Vakabulai.

14a DV Masu.

15a DV Vakasama.

16a 1 Vei. 28:9; Maci. 12:25;

Ipe. 4:12; Mosa. 24:12;

3 Nif. 28:6.

DV Kila Taucoko.

b 1 Tui 8:39.

17a V&V 18:2.

18a DV Gumatua.

b V&V 124:95–96.

20a Ica 3:21;

V&V 84:85.

21 Raica, Koi Au ko Jisu Karisito, na “Luve ni Kalou. Sai Au ga sa lako mai vei ira na kai ^bnoqu, ka ra qai sega ni ciqomi au na kai noqu. Koi Au na ^crarama sa cilava na ^dbutobuto, ia na butobuto sa sega ni kunea.

22 E dina, e dina, au sa kaya vei iko, kevaka ko sa gadreva e dua tale na ivakadinadina, mo nana lesu ga na bogi ko a tagi mai kina vei au ena yalomu, mo “kila kina na dina ni veika oqo.

23 Au a sega li ni ^avakaceguya na nomu vakasama me baleta na ka oqo? Ai ^bvakadinadina uasivi cava tale ko rawa ni taukena me vakatauvatani kei na kena mai vua na Kalou?

24 Ia oqo, raica, ko sa ciqoma e dua na ivakadinadina; ni kevaka au sa tukuna vei iko na veika e sega tale na tamata e kila, e sega li ni nomu ivakadinadina ko ya?

25 Ia, raica, au sa solia vei iko e dua na isolisoli, kevaka ko sa gadreva mai vei au, mo ^avakavakadewa, me vakataki Josefa na noqu tamata.

26 E dina, e dina, au sa kaya vei iko, sa tu tale e so na ^aivolatukutuku ka sa tu kina e vuqa na noqu kospeli, era sa vunitaki tu ena vuku ni nodra ^btalaidredre na tamata;

27 Ia oqo Au sa vakaroti iko, kevaka sa tu vei iko na gadre vi-naka—mo gadreva mo vakaiyau mai lomalagi—io mo veivuke ena vakayagataki ni nomu isolisoli me kau mai ki na rarama na veitiki ni noqu ^aivolanikalou a vunitaki tu ena vuku ni caka cala.

28 Ia oqo, raica, Au sa solia vei iko, ka vakakina vei Josefa na noqu tamata, na idola ni isolisoli oqo, me vakatakilai mai kina na noqu cakacaka; me vakadeitaki na vosa kecega ena gusudratou na ^aivakadinadina e lewe rua se tolu.

29 E dina, e dina au sa kaya vei kemudrau, kevaka era sa beca na noqu vosa, kei na tiki ni noqu kospeli kei na cakacaka oqo, drau sa kalougata ga, ni sa sega ni rawa ni levu cake na veika era vakayacora vei kemudrau mai na veika era vakayacora vei au.

30 Ia kevaka era sa ^avakayacora vei kemudrau me vaka era sa vakayacora vei au, drau sa kalougata ga, raica drau na ^btiko vata kei au ena ^clagilagi.

31 Ia era na kalougata sara kevaka era sa sega ni ^avorata na noqu vosa, sa vunautaki yani ena ^bivakadinadina ka na soli, ia ena vuabale na nomudrau marau ena vua ni nomudrau cakacaka.

21a DV Jisu Karisito.

b Joni 1:10–12;

Cakacaka 3:13–17;

3 Nif. 9:16; V&V 45:8.

c Joni 1:5; V&V 10:58.

DV Rarama, Rarama i Karisito.

d DV Butobuto Vakayalo.

22a DV Kila na Duidui, iSolisoli ni.

23a DV Sautu, Vakacegu.

b 1 Joni 5:9; V&V 18:2.

25a Mosa. 8:13;

V&V 5:4; 9:1–5, 10.

26a V&V 8:1; 9:2.

DV iVolanikalou—Na ivolanikalou sa parofisaitaki ni na yaco mai.

b DV Caka Ca.

27a V&V 35:20.

28a iVaka. 19:15;

2 Kori. 13:1;

2 Nif. 27:12–14;

V&V 128:3.

30a V&V 5:22; 135.

DV Solibula ena

Vakabauta.

b iVakata. 3:21.

c DV Lagilagi.

31a 3 Nif. 16:10–14;

V&V 20:8–15.

b DV iVakadinadina.

32 E dina, e dina, au sa kaya vei kemudrau, me vaka kau sa kaya vei ira na noqu tisaipeli na tikina sa “soqoni vata kina e lewe rua se lewe tolu ena yacaqu, Au na tiko ena kedratou ^bmaliwa—sa dina sara o Au ena kemudou maliwa.

33 Oi kemudrau na luvequ drau kakua ni “rere ni kitaka na ka vinaka, ni veika ga drau sa ^bkaburaka, na ka ga oqori drau na tamusuka tale; o koya, kevaka drau sa kaburaka na veika vinaka drau na tamusuka talega na veika vinaka me kena isau vei kemudrau.

34 O koya, ni kakua ni rere, na qele ni sipi lalai; caka vinaka; laivi

vuravura kei eli me rau cokovata ka saqati iko, ni kevaka ko sa tarai cake ena noqu “uluvatu, ena sega sara ni rawa ni ra qaqa.

35 Raica, au sa vosoti kemudrau; mo drau lako ka kakua ni “vala-vala ca tale; vakayacora ena yalomatua na cakacaka au sa vakarota vei kemudrau.

36 Drau “vakararavi tiko mai vei au ena vakasama kece; kakua ni vakatitiqa, ka kakua ni rere.

37 Drau “nanuma tiko na we ni moto e sarisariqu kei na we ni ^bivako ena ligaqu kei na yavaqu; ia mo drau yalodina ka muria sara na noqu ivakaro, ia drau na “rawata vakaidina na ^dmatanitu vakalomalagi. Emeni.

WASE 7

Na ivakatakila a soli vei Josefa Simici na Parofita kei Oliva Kaudari, e Amoni, Penisilivenia, Epereli, 1829, ena nodrau a vakataroga ena Urimi kei na Cumimi se sa bula tikoga vakayago ko Joni, na tisaipeli daulomani, se sa mate. Na ivakatakila e ivakadewa ni ivolatukutuku ena kuli ni manumanu mai vei Joni ka vunitaka talega ko koya.

1–3, Ena bula tiko ko Joni na Daulomani me yacova ni sa lako mai na Turaga; 4–8, Eratou taura tu ko Pita, Jemesa, kei Joni na idola ni kosipeli.

KA sa kaya vei au na Turaga: “Joni, na noqu daulomani, a cava ko sa ^bgadrevu? Ni kevaka ko na kerea na veika ko sa vinakata, ena soli dina sara vei iko.

32a Maci. 18:19–20.

DV Duavata.

b V&V 29:5; 38:7.

33a DV Yalo Qaqa.

b Kala. 6:7–8;

Mosa. 7:30–31;

Alama 9:28; V&V 1:10.

34a Same 71:3;

Maci. 7:24–25;

1 Kori. 10:1–4;

Ila. 5:12;

V&V 10:69; 18:4, 17;

33:13; Mosese 7:53.

DV Uluvalu, Vatu.

35a Joni 8:3–11.

36a Ais. 45:22;

V&V 43:34.

37a DV Jisu Karisito—

Rairai mai ni Karisito

ni sa tucaketale mai

na mate.

b DV Vakamatei ena

Kauveilatai.

c Maci. 5:3, 10;

3 Nif. 12:3, 10.

d DV Matanitu Vakalou

se Matanitu

Vakalomalagi.

7 1a DV Joni, Luvei Sepete.

b 3 Nif. 28:1–10.

2 Kau sa qai kaya vua: Turaga, ni solia mai vei au na kaukauwa meu vakamalumalumutaka kina na ^amate, me rawa niu bula tiko ka kauta mai na yalo vei kemuni.

3 Ka sa kaya vei au na Turaga: E dina, e dina, au sa kaya vei iko, baleta ni ko sa gadreva oqo ko na ^abula tiko ga me yacova niu sa lako mai ena noqu ^blagilagi, ia ko na ^cparofisai vei ira na veimatanitu, veimataqali, duivosavosa kei ira na tamata.

4 A ka oqo sa kaya kina na Turaga vei Pita: Kevaka kau sa vinakata me bula tiko ga ko koya ka yacova na noqu lako mai, a cava oqo vei iko? Ni sa gadreva ko koya vei au me na vakalesui ira tale mai na yalo ki vei au, ia ko iko ko sa gadreva mo lako kusarawa mai vei au ki na noqu ^amatanitu.

5 Au sa kaya vei iko, Pita, sa

vinaka oqo na ka ko sa gadreva; ia na noqu daulomani sa gadreva me gumatua vakalevu cake, se dua na cakacaka e levu cake ena kedra maliwa na tamata ki na veika ka sa cakava oti.

6 Io, sa dua na cakacaka levu me sa na qarava; o koya au na qisi koya me vaka na yameyame ni bukawaqa kei na dua na ^aagilosi dauveiqaravi; ka na qaravi ira o ira me ra na ^btaukena na veivakabulai ka ra tiko e ^cvuravura.

7 Kau na lesi iko mo vukei koya kei na tuakamu ko Jemesa; raica vei kemudou na lewetolu oqo au na solia kina na kaukauwa kei na ^aidola ni ilesilesi oqo me yacova niu sa lesu mai.

8 Au sa kaya vakaidina vei kemudrau, ena soli dina vei kemudrau me vaka na nomudrau gagadre, ni drau na ^amarau ena vuku ni nomudrau gagadre.

WASE 8

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita kivei Oliva Kaudari, e Amoni, Penisilivenia, Epereli, 1829. Ena gauna e vakadewataki tiko kina na iVola i Momani, o Oliva o koya ka sa tomana tikoga na veiqaravi vakavunivola, ni vola tiko na veika sa tukuna na Parofita, sa gadreva sara me vakaiivotavota ena isolisoli ni vakavakadewa. Sa sauma na Turaga na nona vakatakekere ena nona vakadonuya na ivakatakila oqo.

2a Luke 9:27.

DV Mate Vakayago.

3a Joni 21:20-23.

DV Tamata Kau Cake
Bulabula.

b DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito;

Lagilagi.

c iVakata. 10:11.

4a DV Matanitu Vakalou
se Matanitu
Vakalomalagi.

6a V&V 130:5.

b V&V 76:86-88.

c Joni 10:8-11;

V&V 77:14.

7a Maci. 16:19;

Cakacaka 15:7;

JS-AT 1:72.

DV iDola ni Matabete.

8a DV Reki.

1-5, *Na ivakatakila e yaco mai ena kakauwa ni Yalo Tabu*; 6-12, *Na kilai ni veika vuni ni Kalou kei na kaukauwa me vakadewataki kina na itukutuku makawa e yaco mai ena vakabauta.*

“OLIVA Kaudari, e dina, e dina, au sa kaya vei iko, me vaka ni sa dei ni bula na Turaga, o koya na nomu Kalou ka nomu Dauveivueti, me vaka ga ni ko sa ^bkila vakaidina na veika ko sa ^ckerea ena vakabauta, ena yalo e dina, ka vakadinata ni ko na ciqoma e dua na kilaka me baleta na veika sa ceuti tu ena ^ditukutuku e liu, ka ra sa makawa dina, ka sa tu kina na tiki ni noqu ivolanikalou ka sa mai tukuni ena ^eveivakatakilai ni Yaloqu.

2 Io, raica, au na “tukuna ki na nomu vakasama kei na vu ni ^byalomu, ena ^cYalo Tabu, ka na qai lako mai vei iko ia ka na tiko sara ena lomamu.

3 Ia oqo, raica, sai koya oqo na yalo ni vakatakila; raica, sai koya oqo na yalo sa kauti ira rawa mai kina na luvei Isireli ko Mosese ka kosova na ^aWasa Damudamu ena qele mamaca.

4 O koya sai koya oqo na nomu isolisoli; mo vakayagataka, ko sa kalougata dina, ni na sereki iko mai na ligadra na nomu meca, ia, kevaka e sega ni vakakina, era na yaviti iko ka vakarusa sara na yalomu.

5 Isa, nanuma na ^aveivosa oqo,

ka muria tiko na noqu ivakaro. Nanuma, ni oqo na nomu isolisoli.

6 Ia oqo e sega ni o koya kece na nomu isolisoli; me vaka ni tiko tale e dua na nomu isolisoli, ko ya na isolisoli vaka-Eroni; raica, ka sa tukuna vei iko e vuqa sara na ka;

7 Raica, sa sega tale ni dua na kakauwa, na kaukauwa duadua ga ni Kalou, ka na rawa ni solia na isolisoli vaka-Eroni me na tiko kei iko.

8 O koya, mo kakua ni vakatitiqa, ni sa isolisoli ni Kalou; ko na rawa ni taura ena ligamu, ka cakava na ka e veivakurabuitaki; ka na sega na kaukauwa ena rawa ni kauta tani rawa mai ligamu, ni sa cakacaka ni Kalou.

9 Ia, o koya, na veika kecega ko sa kerea vei au mo kila, au na vakatakila vei iko, ka ko na kila sara vakaidina.

10 Mo nanuma deivaki ni sega na ^avakabauta ko na sega ni rawata e dua na ka; o koya mo kerea ena vakabauta. Kakua ni vakawalletaka na veika oqo; mo kakua ni ^bkerea na veika e sega ni ganita.

11 Kerea mo kila na veika vuni ni Kalou, ka mo ^avakadewataka ka rawata na kila ka mai na ivolatukutuku tabu makawa kece ka a vunitaki tu; ia me vaka na nomu vakabauta ena vakayacori vakakina vei iko.

12 Raica, sai Au sa tukuna na veika oqo; ia koi Au ga sa vosa vei iko mai na ivakatekivu. Emeni.

8 1a JS—AT 1:66.
 DV Kaudari, Oliva.
 b DV Kila.
 c DV Masu.
 d V&V 6:26-27; 9:2.
 e V&V 5:16.

2a V&V 9:7-9.
 DV iVakatakila.
 b DV Loma, Yalo.
 c DV Yalo Tabu.
 3a L.Y 14:13-22;
 iVaka. 11:4; 1 Nif. 4:2;

Mosa. 7:19.
 DV Wasa Damudamu.
 5a iVaka. 11:18-19.
 10a DV Vakabauta.
 b V&V 88:63-65.
 11a V&V 9:1, 10.

WASE 9

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita kivei Oliva Kaudari, e Amoni, Penisilivenia, Epereli, 1829. Sa vunau ci o Oliva me dau yalovosota ka sa uqeti me vunivola tiko mada ga, ena gauna oqo, ena veika ena cavuta ko daunivakavakadewa, ka kakua ni tovolea me vakavakadewa.

1-6, E so tale na ivolatukutuku makawa e se bera ni vakadewataki; 7-14, Sa vakadewataki na iVola i Momani ena vakasama kei na veivakadeitaki vakayalo.

RAICA, au sa kaya vei iko, na luvequ, baleta ni ko a sega ni "vakadewataka me vaka na nomu gagadre mai vei au, ka tomana tale na nomu ^bvolavola vua na noqu tamata, ko Josefa Simici Lailai, sa dina sara au nanuma mo sa tomana tikoga me yacova ni ko sa vakaotia na ivolatukutuku oqo, kau sa tataunaka vei iko.

2 Sa oti ko ya, raica, "eso tale na ^bivolatukutuku e tiko vei Au, kau na solia vei iko na kaukawa mo rawa ni veivuke ena vakavakadewa.

3 Mo vosota, na luvequ, ni sa noqu lewa yalomatua ka sega ni dodonu talega mo na vakavakadewa ena tiki ni gauna oqo.

4 Raica, na cakacaka ko sa kacivi mo qarava sai koya mo daunivolavola nei Josefa na noqu tamata.

5 Ka sa vakakina, raica, sa baleta ga ni o sega ni tomana tiko me vaka na nomu a tekivuna, ena itekivu ni nomu vakavakadewa, kau sa kauta tani mai kina vei iko na dodonu oqo.

6 Mo kakua ni "vosakudrukudru, na luvequ, ni sa noqu lewa yalomatua, me'u vakadodonutaki iko, ena tikina oqo.

7 Raica, ko sa sega ni kila; ko a nanuma niu na solia vei iko, ia ko a sega mada ni vakasamataka mo a kerea ga vei au.

8 Ia, raica, au sa kaya vei iko, sa dodonu mo "vakasamataka vakavinaka ena nomu vakasama; oti e dodonu mo qai ^btaroga vei au kevaka e sa dodonu, ia kevaka e sa dodonu, au na vakauqeta na "yalomu ka na "katakata mai na lomamu; o koya ko na qai "vakila sara ni sa dodonu.

9 Ia kevaka e sega tiko ni dodonu ko na sega ni vakila e dua na ka, ia ko na vakila na "berabera ni nomu vakasama ka na vakavuna mo na guilecava na veika e cala; o koya,

9 1a V&V 8:1, 11.

b JS—AT 1:67.

2a E dua na idusidusi ki na ikuri ni vakavakadewa ka okati kina na ivakadewa nei Josefa Simici ni i Volatabu kei na iVola i

Eparaama, ka a veivuke kina ko Oliva Kaudari me vunivola. DV iVakadewa nei Josefa Simici (vjs).

b V&V 6:26; 8:1.

6a DV Vosa Kudrukudru.

8a DV Vakananuma.

b DV Masu.

c Luke 24:32.

d DV Uqeti, Veivakauqeti; iVakadinadina.

e V&V 8:2-3.

9a V&V 10:2.

ena sega kina ni rawa ni o vola na veika e tabu vakavo ga ke soli vei iko mai vei au.

10 Ia oqo, kevaka mo a kila na ka oqo ke o sa rawa ni "vakavakadewa; ia, e se sega ni ganita mo se vakavakadewa oqo.

11 Raica, a sa ganita ena gauna ko a tekivu kina; ia ko a "rere, ka sa oti yani na gauna, ka sa sega ni ganiti iko ena gauna oqo;

12 Ia, ko sa sega beka ni raica niu

sa solia vua na noqu tamata ko "Josefa na kaukauwa ka ra a buli kina? Ia au sa sega ni vakacala e dua vei kemudrau.

13 Cakava na veika oqo kau sa vakarota vei iko, ko na sautu kina. Mo yalodina, ka kakua ni soro ki na "veitemaki.

14 Mo tudei sara ena "caka-caka au sa ^bkacivi iko kina, ena sega sara ni yali e dua na drau ni ulumu, ia ko na ^claveti cake ena siga mai muri. Emeni.

WASE 10

A ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, e Amoni, Penisilivenia, ena dua na gauna ena Epereli 1829, e dina ni a rawa ni sa ciqomi oti eso na kena iwase ena vulaikatakata ni 1828. Eke sa tukuna kina na Turaga vei Josefa na veika era sa veisautaka na tamata caka ca ena 116 na draunipepa volai ena liga mai na ivakadewa ni ivola i Liai, ena iVola i Momani. Era a yali na draunipepa volai ena gauna a taura voli kina ko Matini Erisi, o koya ka nuitaki tiko vua na draunipepa. (Raica na ulutaga ni wase e 3.) Na nodra inaki ca me ra waraka ka namaka na vakadewataki tale ni veika ka tu ena veidraunipepa ka butakoci ka me qai vakasewasewani kina ko koya na daunivakadewa ena kena vakaraitaki na duidui levu ka vu mai na veisau. Oqori na inaki ca ka a bucini mai vua na tevoro ka sa kila tu na Turaga mai na gauna sara i Momani, na Nifai dauvolaitukutuku makawa, ena nona vakalekalekataka tiko na itukutuku ena peleti ka sa vakasoqoni tiko mai, e vakaraitaki ena iVola i Momani (raica na Vosa i Momani 1:3-7).

1-26, Sa vakayavalati ira na tamata ca ko Setani me ra saqata na cakacaka ni Turaga; 27-33, Sa segata ko koya me vakarusa na yalo ni tamata; 34-52, Me na lako na kosipeli vei ira na Leimanaiti kei na veimatani kecega

mai na iVola i Momani; 53-63, Ena yavutaka na Turaga na Nona Lotu kei na Nona kosipeli ena kedra maliwa na tamata; 64-70, Ena vakasoqoni ira era sa veivoutuni ki na Nona Lotu ka na vakabulai ira na talairawarawa.

10a V&V 8:11.

11a DV Rere.

12a V&V 18:8.

13a DV Vakatovolei,

Veivakatovolei.

14a 1 Kori. 16:13.

b DV Kaci, Kacivi

Vakalou, iLesiesi.

c Alama 13:29; V&V 17:8.

Ia oqo, raica, au sa kaya vei iko, me baleta ni ko a solia na veika volai ka a tu vei iko na kaukauwa mo vakadewataka kina ena veivuke ni ^aUrimi kei na Cumimi, ki na ligana e dua na tamata ^bca, ko sa vakayalia kina.

2 Ka ko sa vakayalia talega kina na nomu isolisoli ena gauna vata ko ya, ka sa lecaika kina na nomu ^avakasama.

3 Ia, sa ^avakalesui tale vei iko na ka oqo; o koya qarauna mo yalodina ka tomana tikoga me yacova ni ko sa vakaotia rawa na cakacaka ni vakavakadewa me vaka ga na nomu a tekivuna.

4 Mo kakua ni cici ^avakatotolo se cakacaka vakaukauwa me sivia na nomu ^bigu kei na veigacagaca sa vakarautaki tu me rawa kina vei iko mo vakavakadewa; ia mo ^cgumatua tiko ga me yacova na ivakataotioti.

5 Mo dau ^amasu tikoga, me rawa ni nomu na qaqa; io, mo rawa ni qaqa kina vei Setani, ka me rawa ni ko drovaka kina na ligadra na italai nei Setani ka tarova tiko na cakacaka oqo.

6 Raica, era sa segata me ra ^avakarusai iko; io, ko koya sara mada ga na ^btamata ko sa vakabauta sa segata talega me vakarusai iko.

7 A ka oqo au sa vakatokai koya kina me tamata dau caka ca, ni sa

segata ko koya me kauta tani na veika sa nuitaki vei iko; io sa segata tale tikoga me vakarusa na nomu isolisoli.

8 Ia me vaka ni ko sa solia ki ligana na itukutuku volai ena liga, raica, sa ra taura mai kina vei iko na tamata dau caka ca.

9 O koya, ko sa solia tani kina, io, na veika sa tabu, vei ira na tamata ca.

10 Ia, raica, ko ^aSetani sa tugana ki na lomadra me ra vukica na vosa ko sa vakavuna me volai, se me vaka ko sa vakadewataka, ka sa cawadru tani mai ligamu.

11 Ia raica, au sa kaya vei iko, baleta ni ra sa vukica na vosa, sa duatani kina na kena ibalebale mai na veika ko sa vakadewataka se vakavuna me volai;

12 Ia, ena sala oqo, sa segata na tevero me biuta e dua na ilawaki qaseqase, me vakarusa kina na cakacaka oqo;

13 Me vaka ni sa tugana ki na lomadra me ra kitaka vakaoqo, ena nodra lasu era na kaya kina ni ra sa ^atoboki iko ena vosa ko mai lasutaka tiko ni ko vakadewataka.

14 Ia, au sa kaya vakaidina vei iko, au na sega ni vakatarai Setani me vakayacora na nona inaki ca ena veika oqo.

15 Ia raica, sa uqeta na lomadra ko koya me ra veretaki iko mo vakatovolea na Turaga na nomu

10 1a DV Urimi kei na Cumimi.

b V&V 3:1-15.

2a DV Vakasama.

3a V&V 3:10.

4a Mosa. 4:27.

b L.Y 18:13-26.

c Maci. 10:22.

DV Gumatua.

5a 3 Nif. 18:15-21.

DV Masu.

6a V&V 5:32-33;

38:13.

b V&V 5:1-2.

10a DV Tevero.

13a Jere. 5:26.

Kalou, ena nomu kerea mo vaka-dewataka vou tale.

16 Ia, raica, era sa kaya ka nana e lomadra—Keimami raica mada ke sa solia na Kalou vua na kaukauwa me vakavakadewa; kevaka e vakakina, ena solia tale vua ko koya na kaukauwa;

17 Ia kevaka sa solia tale vua na Kalou na kaukauwa, se kevaka sa vakavakadewa tale ko koya, se, ena dua tale na kena vosa, kevaka e tautauvata tikoga na vosa e vakayagataka, raica, sa tiko rawa oqo vei keda, ka da sa vukica oti tu;

18 O koya era na sega kina ni tautauvata, ka da na kaya ni sa lasu ko koya ena nona vosa, ka ni sega na nona isolisoli, ka sega talega na nona kaukauwa;

19 O koya eda na vakarusai koya, kei na cakacaka talega; ka da na kitaka oqo me da kakua ni madua kina mai muri, ia ena vakalagilagi keda ko vuravura.

20 E dina, e dina, au sa kaya vei iko, ni sa lewa tu na lomadra ko Setani; a sa vakayavalati ira sara me ra caka^bcala ka vorata na veika vinaka kecega;

21 Raica sa ca vakalevu na lomadra, ka sa sinai ena^bivalavala ca kei na itovo vakasisila; era sa domona na^dbutobuto mai na rarama, baleta ni sa ca na nodra

ivalavala; o koya era sa sega ni kerei kina vei au.

22 Sa vakayavalati ira tiko ga ko Setani, me rawa ni^bkauta kina na yalodra ki na rusa.

23 O koya oqo sa navuca kina e dua na ilawaki qaseqase, ka nana ni na vakarusa kina na cakacaka ni Kalou; ia au na tarogi ira ena ka oqo; io era na vakama-duataki ka cudruvi kina ena siga ni veilewai.

24 Io, sa vakayavalata na lomadra me ra cudruvaka na cakacaka oqo.

25 Io, sa kaya vakaoqo vei ira: Lawaki ka wawa me da toboki ira, me ra rusa kina; raica, sa sega ni cala oqo. Io sa cavilaki ira, ka kaya vei ra ni sega ni ivalavala ca me ra lasu, me coriti kina e dua ena lasu, me rawa ni ra vakarusai koya kina.

26 Ia sa cavilaki ira, ka liutaki ira tikoga me yacova ni sa yartaka sobu na yalodra ki^beli; raica e sa vakavuna me ra coko tale ena icori era a birika.

27 Ia sa lako cake ka lako sobu, sa veilakoyaki vaka ka vaka e vuravura, ka segata me^bvakarusa na yalo ni tamata.

28 E dina, e dina, au sa kaya vei iko, ena ca ko koya sa lasu me veivakasewasewani kina baleta

20a 2 Nif. 28:20–22.

b DV iValavala Ca.

21a V&V 112:23–24.

b DV Caka Ca.

c Mosese 5:13–18.

d Mosa. 15:26.

DV Butobuto Vakayalo.

e Joni 3:18–21;

V&V 29:45.

22a 2 Nif. 2:17–18.

b DV Vakatovolei,
Veivakatovolei.

23a Ila. 8:25;

V&V 121:23–25.

25a 2 Nif. 2:18; 28:8–9;

Alama 10:17;

Mosese 4:4.

DV Lasu.

26a DV Vukitani.

b DV Eli.

c Na Vosa. 29:5–6;

1 Nif. 14:3.

27a Jope 1:7.

b 2 Nif. 28:19–23;

V&V 76:28–29.

28a DV Vakaisini,

Veivakaisini, Lasu.

ni nanuma ni a lasu e dua tale me veivakasesewani, ni veika vaka ko ya sa sega ni tarovi kina na ^blewa dodonu ni Kalou.

29 Ia oqo, raica, era sa vukica na veivosa oqo, baleta ni sa kaya ko Setani vei ira: Sa lawakitaki kemudou ko koya—ia sa cavilaki ira vakaoqori me ra caka cala, ka sagai kemuni mo ni ^avakatovolea na Turaga na nomuni Kalou.

30 Raica, au sa kaya vei iko, mo kakua sara ni vakadewataka tale na veivosa ka sa kaliraki tani mai ligamu;

31 Ia, raica, era na sega sara ni rawata na nodra inaki ca ena lasu ni veivosa ko ya. Ia, raica, kevaka ko na vakayagataka na vosa vata ga koya era na tukuna ni ko sa lasu, ko lasutaka na nomu vakavakadewa, ia ko sa na saqati iko ga vakataki iko.

32 Ia, raica, era na vakatetea yani na ka oqo, ena vakaukauwataka ko Setani na lomadra na tamata ka vakayavalata me ra cudruvi iko, ka ra na sega ni vakabauta na noqu vosa.

33 Ia sa nanuma ko “Setani me vakamalumalumutaka na nomu ivakadinadina ena itabatamata oqo, me kakua kina ni basika mai na cakacaka oqo ena itabatamata oqo.

34 Ia raica, sai koya oqo na yalomatua, me vaka niu sa vakaraitaka vei iko na ^ayalomatua, ka

solia vei iko na ivakaro me baleta na veika oqo, oqo na ka mo na kitaka, kakua ni vakatakila ki vuravura kecega me yacova ni ko sa vakacavara na cakacaka ni vakavakadewa.

35 Mo kakua ni kurabui niu sa kaya oqo vei iko: Sai koya oqo na yalomatua, kakua ni vakatakila ki vuravura—niu sa kaya, kakua ni vakatakila ki vuravura, mo na maroroi kina.

36 Raica, Au sega ni kaya mo na kakua ni vakaraitaka vei ira na yalododonu;

37 Ia me vaka ni sa dredre mo lewa na tamata ^ayalododonu, se ni sa dredre mo kila na tamata dau caka ca mai na yalododonu, o koya kau sa kaya kina vei iko mo toka ^blo ka kakua mada ni vakatakila me yacova niu sa kila ni sa ganita me vakatakilai yani ki vuravura na ka oqo.

38 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei iko, ni itukutuku ni ^aveika kece ko sa vola, ka sa yali mai na ligamu, e ceuti tale tu ga ena ^bpeleti i Nifai;

39 Io, ko a nanuma ni a tukuni ena itukutuku volai ena liga ko ya, ni sa tu na kena itukutuku matata cake na veika oqo ena peleti i Nifai.

40 Ia oqo, me vaka ni matata cake na kena itukutuku ka ceuti tu ena peleti i Nifai me baleta na

28b Roma 2:3.
DV Lewa Dodonu.

29a Maci. 4:7.

33a DV Tevoro.

34a DV Yalomatua, Vuku.

37a Maci. 23:28.

b L.Y 14:14.

38a Ena ikau ni imatai ni itabataba ni iVola i Momani, a vakamacalataka kina na Parofita ni veika e tu ena 116

na draunipepa ka a yali a vakadewataki mai na dua na iwase ni peleti ka vakatokai me “iVola i Liai.”

b DV Peleti.

veika, ena noqu yalomatua, au na kauta mai ki na nodra kilaka na tamata ena itukutuku oqo—

41 O koya, mo na vakadewataka na veika ka ceuti tu ena ^apeleti i Nifai, me yacova sara na gauna ni lewa i Penijamini na tui; se me yacova na vanua sa yala toka kina na nomu vakavakadewa, ko se maroroya tiko;

42 Ia raica, mo na tukuna ni sa ivolatukutuku ni Nifai; au sa kitaka oqo me'u vakamaduataki ira kina era sa vakatanitaka na noqu vosa.

43 Io au na sega ni vakatara me ra vakarusa na noqu cacacaka; io, au na vakaraitaka vei ira ni noqu yalomatua e uasivia sara na ilawaki qaseqase ni tevero.

44 Raica, sa tiko wale ga vei ira e dua na kena iwase, se dua na ivakalekaleka ni itukutuku i Nifai.

45 Raica, e vuqa sara na ka era ceuti tu ena peleti i Nifai era vakamatatataka vinaka na noqu kosipeli; o koya oqo sa noqu lewa yalomatua, mo sa na vakadewataka na itukutuku mai na itekivu ni peleti i Nifai, ka vakarautaki yani ena vuku ni cacacaka oqo.

46 Ia, raica, na vo kece ni ^acacacaka oqo e tiko kece kina na veitiki ni noqu ^bkosipeli ka ra a ^cmasuta na noqu parofita yalododonu, io, kei ira talega na noqu tisaipeli, me vakatakilai vei ira na tamata oqo.

47 Kau sa qai kaya vei ira, ni dodonu me ^asoli vei ira me vaka

na nodra ^bvakabauta ena nodra masu;

48 Io, ka sa vakaoqo na nodra vakabauta—ni noqu kosipeli, kau a vakatakila vei ira me ra vunautaka ena nodra gauna, de na qai lako mai vei ira na wekadra na ^aLeimanaiti, kei ira kece era sa yaco me ra Leimanaiti me baleta na nodra veileti.

49 Ia oqo, e sega ni o koya wale ga o ya—na nodra vakabauta ena nodra masu sai koya me na vakatakilai talega na kosipeli oqo, kevaka e rawa vei ira kecega era na mai tawana na vanua oqo;

50 Raica era sa mai biuta kina e dua na veivakalougatataki ena vanua oqo ena nodra masu, ko ira kecega ena vanua oqo era na vakabauta na kosipeli oqo era na rawata na bula tawamudu:

51 Io, me na tu vakarawarawa ga vei ira na veimatani, veimataqali, duivosavosa se tamata kecega.

52 Ia oqo, raica, mai na nodra vakabauta ena nodra masu au na vakatakila kina na tiki ni noqu kosipeli me ra kila na noqu tamata. Raica, au sa sega ni vakatakila mai me vakarusa na veika era sa taukena, ia me tarai cake ga kina.

53 A ka oqo au sa kaya kina: Kevaka era sa sega ni vakaukauwataka na lomadra na itabatamata oqo, au na tauyavutaka na noqu lotu ena kedra maliwa.

41a V i M 1:3–7.

46a DV iVola i Momani.

b DV Kosipeli.

c Inosi 1:12–18;

Moma. 8:24–26;

9:34–37.

47a 3 Nif. 5:13–15;

V&V 3:19–20.

b DV Vakabauta.

48a Moro. 10:1–5;

V&V 109:65–66.

54 Ia oqo au sa sega ni tukuna meu vakarusa kina na noqu lotu, ia au sa tukuna meu tara cake kina na noqu lotu;

55 O koya, ko ira kecega na lewe ni noqu lotu me ra kakua ni ^arere, ni sai ira sa vakaoqo era na ^brawata na ^cmatanitu vakalomalagi.

56 Ia ko ira era sa sega ni ^arerevaki au, ka sega ni muria na noqu ivakaro ia era sa vakaduria na nodra ^blotu vakai ira me ra rawa ^ciyau kina, io, kei ira kece era sa caka ca ka tara cake na matanitu ni tevoro—io, e dina, e dina, au sa kaya vei iko, sai ira oqori kau na vakararawataki ira, ka vakavuna me ra rere ka sautaninini vakaidina.

57 Raica, koi Au ko Jisu Karisito, na ^aLuve ni Kalou. Au sa lako mai vei ira na kai noqu, ka ra qai sega ni ciqomi au na kai noqu.

58 Koi Au na ^ararama sa cilava na butobuto, ia na butobuto sa sega ni kunea.

59 Sai Au sa kaya—vei ira na noqu tisaipeli, e so ^atani tale na Noqu ^bsipi era sa sega ni tiko ena bai oqo—ka vuqa e kea era sa sega ni ^ckila na ibalebale ni noqu vosa.

60 Ia au na vakatakila vei ira na tamata oqo ni tiko dina e so tale na noqu sipi, ka ra sa taba ni ^amataqali i Jekope;

61 Ia au na vakatakila mai na cakaca e veivakurabuitaki, era a vakayacora ena yacaqu;

62 Io, au na vakatakila tale ga mai na noqu kosipeli ka a vunautaki vei ira, io, raica, era na sega ni cakitaka na veika ko sa ciqoma, ia era na tara cake, ka vakavotuya mai na veitikina dina ni noqu ^aivunau, io, na ivunau taudua ga ka tiko vei au.

63 Au sa kitaka na ka oqo meu vakadeitaka kina na noqu kosipeli, me kakua soti kina na veileti; io, ko ^aSetani sa vakayavalata na lomadra na tamata ki na ^bveileti ena veitikina dina ni noqu ivunau; ena veika oqo era sa cala kina, ni ra sa ^cvakatanitaka na ivolanikalou ka sega ni kila na kena ibalebale.

64 O koya, au na vakatakila vei ira na veika e vuqa sa vuni tu;

65 Ia, raica, au na ^avakasoqoni ira vata me vaka na toa yalewa sa vakasoqoni ira na luvena e ruku ni tabana, kevaka era sa sega ni vakaukauwataka na lomadra;

66 Io, kevaka era na lako mai, me ra lako mai, ka gunuva wale ga na ^awai ni bula.

67 Raica, oqo na noqu ivunau—ko koya sa veivutuni ka ^alako mai vei au, sai koya na lewe ni noqu ^blotu.

55a dv Rere.

b Maci. 5:10.

c dv Matanitu Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.

56a Na Dau. 12:13–14.

b dv Tevoro—Na lotu ni tevoro.

c 4 Nif. 1:26.

57a Roma 1:4.

58a V&V 6:21.

59a Joni 10:16.

b dv iVakatawa Vinaka.

c 3 Nif. 15:16–18.

60a dv Were-ni-Vaini ni Turaga.

62a 3 Nif. 11:31–40.

63a dv Tevoro.

b dv Veileti.

c 2 Pita 3:16.

65a Luke 13:34;

3 Nif. 10:4–6;

V&V 43:24.

66a dv Wai ni Bula.

67a Maci. 11:28–30.

b dv Lotu i Jisu Karisito.

68 Ia ko koya yadua sa ^avakuria se musuka na ka oqo, sa sega ni noqu ko koya, ia sa noqu ^bmeca; o koya sa sega kina ni lewe ni noqu lotu.

69 Ia oqo, raica, ko koya yadua sa lewe ni noqu lotu, ka vosota tiko ena noqu lotu me yacova na ivakataotioti, sai koya ena

yavutaki ena noqu ^auluvatu, ena sega ni rawati koya na ^bmatamata ki eli.

70 Ia oqo, mo nanuma na nona vosa ko koya na vu-ni-bula kei na ^ararama kei vuravura, na nomu Dauveivueti, na nomu ^bTuraga, ka nomu Kalou. Emeni.

WASE 11

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita ki vua na tuakana ko Airame Simici, e Amoni, Penisilivenia, Me, 1829. Na ivakatakila oqo a ciqomi mai na Urimi kei na Cumimi me isau ni vakatataro kei na vakatakekere i Josefa. Na iTukutuku Makawa kei Josefa Simici e tukuna ni ivakatakila oqo a ciqomi ni oti na vakalesui mai ni Matabete i Eroni.

1–6, Era na vakabulai na dautatamusuki ena were ni vaini; 7–14, Vakasaqara na yalomatua, vunautaka na veivutuni, vakabauta na Yalo; 15–22, Muria na ivakaro, ka vulica na vosa ni Turaga; 23–27, Kakua ni cakitaka na yalo ni vakatakila kei na parofisai; 28–30, Ko ira sa vakabauti Karisito era sa yaco me ra luve ni Kalou.

SA vakarau yaco e ^adua na caka-caka levu ka veivakurabuitaki vei ira na luve ni tamata.

2 Raica, koi Au na Kalou; mo ^arogoca matua na noqu ^bvosa, ni sa bula ka ^ckaukauwa; sa ^dgata vakalevu ka mucu ga na iseleiwau

batirua, sa wasea rua na isema kei na uto ni sui; o koya mo rogoca matua kina na noqu vosa.

3 Raica, sa ^amatua tu na were ka sa vakarau na tatamusuki; ia, ko koya sa gadreva me tatamusuki me curumaka na nona isele takelo ena nona igu, ka ia na tatamusuki ni sa siga toka, me ^bkumuna vata ki yalona na veivakabulai ^ctawavakaiyalayala ena matanitu ni Kalou.

4 Io, ko koya yadua sa curumaka na nona ^aisele takelo ka tatamusuki, sa kacivi dina mai vua na Kalou ko koya.

5 O koya oqo, kevaka dou na

68a 3 Nif. 11:40.

b Luke 11:23.

69a DV Uluvatu, Vatu.

b Maci. 16:18;

2 Nif. 4:31–32;

V&V 17:8; 128:10.

70a DV Rarama, Rarama i Karisito.

b DV Jisu Karisito.

11 1a Ais. 29:14;

V&V 4.

DV Vakalesui Mai ni

Kosipeli.

2a 1 Nif. 15:23–25;

V&V 1:14; 84:43–45.

b Ipe. 4:12.

c Alama 4:19; 31:5.

d Ila. 3:29–30;

V&V 6:2.

3a V&V 12:3.

b Luke 18:22; Ila. 5:8.

c 1 Timo. 6:19.

4a iVakata. 14:15;

V&V 14:3–4.

“kerea vei au, ena soli vei kemudou; kevaka dou na tukituki ena dolavi vei kemudou.

6 Ia oqo, me vaka na nomudou kerekere, raica, au sa kaya vei kemudou, mo dou muria na noqu ivakaro, ka segata mo dou tura ka yavutaka na inaki kei “Saioni.

7 Dou kakua ni vakasaqara na “iyau, ia na ^byalomatua ga; ka raica, ena qai vakatakilai vei kemudou na veika vuni ni Kalou, ka oti dou sa na qai vakavutuniyautaki. Raica, ko koya sa rawata na bula tawamudu sa vutuniyau.

8 E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, me vaka dou sa gadreva mai vei au sa vakadina kina vei kemudou; ka kevaka dou sa gadreva, dou sa na idewadewa ni veika yaga e vuqa ena itabatamata oqo.

9 Me kakua tale ni dua na ka mo “tukuna ia na ^bveivutuni ga ena itabatamata oqo. Muria na noqu ivunau, ka veivuke ena kena vakayacori na noqu cakacaka, me “vaka na noqu ivakaro, ia ko na vakalougatataki.

10 Raica, sa tiko vei iko e dua na “isolisoli, se ko na rawata e dua na isolisoli kevaka ko sa gadreva mai vei au ena vakabauta, kei na

^byalodina, ka vakabauta na kaukauwa i Jisu Karisito, se ena noqu kaukauwa ka a vosa tiko vei iko;

11 Ia, raica, sai Au ga sa vosa tiko; raica, koi Au ga na “rarama sa cilava na butobuto, io na noqu ^bkaukauwa kau sa tukuna kina vei iko na veika oqo.

12 Ia oqo, e dina, e dina, au sa kaya vei iko, mo “vakararavi ki na ^bYalo ka na veiliutaki ki na caka dodonu—io, mo kitaka na veika vinaka, mo “lako ena “yalomalumalumu, ka “lewa vakadodonu; raica oqori ga na Yaloqu.

13 E dina, e dina au sa kaya vei iko, au na solia vei iko na Yaloqu, ia ena “vakararamataka na nomu ^bvakasama, ka na vakasinaiti na yalomu ena “reki;

14 Ka oti ko sa na qai kila, se ena ka oqo ko na kila kina, na veika kecega ko na gadreva mai vei au, ka tiki ni veika ni “yalododonu, ena vakabauta kei na yalodina ni ko na ciqoma.

15 Raica, au sa vakaroti iko mo kakua ni nanuma ni ko sa kacivi mo vunau me yacova ni ko sa “kacivi vakaidina.

16 Mo tei wawa tale mada vakalailai, me yacova ni ko sa kila na noqu vosa, na noqu “uluvatu,

5a DV Masu.

6a Ais. 52:7–8; V&V 66:11.
DV Saioni.

7a 1 Tui 3:11–13;
2 Nif. 26:31;
Jeko. 2:17–19;
V&V 38:39.

b DV Yalomatua, Vuku.

9a V&V 19:21–22.

b DV Veivutuni.

c V&V 105:5.

10a V&V 46:8–12.

b Luke 8:15.

11a DV Rarama, Rarama i
Karisito.

b DV Kaukauwa.

12a V&V 84:116.
DV Vakararavi, Veiva-
kabauti, Nuitaka.

b Roma 8:1–9;

1 Joni 4:1–6.

c DV Lako, Lako Vata
kei na Kalou.

d DV Yalomalumalumu,

Yalomalua.

e Maci. 7:1–5;

Alama 41:14–15.

13a V&V 76:12.

b DV Vakasama.

c DV Reki.

14a DV Dodonu.

15a Y ni V 1:5.

DV Dodonu; Kaci, Ka-
civi Vakalou, iLesilesi.

16a V&V 6:34.

DV Uluvatu, Vatu.

na noqu lotu, kei na noqu kosi-peli, ka mo kila vakaidina na noqu ivunau.

17 Ka oti, raica, me vaka ko sa gadreva, io, me vaka na nomu vakabauta ena vakayacori vakakina vei iko.

18 Muria na noqu ivakaro; ka toka lo mada; vakatakekere ki vua na Yaloqu;

19 Io, mo ^akabiti au sara ena lomamu taucoko, mo na veivuke ena kena vakacilavi yani na veika sa tukuni tiko—io, na vakadewataki ni noqu vosa; ia mo vosota tiko me yacova ni ko sa vakacavara.

20 Raica, oqo na nomu cakacaka, mo ^amuria na noqu ivakaro, io, ena nomu igu, nomu vakasama kei na nomu kaukauwa taucoko.

21 Mo kakua ni segata mo vunatuka na noqu vosa, ia mo segata taumada mo ^avulica na noqu vosa, sa na qai sereki na wa ni yamemu; ka oti, kevaka ko sa gadreva, sa na qai soli vei iko na Yaloqu kei na noqu vosa, io, na kaukauwa ni Kalou me vakabauta kina na tamata.

22 Ia oqo mo se toka lo mada; mo vulica matua na ^anoqu vosa ka sa tu ena kedra maliwa na luve ni tamata, ka mo ^bvulica tale ga na ^cnoqu vosa ka na vakatakilai mai ena kedra maliwa na luve ni tamata, se me vaka sa vakadewataki

tiko oqo, io, me yacova ni ko sa rawata na veika kece kau sa ^avakatara ki na luve ni tamata ena itabatamata oqo, ena qai vakakuritaki ena veika kecega.

23 Raica ko iko ko ^aAirame, na luvequ; mo ^bvakasaqara na matanitu ni Kalou, na veika kecega e ganita ena qai soli me kena ikuri.

24 Mo ^atauyavu ena noqu uluvatu, sai koya na noqu ^bkosipeli;

25 Mo kakua ni cakitaka na yalo ni ^avakatakila, me kakua talega na yalo ni ^bparofisai, ni na ca ko koya sa cakitaka na veika oqo;

26 O koya, mo ^atugana sara ki lomamu me yacova na gauna au nanuma mo na qai gole kina.

27 Raica, au sa tukuna na ka oqo vei ira kece era sa gadreva na ka vinaka, ka ra sa ^acurumaka na nodra isele takelo me ra tatamusuki.

28 Raica, koi Au ko ^aJisu Karisito, na Luve ni Kalou. Koi au na vu-ni-bula kei na ^brarama kei vuravura.

29 Sai Au ga sa lako mai vei ira na kai noqu, ka ra qai sega ni ciqomi au na kai noqu;

30 Ia e dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, ko ira kecega era sa ciqomi au, au na solia vei ira na ^akaukauwa me ra yaco me ra ^bluve ni Kalou, ia ko ira mada ga era vakabauta na yacaqu. Emeni.

19a Jeko. 6:5;

V&V 98:11.

20a DV Talairarawara.

21a Alama 17:2–3;

V&V 84:85.

22a OYA na iVolatabu.

b DV iVolanikalou—Na

yaga ni ivolanikalou.

c OYA na iVola i Momani.

d Alama 29:8.

23a JS—AT 1:4.

b Maci. 6:33.

24a Maci. 7:24–27.

b DV Kosipeli.

25a DV iVakatakila.

b iVakata. 19:10.

DV Parofisai.

26a iVaka. 11:18;

V&V 6:20; 43:34;

JS—M 1:37.

27a DV Cakacaka ni Kaulotu.

28a DV Jisu Karisito.

b DV Rarama, Rarama i Karisito.

30a Joni 1:12.

b DV Luve ni Kalou.

WASE 12

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita kivei Josefa Naiti Levu e Amoni, Penisilivenia, Me, 1829. Ko Josefa Naiti sa vakabauta na itukutuku nei Josefa Simici me baleta na kena tiko vua na peleti ni iVola i Momani kei na cakacaka ni vakavakadewa ka sa toso tiko ena gauna o ya ka so na gauna e dau solia na veivuke vakayago vei Josefa Simici kei na nona vunivola, ka rawa kina vei rau me rau tomana tiko na vakavakadewa. Ena kerekere nei Josefa Naiti, sa vakatataro kina na Parofita vua na Turaga ka ciqoma na ivakatakila.

1-6, *Era na vakabulai na dautatamusuki ena were ni vaini; 7-9, Ko ira kece sa gagadre ka rawata me ra veivuke ena cakacaka ni Turaga.*

SA vakarau yaco e ^adua na cakacaka levu ka veivakurabuitaki vei ira na luve ni tamata.

2 Raica, koi Au na Kalou; mo rogoca matua na noqu vosa, ni sa bula ka kaukauwa, sa gata vakalevu ka mucu ga na iseleiwau batirua, a sa wasea rua na isema kei na uto ni sui; o koya mo rogoca matua kina na noqu vosa.

3 Raica, sa matua tu na were ka sa vakarau na tatamusuki; ia, ko koya sa gadreva me tatamusuki, me curumaka na nona isele takelo ena nona igu ka ia na tatamusuki ni sa siga toka, io me kumuna vata ki yalona na veivakabulai tawavakaiyalayala ena matanitu ni Kalou.

4 Io, ko koya yadua sa curumaka na nona isele takelo me ia

na tatamusuki, sa kacivi dina mai vua na Kalou ko koya.

5 O koya oqo, kevaka ko na kerea vei au, ena soli vei iko; kevaka ko na tukituki ena dolavi vei iko.

6 Ia oqo, me vaka ni ko sa kerea, raica, au sa kaya vei iko, muria na noqu ivakaro, ka segata me turi ka yavutaki na inaki kei Saioni.

7 Raica, au sa tukuna vei iko, ka vakakina vei ira kece era gadreva me turi ka yavutaki na cakacaka oqo;

8 Ia ena sega ni dua e rawa ni veivuke ena cakacaka oqo vakavo ga kevaka e sa ^ayalomalumalumu ka sinai ena ^bloloma, ka tu vua na ^cvakabauta, ^dna inuinui kei na ^eloloma uasivi; io na yalomatua ena ka kecega, se na cava ga e nuitaki vua.

9 Raica, koi Au na rarama kei na vu-ni-bula kei vuravura, kau sa tukuna na veivosa oqo, o koya mo gumatua ni vakarogoca, ia ni oti ko sa na qai kacivi. Emeni.

12 1a Raica na V&V 11:1-6 me baleta na idusidusi e tautauvata kaya.

8a DV Yalomalumalumu, Yalomalua.
b DV Loloma.

c DV Vakabauta.
d DV iNuinui.
e DV Loloma Uasivi.

WASE 13

E dua na malanivoso mai na itukutuku makawa kei Josefa Simici ka tukuni kina na nodrau tabaki na Parofita kei Oliva Kaudari ki na Matabete i Eroni volekati Amoni, e Penisilivenia, 15 ni Me, 1829. Na veitabaki a vakayacori ena ligana e dua na agilosi ka tukuna ni o koya o Joni, o koya vata ga ka sa vakatokai ko Joni na Dauveipapitaisotaki ena Veiyalayalati Vou. A vakamacalataka na agilosi ni cakacaka tiko ena veidusimaki nei Pita, Jemesa kei Joni, ko iratou na iApositolo ni gauna e liu, ka ratou taura tu na idola ni matabete cecere, ka vakatokai na Matabete i Melikiseteki. Na yalayala a soli vei Josefa kei Oliva ni na qai yaco mai na gauna me vakatikori kina vei rau na matabete cecere oqo. (Raica na wase 27:7–8, 12.)

Sa vakamacalataki na idola kei na kaukauwa ni Matabete i Eroni.

VEI kemudrau na noqu itokani dauveiqaravi, ena yaca ni Mesaia au sa ^asolia na ^bMatabete i Eroni, sa koto kina na idola ni nodra vei-qaravi na ^cagilosi, kei na kosipeli

ni ^dveivutuni, kei na ^epapitaiso ena tabadromuci me bokoci kina na ivalavala ca; ia oqo ena sega ni kau tani tale mai vuravura, me yacova ni ra sa vakacabora tale na ^fluvei Livai ena ^gbuladodonu e dua na ivakacacabo vua na Turaga.

WASE 14

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita kivei Tevita Witima, e Feieti, Niu Ioka, June 1829. Eratou sa taleitaka sara vakalevu na kena vakadewataki na iVola i Momani na mataovuole na Witima. Sa laki yavutaka na nona itikotiko na Parofita ena vale nei Pita Witima Levu, a sa vakaitikotiko mai kea me yacova na vakacavari ni vakadewa, ka vaka-taudeitaki na kena taukeni na dodonu ni ivola ka sa voleka mai. E tolu na luvei Witima tagane, ka ratou sa dui ciqoma na ivakadinadina ena dina ni cakacaka oqo, e ratou sa lomaleqa ena vuku ni nodratou dui itavi yadua. Na ivakatakila oqo kei na rua ka tarava (wase 15 kei na 16) a soli me isau ni dua na vakatataro ena Urimi kei na Cumimi. Ko Tevita Witima a qai yaco me dua vei iratou na tolu na ivakadinadina ki na iVola i Momani.

13 1a JS—AT 1:68–75.
 DV Tabaki, Veitabaki.
 b V&V 27:8; 84:18–34.
 DV Matabete i Eroni.
 c DV Agilosi.
 d DV Veivutuni.

e DV Papitaiso.
 f Raica na itukutuku nei
 Oliva Kaudari
 ena kena vakale-
 sui mai na Matabete
 i Eroni ena mua ni

Josefa Simici—Ai
 Tukutuku.
 iVaka. 10:8;
 1 Vei. 6:48;
 V&V 128:24.
 g DV Dodonu.

1-6, *Era na vakabulai na dautatamusuki ena were ni vaini*; 7-8, *Na bula tawamudu sa isolisoli levu duadua ni Kalou*; 9-11, *E bulia ko Karisito na lomalagi kei na vuravura*.

E ^{DU}A na cakacaka levu ka veivakurabuitaki sa vakarau yaco vei ira na luve ni tamata.

2 Raica, koi Au na Kalou; mo rogoca matua na noqu vosa, ni sa bula ka kaukauwa, sa gata vakalevu ka mucu ga na iseleiwau batirua, sa wasea rua na isema kei na uto ni sui; o koya, mo rogoca matua kina na noqu vosa.

3 Raica, sa matua tu na were ka sa vakarau na tatamusuki; ia, ko koya sa gadreva me tatamusuki, me curumaka na nona isele takelo ena nona igu, ka ia na tatamusuki ni sa siga toka, io me kumuna vata ki yalona na veivakabulai tawavakaiyalayala ena matanitu ni Kalou.

4 Io, ko koya yadua sa curumaka na nona isele takelo ka tatamusuki, sa kacivi dina mai vua na Kalou ko koya.

5 O koya oqo, kevaka ko na kerea vei au, ena soli vei iko; kevaka ko na tukituki ena dolavi vei iko.

6 Mo gumatua sara mo tara

cake na noqu Saioni. Mo muria na noqu ivakaro ena veika kecega.

7 Ia, kevaka ko sa ^{mu}ria na noqu ivakaro ka ^bvosota me yacova na ivakataotioti ko na rawata dina na ^cbula tawamudu, na isolisoli uasivi duadua vei ira na isolisoli uasivi ni Kalou.

8 Ka na qai yaco, ni kevaka ko na kerea na Tamada ena yacaqu, ena vakabauta ka vakadinata, ko na ciqoma na ^aYalo Tabu, ka dau veivakauqeti vei iko, mo na tu ka ^bivakadinadina ni veika ruarua ko na ^crogoca ka raica, ka vakakina mo na vakatakila yani na veivutuni vei ira na itabatamata oqo.

9 Raica, koi Au ko ^aJisu Karisito, na ^bLuve ni ^cKalou bula, o koya, ka ^abulia na lomalagi kei na ^cvuravura, e dua na ^rrarama ka na sega ni rawa ni vunitaki ena ^sbutobuto;

10 O koya, sa dodonu meu kauta mai na ^ataucoko ni noqu kosipeli mai na ^bMatanitu Tani ki na mataqali i Isireli.

11 Ia raica, ko iko Tevita, ko sa kacivi mo veivuke; ia kevaka ko na vakayacora, ka yalodina kina, ko na vakalougatataki ruarua, vakayalo ka vakayago, ia ena levu sara na kemu isau. Emeni.

14 1a Raica na V&V 11:1-6 me baleta na idusidusi e tautauvata kaya.
7a Vuna. 26:3-12; Joni 15:10; Mosa. 2:22, 41; V&V 58:2.
b DV Vosota.
c 2 Nif. 31:20; V&V 6:13.
DV Bula Tawamudu.
8a DV Yalo Tabu.

b Mosa. 18:8-10.
DV iVakadinadina Bula.
c Raica na "iVakadinadina ni Lewe Tolu" ena vedraunipepa taumada ena iVola i Momani.
9a Mosa. 4:2; V&V 76:20-24.
b Roma 1:4.
c Tani. 6:26; Alama 7:6;

V&V 20:19.
d Joni 1:1-3, 14; 3 Nif. 9:15; V&V 45:1.
DV Buli, iBulibuli.
e Epa. 4:12, 24-25.
f 2 Samu. 22:29.
DV Rarama, Rarama i Karisito.
g DV Butobuto Vakayalo.
10a V&V 20:8-9; JS-AT 1:34.
b DV Matanitu Tani.

WASE 15

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita kivei Joni Witima, e Feietu, Niu Ioka, June 1829 (raica na ikau ni wase 14). Na itukutuku titobu ka dokai vakaitaukei, ni sa tukuna kina na Turaga na ka e rau kila tikoga ko Koya vata kei Joni Witima. Ko Joni Witima a qai yaco e muri me dua vei ira na lewe Walu na iVakadinadina ki na iVola i Momani.

1–2, *Sa koto na liga ni Turaga e vuravura kecega; 3–6, Na vunautaki ni kosipeli kei na vakabulai ni yalo sa ka bibi duadua.*

VAKATUDALIGA mai, Joni na noqu tamata, ka rogoca na vosa i Jisu Karisito, na nomu Turaga ka nomu Dauveivuetai.

2 Ia raica, Au vosa vei iko ena vosa e matata ka ^akaukauwa, ni sa roboti vuravura taucoko na noqu lewa.

3 Kau na tukuna vei iko na veika ka sega ni dua tale na tamata e kila o au ga vata kei iko—

4 Ni sa levu na gauna ko sa dau gadreva mai vei au mo kila na ka e bibi duadua vei iko.

5 Raica, ko sa kalougata ena ka oqo, kei na nomu vunautaka na noqu vosa kau a solia vei iko me vaka na noqu ivakaro.

6 Ia oqo, raica, au sa kaya vei iko ni sa ka e uasivi duadua vei iko sai koya na ^atusanaki ni veivutuni vei ira na tamata kece oqo, ka mo vakalesuya mai kina vei au na yalo eso, ka mo na ^bvakacegu vata kei ira ena ^cmatanitu i ^dTamaqu. Emeni.

WASE 16

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita kivei Pita Witima Lailai e Feietu, Niu Ioka, June, 1829 (raica na ikau ni wase 14). Ko Pita Witima Lailai a qai mai dua vei iratou na lewe Walu ka a Vakadinadina ki na iVola i Momani.

1–2, *Sa koto na liga ni Turaga e vuravura kecega; 3–6, Na vunautaki ni kosipeli kei na vakabulai ni yalo sa ka bibi duadua.*

^aVAKATUDALIGA mai, Pita na

noqu tamata, ka rogoca na vosa i Jisu Karisito, na nomu Turaga ka nomu Dauveivuetai.

2 Ia raica, Au vosa vei iko ena vosa e matata ka kaukauwa, ni sa roboti vuravura taucoko na noqu lewa.

15 2a Ila. 3:29–30.
Dv Kaukauwa.
6a V&V 18:15–16.
Dv Cacacaka ni
Kaulotu.

b Dv Vakacegu.
c Dv Matanitu
Vakalou se Matanitu
Vakalomalagi.
d Dv Tamada mai

Lomalagi.
16 1a Raica na V&V 15 me
baleta na idusidusi e
tautauvata kaya.

3 Kau na tukuna vei iko na veika ka sega ni dua tale na tamata e kila o au ga vata kei iko—

4 Ni sa levu na gauna ko sa dau gadreva mai vei au mo kila na ka e bibi duadua vei iko.

5 Raica, ko sa kalougata ena ka oqo, kei na nomu vunautaka na noqu vosa kau a

solia vei iko me vaka na noqu ivakaro.

6 Ia oqo, raica, au sa kaya vei iko ni sa ka e bibi duadua vei iko sai koya na tusanaki ni veivutuni vei ira na tamata kece oqo, ka mo kauta mai kina na yalo vei au, ka mo na vakacegu vata kei ira ena matanitu i Tamaqu. Emeni.

WASE 17

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita me baleti Oliva Kaudari, Tevita Witima kei Matini Erisi, e Feietu, Niu Ioka, June 1829, ni bera ni ratou raica na peleti ceuti ka tiko kina na ivolatukutuku ni iVola i Momani. Ko Josefa kei na nona vunivola, ko Oliva Kaudari erau sa vulica mai na ivakadewa ni peleti ni iVola i Momani ni na lewe tolu na ivakadinadina talei sa na lesi (raica Ica 5:2–4; 2 Nifai 11:3; 27:12). Eratou sa vakayavalati ko Oliva Kaudari, Tevita Witima kei Matini Erisi mai na gagadre veiuqeti me ratou na ivakadinadina talei e lewe tolu. Sa taro vua na Turaga na Parofita, ka sa vakatakilai mai kina na veika oqo ena Urimi kei na Cumimi me kena isau

1–4, *Ena vakabauta eratou na raica rawa kina na lewe Tolu na iVakadinadina na peleti kei na veika tabu e so; 5–9, Sa vakadinadinataka ko Karisito na vakalou ni iVola i Momani.*

RAICA, au sa kaya vei kemudou, ni sa dodonu mo dou dau vakararavi ki na noqu vosa, kevaka dou na kitaka vakakina ena lomamudou taucoko, ena ^avakaraitaki

vakaidina vei kemudou na ^bpeleti, kei na peleti ni sere, na ^ciseleiwau i Lepani, na ^dUrimi kei na Cumimi, ka a soli vei ^etuakai Jereiti mai na ulunivanua, ni rau a veivosaki kei na Turaga e ^fmatana votu, kei na idusidusi ^gveivakurabuitaki ka a soli vei Liai ena leku, ena iyalayala ni vanua ena ^hWasa Damudamu.

2 Ia na nomudou vakabauta ga

17 1a 2 Nif. 27:12;

Ica 5:2–4;

V&V 5:15.

Raica talega na

“iVakadinadina

ni Lewe Tolu” ena

veidraunipepa

taumada ni iVola i

Momani.

b Moma. 6:6;

JS—AT 1:52.

DV Peleti.

c 1 Nif. 4:8–9;

2 Nif. 5:14;

Jeko. 1:10;

Mosa. 1:16.

d DV Urimi kei na

Cumimi.

e Ica 3.

f iVakate. 32:30;

L.Y 33:11; Mosese 1:2.

g 1 Nif. 16:10, 16, 26–29;

Alama 37:38–47.

h 1 Nif. 2:5.

dou na raica rawa kina, io na vakabauta ka tiko vei ira na parofita ena gauna e liu.

3 Ia ni dou sa rawata na vakabauta, ka raica sara ga e matamudou, dou sa na ^avakadinadinataka, ena kaukauwa ni Kalou;

4 Ia mo dou kitaka na ka oqo me kakua kina ni vakarusai ko Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, me vakayacori vinaka kina na noqu inaki dodonu vei ira na luve ni tamata ena cakacaka oqo.

5 Dou na qai vakadinadinataka ni dou sa raica, me vaka ga na nona sa raica na noqu tamata ko Josefa Simici Lailai; ni raica ko koya ena noqu kaukauwa, ka baleta talega ni tiko vua na vakabauta.

6 Sa vakadewataka ko koya na

^aivola, na ^btikina kau a vakaroti koya kina, ia sa dina sara me vaka sa bula na nomudou Turaga kei na nomudou Kalou.

7 O koya, dou sa ciqoma na kaukauwa vata ga ko ya, kei na vakabauta vata ga ko ya, kei na isolisoli vata ga ka soli vua;

8 Ia kevaka dou na muria na iotioti ni noqu ivakaro oqo, kau sa solia vei kemudou, ena sega ni rawati kemudou na ^amatamata ki eli; raica sa rauti kemudou na noqu ^bloloma soli wale, ia dou na ^claveti cake ena siga mai muri.

9 Koi Au, ko Jisu Karisito na ^anomudou Turaga ka nomudou Kalou, au sa vosa vei kemudou, me rawa vinaka kina na noqu inaki dodonu ki na luve ni tamata. Emeni.

WASE 18

Na ivakatakila vei Josefa Simici na Parofita, Oliva Kaudari, kei Tevita Witima, soli e Feietu, Niu Ioka, June 1829. Me vaka e tukuna na Parofita, a kilai kina mai na ivakatakila oqo "na nodra kacivi na iapositolo le tinikarua ena veisiga e muri oqo, ka vakakina na idusidusi e veiwekani kei na kena tarai cake na Lotu."

1–5, E vakaraitaka na ivolanikalou na ivalavala ni kena tarai cake na Lotu; 6–8, Sa qai ca vakalevu ga ko vura-vura; 9–16, Sa ka talei ena mata ni Kalou na yalo; 17–25, Me rawa na veivakabulai, sa dodonu me vakabauta na tamata na yacai Karisito; 26–36,

Sa vakatakilai na veikacivi kei na itavi ni Le Tinikarua; 37–39, Me rau vakasagarai iratou na Le Tinikarua ko Oliva Kaudari kei Tevita Witima; 40–47, Me rawa na veivakabulai sa dodonu me veivutuni, papitaiso ka muria na vunau na tamata.

3a DV iVakadinadina
Bula;
Vakadinadinataka.
6a DV iVola i Momani.
b 2 Nif. 27:22;

3 Nif. 26:7–10.
8a Maci. 16:18;
3 Nif. 11:39;
V&V 10:69.
b DV Loloma Soli Wale.

c 1 Nif. 13:37;
3 Nif. 27:14–15, 22;
V&V 9:14.
9a DV Turaga.

IA oqo, raica, me baleta na veika ko sa gadreva mo kila mai vei au ko iko, Oliva Kaudari na noqu tamata, au sa tukuna kina vei iko na veivosa oqo:

2 Raica, au sa dau vakatakila vei iko, mai na Yaloqu ena vuqa sara na ka, ni veika ko sa vola era ^adina; o koya ko sa kila ni sa dina.

3 Ia kevaka ko kila ni sa dina, raica, au sa solia vei iko e dua na ivakaro, mo vakanuini ki na veika sa ^avolai tu;

4 Raica era sa volai tu kina na veika oqo me baleta na yavu ni noqu lotu, noqu ^akosipeli, kei na noqu ^buluvatu.

5 O koya, kevaka ko sa tara cake na noqu lotu, ena yavu ni noqu kosipeli kei na noqu uluvatu, ena sega ni rawai iko na matamata ki eli.

6 Raica, sa qai ca vakalevu sara ko ^avuravura ena caka cala; sa dodonu me ra vakayavalati na luve ni tamata me ra veivutuni, ko ira na ^bMatanitu tani ka vakatalega kina na mataqali i Isireli.

7 Raica, me vaka ko sa ^apapitaisotaki ena ligai Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, me vaka au sa vakarota vua, io sa vakayacora tiko ko koya na veika au sa vakaroti koya kina.

8 Ia oqo, kakua ni kurabui niu sa kacivi koya ki na noqu inaki, na inaki ka kilai vei au; raica, ia kevaka sa ^agumatua ni ^bmuria tiko na noqu ivakaro ena ^cvakalougata-tataki ena bula tawamudu; ka na yacana ko ^dJosefa.

9 Ia oqo, Oliva Kaudari, Au sa kaya vei iko, ka vakatalega kina o Tevita Witima, ena sala ni veivakaroti; ia, raica, au sa vakaroti ira na tamata kecega ena veivanua kecega me ra veivutuni, ia au sa kaya vei iko, me vaka ga vei Paula na noqu ^aiapositolo, me vaka ni ko sa kacivi ena veikacivi vata ga ko ya ka a kacivi kina ko koya.

10 Nanuma tiko ni sa ka ^atalei ena mata ni Kalou na ^byalo ni tamata;

11 Ia, raica, na Turaga na nomudou ^aDauveivueti sa mai ^bmate vakayago; o koya sa mai ^ccolata kina na nodra ^drarawa na tamata kecega, me rawa vei ira na tamata kecega na veivutuni ka lako mai vua.

12 Ka sa ^atucake tale mai na mate, me rawa ni kauti ira kece mai na tamata ki vua, ena ivakarau ni ^bveivutuni.

13 Ka sa na levu vakaidina na nona ^amarau ena yalo sa veivutuni!

18 2a V&V 6:15–17.

3a V&V 98:11.

DV iVolanikalou—Na yaga ni ivolanikalou.

4a DV Kosipeli.

b DV Uluvalu, Vatu.

6a DV Vuravura.

b DV Matanitu Tani.

7a JS—AT 1:70–71.

8a DV Gumatua.

b DV Talairawarawa.

c DV Vakalougata-taka, Kalougata, Veivakalougata-taki.

d 2 Nif. 3:14–15.

DV Simici, Josefa Lailai.

9a Roma 1:1.

10a DV Yalo—Na talei ni yalo.

b DV Yalo.

11a DV Dauveivueti.

b DV Vakamatei ena

Kauveilatai.

c DV Vueta, Vueti, Dauveivueti.

d Ais. 53:4–5.

DV Sorovaka,

Veisorovaki.

12a DV Tucake Tale.

b V&V 19:4–18.

DV Veivutuni.

13a Luke 15:7.

14 O koya, ko sa kacivi kina mo “vunautaka na veivutuni vei ira na tamata oqo.

15 Ia kevaka sa yaco mo drau cacaka tiko ena nomudrau bula taucoko ena vunautaki ni veivutuni vei ira na tamata oqo, ka kauta mai e dua mada ga na “yalo kivei au, sa na vuabale sara na nomudrau marau vata kei koya ena matanitu i Tamaqu!

16 Ia oqo, kevaka sa vuabale na nomudrau marau ena dua na yalo drau sa kauta mai vei au ki na “matanitu i Tamaqu, sa na vakacava na levu ni nomudrau ^bmarau kevaka drau sa ‘kauta mai e levu na yalo kivei au!

17 Raica, sa tiko vei kemudrau na noqu kosipeli, kei na noqu uluvatu, kei na noqu “veivakabulai.

18 “Kerea na Tamada ena ^byacaqu ena vakabauta, kei na vakanuinui ni na soli vei kemudrau, ka na soli vei kemudrau na Yalo Tabu, ka sa vakatakila na veika kecega ka na ‘ganita vei ira na luve ni tamata.

19 Ia kevaka sa sega vei kemudrau na “vakabauta, ^binuinui, kei na ‘loloma uasivi, drau na sega ni rawata e dua na ka.

20 Drau kakua ni “veileti kei na dua tale na matalotu, ia na ^blotuga ni tevoro.

21 Mo drau taura na “yacai Karisito, ka ^bvunautaka “vakadodonu na dina.

22 Ia ko ira kecega sa veivutuni ka “papitaisotaki ena yacaqu, sai Jisu Karisito, ka ^bvosota me yacova na ivakataotioti, sai ira era na vakabulai.

23 Raica, sai Jisu Karisito duadua ga na “yaca sa solia ko Tamada, ka ni sa sega sara tale e dua na yaca e soli me ra bula kina na tamata;

24 Raica, na tamata kece sa dodonu me ra taura na yaca sa solia ko Tamaqu, ia na yaca ga oqori era na kacivi kina ena siga mai muri;

25 Raica, kevaka era sa sega ni kila na “yaca era sa kacivi kina, ena sega na nodra tikina ena ^bmatanitu i Tamaqu.

26 Ia oqo, raica, e so tale era a kacivi me ra vunautaka na noqu kosipeli, vei ira ruarua na “Matanitu tani kei ira na Jiu;

27 Io, e lewe tinikarua; ia na “Tinikarua eratou na noqu tisaipeli, ka ratou na taura vei iratou na yacaqu; io ko iratou na Tinikarua sai

14a Alama 29:1–2;
V&V 34:5–6; 63:57.

15a DV Yalo—Na talei
ni yalo.

16a DV Matanitu Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.

b Alama 26:11.
DV Reki.

c DV Cakacaka ni Kaulotu.

17a DV Vakabulai.

18a DV Masu.

b Joni 15:16.

c V&V 88:63–65.

19a DV Vakabauta.

b DV iNuinui.

c DV Loloma Uasivi.

20a 2 Timo. 2:23–24;

3 Nif. 11:29–30.

b DV Tevoro—Na lotu ni tevoro.

21a 2 Nif. 31:13;

Mosa. 5:8;

3 Nif. 27:5;

V&V 20:37.

b V&V 100:5–8.

c Roma 12:3.

22a DV Papitaiso.

b DV Vosota.

23a Mala. 1:11;

Cakacaka 4:12;

Mosa. 3:17;

Ila. 3:28–29.

25a Mosa. 5:9–14.

b DV Lagilagi

Vakasilesitieli.

26a V&V 90:8–9; 112:4.

27a DV iApositolo.

ira ka ra gadreva me ra taura na ^byacaqu ena lomadra taucoko.

28 Ia kevaka eratou sa via taura na yacaqu ena lomadratou taucoko, eratou sa kacivi me ratou lako ki ^avuravura taucoko ka vunautaka na noqu ^bkosipeli vei ira ^ckecega na tamata.

29 Ka sai ira era sa tabaki mai vei au me ra ^aveipapitaisotaki ena yacaqu, me vaka na kena icakacaka sa volai tu;

30 Ia sa tu oqori vei kemudou na veika kece sa volai; raica, sa dodonu mo vakayacora na cakacaka oqo me vaka na kena vosa sa volai tu.

31 Ia oqo au sa vosa vei kemudou, na le ^aTinikarua—Raica, na noqu loloma soli wale sa rauti kemudou; mo dou lako vakadodonu e mataqu, ka kakua ni ivalavala ca.

32 Ia, raica, sai kemudou sa tabaki mai vei au mo dou ^atabaki ira na bete kei na ivakavuvuli; mo dou vunautaka na noqu kosipeli, me ^bvaka na kaukauwa ni Yalo Tabu ka sa tiko vei kemudou, me vaka na ^cveikacivi kei na isolisoli ni Kalou ki na tamata;

33 Ia koi Au, ko Jisu Karisito, na nomudou Turaga ka nomudou Kalou sa kaya na veika oqo.

34 Na ^avosa kece oqo era sa sega ni vu mai na tamata se vakata-mata, ia sa mai vei au; o koya, mo

dou vakadinadinataka ni ra sa mai vei au ka sega mai vua na tamata;

35 Ni sa ^adomoqu ka vosataka vei kemudou; ni ra sa soli vei kemudou ena Yaloqu, ia mai na noqu kaukauwa dou na rawa ni wilika kina vei ira tale eso; ka dou na sega sara ni rawata me tiko vei kemudou ke-vaka e sega na noqu kaukauwa;

36 O koya, dou sa rawa ni ^avakadinadinataka ni dou sa rogoca na domoqu, ka kila na noqu vosa.

37 Ia oqo, raica, au sa solia vei iko, Oliva Kaudari, kei iko talega Tevita Witima, mo drau vakasagarai ira mai na Tinikarua, ka na tiko vei ira na gagadre ni veika au sa tukuna;

38 Ia mai na nodratou gagadre kei na nodratou ^acakacaka drau na kilai iratou kina.

39 Ia ni drau sa kunei iratou, mo drau vakaraitaka na veika kece oqo vei iratou.

40 Ka mo dou qai tekiduru sobu ka ^aqaravi Tamada ena yacaqu.

41 Ia e dodonu mo vunau ki vuravura, ka kaya: Sa dodonu mo dou veivutuni ka papitaiso, ena yacai Jisu Karisito;

42 Ni sa dodonu me ra veivutuni ka papitaiso na tamata kecega, sega ni turaga wale ga, ia na marama, kei ira na gone era sa yacova na yabaki ni ^asaumi taro vakai ira.

27b V&V 27:12.

28a Mari. 16:15–16.

b DV Kosipeli.

c V&V 1:2; 42:58.

29a 3 Nif. 11:21–28;

V&V 20:72–74.

31a V&V 107:23–35.

32a Moro. 3;

V&V 20:60; 107:58.

DV Tabaki, Veitabaki.

b 2 Pita 1:21;

V&V 68:3–4.

c V&V 20:27.

34a DV iVolanikalou.

35a V&V 1:38.

DV Domo.

36a DV Vakadinadinataka.

38a DV Cakacaka.

40a DV Sokalou, Qarava.

42a V&V 20:71; 29:47; 68:27.

DV Saumi Taro.

43 Ia oqo, ni ra sa taura na veika oqo, me ra muria sara na noqu “ivakaro ena ka kecega;

44 Ia mai na ligamudrau, Au na cakava kina e dua na cakacaka “veivakurabuitaki ena kedra maliwa na luve ni tamata, me ra ^bkila kina na nodra ivalavala ca, me ra veivutuni kina, ka rawata na matanitu i Tamaqu.

45 O koya, na veivakalougatataki

kau na solia vei kemudrau sa “uasivita na veika kecega.

46 Ia ni drau sa ciqoma oqo, kevaka drau sa sega ni “muria na noqu ivakaro, drau na sega ni rawata na bula ena matanitu i Tamaqu.

47 Raica, koi Au, ko Jisu Karisito, na nomudrau Turaga ka nomudrau Kalou, ka nomudrau Dauveivueti, ena kaukauwa ni noqu Yalotabu sa tukuna na veika oqo. Emeni.

WASE 19

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici e Menijesita, Niu Ioka, kena irairai ena vulaikatakata ni 1829. Ena nona itukutuku makawa sa vakamacalataka kina na Parofita kivei Matini Erisi ni “dua na nona ivakaro na Kalou ka sega ni ka vakatamata, ka solia ko koya sa Tawamudu.”

1–3, Sa tu vei Karisito na kaukauwa kecega; 4–5, Na tamata kecega me ra veivutuni de ra na cudruvi; 6–12, Na cudruvi tawamudu sa itotogi ni Kalou; 13–20, Sa vakararawataki ko Karisito ena vukuda kece meda kua kina ni vakararawataki kevoaka eda sa veivutuni; 21–28, Vunautaka na kosipeli ni veivutuni; 29–41, Vunautaka yani na itukutuku rekitaki.

Koi Au na ^aAlifa kei na Omeka, na ^bKarisito na Turaga; io, sai Au ga ko koya, na ivakatekivu kei na ivakataotioti, na Dauveivueti kei vuravura.

2 Ia koi Au, niu sa mai vakayacora ka “vakacavara na lomai koya ka taukeni au, io na Tamada, me baleti au—au sa kitaka na ka oqo meu ^bvakamalumalumutaka kina vei au na veika kecega—

3 Raica sa tu vei au na ^akaukauwa kecega, io me ^bvakarusai sara mada ga kina ko Setani kei na nona cakacaka ena ^civakataotioti kei vuravura, io ena siga levu ni veilewai, kau na solia vei ira kecega sa tiko kina, ka ^dlewai ira kina na tamata ena nodra ^eivalavala kei na veika era a kitaka.

43a DV iVakaro ni Kalou.
44a Ais. 29:14; V&V 4:1.
b Alama 36:12–19; 62:45.
45a V&V 84:35–38.
46a V&V 82:3.
19 1a iVakata. 1:8, 11;
3 Nif. 9:18;

V&V 35:1; 61:1.
DV Alifa kei na Omeka.
b DV Jisu Karisito.
2a Joni 17:4;
3 Nif. 11:11.
b Fili. 3:21.
3a DV Kaukauwa.

b Ais. 14:12–17;
1 Joni 3:8; 1 Nif. 22:26;
V&V 88:111–115.
c DV Vuravura—Na icavacava ni vuravura.
d DV Veilewai, na iOtioti ni.
e DV Cakacaka.

4 Ia sa dina sara me ra ^aveivutuni na tamata kecega de ra na ^bcudruvi, ni koi Au, na Kalou, sa ^ctawacava.

5 O koya, niu sa sega ni dau ^avakasuka na noqu lewa, ia ena yaco ga na cudruvi, na dautagi, na ^btagiyaso kei na vakasequruqurubati io, vei ira era na kune ena ligaqu ^cimawi.

6 Ia, sa ^asega ni volai ni na sega ni oti na rarawa, ia sa volai ni na ^btawacava na rarawa oqo.

7 Sa volai tale ga ni ra na *cudruvi me ^atawamudu*; o koya sa vakamatatataki sara na tikina oqo mai na ivolanikalou tale eso, me rawa ni cakacaka kina ka uqeta na lomadra na luve ni tamata, na veika kece ko ya me vakalagilagi kina na yacaqu.

8 O koya, au na vakamacalataka vei kemudou na veika vuni oqo, ni sa kilikili mo dou kila me vakatiki ira na noqu iapositolo.

9 Au sa tukuna vei kemudou sa digitaki ena vuku ni ka oqo, mo dou vaka e le dua bau ga mo dou curu ki na noqu ^aivakavakacegu.

10 Ia, raica, na veika ^avuni ni bula vakalou, sa cecere vakaidina! Ia, raica, Au sa tawacava, ia na itotogi sa soli mai ligaqu sa itotogi tawacava, ni yacaqu ko ^bTawacava. O koya—

11 Na totogi ^atawamudu sa itotogi ni Kalou.

12 Na totogi tawacava sa itotogi ni Kalou.

13 O koya, Au sa vakaroti iko kina mo veivutuni, ka muria na noqu ^aivakaro ko sa ciqoma mai na ligana na noqu tamata ko Josefa Simici Lailai ena yacaqu;

14 Ia mai na noqu kaukauwa cecere ko sa ciqoma kina na veika ko ya;

15 O koya au sa vakarota kina mo veivutuni—veivutuni, deu na yaviti iko ena ititoko ni gusuqu, kei na noqu cudru, kei na noqu cudru waqawaqa, raica ena mosi na nomu ^ararawa—na kena mosi ko sa sega ni kila, na kena bibi ko sa sega ni kila, io, na kena dredre mo vosota ko sa sega ni kila.

16 Ia raica, koi Au na Kalou, au sa ^avakararawataki oti ena veika oqo ena vukudra kece, me ra kaku kina ni ^bsotava na rarawa kevaka era sa ^cveivutuni;

17 Ia kevaka era sa sega ni veivutuni era na ^avakararawataki me vakatiki Au;

18 Na rarawa sa vakavuna vei au, na Kalou sara mada ga, ko koya sa kaukauwa sara, me sautaninini ena vuku ni mosi, sa titiri kina na dra mai na qara kecega ni yagoqu, ka sa rarawa sara kina na

4a DV Veivutuni.

b Luke 13:3;

Ila. 14:19.

c Mosese 1:3.

5a V&V 56:4; 58:32.

b Maci. 13:42.

c Maci. 25:41–43.

6a V&V 76:105–106;
138:59.

b V&V 76:33, 44–45.

7a Ila. 12:25–26;

V&V 29:44.

9a DV Vakacegu.

10a Jeko. 4:8;

V&V 76:114–116.

b Mosese 1:3; 7:35.

DV Tawacava.

11a Maci. 25:46.

13a V&V 5:2; 10:6–7; 17.

15a Alama 36:11–19.

16a Alama 11:40–41.

DV Sorovaka,

Veisorovaki.

b DV Loloma Cecere.

c DV Vakabokoci ni

iValavala Ca.

17a V&V 29:17.

yagoqu kei na yaloqu—kau sa gadreva meu ^akakua ni gunu mai na bilo wiwi, ka vakasuka—

19 Ia, me vakalagilagi ga ko Tamaqu, kau sa gunuva na bilo ka ^avakacavara na noqu vakavakaurau vei ira na luve ni tamata.

20 O koya, au sa vakaroti iko tale oqo mo veivutuni, deu na vakayalomalumulumutaki iko ena noqu kaukauwa cecere, mo ^atusanaka na nomu ivalavala ca, de na tau vei iko na itotogi kau tukuna tiko, ka ko a sota kaya na kena ka lailai sara ena gauna au a vakasuka kina na Yaloqu.

21 Au sa vakaroti iko mo kakua ni ^avunautaka tale e dua na ka ia na veivutuni ga, ia mo ^bkakua mada ni vakatakila na veika oqo ki vuravura me yacova na gauna au sa lewa vakayalomatua kina.

22 Ni ra se sega ni ^arawata na lewenimanumanu, ia me ra vagunuvi mada ga ena ^bsucu; raica, o koya me ra kakua mada ni kila na veika oqo, de ra na rusa kina.

23 Mo vuli vei au, ka muria na noqu vosa; mo ^abula ena ^byalomalua ni Yaloqu, ko na rawata kina na noqu ^cvakacegu.

24 Koi Au ko ^aJisu Karisito; sa talai au mai ko Tamaqu, kau sa vakayacora na lomana.

25 Kau sa tukuna tale, au sa vakaroti iko mo kakua ni ^akocova na ^bwatina na kai nomu; io mo kakua tale ga ni segata mo vakamatea na kai nomu.

26 Kau tukuna tale, au sa vakaroti iko tale ga mo kakua ni kocokoco ena vuku ni nomu iyau, ia mo solia wale ga me tabaki kina na iVola i Momani, ka tiko kina na ^adina kei na vosa ni Kalou—

27 Oqori na noqu vosa vei ira na ^aMatanitu tani, ka na sega ni dede sa na lako vei ira na ^bJiu, ka ra kedra ^civovo ko ira na Leimanaiti, me ra vakabauta kina na kosipeli, ka kakua ni ra vaqara tiko na ^dMesaia me lako mai ni sa lako oti mai.

28 Kau tukuna tale, au sa vakaroti iko tale ga mo ^adaumasu ^bvotu ka vakatalega kina na masu e vu ni yalomu; io, masu e matana levu se na tikina vuni, ena mata ni lewe levu se na nomu tikina taudua.

29 Ia mo ^akacivaka yani na itu-kutuku rekitaki, io, kacivaka ena veiulunivanua, kei na veitikina cecere, ka vakakina ena kedra maliwa na tamata ko na vakatarai mo raici ira.

30 Ka mo vakayacora ena yalomalumulumu, ka ^avakabauti au, kakua ni vosavakacacataki ira na dau veivakacacani.

18a Luke 22:42–44.

19a Joni 17:4; 19:30.

20a Tiko. 5:6–7;
Mosa. 26:29;
V&V 58:43; 64:7.
DV Vakatusa,
Vakatutusa.

21a V&V 11:9.

b JS—AT 1:42.

22a V&V 78:17–18.

b Ipe. 5:11–14;

V&V 50:40.

23a Moro. 7:3–4.

b DV Yalomalumulumu,
Yalomalua.

c DV Sautu, Vakacegu.

24a DV Jisu Karisito.

25a DV Kocova.

b L.Y 20:17; 1 Kori. 7:2–4.

DV Veibutakoci.

26a DV Dina.

27a DV Matanitu Tani.

b DV Jiu.

c Oma. 1:14–19;
Mosa. 25:2–4; Ila. 8:21;
3 Nif. 2:12–16.

d DV Mesaia.

28a 1 Timo. 2:8. DV Masu.

b V&V 20:47, 51; 23:6.

29a DV Kakacaka ni
Kaulotu.

30a DV Vakararavi, Veiva-
kabauti, Nuitaka.

31 Raica mo kakua ni vunautaka na “ivakavuvuli dredre, ia mo vunautaka ga na veivutuni kei na ^bvakabauta na iVakabula; kei na “bokoci ni ivalavala ca ena “papi-taiso, kei na “bukawaqa, io, ena ^fYalo Tabu.

32 Raica, oqo e dua na “ivakaro bibi ka sa iotioti kau na solia vei iko me baleta na ka oqo; ni sa na rauta vinaka na nomu bula tiko e veisiga, me yacova na iyalayala ni nomu bula.

33 Ena yaco vei iko na leqa ke-vaka ko sa beca na “ivakasala oqo, io, na vakarusai ni nomu bula kei na nomu iyau.

34 Mo “solia e dua na iwase ni nomu iyau, io, na tiki ni nomu qele, kei na ka kecega me qai vakavo ga na ka me bula kina na nomu matavuvale.

35 Mo sauma na “dinau sa ^bveiyalayalatitaki tu vua na dautabaivola. Vagalalataki iko mai na “ivesu oqo.

36 Mo ^abiuta na nomu itikotiko

kei na nomu vale, vakavo ga ke-vaka o gadreva mo mai raica na nomu matavuvale;

37 Mo “dauvosa ena galala vei ira kecega; io, vunau, veivakaya-loqaqataki, tusanaka na ^bdina, io vakadomoilevu, ena irorogo ni reki, ka kailavaka—Osana, osana, sa kalougata na yaca ni Turaga na Kalou!

38 Mo “daumasu tiko ga, raica au na ^bsovaraka vei iko na Yaloqu, ena qai levu kina na nomu kalougata—io, ena sivia sara mai na ka mo a rawata mai na veika talei ni vuravura ka dau caca wale.

39 Raica, ko sa sega li ni marau ena itukutuku oqo ka reki na lo-mamu ena levu ni mamarau?

40 Se ko sa vakatitiqa tiko ga me vaka e dua na ivakavuvuli mataboko?

41 Se ko sa sega beka ni rawa ni “yalomalua ka yalomalumulumu, ka caka dodonu e mataqu? Io, mo ^blako mai vei au, na nomu iVakabula. Emeni.

WASE 20

Na ivakatakila ni kena tauyavutaki na Lotu kei na qaravi ni kena cakacaka, ka soli vei Josefa Simici na Parofita, mai Feieti se voleka kina, e Niu Ioka. Eso na wase ni ivakatakila oqo a rawa ni se soli sara ena vulaikatakata ni 1829. Na ivakatakila taucoko, ka kilai tu ena gauna

31a 2 Timo. 2:23–24.

b DV Vakabauta.

c DV Vakabokoci ni iValavala Ca.

d DV Papitaiso.

e Maci. 3:11.

f DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

32a V&V 58:26–29.

33a DV iVakaro ni Kalou.

34a Cakacaka 4:34–35.

35a DV Dinau.

b OYA Me saumi kina na imatai ni kena tabaki na iVola i Momani.

c Na Vosa. 22:7.

36a Maci. 19:29.

37a V&V 58:47; 68:8; 71:7.

b V&V 75:4.

38a Luke 18:1;

2 Nif. 32:9;

V&V 10:5.

b Na Vosa. 1:23;

Cakacaka 2:17.

41a DV Yalomalumulumu, Yalomalua.

b Maci. 11:28–30.

ko ya me Tikina kei na Veiyalayalati, e rairai ni a volai ni oti sara toka ga na 6 ni Epereli, 1830 (na siga a tauyavutaki kina na Lotu). A vola vakaoqo na Parofita: “Raica a vakatakila vei keitou o Koya [ko Jisu Karisito] na veika oqo, ena yalo ni parofisai kei na ivakatakila; raica keitou sa kila kina e vuqa na ka, keitou sa kila tale ga kina na tikinisiga sa lewa ka vakarota ko Koya, me keimami vakaduria tale kina e vuravura na Nona Lotu.”

1–16, E vakadinadinataka na iVola i Momani, na vakalou ni cakacaka ena gauna edaidai; 17–28, Sa vakadeitaki tale na ivakavuvuli ni veibuli, na lutu, na veisorovaki kei na papitaiso; 29–37, Vakamatatataki na lawa ka vauca na veivutuni, veivakadonui, veivakatabui kei na papitaiso; 38–67, Tuvani vakamatata na itavi ni talatala qase, na bete, na ivakavuvuli kei na dikoni; 68–74, Vakatakilai na nodra itavi na lewenilotu, na nodra vakalouugatatataki na gone lalai kei na ivakarau ni papitaiso; 75–84, Sa vakatakilai na masu ni sakaramede kei na ivakaro e baleti ira na isogosoqo lewe ni Lotu.

NA ^acadra tale ni ^bLotu i Karisito ena veisiga e muri oqo, ni sa oti e dua na udolu walu na drau ka tolusagavulu na yabaki mai na gauna a sucu kina vakayago e vuravura na noda Turaga ka iVakabula ko Jisu Karisito, ka a ^ctau-yavutaki ka cokonaki ena kena sala vakalawa ena neimami vanna, me vaka na lomana kei na Nona ivakaro na Kalou, ena ikava ni vula, ena ikaono ni siga ni vula ka vakatokai me Epereli—

2 Na ivakaro ka soli vei Josefa Simici Lailai, ka a ^akacivi mai vua na Kalou, ka tabaki me dua na ^bia-positolo i Jisu Karisito, ka imatai ni ^citalatala qase ni lotu oqo;

3 Kei Oliva Kaudari, ka a kacivi talega mai vua na Kalou, me dua na iapositolo i Jisu Karisito, ka ikarua ni italatala qase ni lotu oqo, ka tabaki mai na ligana;

4 Sa yaco oqo ena loloma soli wale ni Turaga na noda iVakabula ko Jisu Karisito, ko koya me nona na lagilagi, ena gauna oqo ka sega ni mudu. Emeni.

5 Ni oti na kena vakaraitaki vakaidina vua na imatai ni italatala qase oqo ni sa bokoci na nona ivalavala ca, sa qai ^avakataotaki koya tale na veika tawayaga vakavuravura;

6 Ia ni sa oti na nona veivutuni, ka vakamalumalumutaki koya vakaidina sara, ena vakabauta, sa mai vunau vua na Kalou mai vua e dua na nona ^aagilosu tabu, ia sa serau sara na ^bmatana me vaka na livaliva, ka sa uasivia na veika vulavula kecega na savasava ni nona isulu;

20 1a JS—AT 1:2.

b 3 Nif. 27:1–8.

DV Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, Na; Lotu, Yaca ni.

c V&V 21:3.

2a DV Dodonu;

Kaci, Kacivi Vakalou, iLesilesi.

b DV iApositolo.

c DV iTalatala Qase.

5a JS—AT 1:28–29.

6a JS—AT 1:30–35.

DV Agilosu.

b Maci. 28:2–3.

7 Ka solia vua na ivakaro sa vakauqeti koya sara;

8 Ka solia vua na kaukauwa mai lagi, ena kena ^asala sa vakarautaki tu mai, me vakadewataka kina na iVola i Momani;

9 Ka tiko kina na kedra ivolatu-kutuku e dua na matatamata era sa rusa, kei na ^ataucoko ni ^bkosipeli i Jisu Karisito vei ira na Matanitu Tani kei ira tale ga na Jiu;

10 Ka a soli ena veivakauqeti, ka vakadeitaki vei ^aira tale eso mai na veiqaravi ni agilosu, ka qai ^bkacivaki ki vuravura mai vei ira—

11 Me vakadinadinataka ki vuravura ni sa ^adina na ivolanikalou tabu, ka ni sa dau ^buqeti ira na tamata na Kalou ka kacivi ira ki na nona cakacaka ^ctabu ena itababaki kei na itabatamata oqo, ka vakakina vei ira na itabatamata e liu;

12 Ka vakaraitaka kina ni ^asai koya koya tiko ga na Kalou ena siga sa oti, ena siga edaidai ka sega ni mudu. Emeni.

13 O koya gona sa vuqa sara na kena ivakadinadina, ena vukudra sa na lewai kina ko vuravura, sa dina sara ni lewevuqa era na qai kila e muri na cakacaka oqo.

14 Kei ira na ciqoma ena

vakabauta, ka caka ^adodonu tiko ga, era na rawata na ^bisala ni bula tawamudu;

15 Ia ko ira sa vakaukauwataka na lomadra ena ^atawa vakabauta, ka sega ni ciqoma, ena vuki me ra na cudruvi—

16 Me vaka sa kaya na Turaga na Kalou; ka keirau, sa rogoca ka vakadinadinataka na italatala qase ni lotu, na vosa lagilagi ni Tui sa Cecere Sara, ko koya sa nona na lagilagi tawamudu ka sega ni mudu. Emeni.

17 Ena veika oqo keirau sa ^akila kina ni tiko e dua na ^bKalou mai lomalagi, io sa tawayalani na nona gauna ia sa tawamudu, mai na tawavakaiyalayala ki na tawavakaiyalayala na Kalou sa sega ni veisau rawa vakadua, sa bulia na lomalagi kei na vuravura, kei na veika kecega sa tu kina;

18 Sai koya sa ^abulia na tamata, na tagane kei na yalewa, me ^bucui koya ka itovo vata kaya, sa buli ira ko koya;

19 Ka solia vei ira na ivakaro me ra ^alomani koya ka ^bqaravi koya, na Kalou bula ka dina duadua ga, ka sai koya taudua ga me ra ^cqarava.

8a DV Urimi kei na Cumimi.	b DV Uqeti, Veivakauqeti.	DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou.
9a JS—AT 1:34.	c DV Tabu.	18a DV Buli, iBulibuli.
b DV Kosipeli.	12a Ipe. 13:8;	b iVakate. 1:26–27;
10a Moro. 7:29–32;	1 Nif. 10:18–19;	Mosa. 7:27;
V&V 5:11.	Moma. 9:9–10;	Ica 3:14–17.
b Raica na “iVakadinadina ni Lewe Tolu” kei na “iVakadinadina ni Lewe Walu” ena iVola i Momani.	V&V 35:1; 38:1–4.	19a iVaka. 11:1;
11a DV iVolanikalou—Na yaga ni ivolanikalou.	14a DV Dodonu.	Maci. 22:37;
	b DV Bula Tawamudu; Bula Vakacerereci.	Moro. 10:32;
	15a DV Tawavakabauta.	V&V 59:5–6.
	17a V&V 76:22–23.	b iVaka. 6:13–15.
	b Josu. 2:11.	DV Qarava, Veiqaravi.
		c DV Sokalou, Qarava.

20 Ia mai na talaidredre ki na veilawa tabu oqo sa mai dau ^agarogaro ka lewai rau na ^btevororo, ka rau sa ^cmuduki tani kina.

21 O koya sa solia kina na ^aLuvena e Duabau ga, na Kalou Kaukauwa, me vaka sa volai tu ena ivolanikalou ka mai solia ko koya.

22 A mai ^atemaki ko Koya ia a sega ni rawai.

23 A ^alauvako ki na kauveilatai, mate, ka ^btucake tale ena ikatolu ni siga;

24 Sa ^alako cake ki lomalagi, ka laki tiko ena liga imatau i ^bTamana, me dabe vakatui ena kaukauwa vakalou me vaka na lewa i Tamana;

25 Ia ko ira kecega sa ^avakabauta ka papitaisotaki ena yacana tabu, ka ^bvosota ena vakabauta me yacova na ivakataotioti, sa dodonu me vakabulai—

26 E sega walega ni ko ira sa vakabauta ni oti na lako mai ena ^aituvuka ni gauna ena bula vakayago, ia ko ira kece mai na ivakatekivu, ko ira talega na lewelevu ni se bera ni lako mai ko koya, era sa vakabauta na nodra vosa na ^bparofita tabu, ka ra a vosa ena

veivakauqeti ni ^cisolisoli ni Yalo Tabu, ka ra ^avakadinadinataki koya vakaidina ena veika kecega, e dodonu me ra rawata na bula tawamudu,

27 Era na vakakina ko ira era qai bula e muri, ko ira era sa vakabauta na ^aisolisoli kei na veikacivi ni Kalou mai na Yalo Tabu, ko koya sa ^btukuni Tamada kei na Luvena;

28 Ia na Tamada, Luvena, kei na Yalo Tabu eratou sa ^aduavata va-Kalou, raica sa tawayalani ka tawamudu, sega ni vakaicavacava. Emeni.

29 Keitou sa kila ni sa dodonu me ^aveivutuni na tamata kecega ka vakabauta na yacai Jisu Karisito, io me ra qarava na Tamada ena yacana, ka vosota ena ^bvakabauta na yacana ki na ivakataotioti, kevaka e sega, era na sega ni ^cvakabulai ena matanitu ni Kalou.

30 Ia eda sa kila ni ^aveivakadonutaki ena ^bloloma soli wale ni noda Turaga na iVakabula ko Jisu Karisito, e dodonu ka dina;

31 Eda sa kila talega, ni ^aveivakatabui ena loloma soli wale ni noda Turaga na iVakabula ko Jisu Karisito e dodonu ka dina, kivei

20a DV Garogaro Ca.

b DV Tevororo.

c DV Tamata

Vakavuravura.

21a DV Luvena e

Duabau Ga.

22a Maci. 4:1–11; 27:40.

23a DV Vakamatei ena

Kauveilatai.

b DV Tucake Tale.

24a DV Lako Cake.

b DV Kalou, Lewe Tolu

Vakalou—Kalou na

Tamana; Tamada mai

Lomalagi.

25a V&V 35:2; 38:4; 45:5, 8;

68:9; 76:51–53.

b DV Vosota.

26a V&V 39:1–3.

b Jeko. 4:4; 7:11;

Mosa. 13:33.

c Mosese 5:58.

DV Yalo Tabu.

d DV Jisu Karisito—Na

parofisai me baleta na

sucu kei na mate nei

Jisu Karisito.

27a V&V 18:32.

b V&V 42:17.

28a Joni 17:20–22;

3 Nif. 11:27, 36.

DV Kalou, Lewe Tolu

Vakalou.

29a DV Veivutuni.

b DV Vakabauta.

c DV iTuvatuva ni

Veivueti; Vakabulai.

30a DV Vakadonuya,

Dodonu.

b DV Loloma Soli Wale.

31a DV Vakatabui, Lawa ni

Vakatatabu.

ira kece era lomana ka qarava na Kalou ena ^byalodra taucoko, nodra vakasama, kei na nodra kaukauwa.

32 Ia e se rawa tikoga ni ^alutu na tamata mai na loloma soli wale ka vuki tani mai vua na Kalou bula;

33 O koya sa kilikili sara me rogoca matua na isoqosoqo lotu ka dau masu tiko ga, me kakua ni ra ^atemaki kina;

34 Io, me ra rogoca talega ko ira era sa vakatabui.

35 Eda sa kila ni sa dina sara na veika oqo me vaka na ivakatakila i Joni, io sa sega na vosa e ^avakai-kuritaki se kau tani mai na nona ivola ni parofisai oqo, na ^bivolani-kalou tabu, se na ivola ni parofisai ni Kalou ka na qai vakatakilai mai e muri ena isolisoli kei na kaukauwa ni Yalo Tabu, ena ^cdomo ni Kalou, ena nodra veiqaravi na agilosu.

36 Oqori na veika sa tukuna na Turaga na Kalou; na vakarokoroko, kaukauwa kei na lagilagi me soli tikoga ki na yacana tabu, ena gauna oqo ka sega ni mudu. Emeni.

37 *Oqo tale, me ivakaro ki na lotu me baleta na ivalavala ni papitaiso*—Ko ira kecega era sa vakayalomalumulumutaki ira

vua na Kalou, ka gadreva me ^apapitaiso, ka lako mai ena yalo ^braramusumusu kei na yalo e bibivoro, ka vakadinadinataka ki na lotu ni ra sa veivutunitaka vakaidina na nodra ivalavala ca kecega, ka sa lomadra me ra taura na ^cyacai Jisu Karisito, ka sa tiko na ^dinaki dei ni ra na qaravi koya me yacova na ivakataoti-oti, ka ra sa vakaraitaka dina ena nodra ^ecakacaka ni ra sa rawata na Yalo i Karisito me ^fbokoci kina na nodra ivalavala ca, me ra na ciqomi ki na nona lotu ena papitaiso.

38 *Na nodra itavi na italatala qase, bete, ivakavuvuli, dikoni, kei ira na lewe ni lotu i Karisito*—Na ^aiapositolo e italatala qase, ka sa nona itavi me ^bveipapitaisotaki;

39 Ka me ^atabaki ira na italatala qase, bete, ivakavuvuli kei na dikoni tale eso;

40 Io me ^alotutaka na madrai kei na waini—na ivakananumi ni yago kei na dra i Karisito—

41 Me ^avakadeitaki ira era sa papitaisotaki mai ki na lotu, ena veitabaki ni ^bliga me baleta na veipapitaisotaki ena bukawaqa kei na ^cYalo Tabu, me vaka sa volai ena ivolanikalou;

42 Me veivakavulici, veituberi,

31 b iVaka. 6:5;

Moro. 10:32.

32 a DV Talaidredre, Vakaduidiule, Veisaqasaqa; Vukitani.

33 a DV Vakatovolei, Veivakatovolei.

35 a iVakata. 22:18–19.

b DV iVolanikalou.

c V&V 18:33–36.

37 a DV Papitaiso.

b DV Yalo

Raramusumusu.

c Mosa. 5:7–9; 18:8–10.

DV Jisu Karisito—Taura vei keda na yacai Jisu Karisito.

d DV Vosota.

e Jeme. 2:18.

DV Cakacaka.

f DV Vakabokoci ni iValavala Ca.

38 a DV iApositolo.

b 3 Nif. 11:21–22.

39 a Moro. 3; V&V 107:58.

40 a DV Sakaramede.

41 a V&V 33:11, 14–15; 55:3.

b DV Liga, Veitabaki ni.

c DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

veivunauci, veipapitaisotaki ka vakatawai ira na lewe ni lotu;

43 Me vakadeitaka na lotu ena veitabaki ni liga, ka solia na Yalo Tabu;

44 Me liutaka na veisoqoni kecega.

45 Na italatala qase me ra ^aliutaka na veisoqoni me vaka sa uqeti ira kina na Yalo Tabu, io me vaka na ivakaro kei na vakatakila mai vua na Kalou.

46 Sa itavi ni ^abete me vunau, ^bveivakavulici, veituberi, veivunauci, ka veipapitaisotaki, ka me lotutaka na sakaramede,

47 Me dausikova na nodra vu-vale na lewenilotu yadudua, ka vunauci ira me ra ^adaumasu ena masu ^bvotu kei na masu vuni ka vakayacora vakavinaka na nodra itavi kece sara ni ^cmatavuvale.

48 Sa rawa tale ga vua me ^atabaki ira na bete, ivakavuvuli, kei na dikoni.

49 Io ko koya me dau liutaka na veisoqoni kevaka e sega ni tiko e dua na italatala qase;

50 Ia kevaka sa tiko e dua na italatala qase, sa nona itavi ga me vunau, veivakavulici, veituberi, veivunauci ka veipapitaisotaki,

51 Io me dausikova na nodra veivale na lewenilotu yadudua, ka vakauqeti ira me ra daumasu ena masu votu kei na masu vuni

ka me ra vakayacora vakavinaka na nodra itavi kece sara ni matavuvale.

52 Na bete me na dau ^avukea na italatala qase ena itavi kece sara oqo kevaka ena dau gadrevi.

53 Sa itavi ni ^aivakavuvuli me dau ^bvakatawai ira na lewe ni lotu ena veigauna kece sara, dauvukei ira ka vakaukauwataki ira;

54 Ka raica me kakua na caka ca ena lotu, me kua na ^aveicudruvi vakataki ira, kua na lasu, veikaseti vuni, se vosa ^bvakacacataki ira na tani;

55 Ka raica me ra dausoqoni wasoma na lewe ni lotu, ka raica tale ga me ra vakayacora vakavinaka na nodra itavi na lewenilotu.

56 Ko koya me na liutaka na soqoni kevaka e sega ni tiko e dua na italatala qase se na bete—

57 Io sa na dauvukei koya tiko ga, ena nona itavi kece vakalotu na ^adikoni, kevaka ena dau gadrevi.

58 Ia e sega ni tiko vei rau na ivakavuvuli kei na dikoni na kaukauwa ni veipapitaisotaki, lotutaki ni sakaramede, se veitabaki ena liga;

59 Ia, me rau veivakasalataki, veituberi, veivunauci, ka veivakavulici, ka veisureti ki na tamata kecega me ra lako mai vei Karisito.

45a Moro. 6:9; V&V 46:2.

46a V&V 84:111; 107:61.
dv Bete, Matabete i Eroni.

b DV Vakavulica, Qasenivuli,

Vakavuvuli.

47a 1 Timo. 2:8.

b V&V 19:28.

c DV Matavuvale.

48a DV Tabaki, Veitabaki.

52a V&V 107:14.

53a DV iVakavuvuli, Matabete i Eroni.

b DV iVakatawa.

54a 1 Cesa. 5:11–13.

b DV Vosa Vakacaca.

57a DV Dikoni.

60 Ko ira kece na ^aitalatala qase, bete, ivakavuvuli se dikoni me ra tabaki me vaka na isolisoli kei na ^bveikacivi ni Kalou vei ira; ka me tabaki ena kaukauwa ni Yalo Tabu, ka sa tiko vei koya ka veitabaki.

61 Ko ira kece na italatala qase ena loma ni lotu i Karisito me ra dau sota ena koniferedi vakayadua ena veivula tolu, se ena veigauna sa digitaki ka vakadonui mai na koniferedi;

62 Ia na koniferedi me na vakayacori kina na veicacacaka vakalotu me qaravi ena gauna ko ya.

63 Ko ira na italatala qase me ra na ciqoma na veivakadonui mai vei ira na italatala qase tale eso, mai na ^aveitokoni ni lotu ka ra wili kina, se mai na koniferedi.

64 Ko ira yadua na bete, ivakavuvuli, se dikoni; ka a tabaki mai vua e dua na bete, me taura e dua na sitivikiti mai vua ena gauna ko ya, na ^asitivikiti oqori, ni sa na soli vua e dua na italatala qase, sa na rawa ni soli kina vua e dua na ivola, ka sa na vakadonui kina na nona vakayacora na itavi ka sa kacivi kina, se sa na rawa ni qai taura mai na dua na koniferedi.

65 Ena sega ni dua na tamata me na ^atabaki ki na dua na itutu ena lotu oqo, ka sa tauyavutaki vinaka tu kina e dua na tabana,

ka sega ni ra ^bveitokoni kina na lewenilotu;

66 Ia ko ira na italatala qase vakatulewa, bisopi dauveilakoyaki, lewe ni matabose e cake, bete levu, kei na italatala qase, e rawa ni ra veitabaki, ke sega na taba ni lotu ka na gadrevi kina na veitokoni.

67 Ko ira kece na peresitedi ni matabete levu (se italatala qase vakatulewa), ^abisopi, lewe ni matabose e cake, kei na ^bbete levu, me ra na dau tabaki ena veidusimaki ni dua na lewe ni ^cmatabose e cake se koniferedi raraba.

68 Na nodra ^aitavi na lewenilotu ni ra sa ciqomi oti ena papitaiso—Me tiko e dua na gauna vei ira na italatala qase se bete me ra vakamacalataka vakavinaka na veika me baleta na lotu i Karisito me ra ^bkila vinaka, ni se bera ni ra kania na ^csakaramede ka vakadeitaki ena veitabaki ni ^dligadra na italatala qase, me rawa ni vakayacori na veika kece oqo ena ituvatuva virikotori.

69 Ia ko ira na lewenilotu me ra vakaraitaka raraba ki na lotu, ka vakatalega kina vei ira na italatala qase, ena nodra itovo vakalou kei na nodra ivosavosa ni ra sa bula kilikili, ka na tiko na ^acacacaka kei na vakabauta ka sala vata kei na ivolanikalou tabu—ka ra yalodina ka ivalavala ^bdodonu ena mata ni Turaga.

60a DV iTalatala Qase.

b DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi.

63a DV Duavata ena
Veitokoni.

64a V&V 20:84; 52:41.

65a DV Tabaki, Veitabaki.

b V&V 26:2.

DV Duavata ena
Veitokoni.

67a DV Bisopi.

b DV Bete Levu.

c DV Matabose e Cake.

68a DV iTavi.

b DV Kila.

c DV Sakaramede.

d DV Liga, Veitabaki ni.

69a Jeme. 2:14–17.

b DV iValavala Tabu.

70 Ko ira kece na lewenilotu ni Karisito ka tiko na luvedra me ra kauti ira mai vei ira na italatala qase ki na lotu, io me ra tabaki ira e ligadra ena yaca i Jisu Karisito, ka “vakalougatataki ira ena yacana.

71 Ena sega ni rawa ni dua me ciqomi ena lotu i Karisito vakavo ga kevaka sa yacova na yabaki ni “saumi taro vakai koya ena mata ni Kalou, ka sa rawa ni na ^bveivutuni.

72 Na “papitaiso me na vakayacori vakaoqo kivei ira kece era sa veivutuni—

73 Ko koya sa kacivi mai vua na Kalou ka sa tiko vua na kaukauwa mai vei Jisu Karisito me vei papitaisotaki, me sobu ki loma ni wai vata kei koya na tamata ka sa soli koya me papitaiso, ka na kaya, kacivi koya ena yacana: Sa lesi au ko Jisu Karisito meu papitaisotaki iko ena yaca ni Tamada, kei na Luvena, kei na Yalo Tabu. Emeni.

74 Sa na qai “tabadromuci koya e wai, ka vakamatari koya cake tale mai wai.

75 Sa kilikili me ra dau soqoni vakawasoma na lewe ni lotu me ra ^akana madrai ka gunu waini me ra ^bvakananuma kina na Turaga ko Jisu;

76 Me na qai lotutaka na italatala qase se bete; ka sa vakaoqo na kena “icakacaka—ena tekiduru ko koya vata kei ira na ivavakoso ka masu vakaoqo vua na Tamada ena yalo e vakarokoroko, ka kaya:

77 Oi kemuni na Kalou, na Tamai keimami Tawamudu, keimami sa kerei kemuni ena yaca ni Luvemuni, ko Jisu Karisito, mo ni vakalougatataka ka vakatabuya na “madrai oqo ki yalodra o ira kece era sa vakaivotavota kina, me ra kania ka vakananuma kina na yago ni Luvemuni, ka ^bvakadinadinataka vei kemuni, na Kalou, na Tamai keimami Tawamudu, ni sa lomadra me ra ^ctaura na yaca ni Luvemuni, ka dau nanumi koya tiko ga, ka ^dmuria na nona ivakaro sa solia vei ira; me tiko ga kina kei ira na ^eYalona. Emeni.

78 Sa vakaoqo na “icakacaka ni kena lotutaki na waini—me taura talega na ^bbilo, ka kaya:

79 Oi kemuni na Kalou, na Tamai keimami Tawamudu, keimami sa kerei kemuni ena yaca ni Luvemuni, ko Jisu Karisito, mo ni vakalougatataka ka vakatabuya na “waini oqo ki yalodra o ira kece era sa gunuva, me ra kitaka ka vakananuma kina na dra ni Luvemuni, sa vakadavei ena vukudra; me ra vakadinadinataka kina vei

70a DV Vakalougatataka, Kalougata, Veivakalougatataki—Nodra vakalougatataki na gonelalai.

71a V&V 18:42; 29:47; 68:25–27.
DV Papitaiso—Veika e gadrevi me rawa kina

na papitaiso;
Saumi Taro.

b DV Veivutuni.

72a 3 Nif. 11:22–28.

74a DV Papitaiso—Papitaiso ena tabadromuci.

75a Cakacaka 20:7.

b DV Sakaramede.

76a Moro. 4.

77a Luke 22:19.

b Mosa. 18:8–10;

V&V 20:37.

c Mosa. 5:8–12.

d DV Talairawarawa.

e Joni 14:16.

78a Moro. 5.

b Luke 22:20.

79a V&V 27:2–4.

kemuni, na Kalou, na Tamai keimami Tawamudu, ni ra na dau nanumi koya tiko ga, me tiko kina kei ira na Yalona. Emeni.

80 Kevaka e dua na lewenilotu i Karisito sa talaidredre se ivavalala ca, me na vakadodonutaki me vaka sa dusimaki ena ivolanikalou.

81 Sa itavi ni veitabana yadua ena lotu i Karisito, me tala e dua se vuqa na nona ivakavuvuli me tiko ena bose era dau kaciva na italatala qase ni lotu.

82 Ia me ra kauta tiko yani na “kedra itukutuku kece na a qai curu vou ki na lotu me tekivu mai na gauna ni koniferedi sa oti; se me vakau yani mai na ligadra eso na bete; raica sa vinakati na ka

oqo me rawa ni maroroi tu e dua na itukutuku tudei ni yacadra na lewe ni lotu, ia me dau qarava na kena ivola e dua na italatala qase sa lesi me qarava na caka-caka oqo;

83 Ia me kau tale ga yani na yacadra na lewe ni lotu era sa “vakasivoi, me bokoci mai na ivola levu ni yaca ni lotu.

84 Ia ko ira na lewe ni lotu era sa toki ki na dua tale na vanua, me ra kauta tiko e dua na ivola me vakadinadinataka ni ra lewe ni lotu ka qarava vakavinaka tiko na nodra itavi vakalotu, ia na ivola oqori me sainitaka e dua na italatala qase se bete e kilai koya vinaka, sa rawa tale ga me ra sainitaka na ivakavuvuli se dikoni ni lotu.

WASE 21

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, mai Feieti e Niu Ioka, ena 6 ni Epereli, 1830. A soli na ivakatakila oqo ena tauyavu ni Lotu ena tiki ni siga sa cavuti e cake, ena vale nei Pita Wilitima Levu. Eratou a vakaitavi talega kina e ono na tamata ka ratou se qai papitaiso oti. Eratou a vakaraitaka ko iratou oqori ni ratou sa gadreva ka nakita sara me ratou tauyavutaka, me vaka na ivakaro ni Kalou (raica na wase 20). Eratou a lomavata ka tokona tale ga me rau sa vakaillesilesi vakatulewa ni Lotu o Josefa Simici Lailai kei Oliva Kaudari. Ena veitabaki ni liga sa qai tabaka na ulu i Oliva ko Josefa ka lesi koya me dua na italatala qase ni Lotu, oti sa qai kitaka talega vakakina vei Josefa ko Oliva. Ni sa vakayacori oti na sakaramede, erau sa qai tabaki iratou yadua na vakaitavi tiko ko Josefa kei Oliva ena kena soli na Yalo Tabu, ka ra vakadeitaki yadua me ra sa lewe ni Lotu.

82a Moro. 6:4.
83a L.Y 32:33;

Alama 5:57;
Moro. 6:7.

DV Muduki Tani.

1-3, *Sa kacivi ko Josefa Simici me daurairai, dauvakavakadewa, parofita, iapositolo ka italatala qase*; 4-8, *Na nona vosa ena dusimaka na inaki kei Saioni*; 9-12, *Era na vakabauta na nona vosa na Yalododonu ni vosa ena kaukauwa ni Dauveivakacegui.*

RAICA, me dua na ^aivolatukutuku mo dau maroroya tiko; ia ko na vakatokai kina mo ^bdaurairai, dauvakavakadewa, parofita ka ^ciapositolo i Jisu Karisito, io mo dua na italatala qase ni lotu me vaka na inaki ni Kalou ko Tamada, kei na loloma soli wale ni nomu Turaga ko Jisu Karisito.

2 Ni ko sa ^avakauqeti ena Yalo Tabu mo tura na kena yavu, ka tara cake ena vakabauta savasava duadua.

3 Na ^alotu a mai ^btauyavutaki ka vakaduri ena ikaduanadolu, walunadrau tolusagavulu ni yabaki ni nomu Turaga, ena ikava ni vula, kei na ikaono ni siga ni vula ka vakatokai ko Epereli.

4 O koya sa kilikili kina ki na lotu me muria na ^avosa kei na ivakaro kecega sa vakatakilai vua me tukuna vei kemudou, io mo dou caka ^bdodonu kina e mataqu;

5 Ni dou na rogoca na nona ^avosa, me vaka ga ni dou rogoca

mai gusuqu, ena yalvosota kei na vakabauta.

6 Ni kena vakayacori na veika oqo, ena sega kina ni rawai kemudou na ^amatamata mai eli; ia na Turaga na Kalou ena vakatalabusesetaka na kaukauwa ni ^bbutobuto e matamudou; ka na vakavuna me ^cyavavala ko loma-lagi ena vukumudou, me ^dvakalagilagi kina na yacana.

7 Ni sa kaya vakaoqo na Turaga na Kalou: Ko koya au sa vakauqeta me tosoya na inaki kei ^aSaioni ena kaukauwa levu kei na inaki yaga, niu sa kila na nona gugumata, kau sa rogoca na nona masu.

8 Io, na nona tagicaki Saioni kau sa raica, kau na vakavuna me kaku tale ni lolositaki koya vakadua; ni sa yaco mai na nona siga ni reki ena ^abokoci ni nona ivalavala ca, ka vakatakilai na noqu veivalougatataki ena nona cakacaka.

9 Ia, raica, au na ^avakalougatataki ira era sa cakacaka ena noqu ^bwere ni vaini ena dua na veivalougatataki qaqa, ka ra na vakabauta na nona vosa, ka soli yani vua mai vei au, mai vei koya na ^cDauveivakacegui, ka ^dvakatakilai kina ni a ^evakamatei ena kauveilatai ko Jisu mai vei ira na tamata ^fivalavala ca me baleta na ivalavala ca

21 1a V&V 47:1; 69:3-8; 85:1.

b DV Daurairai.

c DV iApositolo.

2a DV Uqeti,
Veivakauqeti.

3a DV Lotu i Jisu Karisito
ni Yalododonu
Edaidai, Na.

b V&V 20:1.

4a DV iVolanikalou.

b DV iValavala Tabu.

5a V&V 1:38.

DV Parofita;

Tokoni na iLiuliu ni
Lotu.

6a Maci. 16:18; V&V 10:69.

b Kolo. 1:12-13.

c V&V 35:24.

d DV Lagilagi.

7a DV Saioni.

8a V&V 20:5-6.

9a 1 Nif. 13:37;

Jeko. 5:70-76.

b DV Were-ni-Vaini ni
Turaga.

c DV Dauveivakacegui.

d DV Vakadinadinataka.

e DV Vakamatei ena
Kauveilatai.

f DV iValavala Ca.

ni ^gvuravura, io, me baleta na vakabokoci ni ivalavala ca vei ira na yalo ^hraramusumus.

10 Raica au sa lewa mo ^atabaki koya ko iko Oliva Kaudari na noqu iapositolo;

11 Ni sai koya oqo e dua na caka-caka vakalotu vei iko, ni ko sa dua na italatala qase e rukuna, ni sa ^aliu vei iko ko koya, me qai rawa

kina mo dua na italatala qase ko iko ena lotu oqo i Karisito, ka vakatokai ena yacaqu—

12 Ka mo imatai talega ni dauvunau ena lotu ki vei ira na lewena, ka vakakina ki vuravura, io, vei ira na kai Matanitu Tani; ka sa kaya vakaoqo na Turaga na Kalou, io, io! kivei ira talega na ^aJiu. Emeni.

WASE 22

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Menijesita, e Niu Ioka ena 16 ni Epereli, 1830. A soli na ivakatakila oqo ki na Lotu ena vukudra eso era sa papitaiso oti tu mai ka ra sa via curu ki na Lotu, ka ra kaya me ra kakua ni papitaisotaki tale.

1, Na papitaiso e dua na veiyalayalati vou ka tawavakaiyalayala; 2–4, Sa gadrevi na papitaiso e dodonu ka dina.

RAICA, au sa kaya vei kemudou au sa vakavuna me biu tani kece na veiyalayalati ^amakawa ena ka oqo; ia oqo e dua na veiyalayalati ^bvou ka tawavakaiyalayala, me vaka a tu mai na ivakatekivu.

2 E dina ga sa rawa ni papitaisotaki vakadua na drau e dua na tamata, ia sa sega ni yaga vua, ni

sa sega ni rawa mo dou curu ki na matamata ni koro qiqo ena ^alawa i Mosese, se ena cakacakataki ni ka sa ^bmate.

3 Ni ena nomudou cakacakataka tiko ga na ka sa mate sa vakavuna na noqu tara cake vei au na iotioti ni veiyalayalati kei na lotu oqo, me vaka ga a bula tu ena gauna e liu.

4 Ia mo dou curu ena kena ^amatamata me vaka au sa vakarota, ia mo dou kakua sara ni ^btovolea mo dou vakavulica na Kalou. Emeni.

9g 1 Joni 2:2.

DV Vuravura—O ira na tamata era sega ni muria na ivakaro.

^h DV Yalo

Raramusumus.

10a DV Tabaki, Veitabaki.

11a V&V 20:2.

12a 1 Nif. 13:42;

V&V 19:27; 90:8–9.

22 1a Ipe. 8:13;

3 Nif. 12:46–47.

^b V&V 66:2.

DV Veiyalayalati;

Veiyalayalati Vou ka Tawamudu.

2a Kala. 2:16.

DV Lawa i Mosese.

^b Moro. 8:23–26.

4a Maci. 7:13–14;

Luke 13:24;

2 Nif. 9:41; 31:9, 17–18;

3 Nif. 14:13–14.

DV Papitaiso.

^b Jeko. 4:10.

WASE 23

E lima na ivakatakila sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Menijesita, Niu Ioka, ena Epereli, 1830, me baleti Oliva Kaudari, Airame Simici, Samuela H. Simici, Josefa Simici Levu, kei Josefa Naiti Levu. Me isau ni nodratou gagadre na lewe lima sa cavuti koto e cake na yacadratou, me ratou kila na nodratou dui itavi, a vakatataro na parofita vua na Turaga ka ciqoma kina e yadua na ivakatakila me baleti iratou yadua.

1–7, *Ko ira na tisaipeli ka ra a kacivi taumada me ra dauvunau, dauveiva-kauqeti ka vakaukauwataka na Lotu.*

RAICA, au tukuna mada vei iko, Oliva, e vica na vosa. Raica, ko sa vakalougatataki, ka sega ni cudruvi. Ia mo qarauna na “qaciqacia, mo kakua kina ni rawai ena ^bveitemaki.

2 Vakayacora na nomu ilesilesi vei ira na lewe ni lotu, kei ira tale ga na kai vuravura, ia ena qai dolavi na lomamu mo vunautaka yani na dina, ena gauna oqo ka sega ni mudu. Emeni.

3 Raica, au na tukuna mada vei iko, Airame, e vica na ka; ni ko sa sega talega ni cudruvi ko iko, ka sa dolavi na lomamu ka sereki na wa ni yamemu; ka sa nomu ilesilesi mo “veivakauqeti vei ira na lewe ni lotu. O koya ena dei tikoga kina ki na lotu me sega ni mudu na nomu itavi, ka ni oqo e baleta na nomu matavuvale. Emeni.

4 Raica, au na tukuna mada vei

iko, “Samuela e vica na ka; ni ko sa sega talega ni cudruvi ko iko, ka sa nomu ilesilesi mo veivakauqeti, ka vaqacotaka na lotu; ka ko se sega mada ni kacivi mo vunau yani ki vuravura. Emeni.

5 Raica, au na tukuna mada vei iko, Josefa, e vica na ka; ni ko sa sega talega ni cudruvi ko iko, ka sa nomu ilesilesi mo veivakauqeti, ka vaqacotaka na lotu; ka sa nomu ilesilesi oqo, mai na gauna oqo ka sega ni mudu. Emeni.

6 Raica, au sa vakatakila vei iko, Josefa Naiti, ena veivosa oqo, mo taura cake na nomu “kauveilai ka gumatua sara ena ^bmasu “votu e matadra na tamata, kei na nomu masu vuni tale ga, io mo dau masu ena nomu vuvale, ena kedra maliwa na wekamu kei na veivanua kecega.

7 Ia, sa nomu itavi mo “curu ki na lotu dina oqo, ka ia tikoga na veivakavulici kei na veivakauqeti, io mo rawata kina na isau ni nomu cakacaka. Emeni.

23 1a DV Qaciqacia.
b DV Vakatovolei,
Veivakatovolei.
3a V&V 81:4–5; 108:7.

4a JS—AT 1:4.
6a Maci. 10:38;
3 Nif. 12:30.
b DV Masu.

c V&V 20:47, 51.
7a DV Papitaiso—Kena
yaga.

WASE 24

Na veika sa vakatakilai vei rau ko Josefa Simici na Parofita kei Oliva Kaudari mai Amoni, Penisilivenia, ena Julai, 1830. E dina ni sa bera ni oti vinaka e va na vula na tauyavu ni Lotu, ia sa kaukauwa sara na nodra vakacacani, era sa dro ka dau tiko vakavuni voli na iliuliu. A soli mai e tolu na ivakatakila ogo ena gauna ogo me vakaukauwataki ira, vakayaloqagataki ira ka vakavulici ira.

1-9, Sa lesi ko Josefa Simici me vakade-wataka, vunautaka, ka vakamacalataka na ivolanikalou; 10-12, Sa lesi ko Oliva Kaudari me vunautaka na kosipeli; 13-19, Sa vakatakilai na lawa me baleta na cakamana, na cudruvi kei na kuretaki laivi ni soso mai na yava, ka me kakua ni kau na taga ilavo se na ivaqa.

RAICA ko sa lesi ka digitaki mo vola na iVola i Momani, ka vakakina ki na noqu cakacaka; kau sa vakacegui iko mai na nomu vakararawataki, kau sa vakasalataki iko, ni ko sa vagalalataki mai vei ira kece na kemu meca, ka ko sa vagalalataki mai na ivesu i Setani kei na butobuto!

2 Ia, ena sega ni raibaleti na nomu ^atalaidredre; mo lako ka kakua ni ivalavala ca.

3 Mo ^avakalevulevuya na nomu ilesilesi; ia ni ko sa tea oti na nomu iteitei ka raica ni sa dau-maka tu, mo lako kusarawa vei ira na lewe ni lotu mai ^bKolosi-vili, Feieti kei Menijesita, ka ra na ^ctokoni iko; ia au na qai vakalou-gatataki ira, vakayalo ka vaka-yago talega.

4 Ia kevaka era sa sega ni ciqomi iko, au na tala vei ira na cudruvi ka sega na veivakalougatataki.

5 Ka mo dau masuta tiko ga na Kalou ena yacaqu, ka vola na veika sa vakatakila vei iko ko koya na ^aDauveivakacegui, ia mo vakamacalataka na ivolanikalou vei ira na lewe ni lotu.

6 Ka na soli vei iko ena gauna sara ga ko ya na ka mo tukuna kei na ka mo ^avola, ia e ra na muria, kevaka e sega, au na cudruvi ira ka sega ni vakalougatataki ira.

7 Mo vagoleya vakatabakidua na nomu ^aveiqaravi ki Saioni; ena vuku ni ka ogo ko na vakaukau-wataki kina.

8 Mo na ^avosota sara na ^bveivakararawataki, ni na vuqa e yaco vei iko; ia mo ^cvosoti ira vakadede, niu sa tikoga kei iko, me yacova ni sa ^doti na nomu veisiga.

9 Ka mo kakua ni vakaogai iko ena cakacaka vakayago, ni ko sa sega ni lesi kina. Ia mo qarava ga na nomu ^ailesilesi ka na soli vei iko na veika mo vakalevulevuya kina na nomu itavi, ka mo

24 2a V&V 1:31-32.

3a Jeko. 1:19; 2:2.

b V&V 26:1; 37:2.

c V&V 70:12.

5a DV Dauveivakacegui.

6a L.Y 4:12;

Maci. 10:19-20;

Luke 12:11-12;

Ila. 5:18-19;

V&V 84:85; 100:5-8;

Mosese 6:32.

7a DV Qarava, Veiqaravi.

8a DV Yalo Vosota.

b DV Rarawa.

c DV Vosota.

d Maci. 28:20.

9a DV Dauveiqaravi.

vakamacalataka na ivolanikalou kece sara, ka tomana tikoga na veitabaki ena liga ka vakadeitaki ira na lewenilotu.

10 Ia na wekamu ko Oliva, me vunautaka tiko ga na yacaqu ki vuravura, ka vakakina kivei ira na lewe ni lotu. Ka me kakua sara ni nanuma ena dua na gauna ni sa rauta na veika e sa tukuna me baleti au; ka raica, niu na tikoga vata kei koya ki na ivakataotioti.

11 Ena rawata na lagilagi ena vukuqu ka segai ena vukuna ga, se ni sa bula vinaka, se tauvimate, ni sa tiko vakabobula se sa sereki;

12 Ia ena veigauna kecega, kei na veivanua kecega, ena dau dolava na gusuna ka ^avunautaka na noqu kosipeli ena domo ka vaka na rorogo ni ^bdavui ena siga kei na bogi. Kau na solia vua na kakauwa me vaka e se sega ni bau kilai vakadua vei ira na tamata.

13 Mo kakua ni kerea mo cakava na ^acakacaka mana, vakavo kevaka au sa ^bvakaroti iko, vakavo ga na kena ^cvakasavi tani na ^dtevororo, nodra ^evakabulai na tauvimate, na vorati ni gata bati ^fgaga, ka vakakina na vorati ni paisonu rerevaki;

14 Ka mo kakua sara ni cakava na ^aveika oqo, vakavo ga kevaka era kerea mai o ira era gadreva,

me vakayacori kina na ivolanikalou; mo vakayacora ga me vaka na ka sa volai.

15 Ia na veivanua kecega ko sa ^alako kina ka ra sega ni ciqomi iko ena vuku ni yacaqu, mo qai cudruva ka kua ni vakalougata-taka, ena nomu kuretaka laivi na ^bkuvu ni soso mai na yavamu me kena ivakadinadina, io dou qai savata na yavamudou ni dou sa lako yani.

16 Ka na qai yaco ni ko koya sa vakayacora vei kemudou na ivakarau kaukauwa, dou vakarota ena yacaqu me yaviti; raica, au na yaviti ira vakaidina me vaka na nomudou vosa, ena gauna au sa lewa.

17 Ia ko ira yadua sa beitaki kemudou ki na mataveilewai, era na cudruvi me vaka na lawa.

18 Dou kakua ni kauta na taga ^ailavo se na taga ivaqa, na ititoko, se rua na kote, raica ena vakarautaka vei kemudou na lotu na kemudou kakana, na nomudou isulu, na nomudou ivava, na ilavo kei na taga ivaqa ena gauna sara ga ko sa leqa kina.

19 Raica ko sa kacivi mo ^asamaka na noqu were ni vaini ena dua na sasamaki levu, io, na iotioti ni sasamaki; io, kei ira kece ko sa ^btabaki ira, me ra na kitaka vakakina. Emeni.

12a DV Vunau.

b V&V 34:6.

13a DV Cakacaka Mana;

i Vakatakilakila.

b 1 Nif. 17:50.

c Mari. 16:17.

d DV Yalo—Yalo ca.

e DV Vakabula,

Veivakabulai.

f Cakacaka 28:3-9;

V&V 84:71-72;

124:98-99.

14a DV Veiqaravi ki vua na Tauvimate.

15a Maci. 10:11-15.

b Mari. 6:11; Luke 10:11;

V&V 60:15; 75:19-22; 99:4-5.

18a Maci. 10:9-10;

Luke 10:4;

V&V 84:78-79.

19a Jeko. 5:61-74;

V&V 39:17; 71:4.

b DV Tabaki, Veitabaki.

WASE 25

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, mai Amoni, Penisilivenia, ena Julai, 1830. (raica na ikau ni wase 24). Sa vakatakilai ena ivakatakila oqo na nona inaki na Turaga ena vukui Ema Simici, na watina na Parofita.

1-6, *Sa lesi ko Ema Simici, e dua na marama digitaki, me dauveivukei ka dauveiqaravi vua na watina; 7-11, Sa lesi tale ga ko koya me vunivola, me vakamacalataka na ivolanikalou, ka digitaka eso na sere; 12-14, A nodra sere na yalododonu sa nodra masu vua na Turaga; 15-16, Na ivakavuvuli ni talairawarawa ena ivakatakila oqo sa baleta na tamata kecega.*

VAKATUDALIGA ki na domo ni Turaga na nomu Kalou, niu sa vosa tiko vei iko, i Ema Simici, na luvequ; ni'u sa kaya vakaidina vei iko, ko ira kecega sa "vakabauta na noqu kosipeli, era sa luvequ tagane ka luvequ yalewa ena noqu ^bmatanitu.

2 E dua na ivakatakila kau sa solia vei iko me baleta na noqu inaki; ia kevaka ko sa yalodina ka "lako ena sala ni caka ^bdodonu e mataqu, au na maroroya na nomu bula ka vakarautaka e dua na nomu ^civotavota vakawa mai Saioni.

3 Raica, sa vosoti na nomu ^aivalavala ca, ia ko sa marama digitaki ka'u sa ^blesi iko.

4 Mo kakua ni vosa kudrukudrutaka na ka a sega ni vakaraitaki vei iko, raica au sa lewa me kakua ni vakaraitaki vei iko kei ira tale ga na kai vuravura, ni sai koya oqo na noqu lewa yalomatua me yacova e dua na gauna mai muri.

5 Ia sa nomu ilesilesi mo "qarava na noqu tamata, ko Josefa Simici Lailai, na watimu, ena gauna ni nona rarawa, ena vosa ni veivakacegui ena yalomalua.

6 Ka mo drau lako vata ena veigauna e dau lako kina, io mo nona vunivola voli ena gauna e sega tiko kina ni dua na nona vunivola, me rawa kina niu tala mada na noqu tamata, o Oliva Kaudari ki na veivanua au sa lewa.

7 Ia ko na "tabaki mai na ligana mo vakamacalataka na ivolanikalou, ka veivakauqeti vei ira na lewe ni lotu, me vaka na kena ivalavala ena qai soli vei iko mai na Yaloqu.

8 Ni na vakatora na "ligana vei iko, ka mo ciqoma na Yalo Tabu, ka me qai vakayagataki na nomu gauna ena volavola, ka vakakina ena vuli ka vakalevu.

25 1a Joni 1:12.
DV Luve ni Kalou.
b DV Matanitu
Vakalou se Matanitu
Vakalomalagi.
2a DV Lako, Lako Vata

kei na Kalou.
b DV iValavala Savasava.
c V&V 52:42; 64:30;
101:18.
DV Saioni.
3a Maci. 9:2.

b DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi.
5a DV Yalololoma.
7a SE vakatikori.
DV Vakatikori.
8a DV Liga, Veitabaki ni.

9 Ia mo kakua ni rere, ni na tokoni iko na watimu ena lotu; ni sa nona “ilesilesi ko koya me ^bvakatakila vei ira na lewe ni lotu, na veika au sa lewa, me vaka ga na nodra vakabauta.

10 Raica au sa kaya vakaidina vei iko, mo kakua ni domona na “iyau ^bvakavuravura, ia mo ^cvaka-saqara na iyau e uasivi cake.

11 Ka na soli vei iko, mo digitaka talega eso na “sere tabu, me vaka ni na soli vei iko, na kena e dodonu vei au, me vakayagataki ena noqu lotu.

12 Raica sa dau rekitaka na yaloqu na “sere sa lagati ena ^byalodina; io, na nodra sere na yalododonu sa nodra masu vei

au, ka na saumi vei ira ena veivalougatataki ki uludra.

13 O koya, mo reki kina ka marau, ia mo dei tikoga ki na veiyalayalati ko sa cakava.

14 Toso tikoga ena “yalomalua, ka qarauni iko mai na yalo ^bqaci-qacia. Me taleitaki watimu na yalomu, kei na lagilagi ena takavi koya mai.

15 Mo muria tiko ga na noqu vunau, ia ko na rawata kina na “isala ni ^byalododonu. Ia vakavo ga kevaka ko na vakayacora na veika oqo, ko na ^csega ni lako rawa mai ki na vanua ka’u sa tiko kina.

16 E dina, e dina au sa kaya vei iko, sa “domoqu oqo vei ira na tamata kecega. Emeni.

WASE 26

Na veika sa vakatakilai vei iratou ko Josefa Simici na Parofita, Oliva Kaudari kei Joni Witima, mai Amoni, Penisilivenia ena Julai, 1830 (raica na ikau ni wase 24).

1, *Era sa vakaroti me ra vulica ka vunautaka yani na ivolanikalou; 2, Vakadeitaki na lawa ni duavata ena loma ni lotu.*

RAICA, au sa kaya vei kemudou mo dou solia na nomudou gauna mo dou “vulica kina vagumatua na ivolanikalou, ka vunau, ka

vakadeitaka na lotu e ^bKolosivili, ka vakayacora vakavinaka na nomudou itavi ena teivaki ni qele, me vaka na veika e gadrevi, me yacova ni dou sa lako ki na yasa-yasa vaka-ra me laki vakayacori na koniferedi ka tarava; ia ena qai vakatakilai mai kea na veika me na vakayacori tale.

9a DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi;
Parofita.
b DV Parofisai;
iVakatakila.
10a DV Kocova; iYau.
b DV Vakavuravura.
c Ica 12:4.

11a DV Serenilotu.
12a 1 Vei. 16:9.
DV Lagasere.
b DV Loma, Yalo.
14a DV Yalomalumulumu,
Yalomalua.
b DV Qaciqacia.
15a DV Bula Vakacerecerei;

iSala Vakatui.
b DV Dodonu.
c Joni 7:34.
16a V&V 1:38.
26 1a DV iVolanikalou—Na
yaga ni ivolanikalou.
b V&V 24:3; 37:2.

2 Ia na veika kece ena lotu me na vakayacori ena ^aduavata, ena masumasu kei na vakabauta, ni dou na ciqoma na veika kece ena vakabauta. Emeni.

WASE 27

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, mai Amoni Penisilivenia, ena Okosita, 1830. Ni vakarautaki tiko e dua na soqoni vakalotu me na vakayacori kina na sakaramede ni kana madrai kei na gunu waini, a lako ko Josefa me vakasaqaraqara waini mai. A rairai vua e dua na italai mai lomalagi ka ciqoma kina na ivakatakila oqo, a volai e dua na kena iwase ena gauna vata oqori, na kena vo a qai volai ena Sepiteba ka tarava. Ena gauna oqo sa dau vakayagataki na wai ena soqoni ni sakaramede ni Lotu.

1–4, Sa virikotori na ivakatakarakara me dau taurivaki ni vakayagataki na sakaramede; 5–14, Me ra na dau kania ka gunuva na sakaramede ena veitabagauna taucoko na Karisito kei ira na Nona italai; 15–18, Mo dou vakaiyaragi ena iyaragi kecega ni Kalou.

Dou rogoca na domo i Jisu Karisito, na nomudou Turaga, na nomudou Kalou, ka nomudou Dauveivueti, ko koya sa ^abula ka kaukauwa sara na nona vosa.

2 Ia, raica, au sa kaya vei kemudou, ni sega ni bibi na ka dou na kania se gunuva ena gauna dou kania se gunuva kina na ^asakaramede, kevaka dou sa vakayacora oqo ena mata sa vakatabakidua ki na noqu ^blagilagi—mo dou dau nanuma vua na Tamada na yagoqu ka a vakotori ena

vukumudou, kei na noqu ^cdra ka a vakadavei ena ^avakabokoci ni nomudou ivalavala ca.

3 O koya, au sa solia kina vei kemudou e dua na ivakaro, mo dou kakua ni volia na waini se na gunu kaukauwa ni nomudou meca;

4 O koya, mo dou kakua sara ni gunuva na waini tani, na waini vou ga dou sa cakava; io, ena matanitu oqo nei Tamaqu ka na tara cake e vuravura.

5 Raica, oqo na noqu lewa yalomatua; o koya, mo kakua ni kura-bui kina, ni na yaco mai na gauna au na ^agunuva kina na vua ni vavini vata kei kemudou e vuravura, io kei ^bMoronai tale ga ko koya ka'u a tala mai vei kemudou me vakatakila na iVola i Momani, sa volai tu kina na taucoko ni noqu

2a 1 Samu. 8:7;
Mosa. 29:26.
DV Duavata ena
Veitokoni.

27 1a Ila. 3:29;

V&V 6:2.
2a DV Sakaramede.
b DV Lagilagi.

c DV Dra.
d DV Vakabokoci ni

iValavala Ca.
5a Maci. 26:29;
Mari. 14:25;
Luke 22:18.
b JS—AT 1:30–34.

kosipeli tawavakaiyalayala, ia sai koya tale ga au sa solia vua na idola ki na itukutuku se na ^cititoko i Ifireimi;

6 Kei ^aIliesa tale ga, ko koya au sa solia vua na idola me baleta na kena vakalesui mai na veika kecega era a tukuna na parofita yalododonu mai na ivakatekivu kei vuravura, me baleta na veisiga mai muri;

7 Ka vakatalega kina ko Joni na luvei Sakaraia, ia sai Sakaraia oqo a rairai vua (ko ^aIliesa) ka yalataka kina vua ni na sucu e dua na luvena tagane, ka me na vakayacani koya ko ^bJoni, ia ena tiko vua na yaloi Iliesa;

8 Ia sai Joni oqo au a tala mai vei kemudrau, na noqu italai, Josefa Simici Lailai kei Oliva Kaudari me tabaki kemudrau ki na imatai ni ilesilesi ^avakamatabete drau sa ciqoma, me rawa ni drau kacivi ka ^btabaki kina me vakataki ^cEroni;

9 Kei ^aIlaija tale ga, o koya au sa solia vua na idola ni kaukauwa me ^bvagolea na lomadra na qase vei ira na gone, kei na lomadra na gone vei ira na qase, io me kakua ni cudruvi kina na vuravura tau-coko ena veivakarusai;

10 Kei Josefa tale ga, kei Jekope, kei Aisake kei Eparaama, ko iratou na nomudou qase ka' u a ^aveiyalayalati kei iratou;

11 Kei Maikeli tale ga se ko ^aAtama, na tamadra na tamata kecega, na ravouvou ni tamata kecega, io ko koya na itekitekivu ni veigauna kecega;

12 Kei Pita tale ga, kei Jemesa kei Joni, io ko iratou au sa tala yani vei kemudrau, kau sa ^atabaki kemudrau ka vakadeitaki kemudrau kina mo drau ^biapositolo mai vei iratou, ka mo drau ^civakadinadina digitaki kina ni yacaqu, ka taurivaka na idola ni nomudrau veiqaravi ka vakayacora na nomudrau ilesilesi ena veika vata ga au sa vakatakila vei iratou;

13 Vei kemudrau au sa ^asolia kina na ^bidola ni noqu matanitu kei na dua na ^citabagauna ni ^dkosipeli ena ^eiotioti ni gauna; ka vakakina ena ^ftaucoko ni gauna, ni sa voleka na gauna me' u vakasoqona ^gvata kina na ka kecega, mai lomalagi kei vuravura;

14 Kei ira tale ga sa ^asolia vei au ko Tamaqu e vuravura.

15 O koya, mo dou reki e lomamudou ka marau, dou vakadreta

5c Isi. 37:16.
dv Ifireimi—Na ititoko i Ifireimi se ko Josefa.

6a dv Iliesa.

7a Luke 1:17–19.

b Luke 1:13;
V&V 84:27–28.

8a V&V 13.
dv Matabete i Eroni.
b dv Tabaki, Veitabaki.

c L.Y 28:1–3, 41;
V&V 107:13.

9a 1 Tui 17:1–22;

2 Tui 1–2;
V&V 2; 110:13–16;
JS—AT 1:38–39.

dv Ilaija.

b dv iTukutuku ni Kawa.

10a dv Veiyalayalati vaka-Eparaama.

11a dv Atama.

12a JS—AT 1:72.
dv Matabete i Melikiseteki.

b dv iApositolo.
c Cakacaka 1:8.

13a Maci. 16:19.
b dv iDola ni Matabete.

c dv iTabagauna.

d dv Kosipeli.

e Jeko. 5:71;
V&V 43:28–30.

f Efe. 1:9–10;
V&V 112:30; 124:41.

g V&V 84:100.

14a Joni 6:37; 17:9, 11;
3 Nif. 15:24;
V&V 50:41–42;
84:63.

na ivau ni tolomudou ka vakai-yaragi ena noqu “iyaragi kecega, mo dou vorata rawa kina na siga ca, ia mo dou kitaka kece oqo, mo dou ^btudei kina.

16 O koya mo dou qai tudei, ni sa ^avauci tu na tolomudou ena ^bdina, ka sa tu e lomaseremudou na ^cpeleti ni sere ni ^dbuladodonu, ka sa vakaivava na yavamudou ena cakacaka ni kosipeli ni ^evakacegu, io me vaka ka’u sa talai ira yani na noqu ^fagilosu me ra lesi kemudou kina;

17 Ia mo dou kauta na vakabauta

me isasabai mo dou na bokoca rawa kina na nodra gasau “vidi waqa kecega na dau caka ca;

18 Dou kauta na veivakabulai me ivakaruru ni ulu, kei na iseleiwau ni Yaloqu, ka’u na sovaraka vei kemudou, io kei na noqu vosa ka’u sa vakatakila vei kemudou, ka dou sa duavata ena ka dou sa kerea vei au, ka yalodina tiko ga me yacova ni’u sa lesu tale mai, dou na ^alaveti cake mo dou tiko ^btale ga ena vanua au sa tiko kina. Emeni.

WASE 28

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita ki vei Oliva Kaudari, mai Feieti e Niu Ioka, ena Sepiteba, 1830. E tiko vei Airame Peji e dua na lewenilotu, e dua na vatu ka kaya ni sa veivuke tiko ena kena vakatakilai mai na veika me tara cake kina ko Saioni kei na ivakarau ni kena cicivaki na Lotu. E vica na lewenilotu era sa vakacalai ena itukutuku oqori, sa vakacalai sara tale mada ga kina ko Oliva Kaudari. Ni voleka me vakayacori e dua na koniferedi ka sa tuvai oti koto mai, a mani laki vakatataro vagumatua kina vua na Turaga na Parofita ena vuku ni ka oqo, ka qai basika kina na ivakatakila oqo.

1–7, Sa taura tu ko Josefa Simici na idola ni veika vuni e so, ia ko koya duadua ga ena ciqoma na ivakatakila me baleta na Lotu; 8–10, Ko Oliva Kaudari me vunau vei ira na Leimanaiti; 11–16, Sa vakaisini Airame Peji ko Setani, ia sa solia vua na ivakatakila lasulasu.

RAICA au sa kaya vei iko, “Oliva, ni na soli vei iko mo na rogoci ena lotu ena veika kece sara ko na ^bvakavuvulitaka vei ira mai vua na ^cDauveivakacegui, me baleta na ivakatakila kei na ivakaro au sa solia.

15a Roma 13:12;

Efe. 6:11–18.

b Mala. 3:2; V&V 87:8.

16a Ais. 11:5.

b dv Dina.

c Ais. 59:17.

d dv Dodonu.

e 2 Nif. 19:6.

f V&V 128:19–21.

17a 1 Nif. 15:24;

V&V 3:8.

18a 1 Nif. 13:37;

V&V 17:8.

b Joni 14:3.

28 1a V&V 20:3.

b dv Vakavulica,

Qasenivuli,

Vakavuvuli—

Veivakavulici

ena Yalo.

c dv Dauveivakacegui.

2 Ia, raica, e dina, e dina au sa kaya vei iko, sa "sega tale e dua sa lesi me ciqoma na ivakaro kei na ivakatakila ena lotu oqo, io ko ^bJosefa Simici Lailai, ga na noqu tamata, ni sa ciqoma ko koya me vakataki Mosese.

3 Ia mo talairawarawa ki na noqu ivakaro kece au na solia vua, me vaka a dau kitaka ko "Eroni, mo vunautaka ena yalodina na ivakaro kei na ivakatakila, ena kaukauwa kei na ^bdodonu vei ira na lewe ni lotu.

4 Ia kevaka ko sa vakauqeti mai vua na Dauveivakacegui mo "vosa se mo veivakavulici, se ena veigauna kecega ko vakaroti mo vakayacora vakakina vei ira na lewe ni lotu, mo kitaka sara vakakina.

5 Ia mo kakua ni volavola ena veivakaroti, ia ena yalomatua ga;

6 Ka mo kakua ni vakaroti koya sa liu vei iko, io ko koya na iliu-liu ni lotu;

7 Raica au sa solia vua na "idola me kila kina na veika ^bvuni, kei na ivakatakila ka se dregati tu, me yacova ni'u sa lesia tale e dua me kena isosomi.

8 Ia oqo, raica, au sa kaya vei iko mo lako vei ira na "Leimanaiti ka vunautaka vei ira na noqu ^bkosipeli; ia kevaka era sa ciqoma na nomu ivakavuvuli, mo qai tauyavutaka sara vei ira na noqu lotu;

ena qai soli vei iko eso na ivakatakila, ia mo kakua ni vola me ivakaro.

9 Ia oqo, raica, au sa kaya vei iko ni se bera ni vakatakilai, ka sega ni dua na tamata e kila na vanua me na tara kina na "koro ko ^bSaioni, ia ena qai vakatakilai ena dua na gauna e muri. Raica, au sa kaya ga vei iko, ena tara ga ena iyalayala ni nodra vanua na Leimanaiti.

10 Mo kakua mada ni biuta na vanua oqo me yacova ni sa oti na koniferedi; raica ena lesi ko Josefa na noqu tamata me vakatulewa ena koniferedi, me vaka na nodra domovata na lewena, ia mo na tukuna ga na veika ena tukuna vei iko ko koya.

11 Ia mo kauti Airame Peji tale na wekamu mo drau veivosaki "taurua ga, ia mo tukuna vua ni veika a vola mai na vatu koya, e sega ni vu yani mai vei au, ka sa ^bvakaisini koya kina ko "Setani;

12 Ia, raica, sa sega ni lesi vua me kila na veika oqori, ka na sega tale ga ni vakatakilai vua e dua tale ena lotu oqo, me voroka kina na veiyalayalati ni lotu.

13 Ia ena vakayacori na veika kecega me vaka na kena ivakarau, ia me ra "vakadonuya kece na lewe ni lotu, ena masu ni vakabauta.

14 Ka mo veivuke ena kena vakadodonutaki na veika oqo, me

2a V&V 35:17-18; 43:4.

b 2 Nif. 3:14-20.

DV Simici, Josefa Lailai.

3a DV Eroni, Taci Mosese.

b DV Dodonu.

4a L.Y 4:12-16;

V&V 24:5-6.

7a V&V 64:5; 84:19.

b DV Veika Vuni ni Kalou.

8a 2 Nif. 3:18-22;

V&V 30:5-6; 32:1-3.

b V&V 3:19-20.

9a V&V 57:1-3.

b V&V 52:42-43.

DV Saioni.

11a Maci. 18:15.

b V&V 43:5-7.

c iVakata. 20:10.

13a DV Duavata ena

Veitokoni.

vaka na veiyalalayati ni lotu, ni bera ni ko qai laki vunau vei ira na Leimanaiti.

15 Ka na qai “soli vei iko ena gauna ko sa lako kina, me yacova na gauna ko sa lesu

tale mai kina, na veika mo la’ki kitaka.

16 Mo na dolava tiko na gusumu ena veigauna kece, ka vunautaka tiko na noqu kosipeli ena yalomarau Emeni.

WASE 29

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, e matadratou e ono na italatala qase mai Feieti e Niu Ioka, ena Sepiteba, 1830. A vakatakilai na veika oqo ni vo tiko e vica na siga me vakayacori na koniferedi, ka tekivu ena 26 ni Sepiteba, 1830.

1–8, Vakasoqoni ira na Nona digitaki na Karisito; 9–11, Sa itekivu ni Mileniumi na Nona lako mai; 12–13, Era na lewai ira kece na Isireli ko ira na Le Tinikarua; 14–21, Ena rairai mai na ivakatakilakila, yaco na mate dauveitauvi, kei na veivakarusa ni bera na iKarua ni Lako Mai; 22–28, Ena muria mai na Mileniumi na icavacava ni tucake tale kei na iotioti ni veilewai; 29–35, Sa ka vakayalo na ka kecega vua na Turaga; 36–39, Sa vakasevi mai lomalagi na tevoru kei ira na nona agilosu me ra mai temaki ira na tamata; 40–45, Na Lutu kei na Veisorovaki sa rawa kina na veivakabulai; 46–50, Era sa vueti na gone ena vuku ni Veisorovaki.

Dou rogoca na domoi Jisu Karisito, na nomudou Dauveivueti, “O KOYA SA BULA ka Cecere Sara, o koya sa ^bsorovaka na nomudou

ivalavala ca ena liga ni nona ‘loloma cecere;

2 Ko koya ena “vakasoqoni ira vata na nona tamata me vaka na toa yalewa sa vakasoqoni ira vata na luvena e ruku ni tabana, io ko ira kecega sa rogoca na domoqu ka ^bvakayalomalumalumutaki ira vei au, ka masuta vagumatua na yacaqu.

3 Raica, e dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, sa “vosoti vei kemudou na nomudou ivalavala ca ena gauna oqo, o koya dou sa rawata kina na isolisoli oqo; ia dou nana mo dou kakua tale ni ivalavala ca, de na yaco vei kemudou na veivakarusa.

4 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudou, dou sa digitaki mai vei ira kecega na kai vuravura mo dou vunautaka na noqu kosipeli ena yalomarau, me vaka na “domo ni davui.

15a 2 Nif. 32:3, 5.
29 1a DV O KOYA SA BULA.
b DV Sorovaka,
Veisorovaki.

c DV Loloma Cecere.
2a Maci. 23:37;
3 Nif. 10:4–6.
b DV Yalomalumalumu,

Yalomalua.
3a DV Veivosoti.
4a Alama 29:1–2;
V&V 19:37; 30:9.

5 Dou laveta cake na yalomudou ka marau, niu sa tiko ena kemudou ^amaliwa, ka' u sa nomudou ^bdautataro vei Tamada; ia ena nona yalololoma sa solia kina vei kemudou na ^cmatanitu.

6 Ia, me vaka sa volai—A ka kecega dou sa ^akerea ena ^bvakabauta, ni dou sa ^cduavata ena masu me vaka na noqu ivakaro, dou na rawata vakaidina.

7 Ka ni dou sa lesi mo dou ^avakasoqoni ira vata na noqu ^bdigitaki; ko ira na noqu digitaki era na ^crogoca na domoqu ka sega ni vakaukauwataka na ^dlomadra;

8 Sa vakarota oti tu ko Tamaqu me ra na ^asoqoni vata yani ki na dua na vanua eke, io me ra ^bvakarautaka kina na yalodra ka vakarautaki ira ena veika kece ki na veika ena yaco ena siga ni nodra ^cvakararawataki ka vakarusai na tamata dau caka ca.

9 Ni sa roro mai na auwa ka voleka sara na kena siga me sa matua kina na vuravura; era na vaka na vu ni ^aco na dau ^bviavialevu kei ira na dau caka ca; kau na qai ^cvakamai ira, sa kaya na Turaga

ni Lewevuqa, io me muduki kina na ivalavala ca e delai vuravura;

10 Ni sa roro sara mai na kena auwa, me vakayacori kina na veika era sa ^atukuna na noqu iapositolo; ia na ka kecega era sa tukuna ena yaco;

11 Niu na vakaraitaki au mai lomalagi ena kaukauwa kei na lagi-lagi cecere, kei ira kece na ^alewei lomalagi, kau na mai tiko ena ^bbuladodonu vata kei ira na tamata e vuravura me dua na ^cudolu na yabaki, ia ko ira na dau caka ca era na sega ni vosota rawa.

12 E dua tale, e dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, ni sa tau yani e dua na lewa tudei, me vaka na lewa nei Tamaqu, me ratou na tiko ena ligaqu imatau na noqu ^aiapositolo, ko iratou na Le Tinikarua ka ratou a qarava vata kei au na noqu ilesilesi mai Jerusalemi, ena siga au sa lako sobu mai kina ena duru ^bbukawaqa, ka vakaisulutaki ena icurucuru balavu ni buladodonu, kei na isala vakatui e uludratou, ena ^clagilagi me vakataki au, me ^dlewai ira kece na mataqali i Isireli, ko ira ga sa dau lomani au

5a Maci. 18:20;
V&V 6:32; 38:7;
88:62–63.

b DV Dautataro.

c DV Matanitu Vakalou
se Matanitu
Vakalomalagi.

6a Maci. 21:22; Joni 14:13.

b Mari. 11:24.

c 3 Nif. 27:1–2;
V&V 84:1.

7a DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

b Mari. 13:20;

V&V 84:34.

DV Digitaki.

c Alama 5:37–41.

d DV Loma, Yalo.

8a V&V 45:64–66; 57:1.

b V&V 58:6–9; 78:7.

c V&V 5:19; 43:17–27.

9a Neumi 1:10; Mala. 4:1;

1 Nif. 22:15, 23;

JS—AT 1:37.

b 2 Nif. 20:33; 3 Nif. 25:1.

DV Qaciqacia.

c V&V 45:57; 63:34, 54;

64:24; 88:94; 101:23–25;

133:64.

DV Vuravura—Vakasa-

vasavataki ni

vuravura.

10a DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.

11a JS—M 1:37.

b DV Dodonu.

c DV Jisu Karisito—Vei-
liutaki ena Mileniumi
na Karisito; Mileniumi.

12a DV iApositolo.

b Ais. 66:15–16;

V&V 130:7; 133:41.

c DV Jisu Karisito—Na

lagilagi i Jisu Karisito;

Lagilagi.

d Maci. 19:28;

Luke 22:30; 1 Nif. 12:9;

Moma. 3:18–19.

ka muria na noqu vunau, ka sega tale e dua.

13 Ni na uvuci vakabalavu ka vakadomoilevu e dua na ^a‘davui, me vaka mai na ulunivanua ko Saineai, ka na sakure kina ko vuravura, ka ra na qai ^btucake mai—io, ko ira sa ^c‘mate ena vukuqu, me ra tokara na ^d‘isala ni buladodonu, ka vakaisulutaki, me ^e‘vakataki au, me ra tiko vata kei au, me keimami sa duabau ga.

14 Ia, raica, au sa kaya vei kemudou, ni sa bera ni yaco mai na ^a‘siga sa levu ko ya ena vakabuto-butotaki na ^b‘matanisiga, ka vuki na vula me dra, ka na lutu mai lomalagi na veikalkalo, ia ena qai rairai mai e vuqa na ^c‘ivakatakilakila mai lomalagi e cake kei vuravura e ra;

15 Ena rogo na domo ni nodra tagi kei na ^a‘tagiyaso na lewevuqa;

16 Ka na qai talai mai e dua na ^a‘cava rerevaki me vakarusa na veika sa teivaki e vuravura.

17 Ka na qai yaco, ena vuku ni nodra caka ca na kai vuravura, ni’u na ^a‘sauma vei ira na ^b‘dau caka ca, ni ra sa sega ni veivutuni; ni sa vuabale na bilo ni noqu cudru; ia raica, era na sega ni

vakasavasavataki ena noqu ^c‘dra kevaka era sega ni rogoci au.

18 O koya, koi au na Turaga na Kalou, au na tala yani ki na delai vuravura vei ira na lewena na yavusa lago, io era na kania na yagodra ka na vuca mai;

19 Ka na vesuki na yamedra me ra kakua ni ^a‘vosa vakacacani au; ka na lutu tani mai suidra na lewedra; kei na yaloka ni matadra mai na kena dreke;

20 Ia era na kani ira na manumanu vuka kei na ^a‘manumanu kila kecega ni veikau.

21 Raica ena bale ka ^a‘kama yavu na lotu vakaitamera ka ^b‘vakasisila ko ya, na ^c‘dautagane ni vuravura taucoko, ia sa yaco oqo me vaka a cavuti mai na gusuna na parofita ko Isikeli, ka a tukuna na veika oqo, ka ra se bera ni yaco, ia me vaka ga na noqu bula tiko, ena yaco ^d‘vakaidina, ni na sega ni laivi me tomani tiko na ivalavala vakasisila.

22 Ka dua tale, e dina, e dina, au sa kaya vei kemudou ni sa oti e dua na ^a‘udolu na yabaki, ka ra sa baci cakitaka tale na nodra Kalou na tamata, ia au na vosoti vuravura tale mada ^b‘vakalailai;

13a V&V 43:18; 45:45.
 b V&V 76:50.
 c V&V 88:97; 133:56.
 d DV Bula Vakacerecerei; iSala Vakatu.
 e V&V 76:94–95; 84:35–39.
 14a DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.
 b Joeli 2:10; JS—M 1:33.
 c DV iVakatakilakila ni Veigauna.
 15a Maci. 13:42.

16a Isi. 38:22; iVakata. 11:19; 16:21.
 17a iVakata. 16:7–11; 2 Nif. 30:10; JS—M 1:53–55. DV Veisasaumi.
 b DV Caka Ca.
 c 1 Joni 1:7; Alama 11:40–41; V&V 19:16–18.
 19a Saka. 14:12.
 20a Ais. 18:6; Isi. 39:17; iVakata. 19:17–18.

21a Joeli 1:19–20; 2:3; V&V 97:25–26. DV Vuravura—Vakasavasavataki ni vuravura.
 b DV Tevoro—Na lotu ni tevoro.
 c iVakata. 19:2.
 d V&V 1:38.
 22a DV Mileniumi.
 b iVakata. 20:3; V&V 43:30–31; 88:110–111.

23 Ka na qai yaco mai na ^aiva-kataotioti, ena ^btakali yani ko lomalagi kei vuravura, ia ena qai dua na lomalagi vou kei na ^cvuravura vou.

24 Ena ^atakali yani na veika mawaka, ka na yaco me vou na ka kecega, na lomalagi kei na vuravura sara mada ga, kei na ka taucoko ga sa tu kina, na tamata kei na manumanu ni vanua, na manumanu vuka, kei na ika ni waitui;

25 Ka na sega ni dua na ^adrau ni ulu se dua na tiki ni yago lailai sara me yali, raica oqori na cakaca ni ligaqu.

26 Ia, raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ni se bera ni takali yani na vuravura, ena uvuca mada na nona ^adavui ko ^bMaikeli, na noqu ^cagilosi liu, ia ena tadola na ibulubulu ka ra na ^atucake mai kina ko ira sa mate, ka ra na qai ^alako mai—io, ko ira kece sara.

27 Ka ra na soqoni ena yasaqu ^aimatau ki na bula tawamudu ko ira na ^bbuladodonu; kei ira na dau caka ca era na soqoni vata ena yasaqu imawi kau na madualaki ira e matai Tamaqu;

28 O koya au na qai kaya kina vei ira—Ni ^alako tani vei au koi kemuni sa cudruvi, ki na ^bbukawaqa

tawavakaiyalayala, sa vakarau-taki me nona na ^atevoru kei ira na nona agilosi.

29 Ia oqo, raica, au sa kaya vei kemudou, au se sega mada ni cavuta mai gusuqu ena dua na gawuna ni ra na lesu tale mai, ni ra na sega ni lako rawa mai ki na ^avanua ka' u sa tiko kina, ni sega vei ira na kena kaukauwa.

30 Ia mo dou kila ni sega ni dau vakatakilai vei ira na tamata na noqu lewa kece; ia na ka kecega au sa tukuna ena yaco, ia ko koya sa ^aliu ena muri, kei koya sa muri ena liu ena veika kecega ka' u sa bulia ena vosa ni noqu kaukauwa, sai koya na kaukauwa ni noqu Yalotabu.

31 Ia, ena kaukauwa ni noqu Yalotabu au sa ^abuli ira kina; io, na ka kecega, ^bvakayalo ka vakayago tale ga—

32 Taumada me ^avakayalo, qai tarava me vakayago, e vakaoqori na itekivu ni noqu cakacaka; ka dua tale, me na liu vakayago qai muri vakayalo, sai koya na icavacava ni noqu cakacaka—

33 Au sa vakamacalataka vakaoqo vei kemudou mo dou kila kina; ia na noqu cakacaka sa sega na kena itekivu ka sega talega na

23a Maci. 24:14.
DV Vuravura—Na itavacava ni vuravura.
b Maci. 24:35;
JS—M 1:35.
c DV Vuravura—Na itavaki ni vuravura ena iotioti ni gauna.

24a iVakata. 21:1–4.
25a Alama 40:23.
26a 1 Kori. 15:52–55.

b DV Atama;
Maikeli.
c DV Agilosi Liu.
d DV Bula Tawamate
Rawa;
Tucake Tale.
e Joni 5:28–29.
27a Maci. 25:33.
DV Veilewai, na
iOtioti ni.
b DV Dodonu.

28a Maci. 25:41;
V&V 29:41.
b V&V 43:33.
c DV Tevoru.
29a Joni 7:34;
V&V 76:112.
30a Maci. 19:30;
1 Nif. 13:42.
31a DV Buli, iBulibuli.
b Mosese 3:4–5.
32a DV iBulibuli Vakayalo.

kena “itinitini; raica au sa vakamacalataka wale ga vakaoqo mo dou kila kina me vaka dou a ke-rea vei au.

34 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa okata na ka ke-gega me ka vakayalo, io au sa sega mada ni bau solia vei kemudou ena dua na gauna e dua na lawa vakayago; se vua e dua na tamata se dua na luve ni tamata, se kivei Atama na nomudou qase ka’u a bulia.

35 Raica au sa solia vua me “lewai koya ga; au sa solia tale ga vua na ivunau, ia sa sega ni ivunau vakayago au solia vua, ni sa vakayalo na noqu ^bivunau ke-gega; io sa sega sara ni ka vakayago se ka vakatamata, ka sega tale ga ni ka vakavuravura se ka dau garogaro.

36 Ka sa yaco ni sa temaki Atama na tevororo—ia, raica, sa tiko e liu vei Atama na “tevororo, ni a ^bvorati au, ka kaya, Mo solia vei au na nomu ‘lagilagi, sai koya na noqu “kaukauwa; sa vagolea tani talega ko koya e dua na ‘ikatolu ni ^flewei lomalagi ena vuku ni nodra galala ni ^gdigidigi;

37 Ka ra sa debelaki sobu kina,

ka sa vakaoqori na nona lako sobu mai na “tevororo kei ira na nona ^bagilosu;

38 Ia, raica, sa dua na vanua sa vakarautaki mai na ivakatekivu me nodra, na vanua oqori ko “eli.

39 Ka sa dodonu kina me “temaki ira na luve ni tamata na tevororo, me ra lewa kina vakataki ira na ka me ra kitaka; ni kevaka era sega ni kila na ^bwiwi era na sega ni kila na kamikamica—

40 Ia, ka sa yaco ni sa temaki Atama na tevororo, ka kania na “vuanikau vakatabui ka talaidredre kina ki na ivakaro, ka sa ^blewai koya na tevororo, ni sa rawai ena nona veitemaki.

41 Ia, koi Au na Turaga na Kalou, au sa “vakatalai koya tani mai na Were ko ^bIteni, mai na kequ iserau, ena vuku ni nona talaidredre, a sa mate kina ‘vakayalo, sai koya na imatai ni mate, sa tautauvata ga kei na mate ena iotioti ni ^dmate, e ka vakayalo, ka na cavuti vei ira na dau caka ca ena noqu na kaya: Dou lako tani vei au, koi kemudou sa ^ccudruvi.

42 Ia, raica, au sa kaya vei kemudou, ni’u sa lewa koi Au na Turaga na Kalou me kakua mada ni yaco

33a Same 111:7–8;
Mosese 1:4.

35a DV Galala ni Digidigi.
b DV iVakaro ni Kalou.

36a V&V 76:25–26;
Mosese 4:1–4.
b DV Matabose mai
Lomalagi.

c DV Rokova.

d Ais. 14:12–14;
V&V 76:28–29.

e iVakata. 12:3–4.

f V&V 38:1; 45:1.
DV Bula Taumada.

g DV Galala ni Digidigi.
37a DV Tevororo.

b 2 Pita 2:4; Juta 1:6;
Mosese 7:26.
DV Agilosu.

38a DV Eli.

39a Mosese 4:3–4.
DV Vakatovolei,
Veivakatovolei.
b Mosese 6:55.

40a iVakate. 3:6;
Mosese 4:7–13.

b 2 Nif. 10:24;
Mosa. 16:3–5;
Alama 5:41–42.

41a DV Lutu nei Atama
kei Ivi.

b DV Iteni.

c DV Mate Vakayalo.

d Alama 40:26.

e V&V 29:27–28;
76:31–39.

vei Atama kei ira na nona kawa na "mate vakayago, io me yacova ni'u sa talai ira na noqu ^bagilosu me ra vunauci ira me ra ^cveivutuni ka ^dsereki, ena nodra vakabauta na ^eLuvequ e Duabau ga.

43 Ka sa vakaoqori na noqu lesia koi Au, na Turaga na Kalou, kivei ira na tamata na gauna ni nodra bula "vakatovolei—ena mate me rawa ni qai ^bvakaturi cake me na ^ctawa mate rawa ka ^dbula tawamudu, io ko ira kecega sa vakabauta;

44 Ia ko ira kecega sa sega ni vakabauta ki na ^cudruvi tawamudu; ni ra na sega ni sereki rawa mai na nodra lutu vakayalo, balesa ni ra sega ni veivutuni;

45 Ni ra sa taleitaka cake na butobuto mai na rarama, ka sa vakasisila na nodra ⁱvalavala, ka ra sa ciqoma na kedra ^bisau mai vua era a digitaka me ra talairawarawa kina.

46 Ia raica, au sa kaya vei kemudou, era sa ^asereki na ^bgonelalai mai na tauyavutaki ni vuravura, ena vukuna na noqu Le Duabau ga;

47 O koya, era sa sega ni rawa ni ivalavala ca, ni sa sega ni soli vei Setani na kaukauwa me ^atemaki ira na gonelalai, me yacova na gauna era sa tekivu me ra ^bsaumi taro kina vakai ira e mataqu;

48 Ni sa soli vei ira me vaka na noqu lewa, me vaka na ka sa vinaka vei au, me na gadrevi kina na veika lelevu e ligadra na nodra ^aqase.

49 Kau sa kaya tale vei kemudou, oi kemudou kecega sa kila na ka, au sa sega beka ni vakaroti kemudou mo dou veivutuni?

50 Ia ko ira kece era sa ^ayalo-wai, au na kitaka me vaka na ka sa volai. Raica sa yala mada eke na noqu itukutuku vei kemudou. Emeni.

WASE 30

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, mai Feieti e Niu Ioka, ena Sepiteba, 1830, me tukuni vei iratou ko Tevita Witima, Pita Witima Lailai, kei Joni Witima, ni sa oti na koniferedi siga tolu mai Feieti, ia era se bera ni veisukayaki na italatala qase ni lotu. A volai taumada me tolu na itukutuku; a qai vauca vata na Parofita me dua ga na iwase ena Vunau kei na Veiyalayalati ka tabaki ena 1835.

42a 2 Nif. 2:21.

dv Mate Vakayago.

b Alama 12:28–30.

c dv Veivutuni.

d dv Vueta, Vueti, Dauveivueti.

e Mosese 5:6–8.

43a Alama 12:24; 42:10.

b dv Tucake Tale.

c Mosese 1:39.

dv Bula Tawamate

Rawa.

d dv Bula Tawamudu.

44a V&V 19:7–12.

dv Cudruvi.

45a Joni 3:18–20;

V&V 93:31–32.

b Mosa. 2:32–33;

Alama 3:26–27;

5:41–42; 30:60.

46a V&V 74:7.

dv Vueta, Vueti,

Dauveivueti.

b Moro. 8:8, 12;

V&V 93:38.

dv Gonelalilai,

Gonelalalai.

47a dv Vakatovolei,

Veivakatovolei.

b dv Saumi Taro.

48a V&V 68:25.

50a V&V 137:7–10.

dv Kila.

1-4, *Sa cudruvi ko Tevita Witima ni sega ni gumatuataka na nona itavi*; 5-8, *Me tomani Oliva Kaudari ko Pita Witima Lilai ena ilakolako ni kaulotu vei ira na Leimanaiti*; 9-11, *Sa lesi ko Joni Witima me vunautaka na kosipeli*.

RAICA, au sa kaya vei iko ^aTevita, ko sa ^brerevaka na tamata ka sega ni ^cvakararavi vei au mo kaukauwa kina me vaka na kena dodonu.

2 Raica sa gole vakalevu cake tiko na nomu vakananau ki na veika ni ^avuravura mai na veika e baleti au, ko koya ka a Buli iko, kei na ilesilesi ko sa kacivi kina; ko sa sega ni vakarorogo kina ki na Yaloqu kei ira era sa lesi me ra liutaki iko, ia ko sa vakarorogo vei ira au a sega ni vakarota.

3 O koya, mo sa qai liaci iko ga vakataki iko mai na ligaqu, ka ^avakasamataka vakabibi na veika sa tau vei iko.

4 Ia mo tiko ga ena vale nei tamamu, me yacova na gauna au na qai vakaroti iko tale kina. Ka vakayacora tiko ga na nomu ^aitavi ki na lotu, kei ira na tamata e vuravura, kei na veiyasana vakavolivilita. Emeni.

5 Raica, au sa kaya vei iko, ^aPita, mo drau ^blako vata kei na wekamau ko Oliva; ni sa yaco mai na

^cgauna ka sa dodonu kina vei au mo dolava na gusumu ka vunautaka na noqu kosipeli; o koya, mo kakua kina ni rere, ia mo ^arogoga ga na nona vosa kei na nona ivakasala na wekamu, ka na solia vei iko ko koya.

6 Ka mo rarawa vata kei koya ena veivakararawataki kece sara ena sota kaya, ia mo drau tacake tikoga vei au ena masumasu kei na vakabauta, mo drau na vueti kina; niu sa solia vua na kaukauwa me tara cake na noqu ^alotu ena kedra maliwa na ^bLeimanaiti;

7 Ia e sega tale au lesia me vakasalataki ^akoya ena lotu, me baleta na veika vakalotu, na wekana ga ko Josefa Simici Lilai.

8 O koya, sa kilikili sara mo nana matua na veika oqo, ka gumatua ni muria na noqu ivakaro, ia ko na vakalougatataki kina ka rawata na bula tawamudu. Emeni.

9 Raica, au sa kaya vei iko, Joni na noqu tamata, mo ^avunautaka na noqu kosipeli me tekivu oqo ka lako yani ena domo e vaka na ^brorogo ni davui.

10 Ia ko na la'ki cakacaka tiko ena vale ni wekamu ko Filipe Buro kei na veiyasana vakavolivilita, io, ena veivanua kecega ko rawa ni rogoci kina, me yacova ni'u sa vakarota mo toki.

11 Ia mo kitaka na nomu

30 1a DV Witima, Tevita.

b Cakacaka 5:29.

c 2 Vei. 16:7-9.

2a V&V 25:10.

3a DV Vakananama.

4a DV Qarava, Veiqaravi; Veiqaravi.

5a DV Witima, Pita Lilai.

b V&V 32:1-3.

c V&V 11:15.

d DV Tokoni na iLiului

ni Lotu; Vakasala,

Veivakasalataki.

6a DV Lotu i Jisu Karisito

ni Yalododonu

Edaidai, Na.

b V&V 3:20; 49:24.

DV Leimanaiti.

7a V&V 20:2-3.

9a V&V 15:6.

b V&V 33:2.

cakacaka kecega ena vukui Saioni, ena yalomu taucoko me tekivu sara oqo; io, mo na dau dolava tikoga na gusumu ena vuku ni

noqu cakacaka, ia mo kakua ni ^arerevaka na veika e rawa ni vakayacora na ^btamata, ni'u sa tiko ^cvata kei iko. Emeni.

WASE 31

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, me tukuni vei Tomasi B. Masi ena Sepiteba, 1830. Oqo ni se qai oti sara toka ga e dua na koniferedi ni Lotu (raica na ikau ni wase 30). A se qai papi-taiso ga ena dua na gauna ena itekivu ni vula ko Tomasi B. Masi ka sa tabaki oti me dua na italatala qase ni Lotu ni bera ni vakatakilai mai na veika oqo.

1-6, *Sa kacivi ko Tomasi B. Masi me vunautaka na kosipeli ka sa vakadeitaki vua na nodratou tiko vinaka na nona matavuvale; 7-13, Sa vakasalatiki me dau vosota, dau masu tiko ga, ka muria na Dauveivakacegui.*

I ^aTOMASI na luvequ, ko sa kalougata ena vuku ni nomu vakabauta ena noqu cakacaka.

2 Raica, ko sa kune rarawa vakavuqa ena vukudratou na nomu matavuvale; ia au na vakalougatataki iko kei na nomu matavuvale, io, ko ira na luvemu; ka na qai yaco mai na siga era na vakabauta kina ka kila na ka dina, ka duavata kei iko ena noqu lotu.

3 Laveta cake na yalomu ka reki, ni sa yaco mai na gauna mo vakayacora kina na nomu ilesilesi; ka na sereki na wa ni yamemu, ia mo vunautaka yani na itukutuku

^arekitaki me ra marau vakalevu kina na itabatamata oqo.

4 Ia mo ^avunautaka yani na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici Lailai na noqu italai. Mo tekivu vunau sara ga ena gauna oqo ka lako yani, io mo ia na tatamusuki ena were sa ^bmatua tu, ni bera ni vakamai.

5 O koya mo ^acurumaka kina na nomu isele takelo ena yalomu taucoko, ia ena ^bvosoti ka bokoci na nomu ivalavala ca, ia ko na colata e vuqa na ^civau sila e dakumu, io sa kilikili me soli vua na tamata ^ddaucakacaka na kena isau. O koya, ena bula kina na nomu matavuvale.

6 Raica au sa kaya vakaidina vei iko, mo biuti iratou vakalekaleka mada ka la'ki vunautaka na noqu voso, ia au na vakarautaka e dua na tikina me nodratou.

11 *a* DV Rere; Yalo Qaqa.
b Ais. 51:7.
c Maci. 28:19-20.
 31 *1 a* DV Masi, Tomasi B.
3 a Ais. 52:7;

Luke 2:10-11;
 Mosa. 3:3-5.
 4 *a* Mosa. 18:19;
 V&V 42:12; 52:36.
b V&V 4:4-6.

5 *a* iVakata. 14:15.
b DV Veivosoti.
c V&V 79:3.
d Luke 10:3-11;
 V&V 75:24.

7 Raica au na “vakauqeta na lomadra na tamata me ra vakabauti iko. Kau na tauyavutaka e dua na lotu mai na ligamu;

8 Ia mo na “vaqacotaki ira ka vakarautaki ira ki na gauna me ra na vakasoqoni kina.

9 Mo “vosota sara na veika ^brawa, io mo kakua ni vosa vakacacani iko. Mo tudei sara ka veiliutaki ena yalomalua ena nomu ‘vale.

10 Raica ko na vaka na vuniwai vei ira na isoqosoqo lewe ni lotu, ia ko sa sega ni yaga vei ira na kai vuravura, ni ra sa sega ni vakabauti iko.

11 Mo lako yani ki na vanua ka’u sa talai iko kina, ia ena vakatakila vei iko na “Dauveivakacegui na vanua mo lako kina kei na veika mo la’ki kitaka.

12 Mo “daumasu tiko ga mo kakua ni rawai ena ^bveitemaki, ka vakayalia na kemu isau.

13 Mo “yalodina tiko ga me yacova na ivakataotioti, raica au sa tiko ^bvata kei iko. Na vosa oqo e sega ni nona yalayala e dua na tamata, se nodra yalayala na tamata, raica oqo na ka au sa yalataka koi au ko Jisu Karisito na nomu Dauveivueti, me vaka na ‘lewa i Tamaqu. Emeni.

WASE 32

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, me tukuni vei Pali P. Pereta kei Saiba Petesoni, e Menijesita mai Niu Ioka ena itekivu ni Okotova, 1830. Era sa marau ka gagadre vakalevu ko ira na italatala qase ena vukudra na Leimanaiti, io era sa nanuma na Lotu mai na veika sa tukuni ena iVola i Momani me baleta na nodra vakalougatataki. Oqori na vuna era sa vakatakekere kina vua na Turaga me vakatakila mai na Lomana ena vuku ni nodra talai na italatala qase ena gauna ko ya ki vei ira na yavusa Idia mai na yasayasa vaka-Ra. Sa tukuni e ra na veika sa vakatakilai.

1–3, *Erau sa lesi ko Pali P. Pereta kei Saiba Petesoni me rau laki vunau vei ira na Leimanaiti ka me rau tomani Oliva Kaudari kei Pita Witima Lailai;*
4–5, *Me ratou masulaka me ratou kila na ivolanikalou.*

IA oqo na veika e baleti “Pali P. Pereta na noqu tamata, raica au sa kaya vakaidina vua, me vaka niu bula tiko sa lomaqu dina me vunautaka na noqu kosipeli ka ^bvuli vei au, ka me yalomalua ka yalomalumumu.

7a DV Saumaki Mai, Saumaki.

8a V&V 81:5; 108:7.

9a DV Yalo Vosota.

b DV Rarawa.

c DV Matavuvale—
Nodra itavi na

itubutubu.

11a DV Dauveivakacegui;
Yalo Tabu.

12a 3 Nif. 18:17–21.

DV Masu.

b DV Vakatovolei,
Veivakatovolei.

13a DV Vosota.

b Maci. 28:20.

c DV Jisu Karisito—
Nona Dodonu.

32 1a DV Pereta, Pali Paka.

b Maci. 11:28–30.

2 Kei na veika au sa lesia vua sai koya me ^alako vata kei rau na noqu italai ko Oliva Kaudari kei Pita Witima Lilai, kivei ira na ^bLeimanaiti ena lekutu.

3 Ka me lako vata tale ga kei iratou ko ^aSaiba Petesoni; ia au na lako vata talega kei iratou koi au ka tiko ena kedratou ^bmaliwa; kau na ^cdautataro vei Tamaqu ena vukudratou, ka na sega na ka e rawai iratou.

4 Ka me ratou ^amuria na veika sa volai, ka me ratou kakua ni tukuna ni ratou ciqoma eso tale na ^bivakatakila; ia me ratou masu ga vagumatua me rawa niu ^ctevuka ena nodratou ^dvakasama na veika vata oqori.

5 Ka me ratou muria na veivosa oqo ka kakua ni vakawelewewele-taka, kau na qai vakalougatataki iratou. Emeni.

WASE 33

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei rau ko Esera Tea kei Nocorope Suii mai Feieti e Niu Ioka, ena Okotova 1830. Ena nona vakamacalataka na ivakatakila oqo, a vakadeitaka kina vakaogo na tukutuku makawa kei Josefa Simici ni "sa vakarau tu na Turaga me veidusimaki vei ira era sa vakasaqagara vagumatua ena vakabauta."

1–4, Era sa lesi na tamata cakacaka me ra vunautaka na kosipeli ena ikatinikadua ni auwa; 5–6, Sa tauyavutaki na Lotu, ka me ra na vakasoqoni vata na digitaki; 7–10, Veivutuni, ni sa voleka na matanitu vakalomalagi; 11–15, Sa tara cake na Lotu ena uluvatu ni kosipeli; 16–18, Me vakarautaki na nona yaco mai na Tagane sa qai Vakawati.

RAICA, au sa kaya vei kemudrau, na noqu tamata ko Esera kei Nocorope, mo drau dolava na dali-gamudrau ka rogoca na domona

na Turaga na nomudrau Kalou, ko koya, sa bula ka kaukauwa sara na nona ^avosa, sa gata vakalevu ka mucu ga na iseleiwau batirua, sa wasea rua na isema kei na uto ni sui, io na yago kei na yalo; ka sa kila na nanuma kei na ^binaki ni lomamudrau.

2 E dina, e dina au sa kaya vei kemudrau, drau sa lesi mo drau tabalaka cake na domomudrau me vaka na ^adomo ni davui, mo drau vunautaka kina na noqu kosipeli vei ira e dua na itabatamata ivalavala ca ka yalo vakatani.

2a V&V 28:8; 30:5.

b V&V 3:18–20.

3a V&V 58:60.

b Maci. 18:20;

V&V 6:32; 38:7.

c DV Dautataro.

4a 1 Nif. 15:25;

V&V 84:43–44.

b V&V 28:2.

c JS—AT 1:74.

d DV Kila.

33 1a Ipe. 4:12;

Ila. 3:29–30.

b Alama 18:32;

V&V 6:16.

2a Ais. 58:1.

3 Raica sa matua tu na ^awere ka sa vakarau na tatamusuki; ka sa yacova mai na ^bikatinikadua ni auwa, ia oqo e sa ⁱotioti ni gauna me^u kacivi ira kina na tamata cakaca ki na noqu were ni vaini.

4 Ka sa ^aca sara na noqu ^bwere ni vaini ena veiyasana kecega; sa sega e dua sa ^cvinaka, ena vica wale beka ga; ka ra sa ^dvakacalai vakavuqa ena nodra ^eivakavuvuli na bete vakailasu, sa vakacalai kina na nodra vakasama kecega.

5 E dina, e dina au sa kaya vei kemudrau, ni oqo na noqu ^alotu au sa ^btauyavutaka, ka^u sa kauta tani mai na loma ni lekutu.

6 Kau na ^avakasoqoni ira vata mai na noqu tamata digitaki mai na yasai vuravura e ^bva, io ko ira kecega sa vakabauti au ka muria na domoqu.

7 Io, e dina, e dina, au sa kaya vei kemudrau, raica sa matua tu na were ka sa vakarau na tatamusuki; o koya mo drau curumaka na nomudrau isele takelo ka ia na tatamusuki ena nomudrau igu, vakasama, kei na kaukauwa kecega.

8 Drau ^adolava na gusumudrau ka na qai vakasinaiti yani kina na veika mo drau tukuna, ka drau na yaco kina me vakataki ^bNifai

makawa, ka a biuti Jerusalemi ka lako yani ki na lekutu.

9 Io, drau dolava na gusumudrau ka kakua ni rere, drau na colata kina e vuqa na ^aivau sila e dakumudrau, raica, ni^u sa tiko vata ga kei kemudrau.

10 Io, drau dolava na gusumudrau ka na qai vakasinaiti yani kina na veika mo drau tukuna, mo drau qai kaya: Dou ^aveivutuni, dou veivutuni ka caramaka na sala ni Turaga, ka cakava me dodonu na nona salatu; ni sa voleka mai na matanitu vakalomalagi!

11 Io, dou veivutuni ka ^apapitaiso, koi kemudou vakayadua ga, me bokoci kina na nomudou ivalavala ca; io, mo dou papitaiso ena wai, dou na qai papitaiso ena bukawaqa kei na Yalo Tabu.

12 Raica, e dina, e dina, au sa kaya vei kemudrau, oqo na noqu ^akosipeli; ia nanuma tiko ko ira wale ga sa vakabauti au era na bula;

13 Ia ena dela ni ^avatu oqo au na tara kina na noqu isoqosoqo lewe ni lotu; io, drau sa tauyavu ena dela ni vatu oqo, ia kevaka drau sa tudei kina, ena sega ni rawai kemudrau na ^bmatamata ki eli.

14 Ia mo drau nanuma tiko na ^aveitiki ni lawa eso ni lotu kei

3a Joni 4:35;
V&V 4:4; 12:3; 14:3.
b Maci. 20:1–16.
c Jeko. 5:71;
V&V 43:28.
4a 2 Nif. 28:2–14;
Moma. 8:28–41.
b DV Were-ni-Vaini ni
Turaga.
c Roma 3:12;
V&V 35:12.
d 2 Nif. 28:14.

e DV Bete Vakailasu.
5a DV Lotu i Jisu Karisito
ni Yalododonu
Edaidai, Na.
b DV Vakalesui Mai ni
Kosipeli.
6a DV Isireli—Na
vakasoqoni kei Isireli.
b 1 Nif. 19:15–17.
8a V&V 88:81.
b 2 Nif. 1:26–28.
9a Same 126:6;

Alama 26:3–5;
V&V 75:5.
10a Maci. 3:1–3.
11a DV Papitaiso.
12a 3 Nif. 27:13–22.
13a DV Uluvatu, Vatu.
b Maci. 16:16–19;
V&V 10:69–70.
14a OYA V&V 20 (raica na
ulutaga ni wase 20).
V&V 42:13.

na veiyalayalati mo drau maroroya.

15 Ia ko ira kecega sa vakabauta, mo drau “vakadeitaka me lewe ni noqu lotu, ena veitabaki ni ^bliga, kau na qai solia vei ira na ‘isolisoli ni Yalo Tabu.

16 Kau sa solia yani na iVola i Momani kei na “ivolankalou tabu me ^bdusimaki kemudrau; ia na kakauwa ni noqu Yalotabu me ^cvakabulabulataka na ka kecega.

17 Ia, drau yalodina, ka dau masu tikoga, me vakarau tu na nomudrau cina ka me waqa tikoga, ka me tu ga vei kemudrau na kena waiwai, mo drau vakarau tu ena gauna sa yaco mai kina na “Tagane sa qai Vakawati—

18 Ia raica, e dina, e dina, au sa kaya vei kemudrau, au na “lako vakidacala mai. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 34

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei Osoni Pereta mai Feieti e Niu Ioka, ena 4 ni Noveba 1830. E sa qai yabaki 19 tiko ena gauna ko ya ko Baraca Pereta. A saumaki ka papitaïso sara ena imatai ni nona rogoa na vunautaki ni kosipeli sa vakalesui mai, mai vei Pali P. Pereta na tuakana, ena ono na macawa yani ki liu. A ciqomi kina na ivakatakila oqo ena vale nei Pita Witima Levu.

1–4, Era sa yaco me luve ni Kalou ko ira na tamata yalodina ena vuku ni Veisorovaki; 5–9, Na vunautaki ni kosipeli e caramaka na sala me baleta na iKarua ni Lako Mai; 10–12, Sa yaco na parofisai ena kaukauwa ni Yalo Tabu.

I “OSONI na luvequ, mo vaktudaliga ka rogoa ka raica na veika au na tukuna vei iko, koi Au, na Turaga na Kalou, io ko Jisu Karisito na nomu Dauveivueti;

2 Io na “rarama kei na vu-ni-bula e vuravura, e dua na rarama ka cilava yani na butobuto, ia na butobuto sa sega ni kunea;

3 O koya ka sa rui “lomana vakalevu na vuravura ^bme solia kina na nona bula, me ra yaco rawa kina ko ira era vakabauta me ra “luve ni Kalou. A ka oqo ko sa yaco kina mo luvequ;

4 Ia ko sa “kalogata kina ni ko sa vakabauta;

15a V&V 20:41.

b DV Liga, Veitabaki ni.

c DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

16a DV iVolankalou.

b 2 Timo. 3:16.

c Joni 6:63.

17a Maci. 25:1–13.

DV Tagane sa Qai Vakawati.

18a iVakata. 22:20.

DV iKarua ni Lako

Mai nei Jisu Karisito.

34 1a DV Pereta, Osoni.

2a Joni 1:1–5.

DV Rarama, Rarama

i Karisito.

3a Joni 3:16; 15:13.

DV Loloma.

b DV Dauveivueti;

Sorovaka,

Veisorovaki;

Vueta, Vueti,

Dauveivueti.

c Joni 1:9–12;

Roma 8:14, 16–17;

Mosese 6:64–68.

DV Luve ni Kalou.

4a Joni 20:29.

5 Ia ko sa kalougata vakalevu cake, niu sa “lesi iko mo vunau-taka yani na noqu kosipeli—

6 Mo tabalaka cake na domomu me vaka na davui, me balavu ka rogo levu, io mo “vunauci ira na itabatamata talaidredre ka yalo vakatani oqo me ra veivutuni, io mo caramaka na sala ni nona lako ^btale mai na Turaga.

7 Ia raica, e dina, e dina, au sa kaya vei iko, sa voleka sara na “gauna me’u na lako mai kina ena ^bo, ena kaukauwa kei na lagilagi cecere.

8 Ia ena dua na siga “levu ka bibi na siga au sa lako mai kina, ni na ^byavavala na veivanua kecega.

9 Ia ni sa bera ni yaco na siga sa levu ko ya, ena vakabutobutotaki

na matanisiga, ka vuki na vula me dra; ena bese ni cila mai na kalokalo ka so ena lutu mai, io sa wawa tu na veivakarusai me tau vei ira na tamata dau caka ca.

10 Ia mo tabalaka cake na domomu ka kakua ni “rere, ni sa vakaroti iko na Turaga na Kalou; o koya mo parofisai, ka na qai soli yani na veika mo parofisaitaka ena ^bkaukauwa ni Yalo Tabu.

11 Ia kevaka ko sa yalodina, raica, au na tiko ga kei iko me yacova na noqu lesu tale mai—

12 Ia e dina, e dina, au sa kaya vei iko, au na lako vakidacala mai. Ia koi Au na Turaga na nomu Dauveivueti. Ia ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 35

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitoni mai Feietu e Niu Ioka se dua na vanua volekata, ena 7 ni Tiseba, 1830. Oqori ena gauna a ogataka tiko kina e veisiga na Parofita na nona vakadewataka na iVolatabu. A sa tekivu sara na vakavakadewa oqori ena i ka 30 ni June, ka rau a sa vakaitavi ruarua kina vakavunivola ko Oliva Kaudari kei Joni Witima. Ia me vaka ni rau sa kacivi ki na so tale na ilesilesi, sa mani lesi kina vakalou ko Sidini Rikitoni ki na itavi cecere me nona vunivola na Parofita ena cakacaka oqori (raica na tikina e 20). E tukuni kina vaqo ena itukutuku makawa kei Josefa Simici: “A lako mai [Oaio] ko Sidini Rikitoni ena Tiseba me mai taroga na loma ni Turaga ka sala vata mai kei koya o Etuwate Patereji. . . . Ni rau se qai tadu ga mai vakalailai, sa qai kaya mai vakaoqo na Turaga.”

5a DV Kaci, Kacivi Vakalou, iLesilesi.

6a V&V 6:9.

b DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

7a iVakata. 1:3.

b Luke 21:27.

8a Joeli 2:11;

Mala. 4:5;
V&V 43:17–26.

DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

b Ais. 64:2.

10a Ais. 58:1.

b 2 Pita 1:21.

1-2, *Na sala ena yaco rawa kina na tamata me luve ni Kalou*; 3-7, *Sa lesi ko Sidini Rikitori me veipapitaisotaki ka solia na Yalo Tabu*; 8-12, *Ena vakayacori na ivakatakilakila kei na caka mana ena vakabauta*; 13-16, *Era na wasewasea na veimatani ko ira na nona tamata na Turaga ena kaukauwa ni Yalo Tabu*; 17-19, *Sa soli vei Josefa Simici na idola ni veika vuni*; 20-21, *Era sa namaka na tamata digitaki na siga sa lako mai kina na Turaga*; 22-27, *Ena vakabulai ko Isireli*.

ROGOCA na domo ni ^aTuraga na nomudrau Kalou, o koya na ^bAlifa kei na Omeka, na ivakatekivu kei na ivakataotioti, o koya sa dua na iwavoki tawamudu na nona ^csala, sa ^dikoyakoya tiko ga ena siga edaidai ena siga sa oti, ka sega ni mudu.

2 Koi Au ko Jisu Karisito na Luve ni Kalou, ko koya ka a ^alauvako ki na kauveilatai ena vuku ni ivalavala ca ni vuravura, ia ko ira kecega sa ^bvakabauta na yacaqu, me ra na yaco rawa me ^cluve ni Kalou, me ra ^dduavata kei au niu sa ^eduavata kei Tamaqu, ka sa duavata kei au ko Tamaqu, me keimami duavata tale ga vakakina.

3 Raica, e dina, e dina, au sa kaya vei iko Sidini na noqu tamata, au

sa raici iko kei na nomu cakacaka. Au sa rogoce na nomu masu, ka qisi iko ki na dua na cakacaka bibi cake.

4 Ko sa kalougata ni ko na kitaka na veika cecere. Raica ko sa talai yani me vakataki ^aJoni, mo caramaka na noqu sala, kei na sala nei ^bIlaija tale ga ko koya ena qai lako mai, ia ko a sega ni kila.

5 Ko sa papitaisotaki ira sa veivutuni ena wai, ia era sa sega ni ^aciqoma na Yalo Tabu;

6 Ia oqo au sa vakaroti iko, mo lako yani ka ^aveipapitaisotaki ena wai, ka me ra qai ciqoma na ^bYalo Tabu ena veitabaki ni ^cliga, me vakataki ira na iapositolo ena gauna makawa.

7 Ka na qai yaco e dua na cakacaka cecere ena vanua oqo, vei ira na ^aMatanitu tani, ni na vakaraitaki mai na nodra yalowai kei na itovo vakasisila e matadra na tamata kecega.

8 Ni koi Au na Kalou, ka sa sega ni ^alekaleka na ligaqu; au na vakayacora na ^bcakacaka mana e vuqa, na ^civakatakilakila e so kei na ka e veivakurabuitaki, kivei ira kecega era sa ^dvakabauta na yacaqu.

9 Ia ko koya sa kerea ena yacaqu ena ^avakabauta, era na ^bvakasava tani na ^ctevoro; ka ra ^dvakabula na

35 1a DV Turaga.
b iVakata. 1:8.
DV Alifa kei na Omeka.
c 1 Nif. 10:19; V&V 3:2.
d Ipe. 13:8;
V&V 38:1-4; 39:1-3.
2a DV Vakamatei ena
Kauveilatai.
b V&V 20:25; 45:5, 8.
c DV Luve ni Kalou.
d Joni 17:20-23.

DV Duavata.
e DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou.
4a Mala. 3:1; Maci. 11:10;
1 Nif. 11:27;
V&V 84:27-28.
b 3 Nif. 25:5-6;
V&V 2:1; 110:13-15.
5a Cakacaka 19:1-6.
6a DV Papitaiso.
b DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

c DV Liga, Veitabaki ni.
7a DV Matanitu Tani.
8a Ais. 50:2; 59:1.
b DV Cakacaka Mana.
c DV iVakatakilakila.
d DV Vakabauta.
9a DV Vakabauta.
b Mari. 16:17.
c Mari. 1:21-45.
d DV Vakabula,
Veivakabulai.

tauvimate; io ena rawa tale ga ni ra kitaka me ra rai na mataboko, ra rogo na didivara, ra vosa na galu ka ra lako na lokiloki.

10 Ena yaco kusarawa na gauna me na vakaraitaki kina vei ira na luve ni tamata na veika cecere;

11 Ia kevaka sa ^asega na vakaba-uta, ena sega ni dua na ka e vakatakilai mai, ia vakavo ga na ^brusa mai ^cPapiloni, io ko koya sa vakamatenitaki ira na veivanua kecega ena waini ni cudru ni nona ^dveidauci.

12 Ia sa ^asega sara sa ivalavala dodonu, ko ira ga sa vakarau tu me ra ciqoma na taucoko ni noqu kosipeli, kau sa tala yani ki na itabatamata oqo.

13 O koya, au sa digitaka kina na veika ^amalumalumu e vuravura, ko ira sa ^bsega ni vuku kei ira sa beci, me ra wasewasei ira na veimatani ena kaukauwa ni noqu Yalotabu;

14 Ia na ligadra ena ligaqu, kau na nodra ^aisasabai ka nodra ivakaruru; kau na vakadreta na ivau ni tolodra, ka ra na vala vakaukauwa ena vukuqu; ka ra na tiko na nodra ^bmeca e ruku ni yavadra; au na ^ctauca na iseleiwa ena

vukudra, ka maroroi ira ena ^dbukawaqa ni noqu cudru.

15 Ka ra na vunautaka yani vei ira na kosipeli ko ira na ^adravudravua kei ira sa ^byalomalua, io era na ^cwaraka na gauna au na lesu tale mai kina, raica sa ^dvoleka vakaidina mai—

16 Ka ra na qai kila na ibalebale ni vosa vakatautauvata ni vu ni ^alolo, raica sa voleka mai na vulaikatakata.

17 Kau na qai tala yani na ^ataucoko ni noqu kosipeli ena ligana na noqu italai ko ^bJosefa; ia au sa vakalougatataki koya ena veika sa malumalumu kina;

18 Kau sa solia vua na ^aidola ni veika vuni sa ^bdregati tu, io na veika mai na ^civakatekivu kei vuravura, kei na veika ena yaco ena gauna oqo me yacova ni ^u sa lesu tale mai, kevaka sa dina tiko ga vei au, ia kevaka e sega, au na lesia tale e dua me sosomitaki koya.

19 Ia, mo vakatawai koya tiko kina me kakua ni malumalumu mai na nona vakabauta, ia ena qai soli vua mai vei koya na ^aDauveivakacegui, io na ^bYalo Tabu o koya sa kila na ka kecega.

20 Kau sa vakaroti iko kina—mo

11a V&V 63:11–12.

b V&V 5:19–20.

c DV Pepeli, Papiloni.

d iVakata. 18:2–4.

12a Roma 3:10–12;

V&V 33:4; 38:10–11;

84:49.

13a 1 Kori. 1:27;

V&V 1:19–23; 124:1.

b Cakacaka 4:13.

14a 2 Samu. 22:2–3.

b V&V 98:34–38.

c V&V 1:13–14.

d V&V 128:24.

15a Maci. 11:5.

b DV Yalomalumulumu, Yalomalua.

c 2 Pita 3:10–13;

V&V 39:23; 45:39;

Mosese 7:62.

d V&V 63:53.

16a Maci. 24:32;

V&V 45:36–38;

JS—M 1:38.

DV iVakatakilakila ni

Veigauna.

17a V&V 42:12.

b V&V 135:3.

18a V&V 84:19.

b Tani. 12:9;

Maci. 13:35;

2 Nif. 27:10–11;

Ica 4:4–7;

JS—AT 1:65.

c V&V 128:18.

19a Joni 14:16, 26; 15:26.

DV Dauveivakacegui.

b DV Yalo Tabu.

nona “vunivola; ka na soli yani na ivolanikalou, me vaka ga ni sa tu e lomaqu, me baleta na nodra vakabulai na noqu ^bdigitaki;

21 Ni ra na rogoa na “domoqu ka raici au, ka ra na sega ni moce, era na ^bwaraka tiko na siga au na ‘lesu tale mai kina; ni ra na vakasavasavataki, niu sa ^dsavasava.

22 Ia oqo au sa kaya vei “iko, mo drau tiko wawa vata voli ga, ka na tomani iko ko koya ena nomu ilakolako; mo kakua ni biuti koya, raica ena yaco vakaidina na veika kecega oqo.

23 Ia ena “veigauna kece drau cegu kina ena volavola, raica ena dausoli vua me parofisai; ia ko na vunautaka na noqu kosipeli ka wilika na ^bnodra vosa na parofita tabu me vakadinadinataka na veika sa tukuna ko koya.

24 Mo “muria na ivakaro kei na veiyalayalati kecega ko sa vauci kina; kau na vakavuna me ^byavavala ko lomalagi ena vukumu, ka na sautaninini ko ‘Setani ia ena ^dbulabula sara ko Saioni ka vakataudeitaki ena veiulunivanua;

25 Ia ena “vakabulai ko ^bIsireli ena gauna kau sa lewa; era na tuberi mai ena ‘idola kau sa solia, ka ra na sega sara ni vakataqayataki tale.

26 Laveta cake na yalomu ka marau, ni sa voleka na gauna mo “vueti kina.

27 Dou kakua ni rere, na qele ni sipi lailai, raica sa soli vei kemudou na “matanitu me yacova na gauna au sa lesu mai kina. Raica au na ^blako vakidacala mai. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 36

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, me tukuni vei Etuwate Patereji, volekati Feieti e Niu Ioka, ena 9 ni Tiseba, 1830 (raica na ikau ni wase e 35.) E tukuna na itukutuku makawa kei Josefa Simici ni ko Etuwate Patereji sa “ivakaraitaki ni tamata ivalavala dodonu, ka dua na nona tamata cecere na Turaga.”

20a A ogaoga tiko ena gauna oqo na Parofita vakavakadewa vakatakilai mai me baleta na iVolatabu, ka a kacivi kina o Sidini Rikitori me kena vunivola.
b DV Digitaki.
21a Joeli 2:11;
V&V 43:17–25; 88:90;
133:50–51.

b Mala. 3:2–3.
c DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.
d DV Savasava.
22a V&V 100:9–11.
23a OYA ena veigauna e sega ni volavola tiko kina o Sidini Rikitori.
b OYA na ivolanikalou.
24a V&V 103:7.
b V&V 21:6.

c 1 Nif. 22:26.
d DV Reki.
25a Ais. 45:17;
1 Nif. 19:15–16; 22:12.
b DV Isireli.
c DV iDola ni Matabete.
26a Luke 21:28.
27a DV Matanitu Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.
b iVakata. 22:20.

1–3, *Sa tabaki Etuwate Patereji na Turaga mai na ligai Sidini Rikitori*; 4–8, *Me ra kacivi na tagane kecega era sa ciqoma na kosipeli kei na matabete me ra lako yani ka veivunauci.*

SA kaya vakaoqo na Turaga na Kalou, o koya na ^aQaqa i Isireli: Raica, au sa kaya vei iko, i ^bEtuwate na noqu tamata, ko sa kalougata, ka sa vosoti na nomu ivalavala ca, ia ko sa kacivi mo vunautaka na noqu kosipeli ena domo e vaka na davui.

2 Kau na vakatora e ulumu na ^aligaqu mai na ligai Sidini Rikitori na noqu tamata, ia ko na ciqoma na Yaloqu, na Yalo Tabu, io ko koya na ^bDauveivakacegui, ko koya ena vakavulica vei iko na veika ^cni sautu ena matanitu;

3 Ia mo qai vunautaka yani ena domo levu, ka kaya: Osana, me vakarokorokotaki na yacana na Kalou sa cecere sara.

4 Raica au sa solia vei iko na

veikacivi kei na ivakaro oqo me baleta na tamata kecega—

5 Ia ko ira kecega sa lako mai vei rau na noqu tamata ko Sidini Rikitori kei Josefa Simici Lailai, ka maroroya na veikacivi kei na ivakaro oqo, me ra ^atabaki ka talai yani me ra ^bvunautaka na kosipeli tawavakaiyalayala ki na veivanua kecega—

6 Me ra kacivaka na veivutuni, ka kaya: Dou ^avakabulai kemudou mai na itabatamata dau rekitaka na ca oqo, dou dro tani mai na bukawaqa, io mo dou cata sara na ^bisulu sa dukadukali ena yago.

7 Ia ena soli na ivakaro oqo vei ira na italatala qase ni noqu lotu, na tamata kecega ena ciqoma ena lomana taucoko me na tabaki ka talai yani, me vaka ka' u sa tukuna.

8 Koi Au ko Jisu Karisito, na Luve ni Kalou; ia mo vakadreta na ivau ni tolongu, ni' u na lako vakidacala mai ki na noqu ^avaletabu. Ia ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 37

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitori, volekati Feieti e Niu Ioka, ena Tiseba 1830. Sa soli eke na imatai ni vakaro me baleta e dua na vakasoqoni vata tale ena itabagauna oqo.

1–4, *Era sa kacivi na Yalododonu me ra soqoni vata yani ki na Oaio.*

RAICA, au sa kaya vei kemudrau, au sa lewa me cegu tu mada na nomudrau ^avakavakadewa ka mo

36 1a DV Jiova; Jisu Karisito.
b V&V 41:9–11.

2a DV Liga, Veitabaki ni.
b DV Dauveivakacegui; Yalo Tabu.

c V&V 42:61.

5a V&V 63:57.
DV Tabaki, Veitabaki.

b DV Vunau.
6a Cakacaka 2:40.

b Juta 1:23.

8a Mala. 3:1.

37 1a OYA sa vakacagau tiko na vakadewataki ni iVolatabu.

drau lako ki Oaio, au sa kitaka oqo ena vukumudrau kei ira na kemu-drau meca.

2 Ia au na kaya tale vei kemu-drau, mo drau kakua mada ni lako, me yacova ni drau sa vunautaka na noqu kosipeli ena yasa-yasa oqo, ka vaqacotaka na lotu ena veivanua kecega sa tu kina, vakauasivi cake mai ^aKolosivili; raica, era sa dau masuti au vagumatua ena vakabauta.

3 Ia au na solia tale e dua na ivakaro ki na lotu, niu sa lewa me ra soqoni vata yani ki ^aOaio, ka waraka kina me lesu yani vei ira ko Oliva Kaudari na noqu tamata.

4 Raica, sai koya oqo na yalomatua, ia me ra dui ^alewa na tamata yadua na ka me ra kitaka me yacova na noqu lesu tale mai. Ia ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 38

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai Feieti e Niu Ioka, ena 2 ni Januери, 1831. A yaco oqo donuya e dua na gauna ni koniferedi ni Lotu.

1–6, Sa bulia na ka kecega ko Karisito; 7–8, Sa tiko ko Koya ena kedra maliwa na Nona Yalododonu, ka ra na raici Koya; 9–12, Era sa ca kecega na tamata e matana; 13–22, Sa vakarautaka ko Koya e dua na vanua yalataki vei ira na Nona Yalododonu ena bula oqo kei na gauna tawamudu; 23–27, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra duavata ka veilomani me vaka na veitacini; 28–29, Sa yalataki ni na yaco na ivalu; 30–33, Ena soli mai cake na kaukauwa vei ira na Yalododonu me ra na lako yani ki na veimatani; 34–42, Era sa vakaroti ena Lotu me ra vukei ira na dravudravua kei ira

sa leqa tu, ka vakasaqara na iyau ni gauna tawamudu.

A SA KAYA vakaoqo na Turaga na nomudou Kalou, ko Jisu Karisito, ^aO KOYA SA BULA ka Cecere Sara, na Alifa kei na Omeka na ^bivakatekivu kei na ivakataotioti, ko koya ga sa raica tu mai na raraba ni gauna tawamudu, kei ira na serafimi e ^cvuqa ni lomalagi, ni se ^dbera ni ^ebuli ko vuravura;

2 Ko koya sa ^akila na ka kecega, ni sa tu e mataqu na ka ^bkecega;

3 Koi au ga ka a vosa, ka sa ^abuli kina ko vuravura, sa yaco mai na ka kecega mai vei au.

2a V&V 24:3; 26:1.

3a OYA na yasana ko Oaio. V&V 38:31–32.

4a DV Galala ni Digidigi.

38 1a DV O KOYA SA BULA.

b iVakata. 1:8.

c V&V 45:1.

d DV Bula Taumada.

e Same 90:2.

2a V&V 88:41; Mosese 1:35.

DV Kila Taucoko.

b Na Vosa. 5:21;

2 Nif. 9:20.

3a Same 33:6–9.

DV Buli, iBulibuli.

4 Sai au ga sa kauta tani na ^aSai-
oni nei Inoki ki lomaserequ; kau
sa kaya vakaidina, ko ira kecega
era sa ^bvakabauta na yacaqu, ni
koi Au na Karisito, ia ena yacaqu
ga, ena vuku ni ^cdra au sa liviraka
oti, au sa vakatakekere kina vei
Tamaqu ena vukudra.

5 Ia raica, ko ira sa ^aivalavala ca,
au sa vesuki ira ena ^bsinucodo ni
butobuto me yacova na siga levu
ni ^cveilewai, ka na yaco ena iva-
kataotioti kei vuravura;

6 Io era na vesuki tu ko ira sa
ivalavala ca, io ko ira sa sega ni
vakabauta na domoqu ka va-
kaukauwataka na lomadra, raica
ena ca, ena ca, ena ca, na nodra
vakarusai.

7 Ia raica, e dina, e dina au sa
kaya vei kemudou ni sa vakaraici
kemudou tiko na ^amataqu. Au sa
tiko ^bmaliwai kemudou ga ka dou
sa sega ni raici au rawa;

8 Ia ena yaco kusarawa mai na
siga dou na ^araici au kina, ka kila
ni sai Au; ni na cereki tani na ilati
butobuto, ia ko ira sa sega ni ^bva-
kasavasavataki, era na sega ni ^ctu
rawa ena siga ko ya.

9 Ia dou vakadreta na ivau ni to-
lomudou ka tu vakarau. Raica sa

soli me nomudou na ^amatanitu,
ia ena sega ni rawai kemudou na
meca.

10 Au sa kaya vakaidina vei ke-
mudou, dou sa ^asavasava, ia dou
sa sega ni savasava taucoko sara;
ka sa sega tale e dua meu ^btalei-
taka vakalevu cake;

11 Ni sa ca kecega na ^atamata e
mataqu; ka sa roboti vuravura na
kaukauwa ni ^bbutobuto, ena kedra
maliwa na luve ni tamata, e ma-
tadra na lewei lomalagi kecega—

12 Ka sa vakavuna me vakano-
modi na ka kecega ka sa ^ararawa
kecega na veigauna tawamudu,
era sa waraka tu na ^bagilosi na iva-
karo cecere me ^ctamusuki sobu ko
vuravura, me kumuni vata na ka
^dca me ra ^evakamai; ia, raica, era
sa cokovata mai na meca.

13 Ia oqo au sa na tukuna vei ke-
mudou e dua na ka vuni, e dua na
ka ka bosei mai ena dua na vanua
vuni, me vakavuna na nomudou
^avakarusai ena dua na gauna leka-
leka oqo, ia dou sega tiko ni kila;

14 Ia oqo au sa tukuna vei ke-
mudou, ka dou sa kalougata kina,
sega ni baleta na nomudou caka
cala, sega talega ni baleta na yalo-
mudou tawavakabauta; ni sa dina

4a vjs iVakate. 14:25–40
(Ai Kuri); V&V 45:11–14;
76:66–67; 84:99–100;
Moses 7:18–21.
DV Saioni.
b V&V 20:25; 35:2;
45:3–5.
c DV Soroavaka,
Veisorovaki.
5a DV Yalododonu,
Sega ni.
b 2 Pita 2:4; Juta 1:6.
DV Eli.

c DV Veilewai, na
iOtioti ni.
7a V&V 1:1.
b V&V 6:32; 29:5.
8a iVakata. 22:4–5.
DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.
b DV Savasava.
c Mala. 3:2.
9a Luke 6:20.
DV Matanitu Va-
kalou se Matanitu
Vakalomalagi.

10a DV Savasava ka
Tawasavasava.
b V&V 1:30.
11a Ais. 1:3–4; V&V 33:4.
b Maika 3:6;
V&V 112:23;
Moses 7:61–62.
12a Moses 7:41.
b V&V 86:3–7.
c DV Tatamusuki.
d V&V 88:94; 101:65–66.
e Maci. 13:30.
13a V&V 5:32–33.

sara ni so vei kemudou era sa kila tu na nodra cala e mataqu, ia au na vosoti kemudou ena vuku ni nomudou malumalumu.

15 O koya, mo dou “qaqa me tekivu oqo ka lako yani; dou kaku ni ^brere, ni sa nomudou na matanitu.

16 Ia me baleta na nomudou vakabulai au sa solia kina vei kemudou e dua na ivakaro, niu sa rogoca na nomudou masu, ko ira na “dravudravua era sa vosakudrukudru vei au, ko ira na ^bvutuniyau au sa vakayacora me ra vakakina, kau sa lewa na ka bula kecega, niu sa dau nanumi ira ^cvakatautauvata na tamata kecega.

17 Au sa vakavutuniyautaki vuravura, ia raica oqori na “itutu ni yavaqu, ia au na lako mai meu mai tu tale kina.

18 Kau sa dulaka tu ka lomasoli meu solia vei kemudou na iyau e cecere cake, io e dua na vanua yalataki, na vanua sa dave kina na sucu kei na oni, io ena sega ni tau kina na cudru ni Turaga ena gauna sa lesu tale mai kina;

19 Kau na solia vei kemudou na vanua me nomudou ivotavota vakawa, kevaka ko na vakasaqara vagumatua e lomamu taucoko.

20 Ia oqo na noqu yalayala vei kemudou, au na solia na vanua ko ya me nomudou ivotavota vakawa, ka me nodratou “ivotavota vakawa talega na nomudou kawa ka sega ni mudu, me yacova na ivakataotioti kei vuravura, io dou na taukena tale ena gauna tawamudu, io ka sega sara ni mudu.

21 Ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou ni na yaco mai na gauna sa na sega kina ni dua na nomudou tui se nomudou turaga, sai Au ga na nomudou “tui ka’u na dau wanonovi kemudou.

22 Ia, mo dou rogoca na domoqu ka “muri au, ka dou na yaco me tamata ^bgalala, ka na sega tale ni dua na nomudou lawa, ia, na noqu lawa ga niu sa lako mai, ni sai Au ga na nomudou ^cvunilawa, ia ko cei me vakadaroya rawa na ligaqu?

23 Ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou, mo dou “veivakavulici vakai kemudou, me vaka na itutu au sa lesi kemudou kina;

24 Ia na tamata yadua me ^alomana na wekana me vaka sa lomani koya, io mo dou ^bivalavala savasava ka ^ccaka dodonu e mataqu.

25 Raica au sa kaya tale vei kemudou, na tamata yadua me

15a DV Yalo Qaqa.
b DV Rere—Rerevaka na tamata.

16a Mosa. 4:16–18.
b 1 Samu. 2:7.

c Cakacaka 10:34; Moro. 8:11–12; V&V 1:34–35.

17a 1 Nif. 17:39; Epa. 2:7.

20a V&V 45:58.

21a Saka. 14:9; 2 Nif. 10:14; Alama 5:50.

22a Joni 10:27.
b DV Jisu Karisito—Veiliutaki ena Mileniumi na Karisito.

c Ais. 33:22; Maika 4:2; V&V 45:59.

23a V&V 88:77–79, 118, 122.

DV Vakavulica, Qasenivuli, Vakavuvuli.

24a iVaka. 17:20; 1 Kori. 4:6.

b V&V 46:33.

DV iValavala Savasava.
c DV iValavala Tabu.

lomana na wekana me vaka sa lomani koya.

26 Ia ko cei vei kemudou sa tinikarua na luvena tagane, ka ratou sa tautauvata taucoko vakadua ga vua, ka ratou sa qaravi koya kece ena yalodina, a sa kaya ko koya vua e dua na luvena: Mo tokara na isulu vinaka sara ka mai dabe eke; a sa kaya vua e dua tale: Mo tokara na isulu kakadresudresu ka la'ki dabe ki kea—sa rawa li vua me raici iratou na luvena tagane ka kaya: Au sa dodonu koi au?

27 Raica, au sa tukuna vei kemudou na ka oqo ena vosa vakatautauvata, ni sa baleti au tale ga. Io au sa kaya vei kemudou, mo dou ^aduavata sara; ia kevaka dou sa sega ni duavata, dou sa sega ni noqu.

28 Ia au sa kaya tale vei kemudou, raica era sa bose vuni tiko na kemudou meca me ra vakarusai ^akemudou.

29 Dou sa rogoca na ^aivalu ena veimatanitu tani, ka dou sa kaya sa voleka ni yaco na ivalu levu ena veimatanitu vakayawa, ia dou sa sega ni kila na ivakarau ni yalodra na tamata ena nomudou vanua.

30 Au sa tukuna vei kemudou na ka oqo ena yalomatua ni nomudou masumasu; o koya mo dou ^akumuna cake ki lomaseremudou na ^byalomatua, kevaka e sega, ena

qai vakatakilai mai vei kemudou ena nodra caka ca na tamata dau caka ca, io dou na rogoca ni na tukuni vakadomoilevu sara vei kemudou ka na yavavala kina ko vuravura; ia kevaka dou sa vakarau vakavinaka tu, dou na sega sara ni rere.

31 Ka mo dou drotaka rawa kina na nona kaukauwa na meca, ka soqoni vata mai vei au ni dou sa tamata yalododonu, ni dou sa sega ni tauvi ^aduka ka sega ni beitaki ena dua na ka—

32 Ia, ena ka oqo au sa vakaroti kemudou kina mo dou lako ki ^aOaio; ia au na qai solia vei kemudou mai kea na noqu ^blawa; ia mai kea dou na qai ^cvakaivotavota kina ena kaukauwa mai lomalagi;

33 Ia mai kea tale ga, au na talai ira yani ka'u sa lesia me ra ^alako ki na veimatanitu, ka na qai vakatakilai vei ira na ka me ra kitaka; niu sa vakarautaka tu e dua na cakacaka cecere, oqo na nodra ^bvakabulai na Isireli, raica au na kauti ira ki na vanua cava ga me vaka na noqu lewa, ka na sega na kaukauwa me ^ctarova na ligaqu.

34 Ia oqo, au sa solia e dua na ivakaro ki na lotu ena vanua oqo, io era na lesi e so vei ira, ia me ra na lesi kina mai na ^adomodra na lewe ni lotu;

27a Joni 17:21–23;

1 Kori. 1:10;

Efe. 4:11–14;

3 Nif. 11:28–30;

Mosese 7:18.

DV Duavata.

28a V&V 5:33; 38:13.

29a V&V 45:26, 63; 87:1–5;

130:12.

30a JS—M 1:37.

b DV Yalomatua, Vuku.

31a 2 Pita 3:14.

32a V&V 37:3.

b V&V 42.

c Luke 24:49;

V&V 39:15; 95:8;

110:9–10.

33a DV Cakacaka ni Kaulotu.

b Ais. 45:17; Jere. 30:10; V&V 136:22.

c Tani. 4:35.

34a DV Duavata ena Veitokoni.

35 Ka ra na sikovi ira na dravu-dravua kei ira era leqa tu, io me ra “vukea na nodra leqa me ra kakua kina ni kune rarawa; ka vakauti ira sara ki na vanua ka’u sa vakarota vei ira;

36 Ia sai koya oqo na nodra ile-silesi, me ra liutaka na qaravi ni iyauqaqa ni lotu oqo.

37 Ia ko ira sa tu na nodra qele ka sega ni rawa ni volitaki, me ra lewa na ka me ra kitaka kina, me ra biuta tu se solia vakarede vua e dua.

38 Me laurai ni sa maroroi vinaka tu na veika kece; ia ni ra sa “vakai-votavota na tamata ena kaukauwa mai lomalagi ka ra sa lako yani, me na qai kumuni vata na veika oqo ki na lomasere ni lotu.

39 Ia kevaka dou sa vakasaqara na “iyau ka sa nona lewa ko Tamada me solia vei kemudou, dou sa na vutuniyau sara vei ira na tamata kecega, ni dou na rawata na iyau ni gauna tawamudu; ia mo

dou kila ni’u sa lewa na ^biyau kei vuravura; dou qarauni kemudou mo dou kakua ni ^cyaloviavialevu, de dou na yaco me vakataki ira na ^dNifaiti ena gauna e liu.

40 Ia au sa kaya tale vei kemudou, au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro, raica na tamata vakayadua ga, na itala-tala qase, na bete, na ivakavuvuli kei na lewe ni lotu, me cavutu ka lako yani ka qarava na nona itavi ena nona ^aigu, me vakarautaka ka rawata na ka au sa vakarota.

41 Ia na nomudou ^aivunau me domo ni ^bveivakasalataki, na tamata yadua vua na wekana, ia me caka ena yalomalua kei na yalololoma.

42 Dou lako ^atani mai vei ira na tamata dau caka ca. Dou vakabulai kemudou. Mo dou savasava koi kemudou sa kauta na iyaya ni Turaga. Ia ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 39

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei Jemesa Kovel, mai Feieti e Niu Ioka, ena 5 ni Janueri, 1831. Sa veiyalayalati kei na Turaga o Jemesa Kovel e dua ka itala-tala tu ni Lotu Wesele me vasagavulu na yabaki, ni na talairawarawa ki na ivakaro kecega ena solia vua na Turaga mai vei Josefa na Parofita.

35a DV Qaravi ni Tiko
Vinaka.

38a DV Edaumeni.

39a Jeko. 2:17–19;
V&V 11:7.

^b Ake. 2:8.

^c DV Qaciqacia.

^d Moro. 8:27.

40a 1 Kori. 4:12.

41a DV Vunau.

^b DV Vakasalataki,
Vakasala.

42a Ais. 52:11.

1-4, *Sa tu vei ira na Yalododonu na kaukauwa me ra yaco me luve ni Kalou*; 5-6, *Eda sa ciqomi Karisito ke vaka eda sa ciqoma na kosipeli*; 7-14, *Sa vakaroti ko Jemesa Koveli me papitaiso ka cakacaka ena nona were ni vaini na Turaga*; 15-21, *Me ra vunautaka yani na kosipeli ko ira na tamata ni Turaga, ni bera na iKarua ni nona Lako Mai*; 22-24, *Era na soqoni vata ena bula oqo kei na gauna tawamudu ko ira sa vakabauta na kosipeli*.

VAKATUDALIGA ka rogoca na domoi koya sa bula tu ga mai na gauna "tawamudu ki na gauna tawamudu, ^bO KOYA SA BULA ka Cecere Sara, io ko Jisu Karisito—

2 Na "rarama ka vu-ni-bula kei vuravura; io na rarama sa cilava na butobuto, ia na butobuto sa sega ni kunea;

3 Ko koya vata ga ka a lako mai ena "ituvuka ni gauna vei ira na kai noqu, ka ra qai sega ni ciqomi au na kai noqu;

4 Ia ko ira kecega sa vakabauti au, au sa solia vei ira na kaukauwa me ra yaco kina me ra "luvequ; io au na solia vakaidina na kaukauwa vei ira kecega sa vakabauti au, me ra yaco kina me ra luvequ.

5 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, o koya sa vakabauta na noqu kosipeli sa "vakabauti au

tale ga; ia ko koya sa sega ni vakabauta na noqu kosipeli, sa sega ni vakabauti au.

6 Ka ni sai koya oqo na noqu "kosipeli—na veivutuni, kei na papitaiso ena wai, io ena qai muri mai na ^bpapitaiso ena bukawaqa kei na Yalo Tabu, na Dauveivakacegui, ko koya sa vakaraitaka na ka kecega, ka ^cvakavuvulitaka na veika sautu ni matanitu.

7 Ia oqo, raica, au sa kaya vei iko, "Jemesa na noqu tamata, au sa raica na nomu cakacaka ka kilai iko.

8 Ia au sa kaya vakaidina vei iko; sa dodonu vei au na lomamu ena gauna oqo; ia, raica, au sa vakotora kina na veivakalougatataki cecere e ulumu;

9 Ia, ko a sa sota kaya oti na ka rarawa ni ko a cakitaki au vakavuqa ena qaciqacia ni yalomu kei na nomu kauwaitaka na veika ni "vuravura.

10 Ia, raica sa yaco mai na gauna mo vakabulai kina, ia kevaka ko na muria na domoqu, sa kaya vakaoqo vei iko: Tucake mo "papitaiso, me vui laivi kina na nomu ivalavala ca, ni ko sa masuta na yacaqu, io ena soli vei iko na Yaloqu, ia ko na rawata na veivakalougatataki sa uasivi sara ko sa sega mada ni bau kila e liu.

39 1a Ipe. 13:8; V&V 20:12; 35:1; 38:1-4.

b L.Y 3:14.

DV Jiova.

2a DV Rarama, Rarama i Karisito.

3a V&V 20:26;

Mosese 6:57, 62.

4a Joni 1:12.

DV Luve ni Kalou.

5a Joni 13:20.

6a DV Kosipeli; Papitaiso; Veivutuni.

b DV Sucu Tale, Sucu

Vakalou;

Yalo Tabu.

c V&V 42:61.

7a V&V 40:1.

9a Maci. 13:22.

10a V&V 40.

DV Papitaiso.

11 Raica kevaka ko sa vakayacora na veika oqo, au sa vakarautaki iko kina mo kitaka e dua na cakacaka e cecere cake. Io mo vunautaka yani na taucoko ni noqu kosipeli ka'u sa vakatakila mai ena veisiga e muri oqo, io oqo na veiyalayalati au sa cakava me ra "vakalesui mai kina na noqu tamata, ko ira na mataqali i Isireli.

12 Ka na qai yaco ni na "tiko kei iko na kaukauwa; ia ko na uasivi sara ena vakabauta, io au na tiko vakaidina kei iko, ka liu e matamu.

13 Ko sa kacivi mo "cakacaka ena noqu were ni vaini, io mo tara cake na noqu lotu, me ^bvakabulabulataki kina ko Saioni, io me vakataudeitaki ena veiulunivanua ka 'vua.

14 Raica, e dina, e dina au sa kaya vei iko, ko sa sega ni lesi ki na veivanua mai natuicake, ia ko sa lesi mo lako ki Oaio.

15 Ia ni ra sa vakasoqoni vata na noqu tamata mai na Oaio, au sa vakarautaka tu na "veivakalougatataki uasivi sara ka sa sega mada ni kila na luve ni tamata, io ena sovaraki yani ki uludra. Ia era na qai lako yani ki na ^bveimatani "kecega.

16 Raica, e dina, e dina au sa kaya vei iko, era sa masuti au vatumatua ena vakabauta o ira na

tamata mai Oaio, era nanuma niu na vakadaroya na noqu lewa ki na veimatani, ia au na sega ni cakitaka na noqu vosa.

17 Ia mo tekivu cakacaka vagumatua sara, mo kacivi ira na tamata yalodina me ra samaka na noqu were ni vaini, ni oqo sa iotioti ni gauna me na "vakasavasa-vataki kina.

18 Ia ko ira kecega sa veivutuni ka vakabauta sara na taucoko ni noqu kosipeli, ka vakatabui, au na vakadaroya na noqu "lewa vei ira.

19 O koya, mo lako yani ka vunau vakadomoilevu, ka kaya: Sa voleka na matanitu vakalomalagi; Mo kaya vakadomoilevu: Osana! me vakarokorokotaki na yaca ni Kalou sa Cecere Sara.

20 Mo lako ka veipapitaisotaki ena wai, io mo caramaka na noqu sala e mataqu ni bera ni'u "lesu tale mai;

21 Raica sa voleka mai na gauna; ia na "siga kei na kena auwa sa sega na tamata e ^bkila; ia ena yaco vakaidina ga.

22 Ia ko koya sa vakabauta na veika oqo, sa vakabauti au; raica au na vakasoqoni ira vata, me ra tiko kei au ena bula oqo kei na gauna tawamudu.

23 Ia, ka na qai yaco, ni ko ira kecega sa papitaisotaki ena

11a DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

12a 2 Kori. 12:9.

13a Maci. 20:1–16.

b Ais. 52:8.

c V&V 117:7.

15a V&V 38:32; 95:8;

110:8–10.

b DV Cakacaka ni Kaulotu.

c V&V 1:2.

17a Jeko. 5:61–75;

V&V 24:19.

18a DV Jisu Karisito—

Turaganilewa.

20a DV iKarua ni Lako

Mai nei Jisu Karisito.

21a Maci. 24:36.

b JS—M 1:40.

wai, mo vakatora e uludra na ^aligamu, me ra ciqoma na ^bisolisoli ni Yalo Tabu, io me ra ^cnamaka tiko na ivakatakilakila ni noqu

^dlesu tale mai, raica era na kilai au.

24 Raica au na lako kusarawa mai. Io ena yaco vakaidina. Emeni.

WASE 40

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitoni mai Feietu e Niu Ioka, ena 6 ni Janueri, 1831. Ni bera ni vola na veika a vakatakilai, a tukuni vakaogo ena kena itukutuku makawa na Parofita, “Ni sa sega ni muria ko Jemesa Koveli na vosa ni Turaga ka lesu tale ki vei ira na nona itokani kei na nona ivakavuvuli makawa, a sa vakatakila kina na Turaga vei au kei Sidini Rikitoni na veika ogo” (raica na wase 39).

1–3, *Ena sega ni vakabauta na kosipeli ko koya sa rerevaka na nodra veivakacacani na tamata ka domona na iyau vakavuravura.*

RAICA, au sa kaya vakaidina vei kemudou, a sa ivalavala dodonu e mataqu ko ^aJemesa Koveli na noqu tamata, io sa yalataka vei au ni na talairawarawa ki na noqu vosa.

2 Ka sa ^aciqoma na vosa ena marau, ia sa temaki koya kusarawa ko Setani; a sa ^bsega ni muria na noqu vosa ni sa rerevaka na nodra ^cveivakacacani na tamata kei na nona kauwaitaka na veika vakavuravura.

3 Ia sa voroka ko koya na noqu veiyalayalati, ka sa tu ga kina vei au meu vakayacora vua na veika e vinaka vei au. Emeni.

WASE 41

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni ki na Lotu, mai Katiladi e Oaio, ena 4 ni Feperueri. Era vakaroti ena ivakatakila ogo na Parofita kei ira na italatala qase ni Lotu me ra masuta me ra ciqoma na “lawa” ni kalou (raica na wase 42). Se qai tadu mai ki Katiladi mai Niu Ioka ko Josefa Simici, ia ko Limeni Kopeli e dua na lewe ni Lotu mai na koro voleka o Tomuseni e Oaio, “a kerei rau o Baraca Josefa kei Sidini [Rikitoni]. . . me rau laki tiko

23a DV Liga, Veitabaki ni.

b DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

c iVakata. 3:3;

V&V 35:15;
45:39–44.

d 2 Pita 3:10–14.

40 1a V&V 39:7–11.

2a Mari. 4:16–19.

b DV Vukitani.

c Maci. 13:20–22.

DV Veivakacacani.

vata kei koya ka na vakavaletaki rau ka solia na kedrau kakana." Na ivakatakila eso ogo e vakamatatataki kina na vanua me rau vakaitiko-tiko kina o Josefa kei Sidini ka kacivi talega kina o Etuwate Patereji me imati ni bisopi ni Lotu

1-3, *Era na liutaka na Lotu na italatala qase ena yalo ni vakatakila; 4-6, Era sa tisaipeli dina ko ira sa vakabauta ka muria na lawa ni Turaga; 7-12, Sa lesi me bisopi ni Lotu ko Etuwate Patereji.*

Dou vakatudaliga ka rogoca, oi kemudou na noqu tamata, sa kaya na Turaga ka nomudou Kalou, koi kemudou ka'u sa dau vinakata meu "vakalougatataka ena veivakalougatataki cecere duadua mai na veivakalougatataki kecega, koi kemudou sa dau rogoci au; kei kemudou sa sega ni dau rogoci au, au na ^bcudruvi kemudou vakalevu sara ni dou sa ^ckaya dou sa kilai au, au na cudruvi kemudou ena cudru ca sara.

2 Vakatudaliga, oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu kau sa kaciva, raica au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro, dou soqoni vata mai mo dou "rogoca na noqu vosa;

3 Ia ena nomudou masu ni vakabauta dou na rawata kina na noqu "lawa, mo dou kila kina na sala mo dou cicivaka kina na noqu

lotu, ka vakadodonutaka kina na ka kecega e mataqu.

4 Ka meu na mai "liutaki kemudou ni'u sa ^blesu tale mai; ia raica au na lako kusarawa mai; ia mo dou kila ni sa kilikili sara me muri na noqu lawa.

5 Raica ko koya sa "ciqoma na noqu lawa ka ^btalairawarawa kina, sa noqu tisaipeli; ia ko koya sa kaya sa ciqoma ka sega ni vakayacora, sa sega ni noqu tisaipeli, ia ena ^cvakasavi tani mai na kemudou maliwa;

6 Ni sa sega ni kilikili me soli na ka sa nodra na gone ni matanitu vei ira sa sega ni ganiti ira, se vei ira na "koli, io me kakua tale ga ni biu na ^bmataniciva e matadra na vuaka.

7 Ia sa kilikili sara me tara e dua na "vale nei Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, me tiko kina ka ^bvakavakadewa.

8 Ia sa kilikili tale ga me dua na itikotiko nei Sidini Rikitoni na noqu tamata me vaka e vinaka vua, ni sa muria tiko na noqu ivakaro.

9 Ia au sa kacivi "Etuwate Patereji

41 1a DV Vakalougatataka, Kalougata, Veivakalougatataki.
b iVaka. 11:26-28;
1 Nif. 2:23.
c V&V 56:1-4; 112:24-26.
2a DV Duavata.
3a V&V 42.
4a Saka. 14:9;

V&V 45:59.
DV Jisu Karisito—
Veiliutaki ena Mileni-
umi na Karisito.
b DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.
5a Maci. 7:24.
b Jeme. 1:22-25;
V&V 42:60.

c V&V 50:8-9.
DV Muduki Tani.
6a Maci. 15:26.
b Maci. 7:6.
7a V&V 42:71.
b OYA vakadewata na
iVolatabu.
V&V 45:60-61.
9a V&V 36:1.

tale ga na noqu tamata; kau sa solia kina e dua na ivakaro me tokoni ena domodra na lewe ni lotu me tabaki me ^bbisopi ni lotu, io me biuta tu na nona bisinisi ka ^cqarava na cakacaka ni kaulotu ena vo ni nona bula;

10 Ia me vakayacora na itavi kecega sa lesi vua me vaka na noqu lawa, ena siga au sa lewa kina.

11 Raica au sa lesi koya ni sa yalovasava e mataqu, io sa vakataki “Nacanieli ena gauna e liu, raica sa sega vei koya na ^bveivakaisini.

12 Au sa tukuna vei kemudou na veika oqo, ni sa dodonu vei au; ia mo dou muria vakadodonu, ni na tarogi kina na yalomudou ena siga ni lewa. Ia ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 42

Na veika sa vakatakilai yani ena rua na iwasewase mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi e Oaio, ena 9 kei na 23 ni siga ni Feperueri, 1831. Na imatai ni wasewase mai na tikina e 1 ki na 72, a ciqoma e matadratou na italatala qase e le tinikarua, ka vakataucokotaki kina na veika sa yalataka oti tu na Turaga, ni na qai mai soli e Oaio na “lawa” (raica na wase 38:32). Na ikarua ni wasewase mai na tikina e 73 ki na 93. Sa vakamacalataka na Parofita ni ivakatakila oqo e “lewena na lawa ni Lotu.”

1–10, Era sa lesi na italatala qase ni lotu me ra vunautaka na kosipeli, papitaisotaki ira sa saumaki mai ka tara cake na Lotu; 11–12, Sa kilikili me ra kacivi ka tabaki, ka ra vakavulica na ivakavuvuli ni kosipeli, me vaka e kunei ena ivolanikalou; 13–17, Me ra veivakatafulici ka parofisai ena kakauwa ni Yalo Tabu; 18–29, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra kakua ni laba, butako, lasu, gagano ca, veibutakoci se vosa veivakacacani; 30–39, Sa virikotori na lawa e baleta na iyau sa vakatabui ki na Lotu; 40–42, Era na cudruvi na qaciqacia kei na

dau vakasavuliga; 43–52, Me ra na vakabulai na tauvimate ena veimasulaki ka cabo ena vakabauta; 53–60, Sa yavu ni vakavulewa ena Lotu na ivolanikalou ka me ra vunautaki yani ki vuravura taucoko; 61–69, Ena vakatakilai mai na vanua me tara kina ko Jerusalemi vou, kei na veika vuni ni matanitu vakalomalagi; 70–73, Me vakayagataki na iyau sa vakatabui ki na Lotu me ra vukeyi kina na vakailesilesi ni Lotu; 74–93, Sa virikotori na lawa e vauca na veidauci, na veibutakoci, na laba, na butako kei na vakatusai ni ivalavala ca.

^{9b} V&V 72:9–12;
107:68–75.

DV Bisopi.
^c V&V 51.

^{11a} Joni 1:47.
^b DV iLawaki.

Dou vakatudaliga, oi kemudou na italatala qase ena noqu lotu, dou sa soqoni vata mai ena yacaqu, io na yacai Jisu Karisito na Luve ni Kalou Bula na nodra iVakabula na kai vuravura; io koi kemudou sa vakabauta na yacaqu ka muria na noqu ivakaro.

2 Au sa kaya tale vei kemudou, dou vakatudaliga mo dou rogoca ka talairawarawa ki na ^alawa ka' u na tukuna vei kemudou.

3 Niu sa kaya vakaidina, me vaka ni dou sa soqoni vata mai me vaka na ^aivakaro ka' u sa vakarota vei kemudou, ka dou sa lomavata ena ^bvuku ni ka oqo, ka kerea vei Tamaqu ena yacaqu, raica dou na rawata vakakina.

4 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa solia vei kemudou na imatai ni ivakaro, mo dou lako yani ena yacaqu, koi kemudou vakayadua ga, io me rau qai vo ga na noqu tamata, ko Josefa Simici Lilai kei Sidini Rikitoni.

5 Ia au sa vakarota tale ga vei rau me rau na lako yani me yacova e dua na gauna, ia ena vakatakila vei rau na kaukauwa ni ^aYalo Tabu na gauna me rau lesu tale mai kina.

6 Raica dou na lako yani ena kaukauwa ni noqu Yalotabu, ia dou na lakolako ^ayarua yani ka vunautaka na noqu kosipeli, ena yacaqu,

ka tabalaka cake na domomudou me vaka na rorogo ni davui, ka vunautaka na noqu vosa me vakataki ira na agilosoi ni Kalou.

7 Mo dou lako yani ka papitaisotaki ira ena wai, ka kaya: Dou veivutuni, dou veivutuni, ni sa voleka na matanitu vakalomalagi.

8 Ia mai na vanua oqo mo dou cavutu ka lako yani kina ki na veiyasana ena ra; ia ni dou sa kunei ira ga era vakabauti kemudou mo dou tauyavutaka sara na noqu lotu ena veiyasana kecega—

9 Me yacova ni sa yaco mai na gauna me na qai vakatakilai kina vei kemudou mai lomalagi, na gauna me na tara kina na ^akoro ko ^bJerusalemi Vou, ia mo dou ^csoqoni vata mai ka yaco me duabau ga, mo dou noqu ^dtamata, ka me' u nomudou Kalou.

10 Au sa kaya tale ga vei kemudou, ena taura tiko ga ko ^aEtuwate Patereji na itutu ka' u sa lesi koya kina. Ia kevaka sa talaidredre, au na lesia e ^bdua me kena isosomi. Ena yaco vakakina. Emeni.

11 Au sa kaya tale vei kemudou, ni na sega ni vakatarai vua e dua me la' ki ^avunautaka na noqu kosipeli, se tara cake na noqu lotu, io vei koya wale ga sa ^btabaki me kitaka vakakina mai vua e dua ka tu vua na kena ^cdodonu, ka sa kilai raraba tu ena lotu ni ratou sa solia

42 2a V&V 58:23.

DV Lawa.

3a V&V 38:32.

b Maci. 18:19.

5a DV Yalo Tabu.

6a Mari. 6:7.

DV Cacakaka ni Kaulotu.

9a V&V 57:1–2.

b Ica 13:2–11;

V&V 45:66–71; 84:2–5;

Mosese 7:62;

Y ni V 1:10.

DV Jerusalemi Vou.

c DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

d Saka. 8:8.

10a V&V 41:9–11; 124:19.

b V&V 64:40.

11a DV Vunau.

b DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi;
Tabaki, Veitabaki.

c DV Dodonu; Matabete.

vua na kaukauwa ni veitabaki ko iratou na iliuliu ni lotu.

12 Ka dua tale, ko ira na ^aitalatala qase, na bete kei na ivakavuvuli ni lotu oqo me ra ^bvunautaka yani na ivakavuvuli ni noqu kosipeli sa tabaki tu ena ^ciVolatabu, kei na ^diVola i Momani, ka sa tu kina na taucoko ni ^ekosipeli.

13 Ia me ra nanuma me ra ro-kova na ^aveiyalayalati ka muria na lawa ni lotu, ia oqo na veika me ra vakavuvulitaka, me vaka na veivakauqeti ni Yalo.

14 Ia ena soli vei kemudou na Yalo ni dou sa ^amasu ena vakabauta; ia kevaka sa sega vei kemudou na ^bYalo mo dou kakua ni veivakavulici.

15 Ia mo dou nanuma mo dou kitaka na veika kece oqo me vaka au sa vakarota vei kemudou me baleta na veika mo dou vakavuvulitaka, me yacova ni sa soli na taucoko ni noqu ^aivolanikalou.

16 Ia ni dou sa tabalaka cake na domomudou me vaka sa vakauqeti kemudou kina na ^aDauveivakacegui, io mo dou vunau ka parofisaitaka na ka sa vinaka vei au;

17 Ia raica, sa kila na ka kecega

ko Koya na Dauveivakacegui, a sa dau tukuni Tamada kei na Luvena.

18 Ia oqo, raica, au sa na vosa ki na lotu. Mo kakua ni ^alaba; ia ko koya sa ^blaba, ena sega ni vosoti ena bula oqo kei na bula sa bera mai.

19 Io me'u kaya tale, Mo kakua ni laba; ia ko koya sa laba ena ^amate vakaidina.

20 Mo kakua ni ^abutako; ia ko koya sa butako ka sega ni veivutuni, ena muduki tani.

21 Mo kakua ni ^alasu; ia ko koya sa lasu ka sega ni veivutuni, ena muduki tani.

22 Mo ^alomana na watimu ena lomamu taucoko, ka mo ^bkabiti koya duadua ga.

23 Ia ko koya yadua ena raica na yalewa me ^agagano kina, sa cakitaka na vakabauta ka na biuti koya na Yalo; ia kevaka sa sega ni veivutuni, ena muduki tani.

24 Mo kakua ni ia na ^aveibutakoci; ia ko koya sa ia na veibutakoci ka sega ni veivutuni, ena muduki tani.

25 Ia ko koya sa ia na veibutakoci ka sa ^aveivutunitaka vakaidina

12a DV iTalatala Qase.
b Mosa. 18:19–20;
V&V 52:9, 36.
DV Vakavulica, Qaseni-
vuli, Vakavuvuli.
c DV iVolatabu.
d DV iVola i Momani;
iVolanikalou—Na
yaga ni ivolanikalou.
e DV Kosipeli.
13a OYA V&V 20 (raica na
ulutaga ni wase 20).
14a V&V 63:64.
DV Masu.

b DV Vakavulica, Qase-
nivuli, Vakavuvuli—
Veivakavulici ena Yalo;
Yalo Tabu.
15a V&V 42:56–58.
16a 1 Kori. 2:10–14;
V&V 68:2–4.
DV Dauveivakacegui.
18a L.Y 20:13–17;
Maci. 5:21–37;
2 Nif. 9:35;
Mosa. 13:21–24;
3 Nif. 12:21–37.
b DV Laba.

19a DV iTotogi Mate.
20a DV Butako.
21a DV Dina; Lasu.
22a DV Loloma;
Vakamau,
Vakamautaka.
b iVakate. 2:23–24;
Efe. 5:25, 28–33.
23a Maci. 5:28;
3 Nif. 12:28;
V&V 63:16.
DV Gagano.
24a DV Veibutakoci.
25a DV Veivutuni.

ena lomana taucoko, ka sa biuta tani ka sega ni kitaka tale, ena ^bvosoti;

26 Ia kevaka sa qai kitaka “tale, sa na sega sara ni vosoti, io ena muduki tani.

27 Mo kakua ni “vosavakacacataka na kai nomu, se kitaka vua e dua na ka ca.

28 Mo kila ni sa soli tu na noqu lawa ni veika oqo ena ivolanikalou; ia ko koya sa ivalavala ca ka sega ni veivutuni, ena “muduki tani.

29 Kevaka ko sa “lomani au, mo ^bmuri au ka “talairawarawa ki na noqu ivakaro.

30 Ia mo lomani ira na “dravudravua ka ^bvakatabuya na nomu iyau me “yaga vei ira, ia me caka na kena veiyalayalati ka tabaki na kena ivola me tudei tu.

31 Ia na veika kecega ko sa “kitaka mo vukei ira kina na ^bdravudravua, ko sa kitaka vei au; io me soli vua na “bisopi ni noqu lotu kei rau na nona daunivakasala, e rua na italatala qase, se bete levu, me qai lesi rau se a sa lesi rau oti ka “vakatikori rau ena cakacaka oqori.

32 Ka na qai yaco, ena gauna sa soli kina vua na bisopi ni noqu lotu, ka ni sa ciqoma oti ko koya

na ivakadinadina me baleta na kena “vakatabui na iyau ni noqu lotu, ka na sega ni rawa ni kau tani tale mai na noqu lotu, me vaka na noqu ivakaro, na tamata yadua ena mai ^bsaumi taro vei au, e dua ka “qarava na nona iyau, se na iyau sa ciqoma ena vakatatabu, me vaka sa yaga vua kei na nona ^dmatavuvale.

33 Kei na dua tale, kevaka sa vo tu eso na “iyau ena liga ni lotu, se vua e dua na lewena, ni sa rauta na veika me bula kina ni sa oti na imatai ni vakatatabu oqo, me qai soli vua na bisopi, me na qai maroroi me ra qaravi kina o ira era dau sotava na leqa ena veigauna eso, me na soli kina ki na tamata yadua na veika e gadreva.

34 O koya me na dau maroroi tu kina ena noqu lololo na kena vo, me ra dau qaravi kina na dravudravua kei ira na vakaleqai, me vaka na nodratou veidusimaki na matabose e cake ni lotu, kei na bisopi kei rau na nona matabose;

35 Ia ena inaki ni kena voli na qele me yaga raraba ena lotu, ka tara kina na valenisokalou, kei na kena tara cake na “Jerusalemi Vou ka na qai vakatakilai yani ena dua na gauna e muri—

36 Ka me ra soqoni vata kina na

25b Joni 8:3–11.

DV Veivosoti.

26a 2 Pita 2:20–22;

V&V 82:7.

27a DV Kakase.

28a DV Muduki Tani.

29a Joni 14:15, 21.

b DV Qarava, Veiqaravi.

c DV Talairawarawa.

30a Mosa. 4:16–26;

Alama 1:27.

DV Dravudravua.

b DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

c DV Qaravi ni Tiko Vinaka.

31a Mosa. 2:17.

DV Soli Ka ni Loloma.

b DV Dravudravua.

c DV Bisopi.

d DV Vakatikori.

32a V&V 51:4.

b V&V 72:3–11.

DV Saumi Taro.

c DV Dauveiqaravi.

d V&V 51:3.

33a V&V 42:55; 51:13;

119:1–3.

35a DV Jerusalemi Vou;

Saioni.

noqu tamata ni veiyalayalati ena siga koya kau na “lako mai kina ki na noqu ^bvaletabu. Kau na vakayacora oqo me baleta na nodra vakabulai na noqu tamata.

37 Ka na qai yaco, me “muduki tani mai na lotu ko koya sa ivallala ca ka qai sega ni veivutunitaka, ka na sega ni ciqoma lesu tale na veika sa ^bvakatabuya me baleti ira na dravudravua kei ira na vakaleqai tu ena noqu lotu, se ena dua tale na kena itukutukuni, vei au—

38 Ni ka kecega ko sa “cakava vua e dua sa lailai vei ira oqo, ko sa cakava vei au.

39 Ka na qai yaco, me na vakayacori na veika au sa tukuna mai na gusudra na noqu parofita; niu na vakatabuya na nodra iyau o ira era sa ciqoma na noqu kosipeli vei ira na kai Matanitu Tani, me baleti ira na noqu tamata, na mataqali i Isireli era sa dravudravua.

40 Kei na dua tale, me kakua sara vei iko na yalo ^aviavialevu; me rawarawa ga na ^bisulu dou dau daramaka, ia na kena totoka me totoka ga ni cakacaka ni ligamu;

41 Ia na ka kecega me caka vakasavasava e mataqu.

42 Mo kakua ni ^avucesa; raica ko

koya sa vucesa ena sega ni kania na kena kakana se tokara na nona isulu na daucakacaka.

43 Ia kevaka e so vei kemudou sa “tauvimate, ka sa sega vei ira na vakabauta me ra vakabulai kina, ia ka sa tu ga na nodra vakanuinui ni ra na bula, mo dou qaravi ira vinaka, io me vusoi na medra wai ka ra vakani ena kakana e ganita, ia me qarauni me kakua mai na ligadra na meca.

44 Me rau qai kacivi e rua se sivia na italatala qase, me rau masulaki ira ka tabaki ira e ^aligadrau ena yacaqu; ia kevaka era qai mate, era na ^bmate vei au, kevaka era bula, era sa na bula tale ga vei au.

45 Mo dou qai ^abula vata ena ^bveilomani, mo dou ^ctagicaki ira vata kina era sa mate, vakabibi ko ira era sega ni ^dvakanuinui ki na lagilagi ni tucake tale.

46 Ka na qai yaco ni ko ira sa mate vei au, era na sega ni tovolea na ^amate, ni na ^bkamikamica vei ira;

47 Ia ena ca ko ira sa sega ni mate vei au, ni na gaga vei ira na mate.

48 Kei na dua tale, ena qai yaco ni ko koya sa ^avakabauti au me ^bvakabulai, ka sa sega ni ^clewai me mate, ena bula ga.

36a V&V 36:8.

b Mala. 3:1.

37a V&V 41:5; 50:8–9.

dv Muduki Tani.

b dv Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

38a Maci. 25:34–40.

dv Loloma Uasivi; Qaravi ni Tiko Vinaka.

40a Na Vosa. 16:5.

dv Qaciqacia.

b dv Rakorako.

42a V&V 68:30–32.

dv Wele, Vakawelewele.

43a dv Tauvi Mate.

44a dv Liga, Veitabaki ni; Veiqaravi ki vua na Tauvimate.

b Roma 14:8;

iVakata. 14:13;

V&V 63:49.

45a 1 Joni 4:16, 20–21.

b dv Loloma.

c Alama 28:11–12.

d 1 Kori. 15:19–22.

dv iNuiui.

46a dv Mate Vakayago.

b iVakata. 14:13.

48a V&V 46:19.

dv Vakabauta.

b dv Vakabula,

Veivakabulai.

c Na Dau. 3:1–2;

Cakacaka 17:26;

Ipe. 9:27;

V&V 122:9.

49 Ko koya sa vakabauta ni na rai rawa, ena rai ga.

50 Ia ko koya sa vakabauta ni na rogo na daligana, ena rogo ga.

51 Ia na lokiloki sa vakabauta ni na rawa ni lade, ena lade ga.

52 Ia ko ira sa sega ni vakabauta me ra rawata na veika oqo, ka ra sa vakabauti au ga, sa tu vei ira na kaukauwa me ra yaco rawa me ra ^aluvequ; ia ko ira kecega sa sega ni talaidredre ki na noqu lawa, mo ^bvosota na nodra malumalumu.

53 Ia mo vakayacora vakadodonu na itavi ni nomu ^aveiqaravi.

54 Mo kakua ni taura wale ga na nona isulu na wekamu; ia mo sama na ka kecega ko sa taura mai vua na wekamu.

55 Ia kevaka sa levu na ka ko sa ^arawata ka sa ulabaleta na ka e yaga vei iko, mo solia me maroroi ena noqu ^blololo, io me vakayacori na ka kecega me vaka ka' u sa vakarota.

56 Mo kerea mada, ia ena qai vakatakilai vei iko na noqu ^aivolanikalou, me vaka ka' u sa lewa, ia me ^bmaroroi vinaka tu;

57 Sa kilikili kina me tiko lo mada ga vei iko na veika oqo, ia mo kakua ni vunautaka me yacova ni ko sa ciqoma taucoko.

58 Au sa solia vei iko e dua na ivakaro ni sa oti oya mo qai

vunautaka yani vei ira kecega na tamata; io ena vunautaki vei ira ^akecega na veimatanitu, veimataqali, duivosavosa kei ira na tamata.

59 Ia mo okata na veika au sa vakatakila oqo vei iko, ka sa soli yani vei iko mai na noqu ivolanikalou me lawa, me noqu lawa me cicivaki kina na noqu lotu;

60 Ia ko koya sa ^amuria na veika oqo ena bula, ia ko koya sa talaidredre kina, ena ^bcudruvi kevaka ena kitaka tikoga.

61 Ia kevaka ko na kerea, ko na ciqoma na ^aivakatakila ena ivakatakila, na ^bkila ka ena kila ka, me rawa ni dou kila na veika ^cvuni ka ^dveivakacegui—na kena ena kauta mai na ^ereki, na kena ena kauta mai na bula tawamudu.

62 Mo kerea mada, ka na qai vakatakilai vei iko ena gauna e dodonu vei au, na vanua ena tara kina ko ^aJerusalemi Vou.

63 Ka raica, ena qai yaco ni ra na talai yani na noqu italai ki na tokalau kei na ra, ki na vualiku kei na ceva.

64 Ia oqo mada ga, mo laivi koya ka na lako ki na ^ara me vakavulici ira era na saumaki mai me ra dro ki na ra, ia oqo ena vuku ni veika sa vakarau yaco mai ki vuravura, kei na ^bisoqosoqo vuni.

52a DV Luve ni Kalou.

b Roma 15:1.

DV Veitokani.

53a DV Dauveiqaravi.

55a V&V 82:17–19; 119:1–3.

b V&V 42:34; 51:13.

56a V&V 45:60–61.

b DV iVolanikalou—Na yaga ni ivolanikalou.

58a V&V 1:2.

60a V&V 41:5.

DV Talairawarawa.

b Mosese 5:15.

DV Cudruvi.

61a DV iVakatakila.

b Epa. 1:2.

DV Kila;

iVakadinadina.

c V&V 63:23.

DV Veika Vuni ni Kalou.

d V&V 39:6.

e DV Reki.

62a V&V 57:1–5.

64a V&V 45:64.

b DV Veisoqosoqo Vuni.

65 Raica mo kitaka na veika kece oqo, ni na levu na kena isau vei iko; raica sa soli vei iko mo kila na veika vuni ni matanitu, ia sa sega ni soli me ra kila ko ira e vuravura.

66 Mo dou muria na lawa sa soli vei kemudou, ka mo dou yalodina kina.

67 Ka dou na qai ciqoma malua tale na “veiyalayalati ni lotu, me na rauta mo dou tauyavutaki kina, eke ka vakakina ena Jerusalemi Vou.

68 O koya sa lailai vua na “yalomatua, me kerea vei au, io au na solia vakalevu vua, ni’u sa sega ni dauveivakadirideini.

69 Laveta cake na yalomudou ka marau, raica sa soli vei kemudou na “matanitu, se ena dua tale na kena itukutukuni, sa soli vei kemudou na ^bidola ni kena cicivaki na lotu. A sa vakakina. Emeni.

70 Raica era na “dauveiqaravi ko ira na ^bbete kei na ^civakavuvuli, me vakataki ira na lewe ni lotu.

71 Ia ko ira na italatala qase kei ira na bete levu ka ra lesi me ra vu-kea na bisopi vakadaunivakasala ena veika kece sara, era na votai na nodra vuvale ena iyau sa “vakatabui vua na bisopi me ra qaravi kina na vakaloloma kei na dravudravua, kei na inaki tale eso me vaka sa vakamacalataki oti;

72 Se me ra saumi ena isau e ganita na nodra cakacaka se na itavi

vakaveiqaravi se dua tale, io me vakatau ki na ka sa lewa na bisopi kei rau na nona daunivakasala.

73 Ia na bisopi tale ga me wasei na ka me baleta na nona bula, se me saumi ena isau e veiganiti kei na veika kece e qarava ena lotu.

74 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko koya vei kemudou sa biuta na watina ena vuku ni nona “veidauci, se ena dua tale na kena itukutukuni, ka sa vakadinadinataka vakakina ena yalo lokumi sara, dou kakua ni muduki koya tani mai vei kemudou;

75 Ia kevaka dou sa raica e dua sa biuta na watina ni sa “veibutakoci tiko ko koya, ka rau sa cala tiko, ni se bula tiko na dui wati-drau, dou ^bmuduki koya tani mai vei kemudou.

76 Au sa kaya tale vei kemudou, Dou “qarauna matua ka vakataroga vinaka mo dou kakua ni ciqoma vei kemudou e dua sa vakaoqo kevaka sa vakamau tu;

77 Ia kevaka era sa sega ni vakamau, me ra veivutunitaka na nodra ivalavala ca, ia kevaka e sega, dou kakua ni vakacurumi ira.

78 Kei na dua tale, na tamata kecega sa lewe ni lotu i Karisito oqo, me ra raica me ra muria na ivakaro kei na veiyalayalati kecega ni lotu.

79 Ka na qai yaco, ni kevaka e dua vei kemudou sa “laba me na soli

67a V&V 82:11-15.

68a Jeme. 1:5.

DV Yalomatua, Vuku.

69a DV Matanitu Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.

b Maci. 16:19; V&V 65:2.

DV iDola ni Matabete.

70a DV Dauveiqaravi.

b DV Bete, Matabete i Eroni.

c DV iVakavuvuli, Matabete i Eroni.

71a DV Vakatabui, Lawa ni

Vakatatabu.

74a DV Veidauci; Veiyacovi Tawasavasava.

75a DV Veibutakoci.

b DV Muduki Tani.

76a DV iVakatawa.

79a DV Laba.

yani me tau vua na lewa me vaka na lawa ni vanua; mo dou nanuma tiko ni na sega sara ni vosoti; ia me vakadinadinataki na nona cala me vaka na lawa ni vanua.

80 Raica na tagane se yalewa yadua sa ia na veibutakoci, me rau na lewai koya e le rua se sivia na italatala qase ni lotu, ia na vosa kece ena beitaki kina ko koya e rau na vakataudeitaka e rua na ivakadinadina ni lotu, ka sega ni dua na meca ni lotu; ia kevaka e sivia na rua na ivakadinadina ena daumaka sara.

81 Ia ena beitaki ko koya ena nodrau ivakadinadina na lewe rua; ka me rau qai vakaraitaka na cala ki na lotu na italatala qase ni lotu, ka me ra qai laveta na ligadra na lewe ni lotu me ra saqati koya kina, me na qai tau kina vua na lewa me vaka na lawa ni Kalou.

82 Ia kevaka e rawa, ena kilikili me tiko tale ga kina na bisopi.

83 Ia mo dou kitaka vakaoqo ena cala kecega sa kau mai vei kemudou.

84 Ia kevaka e dua na tagane se yalewa sa butako, me na soli yani me tau vua na lewa me vaka na lawa ni vanua.

85 Ia kevaka e dua na tagane se yalewa sa ^ataura vakailoa e dua na ka, me na soli yani me tau vua na lewa me vaka na lawa ni vanua.

86 Ia kevaka e dua sa ^alasu, me na soli yani me tau vua na lewa me vaka na lawa ni vanua.

87 Ia kevaka e dua sa kitaka e dua na ka ca, me na soli yani me tau vua na lewa me vaka na lawa, io na lawa ni Kalou.

88 Ia kevaka sa caka ^acala vei iko e dua na ^bwekamu, mo segata sara mo drau veivosakitaka taurua na cala oqori; ia kevaka sa ^cvakatusa na nona cala, mo drau na veivakaduavatataki.

89 Ia kevaka sa sega ni vakatusa na nona cala, mo na soli koya yani ki na lotu, raica me kakua ni vakaraitaki vei ira na lewe ni lotu, ia me vakaraitaki ga vei ira na italatala qase. Ia me na vakayacori ena dua na bose, ka kakua ena matana levu.

90 Ia kevaka sa caka cala na wekamu vei ira na lewe vuqa, me na ^avunauci tale ga e matadra na lewe vuqa.

91 Ia kevaka e dua sa cala e matana levu, me vunauci tale ga e matana levu me madua kina. Ia kevaka sa sega ni vakatusa na nona cala, me na soli yani me tau vua na lewa me vaka na lawa ni Kalou.

92 Ia kevaka e dua sa ka vuni ga na nona caka cala, me vunauci vuni tale ga, io me soli vua na sala me rawa ni tusanaki koya vuni kina vei koya a caka cala vua, io me tusanaki koya tale ga vua na Kalou, ka me ra kakua ni vosacataki koya na lewe ni lotu.

93 Ia me vakaoqo na nomudou ivalavala ena ka kecega.

85a DV Butako.
86a DV Dina; Lasu.
88a Maci. 18:15-17.

b DV Ganei, Ganena; Taciq, Tuakaqu, iTokani.
c DV Vakatusa,

Vakatusa.
90a DV Vosataki,
Veivosataki.

WASE 43

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kaitiladi, Oaio, ena Feperueri ni 1831. Ena gauna oqo era sa veilecayaki voli kina eso na lewe ni Lotu ena vuku ni veika era kaya na dauvakatakila vakailasu. A vakatataro vua na Turaga ko koya na Parofita, ka mani veitaratara mai kina vua na Turaga ena itukutuku vei ira na italatala qase ni Lotu. Na imatai ni iwasewase sa baleta na lawa tu ni Lotu; ia na ikarua ni iwasewase sa ivakasala me ra tukuna na italatala qase ni lotu ki na veimatanitu e vuravura.

1-7, Sa soli taudua ga na ivakatakila kei na ivakaro vei koya sa lesi vua; 8-14, Era sa vakatabui na Yalododonu ni ra sa caka dodonu vua na Turaga; 15-22, Era sa talai yani na italatala qase me ra vunautaka na veivutuni ka vakasalataki ira na tamata me ra vakavakarau ki na siga sa levu ni Turaga; 23-28, Sa dau veitaratara na Turaga vei ira na tamata ena rorogo ni Domona kei na cakacaka ni veika bula; 29-35, Ena yaco mai na Mileniumi vinaka ka na vesu tu kina ko Setani.

Dou vakatudaliga koi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, ka vakarorogo ki na vosa au na tukuna vei kemudou.

2 Ia raica, e dina, e dina, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa soli vei kemudou na ivakaro me "vakalawataki kina na noqu lotu, mai vei koya au sa lesia vei kemudou me ciqoma na ^bivakaro kei na ivakatakila mai na ligaqu.

3 Ia mo dou kila deivaki sara—ni

sega tale ni dua vei kemudou sa lesi me ciqoma na ivakaro kei na ivakatakila, me yacova na gauna sa takali kina ko koya, kevaka sa "yalodina tiko vei au.

4 Ia e dina, e dina au sa kaya vei kemudou, ni na "sega tale ni dua e lesi me taura na itavi oqo ko koya ga sa lesia ko koya; ia kevaka sa kau tani vua na ilesilesi oqo, sa na sega vua na kaukauwa ia me lesia ga e dua me kena isosomi.

5 Ia oqo me na nomudou lawa, mo dou kakua ni ciqoma na nona ivakavuvuli e dua ka na lako mai vei kemudou me vaka na ivakatakila se ivakaro;

6 Kau sa solia vei kemudou na veika oqo mo dou kakua kina ni "vakaisini, mo dou kila ni sa sega ni vu mai vei au.

7 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, ko koya ka' u sa "lesia ena curu mai ena ^bmatamata ka mai tabaki me vaka ka' u sa tukuna oti vei kemudou, me vakavuvulitaka na ivakatakila dou sa ciqoma kei

43 2a V&V 42.

b DV iVakaro ni Kalou;
iVakatakila.

3a Joni 15:4.

4a V&V 28:2-3.

6a V&V 46:7.
DV Vakaisini, Veivakaisini, Lasu.

7a DV Tabaki, Veitabaki.

b Maci. 7:13-14;
2 Nif. 9:41; 31:9, 17-18;
3 Nif. 14:13-14; V&V 22.

na kena dou na qai ciqoma mai vei koya au sa lesia.

8 Ia oqo, raica, au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro, oya ni dou sa soqoni vata mo dou “veidusimaki ka veivakatataki cake vakataki kemudou, mo dou kila kina na ivakarau mo dou vakayacora ka liutaka kina na noqu lotu, na ivakarau mo dou cakacakataka kina na veitikina eso ni noqu lawa kei na ivakaro, au sa solia.

9 Ka sa vakaoqori na sala dou na dusimaki kina ena lawa ni noqu lotu, ka “vakatabui ena veika dou sa ciqoma, mo dou vauci kemudou sara mo dou na caka dodonu tiko ga e mataqu—

10 Ni kevaka dou sa kitaka vakakina, ena “vakaikuritaki ena lagilagi na matanitu sa soli vei kemudou. Ia kevaka e sega, ena ^bkau tani, io na veika sara mada ga dou sa ciqoma.

11 Dou biuta tani sara na “ivalavala ca ena kemudou maliwa; io dou vakatabui kemudou e mataqu;

12 Ia kevaka dou sa gadreva mo dou rawata na lagilagi ni matanitu, dou vakaliuci Josefa Simici Lailai, na noqu tamata ka “tokoni koya ena nomudou masu ni vakabauta.

13 Kau sa kaya tale vei kemudou,

kevaka dou sa via kila na veika “vuni ni matanitu, dou vakani koya ka vakasulumi koya, io mo dou vukei koya ena veika kecega sa gadreva me vakayacora vakavinaka kina na ilesilesi au sa vakaroti koya kina;

14 Ia kevaka e sega, sa na tiko vata voli ga kei ira sa vakabauti koya, io me’u maroroya kina ki-vei au e dua na matatamata yalo “savasava.

15 Au sa kaya tale, dou vakarorogo na italatala qase ni noqu lotu, ka’u sa lesia: Dou a sega ni talai yani mo dou la’ki vuli, ia mo dou “vakavulici ira na luve ni tamata ena veika au sa biuta ki ligamudou ena kaukauwa ni noqu ^bYalotabu;

16 Raica dou na “vakavulici mai cake. Dou ^bvakatabui kemudou, io ena “soli vei kemudou na kaukauwa mo dou vakavuvulitaka na noqu vosa me vaka au sa tukuna.

17 Dou vakarorogo, raica, sa voleka na siga ni Turaga, io na “siga sa ^blevu ko ya.

18 Ni sa yaco mai na siga ena “vosa kina mai lomalagi na Turaga; ena ^byavavala ko lomalagi ka “sakure ko vuravura, ena tagi vakadomoilevu ka vakabalavu sara na ^ddavui ni Kalou, io ena

8a V&V 88:77.

9a DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

10a Alama 12:10.

b Mari. 4:25.

11a DV iValavala Ca.

12a DV Tokoni na iLiulu ni Lotu.

13a DV Veika Vuni ni Kalou.

14a DV Savasava.

15a DV Cakacaka ni Kaulotu.

b DV Vakavulica, Qasenivuli, Vakavuvuli—Veivakavulici ena Yalo.

16a DV Uqeti, Veivakauqeti.

b DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

c Luke 24:49; V&V 38:32; 95:8–9; 110:8–10.

17a V&V 29:8.

DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

b Mala. 4:5; V&V 2:1; 34:6–9.

18a Joeli 2:11;

V&V 133:50.

b Joeli 2:10; 3:16;

V&V 45:48.

c V&V 88:87.

d V&V 29:13; 45:45.

kaya vei ira na veimatanitu sa moce no: Oi kemuni na yalododonu, mo ni ^etucake ki na bula; ia koi kemuni sa ivalavala ca, mo ni ^fmoce tiko ga me yacova ni'u sa kacivi kemuni.

19 Ia dou vakadreta na ivau ni tolomudou, mo dou kakua ni kunei ena kedra maliwa na ivalavala ca.

20 Dou tabalaka cake na domomudou ka kakua ni kinoca. Dou vunauci ira na veimatanitu me ra veivutuni, io ko ira na qase kei na gone, na bobula kei na itaukei, ka mo dou kaya: Dou vakarautaki kemudou ki na siga sa levu ni Turaga;

21 Raica au sa tamata ga, ia kevaka ka'u sa tabalaka cake na domoqu ka vunauci kemudou mo dou veivutuni, ka dou sa cudruvi au kina, a cava dou na kaya ni sa yaco mai na siga sa vakarogoya kina mai na iyalayala kei vuravura na domona na ^akurukuru kivei ira kecega sa bula ka kaya—Dou veivutuni ka vakarautaki kemudou ki na siga sa levu ni Turaga?

22 Io, kei na dua tale, ni sa tibi na liva mai na tokalau ki na ra, ka na rogo na domodra vei ira sa bula, ka na watatagi kina na daligadra o ira kecega era sa rogoca, ka kaya na vosa oqo—Dou veivutuni, ni sa voleka na siga sa levu ni Turaga?

23 Ka vakatalega kina, ni na rogo mai lomalagi na domo ni Turaga

ka kaya: Dou vakarorogo oi kemudou na veimatanitu e vuravura, ka rogoca na nona vosa o koya na Kalou ka a buli kemudou.

24 Isa, koi kemudou na veimatanitu e vuravura, au sa nanuma vakavuqa me'u vakasoqoni kemudou vata me vaka na ^atoa yalewa sa vakasoqoni ira na luvena e ruku ni tabana, ia dou sa sega ni ^bvinakata!

25 Sa vakavuqa na noqu dau ^akacivi kemudou mai na gusudra na noqu ^bitalai, kei na nodra ^cveiqaravi na agilosu, ka vakakina ena domoqu, ena domo ni kurukuru, kei na domo ni livaliva, ena domo ni cava, kei na domo ni uneune, kei na uca cevata, kei na domo ni ^ddausiga kei na mate dauveitauvi kecega, kei na domo ni davui sa rogo levu, kei na domo ni veilewai, kei na domo ni ^eloloma cecere ena nodra veisiga kecega, kei na domo ni lagilagi kei na vakarokoroko kei na iyau ni bula tawamudu, meu vakabulai kemudou kina ena veivakabulai ^ftawavakaiyalayala, ia dou sa sega ni vinakata!

26 Raica, sa yaco mai na siga, me sa vuabale kina na bilo ni noqu cudru.

27 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, oqo na nona vosa na Turaga na nomudou Kalou.

18e DV Tucake Tale.

f Moma. 9:13–14;

V&V 76:85; 88:100–101.

21a 2 Nif. 27:2;

V&V 88:90.

24a Maci. 23:37;

3 Nif. 10:4–6.

b DV Talaidredre, Vakaduiduile, Veisaqasaqa.

25a Ila. 12:2–4.

b Maci. 23:34.

DV Parofita.

c V&V 7:6; 130:4–5.

d Jere. 24:10;

Emosi 4:6; V&V 87:6;

JS—M 1:29.

e DV Loloma Cecere.

f DV Bula Tawamate

Rawa;

Bula Tawamudu;

Vakabulai.

28 O koya, mo dou cakacaka, dou “cakacaka ena noqu were ni vaini ena iotioti ni gauna—dou vunauci ira na lewei vuravura ena iotioti ni gauna.

29 Ni’u na “lako mai ki vuravura ena kena gauna au sa lewa me ia na veilewai, ia era na vueti na noqu tamata ka vakatulewa vata kei au e vuravura.

30 Io ena yaco mai na “Mileniumi levu ka’u a tukuna e gusudra na noqu tamata.

31 Raica ena “vesu tu mada ko ^bSetani, ia ni sa sereki tale, ena ^cle-kaleka wale ga na nona gauna ni lewa, sa yaco na ^divakataotioti kei vuravura.

32 Ia ko ira sa ivalavala “do-donu tiko era na ^bvakamataliataki

vakasauri me vaka na sauriva ni mata, ka na takali yani ko vura-vura ni sa vakamai ena bukawaqa.

33 Ia ko ira sa ivalavala ca, era na biu ki na “bukawaqa tawaboko rawa, a sa sega na tamata e vura-vura sa kila na kedra itinitini; ka na sega sara ni dua e kila, me yacova ni ra sa mai tu e mataqu me ra ^blewai.

34 Dou vakarorogo ki na vosa oqo. Raica, koi Au ko Jisu Karisito, na “iVakabula kei vuravura. Mo dou ^btugana sara ki lomamudou na veika oqo, ia mo dou ^cnanuma tiko ga e ^dlomamudou na ^eveika lagilagi ni gauna tawamudu.

35 Dou “yalomatua. Dou muria na noqu ivakaro kecega. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 44

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitoni, mai Katiladi, Oaio, ena mua ni vula ko Feperueri, 1831. Me vakadonui kina na gagadre sa virikotori tu, sa lokuca kina na Lotu me vakayacori ena itekivu ni vula o June sa roro mai e dua na koniferedi.

1–3, *Sa vakaroti me ra soqoni vata na italatala qase ena koniferedi;*
4–6, *Me ra cakacaka me vaka na lawa ni matanitu ka vukei ira na dravudravua.*

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga vei kemudrau na noqu tamata, au sa lewa me ra kacivi vata mai na italatala qase ena noqu lotu, mai na tokalau kei na ra, ka vakakina

28a Jeko. 5:71;

V&V 33:3.

dv Were-ni-Vaini ni Turaga.

29a dv iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

30a dv Mileniumi.

31a V&V 45:55; 84:100; 88:110.

b 1 Nif. 22:26.

dv Tevoro.

c iVakata. 20:3;

Jeko. 5:77;

V&V 29:22.

d dv Vuravura—Na icavacava ni vuravura.

32a dv Dodonu.

b 1 Kori. 15:51–52; V&V 63:51; 101:31.

dv Tucake Tale.

33a Maci. 3:12.

b dv Jisu Karisito—Turaganilewa.

34a dv iVakabula.

b JS—M 1:37.

c dv Vakananuma.

d dv Vakasama.

e V&V 84:61; 100:7–8.

35a Roma 12:3;

V&V 18:21.

mai na vualiku kei na ceva, io me volai yani se tukuni vei ira ena dua tale na kena sala.

2 Ka na qai yaco, ni ena veiga-una kece era na yalodina, ka vakabauti au, au na sovaraka vei ira na "Yaloqu ena siga era sa soqoni vata kina.

3 Ka na qai yaco ni ra na lako yani ki na veiyasana vakavolivolita, ka "vunautaka na veivutuni vei ira na tamata.

4 Raica e lewe vuqa era na "sau-maki mai, me rawa kina ni tu vei kemudou na kaukauwa mo dou cokonaki kemudou kina me ^bvaka na lawa vakatamata;

5 Me kakua kina ni rawai kemudou na nomudou "meca; mo dou maroroi kina mai na veika kecega; me rawa kina vei kemudou mo dou muria na noqu lawa; raica ena vakamalumalumutaki na ivesu kecega sa segata na meca me vakarusai ira kina na noqu tamata.

6 Raica, au sa kaya vei kemudou, mo dou "raici ira na dra-vudravua kei na vakaleqai ka vukea na nodra leqa, io me ra karoni tiko kina me yacova ni sa vakayacori na ka kecega me vaka na noqu lawa dou sa ciqoma. Emeni.

WASE 45

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni ki na Lotu, mai Katiladi, e Oaio, ena 7 ni Maji, 1831. Ena itekivu ni nona itukutuku me baleta na ivakatakila ogo, e tukuna kina na itukutuku makawa kei Josefa Simici ni "ena itabayabaki ogo ni Lotu . . . sa tabaki tiko kina e vuqa na itukutuku lasu . . . kei na italanoa lialia . . . ka veisoliyaki, . . . me tarovi ira na tamata mai na nodra vakadikeva na cakacaka se na nodra taura na vakabauta. . . Ia era sa reki vaka-levu na Yalododonu, . . . Niu sa ciqoma na veika ogo."

1-5, *Sa noda dautataro vei Tamada ko Karisito; 6-10, Na kosipeli sai koya e dua na dautukutuku me mai caramaka na sala ni Turaga; 11-15, Sa ciqomi Inoki kei ira na nona tamata na Kalou ki Vua; 16-23, Sa vakatakila ko Karisito na ivakatakilakila ni Nona lako mai, me vaka a vakamacalataka mai na Ulunivanua ni Veiolive; 24-38, Ena vakalesui tale mai na kosipeli,*

ka na yaco na nodra gauna na Mata-nitu Tani, ka na roboti vuravura tau-coko na matetaka veivakatalai; 39-47, Na ivakatakilakila, na ka veivakura-buitaki, kei na Tucake Tale ena yaco ena iKarua ni nona Lako Mai; 48-53, Ena tucake na Karisito ena Ulunivanua ni Veiolive, ka ra na raica na Jiu na we ni mavoa e Ligana kei na Yavana; 54-59, Sa na mai vakatulewa

44 2a Cakacaka 2:17.

3a DV Vunau.

4a DV Saumaki Mai,

Saumaki.

b V&V 98:5-7.

5a 2 Nif. 4:33.

6a Jeme. 1:27.

DV Qaravi ni Tiko

Vinaka; Yalololoma.

na Turaga ena Mileniumi; 60–62, Sa vakaroti vua na Parofita me tekivu vakadewataka na Veiyalayalati Vou, ena qai vakatakilai mai kina e so na itukutuku bibi; 63–75, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra soqoni vata ka tara na Jerusalemi Vou, na vanua era na soqoni vata yani kina na tamata mai na veimatanitu kecega.

Dou vakatudaliga, Oi kemudou na lewe ni noqu ^alotu, io koi kemudou sa soli vei kemudou na ^bmatanitu; dou vakatudaliga ka vakarorogo vei koya sa tura na yavu kei vuravura, ko koya sa ^cbulia na lomalagi kei ira kecega sa tiko kina, io ko koya sa bulia na ka bula kecega, na ka kecega sa yavala, ka rawata mai vua na nodra bula.

2 Au sa kaya tale, dou rogoca na domoqu, de dou na ^amate kuserawa; ena ^bauwa dou sa sega ni vakasamataka kina ni sa oti na vula i katakata, sa cava na ^ctatamusuki, ka sega ni vakabulai na yalomudou.

3 Dou vakarorogo vei koya na ^adautataro vei Tamana, io ki vua sa vakamamasu tiko vei koya ena vukumudou—

4 A sa kaya: Tamaqu, mo ni nanuma na nona ^ararawa ka

vakamatei ko koya sa ^btawacala, ko koya ko ni sa daulomana vakalevu; raica na nona dra na Luve-muni sa mai vakadavei, na nona dra ko koya ko ni sa solia mai mo ni ^cvakalagilagi kina;

5 Ia Tamaqu, mo ni lomani ira na wekaqu oqo ka ra sa ^avakabauta na yacaqu, io me ra lako mai vei au ka rawata na ^bbula tawavakaiyalayala.

6 Dou vakatudaliga na lewe ni noqu lotu, dou vakarorogo kece mai na italatala qase, ka rogoca na domoqu ^aedaidai, io dou kakua ni vakaukauwataka na lomamudou;

7 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, koi Au na ^aAlifa kei na Omeka, na ivakatekivu kei na ivakataotioti, na rarama kei na vu-nibula kei vuravura—na ^brarama sa cilava na butobuto, ia na butobuto sa sega ni kunea.

8 Au sa lako mai vei ira na kai noqu, ka ra qai sega ni ciqomi au na kai noqu; ia ko ira kecega sa vakabauti au, au sa solia vei ira na ^akaukauwa me ra kitaka e levu na cakacaka e ^bveivakurabuitaki, ka yaco me ra ^cluve ni Kalou; io ko ira kecega sa ^avakabauta na yacaqu, au sa solia vei ira na kaukauwa me ra rawata kina na ^bbula tawamudu.

45 1a DV Lotu i Jisu Karisito.
b V&V 50:35.
c Jere. 14:22;
3 Nif. 9:15; V&V 14:9.
DV Buli, iBulibuli.
2a Alama 34:33–35.
b Maci. 24:44.
c Jere. 8:20;
V&V 56:16.
DV Tatamusuki.

3a V&V 62:1.
DV Dautataro.
4a V&V 19:18–19.
DV Sorovaka,
Veisorovaki.
b Ipe. 4:15.
c Joni 12:28.
5a V&V 20:25; 35:2; 38:4.
b Joni 3:16.
6a Ipe. 3:13;

V&V 64:23–25.
7a iVakata. 1:8; 21:6;
V&V 19:1.
b Joni 1:5.
8a Maci. 10:1.
DV Kaukauwa.
b DV Cakacaka Mana.
c DV Luve ni Kalou.
d DV Vakabauta.
e V&V 14:7.

9 Raica au sa solia yani ki vura-vura na noqu ^aveiyalayalati ^btawamudu, io me nodra rarama na kai vuravura, ka ^civakarau vei ira na noqu tamata, io me ra muria na ^dMatanitu Tani, ka ^edautukutuku yani me caramaka na sala e mataqu.

10 O koya mo dou curuma yani koi kemudou, ia ko koya sa curuma, au na veivosaki vata kaya me vaka ka' u a dau kitaka vei ira e liu, ia au na vakaraitaka vei kemudou na ^akaukauwa ni noqu vosa.

11 O koya, mo dou vakatudaliga kece mai, ka' u na qai vakatakila vei kemudou na noqu vuku—na nona vuku ko koya dou sa vakatoka me Kalou i ^aInoki, kei ira na nona tamata.

12 Ko ira era a kau ^atani mai vuravura, au qai ciqomi ira—na ^bkoro levu sa maroroi tu me yacova ni sa yaco mai na siga ni caka dodonu—na siga era a vakasaqara na tamata yalosavasava kecega, ka ra a sega ni kunea ena vuku ni ivalavala ca kei na itovo vakasisila;

13 Ka ra sa vakatusa ni ra a tiko ^avulagi ga ka veilakoyaki voli e vuravura;

14 Raica a ^ayalataki vei ira ni ra

na kunea ka raica vakaidina ena yagodra.

15 O koya mo dou vakarorogo, ka' u na veivosaki kei kemudou, io au na vosa ka parofisai vei kemudou me vaka au a dau kitaka vei ira ena gauna e liu.

16 Kau na vakaraitaka vakavinaka me vaka na noqu ^avakaraitaka vei iratou na noqu tisaipeli, ni' u a tucake tu vakayago e matedratou ka vosa vei iratou ka kaya: Me vaka ni dou sa taroga vei au na ^bivakatakilakila ni noqu lako mai, ena siga au na lako mai kina ena veio ni lomalagi ena noqu lagilagi, me' u vakayacora na veika au a yalayala kina vei ira na nomudou qase,

17 Me vaka ni dou sa okata me gauna ni veivakabobulataki na nodrau ^aveitawasei tu vakabalavu na yagomodou kei na ^byalomudou, au na vakaraitaka vei kemudou na gauna ena yaco kina na siga ni veivueti, kei na nodra ^cvakalesui mai na Isireli era sa ^aveiseyaki tu.

18 Ia oqo dou sa raica na valetabu sa duri tu oqo mai Jerusalemi, io dou sa vakatoka me vale ni Kalou, ka ra kaya na nomudou meca ni na sega ni bale rawa na vale oqo.

9a Jere. 31:31–34;
Moma. 5:20.

b DV Veiyalayalati Vou
ka Tawamudu.

c 2 Nif. 29:2.

d Ais. 42:6;
2 Nif. 10:9–18.

e Mala. 3:1.

10a Ais. 41:21;
V&V 50:10–12.

11a Mosese 7:69.

12a vjs iVakate. 14:30–34
(Ai Kuri);

V&V 38:4;
Mosese 7:21.

b Mosese 7:62–64.

DV Saioni.

13a Ipe. 11:13;
1 Pita 2:11.

14a Ipe. 11:8–13;
Mosese 7:63.

16a Maci. 24;

Luke 21:7–36;
JS—M 1.

b DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.

17a V&V 138:50.

b DV Yalo.

c DV Isireli—Na
vakasoqoni kei Isireli.

d 1 Nif. 10:12–14.

DV Isireli—Na
veiseyaki kei Isireli.

19 Ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena yaco na veivakarusaiki na itabatamata oqo me vaka na daubutako ena bogi, ia era na vakacacani ka veiseyaki ki na veivanua kecega na matatamata oqo.

20 Ia na valetabu dou sa raica tu oqo, ena talaraki sobu ka na sega ni vo e dua na vatu sa veitaqataqai.

21 Ka na qai yaco, ni na sega mada ni sa takali yani na itabatamata ni Jiu ka ra bula tiko oqo, sa na yaco na veivakarusaiki levu kau sa tukuna oti tiko me baleti ira.

22 Dou sa kaya dou sa kila ni sa voleka na ^aivakataotioti kei vuravura; dou sa kaya tale ga dou sa kila ni na takali yani na lomalagi kei na vuravura;

23 Ia ena vuku ni ka oqo, dou sa kaya vakaidina kina, ni na vakaidina kina; ia na veika au sa tukuna vei kemudou ena sega mada ni takali me yacova ni sa yaco oti na veika kece oqo.

24 Kau sa tukuna vei kemudou na veika oqo me baleti Jerusalemi; ia ni sa yaco mai na siga koya, era na qai ^aveiseyaki ki na veimatanitu kecega na kedra ivovo;

25 Ia era na ^avakasoqoni vata tale; ia era na tu ga me yacova ni sa yaco na nodra gauna na ^bMatanitu Tani.

26 Ia ena siga ^ako ya dou na rogoca na ^bivalu, kei na irogorogo ni

valu, ena yavavala ko vuravura taucoko, ka ra ^ckani yatedra na tamata, io era na kaya ni na ^avakaberabertaka na nona lesu tale mai na Karisito me yacova na ivakataotioti kei vuravura.

27 Raica ena batabata mai na nodra loloma na tamata, ia ena tubu vakalevu sara na itovo ca.

28 Ia ni sa yaco mai na nodra gauna na ^aMatanitu Tani, ena cila yani e dua na ^brarama vei ira sa tu ena butobuto, io sai koya na taucoko ni noqu kosipeli;

29 Ia era na sega ni ^aciqoma; ni ra sa sega ni raica na rarama, ka ra sa vagoleya tani mai vei au na ^blomadra ena vuku ni nodra ^civakavuvuli na tamata.

30 Ia ena itabatamata oqori, ena yaco kina na nodra gauna na Matanitu Tani.

31 Raica e so era na bula tiko ena itabatamata oqori, ka na raica na ^aveivakanakuitataki rabailevu ena yaco ni bera ni ra mate; io ena robotana vanua taucoko e dua na matetaka veivakatalai.

32 Ia ko ira na noqu tisaipeli era na ^atudei tu ena veivanua tabu, ka sega ni yavalati rawa; ia ena kedra maliwa na tamata ca, era na tabalaka cake na domodra na tamata ka ^bvosa vakacacataka na Kalou ka mate yani.

22a DV Vuravura—Na icavacava ni vuravura.

24a 2 Nif. 25:15.

25a Nie. 1:9;

Ais. 11:12–14;

1 Nif. 22:10–12;

2 Nif. 21:12–14.

b Luke 21:24.

26a DV Veisiga e Muri,

Veisiga Edaidai.

b V&V 87;

JS—M 1:23.

c Luke 21:26.

d 2 Pita 3:3–10.

28a 1 Nif. 15:13.

b DV Rarama, Rarama

i Karisito;

Vakalesui Mai ni

Kosipeli.

29a Joni 1:5.

b Maci. 15:8–9.

c V&V 3:6–8; 46:7;

JS—AT 1:19.

31a V&V 5:19–20;

97:22–25.

32a V&V 101:21–22, 64.

b iVakata. 16:11, 21.

33 Ka na yaco talega na ^atavuki ni vanua ena veivanua e vuqa, kei na veivakararawataki levu; ia era na vakaukauwataka vei au na tamata na lomadra, ka ra na laveta na nodra ^biseleiwau me ra veivala vakataki ira, ka ra na veivakamatei vakataki ira.

34 Ia oqo, ni'u sa vosataka koi au na Turaga, na veivosa oqo, vei ira na noqu tisaipeli, era sa lomaleqa kina.

35 Kau sa qai kaya vei ira: Dou kakua ni ^ararawa, ni, ena gauna sa yaco kina na veika oqo, mo dou kila sara ni sa vakayacori na veika kecega sa yalataki vei kemudou.

36 Ia ni sa tekivu me cila yani na rarama, ena cilavi ira me vaka na vosa vakatautauvata au na tukuna vei kemudou—

37 Dou rai yani ka raica na vu ni ^alolo, dou wadrava matua tiko e matamudou, ka dou na kaya beka ni sa lavouvou mai na tabana ka tubu na drauna, ni sa voleka sara na vulaikatakata;

38 Ena vakakina ena siga koya ni ra sa raica na veika oqo, era na qai kila ni sa voleka na kena gauna.

39 Ka na qai yaco ni ko ira sa ^arevaki au era sa na ^bnamaka tiko na kena yaco mai na ^csiga levu

koya ni Turaga, io na ^divakatalakila ni nona lako mai na ^eLuve ni Tamata.

40 Ka ra na raica na ivakatakilakila kei na ka e veivakurabuitaki, ni ra na vakaraitaki mai lomalagi e cake, kei na vuravura e ra.

41 Io era na raica na dra, kei na ^abukawaqa, kei na o kubou.

42 Ia ni sa bera ni yaco na nona siga na Turaga, ena vakabutobutotaki na ^amatanisiga ka vuki na vula me dra, ka lutu mai na veikalokalo ni lomalagi.

43 Raica era na qai soqoni vata mai ki na vanua oqo na kena ivovo;

44 Oti era na qai vakasaqarai au, ia, raica, au na lako dina mai; ka ra na raici au ena veio ni lomalagi, ni'u vakaisulu tu ena kaukauwa kei na ^alagilagi levu; vata kei ira na agilosu yalosavasava; ia ko ira sa sega ni ^bwaraki au, era na muduki tani.

45 Ia ni sa bera ni tau na liga ni Turaga, ena uvuca mada na nona ^adavui e dua na agilosu, ka ra na qai ^btucake mai ko ira na yalododonu era sa moce no, me ra veitata kei au ena ^co.

46 Ia, ko sa kalougata kevaka ko sa moce koto ena ^avakacegu; ia me vaka ni dou sa raici au ka kilai au

33a V&V 43:18; 88:87–90.

b V&V 63:33.

35a Maci. 24:6.

37a Mari. 13:28;
Luke 21:29–31.

39a V&V 10:55–56.
dv Rere—Rerevaka
na Kalou;
Talaingarawa.
b 2 Pita 3:10–13;

V&V 35:15–16;

Mosese 7:62.

c dv iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.

d dv iVakatakilakila ni
Veigauna.

e dv Luve ni Tamata.

41a V&V 29:21; 97:25–26.

42a Joeli 2:10;

iVakata. 6:12;

V&V 88:87; 133:49.

44a dv Jisu Karisito—Na
lagilagi i Jisu Karisito.

b Maci. 24:43–51;

Mari. 13:32–37.

45a V&V 29:13; 43:18.

b V&V 88:96–97.

dv Tucake Tale.

c 1 Cesa. 4:16–17.

46a Alama 40:12.

oqo, dou ^blako tale ga mai vei au ‘me bula kina na yalomudou, io me taucoko sara na nomudou se-reki; ka ra na soqoni vata mai na yalododonu mai na yasai vura-vura e va.

47 Raica ena qai tau na ^alewa ni Turaga ki na veimatanitu.

48 Ia ena qai tu na Turaga ena ^aulunivanua oqo, ia ena kavida rua, ka na ^bsakure ko vuravura, ka suaigelegele vaka ka vaka, io ena yavavala ^atale ga ko lomalagi.

49 Raica ena vosa na Turaga ka rogo na domona ki na iyalayala kei vuravura; era na ^atagi na veimatanitu, ka ra na kila na nodra cala ko ira sa dredre.

50 Ena rarawa sara ko koya sa dauveivakalialiai, ka na oti na vei-vakacacani; ia ko ira sa dauyadra me ia na ka e sega ni dodonu, era na tamusuki sobu ka biu ki na bukawaqa.

51 Era na qai ^avakaraici au mai na ^bJiu ka taroga: A we li ni cava oqori e ligamu kei na yavamu?

52 Ia era na qai kila ni sai Au na Turaga; ni’u na kaya vakaoqo vei ira: Na mavoa oqo sai koya na mavoa au a ^avakamavoataki kina ena vale ni wekaqu. Raica sai au ga sa laveti cake. Koi Au ko Jisu ka a

^blauvako ki na kauveilatai. Raica sai au na Luve ni Kalou.

53 Ia era na qai ^atagicaka na nodra caka cala; io era na tagicaka ni ra a vakararawataka na nodra ^btui.

54 Ia era na qai sereki na veimatanitu ^atawa lotu, io ko ira sa sega ni kila na lawa era na vakaitavi vakatikina ena imatai ni ^btucake tale; io ena ^csega soti ni bibi sara vei ira na lewa e baleti ira.

55 Ka na qai ^avesu tu ko ^bSetani, ka na sega ni rawata na lomadra na luve ni tamata.

56 Ia ena ^asigasiga ko ya, ni’u sa lako mai ena noqu lagilagi, sa na qai vakayacori na vosa vakatautauvata ka’u a tukuna me baleti iratou na ^bgoneyalewa savasava e le tini.

57 Ia ko ira sa yalomatua ka vakabauta na ^adina, ka ra sa taura na Yalo Tabu me nodra ^bidusidusi, ka ra qai sega ni ^crawai—au sa kaya vakaidina vei kemudou, era na sega ni tamusuki sobu ka biu ki na ^abukawaqa, raica era na tu ena sigasiga ko ya.

58 Ia ena qai soli vei ira ko ^avuravura me nodra ^bivotavota vakawa; a ra na tubu me lewe levu ka kaukauwa mai, era na ^ctubu cake ka sega ni ivalavala ca ko

46 *b* Ais. 55:3.
c DV Bula Tawamudu.
 47 *a* V&V 1:12–16.
 48 *a* Saka. 14:4.
b V&V 43:18; 88:87.
c Joeli 3:16;
 V&V 49:23.
 49 *a* V&V 87:6.
 51 *a* Saka. 12:10.
b DV Jiu.
 52 *a* Saka. 13:6.
b DV Vakamatei ena

Kauveilatai.
 53 *a* iVakata. 1:7.
b Luke 23:38;
 Joni 19:3, 14–15.
 54 *a* Isi. 36:23; 39:21.
b DV Tucake Tale.
c V&V 75:22.
 55 *a* iVakata. 20:2;
 1 Nif. 22:26;
 V&V 43:31; 88:110.
b DV Tevoro.
 56 *a* DV iKarua ni Lako Mai

nei Jisu Karisito.
b Maci. 25:1–13;
 V&V 63:54.
 57 *a* DV Dina.
b DV Yalo Tabu.
c JS—M 1:37.
d V&V 29:7–9; 63:34;
 64:23–24; 101:22–25.
 58 *a* DV Mileniumi.
b Maci. 5:5.
c V&V 63:51;
 101:29–31.

ira na luvedra, io era na rawata na ^aveivakabulai.

59 Raica ena tiko ena kedra ^ama-liwa na Turaga, ka na serauni ira na nona lagilagi, io ena nodra tui ka nodra ^bdaunilewa.

60 Ia oqo, raica, au sa kaya vei kemudou, ena sega ni soli vei kemudou mo dou kila e dua tale na ka me baleta na iwase oqo, me yacova ni sa vakadewataki na ^aVeiyalayalati Vou, ena kilai mai kina na veika kece oqo.

61 O koya au sa vakadonuya kina vei iko mo sa vakadewataka oqo, me rawa ni o vakarautaki iko kina ki na veika ena yaco mai.

62 Ni'u sa kaya vakaidina vei kemudou, ni sa waraki kemudou tu na veika lelevu;

63 Dou sa rogoca na ^aivalu ena veivanua tani; ia, raica, au sa kaya vei kemudou, sa volekati kemudou sara, io ena mata ni nomudou katuba, ia ena sega soti ni dede dou sa na rogoca na ivalu ena nomudou vanua.

64 A ka oqo au sa kaya kina vei kemudou koi Au na Turaga, dou vakasoqoni kemudou tani mai na veivanua mai na ^atokalau, dou vakasoqoni kemudou vata vakataki kemudou na italatala qase ni noqu lotu; dou lako yani ki na veivanua

ena ra ka vunauci ira na tamata me ra veivutuni, ia ko ira kecega sa veivutuni, dou tauyavutaka vei ira na noqu lotu.

65 Ia mo dou duavata sara ka yalovata, dou kumuna vata na nomudou iyau ka ^avolia me nomudou ivotavota vakawa na vanua ena vakatakilai vei kemudou.

66 Ia ena vakatokai ko ^aJerusalemi Vou, na ^bvanua ni ^cvakacegu, na ^didrodro kei na nodra itikotiko na nona yalododonu na Kalou sa Cecere Sara;

67 Ena tiko kina na iserau ^alagilagi ni Turaga, ka na tiko tale ga kina na nona rerevaki na Turaga, ia era na sega ni curu rawa kina na tamata ca, ia ena yacana ko Saioni.

68 Ka na qai yaco ena kedra maliwa na dau caka ca, ni ko ira kecega era na sega ni cola iseileiwau me vala kei na wekana, me dro ki Saioni me bula kina.

69 Ka ra na ^asoqoni vata yani kina na veimatanitu kecega e rukui lomalagi; ka ni sai ira duadua ga oqo na matatamata era na sega ni veivaluvaluti vakataki ira.

70 Era na qai kaya na tamata ca: Me da kakua sara ni la'ki valuti Saioni, raica era sa rui vakarerevaki na lewei Saioni; eda na sega ni rawati ira.

58 *d* DV Vakabulai.

59 *a* V&V 29:11; 104:59.

b iVakate. 49:10; Saka. 14:9; V&V 38:21–22.

60 *a* DV iVakadewa nei Josefa Simici (VJS). Raica talega na Veitikina Digitaki mai na iVakadewa nei

Josefa Simici ni iVolatabu.

63 *a* V&V 38:29; 87:1–5; 130:12.

64 *a* V&V 42:64.

65 *a* V&V 63:27.

66 *a* Ica 13:5–6; Mosese 7:62; Y ni V 1:10. DV Jerusalemi Vou;

Saioni.

b V&V 57:1–3.

c DV Sautu, Vakacegu.

d Ais. 4:6; V&V 115:6.

67 *a* V&V 64:41–43; 97:15–18.

DV Jisu Karisito—Na lagilagi i Jisu Karisito.

69 *a* iVaka. 30:3; Jere. 32:37–39; V&V 33:6.

71 Ka na qai yaco ni ra na vaka-soqoni tani mai na veimatanitu kecega o ira na buladodonu, ka ra na lako mai ki Saioni, ka lagata voli na sere ni reki tawavakaiyalayala.

72 Ia oqo au sa kaya vei kemudou, mo dou kakua mada ni tukuna yani na veika oqo me kila ko vuravura me yacova na gauna sa dodonu kina vei au, mo dou vakayacora ga na nomudou cakacaka e matadra na tamata, kei na matadra na nomudou meca, me ra kakua kina ni kila na nomudou cakacaka me yacova na gauna dou

sa vakacavara kina na veika au sa vakarota vei kemudou;

73 Ia ni ra sa kila, era na qai vakananuma na veika oqo.

74 Ni ena gauna sa na basika mai kina na Turaga ena “vakarerevaki sara vei ira, io ena kani ira sara na rere, era na tu ga vakayawa, ia era na sautaninini.

75 Ia era na rere na veimatanitu ena nona vakarerevaki na Turaga, era na rerevaka na nona lagilagi kei na nona kaukauwa. Ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 46

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, me tukuna ki na lotu, mai Katiladi, Oaio, ena 8 ni Maji, 1831. Ena veigauna taumada oqo ni Lotu, e se bera ni tauyavutaki rawa e dua na ivalavala tudei ni kena liutaki na veisoqoni ni Lotu. Ia sa vakabau raraba tu ga me ra tiko wale ga ena soqoni ni sakaramede kei na soqoni ni lotu ko ira na lewe ni lotu kei ira era sa vakadikeva tiko vagumatua na Lotu. E qai vakaraitaki mai ena ivakatakila oqo na nona inaki na Turaga me baleta na kena cicivaki ka liutaki na soqoni vakaoqori kei na Nona idusidusi ena vakasaqarai kei na kilai ni isolisoli ni Yalo.

1–2, Me ra liutaka na veisoqoni na italatala qase ni lotu me vaka na veivakauqeti ni Yalo Tabu; 3–6, Me ra kakua ni vakuai ena lotu ni sakaramede ko ira sa vakasaqara tiko na dina; 7–12, Kerea vua na Kalou ka vakasaqara na isolisoli ni Yalo; 13–26, Sa tuvai e so na isolisoli oqori; 27–33, Sa soli na kaukauwa vei ira na iliuliu ni lotu me ra rawa ni kila na isolisoli ni Yalo.

Dou vakatudaliga, oi kemudou na tamata ena noqu lotu; niu sa kaya vakaidina vei kemudou, sa tukuni vei kemudou na veika oqo me “yaga vei kemudou, ka mo dou vuku kina.

2 Ia e dina ga ni sa tu na veika sa volai, ia sa dau soli tu vei ira na “qase ni noqu lotu mai na ivakatekivu, ka na vaka tu ga kina, me ra ^bliutaka na soqoni me vaka

74a Sefa. 2:11.
46 1a 2 Timo. 3:16–17.

2a Alama 6:1.
b Moro. 6:9;

V&V 20:45.

na veidusimaki kei na veituberi ni Yalo Tabu.

3 Ia dou sa vakaroti mo dou kakua sara ni ^avakasava tani e dua mai na nomudou soqoni dola raba sa caka e matai vuravura.

4 Dou sa vakaroti talega mo dou kakua ni vakasava tani e dua na lewe ni ^alotu mai na nomudou soqoni ni sakaramede; ia, kevaka e dua sa talaidredre, me kakua mada ni ^bvakaitavi kina me yacova ni sa veivutuni.

5 Kau sa kaya tale vei kemudou, dou kakua ni vakasava tani e dua sa vakasaqara tiko vagumatua na matanitu mai na nomudou soqoni ni sakaramede—au vosa tiko me baleti ira era sega ni lewe ni lotu.

6 Kau sa kaya tale vei kemudou, me baleta na nomudou soqoni ni ^aveivakadeitaki, kevaka e tiko kina e dua e sega ni lewena na lotu, ka sa vakasaqara tiko vagumatua na matanitu, dou kakua ni vakasava tani.

7 Raica dou sa vakaroti mo dou ^akerea vua na Kalou na veika kecega, ko koya sa dau solia vakalevu; ia na veika sa vakadinadinataka vei kemudou na Yalo, mo dou kitaka sara ena ^bsavasava ni yalomudou, io mo dou lako vakadodonu e mataqu, ka ^cnanuma tiko na vua ni nomudou

vakabulai, ka vakayacora na ka kecega ena masumasu kei na ^dvakavinavinaka, me kakua kina ni ^erawai kemudou na yalo e dauveivakacalai, se na ivunau ni ^ftevororo, se na ^givakaro ni tamata; raica e so sa vu mai vua na tamata ka so tale sa vu mai vua na tevororo.

8 Ia, dou qarauni kemudou vinaka, mo dou kakua ni vakacalai; dou ^avakasaqara vagumatua na isolisoli uasivi duadua mo dou kakua kina ni vakacalai, mo dou dau nanuma tikoga na inaki era a soli kina;

9 Ni'u sa kaya vakaidina vei kemudou, sa soli na veika oqo me yaga vei ira sa lomani au ka muria na noqu ivakaro kece sara, io vei koya sa segata sara me vakayacora; io me yaga vei ira kecega sa vakasaqara se kerea vei au, io vei ira sa sega ni kerea e dua na ^aivakatakilakila me ra ^brawata kina na nodra gagadre ca.

10 Ka dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au gadreva mo dou dau nanuma tikoga, ka maroroya tikoga ena nomudou ^avakanananu na ^bveisolisoli oqori, sa soli ki na lotu.

11 Raica sa sega ni rawata na isolisoli kecega na tamata yadua; ni sa vuqa tu na isolisoli, ka sa soli

3a 3 Nif. 18:22–25.

DV Veitokani.

4a DV Lotu i Jisu Karisito.

b 3 Nif. 18:26–32.

DV Sakaramede.

6a OYA me baleta na nodra vakadeitaki o ira era se qai paitaisotaki wale.

7a Jeme. 1:5–6;

V&V 88:63.

b DV iValavala Tabu.

c DV Vakananuma.

d Same 100;

Alama 34:38.

DV Vakavinavinaka.

e 1 Timo. 4:1–4;

V&V 43:5–7.

f DV Tevororo.

g V&V 3:6–7; 45:29.

8a 1 Kori. 12:31.

9a DV iVakatakilakila.

b Jeme. 4:3.

10a DV Vakasama.

b 1 Kori. 14:12.

DV iSolisoli Eso ni Yalo.

ki na tamata “yadua mai vua na Yalo ni Kalou.

12 Sa soli e dua vei ira e so, ka dua tale vei ira e so tani, io me dui yaga vei ira.

13 Raica sa soli vei ira e so ena cakacaka ni Yalo Tabu, me ra ^akila ni sai Jisu Karisito na Luve ni Kalou, ka ni a vakoti ki na kauveilatai ena vuku ni ivalavala ca ni vuravura.

14 Sa soli vei ira e so tale, me ra ^avakabauta na nodra vosa; raica era na rawata na bula tawamudu kevaka era sa yalodina tiko ga.

15 Kei na dua tale, sa soli vei ira e so tale ena cakacaka ni Yalo Tabu, me ra kila na ^aduidui ni itavi ni vei qaravi, me vaka sa vinaka vua na Turaga e duabau ga, me vaka sa donu vua na Turaga, me veiganiti kei na nona loloma uasivi, me vaka na kedra ituvaki na luve ni tamata.

16 Kei na dua tale, sa soli mai vua na Yalo Tabu vei ira eso me ra kila na duidui ni veicakacaka, se era sa mai vua na Kalou, me soli kina na veivakatakilai ni Yalo ki na tamata yadua me yaga vei ira kece.

17 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa soli vei ira e so tale ena cakacaka ni Yalo ni Kalou, me ra kila na vosa ni ^ayalomatua.

18 Ki vua tale e dua sa soli me kila na vosa ni ^akila ka, me ra vakavulici kina na tamata kecega me ra vuku ka kila ka.

19 Kei na dua tale, sa soli vei ira eso na ^avakabauta me ra vakabulai kina;

20 Ka vakakina vei ira tale eso sa soli kina na vakabauta me ra ^aveivakabulai kina.

21 Ka dua tale, sa soli vei ira eso me ra ^acaka mana;

22 Ka sa soli vei ira e so tale me ra ^aparofisai;

23 Kei ira e so tale me ra kila na ^aduidui ni isolisoli vakayalo.

24 Ka dua tale, sa soli vei ira eso me ra vosataka na ^adui vosavosa;

25 Ia sa soli vei ira e so tale me ra vakadewataka na vosa tani e so.

26 Raica sa vu mai vua na Kalou na ^aveisolisoli kece oqo, io me yaga vei ira na ^bluve ni Kalou.

27 Ka sa soli vua na ^abisopi ni lotu, ka vakakina vei ira sa lesia na Kalou ka tabaka me ra vakatawana na lotu ka me ra italatala qase ni noqu lotu, me na soli vei ira me ra ^bkila na duidui ni veisolisoli oqori, de so vei kemudou sa kaya sa tu vua, ia sa sega ni vu mai vua na Kalou.

28 Ka na qai yaco, ko koya sa ke-rekere ena veivakauqeti ni ^aYalo, ena ciqoma ena Yalo;

29 Ia ena soli vei ira e so na

11 a 1 Kori. 12:4-11.

13 a DV iVakadinadina.

14 a 3 Nif. 12:2.

DV Vakabauta.

15 a Moro. 10:8.

17 a Moro. 10:9.

DV Yalomatua, Vuku.

18 a DV Kila.

19 a V&V 42:48-52.

DV Vakabauta.

20 a DV Vakabula,

Veivakabulai.

21 a DV Cakacaka Mana.

22 a DV Parofisai.

23 a Mosese 1:13-15.

24 a DV iSolisoli ni Vosataka

na Vosa Tani.

26 a Moro. 10:8-19.

b DV Luve ni Kalou.

27 a DV Bisopi.

b DV Kila na Duidui,

iSolisoli ni.

28 a V&V 88:64-65.

isolisoli kece oqo, me dua kina na iliului, me rawa ni yaga vei ira kece na lewenilotu.

30 Ko koya sa “kerekere ena vei-vakauqeti ni ^bYalo sa kerekere me vaka na “inaki ni Kalou; ia ena rawata vakaidina na ka sa kerea.

31 Ka dua tale, au sa kaya vei kemudou, na veika kecega me vakayacori ena yacai Karisito, na

veika kecega dou sa vakayacora ena Yalo Tabu;

32 Raica sa kilikili sara mo dou “vakavinavinakataka vua na Kalou ena veivakauqeti ni Yalo, na veivakalougatataki kecega dou sa vakalougatataki kina.

33 Ia mo dou ivalavala “savasava ka ^bcaka dodonu tikoga e mataqu. Io me vakakina. Emeni.

WASE 47

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Katiladi, e Oaio, ena 8 ni Maji, 1831. A sega ni vinakata taumada ko Joni Witima, o koya a sa veiqaravi oti mada vakavunivola vua na Parofita me taura na itutu vaka daunitukutuku makawa ka daunitukutuku, me sosomitaki Oliva Kaudari. A vola kina, “Au sega ni via cakava kevaka e vakatau vei au ia au vinakata me vakayacoriga na loma ni Turaga, ia kevaka e vinakata ko koya, au gadreva me vakatakila mai vei Josefa na Daurairai.” Ni oti nona ciqoma o Josefa Simici na ivakatakila oqo. A ciqoma o Joni Witima ka veiqaravi ena itutu sa lesi kina.

1–4, *Sa lesi ko Joni Witima me qarava na itukutuku ni Lotu ka me vunivola tale ga vua na Parofita.*

RAICA au sa lewa me itavi i Joni na noqu tamata, me dau vola ka maroroya tiko e veigauna e dua na “itukutuku ni lotu, ka me vu-kei iko Josefa na noqu tamata, me vola na itukutuku ni veika kece sa vakatakilai vei iko, me yacova ni sa kacivi ki na veitavi tale eso.

2 Dua tale, au sa kaya vakaidina

vei iko, sa rawa tale ga me laveta cake na domona ena veisoqoni kevaka e vinakati.

3 Ka dua tale, au sa kaya vei iko, me na lesi ko koya me na dau vola na itukutukuvola ni lotu kei na itukutuku makawa ni’u sa lesi Oliva Kaudari ki na dua tale na cakacaka.

4 Ia, ena soli vua, ena veigauna e yalodina kina, mai vua na “Dauveivakacegui, me vola na veika oqo. A sa vakakina. Emeni.

30a V&V 50:29.
b DV Yalo Tabu.
c 2 Nif. 4:35.
32a 1 Vei. 16:8–15;

1 Cesa. 1:2; Alama 37:37;
V&V 59:7, 21.
DV Vakavinavinaka.
33a DV iValavala Savasava.

b DV iValavala Tabu.
47 1a V&V 69:2–8; 85:1–2.
4a DV Dauveivakacegui;
Yalo Tabu.

WASE 48

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 10 ni Maji, 1831. Sa taroga na Parofita vua na Turaga na sala me rawata kina na qele me ra tawana na Yalododonu. Oqo e dua na tikina bibi, ni ra sa toki tiko mai na lewe ni Lotu mai na tokalau kei Amerika, ena nodra talairawarawa ki na ivakaro ni Turaga me ra soqoni vata yani ki Oaio (raica na wase 37:1-3; 45:64).

1-3, *Me ra wasea na Yalododonu mai Oaio na nodra qele vei ira na wekadra; 4-6, Me ra voli qele na Yalododonu, me ra tara e dua na koro levu, ka muria na nodra ivakasala na nodra vakaillesilesi vakatulewa.*

E GANITA mo dou sa toka dei mada ga ena gauna oqo ena nomudou itikotiko, ni veirauti kei na veika dou sa rawata.

2 Ia kevaka e tiko na nomudou qele, dou “wasea vei ira na wekamudou ka ra lako mai na tokalau;

3 Ia kevaka e sega na nomudou qele, me ra qai voli qele ena veiyasana vakavolivolita, me vaka e vinaka vei ira, ni sa dodonu ka ganita me dua na vanua me ra bula tiko kina ena gauna oqo.

4 Sa dodonu ka ganita sara mo dou maroroya na kena levu ga ni ilavo dou rawa ni maroroya rawa, ia mo dou rawata na veika kece

dou rawa ni rawata ena gaunisala dodonu, ni yaco mai na gauna dou sa rawa ni “volia na qele me nomudou ivotavota vakawa, ia na koro sara ^bmada ga.

5 Me se tei kakua mada ni vakatakilai na vanua; ia ni ra sa yaco mai na wekamudou mai na tokalau me ra qai lesi eso na “turaga, ka na qai soli vei ira na kaukauwa me ra ^bkila kina na vanua, se me na qai vakatakilai vei ira.

6 Ia era na qai lesi me ra la’ki volia na qele, ka tauyavutaka sara na “koro; ia me sa na qai tekivu na nomudou vakasoqoni vata kei na nomudou matavuvale, na tamata yadua kei na nona ^bmatavuvale, me vaka na ituvaki ni nona bula, ka me vaka na veika sa lesia vua na mataveiliutaki kei na bisopi ni lotu, me vaka na lawa kei na ivakaro dou sa ciqoma, kei na kena dou na qai ciqoma ni oti eke. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 49

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 7 ni Me, 1831, me tukuni vei Sidini Rikitoni,

48 2a DV Qaravi ni Tiko
Vinaka.
4a V&V 57:4-5.

b V&V 42:35-36;
45:65-67.
5a V&V 57:6-8.

b V&V 57:1-3.
6a DV Jerusalemi Vou.
b V&V 51:3.

Pali P. Pereta kei Limeni Kopeli. Sa ciqoma na kosipeli ko Limeni Kopeli, ia e sa muria tiko ga e so na ivakavuvuli ni lotu Seka (United Society of Believers in Christ's Second Appearing [Na iSoqosoqo Cokovata ni Vakabauti ni iKarua ni Lesu mai i Karisito]) ka dau lewena tu e liu. Eso na nodra vakabauta na Lotu Seka oya ni sa Lako oti Mai vakarua ko Karisito, ia a yalewa ena iKarua ni Nona Lako Mai ka yacana ko Ana Li. Era sega ni nanuma ni yaga na papitaiso ena wai. Era sega ni duavata kei na vakamau ka vakabauta na bula e sega kina na vakawati kei na veiyacovi. Eso talega na Seka era vakatabuya na kana lewe ni manumanu. A volai kina vakaogo ena itukutuku makawa kei Josefa Simici, "Au a taroga na Turaga, me rawa ni vakamatatataki vinaka na tikina oqori, ka sa mani vakatakilai mai na veika oqo." E vakalasui ena ivakatakila oqo e so na yavu ni vakabauta ni Lotu Seka. Eratou a kauta e dua na kena ilavelave na veiwekani ka tukuni e cake na yacadratou, ki na dua na nodra itikotiko na lotu Seka (volekati Kiliviladi, e Oaio) ka wilika taucoko sara vei ira, ia era a sega ni ciqoma.

1-7, Ena sega ni kilai na siga kei na auwa ena lesu mai kina na Karisito me yacova sara ni sa lako mai o Koya; 8-14, Sa kilikili me ra veivutuni na tamata, vakabauta na kosipeli, ka talairawarawa ki na veicakacaka vakalotu, me ra vakabulai kina; 15-16, Sa ilesilesi va-Kalou na vakamau; 17-21, Sa vakadonui na kana lewe ni manumanu; 22-28, Ena bulabula mai ko Saioni ka ra na seraka na Leimanaiti me vaka na rosi, ni bera na iKarua ni Lako Mai ni Turaga.

Dou vakatudaliga ki na noqu vosa koi kemudou na noqu tamata, io ko Sidini, kei Pali kei Limeni; ia raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, niu sa solia vei kemudou e dua na ivakaro mo dou lako yani ka "vunautaka na noqu kosipeli sa

solu vei kemudou, vei ira na lewe ni lotu Seka.

2 Raica, au sa kaya vei kemudou, era sa gadreva me ra kila vakatikina ga na dina, ka sega ni o koya taucoko, ni ra sa sega ni "dodonu e mataqu ka sa dodonu me ra veivutuni.

3 Ia, au sa talai kemudrau na noqu tamata, ko Sidini kei Pali, mo drau la'ki vunautaka vei ira na kosipeli.

4 Ka na tabaki talega ki na cakacaka oqo ko Limeni na noqu tamata, me na laki vakamacala vei ira, sega ni ena veika a "vulica mai vei ira, ia ena veika ga drau na vakavulici koya kina koi kemudrau na noqu tamata; ia au na vakalougatataki koya ni sa vakayacora vakakina, kevaka e sega ena sega ni kalougata.

5 Sa kaya vakaoqo na Turaga; ni sai Au na Kalou, ka'u sa "tala yani ki vuravura na Luvequ e Duabau ga me ^bvueti ira na kai vuravura, ka'u sa lewa me ra vakabulai ko ira sa vakabauti koya, ka ra ^ccu-druvi ko ira sa sega ni vakabauti koya—

6 Raica era sa cakava vua na "Luve ni Tamata na ka era sa vinnakata; ka sa taura na nona kaukauwa ena yasa ^bimatau ni nona "lagilagi, ka sa vakatulewa kina ena gauna oqo mai lomalagi, ka na vakatulewa tiko me yacova na gauna sa siro sobu mai kina ki vuravura me biuti ira kecega na meca e ^druku ni yavana, raica sa voleka sara na kena gauna—

7 Koi au, na Turaga na Kalou, au sa tukuna na ka oqo; ia na auwa kei na "tikinisiga ko ya, sa sega na tamata e kila, ko ira na agilosu mai lomalagi era sega tale ga ni kila, era na sega tu ga ni kila me yacova ni sa qai lako mai ko koya.

8 Ia, sa noqu gagadre me veivutuni na tamata kecega, ni ra sa "ivalavala ca kecega, vakavo ga ko ira au sa maroroya tu me yaga vei au, o ira na tamata ^byalosavasava dou sa sega ni kilai ira.

9 Ia, au sa tukuna vei kemudou, ni'u sa solia vei kemudou na noqu "veiyalayalati tawavakaiyalayala, io na veiyalayalati mai na ivakatekivu.

10 Kau sa vakayacora na ka kecega au a yalataka, ka ra na "cuva kina na ^bveimatanitu kecega e vuravura; ia kevaka e sega, era na vakalolovirataki, ia ko ira sa vakacerecerei ira vakataki ira, era na "vakamalumalumutaki.

11 Ia, au sa vakaroti kemudou mo dou "lako yani vei ira na tamata oqo, ka kaya vei ira, me vakataki Pita na noqu iapositolo e liu, ka kaya:

12 Dou vakabauta na yacana na Turaga ko Jisu, ko koya a tu e vuravura, ka na lako tale mai, na ivakatekivu kei na ivakataotioti;

13 Dou "veivutuni ka papitaiso ena yacai Jisu Karisito, me vaka na ivakaro tabu, me bokoci kina na ivalavala ca;

14 Ia ko koya sa kitaka vakakina ena ciqoma na "isolisoli ni Yalo Tabu, ena veitabaki ni ^bligadra na italatala qase ni lotu.

15 Ka dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko koya sa "vakatabuya na vakawati, sa sega

5a Joni 3:16-17;
V&V 132:24.
DV Jisu Karisito—Nona Dodonu.
b DV Dauveivueti;
Vueta, Vueti,
Dauveivueti.
c DV Cudruvi.
6a DV Luve ni Tamata.
b Cakacaka 7:55-56;
V&V 76:20-23.
c DV Jisu Karisito—Na lagilagi i Jisu Karisito.

d 1 Kori. 15:25;
V&V 76:61.
7a Maci. 24:36;
Mari. 13:32-37;
iVakata. 16:15;
V&V 133:11.
8a Kala. 3:22;
Mosa. 16:3-5.
b Ipe. 13:2;
3 Nif. 28:25-29.
9a iVakate. 17:7;
V&V 66:2.
DV Veiyalayalati Vou

ka Tawamudu.
10a Ais. 60:14.
b Saka. 2:11;
V&V 45:66-69;
97:18-21.
c Maci. 23:12.
11a DV Cakacaka ni Kaulotu.
13a 3 Nif. 27:19-20.
14a DV iSolisoli ni Yalo Tabu.
b DV Liga, Veitabaki ni.
15a 1 Timo. 4:1-3.

ni lesi mai vua na Kalou, ni sa ile-silesi mai vua na Kalou ki na tamata na ^bvakawati.

16 Ia na tamata yadua sa kilikili vakalawa me dua ga na ^awatina, a rau na yaco me le ^bduabau ga, io ena veika kece oqo me vakatau-cotaka kina ko ^cvuravura na inaki ni kena buli;

17 Raica me ra tawana na tamata, me vaka na nona ^aveibuli ni se ^bbera ni buli ko vuravura.

18 Raica ko koya sa vakatabuya na kana lewe ni ^amanumanu, me kakua ni kania na tamata, sa sega ni lesi mai vua na Kalou;

19 Ia, raica, na ^amanumanu ni vanua kei na manumanu vuka e macawa, kei na veika kecega sa tubu mai e vuravura e sa buli me yaga vei ira na tamata, io me ra kania ka vakaisulu kina, ka me rauti ira kece vakatautauvata.

20 Ia sa sega ni dodonu me dua e sivia na ka me ^atu vua ka sega vei ira na so, ia sa ivalavala ca kina ko ^bvuravura.

21 Ena ca vua na tamata sa ^avakadavea na dra se vakamaumutaka na lewe ni manumanu ka sega ni vakayagataka.

22 Kei na dua tale, au sa kaya

vakaidina vei kemudou, ni a sega ni ^alako mai na Luve ni Tamata me vaka e dua na yalewa, se dua na tagane sa vulagi lako e vuravura.

23 O koya mo dou kakua ni ^avakacalai kina, io mo dou tudei tikoga, dou ^bwaraka ga na gauna me yavalati kina ko lomalagi ka tataivatia na vuravura vaka ka vaka me vaka e dua na tamata sa mateni, io me vakacerecerei na ^cbuca, ka vakalolovirataki na ^aulunivanua, ka vakalogalogavinakataki na vanua sukusukura—ia oqo ena gauna sa na uvuca kina na agilosoi na nona ^cdavui.

24 Ia ni sa bera ni yaco na siga sa levu ni Turaga, era na bulabula sara na ^aJekope ena loma ni lekutu, ka ra na ^bseraka na Leimainaiti me vaka na rosi.

25 Raica ena ^abulabula sara ko Saioni ena ^bveidelana ka reki ena ulunivanua, ka ra na qai soqoni vata yani ki na vanua ka'u sa digitaka.

26 Raica, au sa kaya vei kemudou, dou lako yani me vaka ka'u sa vakaroti kemudou; dou veivutunitaka na nomudou ivalavala ca

15b iVakate. 2:18, 24;

1 Kori. 11:11.

DV Vakamau,
Vakamautaka.

16a Jeko. 2:27–30.

b iVakate. 2:24;

Maci. 19:5–6.

c DV Vuravura—Buli me
baleta na Tamata.

17a Mosese 3:4–5.

DV Buli, iBulibuli.

b DV Bula Taumada.

18a iVakate. 9:3;

1 Timo. 4:1–3.

19a V&V 89:10–13.

20a Cakacaka 4:32;

V&V 51:3; 70:14; 78:6.

b DV Vakavuravura.

21a vjs iVakate. 9:10–15

(Ai Kuri).

22a DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.

23a Maci. 24:4–5.

b 2 Pita 3:12;

V&V 45:39.

c Ais. 40:4;

V&V 109:74.

d Maika 1:3–4.

e Maci. 24:29–31.

24a 3 Nif. 5:21–26.

b Ais. 35:1;

2 Nif. 30:5–6;

3 Nif. 21:22–25;

V&V 3:20; 109:65.

25a V&V 35:24.

b iVakate. 49:26;

2 Nif. 12:2–3.

kecega; dou ^akerekere ka na soli vei kemudou; dou tukituki ka na dolavi vei kemudou.

27 Raica, au na liutaki kemudou ka ^amuri tale ga; io au na tiko ena

kemudou ^bmaliwa, raica dou na sega ni ^cvakamaduataki.

28 Raica, Koi Au ko Jisu Karisito, io au na lako ^avakidacala mai. Ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 50

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 9 ni Me, 1831. E tukuni ena itukutuku makawa kei Josefa Simici ni so vei ira na italatala qase era sega ni kila na vakaraitaki ni veiyalo duidui eso sa tu voli e vuravura ka mani soli kina na ivakatakila oqo ena vuku ni nona vakatataro me baleta na tikina oqo. Sa curu tiko vakalevu e so na yalo oqori vei ira na lewe ni lotu, a ra sa kaya e so vei ira, ni ra sa raica na raivotu kei na ivakatakila.

1–5, Era sa veilakoyaki voli e vuravura e vuqa na yalo e dauveivakacalai; 6–9, Era na ca ko ira na dauveivakaisini kei ira sa muduki tani mai na Lotu; 10–14, Me ra vunautaka na kosipeli, na italatala qase ena Yalo; 15–22, Me veivakararamataki na Yalo vei ira sa vunau kei ira sa vakarorogo; 23–25, Na ka sa sega ni veivakatataki cake, sa sega ni mai vua na Kalou; 26–28, Era na rawata na ka kecega ko ira era sa yalodina; 29–36, Ena rogoci na nodra masu ko ira era sa vakasavasavataki; 37–46, Sa iVakatawa Vinaka ka Uluvatu ni Isireli ko Karisito.

Dou vakatudaliga, oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, ka dolava na daligamudou ki na domo ni Kalou bula; dou muria na vosa ni yalomatua ka na tukuni yani

vei kemudou, me vaka na nomudou kerekere ka dou sa duavata kina ena ka e baleta na lotu, kei na yalo era sa veilakoyaki voli e vuravura.

2 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa tu e vuqa na yalo e ^adauveivakacalai, era sa veilakoyaki voli e vuravura me ra vakacalai ira na kai vuravura.

3 Ka vakatalega kina ni sa segata ko ^aSetani me vakacalai kemudou, io me lewai kemudou sara.

4 Raica, koi Au na Turaga, au sa raici kemudou, ka raica na veika vakasisila ena lotu sa ^avakatokai ena yacaqu.

5 Ia era na kalougata ko ira era sa yalodina ka ^avosota tiko, ni ra bula tiko se ni ra sa mate, ni ra na rawata na bula tawamudu.

26a V&V 88:63.

27a Ais. 52:12.

b 3 Nif. 20:22.

c 1 Pita 2:6;

V&V 84:116.

28a V&V 1:12.

50 2a V&V 129.

DV Yalo—Yalo ca.

3a Luke 22:31;

3 Nif. 18:18.

4a DV Jisu Karisito—

Taura vei keda na

yacai Jisu Karisito.

5a DV Vosota.

6 Ia ena ca ko ira sa “dauveivakacalai kei ira sa dauveivakaisini, ni sai ira oqori au na lewai ira, sa kaya vakaoqo na Turaga.

7 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, era sa tu na “dauveivakaisini ena kemudou maliwa, io era sa vakacala e so, ka sa solia kina na ^bkaukauwa vua na ‘meca; raica sa rawa me ra na vakabulai tale ko ^dira oqori;

8 Ia ko ira na dauveivakaisini era na kilai ka “muduki tani, se ni ra se bula tiko se ni ra sa mate, me vaka na noqu lewa; ka na ca vei ira sa muduki tani mai na noqu lotu, ni sa rawai ira ko vuravura.

9 Ia, raica me qarauni koya na tamata yadua de vakayacora na veika e sega ni dina ka dodonu e mataqu.

10 Ia oqo dou lako mai, sa kaya na Turaga, ena Yalo, vei ira na italatala qase ni nona lotu, me datou “veitalanoa mada, mo dou rawa ni kila kina;

11 Me datou veitalanoa mada me vaka ga na nodrau veitalanoa e matana votu e rua na tamata.

12 Raica ni sa vakamacala e dua na tamata, ena kila tale ga na tamata, io ni rau sa veivosaki ga vakatamata; ia sa vakakina koi Au na Turaga, au na veivosaki vakakina kei kemudou, mo dou “kila.

13 Ia, koi Au na Turaga au sa tarogi kemudou mada ena taro oqo—ena ilesilesi cava dou sa “tabaki kina?

14 Mo dou vunautaka na noqu kosipeli ena “Yalo, ko koya na ^bDauveivakacegui sa talai yani me vakatakila vei kemudou na ka dina.

15 Ia dou sa mai vakabauta tale e so na “yalo dou sa sega ni kila, ka dou ciqoma me vaka ni dou sa ciqoma mai vua na Kalou; dou sa caka dodonu li ena ka oqo?

16 Raica dou na dui sauma ga vakai kemudou na taro oqo; ia, au na yalololoma ga vei kemudou; io au na “vakaukauwataki koya sa malumalumu vei kemudou.

17 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko koya au sa tabaka ka tala yani me “vunautaka na vosa ni dina ena nona kaukauwa na Dauveivakacegui, ena Yalo ni ka dina, ena vunautaka li ena ^bYalo ni ka dina se ena dua tale na sala?

18 Ia kevaka sa caka ena dua tale na sala sa sega ni mai vua na Kalou.

19 Ka dua tale, o koya sa ciqoma na vosa ni dina, sa ciqoma li ena Yalo ni ka dina, se ena sala tani tale e so?

20 Kevaka sa caka ena dua tale

6a DV Vakaisini, Veivakaisini, Lasu.

7a Maci. 23:13–15; Alama 34:28.

b Mosa. 27:8–9.

c DV Tevoro.

d OYA o ira era veidabuitaki.

8a V&V 1:14; 56:3; 64:35.

DV Muduki Tani.

10a Ais. 1:18; V&V 45:10.

12a V&V 1:24.

13a DV Tabaki, Veitabaki.

14a V&V 43:15.

DV Vakavulica, Qaseni-vuli, Vakavuvuli—Veivakavulici ena Yalo.

b DV Dauveivakacegui.

15a DV Kila na Duidui, iSolisoli ni.

16a Ica 12:23–27.

17a DV Cakacaka ni Kaulotu; Vunau.

b V&V 6:15.

DV Dina; Yalo Tabu.

na sala sa sega ni mai vua na Kalou.

21 O koya, a cava dou sa sega kina ni raica rawa ka kila, ni ko koya sa ciqoma na vosa ena Yalo ni ka dina sa ciqoma ni sa vunau-taki ena Yalo ni ka dina?

22 Ia, ko koya sa vunau kei koya sa ciqoma erau sa “veivakatataki ka ^bmarau vata.

23 Raica na ka sa sega ni veivakatataki cake, sa sega ni mai vua na Kalou, ia sa vu mai na “butobuto.

24 Na veika sa vu mai vua na Kalou e “veivakararamataki; kei koya sa ciqoma na rarama, ka ^btudei tiko ga vua na Kalou, ena vakararamataki “vakalevu; io ena tubu cake tiko ga na nona rarama me yacova na siga uasivi ko ya.

25 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kau sa kaya mo dou kila kina na “dina, mo dou vakasava tani kina na butobuto mai na kemudou maliwa;

26 Ko koya sa tabaki koya na Kalou ka talai yani, sai koya sa lesi me “cecere duadua, e dina ga ni sa lailai sara ka nomudou ^bitalai kecega.

27 Ia, ko koya sa “rawata na ka kecega; ni sa lewa na ka kecega, mai lomalagi kei vuravura, na bula kei na rarama, na Yalo kei na

^bkaukauwa, ka talai mai me vaka na lewa nei Tamana ena vukui Jisu Karisito, na Luvena.

28 Ia sa sega na tamata sa rawata na ka kecega, ko koya ga sa “vakavoui ka ^bvakasavasavataki mai na nona ivalavala ca kecega.

29 Ia kevaka dou sa vakavoui ka vakasavasavataki mai na nomudou ivalavala ca kecega, dou na “kerea na ka kecega dou vinakata ena yacai Jisu ena soli vei kemudou.

30 Ia mo dou kila oqo, ena soli vei kemudou na ka dou na kerea; ia ni dou sa lesi mo dou “iliuliu, sa na soli vei kemudou na yalo.

31 Ia, ka na qai yaco, kevaka dou sa raica ni vakaraitaki e dua na “yalo ka dou sega ni rawa ni kila, dou se bera ni ciqoma na yalo oqori, mo dou kerea vua na Tamada ena yacai Jisu; ia kevaka e sega ni solia mai vei kemudou na yalo oqori, dou na qai kila ni sa sega ni vu mai vua na Kalou.

32 Ka na qai soli vei kemudou na “kaukauwa mo dou rawa kina na yalo ko ya; io mo dou vunauca sara ka kacivaka vakadomolevu ni sa sega ni vu mai vua na Kalou—

33 Me kakua ena vosa “veivakacacani kei na veibeitaki, de dou

22a 1 Kori. 14:26.

b Joni 4:36.

23a DV Butobuto Vakayalo.

24a 1 Joni 2:8–11;

Moro. 7:14–19;

V&V 84:45–47; 88:49.

DV Rarama, Rarama i Karisito.

b Joni 15:4–5, 10.

c 2 Nif. 28:30.

25a Joni 8:32.

26a Maci. 23:11.

b Mari. 10:42–45.

DV Qarava, Veiqaravi.

27a V&V 76:5–10, 53–60;

84:34–41.

b DV Kaukauwa.

28a 3 Nif. 19:28–29;

V&V 88:74–75.

DV Savasava;

Vakatabui, Lawa ni

Vakatatabu.

b 1 Joni 1:7–9.

29a Ila. 10:5; V&V 46:30.

DV Masu.

30a DV Dodonu.

31a 1 Joni 4:1.

DV Yalo—Yalo ca.

32a Maci. 10:1.

33a Juta 1:9.

na rawai kina, ia me kakua tale ga ena ^bdokadoka kei na reki, de dou na coriti kina.

34 Raica ko koya sa ciqoma mai vua na Kalou, me kila tikoga ni sa mai vua na Kalou; io me rekitaka ni raica na Kalou ni sa kilikili kaya me ciqoma.

35 Ia ena nomudou muria ka vakayacora na veika kecega dou sa ciqoma oti, kei na kena dou na qai ciqoma e muri—ka sa soli vei kemudou na ^amatanitu mai vei Tamada, kei na ^bkaukauwa mo dou rawa kina na ka kecega sa lewa ko koya—

36 Ia raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa kalougata koi kemudou sa rogoca na noqu vosa oqo ena gusuna na noqu tamata, ni sa ^avosoti na nomudou ivala-
vala ca.

37 Me rau lako yani na noqu tamata ka'u sa daulomana ko Josefa Wekivili, kei ^aPali P. Pereta vei ira na veimatalotu ka vaqacotaki ira ena vosa ni ^bveivakauqeti;

38 Ka vakakina ko Joni Korili na noqu tamata, se ko ira kecega na noqu tamata era sa tabaki ki na itutu oqo, ka me ra cacakaca ena

noqu ^awere ni vaini; ia me kakua ni dua e vakataotaka na nodra vakayacora na itavi au sa lesia vei ira—

39 Ia, ena vuku ni ka oqo sa sega kina ni dodonu ko ^aEtuwate Pateraji na noqu tamata; ia me veivutuni ka na qai vosoti.

40 Raica, dou sa gonelalai ga ka sega ni ^akila na ka kecega; sa kilikili mo dou ^btubu cake ena ^cloloma soli wale ka kila na ka ^ddina.

41 Dou kakua ni ^arere koi kemudou na ^bgonelalai, ni dou sa noqu, au sa ^cvakamalumulumutaki vuravura, io sai kemudou eso vei ira sa ^dsolia vei au ko Tamaqu;

42 Ka na sega ni dua vei ira sa solia vei au ko Tamaqu ena ^ayali.

43 Keirau sa ^aduabau kei Tamaqu. Au sa tu vei Tamaqu ka sa tu vei au ko Tamaqu; ia ni dou sa ciqomi au, dou sa tu kina vei au kau sa tu vei kemudou.

44 Ia, Au sa tu ena kemudou maliwa, ka sai Au na ivakatawa ^avinaka, ka ^buluvatu kei Isireli. O koya sa tara cake ena ^culuvatu oqo ena ^dsega sara ni bale.

45 Ena yaco mai na siga dou na

33b V&V 84:67, 73.

35a DV Matanitu Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.

b 1 Joni 4:4;
V&V 63:20, 47.

36a V&V 58:42–43.

DV Veivosoti.

37a DV Pereta, Pali Paka.

b V&V 97:3–5.

38a DV Were-ni-Vaini ni Turaga.

39a DV Pateraji, Etuwate.

40a 3 Nif. 17:2–3;

V&V 78:17–18.

b 1 Kori. 3:2–3;

V&V 19:22–23.

c DV Loloma Soli Wale.

d DV Dina.

41a 1 Joni 4:18.

b DV Luve ni Kalou.

c Joni 16:33.

d Joni 10:27–29; 17:2;

3 Nif. 15:24;

V&V 27:14; 84:63.

42a Joni 17:12;

3 Nif. 27:30–31.

43a Joni 17:20–23;

3 Nif. 11:35–36.

DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou.

44a Joni 10:14–15.

DV iVakatawa Vinaka.

b iVakate. 49:24;

1 Pita 2:4–8.

DV Vatu ni Tutu.

c 1 Kori. 10:1–4.

DV Jisu Karisito;

Uluvatu, Vatu.

d Ila. 5:12.

rogoca kina na domoqu ka ^araici au, io dou na kila ni sai Au.

46 Dou ^avakatawa, o koya, mo

dou ^bvakarau tu kina. Io me vakakina. Emeni.

WASE 51

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, mai Tomuseni, Oaio, ena 20 ni Me, 1831. Era sa tekivu yacoyaco tiko mai ki Oaio ena gauna ogo ko ira na lewe ni lotu mai na veiyasana ena tokalau ka sa kilikili kina me vakarautaki na nodra mai vakatikori. Me vaka ni itavi ogo e nona ilesilesi vakatabakidua na bisopi me qarava, sa mani taro ivakasala kina ena vuku ni tikina ogo ko Bisopi Etuwate Patereji, a mani vakatataro kina vua na Turaga ko koya na Parofita.

1–8, Sa lesi ko Etuwate Patereji me vakataulewa ena wasei ni itavi veiqaravi kei na iyau; 9–12, Me ra caka dodonu na Yalododonu ka me ra votai vakatautauvata; 13–15, Me dua na nodra lololo ni bisopi, ka cakacakataki na veika sa votai vei ira me vaka na lawa ni Turaga; 16–20, Sa soli na vanua ko Oaio me ra toka vakawawa kina.

VAKATUDALIGA vei au, sa kaya na Turaga na nomu Kalou, ka’u na vosa mada vei ^aEtuwate Patereji na noqu tamata, ka dusimaki koya; ni sa dodonu sara me dusimaki ena sala me tauyavutaki ira kina na tamata ogo.

2 Ni sa dodonu sara me ra tauyavutaki me vaka na noqu ^alawa; kevaka e sega, era na muduki tani.

3 Me ia mada ko Etuwate Patereji

na noqu tamata kei ira sa digitaka ko koya, ka’u sa vakadonuya koi au, me ra lesia vei ira na tamata ogo na nodra ivotavota, me ^avakatautauvata na tamata kecega me vaka na nona matavuvale, me vaka na ituvaki ni veika era dui sotava kei na veika era vinakata kei na nodra ^bgagadre.

4 Ia ni sa wasea oti ko Etuwate Patereji na noqu tamata na nona ivotavota e dua na tamata, me cakava na kena ivola me vakadeitaka kina na nona ivotavota, me na qai taura, io na dodonu kei na ivotavota vakawa oqori ena lotu, me yacova na gauna ena talaidredre kina ka kunei mai na domodra na lewe ni lotu ni sa sega ni kilikili, me vaka na lawa kei na ^aveiyalayalati ni lotu, me lewe ni lotu.

5 Ia kevaka ena talaidredre ka

45a V&V 67:10–13.

46a DV iVakatawa.

b Alama 34:32–33.

51 1a DV Patereji, Etuwate.

2a V&V 42:30–39; 105:5.

DV Vakatabui, Lawa

ni Vakatabu.

3a V&V 49:20.

b Cakacaka 2:44–45;

4 Nif. 1:2–3.

4a OYA Na wase 20 e vakatokai me Yavu

kei na Veiyalayalati

ni Lotu i Karisito.

V&V 33:14; 42:13.

DV Veiyalayalati.

kunei ni sa sega ni kilikili me lewena na lotu, sa na sega vua na kaukauwa me kaya kina ni nona na veika sa vakatabuya vua na bisopi me baleti ira na dravudravua kei ira na vakaleqai tu ena noqu lotu; o koya sa na sega kina ni taura lesu tale na isolisoli, ia sa dodonu me na tudei tu ga vua na qele sa votai me nona.

6 Ia ena vakaoqo na kena vakadeitaki na ka kecega, me ^avaka na ^blawa ni vanua.

7 Ia na ka sa nodra na tamata oqo, me vakadeitaki ga vei ira na tamata oqo.

8 Kei na ^ailavo sa vo mai vei ira na tamata oqo—me dua na kena itini e digitaki vei ira na tamata oqo, io me dau kumuna na ^bilavo ka vakarautaka kina na kedra kakana kei na nodra isulu, me vaka na veika era vinakata ko ira na tamata oqo.

9 Ia me caka ^adodonu na tamata yadua, ka me tautauvata ga na tamata taucoko, io me tautauvata na ka era ciqoma, mo dou ^bduavata kina, me vaka au sa vakarota vei kemudou.

10 Ia na ka e nodra na tamata oqo me kakua ni tauri ka laki soli ki na dua ^atale na ivavakoso ena lotu.

11 Ia, kevaka e dua tale na ivavakoso ena lotu e taura na ilavo mai na ivavakoso oqo, me na qai sauma tale ki na ivavakoso ni lotu oqo me vaka na nodra veidinadinati;

12 Ia me na vakayacori na ka oqo mai vua na bisopi se na itini, ka na lesi mai na ^adomodra na lewe ni lotu.

13 Kei na dua tale, me na vakaduria na bisopi e dua na ^alololo ni lotu; ia na veika kece me vaka na ilavo kei na kakana sa sivia na ka e ^byaga vei ira na tamata oqo, me maroroi tiko e ligana na bisopi.

14 Ia me maroroya tale ga kina ki vua na ka sa ganiti koya, ka ganita na nona matavuvale, e na gauna sa qarava tiko kina na cakacaka oqo.

15 Ka sa vakaoqo na noqu solia vei ira na tamata oqo na galala me ra cokonaki ira me vaka na noqu ^alawa.

16 Kau sa vakatabuya vei ira na vanua ^aoqo me ra toka mada kina vakalailai, me yacova niu sa qai solia tale vei ira e dua na vanua koi Au na Turaga, ka vakaroti ira me ra lako yani kina;

17 Ia era sa sega ni kila na kena auwa kei na siga, ia laiva ga me ra cakacakataka na qele oqo me vaka ni ra na tawana tiko ena vuqa na

6a 1 Pita 2:13;
V&V 98:5-7.
b V&V 58:21-22.
8a V&V 84:104.
b V&V 104:15-18.
9a DV Dina.
b V&V 38:27.

DV Duavata.
10a OYA e dua tale na taba ni Lotu sega ni dua tale na matavakabauta.
12a DV Duavata ena Veitokoni.
13a V&V 42:55.

DV Lololo.
b V&V 42:33-34, 55;
82:17-19.
15a V&V 51:2.
16a OYA yasayasa vaka-Katiladi, e Oaio.

yabaki, ia ena yaga sara tale ga vei ira.

18 Raica, oqo ena ^akena ivakairaitaki vua na noqu tamata ko Etuwate Patereji, me muria ena veivanua tale eso, ena lotu raraba.

19 Ia ko koya sa kunei ni sa yalodina, ka dodonu, ka ^adauveiqaravi vakavuku, ena curu ki na

^bmarau ni nona Turaga ka rawata na bula tawamudu.

20 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, koi Au ko Jisu Karisito, o koya sa ^alako vakidacala mai, ena ^bauwa ko sa sega ni nana kina. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 52

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei ira na italatala qase ni lotu, mai Katiladi, Oaio, ena 6 ni June, 1831. A yaco mai Katiladi e dua na koniferedi, a dola ena ikatolu ni siga ka cava ena ikaono ni siga ni June. A vakayacori ena koniferedi oqo na imatai ni veilesi ki na itutu ni bete levu, a sa rairai mai e so na yalo dau lasu ka dau veivakacalai ka ra sa vunauci.

1–2, Lokuci me vakayacori mai Misuri na koniferedi ka tarava; 3–8, Lesi eso na italatala qase ni lotu me ra veitokoni ena ilakolako; 9–11, Vakaroti vei ira na italatala qase me ra vunautaka ga na nodra vosa na parofita kei na iapositolo ka sa volai tu; 12–21, Era na vuataka na vakarokoroko kei na yalomatua ko ira sa vakararamataki ira na Yalo; 22–44, Era lesi na italatala qase me ra vunautaka yani na kosipeli ena nodra ilakolako ki na koniferedi mai Misuri.

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga vei ira na italatala qase ko ira sa ^adigitaka ka lesia ko koya ena veisiga e muri oqo, ena domo ni Yalona—

2 Sa kaya: Koi Au, na Turaga, au na vakatakila vei kemudou na ka au vinakata mo dou na cakava me tekivu oqo me yacova na gauna ni koniferedi ka tarava, ka na la'ki caka mai Misuri, ena ^avanua ka'u na ^bvakatabuya me baleti ira na noqu tamata, ko ira na ^civovo i Jekope, io ko ira sa nodra dina me vaka na ^aveiyalayalati.

3 Ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me rau lako yani ko Josefa Simici Lailai kei Sidini Rikitoni na noqu tamata, ena nodrau ilakolako ena gauna ga sa oti kina na nodrau vakavakarau mai na nodrau vale, ka me rau lako yani ki na vanua ko Misuri.

18a OYA e dua na ivakarau.

19a Maci. 24:45–47.

DV Dauveiqaravi.

b DV Reki.

20a iVakata. 22:6–16.

b Maci. 24:44.

52 1a DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi.

2a V&V 57:1–3.

b V&V 58:57; 84:3–4.

c Same 135:4;

3 Nif. 5:21–26.

d Epa. 2:6–11.

DV Veiyalayalati
vaka-Eparaama.

4 Ia kevaka erau sa yalodina tiko ga vei au, ena vakatakilai vei rau na ka me rau kitaka;

5 Ia ka na vakatalega kina, kevaka erau sa yalodina tiko, ena vakatakilai vei rau na "vanua ka sa nomudou ivotavota vakawa.

6 Ia kevaka erau sa sega ni yalodina, erau na muduki tani, io au na kitaka ga na ka sa dodonu vei au.

7 Kei na dua tale, raica au sa kaya vakaidina vei kemudou, me rau kusarawa ena nodrau ilakolako ko Laimeni Waiti na noqu tamata kei Joni Korili na noqu tamata;

8 Ia me rau lako tale ga ko Joni Modoki na noqu tamata kei Airame Simici na noqu tamata ena nodrau ilakolako ki na vanua vata oqori, ia me rau muri vaka ki Ditoroi.

9 Ia me ra lako ka vunautaka yani na noqu vosa ena nodra ilakolako, me "kakua tale ni dua na ka era tukuna, na nodra vosa ga na ^bparofita kei na iapositolo me vaka sa volai tu, kei na veika sa vakatavulica vei ira na ^cDauveivakacegui mai na nodra masu ni vakabauta.

10 Ia me ra lakolako "yarua yani, ka vunau voli ki na ivavakoso kecega ena nodra ilakolako, me ra veipapitaisotaki ena ^bwai, kei na

veitabaki ni ^cliga ni ra sa cabe mai wai.

11 Ni sa kaya vakaoqo na Turaga, Au na vakayacora kusarawa na noqu "cakacaka, ni sa voleka mai na gauna me'u na tala yani kina na lewa ka na qaqa.

12 Me qarauni koya ko Laimeni Waiti na noqu tamata, ni sa segata ko Setani me "tauvuloni koya me vaka na qa ni sila.

13 Ia raica ko koya sa "yalodina tiko, ena lesi me lewa na ka e vuqa.

14 Kei na dua tale, au na solia tale ga vei kemudou na ivakaurau ni ka kecega mo dou kakua kina ni vakacalai; io sa lako voli yani ko Setani ena loma ni vanua, ka sa lako yani me temaki ira na veimatani—

15 Ia ko koya sa dau masu, ka sa "malumalumu na yalona, sai koya oqo au sa ^bciqoma kevaka sa talairawarawa ki na noqu "veicakacaka vakalotu.

16 Ia ko koya tale ga sa vunau, ka sa malumalumu na yalona, ka sa yalomalua ka veivakatataki cake na nona vosa, sa mai vua na Kalou ko koya oqori kevaka sa talairawarawa ki na noqu veicakacaka vakalotu.

17 Kei na dua tale, ko koya tale ga sa sautaninini ena noqu kaukauwa ena ^avakaukauwataki, ena

5a V&V 57:1-3.

9a Mosa. 18:19-20.

b V&V 42:12; 52:36.

DV iVolanikalou.

c DV Dauveivakacegui;

Vakavulica, Qaseni-

vuli, Vakavuvuli—

Veivakavulica ena Yalo;

Yalo Tabu.

10a Mari. 6:7;

V&V 61:35.

b Joni 1:26.

c Cakacaka 8:14-17.

11a Roma 9:28.

12a Luke 22:31;

3 Nif. 18:17-18.

13a Maci. 25:23;

V&V 132:53.

15a DV Yalo

Raramusumususu.

b V&V 97:8.

c DV Cakacaka Vakalotu.

17a V&V 66:8; 133:58.

vuataka na vua ni vakarokoroko kei na ^byalomatua, me vaka na ivakatakila kei na dina au sa solia vei kemudou.

18 Kei na dua tale, ko koya sa malumalumu ka sega na ^avuana, ena ivakarau sa tukuni oqo, sa sega ni noqu.

19 Ia, ena ivakarau oqo, dou na ^akilai ira kina na yalo kecega ena rukui lomalagi kece sara.

20 Ka sa yaco mai na siga; me na ^avakayacori kina vei ira na tamata me vaka na nodra vakabauta.

21 Raica, sa soli na ivakaro oqo vei ira kece na italatala qase ka^u sa digitaka.

22 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me rau lako tale ga yani ko ^aTomasi B. Masi na noqu tamata kei Esera Tea na noqu tamata, ka vunautaka yani na noqu vosa ena nodrau ilakolako ki na vanua vata ko ya.

23 Kei na dua tale, me rau lako tale ga yani ko Aisake Moli na noqu tamata kei Esera Buci na noqu tamata ena nodrau ilakolako, io me rau vunautaka yani na noqu vosa ena nodrau ilakolako ki na vanua vata ko ya.

24 Kei na dua tale, me rau lako tale ga ko ^aEtuwate Patereji na noqu tamata kei Matini Erisi na noqu tamata ena nodrau ilakolako vata kei rau na noqu tamata ko Sidini Rikitoni kei Josefa Simici Lilai.

25 Me rau lako tale ga yani na noqu tamata ko Tevita Witima kei Avi Witoloka ka vunau voli ena nodrau ilakolako ki na vanua vata ko ya.

26 Ka me rau lako talega yani na noqu tamata ko ^aPali P. Pereta kei ^bOsoni Pereta, ka vunau voli ena nodrau ilakolako, io ki na vanua vata ko ya.

27 Me rau lako tale ga ko Solomonik Enikoka kei Simione Kata na noqu tamata, ki na vanua vata ko ya, ka vunau voli ena nodrau ilakolako.

28 Me rau lako talega na noqu tamata ko Etusoni Vula kei Jekope Sikote ena nodrau ilakolako.

29 Me rau lako talega na noqu tamata ko Livai W. Enikoka kei Sepeti Kolorini ena nodrau ilakolako.

30 Me rau lako talega na noqu tamata ko Rinoli Kauni kei Samuela H. Simici ena nodrau ilakolako.

31 Me rau lako talega na noqu tamata ko Wila Balawini kei Viliamene Kata ena nodrau ilakolako.

32 Io me rau tabaki ruarua na noqu tamata ko ^aNiueli Naiti kei Sela J. Kirivini, ka lako ena nodrau ilakolako.

33 Io, au sa kaya vakaidina, me rau lako kece yani ko ira oqo ki na dua ga na vanua, io me duidui na sala era dui muria, raica me kaku ni dua e tura na ^ayavu ka dua

17b DV Yalomatua, Vuku.

18a Maci. 3:10.

19a DV Kila na Duidui, iSolisoli ni.

20a Maci. 8:5–13.

22a V&V 56:5.

DV Masi, Tomasi B.

24a DV Patereji, Etuwate.

26a DV Pereta, Pali Paka.

b DV Pereta, Osoni.

32a V&V 56:6–7.

33a Roma 15:20.

tani, se dua e muria na nona sala tale e dua.

34 Ko koya sa yalodina tiko, sai koya oqo ena maroroi ka vakalougatataki, ka na ^avua vakalevu.

35 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, me rau lako yani ko Josefa Wekivili kei Solomoni Amuviri na noqu tamata, ena nodrau ilakolako ki na veivanua mai na tokalau;

36 Me rau cakacaka vagumatua vata kei ira na lewe ni nodrau dui matavuvale, me kakua tale ni dua na ka me ratou ^avunautaka, na veika ga era a tukuna na parofita kei na iapositolo, na veika eratou a ^braica ka rogoca ka ^cvakabauta, me vakayacori kina na veika sa parofisaitaki tu.

37 Ena vuku ni talaidredre, me ^akau tani kina na veika sa soli vei Emani Beseti, ka soli ki na buradelai Saimoni Raida.

38 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ^atabaki ko Jereti Kata me bete, kei Joji Jemesa talega me tabaki me ^bbete.

39 Ko ira na vo ni italatala qase me ra ^avakatawana na isoqosoqo lotu, ka vunautaka yani na vosa ena veiyasana vakavolivoliti ira;

ia me ra cakacaka vakaukauwa ka dui qaravi ira ga, me kakua kina ni ra qarava na ^bkalou matakau ka caka ca.

40 Ka nanumi ira ena ka kecega ko ira na ^adravudravua kei na ^bvakaleqai, na tauvimate kei ira sa kune rarawa, ia ko koya sa sega ni kitaka vakakina, sa sega ni noqu tisaipeli.

41 Ia me ratou kauta yani ko Josefa Simici Lailai kei Sidini Rikitoni, kei Etuwate Patereji na noqu tamata e dua na ^aivolatara mai na lotu. Me caka talega e dua me baleti Oliva Kaudari na noqu tamata.

42 Ia sa vakaoqori, me vaka au sa tukuna, kevaka dou sa yalodina dou na vakasoqoni kemudou vata mo dou reki ena vanua ko ^aMisuri, na vanua sa nomudou ^bivotavota vakawa, ka ra sa tiko kina edaidai na nomudou meca.

43 Ia, raica, koi Au na Turaga, au na vakatotolotaka na tara ni koro ko ya, au na vakaisalataki ira na yalododonu me ra ^areki ka marau vata kina.

44 Raica, koi Au ko Jisu Karisito, na Luve ni Kalou, raica au na ^alaveti ira cake ena siga mai muri. Ena yaco vakakina. Emeni.

34a Joni 15:16;

V&V 18:15–16.

36a Mosa. 18:19–20;

V&V 52:9.

b Joni 3:11.

c DV Vakabauta.

37a Maci. 25:25–30.

38a V&V 79:1.

b DV Bete, Matabete i Eroni.

39a Alama 6:1.

b DV Qaravi Kalou Matakau.

40a V&V 104:15–18.

DV Dravudravua.

b DV Qaravi ni Tiko

Vinaka.

41a V&V 20:64.

42a DV Saioni.

b V&V 25:2; 57:1–3.

43a DV Reki.

44a V&V 88:96–98.

WASE 53

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei Alijanoni Sidini Kilipati, mai Katiladi, Oaio, ena 8 ni June, 1831. Ena nona kerekere o Sidini Kilipati, a vakatataro kina vua na Turaga na Parofita me baleta na cakacaka kei na ilesilesi nei Baraca Kilipati ena Lotu.

1-3, *Sa tabaki ko Sidini Kilipati ena nona veikacivi kei na nona digitaki ena Lotu me italatala qase; 4-7, Sa soli tale ga vua na ilesilesi vakaitini vua na bisopi.*

RAICA, au sa kaya vei iko Sidini Kilipati na noqu tamata, niu sa ro-goca na nomu masu; ia ko sa kerea vei au me vakaraitaki vei iko, mai vua na Turaga na nomu Kalou, me baleta na nomu ilesilesi kei na nomu "digitaki ena lotu, ka'u sa vakaduria cake koi au na Turaga ena veisiga e muri oqo.

2 Raica, koi Au na Turaga, au a "lauvako ki na kauveilatai ena vuku ni ivalavala ca ni vuravura, ia au sa vakaroti iko mo ^bbiuta tani na ka vakavuravura.

3 Ia mo taura matua na noqu i lesilesi, io na i lesilesi vakaitalatala qase mo vunautaka kina na vakabauta kei na veivutuni, kei

na "vakabokoci ni ivalavala ca me vaka na noqu vosa, io kei na i solisoli ni Yalo Tabu ena veitabaki ni ^bliga;

4 Ia mo tudei tale ga ena ilesilesi "vakaitini ena lotu ena vanua sa lesi iko kina na bisopi, me vaka na ivakaro ka na qai tukuni yani.

5 Io au sa kaya vakaidina vei iko, mo lako vata yani kei rau ko Josefa Simici Lailai kei Sidini Rikitori na noqu tamata, ena nodrau ilakolako.

6 Raica oqo na imatai ni cakacaka vakalotu sa soli vei iko; ia na kena vo ena qai tukuni vei iko ni ko sa vakayacora vakavinaka tiko na nomu cakacaka ena noqu were ni vaini.

7 Raica au sa vinakata tale ga mo kila ni na vakabulai wale ga ko koya sa "vosota me yacova na ivakataotioti. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 54

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei Niueli Naiti, mai Katiladi, Oaio, ena 10 ni June, 1831.

53 1a DV Digitaki;
Lesi ka Digitaki;
Veidigidigi.
2a DV Vakamatei ena
Kauveilatai.

b DV Vakavuravura;
Vuravura.
3a DV Vakabokoci ni
iValavala Ca.
b DV Liga, Veitabaki ni.

4a V&V 57:6, 8-10, 14-15;
84:113.
7a DV Vosota.

Sa basika na duidui vei ira na lewe ni Lotu era tiko mai Tomuseni e Oaio, ena vuku ni kena vakatabui na iyau. Sa kune votu na nannumi koya ga kei na yalokocokoco. Ni oti nona kaulotu vei ira na Seka (raica na ulutaga ni wase 49), sa voroka na nona yalayala ko Limeni Kopeli me baleta na kena vakatabui na nona qele ni teitei levu me ra tawana na Yalododonu era sa qai toki tiko mai Kolosivili, e Niu Ioka. A ka ogo sa cabe kina ko Niueli Naiti (nodra iliuliu na lewenilotu era tiko mai Tomuseni) kei ira na italatala qase eso vua na Parofita ka taroga na ka me caka. A sa taroga na Turaga ko koya na Parofita ka ciqoma kina na ivakatakila ogo, era sa vakaroti kina na lewenilotu mai Tomuseni me ra biuta na qele ni teitei nei Limeni Kopeli ka lako ki Misuri.

1-6, *Sa dodonu me ra muria tiko na Yalododonu na veiylalayalati ni kosipeli me ra rawata kina na loloma cecere; 7-10, Me ra vosota ena gauna ni rarawa.*

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga, io na ^aAlifa kei na Omeka, na ivakatekivu kei na ivakataoti-oti, io ko koya a ^bvakamatei ena kauveilatai ena vuku ni ivalavala ca ni vuravura—

2 Raica, e dina, e dina au sa kaya vei iko Niueli Naiti na noqu tamata, mo tudei sara ena itavi au sa lesia vei iko.

3 Ia kevaka era sa vinakata na wekamu me kakua ni rawai ira ko ira na nodra meca, me ra veivutunitaka sara na nodra ivalavala ca, io me ra ^ayalomalumalumu ka yaloramusumusu e mataqu.

4 Ia me vaka ni sa voroki na ^aveiyalayalati era a cakava vei au, sa yaco kina me ^btawayaga ka sega na betena.

5 Ia ena ca sara vei koya sa vakavuna na ^aka ogo, ni sa vinaka cake vua me a vakalutudromutaki ki na wasaliwa titobu.

6 Ia sa kalougata ko ira sa dei tu ena nodra veiylalayalati ka muria na ivakaro, ni ra na rawata na ^aloloma cecere.

7 Ia mo dou cavutu ka dro tani ena vanua ogo, de ra rawai kemudou na nomudou meca; io dou cavutu ka lako yani, dou lesia e dua dou vinakata me nomudou iliuliu me lewa tale ga na vakayagataki ni nomudou ilavo.

8 Raica mo dou sasaga yani ki na veiyasana ena ra, ki na vanua ko ^aMisuri, io ki na iyalayala ni nodra vanua na Leimanaiti.

9 Ia ni dou sa vakacavara na ilakolako, raica, au sa kaya vei kemudou, mo dou rawata ga na nomudou ^abula me vakataki ira na tamata tale e so, me yacova na gauna au na qai vaka-

54 1a iVakata. 1:8;
V&V 19:1.
DV Alifa kei na Omeka.
b DV Vakamatei ena
Kauveilatai.

3a DV Yalomalumalumu,
Yalomalua.
4a V&V 42:30-39.
DV Vakatabui, Lawa ni
Vakatatabu.

b V&V 58:32-33.
5a Maci. 18:6-7.
6a DV Loloma Cecere.
8a V&V 52:42.
9a 1 Cesa. 4:11.

rautaka kina e dua na vanua me nomudou.

10 Kei na dua tale, mo dou ^avosota sara na veika rarawa me yacova ni'u sa ^blesu tale mai; ka

raica, au na lesu kusarawa mai, io au na kauta mai na icocovi, ia ko ira sa ^cqarai au taudonu, era na kunea na ^dvakacegu ni yalodra. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 55

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 14 ni June, 1831 me tukuni vei Viliame W. Felepi. Eratou se qai tadu walega yani ki Katiladi ko Viliame W. Felepi, e dua na dautabaivola kei na nona matavuvale, a sa taroga na Parofita vua na Turaga na ka e baleti koya.

1–3, *Sa kacivi ka digitaki ko Viliame W. Felepi me papitaisotaki, tabaki me italatala qase, ka me vunautaka na kosipeli; 4, Me na dau vola talega na ivola e so me baleti ira na gonelalai ena koronivuli ni Lotu; 5–6, Me na lako ko koya ki Misuri, na vanua me na laki veiqaravi kina.*

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga, kivei iko Viliame na noqu tamata, io, na Turaga ni ^avuravura taucoko, ko sa kacivi ka digitaki; ia ni ko sa ^bpapitaiso oti ena wai, ia kevaka ko sa cakava vakatabakidua me'u vakalagilagi kina, ena bokoci na nomu ivalavala ca ka ciqoma na Yalo Tabu ena veitabaki ni ^cliga;

2 Ia ko na qai tabaki mai na ligai Josefa Simici Lailai, na noqu tamata mo italatala qase ni lotu oqo, mo vunautaka na veivutuni

kei na ^avakabokoci ni ivalavala ca ena papitaiso ena yacai Jisu Kari-sito, na Luve ni Kalou bula.

3 Ia ko ira kecega ko sa vakatora kina na ligamu, kevaka sa raramusumusu vei au na yalodra, sa tu vei iko na kaukauwa mo solia na Yalo Tabu.

4 Kei na dua tale, ko na tabaki mo vukei Oliva Kaudari na noqu tamata ena cakacaka ni taba ivola, ka vakakina na kena digitaki kei na volai ni ^aivola ni koronivuli ena lotu, me ra ciqoma kina na gone na veidusimaki mai vei au ena sala sa dodonu vei au.

5 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, ena vuku ni ka oqo sa kilikili kina mo lako vata kei rau ko Josefa Simici Lailai, kei Sidini Rikitori na noqu tamata, mo ^avakatikori kina ena vanua sa nomudou ivotavota

10a DV Yalo Vosota.

b iVakata. 22:12.

DV iKarua ni Lako
Mai nei Jisu Karisito.

c Na Vosa. 8:17.

DV Masu.

d Maci. 11:28–30.

DV Vakacegu.

55 1a iVaka. 10:14;

1 Nif. 11:6;

2 Nif. 29:7.

b DV Papitaiso.

c DV Liga, Veitabaki ni.

2a DV Vakabokoci ni

iValavala Ca.

4a V&V 88:118;

109:7, 14.

5a Emosi 9:15.

vakawa, mo qarava kina na cakacaka oqo.

6 Kei na dua tale, me lako vata tale ga kei iratou ko Josefa Kou na

noqu tamata. Na kena vo ena qai tukuni yani ena dua na gauna mai muri, io me vaka na noqu lewa. Emeni.

WASE 56

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 15 ni June, 1831. A vunauci ena ivakatakila oqo o Esera Tea ena nona a sega ni muria e dua na ivakatakila e liu (na "ivakaro" ka tukuni tiko ena tikina e 8), ka a ciqoma o Josefa Simici ena vukuna, ka vakaroti kina o Tea me baleta na nona itavi ena qele ni teitei nei Veretariki G. Viliame, ka vakaitikotiko kina. Na ivakatakila e muri oqo e sa bokoci talega kina na ilesilesi nei Tea me lako vata kei Tomasi B. Masi ki Misuri (raica na wase 52:22).

1–2, *Sa dodonu me ra colata na nodra kauveilatai na Yalododonu ka muria na Turaga me rawa ni ra vakabulai kina; 3–13, Na Turaga ga ena solia ka veisautaka tale na ivakaro, io ko koya sa talaidredre kina ena muduki tani; 14–17, Ena ca vei kemudou na vutuniyau ni dou sa sega ni vukei ira na dravudravua, ia ena ca vei kemudou na dravudravua sa sega ni rarumusumu na yalomudou; 18–20, Sa kalougata ko ira sa dravudravua ka savasava na lomadra, ni ra na taukena na vuravura.*

Dou vakatudaliga, koi kemudou sa "taura na yacaqu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, ia raica, sa waqa sara na noqu cudru vei ira na dau veisaqasaqa;

io era na kila na kaukauwa ni li-gaqu kei na noqu cudru, io ena siga au na ^btotogitaki ira kina na veimatani kecega ena noqu cudru waqawaqa.

2 Ia ko koya sa sega ni colata na nona "kauveilatai me ^bmuri au, ka muria na noqu ivakaro, ena sega ni vakabulai.

3 Raica, au sa veivakaroti koi au na Turaga; ia ko koya sa "talaidredre ena ^bmuduki tani ena gauna au sa lewa, ni sa oti na noqu veivakaroti ka sa voroki na noqu ivakaro.

4 Ia koi au na Turaga, sa veivakaroti ka "bokoca tale na ivakaro, me vaka na noqu lewa; ia na ka oqo ena saumi e uludra ko ira sa ^btalaidredre, sa kaya na Turaga.

56 1a V&V 41:1.
b Ais. 10:3–4; Moma. 9:2;
V&V 1:13–14; 124:10.
2a Luke 14:27.
b 1 Pita 2:21;

2 Nif. 31:10–13;
Moro. 7:11.
Dv Jisu Karisito—
Ko Jisu Karisito na
ivakarau.

3a DV Talairawarawa.
b V&V 1:14–16; 50:8.
4a V&V 58:31–33.
b DV Talaidredre, Vaka-
duiduile, Veisaqasaqa.

5 Ia, au sa bokoca na noqu ivakaro vei rau ko “Tomasi B. Masi kei Esera Tea na noqu tamata, kau sa solia kina e dua na ivakaro vou vei Tomasi na noqu tamata, me lako kusarawa ki na vanua ko Misuri, ia me na lako vata yani kei koya ko Sela J. Kirivini na noqu tamata.

6 Ia raica, au sa bokoca na ivakaro ka a soli vei rau ko Sela J. Kirivini kei Niuele Naiti na noqu tamata, ena vuku ni nodra domo-domoqa kei na nodra veisaqasaqa na noqu tamata mai Tomuseni.

7 Ia, me tiko vata ga mai kei ira ko Niuele Naiti na noqu tamata; raica ko ira kecega sa vakamalumalumutaki ira vei au, ka ra sa via lako, me na liutaki ira yani ko koya ki na vanua au sa lesia.

8 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me veivutunitaka sara ko Esera Tea na noqu tamata na nona “qaciqacia, kei na nona yalokocokoco, ka me talairawarawa ki na ivakaro tau-mada au a tukuna vua me baleta na vanua e tiko kina.

9 Ia kevaka sa kitaka vakakina, me vaka ni na sega ni wasewasei na qele, e se lesi tikoga ko koya me lako ki na vanua ko Misuri;

10 Kevaka e sega sa na suka vua na ilavo sa sauma oti, ka me biuta na vanua oqo, ka na “muduki tani mai na noqu lotu, sa kaya na Turaga na Kalou ni lewe vuqa;

11 Ia ena takali yani ko lomalagi kei vuravura, ia na vosa oqo ena sega ni “takali, ena yaco kecega.

12 Raica kevaka sa sauma na ilavo ko Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, au na sauma lesu vua koi au na Turaga ena vanua ko Misuri, ia ko ira yadua sa soli mai kina, ena saumi lesu vei ira me vaka na levu ni nodra isolisoli;

13 Ni ena vakatau ena veika era solia na veika era na ciqoma, ia ena vanua sara mada ga ena nodra ivotavota vakawa.

14 Raica, sa kaya vakaoqo na Turaga vei ira na noqu tamata—sa levu sara na ka mo dou kitaka kei na ka mo dou veivutunitaka; ia raica, sa kuvu cake mai vei au na nomudou ivalavala ca, ia dou sa sega ni vosoti, ni dou sa “muria ga na nomudou ivakasala.

15 Raica sa sega ni cegu rawa na lomamudou. Dou sa talaidredre ki na ka dina, ia dou sa “rekitaka ga na itovo ca.

16 Ena ca vei kemudou na tamata “vutuniyau, ni dou sa sega ni ^bsolia na nomudou iyau vei ira sa ^cdravudravua, ia na nomudou ^diyau ena veveka kina na yalomudou; raica na ka oqo dou na tagi kina ena siga ni veitotogitaki, kei na veilewai, kei na veicudruvi: Ni sa cava na ^etatamusuki, sa oti na vula i katakata, ka sega ni vaka-bulai na yaloqu!

5a DV Masi, Tomasi B.

8a DV Qaciqacia.

10a DV Muduki Tani.

11a 2 Nif. 9:16.

14a Jeko. 4:10.

15a Alama 41:10;

3 Nif. 27:11.

16a Jere. 17:11;

2 Nif. 9:30.

b DV Soli Ka ni Loloma.

c Na Vosa. 14:31;

Alama 5:55–56.

DV Dravudravua.

d Jeme. 5:3.

e Jere. 8:20;

Alama 34:33–35;

V&V 45:2.

17 Ena ca vei kemudou na tamata “dravudravua, sa sega ni raramusumusu na lomamudou, ka sega ni bibivoro na yalomudou, ka sega ni mamau rawa na ketemudou, ka sega ni tarovi rawa na ligamudou ena kovei ni nodra iyau na tani, ka sa sinai ena ^bkocokoco na matamudou, ka dou sa sega ni rawa ni cakacaka e ligamudou!

18 Ia era sa kalougata ko ira na “dravudravua ka savasava na lomadra, ka sa ^braramusumusu na lomadra, ka bibivoro na yalodra, ni ra na raica ni sa yaco mai na

“matanitu ni Kalou ena kaukauwa levu kei na lagilagi me vakabulai ira; ni ra na taukena na ka vinaka kecega e ^vvuravura.

19 Ia raica, ena lako mai na Turaga, ka na lako vata kaya mai na nona “veisausaumi, ena mai saumi ira na tamata yadua, ia era na marau na dravudravua;

20 Ia era na qai “taukena na vuravura na nodra itabatamata mai na itabatamata ki na itabatamata, me sega ni mudu ka sega ni mudu. Raica sa tei yala mada eke na noqu vosa vei kemudou. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 57

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Saioni, ena yasayasa vaka-Jekesoni e Misuri, ena 20 ni Julai, 1831. Me muri na ivakasala ni Turaga me ra lako ki Misuri, na vanua ena laki vakatakila kina ko Koya “na vanua ka sa nomudou ivotavota vakawa” (wase 52), era sa lako yani kina na italatala qase ena ilakolako mai Oaio ki na iyalayala ena ra kei Misuri. E vakasamataka o Josefa Simici na kedra ituvaki na Leimanaiti ka vakataroga: “Ena qai se ni naica na lekutu me vaka na rosi? Ena tara ni naica ko Saioni ena kena lagilagi, ka na tara evei na Nomuni valetabu me ra na lako mai kina na veimatanitu ena veisiga mai muri?” Sa qai vakatakilai kina vua na veika oqo.

1–3, Ena tara na Koro ko Saioni kei na valetabu ena vanua ko Inidipenideni mai Misuri; 4–7, Me ra voli qele na Yalododonu ka me nodra ivotavota vakawa na veivanua mai kea;

8–16, Me vakaduria e dua na sitoa ko Sidini Kilipati, me dautabaivola ko Viliame W. Felepi ia, ko Oliva Kaudari me vakarautaka na itukutuku me tabaki.

17a Mosa. 4:24–27;

V&V 42:42;

68:30–32.

b DV Kocova.

18a Maci. 5:3, 8;

Luke 6:20;

3 Nif. 12:3.

DV Dravudravua.

b DV Yalo

Raramusumusu.

c DV Matanitu

Vakalou se Matanitu

Vakalomalagi.

d DV Vuravura.

19a iVakata. 22:12;

V&V 1:10.

20a Maci. 5:5;

V&V 45:56–58.

VAKATUDALIGA, Oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, koi kemudou kece dou sa vakasoqoni kemudou vata mai me vaka na noqu ivakaro, ena vanua oqo, na vanua ko ^aMisuri, na ^bvanua au sa lesia ka ^cvakatabuya me ra ^dsoqoni vata mai kina na yalododonu.

2 Ia, sai koya oqo na vanua yalataki, io na ^avanua me tara kina na koro ko ^bSaioni.

3 Ka sa kaya vakaoqo na Turaga na nomudou Kalou, kevaka dou vinakata na yalomatua, sai koya oqo na yalomatua. Raica, na vanua sa vakatokai ena gauna oqo me o Inidipenideni, sa koto ena loma donu; ia sa koto ena yasana ki na ra na vanua me tara kina na ^avaletabu, ena dua na qele volekata toka ga na vale ni veilewai.

4 Ia, era na yalomatua me ra ^avolia na vanua oqori na yalododonu, ka vakakina na veitiki ni qele yadua sa koto ki na ra, me yacova sara yani na laini ka wasei ira na ^bJiu mai vei ira na Matanitu Tani;

5 Ka vakakina na veitiki ni qele ena iyalayala ni vanua veico, kei na veivanua kecega era ^avolia rawa na noqu tisaipeli. Raica, sai koya oqo na yalomatua, me ra ^bvolia na vanua oqori ka me nodra ivotavota vakawa tawavakaiyalayala.

6 Ka me tu ko Sidini Kilipati

na noqu tamata ena itutu au sa lesi koya kina, me dausoqona na ilavo, ka ^aitini ena lotu, io me voli qele ena veiyasana vakavolivolita, na kena levu ga e rawa ena sala dodonu, ka veidusimaki kina na yalomatua.

7 Ka me tu ko ^aEtuwate Patereji na noqu tamata ena itutu au sa lesi koya kina, io me ^bwasewasea vei ira na yalododonu na nodra qele me nodra ivotavota vakawa, me vaka na noqu ivakaro; ka vakakina ko ira sa lesia ko koya me ra vukei koya.

8 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me vakadeitaki koya ena vanua oqo ko Sidini Kilipati na noqu tamata, ka tauyavutaka e dua na sitoa, raica me volitaka kina na ivoli ena sala dodonu, me rawata kina na ilavo ka voli qele me yaga vei ira na yalododonu, ka me tu kina vua na veika kecega era na gadreva na tisaipeli me vakadeitaki ira ena nodra ivotavota vakawa.

9 Me segata tale ga ko Sidini Kilipati na noqu tamata na nona laiseni—raica sai koya oqo na yalomatua, ia ko koya sa wilika me kila sara—me vakauta talega yani na ivoli vei ira na tamata, mai vei ira e lewa ko koya me vakacacacataki ira vakavunivola;

10 Ka me vakarautaka kina na

57 1a V&V 52:42.

b V&V 29:7–8; 45:64–66.

c V&V 61:17.

d DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

2a V&V 28:9; 42:9, 62.

b DV Saioni.

3a V&V 58:57; 97:15–17.

4a V&V 48:4.

b OYA Na Jiu eke sai ira na Leimani, kei na Matanitu Tani o ira na tamata vulavula era mai tawavanua.

5a V&V 58:49, 51;

101:68–74.

b V&V 56:20.

6a V&V 53.

7a V&V 58:24.

DV Patereji, Etuwate.

b V&V 41:9–11; 58:14–18.

veika me baleti ira na noqu yalododonu, ka me vunautaki yani kina na noqu kosipeli vei ira sa tiko ena “butobuto kei na vanua ni ^byaloyalo ni mate.

11 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me vakadeitaki ko “Viliame W. Felepi na noqu tamata ena vanua oqo, ka me tauyavutaki me ^bdautabavola ni lotu.

12 Ia kevaka era sa taleitaka na nona volavola na kai vura-vura—raica sai koya oqo na yalomatua—me rawata na veika kecega e rawa ni rawata ena sala dodonu, me ra vinaka kina na yalododonu.

13 Io me vukeyi koya ko “Oliva Kaudari na noqu tamata, me vaka na noqu ivakaro, ena veivanua kecega au na lesi koya kina, me lavetaka, ka vakadodonutaka, ka

digitaka, me vaka sa dodonu vua, ka sa vakadinadinataka mai vua na Yalo.

14 Ia me ra vakadeitaki ena vanua ko Saioni ko ira kece au sa cavuta oti, ena kena gauna totolo e rawa, vata kei na nodra mata-vuvale, me ra cakava na veika au sa tukuna.

15 Ia oqo me baleta na vakasoqoni vata—Me rau vakayacora na vakavakarau na bisopi kei koya na itini me baleti ira na veimata-vuvale era sa vakaroti me ra lako mai ki na vanua oqo, ena kena gauna totolo duadua e rawa, ka vakadeitaki ira ena nodra ivotavota vakawa.

16 Ia vei ira na vo ni italatala qase kei ira na lewenilotu ena qai soli yani ena dua na gauna e muri na idusidusi tale eso. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 58

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Saioni, na yasayasa vaka-Jekesoni, Misuri, ena 1 ni Okosita 1831. Taumada ena imatai ni siga ni Vakacecegu ni sa tadu oti yani ki na yasayasa vaka-Jekesoni, e Misuri na Parofita kei na nona ilawalawa, sa vakayacori oti e dua na soqoni vakalotu ka rau sa ciqomi kina ena papitaiso e rua na lewe ni lotu vou. Era a tadu yani ena loma ni macawa ko ya eso na Yalododonu mai na tabana o Tomuseni mai Kolo-sivili kei na so tale (raica na wase 54). E lewe vuqa era sa gadreva me ra vulica na inaki ni Turaga ena vukudra ena vanua vou ko ya.

1–5, O koya sa yalodina tiko ga ni sa sota kaya na veika rarawa ena vakaisalataki ena lagilagi; 6–12, Me ra

vakarau na Yalododonu ki na vakawati ni Lami kei na ivakayakavi ni Turaga; 13–18, Ko ira na bisopi era

10a Ais. 9:2; Maci. 4:16.
DV Butobuto Vakayalo.

b Same 23:4.
11a DV Felepi, Viliame W.

b V&V 58:37, 40–41.
13a DV Kaudari, Oliva.

turaganilewa kei Isireli; 19-23, Me ra talairawarawa ki na lawa ni matanitu ko ira na Yalododonu; 24-29, Me ra vakayagataka na nodra galala na tamata me ra caka vinaka kina; 30-33, Sa tauca na ivakaro na Turaga ka na veisautaka tale ga; 34-43, Me veivutuni, sa dodonu vua na tamata me vakatusa ka biuta tani sara vakadua na nona ivalavala ca; 44-58, Me ra volia na Yalododonu na nodra ivotavota vakawa ka soqoni vata yani ki Misuri; 59-65, Me vunautaki yani na kosipeli vei ira kecega na tamata.

Dou vakatudaliga, Oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, ka rogoqa na noqu vosa, ka vuli vei au me baleti kemudou, kei na veika me baleta na vanua ^aoqo kau a kauti kemudou mai kina.

2 Ni'u sa kaya vakaidina vei kemudou, sa kalougata ko koya sa ^amuria tiko na noqu ivakaro, ni sa bula tiko se ni sa ^bmate; ia ko koya sa ^cyalodina tiko ga ena veika ^drarawa, ena levu sara na kena isau ena matanitu vakalomalagi.

3 Dou na sega ni raica rawa e matamudou vakayago, ena gauna oqo, na ituvatua ni nomudou ^aKalou me yaco ena gauna mai muri, io kei na ^blagilagi ena muria mai ni sa oti e vuqa na veika rarawa.

4 Ni sa oti na veika ^ararawa, ena yaco na ^bveivakalougataki. Raica ena yaco mai na siga dou na ^cvakaisalataki kina ena ^dlagilagi; e se bera tiko ni yaco na auwa, ia sa voleka sara na kena gauna.

5 Dou nanuma tiko oqo, na veika au sa tukuna oti vei kemudou, io dou ^atugana sara ki lomamudou, ka vakabauta ena gauna sa yaco mai kina.

6 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, a ka oqo au sa talai kemudou kina—ia mo dou talairawarawa, ka ^avakarautaki kemudou mo dou ^bvakadinadinataka na veika ena yaco;

7 Ka vakakina mo dou na dokai ni dou a mai tura na yavu ka vakadinadinataka ni oqo na vanua me tara kina na ^aSaioni ni Kalou;

8 Ka vakakina me na qai vakarautaki talega e dua na magiti sa uro vei ira na ^adravudravua; io, na magiti sa uro, na ^bwaini sa makawa ka makare sara, me kila kina ko vuravura ni na yaco vakaidina na veika era sa tukuna na parofita;

9 Io, ena vakarautaki vakavinaka, e dua na ivakayakavi, mai na vale ni Turaga, ka ra na sureti kina na veimatani kecega.

10 Taumada, ko ira na vutuniyau kei ira sa kila ka, ko ira na vuku kei ira na turaga;

58 1a V&V 57:1-8.

2a Mosa. 2:22.

b 1 Pita 4:6.

c 2 Cesa. 1:4.

d DV Rarawa.

3a DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou.

b DV Lagilagi.

4a Same 30:5;

V&V 101:2-7;

103:11-14; 109:76.

b DV Vakalougata-taka, Kalougata, Veivakalougataki.

c DV Bula Vakacerecerei; iSala Vakautui.

d Roma 8:17-18;

V&V 136:31.

5a iVaka. 11:18-19.

6a V&V 29:8.

b DV iVakadinadina.

7a DV Saioni.

8a DV Dravudravua.

b Ais. 25:6.

11 Ia ni sa oti oqori ena qai yaco na siga ni noqu kaukauwa; ka ra na qai sureti mai ki na “vakamau ni Lami, ko ira na dravudravua, na lokiloki, kei na mataboko, kei na didivara, me ra kania na ^bivakayakavi ni Turaga, sa vakarau-taki me baleta na siga bibi ko ya ena qai yaco mai.

12 Raica, koi au, na Turaga, au sa tukuna na veika oqo.

13 Ia ka na “vakadinadinataki mai Saioni, io, mai na gusudra na lewe ni nona koro na Kalou—

14 Io, ena ka oqo au sa talai kemudou yani kina, ia au sa digitaki “Etuwate Patereji na noqu tamata, ka lesia vua na nona itavi ena vanua oqo.

15 Ia kevaka ena sega ni veivutunitaka na nona ivalavala ca, ko ya na tawa vakabauta kei na mataboko ni yalo, me na qaqarauni de na ^abale ga.

16 Raica sa lesi oti vua na nona itavi, ia ena sega ni lesi tale.

17 Ia ko koya sa taura na itavi sa lesi oqo me ^aturaganilewa ni Isireli, me vaka ena gauna makawa, me wasea na vanua sa solia na Kalou vei ira na ^bluvena;

18 Ka me lewai ira na nona tamata ena nodra ivakadinadina na bula dodonu, erau na vukei koya kina na nona daunivakasala, me vaka na lawa ni

matanitu era sa virikotora na ^aparofita ni Kalou.

19 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, me vakayacori na noqu lawa ena vanua oqo.

20 Me kakua ni dua na tamata e nanuma ni sa vakatau ga vua na lewa; ia me na lewai koya na Kalou ena lewa sa tauca, me vaka na nona lewa, se, me dua tale, ko koya na dauvakasala se vakatawana tiko na idabedabe ni veilewai.

21 Me kakua ni dua na tamata e beca na ^alawa ni vanua, raica ko koya sa muria tiko na ivakaro ni Kalou ena muria tale ga na lawa ni vanua.

22 O koya oqo, mo dou vakarogoro vei ira na turaga levu, me yacova na gauna sa mai lewa kina ko ^akoya na daunilewa, raica ena vakamalumalumutaki ira kecega na meca e ruku ni yavana.

23 Raica na ^alawa dou sa ciqoma mai ligaqu sa lawa ni lotu, ia ena sala oqori me na taurivaki kina. Raica, sai koya oqo na vuku.

24 Ia oqo, au a vosa tiko vei kemudou me baleti Etuwate Patereji na noqu tamata, ia ena mai vakaitikotiko ena vanua oqo o koya, kei rau ka sa lesia me nona daunivakasala; io ena tiko tale ga kina ko koya au sa lesia me ivakatawa ni noqu ^alololo;

11a Maci. 22:1–14;

iVakata. 19:9;

V&V 65:3.

^b Luke 14:16–24.

13a Maika 4:2.

14a DV Patereji, Etuwate.

15a 1 Kori. 10:12.

17a V&V 107:72–74.

DV Bisopi.

^b DV Luve ni Kalou.

18a DV Parofita.

21a Luke 20:22–26;

V&V 98:4–10;

Y ni V 1:12.

DV Matanitu.

22a DV Jisu Karisito;

Mesaia;

Mileniumi.

23a DV Lawa.

24a V&V 51:13;

70:7–11.

25 O koya, me ra kauta mai na nodra dui vuvale ki na vanua oqo, io me ra veivosakitaka vakataki ira ka vakakina vata kei au.

26 Ia raica, sa sega ni kilikili meu veivakaroti tiko ena ka kecega; ia ko koya sa waraka ga me kitaka na ka e tukuni vua ena veika tau-coko, sa tamata ca ka “vucesa; io ena sega sara na kena isau.

27 Au sa kaya vakaidina, me ra “gumatua ena cakacaka vinaka ko ira na tamata kecega, io me ra vakayacora e levu na ka mai na nodra kila ga vakataki ira na ka e dodonu, ka vakayacora na veika dodonu eso.

28 Sa tu vei ira na kaukauwa, me ra “vakayacora ga na ka era gadreva. Ia na tamata kecega sa vakayacora na veika dodonu, ena rawata vakaidina na kena isau.

29 Ia ko koya sa waraka ga me kitaka na ka e vakaroti vua, se muria na ivakaro ena yalo lomalomarua, ka rogoca ena vucesa, ena “cudruvi vakaidina.

30 Ko cei koi Au, sa kaya na Turaga, meu “bulia na tamata ka sega ni beitaka ni sa talaidredre ki na noqu ivakaro?

31 Ko cei koi Au, sa kaya na Turaga, io meu “yalayala tu ka qai sega ni vakayacora?

32 Au sa solia na ivakaro, ia era sa sega ni talairawarawa kina na tamata; au sa “bokoca tani ka ra sega ni ciqoma na veivakalougatataki.

33 Era sa qai kaya ki lomadra: Sa sega sara ni cakacaka ni Turaga oqo, ni sa sega ni vakayacora na nona yalayala. Ena ca vei ira sa kaya vakaoqori, raica sa waraki ira na kedra isau mai “eli ka sega mai cake.

34 Ia oqo au sa tukuna vei kemudou e so tale na idusidusi me baleta na vanua oqo.

35 Sa noqu lewa yalomatua me ivakaraitaki ki na Lotu ko Matini Erisi na noqu tamata, ena nona “solia na nona ilavo ki vua na bisopi ni lotu.

36 Ka vakatalega kina me muria na ivakaro oqo ko koya yadua sa lako mai ki na vanua me rawata na nona ivotavota vakawa; io me vakayagataka na nona ilavo me vaka sa veidusimaki kina na lawa.

37 E sa ka ni yalomatua talega me voli na qele ena vanua ko Inidipenideni, me tara kina na lololo, kei na vale ni “taba ivola.

38 Kei na so tale na idusidusi vei Matini Erisi na noqu tamata ena qai vakatakila vua na Yalo na veika me kitaka, me rawata kina na nona ivotavota vakawa ka sa ganiti koya;

39 Ia me veivutunitaka sara na nona ivalavala ca, raica sa gadreva ko koya me ra “dokai koya na kai vuravura.

40 Ka vakatalega kina me vakayacora ko “Viliame W. Felepi na noqu tamata na itavi au sa lesi

26a Maci. 24:45–51;
V&V 107:99–100.

27a DV Cakacaka;
Gumatua.

28a DV Galala ni Digidigi.

29a DV Cudruvi.

30a Ais. 45:9–10;
Ila. 12:6.

31a V&V 1:37–38;
82:10.

32a V&V 56:3–4.

33a V&V 29:45.

35a V&V 42:30–32.

37a V&V 57:11–12.

39a 2 Nif. 26:29;

V&V 121:34–37.

40a DV Felepi,
Viliame W.

koya kina, me mai taura na nona ivotavota vakawa ena vanua oqo;

41 Ka vakatalega kina ni sa kilikili me veivutuni ko koya, raica au sa sega ni vakadonui koya sara, koi Au na Turaga, ni sa vakalevulevui koya ka sega ni vakayaloma-luataki koya vei au.

42 Raica, ko koya sa “veivutunitaka na nona ivalavala ca, ena ^bvosoti, ia koi Au, na Turaga, au na sega ni “nanuma tale na nona ivalavala ca.

43 Ena ka oqo dou na kila kina na tamata sa veivutunitaka vakaidina na nona ivalavala ca—raica, ena “tusanaka, ka ^bbiuta laivi sara vakadua.

44 Ia oqo, sa dina sara, meu tukuna na ka e baleti ira na vo ni italatala qase ni noqu lotu, raica e sa vo e vuqa na yabaki me qai yaco na gauna, me ra toki mai ka mai tawana na nodra ivotavota vakawa ena vanua oqo, vakavo ga kevaka e ra gadreva ena masu ni vakabauta, kevaka wale ga e lesia vei ira na Turaga.

45 Ia, raica, mo dou “vakasoqoni ira vata mai na tamata mai na iyalayala kei vuravura.

46 O koya, mo dou soqoni vata kece mai; kei ira sa sega ni lesi me ra mai tiko ena vanua oqo, me ra vunautaka yani na kosipeli ki na veiyasana vakavolivolita; ia ni sa oti ko ya, me ra lesu tale ki na nodra itikotiko.

47 Me ra vunau yani ka tukuna na ivakavuvuli dina ena veisalatu, ka “wasea na nodra ivakadinadina ena veivanua kecega, io me ra vunauci ira na vutuniyau, na turaga kei ira na tamata wale, kei na dravudravua me ra veivutuni.

48 Ia me ra tauyavutaka yani na isoqosoqo lewe ni “lotu vei ira kecega na kai vuravura era sa veivutuni

49 Ia me ra digitaka ka tokona e dua na itini, mai na domodra na isoqosoqo lewe ni lotu, ki na isoqosoqo lotu mai Oaio, me soqona na ilavo me voli kina na qele e “Saioni.

50 Kau sa vakaroti Sidini Rikitoni tale ga na noqu tamata, me “vola e dua na ivakamacala ni vanua ko Saioni, kei na ka sa inaki ni Kalou, io me vaka ena vakatakila vua na Yalo;

51 Ka dua tale ga na ivola veikauyaki kei na isolisoli, me soli vei ira kece na lewe ni lotu me ra cau mai kina, ia me qai soli na ilavo kece oqori ki na ligana na bisopi, ki na ligana ko koya, se vua sa digitaki, me vaka sa vinaka vua se me vaka sa dusimaka ko koya, me voli kina na qele me nodra ivotavota vakawa na luve ni Kalou.

52 Ia, raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa vakarota na Turaga me ra lomasoli na tisaipeli kei ira na luve ni tamata, io me ra volia na yasana taucoko oqo, ena loma ni dua ga na gauna lekaleka sa rawa kina.

42a DV Veivutuni.

b Ais. 1:18.

DV Veivosoti.

c Ais. 43:25.

43a V&V 19:20; 64:7.

DV Vakatusa,

Vakatutusa.

b V&V 82:7.

45a iVaka. 33:17.

DV Isireli—Na

vakasoqoni kei Isireli.

47a V&V 68:8.

48a OYA veitabana ni Lotu.

49a DV Saioni.

50a V&V 63:55–56.

53 Raica, sai koya oqo na vuku. Me ra kitaka oqo de ra sega ni taura na nodra ^aivotavota vakawa, ka ra qai rawata ga ena vakadevei ni dra.

54 Ia, ni sa voli oti na qele, me ra lesi sara na veimataqali daucakaka me ra laki cakacakataka na vanua oqo, me yaga vei ira na lewe ni lotu ni Kalou.

55 Me vakayacori vakavinaka na kena cakacaka kece; io sa itavi ni bisopi se na itini mai na lotu me dau tukuna mai vagauna na cakacaka kece sa vakayacori tiko.

56 Ia me lewai vakavinaka ka kaku ni vakusakusataki na nodra vakasoqoni vata, me kua talega ni vakariritaki; ia me vakayacori ga me vaka na nodra ivakasala na italatala qase ni lotu ena veigauna ni koniferedi, me vaka na kila e dau vakatakilai vei ira ena veigauna.

57 Ia me vakalougatataka ka vakatabuya ko Sidini Rikitoni na noqu tamata na vanua oqo, kei na tiki ni qele me na tara kina na ^avaletabu, me nona na Turaga.

58 Ia me kacivi tale e dua na soqoni ni koniferedi; oti me rau qai lesu na noqu tamata, ko Sidini Rikitoni kei Josefa Simici Lailai, io me tomani rau yani ko Oliva Kaudari, me ratou vakayacora na vo ni cakacaka au sa lesia vei iratou ena nodratou vanua, kei na vo ni cakacaka me vaka sa ^adusimaki ena koniferedi.

59 Ia me kaku ni dua e lesu mai na vanua oqo vakavo ga ke ^avakinadinadinataka ena nona ilakolako, na veika e sa kila ka vakabauta tudei.

60 Me kau tani mai vei Saiba Petesoni na nona ilesilesi; ia me sa dua ga na lewe ni lotu, ka me qaravi koya ga, ka cakacaka vata kei ira na nona i tokani, me yacova ni sa ^atotogitaki kece ena nona ivalavala ca; ni sa sega ni tusanaka ko koya na nona cala, ia sa via vunia tiko ga.

61 Me ra mai vakayaco koniferedi tale ga eke na vo ni italatala qase ni lotu, era sa lako tiko mai ki na vanua oqo, raica e so vei ira oqori sa vakalougatataki vakalevu sara, ia sa vakalevu sara.

62 Ia ko Etuwate Patereji na noqu tamata me na liutaka na nodra koniferedi oqori.

63 Ia ni ra sa lesu tale, me ra vunautaka yani na kosipeli ena nodra ilakolako, io me ra vakinadinadinataka tale ga na veika sa vakatakilai vei ira.

64 Ni sa dina sara, me tekivu vunautaki yani eke na itukutuku vinaka, qai dewa ki na veivanua kecega, io me yacova na iyalayala kei vuravura—raica ena ^avunautaki yani na kosipeli vei ira na tamata kecega, ka ra na raica na ^bivakatakilakila ko ira sa vakabauta.

65 Ka raica sa ^alako mai na Luve ni Tamata. Emeni.

53a V&V 63:27–31.

57a V&V 57:3; 84:3–5, 31;
97:10–17.

58a DV Duavata ena

Veitokoni.

59a DV iVakadinadina.

60a DV Vosataki,
Veivosataki.

64a DV Vunau.

^b DV iVakatakilakila.

65a DV iKarua ni Lako
Mai nei Jisu Karisito.

WASE 59

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Saioni, na yasayasa vaka-Jekesoni, Misuri, ena 7 ni Okosita, 1831. Ni bera na ivakatakila oqo, a sa vakatabui na qele, me vaka na veidusimaki ni Turaga, ka vakatabui na vanua me na qai tara kina na valetabu. Ena siga a ciqomi kina na ivakatakila oqo, a mate kina o Poli Naiti na wati Josefa Naiti Levu, na imatai ni lewe ni Lotu me mate mai Saioni. O ira na lewenilotu era vakaibalebaletaka na raivotu oqo me "idusidusi vei ira na Yalododonu ena ivakarau me rokovi kina na siga ni vakacegegu kei na ivakarau ni lolo kei na masu."

1-4, *Era na vakalougatataki na Yalododonu yalodina ni Saioni; 5-8, Me ra lomana ka qarava na Turaga ka muria na Nona ivunau; 9-19, Era sa vakalougatataki vakayago ka vakyalo na Yalododonu, ni ra sa rokova ka vakatabuya na Siga ni Turaga; 20-24, Sa yalataki vei ira na ivalavala donu ni ra na rawata na vakacegu ena vuravura oqo kei na bula tawamudu ena vuravura sa bera mai.*

RAICA, ena kalougata, sa kaya na Turaga, ko ira era lako mai ki na vanua oqo ena "mata sa vakatabukidua ki na noqu lagilagi, me vaka na noqu ivakaro.

2 Ko ira era bula tiko era na "taukena na vanua, ia ko ira sa ^bmate era sa vakacegu mai na nodra cakacaka kecega, ia ena muri ira na nodra ivalavala; ka ra na rawata e dua na ^cisala ena ^dvale nei

Tamaqu, ka' u sa vakarautaka tu me nodra.

3 Io, sa kalougata ko ira sa tiko na yavadra ena vanua ko Saioni, sa talairawarawa tiko ki na noqu kosipeli; io era na ciqoma me kedra isau na veika vinaka kecega e vuravura, ka ra na "vuavuaivinaka sara.

4 Ka ra na vakaisalataki talega ena veivakalougatataki mai cake, io, kei na ivakaro e vuqa, kei na "ivakatakila ena kena gauna—vei ira era sa ^byalodina ka ^cgugumatu tiko ga vei au.

5 O koya, au sa solia vei ira e dua na ivakaro, ka kaya: Mo "lomana na Turaga na nomu Kalou ena ^blomamu taucoko, nomu igu taucoko, vakasama, kei na kaukauwa; io mo ^cqaravi koya ena yacai Jisu Karisito.

6 Mo lomana na "kai nomu me

59 1a Maci. 6:22-24;
V&V 88:67.

2a Maci. 5:5;
V&V 63:20, 48-49.

b iVakata. 14:13.
DV Mate Vakayago;
Parataisi.

c DV Bula Vakacerecerei;
iSala Vakatui.

d Joni 14:2; V&V 72:4;
76:111; 81:6; 98:18.

3a iVakate. 4:12;
Mosese 5:37.

4a V&V 42:61; 76:7;
98:12; 121:26-29.
DV iVakatakila.

b DV Kilikili, Bula
Kilikili.

c DV Gumatua.

5a iVaka. 11:1;
Maci. 22:37;
Moro. 10:32;
V&V 20:19.

DV Loloma.
b DV Loma, Yalo.

c DV Qarava, Veiqaravi.
6a DV Veitokani.

vaka ko sa lomani iko. Mo kakua ni ^bbutako; se ia na ^cveibutakoci, se ^dlaba, ka sega ni kitaka e dua na ka vakaoqori.

7 Mo ^avakavinavinakataka na Turaga na nomu Kalou ena veika kecega.

8 Mo vakacabora na ^aisoro ena ^bbuladodonu vua na Turaga na nomu Kalou, io na loma raramusumu kei na yalo ^bbibivoro.

9 Ka mo qarauni iko vakavinaka me ^akakua ni tauvi iko na duka ni ka vakavuravura, ia mo lako ki na vale ni masumasu ka cabora na nomu sakamede ena noqu ^bsigatabu.

10 Ni sai koya dina oqo na siga sa lesi vei iko mo vakacegu kina mai na nomu cakacaka, io mo ^aqaravi koya ga sa Cecere Sara ena gumatua;

11 Ia na nomu yalayala me vakacabori tiko ena yalododonu ena veisiga kecega kei na veigaua kecega;

12 Ia nanuma tiko ena siga ni Turaga, e dai, mo vakacabora na nomu ^aisoro ka sokalou vei koya sa Cecere Sara, io mo ^btusanaka na nomu ivalavala ca vei ira na tacimu ena lotu kei na Turaga.

13 Ia mo kakua ni kitaka e dua na cakacaka ena siga oqo, ia mo

vakarautaka ga na kakana e ganita ena lomadina io me taucoko kina na ^alolo, se, ena dua tale na kena ivosavosataki, me vuabale kina na nomu ^bmarau.

14 E dina, sai koya oqo na lolo kei na masumasu, se e dua tale na kena ivosavosataki, na yalomarau kei na masumasu.

15 Ia ni dou sa kitaka na veika kece oqo ena ^avakavinavinaka, ena ^byaloreki kei na mata mamarau, sega ena ^cdredre velavela, ni sa ivalavala ca oqo, ia ena yaloreki ga kei na mata mamarau—

16 Au sa kaya vakaidina, kevaka dou sa kitaka na veika oqo, na veika taucoko e delai vuravura ena nomudou, na manumanu ni vanua kei na manumanu vuka, kei na ka sa kaba ena vunika kei na ka sa lako voli e delai vuravura;

17 Io, na co, kei na veika vinaka kecega sa tubu mai e vuravura, na kakana se me isulu, se me tara kina na vale, se me lololo, se me loga kau vuata, se na iteitei, se na were ni vaini;

18 Io, na ka kecega sa tubu mai e ^avuravura, ena kedra dui gauna, sa buli me vinaka ka yaga vei ira na tamata, ia me reki kina na mata ka marau kina na yalo;

19 Io, me kakana kei na i sulu, na

6b DV Butako.

c DV Veibutakoci.

d DV Laba.

7a Same 92:1;

Alama 37:37;

V&V 46:32.

DV Vakavinavinaka.

8a DV iSoro.

b DV Dodonu.

c DV Yalo

Raramusumu.

9a Jeme. 1:27.

b DV Siga ni Vakacegu.

10a DV Sokalou, Qarava.

12a OYA isolisoli, se na gauna, na iyau, ena veiqaravi vua na Kalou kei na kai nona. DV iSoro.

b DV Vakatusa,

Vakatutusa.

13a DV Lolo.

b DV Reki.

15a DV Vakavinavinaka.

b L.Y 25:2;

Na Vosa. 17:22;

V&V 64:34.

c V&V 88:69.

18a DV Vuravura.

kena ikanakana kei na kena iboi, me vakaukauwataka na yago ka vakabulabulataka na yalo.

20 Ka sa yalo vakacegu na Kalou ni sa solia na ka kecega oqo vua na tamata; ia oqori ga na ka era sa buli kina, ia ena vakatulewa, me vakayagataki vakavuku, me kakua ni vakasabusabutaki, me kua talega ni taurivaki vakatawadodonu.

21 Ka ni sega tale ni dua na ka me da ^aivalavala ca kina vua na Kalou na tamata, se me tau kina na nona cudru waqawaqa, ia o ira ga era sega ni ^bvakatusa na ligana

ena ka kecega, ka talaidredre tale ga ki na nona ivunau.

22 Raica, a ka oqo sa tukuni tu ena lawa kei na nodra vosa na parofita; o koya, mo dou kakua ni taroga tale vei au na veika oqo.

23 Ia mo dou kila ni ko koya sa vakayacora tiko ^avakadodonu na nona itavi ena rawata vakaidina na kena ^bisau, io na ^cvakacegu ena vuravura oqo, kei na ^dbula tawamudu ena vuravura sa bera mai.

24 Koi Au, na Turaga, au sa tukuna na veika oqo, ka sa vakadinadinataka na Yalo. Emeni.

WASE 60

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Inidipenideni, ena yasayasa vaka-Jekesoni e Misuri ena 8 ni Okosita, 1831. Ena gauna oqo era gadreva tiko kina o ira na italatala qase era a lako ki na Yasayasa vaka-Jekesoni ka laki vakaitavi ena kena vakatabui na gele kei na vanua me tara kina na valetabu me ra kila na veika me caka.

1–9, *Me ra vunautaka na kosipeli ko ira na italatala qase ki na nodra ivakoso na tamata caka ca; 10–14, Me ra kakua ni vakaoti gauna wale, se buluta na nodra taledi; 15–17, Me ra savata na yavadra me ivakadinadina vei ira era sa cata na kosipeli.*

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga vei ira na italatala qase ni nona lotu, io ko ira me ra na lesu kusarawa yani ki na vanua era a dui cavutu mai kina: Raica, au sa

marautaka dina na nomudou lako mai ki ke;

2 Ia au sa sega talega ni marautaka eso vei kemudou, ni ra sega ni dolava na ^agusudra, ia era ^bvunitaka na taledi au sa solia vei ira, ena nodra ^crerevaka na tamata. Ena ca vei ira oqo, ni na tau vei ira na noqu cudru.

3 Ka na qai yaco, kevaka era na sega ni yalodina vakalevu cake vei au, ena ^akau tani mai vei ira, io na veika mada ga sa tu rawa vei ira.

21a DV Vakacalai.

b Jope 1:21.

23a DV Dodonu.

b DV Vakalougatataka, Kalougata,

Veivakalougatataka.

c Maci. 11:28–30.

DV Sautu, Vakacegu.

d V&V 14:7.

60 2a Efe. 6:19–20.

b Luke 8:16, 18.

c Maci. 25:14–30.

DV Rere—Rerevaka na tamata.

3a Mari. 4:25; V&V 1:33.

4 Ni koi Au na Turaga; au sa lewa na lomalagi e cake, ka vaka-kina vei ira na “mataivalu ni vu-ravura; ia ena siga au na kumuni ira kina na noqu ^biyau talei, era na qai kila na tamata kecega na veika sa vakatakilai kina na kaukauwa ni Kalou.

5 Ia, au na vosa vakaidina mada vei kemudou, ena veika e baleta na nomudou ilakolako lesu ki na vanua dou a cavutu mai kina. Me ta se voli e dua na waqa, dou lewaga na ka mo dou kitaka, e sega ni dua na ka vei au, ia mo dou lako kusarawa ga ki na vanua ko Seni Loisi.

6 Ia mai kea me ratou qai cavutu sara ko Sidini Rikitoni, Josefa Simici Lailai, kei Oliva Kaudari na noqu tamata, ka lako yani ki Sinisinati;

7 Ia mai na vanua koya me ratou qai tabalaka cake na domodratou ka kacivaka na noqu vosa ena domoilevu, me kakua ena cudru se lomalomarua, dou dulaka cake vei ira na ligamudou savasava. Ni sa rawa me’u qisi kemudou mo dou “savasava, ka ^bvosota tale ga na nomudou ivalavala ca.

8 Ia ko ira na kena vo me ra qai lakolako yarua yani mai Seni Loisi, me ra kakua ni vakusakusa ena nodra vunautaka na noqu vosa ki na nodra ivavakoso na tamata dau caka ca, me yacova ni

ra sa lesu yani ki na isoqosoqo lewenilotu era dui cavutu mai kina.

9 Ia na veika kece oqo me vinaka kina na veisoqosoqo lewenilotu; ni sai koya oqori na inaki ni noqu talai ira yani.

10 Ia me na solia ko “Etuwate Patereji na noqu tamata na ilavo ka’u sa solia vua, e dua na iwase vei ira na noqu italatala qase au sa lewa me ra lesu tale;

11 Ia ko ira era sa rawa ni sauma tale na ilavo oqori, me ra qai sauma lesu vua na itini; ia vei ira era sega ni rawata, me sa rauta ga.

12 Ia oqo au na vosa mada ena vukudra na kena vo ka ra na qai lako mai ki na vanua oqo.

13 Raica, era sa talai yani me ra vunautaka na noqu kosipeli ena kedra maliwa na nodra ivavakoso na dau caka ca; ia, sa vaka-oqo na noqu ivakaro vei ira: Dou kakua ni la’ki “vakawelewele se vakaoti gauna wale ga se vunia na nomudou ^btaledi me kakua kina ni kilai.

14 Ia ni dou sa yaco mai ki na vanua ko Saioni, ka dou sa tukuna yani na noqu vosa, mo dou qai lesu kusarawa ka la’ki tukuna na noqu vosa ki na nodra ivavakoso na dau caka ca, ia me kakua ni vakusakusataki, se vakayacori ena ^acudru se ena yalo ni veileti.

15 Dou kuretaka laivi na ^akuvu

4a Alama 43:50.

b Ais. 62:3; Saka. 9:16;
Mala. 3:17;
V&V 101:3.

7a DV iValavala Tabu.
b DV Veivosoti.

10a DV Patereji, Etuwate.

13a V&V 42:42.

DV Wele,
Vakawelewele.

b Maci. 25:24-30;
V&V 82:18.

14a Na Vosa. 14:29.

15a Maci. 10:14;

Luke 9:5;
Cakacaka 13:51;
V&V 24:15; 75:20;
84:92.

ni soso mai na yavamudou vei ira sa sega ni ciqomi kemudou, ia dou kakua ni kitaka me ra raica, de dou na vakacudrui ira, ia me caka vuni ga; ka savata sara na yavamudou, me ivakadinadina ni nodra beitaki ena siga ni veilewai.

16 Raica, sa rauti kemudou oqo,

sai koya oqo na nona lewa ko koya sa talai kemudou.

17 Ia ena qai tukuni mai ena gusui Josefa Simici Lilai, na noqu tamata me kilai na veika me baleti rau ko Sidini Rikitoni kei Oliva Kaudari. Ena qai tukuni malua na ka e baleti ira na kena vo. Ia ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 61

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, ena bati ni uciwai ko Misuri, ena iTakelo ni wai na Makiliweini, ena 12 ni Okosita, 1831. Ena nodra ilakolako lesu ki Katiladi, eratou a sokota sobu kina na uciwai na Misuri ena bavelo na Parofita kei na le tini na italatala qase. Era a sota kaya e vuqa na ka rerevaki ena ikatolu ni siga ni nodra ilakolako. A raica na raivotu ena siga ko Elder Viliame W. Felepi ni sa lako mai ena kaukauwa na dauveivakarusai ena dela ni wai.

1–12, Sa lewa na Turaga me yaco e vuqa na ka ni veivakarusai e wai; 13–22, Sa cudruva na wai ko Joni, a sa lako voli e matadratou na dauveivakarusai; 23–29, Eso e tu vei ira na kaukauwa me ra lewa na wai; 30–35, Me ra lakolako yarua yani na italatala qase, ka vunautaka na kosipeli; 36–39, Me ra vakavakarau me baleta na nona lako mai na Luve ni Tamata.

RAICA, ka rogoca na domoi koya sa tu vua na ^akaukauwa kecega, ko koya sa bula mai na tawavakaiyalayala ki na tawavakaiyalayala, io na ^bAlifa kei na Omeka, na ivakatekivu kei na ivakataotioti.

2 Raica, sa kaya vakaidina

vakaoqo vei kemudou na Turaga, Oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, dou sa soqoni vata ena vanua oqo, koi kemudou sa vosoti na nomudou ivalavala ca, raica koi Au na Turaga, au sa dau ^avosota na ivalavala ca, au sa ^byalololoma vei ira sa ^cvakatusa na nodra ivalavala ca, ka yalomalumulumu;

3 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa sega ni kilikili me ra soko vakusakusa yani ko ira kece na noqu italatala qase, ka ra rusa ena tawa vakabauta ko ira sa tiko ena tai ruarua ni uciwai.

4 Ia, au sa vakatara oqo mo dou vakadinadinataka kina; raica, sa levu tu na veika rerevaki e tu e

61 ^{1a} DV Kaukauwa.
^b DV Alifa kei na Omeka.

2a Mosa. 4:10–11.
DV Veivosoti.
^b DV Loloma Cecere.

^c DV Vakatusa, Vakaturusa.

wai, vakauasivi ena veigauna mai muri;

5 Ia koi Au, na Turaga, au sa lewa ena noqu cudru me yaco e vuqa na ka ni veivakarusai e wai; io ena wai sara ga oqo.

6 Ia, sa tu ena qeteqete ni ligaqu na bula ni tamata kecega, ia ko koya sa yalodina tiko vei kemudou ena sega ni mate e wai.

7 Ia, sa kilikili sara me rau lako kusarawa yani ena nodrau ilesilesi kei na nodrau kaulotu, ko Sidini Kilipati kei "Viliame W. Felepi na noqu tamata.

8 Ia, au na sega ni laiva mo dou lako me yacova ni'u sa "vakadodonutaki kemudou mada ena vuku ni nomudou ivalavala ca kece sara, mo dou duavata sara, ka kakua ni mate ena ^bivalavala ca;

9 Ia oqo, au sa kaya vakaidina, sa qai kilikili oqo mo dou lako. Ia ko Sidini Kilipati kei Viliame W. Felepi na noqu tamata, me rau kauti ira tale na nodrau ilala e liu, ka lako kusarawa yani me rau qarava vakavinaka na nodrau ilesilesi, ka rawa na ka kecega ena vakabauta;

10 Ia kevaka era sa yalodina tiko ga era na maroroi, ia koi Au na Turaga, au na tiko vata kei ira.

11 Ia ko ira na kena vo me ra kauta na isulu e ganiti ira.

12 Me kauta ko Sidini Kilipati na noqu tamata na veika e sega ni ganiti koya, me vaka dou sa dua-vata kina.

13 Ia oqo, raica, au sa "vakarota vei kemudou na veika oqo mo dou ^bvinaka kina; ia koi Au na Turaga, au na dauveivosaki kei kemudou me vaka au a dauveivosaki kei ira na noqu tamata ena gauna e liu.

14 Raica, koi Au na Turaga, au sa vakalougatataka na "wai mai na ivakatekivu; ia ena veisiga e muri oqo, au sa ^bcudruva na wai ena gusui Joni na noqu tamata.

15 Ia, ena yaco mai na siga me na sega kina ni logavinaka rawa na veika bula e wai.

16 Ka na qai dau tukuni ena veisiga mai muri, ni na sega ni lako rawa e dua, e wai, ki na vanua ko Saioni, ia ko ira ga sa buladodonu.

17 Raica koi Au na Turaga, au sa "cudruva na qele mai na ivakatekivu, ia au sa vakalougatataka ena veisiga e muri me ra kania na noqu tamata na kena uro ena kena gauna, me ra kalougata kina.

18 Ia oqo au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro, na ka au sa vakarota vua e dua au sa vakarota vei kemudou kece, mo dou vaka-salataki ira na wekamudou ena vuku ni wai, me ra kakua ni dau veilakoyaki kina, de na qai malumalumu mai na nodra vakabauta ka ra coriti kina;

19 Oqori na ka au sa lewa koi Au na Turaga, sa tiko e wai na dauveivakarusai me cakacaka kina, ka'u na sega ni vakasuka na lewa oqori.

7a DV Felepi, Viliame W.
8a DV Vosataki,
Veivosataki.

b DV Caka Ca.
13a DV iVakaro ni Kalou.
b V&V 21:6.

14a iVakate. 1:20.
b iVakata. 8:8-11.
17a Mosese 4:23.

20 Koi Au na Turaga, au a cudruvi kemudou ena noa, ia edaidai sa vagolei tani na noqu cudru.

21 Ia, laivi ira au sa vosa oti me baleti ira, me ra lako kusarawa yani—au sa kaya tale vei kemudou, me ra lako kusarawa yani.

22 Ka ni sa sega ni dua na ka vei au, me vakalailai mada ga, kevaka era sa laki qarava na nodra ilelesi, se ra soko e wai se taubale e vanua; ia me vakaoqo ni sa vakaraitaki vei ira me vaka na nodra lewa ena veigauna mai muri.

23 Ia oqo, me baleti iratou na noqu tamata, ko Sidini Rikitoni, Josefa Simici Lailai, kei Oliva Kaudari, na noqu tamata, me ratou kakua tale ni soko mai e wai, vakavo ga kevaka eratou soko mai ena ikelimusu ena nodratou ilakolako lesu ki na nodratou veivale; se ena dua tale na kena ivosavosataki me ratou kakua ni soko e wai ena nodratou ilakolako, sa rawa ga me ratou soko ena ikelimusu.

24 Raica, koi Au na Turaga, au sa digitaka e dua na sala ni veilakoyaki vei ira na noqu yalododonu; ia raica, sai koya oqo—ni ra sa biuta na ikelimusu me ra muri tiko ga e vanua, ena veigauna kecega era vakaroti kina me ra lako ka gole cake ki na vanua ko Saioni;

25 Ia era na kitaka me vakataki ira na luvei Isireli, me ra “birika na nodra vale laca ena nodra ilakolako.

26 Ia, raica dou tukuna na ivakaro oqo vei ira na wekamudou.

27 Ia, ko koya sa soli vua na “kakuauwa me vakarota na wai, sa soli talega vua mai na Yalo me kila na ivakarau vakalou;

28 Ia, me kitaka ko koya na ka sa vakaroti koya kina na Yalo ni Kalou bula, se ena vanua mamaca se e wai, me vakayacora ga na ka au sa lewa.

29 Ka sa vakatakilai vei iko na ka me ra kitaka na yalododonu, se na nodra sala na yalododonu ni Turaga.

30 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ratou kakua sara ni dolava na gusudratou vei ira na ivavakoso dau caka ca ko Sidini Rikitoni, Josefa Simici Lailai, kei Oliva Kaudari na noqu tamata me yacova ni ratou sa yaco yani ki Sinisinati;

31 Ia mai kea me ratou tabalaka cake na domodratou vua na Kalou me baleti ira na tamata ko ya, io, ki vua sa cudruvi ira ena vuku ni nodra ivalavala ca, na matatamata ka sa “voleka sara ni vakarusai.

32 Ia mai kea me ratou qai lako vei ira na nodra ivavakoso na wekadratou, raica sa gadrevi vakalevu sara na nodratou veivuke vei ira, ka sega soti ki na nodra ivavakoso na dau caka ca.

33 Ia oqo, o ira na kena vo, me ra lako yani ka “vunautaka na veivosa oqo vei ira na nodra ivavakoso na tamata dau caka ca, ena

25a Tiko. 9:18.
27a DV Kaukauwa;
Matabete.

31a Alama 37:31;
Ila. 13:14;
V&V 101:11.

33a DV Vakadinadinataka;
Vunau.

kena levu ga me vaka era sa vakauqeti kina;

34 Ia kevaka era sa vakayacora vakavinaka na nodra ilesilesi ena “vakasavasavataki na nodra isulu, io era na sega ni tauvi duka e mataqu.

35 Ia me ra lako vata yani, se ra lakolako “yarua, me vaka sa vinaka vei ira, ia ko Rinoli Kauni ga na noqu tamata, kei Samuela H. Simici na noqu tamata, koi rau au sa vakadonuya, me rau na salavata tiko ga me yacova ni rau sa lesu tale ki na nodrau vale, a ka oqo sa tiko kina na noqu inaki vuku.

36 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, na ka au sa vakarota vua e dua au sa vakarota vei

kemudou kece, dou reki ka marau na “gonelalai; niu sa tiko ena kemudou ^bmaliwa, kau sa sega ni ^cbiuti kemudou;

37 Ia ena veigauna kece dou sa vakayalomalumalumutaki kemudou kina vei au, ena soli vei kemudou na “matanitu.

38 Dou vakadreta na ivau ni tolomudou ka “vakatawa ka yalomatua, dou waraka na nona lako mai na Luve ni Tamata, ni na lako mai ko koya ena auwa dou sa sega ni namaka kina.

39 Dou “dau masu tiko ga mo dou kakua kina ni rawai ena ^bveitemaki, mo dou na veitata kaya ena siga sa lako mai kina ko koya, ni dou sa bula tiko se dou sa mate. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 62

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, ena bati ni uciwai na Misuri, mai Seritoni, Misuri ena 13 ni Okosita, 1831. Era a sota ena siga ko ya na Parofita kei rau na nona ivukevuke ka ra lako tiko mai Inidipenideni ki Katiladi, kei ira na italatala qase era lako tiko ki na vanua ko Saioni, era sa veimarautaki oti qai vakatakilai vua na veika oqo.

1–3, Sa volai mai lomalagi na nomudou ivakadinadina; 4–9, Me ra lako ka vunau yani na italatala qase ena sala era sa digia, me vaka na vakatulewa kei na veivakauqeti ni Yalo.

Dou vakatudaliga ka vakarorogo

mai na italatala qase ni noqu lotu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, io ko Jisu Karisito na nomudou ^adautataro, sa kila ko koya na malumalumu ni tamata, kei na sala me ^bvukei ira kina era sa ^ctemaki.

34a 2 Nif. 9:44; Jeko. 2:2; Mosa. 2:28.

35a DV Cakacaka ni Kaulotu.

36a Joni 13:33.
b Maci. 18:20.

c Ais. 41:15–17;
1 Nif. 21:14–15.

37a V&V 50:35.
38a DV iVakatawa.

39a DV Masu.
b DV Vakatovolei,

62 1a Veivakatovolei.
V&V 45:3–4.

DV Dautataro.

b Ipe. 2:18; Alama 7:12.

c DV Vakatovolei,
Veivakatovolei.

2 Ia na mataqu sa wanonovi ira vakaidina tiko na noqu tamata era sa bera ni lako ki na vanua ko Saioni; o koya sa bera ni vakacavari kina na nomudou itavi.

3 Ia dou sa kalougata koi kemudou, ni sa "volai mai lomalagi na nomudou ^bivakadinadina me ra dikeva na agilosu; io era sa rekitaki kemudou ka sa vosoti na nomudou ^civalavala ca.

4 Mo dou ia tiko ga yani ena nomudou ilakolako. Ia mo dou la'ki soqoni vata ki na vanua ko "Saioni; io me vakayacori na nomudou soqoni ka mo dou vakavinavinaka vata ka cabora na sakaramede vei Koya sa Cecere Sara.

5 Mo dou qai lesu ka vunau voli, io mo dou qai lewa, mo dou lako vata yani se lakolako yarua, sa vakatau ga vei kemudou; ia mo dou yalodina tiko ga ka "vunautaka yani na itukutuku rekitaki vei ira na lewei vuravura, se vei ira na tamata ivalavala ca.

6 Raica koi Au na Turaga, au sa soqoni kemudou vata mai me vakayacori kina na vosa ni yalayala, ia ko koya sa yalodina tiko ga vei kemudou, ena maroroi me ra la'ki marau vata ena vanua ko Misuri. Ia koi Au na Turaga au sa yalataka vakaidina na veika oqo vei ira na tamata yalododonu, ka'u sega ni dau "lasu.

7 Ia, koi Au na Turaga au na vakatara, kevaka dou gadreva mo dou vodo ena ose, se vodo ena meuli se ena qiqi, ka dou na vakalougatataki kina, io kevaka dou sa "vakavinavinakataka ena yalodina vua na liga ni Turaga na veika kecega sa soli vei kemudou.

8 Raica sa tukuni vei kemudou na ivakaro oqo, ia sa vakatau ga ki na nomudou vakatulewa kei na veivakauqeti ni Yalo.

9 Au sa solia vei kemudou na "matanitu. Raica au na ^btiko ga kei ira sa yalododonu me tawamudu. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 63

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Katiladi, Oaio, ena 30 ni Okosita, 1831. Eratou sa tadu yani ki Katiladi ena nodratou lesu mai na veisiko mai Misuri, na Parofita, Sidini Rikitoni kei Oliva Kaudari, ena 27 ni Okosita. E vakamacalataki ena itukutuku makawa kei Josefa Simici na ivakatakila oqo: "Ena veisiga taumada oqo ni Lotu, sa dau basika vakalevu na nanamaki me kilai na vosa ni Turaga ena veiulutaga kece sara e baleta na noda vakabulai; ia me vaka ni ka vakayago bibi duadua ena gauna oqo na vanua

3a DV iVola ni Bula.
b Luke 12:8-9.
DV iVakadinadina.
c V&V 84:61.

4a V&V 57:1-2.
5a DV Cakacaka ni
Kaulotu.
6a Ica 3:12.

7a DV Vakavinavinaka.
9a V&V 61:37.
b Maci. 28:20.

ko Saioni, au a vakatataro kina vua na Turaga me baleta eso tale na ikuri ni itukutuku me baleta na nodra vakasoqoni vata na Yalododonu, kei na voli ni qele, kei na veika tale eso."

1–6, *Ena yaco na siga ni veicudruvi vei ira na dau caka ca; 7–12, Sa soli na ivakatakilakila ni sa tu na vakabauta; 13–19, Era na cakitaka na vakabauta ko ira sa dauveibutakoci e lomadra ka ra na viritaki yani ki na drano bukawaga; 20, Ia ko ira sa yalodina era na rawata e dua na ivotavota vakawa ena vuravura vakamataliataki oqo; 21, E se bera ni vakatakilai mai e dua na itukutuku taucoko ni veika a yaco ena Ulu-nivanua ni Veivakamataliataki; 22–23, Era na ciqoma o ira sa talairawarawa na veika vuni ni matanitu; 24–31, Me voli na qele me ivotavota vakawa mai Saioni; 32–35, Sa lewa na Turaga me yaco na veivaluvaluti, ia era na veivakamatei vakaira na tamata dau caka ca; 36–48, Me ra soqoni vata ki Saioni na Yalododonu ka soli ilavo me tara cake kina; 49–54, Sa vakadeitaki tu ni ra na vakalougatataki ko ira na yalodina, ena iKarua ni Lako Mai, ena Tucake Tale, ka vakakina ena Mileniumi; 55–58, Oqo na siga ni veivunauci; 59–66, Era sa cavuta walega na yaca ni Turaga ko ira era vakayagataka ni sega ni tu vei ira na kena dodonu.*

Dou vakatudaliga, oi kemudou na noqu tamata, dou dolava na lomamudou ka vakarorogo mai na veivanua vakayawa; ka vakarorogo koi kemudou sa vakatokai kemudou me tamata ni Turaga,

ka rogoca na vosa ni Turaga kei na nona lewa me baleti kemudou.

2 Io, au sa kaya vakaidina, dou rogoca na vosa nei koya sa cudruvi ira na dau caka ca kei ira sa "veisaqasaqa.

3 Ko koya sa lewa me kauti ira sa via "kauta, ka maroroya tiko mai ko koya ena maroroya;

4 Ko koya sa tara cake ena nona lewa me vaka sa vinaka vua; ka vakarusa ena gauna e vinaka vua, ka sa rawa vua me kolotaka sobu na yalo ki eli.

5 Raica, koi au na Turaga, au sa vakarogoya na domoqu, ka me muri.

6 Ia, au sa kaya vakaidina, me ra vakarorogo na tamata caka ca, ka me ra rere ka sautaninini ko ira sa dauveisaqasaqa; ka me ra tarova na tebe ni gusudra na tawa vakabauta, ni na lako yani vei ira na "siga ni veicudruvi me vaka na ^bcovulaca, ka na ^ckila na tamata kecega ni sai Au na Kalou.

7 Ia ko koya sa vakasaqara na ivakatakilakila ena raica na "ivakatakilakila, ia ena sega ni vakabulai kina.

8 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, era tiko ena kemudou maliwa e so era sa via raica na ivakatakilakila, io era a sa tu sara ko ira oqo mai na ivakatekivu.

63 2a DV Talaidredre, Vakaduiduile, Veisaqasaqa.
3a DV Mate Vakayago.

6a DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito; Lewa Dodonu.
b Jere. 30:23.

c Ais. 49:26.
7a V&V 46:9.
DV iVakatakilakila.

9 Ia, raica, sa sega ni yaco mai na vakabauta ena ivakatakilakila, ia na ivakatakilakila ena muri ira era sa vakabauta.

10 Io, na ivakatakilakila ena yaco mai ena “vakabauta, e sega ena lewa ni tamata, se me vaka na veika era taleitaka, ia ena lewa ni Kalou.

11 Io, na ivakatakilakila ena yaco mai ena “vakabauta, ena cakacaka e veivakurabuitaki, ni kevaka sa sega na vakabauta ena sega ni dua na tamata me vakamarautaka na Kalou; ia ko koya sa cudruva na Kalou sa sega ni marautaka; ia, sai ira oqori ena sega ni vakaraitaka kina na ivakatakilakila, na ^bcudruvi ga ka ra na ^totogitaki kina.

12 O koya au sa sega ni marautaki ira kina, koi Au na Turaga, ko ira vei kemudou era sa dau vaka-saqara na ivakatakilakila kei na veika e veivakurabuitaki me ra qai vakabauta kina, ka sega me ra vinaka kina na tamata ka meu vakalagilagi kina koi au.

13 Ia, au sa solia na ivakaro, ka vuqa era sa gole tani mai na noqu ivakaro ka sega ni muria.

14 Era a tu ena kemudou maliwa na “dautagane kei na dauyalewa; eso era sa gole tani mai vei kemudou, ka so era se tu ga vata kei kemudou, era na qai vakatakilai mai.

15 Me ra liaci ira mada ka

veivutuni kusarawa ko ira oqori, de na qai tau vei ira na lewa me vaka na icori, ka na qai vakatakilai mai na nodra cala, ka na qai muri ira na nodra ivalavala e matadra na tamata.

16 Kau sa kaya vakaidina vei kemudou, me vaka au a sa tukuna oti, ko ira yadua sa “raica na yalewa ka ^bdodomo kina, se kevaka e dua sa ^cdauveibutakoci e lomanana, ena sega ni tiko vei koya na Yalo, io ena rere ka cakitaka na vakabauta.

17 O koya, au sa kaya kina koi Au na Turaga, ni ko ira sa “rere, kei ira sa tawavakabauta, kei ira kece na dau ^blasulasu, kei ira kecega sa dau taleitaka ka ^cdau lasu, kei ira na dau cakava na cakacaka ni veidauci, kei ira na daucakaisausau, era na rawata na nodra tikina ena ^ddrano koya ka sa kama tu ena bukawaqa kei na sulifure, sai koya na ^eikarua ni mate.

18 Au sa kaya vakaidina, era na sega ni vakaturi cake, ena ^aimatai ni tucake tale.

19 Ia oqo raica, koi Au na Turaga, au sa kaya vei kemudou, dou sa sega ni “vakadonui, ni sa tiko na ka oqo ena kemudou maliwa.

20 Ia ko koya sa “vosota tiko ena vakabauta ka vakayacora tiko na lomaqu, sai koya oqori ena qaqa, ka na rawata e dua na ^bivotavota

10a Moro. 7:37.
DV Vakabauta.

11a Ipe. 11:6.
b V&V 35:11.
c V&V 88:65.

14a V&V 42:24–25.

16a Maci. 5:27–28;
V&V 42:23–26.
b DV Gagano.

c DV Veibutakoci.
17a iVakata. 21:8.

b DV Lasu.

c iVakata. 22:15;
V&V 76:103.

d iVakata. 19:20;
2 Nif. 9:8–19, 26; 28:23;
Jeko. 6:10;
Alama 12:16–18;

V&V 76:36.
DV Eli.

e DV Mate Vakayalo.

18a iVakata. 20:6.

19a DV Vakadonuya,
Dodonu.

20a V&V 101:35.

b Maci. 5:5;
V&V 59:2; 88:25–26.

vakawa e vuravura, ni sa yaco mai na siga ni veivakamataliataki;

21 Ni sa “vakamataliataki na ^bvuravura, me vaka na kena ivalavala sa vakaraitaki vei ira na noqu iapositolo mai na ‘ulunivanua; ia na kena itukutuku taucoko dou se bera ni ciqoma.

22 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me vaka au sa kaya ni’u na vakatakila vei kemudou na lomaqu, raica au na vakatakila vei kemudou, e sega ena ivakaro, ni sa lewe vuqa era sega ni dau segata me ra muria na noqu ivakaro.

23 Ia au na solia na veika “vuni ni noqu matanitu vei koya sa muria na noqu ivakaro, io ena tu vei koya me vaka e dua na ivurevure ni ^bwai bula, ena ^tovure tiko ki na bula tawavakaiyalayala.

24 Ia oqo, raica, sai koya oqo na nona inaki na Turaga na nomudou Kalou ena vukudra na nona yalododonu, me ra soqoni vata yani ki na vanua ko Saioni, me kakua ena vakusakusa, de na yaco me yakusurasura, ka dau kauta mai na mate dauveitavi.

25 Raica, na vanua ko “Saioni—sa tu ena qeteqete ni ligaqu, koi Au na Turaga;

26 Ia, koi Au, na Turaga, au sa solia vei “Sisa na ka sa nei Sisa.

27 Ia, au sa lewa koi au na Turaga mo dou volia na qele, mo dou kaukauwa kina e vuravura,

me rawa kina ni dou kaya ni tu na nomudou ka e vuravura, me ra kakua kina ni vakayavalati me ra veicudruvi.

28 Ni sa vakauqeta na lomadra ko “Setani me ra cudruvi kemudou, ka me vakadavei kina na dra.

29 Ia, ena sega ni tauri wale na vanua ko Saioni ia ena voli ena ilavo se ena dra, kevaka e sega, sa na sega na nomudou ivotavota vakawa.

30 Ia kevaka sa voli ena ilavo, dou sa kalougata kina;

31 Ia kevaka ena tauri ena vakadavei dra, me vaka ni sa vakatabui mo dou vakadavea na dra, raica, era na rawai kemudou kina na nomudou meca, dou na vakanakuitataki mai na dua na koro ki na dua tale na koro, mai na dua na valenilotu ki na dua tale na valenilotu, ka na lewe vica wale ga era na tu ka rawata e dua na tikina me nodra ivotavota vakawa.

32 Koi Au na Turaga, au sa cudruvi ira sa caka ca; Au na kauta tani na Yaloqu mai vei ira na lewei vuravura.

33 Au sa bubuluitaka ena noqu cudru, ka lewa me ia na “veivalualuti ena delai vuravura, io era na veivakamatei vakai ira na dau caka ca, ka na rere na tamata kegega;

34 Ia ko ira na “yalododonu ena dredre sara me ra dro bula; ia, koi

21a DV Vuravura—Na icavacava ni vuravura.

b DV Vuravura—Na ituvaki ni vuravura ena iotioti ni gauna.

c Maci. 17:1–3.

23a Alama 12:9–11; V&V 42:61; 84:19; 107:18–19.

b DV Wai ni Bula.

c Joni 4:14.

25a DV Saioni.

26a Luke 20:25; V&V 58:21–23. DV Matanitu.

28a DV Tevoro.

33a DV iValu.

34a DV Yalododonu.

Au na Turaga, au sa tiko vata kei ira, kau na ^blako sobu mai loma-lagi mai na iserau nei Tamaqu ka tilomi ira na dau ^ccaka ca ena ^dbukawaqa tawaboko rawa.

35 Raica e sa bera tiko ni yaco na ka oqo, ia ena yaco vakaidina ga.

36 Ia, me vaka ni'u sa lewa koi au na Turaga na veika kece oqo e delai vuravura, au sa lewa kina me ra soqoni vata yani na noqu tamata ki na vanua ko Saioni;

37 Ia na tamata yadua me taura e ligana na ivalavala ^adodonu, ka vauca na tolodra ena yalodina, ka tabalaka cake na ^bdomo ni veivunauci vei ira na lewei vuravura; io me ra tukuna yani ena nodra vosa ka vakakina ena nodra sa dro tiko yani, ni sa voleka mai na ^cveivakarusai vei ira na dau caka ca.

38 Ia, ko ira na noqu tisaipeli mai Katiladi, me ra vakarautaka mada na ka e baleti ira, o ira era tiko ena were oqo.

39 Ia ko Taito Biligi na noqu tamata, ko koya sa qarava tiko, me volitaka yani na qele, ka vakarau me cavutu ena vula itubutubu me lako yani ki na vanua ko Saioni, vata kei ira era sa tawana tiko na were, me vakavo ga ko ira au sa lesia, me ra kakua mada ni lako me yacova na gauna au sa vakarota kina.

40 Ia me vakau na ilavo kece e vo, e sega ni dua na ka vei au kevaka e levu se lailai, io me vakau

ki na vanua ko Saioni, vei ira ka'u sa lesia me ra ciqoma.

41 Raica koi Au na Turaga, au na solia vei Josefa Simici Lilai, na noqu tamata, na kaukauwa me rawa kina ni ^akila ena Yalo o ira me ra lako cake ki na vanua ko Saioni, kei ira na noqu tisaipeli me ra wawa tiko mai.

42 Me se tei taura toka mada ga ko Niuei K. Witini na noqu tamata na nona sitoa, se ena dua tale na kena vosa, na sitoa, me dua na gauna lekaleka.

43 Ia, me solia na ilavo kece e rawa ni solia, me vakau cake ki na vanua ko Saioni.

44 Raica, sa tu ga ena qeteqete ni ligana na ka kece oqori, me cakava ga ena dela ni yalomatua.

45 Au sa kaya vakaidina, me tabaki ko koya me itini vei ira na tisaipeli ka ra na tiko mai, ka me tabaki ki na kaukauwa oqori.

46 Ia oqo mo vakusakusa yani vata kei Oliva Kaudari na noqu tamata, ka sikovi ira na veitabani-lotu, ka vakamacalataka na veika oqo vei ira. Raica, oqori na ka au sa lewa, me kumuni na ilavo me vaka ka'u sa vakarota.

47 Ko koya sa ^ayalodina tiko ga ka dauvosota, ena vakamaluma-lumutaki vuravura.

48 Ia ko koya sa vakauta yani na nona iyau ki na vanua ko Saioni, sa na rawata na nona ^aivotavota vakawa ena vuravura oqo, ia ena

34b dv iKarua ni Lako
Mai nei Jisu Karisito.
c Maci. 3:12;
2 Nif. 26:6;
V&V 45:57; 64:24;

101:23–25, 66.
dv Caka Ca.
d dv Bukawaqa, Kama.
37a dv Dodonu.
b V&V 1:4.

c Ais. 47:11.
41a dv Kila na Duidui,
iSolisoli ni.
47a Mosa. 2:41; V&V 6:13.
48a V&V 101:18.

tauca na vua ni nona cakacaka, ka sa tu na kena isau vua ena vura-vura sa bera mai.

49 Io sa kalougata na mate era sa “mate ena vuku ni Turaga, mai na gauna oqo ka lako yani, me yacova ni sa lesu tale mai na Turaga, raica ena ^btakali yani na veika makawa, ka yaco me vou na ka kecega, io era na ^ctucake mai na mate ka sega ni ^dmate tale; ka ra na ciqoma mai vua na Turaga e dua na nodra ivotavota vakawa, ena koro tabu.

50 Ia ko koya sa bula tiko ena nona lesu mai na Turaga, ka sa tudei tu ena vakabauta, sa ^akalougata ko koya; ia ena qai ^bmate ga ni sa yacova na yabaki ni bula vakatamata.

51 Ia, ko ira na gone ^aera na ^btubu cake tiko me yacova ni ra sa qase; ia era na mate na tamata qase; ia era na sega ni moce ena kuvu ni soso, ia era na ^cvakamataliataki vakasauri me vaka na sauriva ni mata.

52 Ia, ena vuku ni inaki oqo era sa vunautaka kina na iapositolo ki vuravura na nodra tucake tale na mate.

53 Na veika oqo sai koya mo dou namaka tiko; ia, ena nona ivalavala ni vosa na Turaga, era

sa ^avoleka sara mai, ena dua na gauna walega oqo, ia ena siga ena lako mai kina na Luve ni Tamata.

54 Ia me yacova na auwa koya era na tu na ^agoneyalewa sava-sava ka lialia ena kedra maliwa na vuku; ia ena auwa koya ena yaco kina na nodra tawasei vakadua na buladodonu mai vei ira na dau caka ca; ia ena siga koya au na tala kina na noqu agilosu me ^btomiki ira na dau caka ca ka viritaki ira ki na bukawaqa tawaboko rawa.

55 Ia oqo raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, koi Au na Turaga, au sega ni marautaka na noqu tamata ko ^aSidini Rikitonu; sa ^bvakalevulevui koya e lomana, ka sega ni ciqoma na ivakasala, ia sa vakararawataka na Yalo;

56 Sa sega ni vakadonuya na Turaga na veika sa ^avola, ka me cakava tale e dua; ia kevaka ena sega ni ciqoma na Turaga, raica sa na sega tale ni tu ena ilesilesi au sa lesi koya kina.

57 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko ^aira era gadreva e lomadra ena yalomalua, me ra ^bvunauci ira na ivalavala ca me ra veivutuni, me ra na tabaki ki na kaukauwa oqo.

58 Ni oqo na siga ni veivunauci, ka sega ni siga ni veivosaki

49a iVakata. 14:13;
V&V 42:44–47.

b 2 Kori. 5:17.

c DV Tucake Tale.

d iVakata. 21:4;

Alama 11:45;

V&V 88:116.

DV Bula Tawamate

Rawa.

50a DV Vakalougatataka,

Kalougata,

Veivakalougatataki.

b DV Mate Vakayago.

51a DV Mileniumi.

b Ais. 65:20–22;

V&V 45:58; 101:29–31.

c 1 Kori. 15:51–52;

V&V 43:32.

53a V&V 35:15.

54a Maci. 25:1–13;

V&V 45:56–59.

b Mosa. 16:2.

55a DV Rikitonu, Sidini.

b DV Qaciqacia.

56a V&V 58:50.

57a V&V 4:3–6.

b V&V 18:14–15.

DV Cakacaka ni

Kaulotu;

Vakasalataki, Vakasala.

vakalevu. Ni koi Au na Turaga, meu na kakua ni vakalialiai ena veisiga e muri.

59 Raica, Au sa lako mai cake, ia na noqu kaukauwa sa tu talega e ra. Io au sa lewa na ka kecega, ka tiko ena ka kecega, ka curuma na ka kecega, ka ^avakadikeva na ka kecega, ia ena yaco mai na gauna ena vakarorogo kina vei au na ka kecega.

60 Raica, koi au na ^aAlifa kei na Omeka, io ko Jisu Karisito.

61 Ia, me ra qarauna na tamata kecega na ivakarau ni nodra cavuta mai tebenigusudra na ^ayacaqu—

62 Ia raica, au sa kaya vakaidina, e lewe vuqa sara era na cudruvi ena ka oqo, o ira era sa cavuta na yaca ni Turaga, ka cavuta wale ga, ni sega tu vei ira na kena dodonu.

63 Ia, me ra veivutunitaka na

nodra ivalavala ca na isoqosoqo lewe ni lotu, io koi Au na Turaga au na qai vakadonui ira; kevaka e sega, era na muduki tani.

64 Mo dou nanuma tiko ni sa ka ^atabu na veika mai cake, sa dodonu me qarauni na kena ^bcavuti, ka me veidusimaki kina na Yalo; a ka oqo ena sega kina na cudruvi, ia dou na rawata na Yalo ^cena nomudou masumasu; ia kevaka e sega, ena sega ni oti na cudruvi.

65 Me rau qara mada e dua na nodrau vale ko Josefa Simici Lailai kei Sidini Rikitoni na noqu tamata, io me vaka sa vakatakila vei rau na Yalo ena nodrau ^amasu.

66 Na veika oqo ena tu me rawai ena dauvosota, me rawa kina vei ira era rawata me ra ciqoma e dua na ^alagilagi levu ka tawamudu, kevaka e sega, e dua na cudruvi levu. Emeni.

WASE 64

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita me tukuni vei ira na italatala qase ni Lotu, mai Katiladi, e Oaio, ena 11 ni Sepiteba, 1831. Sa vakavakarau na Parofita me lako ki Airame, Oaio, me tosoya tale na nona vakadewataka na iVolatabu, ka sa mai tu vakawawa mada ni a tiko mai Misuri. Era sa maqusa tiko e dua na ilawalawa turaga era a vakaroti me ra lako ki Saioni (Misuri) me ra na cavutu ena Okotova. A ciqomi na ivakatakila ena gauna osooso oqori.

1–11, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra dauveivosoti vakai ira, kevaka e sega, ena tiko ga kei ira na ivalavala ca levu cake; 12–22, Me ra na kau mai

ki na mataveilewai ni Lotu ko ira sa sega ni veivutuni; 23–25, Ko ira sa saumi ikatini, era na sega ni vakamai ena siga sa lako mai kina na Turaga;

59a 1 Kori. 2:10.

60a DV Alifa kei na Omeka.

61a DV Vosa Ca,
Vakacacana.

64a DV Tabu.

b DV Vakarakoroko.

c V&V 42:14.

65a DV Masu.

66a Roma 8:18;

2 Kori. 4:17;

V&V 58:4;

136:31.

26–32, *Era sa vakasalataki na Yalododonu ena vuku ni dinau*; 33–36, *Era na muduki tani mai na vanua ko Saioni ko ira sa veisaqasaqa*; 37–40, *Ena lewai ira na veimatanitu na Lotu*; 41–43, *Ena seraka mai ko Saioni*.

RAICA, sa kaya vakaoqo vei kemudou na Turaga na nomudou Kalou, Oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, dou vakarorogo ka rogoca, ka ciqoma na noqu lewa ena vukumudou.

2 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa lewa mo dou *“ra-wai vuravura*; ia au na qai *b*lomani kemudou.

3 Era tu ena kemudou maliwa eso era sa ivalavala ca; ia au na kaya ga vakadua oqo vei kemudou, me baleta na noqu *“lagilagi*, kei na nodra vakabulai na yalodra, au sa *b*vosota kina na nomudou ivalavala ca.

4 Au na yalololoma sara vei kemudou, ni’u sa solia vei kemudou na matanitu.

5 Ena sega ni kau tani mai vei Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, na *“idola ni veika vuni ni matanitu*, ena kena ivakarau au sa tauyavutaka, ena nona bula tau-coko, kevaka sa talairawarawa ki na noqu *b*veicakacaka vakalotu.

6 Era tu eso era sa segata me ra

kunea e dua na nona cala ka sega ni dua na kena inaki;

7 E dina sa ivalavala ca ko koya; ia au sa kaya vakaidina vei kemudou, koi Au na Turaga, au sa *“vo-sota na nodra ivalavala ca ko ira era sa ^bvakatusa vei au na nodra ivalavala ca ka kerea me ra vosoti*, io na ivalavala ca ka sega ni yaco kina na *‘mate*.

8 Ko ira na noqu tisaipeli ena gauna e liu, era dau segata me ra kunea na *“cala vei ira vakataki ira ka ra sega ni dau veivosoti vakataki ira e lomadra*; ena vuku ni ka oqo era sa vakararawataki ka *b*vakana-kuitataki sara kina.

9 O koya, au sa kaya kina vei kemudou, ni sa dodonu mo dou *“veivosoti vakataki kemudou*; ni na tu me cudruvi mai vua na Turaga, ko koya sa sega ni *b*vosota na nona caka cala na wekana, ni sa tu ga vei koya na ivalavala ca e levu cake.

10 Koi Au na Turaga, au na *“vo-soti ira ga au via vosota*, ia koi kemudou sa gadrevi mo dou *b*vosota na tamata kecega.

11 Ka sa dodonu mo dou kaya e lomamudou—me *“lewa mada vei au vata kei iko na Kalou*, ka sauma vei iko me vaka na nomu *b*ivalavala.

12 Ia ko koya sa sega ni

64 2a 1 Joni 5:4.

b DV Yalololoma.

3a Mosese 1:39.

b Ais. 43:25.

5a V&V 28:7; 84:19.

DV iDola ni Matabete.

b DV Cakacaka

Vakalotu.

7a DV Vakabokoci

ni iValavala Ca;
Veivosoti.

b Tiko. 5:6–7;

V&V 19:20; 58:43.

DV Vakatusa,

Vakatutusa.

c V&V 76:31–37.

8a DV Veileti.

b DV Vosataki,

Veivosataki.

9a Mari. 11:25–26;

V&V 82:1.

b Maci. 6:14–15; Efe. 4:32.

10a L.Y 33:19; Alama 39:6;

V&V 56:14.

b Mosa. 26:29–31.

11a 1 Samu. 24:12.

b 2 Timo. 4:14.

veivutunitaka na nona ivalavala ca, ka sega ni vakatusa, mo dou kauta mai ki na “lotu, ka cakava vua na veika sa tukuna vei kemudou na ivolanikalou, ena ivakaro se na ivakatakila.

13 Ia oqo mo dou kitaka me vakalagilagi kina na Kalou—e sega ni baleta ni dou sega ni veivosoti, ka sega ni loloma, ia mo dou dodonu kina ena lawa, me kakua kina ni cudruvi kemudou ko koya na nomudou vunilawa—

14 Au sa kaya vakaidina, mo dou kitaka na veika oqo ena vuku ni inaki oqo.

15 Raica koi au na Turaga, au sa cudruvi rau ko Esera Buci ka a noqu tamata tu e liu, ka vakakina na noqu tamata ko Aisake Moli, ni rau sa sega ni maroroya na lawa, se na ivakaro;

16 Erau sa segata na ivalavala ca e lomadrau, ia koi Au na Turaga, au sa kauta tani na Yaloqu. Erau sa “vakacala me ivalavala ca na veika e sega ni ivalavala ca; ia au sa vosoti Aisake Moli na noqu tamata.

17 Ka vakatalega kina na noqu tamata ko “Etuwate Patereji, raica, sa ivalavala ca ko koya, sa segata sara ko ^bSetani me vakarusai na yalona; ia ni sa vakatakilai vei ira na veika oqo, ka ra sa veivutunitaka na nodra ivalavala ca, era na vosoti.

18 Ia oqo, au sa kaya vakaidina ni sa dodonu vei au me lesu tale

na noqu tamata ko Sidini Kilipati, ni oti ga e vica na macawa, ki na nona bisinisi, kei na nona itavi vakaitini ena vanua ko Saioni;

19 Ka me laki tukuna na veika sa raica ka rogoca kivei ira na noqu tisaipeli, me ra kakua kina ni rusa. Oqo na vuna au sa tukuna kina na veika oqo.

20 Ka’u sa kaya tale vei kemudou, me kakua ni “temaki ko Aisake Moli na noqu tamata me sivia na veika e rawa ni taura, ka soli vua na ivakasala cala mo dou na leqa kina, Au a solia na ivakasala me volitaki na nona iteitei.

21 E sega ni lomaqu me volitaka na nona vanua ni teitei ko Veretariki G. Viliame na noqu tamata, ni sa lomaqu, koi Au na Turaga, me dei toka mada na noqu lewa ena vanua ko Katiladi, ena loma ni lima na yabaki, au na sega ni vakarusai ira kina na dau caka ca, ia me rawa ni’u bau vakabula kina eso.

22 Ia ni sa oti na siga ko ya, au na sega ni vakacala koi Au na Turaga, e dua sa “lomana dina me lako ki na vanua ko Saioni; ni’u sa gadreva koi Au na Turaga, na ^byalodra na luve ni tamata.

23 Raica sa vakatokai na gauna oqo me yacova ni sa ^alesu tale mai na Luve ni Tamata, me siga ^bedaidai, sa siga vakaidina sara ni ^csolibula, ka sa siga ni saumi ikaitini ni noqu tamata; ni na sega ni

12a V&V 42:80–93.

16a 2 Nif. 15:20;
V&V 121:16.

17a DV Patereji, Etuwate.
b DV Tevoro.

20a DV Vakatovolei,
Veivakatovolei.

22a DV Kila Nona Cala.
b L.Y 35:5;
V&V 59:15; 64:34.

23a DV iKarua ni Lako
Mai nei Jisu Karisito.
b V&V 45:6;
64:24–25.
c DV iSoro.

^dvakamai ko koya sa saumi ^eika-tini ena gauna ena lako mai kina ko koya.

24 Ni sa oti na siga edaidai, sa na yaco mai na siga ni ^aveivakamai—ia sa tukuni tiko oqo me vaka na kena ivalavala vua na Turaga—ni^u sa kaya vakaidina, ni mataka ko ira kece era sa ^bviavialevu, kei ira kece sa caka ca era na vaka na vu ni co; ka^u na vakamai ira, ni sai au na Turaga ni Lewevuqa; ka^u na sega ni laiva e dua vei ira sa vo tu mai ^cPapiloni.

25 O koya kevaka dou sa vakabauti au, dou na cakacaka ni se vakatokai tiko me siga edaidai.

26 Ka sa sega kina ni dodonu vei au me rau sa tei volitaka mada na nodrau ^asitoa kei na veika erau taukena eke koi rau na noqu tamata ko ^bNiueli K. Witini kei Sidini Kilipati; ni sega ni rai yalomatua oqori, me yacova na gauna era sa lako kece kina ki na vanua ko Saioni ko ira na vo ni lewenilotu era se tiko eke.

27 Raica, sa tukuni ena noqu lawa, se sa vakatabui, mo ^adinau tu vei ira na nomu meca;

28 Ia raica, e sa sega mada ni tukuni ena dua na gauna me kakua ni taura na Turaga na ka sa

vinakata, ka sauma ena ka e dodonu vua.

29 Ia, me vaka ni dou itini, dou sa vakaitavi kina ena cakacaka ni Turaga; ia na veika kecega dou sa vakayacora me vaka na nona inaki na Turaga sa nona cakacaka na Turaga.

30 Sa lesi kemudrau ko koya mo drau qaravi ira na nona yalododonu ena veisiga e muri oqo, io me ra rawata kina na nodra ^aivotavota vakawa ena vanua ko Saioni.

31 Ia raica, koi au na Turaga au sa kaya vei kemudou, ka sa dei na noqu ^avosa ka na sega ni tale ^bwale, ni ra na rawata vakaidina.

32 Raica ena yaco na ka kecega ena kena gauna.

33 O koya mo dou kakua kina ni ^aoca ena cakacaka vinaka, ni dou sa tura tiko na yavu ni dua na cakacaka cecere. Ia ena tubu mai ena veika ^blalai na veika cecere.

34 Raica, sa ^agadrevu na Turaga na ^byalo kei na vakasama sa vakarau tu; ia ko ira sa vakarau tu ka ^ctalairawarawa era na kania na veta ni vuata ena vanua ko Saioni ena veisiga mai muri.

35 Ia ko ira sa ^adauveisaqasaqa era na ^bmuduki tani mai na vanua

23d Mala. 4:1;

3 Nif. 25:1;

JS—AT 1:37.

e Mala. 3:10–11.

dv iKatini.

24a Ais. 66:15–16.

dv Vuravura—Na icavacava ni vuravura; Vuravura—Vakasava-savataki ni vuravura.

b Mala. 3:15;

2 Nif. 12:12; 23:11.

DV Qaciqacia.

c V&V 1:16.

DV Pepeli, Papiloni.

26a V&V 57:8.

b DV Witini, Niueli K.

27a DV Dinau.

30a V&V 63:48.

31a Mari. 13:31;

2 Nif. 31:15;

V&V 1:37–38.

b V&V 76:3.

33a Kala. 6:9.

b V&V 123:16.

34a Maika 6:8.

b iVaka. 32:46;

Josu. 22:5;

Moma. 9:27.

DV Loma, Yalo.

c Ais. 1:19.

DV Talairawarawa.

35a DV Talaidredre, Vaka-

duiduide, Veisaqasaqa.

b V&V 41:5; 50:8–9; 56:3.

DV Muduki Tani.

ko Saioni, ka ra na vakasavi tani, ka na sega na nodra tikina ena vanua koya.

36 Niu sa kaya vakaidina, ko ira sa dauveisaqasaqa era sa sega ni dra i ^aIfireimi, o koya era na cavuraki laivi kina.

37 Raica, koi Au na Turaga, au sa vakaduria na noqu lotu ena veisiga e muri oqo me vaka e dua na turaganilewa sa dabe ena dua na delana, se ena dua na vanua cecere, me lewai ira na veimatanitu.

38 Ni na qai yaco ni ra na ^avakatilewa me baleta na veika kece e baleti Saioni ko ira na lewei Saioni.

39 Io era na qai vakatakilai ira na daulasu kei na dauveivakaisini, ka ra na kilai talega o ira na ^aia-positolo kei na parofita vakailasu.

40 Ka vakakina na ^abisopi, o koya na ^bturaganilewa, kei rau na nona daunivakasala, kevaka eratou sa sega ni yalodina tiko ena nodratou ^cveiqaravi eratou na cudruvi, ka ra na biu ^deso me soso-mitaki iratou.

41 Ia, raica au sa kaya vei kemudou, ena seraki koya ko ^aSaioni, ka na tiko kina na ^blagilagi ni Turaga;

42 Ka na yaco me nodra ^adrotini na tamata, ia ena lako mai vua eso na tamata mai na veimatanitu kecega e rukui lomalagi.

43 Ka na yaco mai na siga era na ^asautaninini kina na veimatanitu e vuravura ena vukuna, ka ra na rerevaki ira na lewena. Oqo na ka sa tukuna na Turaga. Emeni.

WASE 65

Na veika sa vakatakilai yani ena masu mai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 30 ni Okotova, 1831.

1–2, *Sa soli na idola ni matanitu ni Kalou vua na tamata e vuravura, ka na qaqa na inaki ni kosipeli;* 3–6, *Ena vakaduavataki na matanitu milinili vakalomalagi kei na matanitu ni Kalou e vuravura.*

Dou vakatudaliga, ka rogoca, e dua na domo, me vaka e dua sa

talai sobu mai cake sara, ko koya sa kaukauwa ka qaqa, na nona lako yani ena yacova na iyalayala kei vuravura, io, na domona sa baleta na tamata—Dou ^acaramaka na sala ni Turaga, ka vakadododnutaka na nona salatu.

2 Sa soli na ^aidola ni ^bmatanitu ni Kalou vua na tamata e vuravura,

36a iVaka. 33:16–17.

38a Ais. 2:3–4; V&V 133:21.

39a iVakata. 2:2.

DV iApositolo.

40a DV Bisopi.

b V&V 58:17; 107:72–74.

c DV Dauveiqaravi.

d V&V 107:99–100.

41a DV Saioni.

b V&V 45:67; 84:4–5;

97:15–20.

DV Lagilagi.

42a DV Drotini.

43a Ais. 60:14;

V&V 97:19–20.

65 1a Ais. 40:3; Maci. 3:3;

Joni 1:23.

2a Maci. 16:19;

V&V 42:69.

DV iDola ni Matabete.

b V&V 90:1–5.

ia mai kea ena qai tete yani na kosisipeli me yacova na iyalayala kei vuravura, me vaka na ^cvatu sa kavidama na ulunivanua ka sa sega ni ta ena liga, io ena ^droboti vuravura taucoko.

3 Io, e dua na domo sa kacikaci—Dou caramaka na sala ni Turaga, dou vakarautaka na ^aivakayakavi ni Lami, vakarautaka na nona yaco mai na ^bTagane sa qai Vakawati.

4 Dou masu vua na Turaga, dou masuta na yacana tabu, io mo dou tukuna yani na nona cakacaka e veivakurabuitaki vei ira na tamata.

5 Dou masuta vua na Turaga, me toso tiko ga na nona matanitu e

vuravura, me ra ciqoma ko ira na tamata, ka ra vakarautaki ira ki na siga ena qai yaco mai, io na siga ka na ^alako sobu kina mai lomalagi na Luve ni Tamata, ka ^bvakaisulu ena iserau ni nona ^clagilagi, me sota kina kei na ^dmatanitu ni Kalou sa tauyavutaki e vuravura.

6 O koya, me toso tikoga na ^amatanitu ni Kalou, me qai yaco mai kina na ^bmatanitu vakalomalagi, io mo ni vakalagilagi kina na Kalou, mai lomalagi kei vuravura, ia me ra vakamalumalumutaki na nomuni meca; raica sa ^cnomuni tiko ga na vakarokoroko kei na kaukauwa, kei na lagilagi, me sega ni mudu ka sega ni mudu. Emeni.

WASE 66

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 29 ni Okotova, 1831. A vakatakekere vuni vua na Turaga o Viliame E. Makilelini me vakatakila mai vua na Parofita na isau ni lima na taro, ka sega tiko ni kila o Josefa Simici. Ena kerekere nei Makilelini, a vakatataro kina na Parofita vua na Turaga ka ciqoma na ivakatakila oqo.

1–4, Na veiyalayalati tawavakaiyalayala sai koya na taucoko ni kosisipeli; 5–8, Me ra vunau, vakadinadina, ka vakamacala vei ira na tamata na italatala qase; 9–13, Na cakacaka vagumatua ena veiqaravi vakalotu ena vakadeitaki kina

na noda ivotavota vakawa ena bula tawamudu.

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga vua na noqu tamata ko Viliame E. Makilelini—Ko sa kalougata ni ko sa gole tani mai na nomu caka

2c Tani. 2:34–45.

d Same 72:19.

DV Taniela—Na iVola i Taniela;

Veisiga e Muri, Veisiga Edaidai.

3a Maci. 22:1–14;

iVakata. 19:9;

V&V 58:11.

b DV Tagane sa Qai Vakawati.

5a Maci. 24:30.

b Same 93:1.

c DV Lagilagi.

d Tani. 2:44.

6a DV Matanitu

Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.

b iVakata. 11:15.

c 1 Vei. 29:11;

Maci. 6:13.

cala, ka ciqoma na noqu dina, sa kaya na Turaga na nomu Dauveivueti, na iVakabula kei vuravura, io vei ira kecega era sa “vakabauta na yacaqu.

2 Au sa kaya vakaidina vei iko, ko sa kalougata ni ko sa vakabauta na noqu “veiyalayalati tawavakaiyalayala, io na taucoko ni noqu kosipeli, sa kau yani vei ira na luvu ni tamata, me ra rawata na ^bbula ka me yaco me ra vakaivotavota ena veika lagilagi ena vakatakilai mai ena veisiga mai muri, me vaka era a tukuna na parofita kei na iapositolo ena gauna e liu.

3 Au sa kaya vakaidina vei iko, Viliame na noqu tamata, ko sa sasava, ia sa sega ni taucoko sara; o koya, mo veivutunitaka na ka sa sega ni kilikili vei au, sa kaya na Turaga, ni na “vakaraitaka vei iko na Turaga.

4 Ia oqo, koi Au na Turaga, au na vakatakila vakaidina na noqu lewa me baleti iko se na veika au sa lewa me baleti iko.

5 Raica, au sa kaya vakaidina vei iko, ni sa noqu lewa mo “vunautaka yani na noqu kosipeli mai na dua na vanua ki na dua tale na vanua, ka vakakina mai na dua na koro levu ki na dua tale na koro levu, io, ena veiyasana vakavolivolita ka se bera ni vunautaki kina.

6 Mo kakua ni tiko vakadede ena

veivanua oqori; tei kakua mada ni lako cake ki na vanua ko Saioni; ia kevaka e rawa ni ko vakauta eso na ka, mo vakauta; kevaka e sega kakua ni nanuma na nomu iyau.

7 “Lako ki na veivanua mai na tokalau, wasea na nomu ^bivakadinadina ena veivanua kecega, vei ira na tamata kecega ena nodra valenilotu, io mo vakamacala kina vei ira na tamata.

8 Mo drau lako vata kei Samuela H. Simici na noqu tamata, ia mo kakua sara ni biuti koya, mo vakaroti koya ga ena ka me kitaka; ia ko koya sa yalodina ena “vaka-kaukauwataki ena ka kecega; ia koi Au na Turaga, au na sala vata tiko kei kemudrau.

9 Drau tabaki ira na tauvimate ena “ligamudrau, era na ^bvakabulai. Drau kakua ni lesu mai, me yacova ni’u sa kacivi kemudrau mai, koi au na Turaga. Drau vosota na veika rarawa. Drau ‘ke-rekere, ka na soli vei kemudrau; drau tukituki, ka na dolavi vei kemudrau.

10 Mo kakua ni vakaosoosotaki iko. Biuta tani sara na veika kecega e sega ni dodonu. Mo kakua ni ia na “veibutakoci—na ka ko sa dau temaki rawarawa kina.

11 Mo “muria tiko na ivakavuvuli oqo, ni sa dina ka dodonu; ka mo vakalevulevuya na nomu

66 1a Joni 1:12.

DV Vakabauta.

2a DV Veiyalayalati

Vou ka Tawamudu.

b Joni 10:10;

3 Nif. 5:13.

3a Jeko. 4:7;

Ica 12:27.

5a Mari. 16:15.

7a V&V 75:6.

b DV iVakadinadina.

8a V&V 52:17; 133:58.

9a DV Liga, Veitabaki ni; Veiqaravi ki vua na

Tauvimate.

b Maci. 9:18.

DV Vakabula,

Veivakabulai.

c Jeme. 1:5.

10a DV Veibutakoci.

11a V&V 35:24.

itavi, ka biligi ira yani vakalevu na tamata ki ^bSaioni ena ^csere ni marau ka tawavakaiyalayala e uludra.

12 Mo ^agumatuataka na veika oqo me yacova na ivakataotioti, ena qai nomu na ^bisala vakatui ni

bula tawamudu ena liga imatau nei Tamaqu, ko koya sa sinai ena loloma soli wale kei na dina.

13 Sa kaya vakaoqo na Turaga na nomu ^aKalou ka nomu Dauveivueti, io ko Jisu Karisito. Emeni.

WASE 67

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena itekivu ni Noveba, 1831. A yaco oqo donuya e dua na gauna ni koniferedi bibi, sa vakasamataki ka veivosakitaki tiko na kena tabaki na ivakatakila eso sa ciqoma oti na Parofita (raica na ulutaga ni wase 1). Se qai tauyavutaka wale toka o Viliame W Felepi na vale ni tabaivola ni Lotu e Inidipenideni, Misuri. Sa mani lewai ena koniferedi me taba na ivakatakila ena Book of Commandments [iVola ni iVakaro] ka tabaki e 10,000 na ilavelave (ia a qai vakalailaitaki sobu ki na 3,000 ena vuku ni so na dredre a sega ni laurai taumada). Era a wasea kina na nodra ivakadinadina e vuqa na turaga ni ra sa ka dina sara na ivakatakila era sa vakasokumuni vata ena gauna oya me tabaki, me vaka sa vakadinadinataka na Yalo Tabu ka soli vei ira. A volai ena itukutuku makawa kei Josefa Simici ni oti na kena ciqomi na ivakatakila ka sa kilai tu me wase 1, a qai vakayacori eso na veivosaki me baleta na ivosavosa e vakayagataki ena ivakatakila. Sa qai muria mai na veika e vakatakilai oqo.

1–3, Sa rogoca na Turaga na nodra masu ka dau wanonovi ira tiko na Nona italatala qase; 4–9, Sa bolea na Turaga o koya na tamata sa vuku duadua, me vola mada e dua na ivakatakila me tautauvata kei na Nona ivakatakila sa lailai duadua; 10–14, Ena vakabulabulataki ira na italatala qase ni lotu yalodina na Yalo, ka ra na raica na mata ni Kalou.

Dou raica ka vakatudaliga, koi kemudou na ^aitalatala qase ni noqu lotu, io koi kemudou sa soqoni vata mai, kau sa rogoca na nomudou masu, ka kila na lomamudou, ia na nomudou gagadre sa lako cake mai vei au.

2 Dou raica ka kila, sa wanonovi kemudou tiko na ^amataqu, ka sa tiko ena qeteqete ni ligaqu na

11b V&V 11:6.

c Ais. 35:10; V&V 45:71.
dv Lagasere.

12a 2 Timo. 3:14–15;

2 Nif. 31:20.

b Ais. 62:3; Maci. 25:21;
1 Pita 5:4.

13a dv Kalou, Lewe Tolu

Vakalou—Kalou
na Luvena.

67 1a dv iTalatala Qase.
2a Same 34:15.

lomalagi kei na vuravura, kei na iyau ni gauna tawamudu e noqu me'u solia.

3 Dou sa segata mo dou vakabauta ni sa dodonu mo dou ciqoma na veivakalougatataki ka sa soli tu vei kemudou; ia raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou ni a tiko vei kemudou na yalo ^arere, ka sai koya dina oqori na vuna dou sa sega ni ciqoma kina.

4 Ia oqo, koi Au na Turaga, au sa solia vei kemudou e dua na ^aivakadinadina ena kedra dina na ivakaro sa koto e matamudou.

5 Raica dou sa dau wanonovi Josef Simici Lailai tiko na noqu tamata, kei na nona ^avosa me vakadou sa kila, kei na nona malumalumu dou sa kila; ka dou sa qisia e lomamudou na kila ka mo dou vakamacalataka vakavinaka cake na nona vosa; dou sa kila talega na veika oqo.

6 Oqo, dou vakasaqaqara mada ena iVola ni iVakaro, na kena e lailai duadua kina, dou qai lesia o koya e ^avuku duadua vei kemudou;

7 Se, kevaka e dua vei kemudou sa rawa vua me cakava e dua me tautauvata kaya, sa qai dodonu mo dou kaya ni dou sega ni kila ni ra sa dina;

8 Ia kevaka dou sa sega ni rawa

ni cakava e dua me tautauvata, dou na cudruvi kina kevaka dou sega ni ^avakadinadinataka na kena dina.

9 Ni dou sa kila ni sa sega na ka tawadodonu e tu kina, ka ni ka kecega e ^adodonu sa lako sobu mai cake, mai vua na Tama ni ^brarama.

10 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou sa tu ga vei kemudou na dodonu, kei na dua na yalayala au sa solia vei kemudou sa tabaki ki na cakacaka oqo, ena veigauna kece dou sa vagalalataki kemudou kina mai na ^avuvu kei na ^brere, ka ^cvakayalomalumalumutaki kemudou vei au, ni se sega ni rauta na nomudou yalomalumalumu, ena qai cereki na ⁱlati ka dou na ^eraici au ka kila ni sai au—e segai ena vakanananu vakayago se vakatamata, ia e vakayalo ga.

11 Ni sa sega e dua na ^atamata vakayago sa raica rawa na Kalou ena dua na gauna, sa rawa ga kevaka sa vakabulabulataki mai na Yalo ni Kalou.

12 Sa sega tale ga na ^atamata vakavuravura sa tu rawa ena serau ni Kalou, sa sega talega ni rawa ena vakanananu vakatamata.

13 Dou sa sega ni tu rawa ena iserau ni Kalou ena gauna oqo, se vei ira na agilosu dauveiqaravi; o

3a DV Rere.

4a DV Dina;
iVakadinadina.

5a V&V 1:24.

6a 2 Nif. 9:28–29, 42.

8a DV iVakadinadina
Bula.

9a Moro. 7:15–18.

b Jeme. 1:17;

V&V 50:24; 84:45;
88:49.

10a DV Vuvu.

b DV Rere.

c DV Yalomalumalumu,
Yalomalua.

d DV iLati.

e V&V 88:68; 93:1; 97:16.

11a vjs L.Y 33:20, 23

(Ai Kuri);

Joni 1:18; 6:46;

vjs 1 Joni 4:12

(Ai Kuri);

V&V 84:19–22;

Mosese 1:11, 14.

12a Mosa. 3:19.

DV Tamata

Vakavuravura.

koya mo dou “vosota tikoga me yacova ni dou sa ^bvinaka sara.

14 Dou kakua ni vakananuma na veika sa sivi; ia ena gauna dou sa “kilikili kina, ena gauna au sa

lewa, dou na qai raica ka kila na veika a soli vei kemudou mai na ligana ko Josefa Simici Lailai, na noqu tamata. Emeni.

WASE 68

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 1 ni Noveba, 1831, me isau ni masumasu me vakatakilai na lomana na Turaga me baleti iratou o Osoni Aidi, Luke S. Jonesoni, Laimeni E. Jonesoni kei Viliame E. Makilelini E dina ni a vagolei e dua na iwase ni ivakatakila oqo ena vukudratou na lewe va na turaga oqo, e vuqa na lewena e baleta na Lotu raraba. A qai vakarabailevutaki na ivakatakila oqo ena veidusimaki nei Josefa Simici ena kena tabaki na itabataba ni Vunau kei na Veiyalayalati ni 1835.

1–5, *Sa vakatokai me ivolanikalou na vosa era tukuna na italatala qase ni lotu ena veivakauqeti ni Yalo Tabu; 6–12, Me ra vunau ka veipapitaisotaki na italatala qase, ena qai soli na ivakatakilakila vei ira sa vakabauta vakaidina; 13–24, Me ra taura na itutu vaka- Bisopi Vakaturewa ko ira na tagane ulumatua ena kawa i Eroni, (oya, me ra taura na idola vakaveiliutaki ni ra bisopi) ena nodratou veidusimaki na Mataveiliutaki Taumada; 25–28, Era sa vakaroti na itubutubu me ra vakavuvulitaka na kosipeli vei ira na luvedra; 29–35, Me ra vakarokorokotaka na Yalododonu na Siga ni Vakacegegu, dau cakacaka vagumatua ka daumasu.*

NA noqu tamata, ko Osoni Aidi a kacivi ena nona ilesilesi me

kacivaka yani na noqu kosipeli tawavakaiyalayala, ena “Yalo ni Kalou bula, mai na dua na mata-tamata ki na dua tale na matata-mata, ka vakakina mai na dua na vanua ki na dua tale na vanua, ena nodra ivavakoso na dau caka ca, ena nodra veivalenilotu, me vakamacalataka ka tasereka na ivolanikalou kece sara ki vei ira.

2 Ka mo dou raica, ka kila, ni sa kena ivakaraitaki oqo vei ira kece sara sa tabaki ki na matabete oqo, na kena itavi sa lesi ki vei ira me ra lako yani—

3 Ka sai koya oqo na kena ivakaraitaki vei ira, me ra “vosa ni ra sa vakayavalati ena Yalo Tabu.

4 Ia na ka kecega era sa tukuna ena veivakauqeti ni “Yalo Tabu sa ivolanikalou, sa loma ni Turaga,

13a Roma 2:7.
DV Yalo Vosota.
b Maci. 5:48;
3 Nif. 12:48.

14a DV Kilikili, Bula
Kilikili.
68 1a DV Yalo Tabu.
3a 2 Pita 1:21;

V&V 18:32; 42:16;
100:5.
4a DV iVakatakila;
Yalo Tabu.

sa nanuma ni Turaga, sa vosa ni Turaga, sa domo ni Turaga, ka sa ^bkaukauwa ni Kalou me ia kina na veivakabulai.

5 Raica, oqo na nona yalayala na Turaga vei kemudou, Oi kemudou na noqu tamata.

6 O koya mo dou marau kina, ka kakua ni ^arere, ni'u sa tiko vata kei kemudou koi Au na Turaga, kau na tu e yasamudou; ka mo dou na tukuni au yani, io ko Jisu Karisito, ni sai Au na Luve ni Kalou bula, Ni'u a bula e liu, Au bula tiko edaidai, Ka'u na bula tikoga ena gauna mai muri.

7 Sai koya oqo na vosa ni Turaga vei kemudou, vei ^aOsoni Aidi na noqu tamata, ka vakakina vei Luke Jonesoni na noqu tamata, kei Laimeni Jonesoni na noqu tamata, kei Viliame E. Makilelini talega na noqu tamata, kei ira kece talega na italatala qase yalodina ni noqu lotu—

8 Dou ^alako yani ki vuravura taucoko, ka ^bvunautaka na kosipeli vei ira na ^ctamata kecega, mo dou cakacaka ena ^ddodonu au sa solia vei kemudou, ka ^eveipapitaisotaki ena yaca ni Tamada, kei na Luvena kei na Yalo Tabu.

9 Ia ko ^akoya sa vakabauta ka papitaiso ena ^bbula, ia ko koya sa sega ni vakabauta ena ^ccudruvi.

10 Ia ko koya sa vakabauta ena soli vua na ^aivakatakilakila eso, me vaka sa volai.

11 Ia ena soli vei kemudou mo dou kila na ^aivakatakilakila ni veigauna, kei na ivakatakilakila ni nona lesu tale mai na Luve ni Tamata;

12 Ia ko ira kecega sa vakadonui ira ko Tamaqu, ena soli vei kemudou na kaukauwa mo dou ^avauci ira vata ki na bula tawamudu. Emeni.

13 Ia oqo, me baleta eso tale me ikuri ni veiyalayalati kei na ivakaro, sai ira oqo—

14 Era na tu ena veigauna mai muri, ena gauna sa lewa na Turaga, me ra na vakatikori ki na lotu eso tale na ^abisopi, me ra vakayacora na cakacaka me vakataki koya sa lesi tu;

15 Ia me ra ^abete levu bula kili-kili, ka me ra lesi mai na ^bMataveiliutaki Taumada ni Matabete i Melikiseteki, vakavo ga kevaka era kawa dina sara nei ^cEroni.

16 Ia kevaka era kawa dina sara nei ^aEroni sa nodra dodonu vakalawa me ra bisopi, kevaka era ulumatua tagane ni kawa i Eroni,

17 Ni sa tu vua na ulumatua na dodonu ki na mataveiliutaki ni matabete oqo, ka vakakina na ^aidola kei na kaukauwa ni matabete vata oqori.

4b Roma 1:16.

6a Ais. 41:10.

7a DV Aidi, Osoni.

8a V&V 1:2; 63:37.

b DV Cakacaka ni Kaulotu; Vunau.

c Mari. 16:15.

d DV Dodonu.

e DV Papitaiso.

9a Mari. 16:16;

V&V 20:25.

b DV Vakabulai.

c DV Cudruvi.

10a DV iVakatakilakila.

11a DV iVakatakilakila ni

Veigauna.

12a V&V 1:8; 132:49.

DV Vauca, Veivauci.

14a DV Bisopi.

15a V&V 72:1.

b DV Mataveiliutaki

Taumada.

c DV Eroni, Taci Mosese.

16a V&V 107:15-17.

DV Matabete i Eroni.

17a DV iDola ni Matabete.

18 E sega ni dua na tamata e tu vua na dodonu vakalawa ki na itutu oqo, me taura na idola ni matabete oqo, vakavo kevaka e “coke dina sara ka ulumatua ena kawa i Eroni.

19 Ia, me vaka ni tu vei ira na “bete levu ena Matabete i Melikiseteki na dodonu me vakaitavi ena veitutu kece sara e ra, sa rawa kina ni vakaitavi ena itutu ^bvakabisopi kevaka e sega ni kune e dua na kawa dina sara i Eroni, ia ena rawa walega kevaka e kacivi, vakatikori ka tabaki ki na kaukauwa oqori, ena ligadratou na Mataveiliutaki Taumada ni Matabete i Melikiseteki.

20 Ia na kawa dina talega i Eroni, e dodonu me ratou lesi koya ko iratou na Mataveiliutaki, ka me kunei ni sa kilikili kaya, me “lumuti, ka ^btabaki ena ligadratou na Mataveiliutaki, kevaka e sega sa sega ni vakadonui vakalawa me vakaitavi ena nona matabete.

21 Ia, ena vuku ni lawa ka vauci kina na nodra dodonu ki na matabete ka veisolisolitaki mai vei tamana ki vei luvena tagane, sa rawa ni ra kaya ni nodra na veilumuti kevaka e rawa ni ra vakadinadinataka na nodra kawa, se kevaka e vakadeitaki ena ivakatakila mai vua na Turaga ena ligadra na Mataveiliutaki sa cavuti e cake.

22 Kei na dua tale, me kakua ni

dua na bisopi se bete levu ka na vakatikori me baleta na itavi oqo me vakatarogi se cudruvi me baleta e dua na cala, mai vei iratou ga na “Mataveiliutaki Taumada ni lotu;

23 Ia ni sa kunei na nona cala mai vei iratou na Mataveiliutaki oqo, ena ivakadinadina ka sega ni rawa ni vakalasui, me na qai cudruvi;

24 Ia kevaka sa veivutuni me qai “vosoti, me vaka na veiyalayalati kei na ivakaro ni lotu.

25 Kei na dua tale, ena veigauna kece ni ra sa vakaluveni na “itubutubu e Saioni, se ena dua tale na kena ^biteki sa tauyavutaki tu, ka ra qai sega ni “vakavulica vei ira me ra kila na ivakavuvuli ni veivutuni, vakabauta na Karisito na Luve ni Kalou bula, kei na papitaiso kei na isolisoli ni Yalo Tabu ena veitabaki ni liga, ena gauna era sa yabaki “walu kina, sa koto kina e buradeladra na itubutubu na “ivalavala ca.

26 Ni sa na okati oqo me lawa vei ira na lewei “Saioni, se ena dua na kena iteki sa tauyavu tu.

27 Ka me ra na “papitaiso na luvedra me baleta na ^bbokoci ni nodra ivalavala ca ena gauna era sa yabaki “walu kina, ka ra ciqoma na veitabaki ni liga.

28 Ka me ra vakavulici ira talega na luvedra me ra dau “masu, ka

18a L.Y 40:12–15;
V&V 84:18;
107:13–16, 70–76.

19a DV Bete Levu.

b DV Bisopi.

20a DV Lumuta.

b DV Tabaki, Veitabaki.

22a DV Mataveiliutaki

Taumada.

24a DV Veivosoti.

25a DV Matavuvale—Nodra itavi na itubutubu.

b DV iTeki.

c DV Vakavulica, Qaseni-vuli, Vakavuvuli.

d V&V 18:42; 20:71.

e Jeko. 1:19;
V&V 29:46–48.

26a DV Saioni.

27a DV Papitaiso.

b DV Vakabokoci ni

iValavala Ca.

c DV Saumi Taro.

28a DV Masu.

lako vakadodonu e matana na Turaga.

29 Ka me ra dau rokova talega na lewei Saioni na Siga ni ^aVakacecegu ka vakatabuya.

30 Ka me ra na nanuma talega na lewei Saioni na nodra cakacaka, ena veigauna kece era lesi kina me ra cakacaka, ena yalodra dina sara; ni na tarogi ira na Turaga, o ira sa vakasavuliga.

31 Oqo, koi au na Turaga au sega ni marautaka eso na lewei Saioni; ni ra sa tu ena kedra maliwa eso na dau ^avakasavuliga; kei ira talega na luvedra era sa tubu cake tiko ena caka ^bcala; era sa sega talega ni ^csegata vagumatua na iyau ni gauna tawamudu, ia sa sinai ena kocokoco na matadra.

32 E sega ni kilikili me yaco tiko na veika oqo, ka me muduki tani sara mai na kedra maliwa; o koya, me lako yani kina na noqu tamata ko Oliva Kaudari ka vunautaka na veika oqo ena vanua ko Saioni.

33 Ka'u sa solia talega vei ira e dua na ivakaro—ko koya sa sega ni ^adaumasu vua na Turaga ena kena gauna, me na ^btarogi kina ena nodra turaganilewa na noqu tamata.

34 Raica sa dina ka dodonu na ^aitukutuku oqo; ia, dou kakua ni talaidredre se ^bkauta laivi mai kina e dua na tikina.

35 Raica, koi Au na ^aAlifa kei na Omeka, ka'u na ^blako vakidacala mai. Emeni.

WASE 69

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 11 ni Noveba, 1831. Na kena biu vata na ivakatakila ka nakiti me tabaki taumada, sa mai vakadonui ena koniferedi ni 1–2 ni Noveba. Ena 3 ni Noveba, sa mai vakuri ka vakatokai me Ai Kuri na ivakatakila sa koto eke ena wase 133. A sa lesi oti tu o Oliva Kaudari me kauta na veika sa volai rawa tu oqo ena kena sa biu vata na ivakatakila kei na ivakaro ki Inidipenideni e Misuri, me la'ki tabaki kina. Me kauta tale ga na ilavo sa kumuni tu me vukea na kena tarai cake na Lotu mai Misuri. Na ivakatakila oqo e vakaroti kina o Joni Witima me salavata kei Oliva Kaudari ka dusimaki talega kina o Witima me lako voli ka sokumuna tiko na veika eso ena nona ilesilesi vakadaunitukutuku makawa ni Lotu ka vunivola.

29^a V&V 59:9–12.

dv Siga ni Vakacecegu.

31^a dv Wele,
Vakawelewele.

b dv Caka Ca.

c V&V 6:7.

33^a dv Masu.

b dv Vakatulewa,
Veilewai;

Vosataki, Veivosataki.

34^a iVakata. 22:6.

b V&V 20:35; 93:24–25.

35^a dv Alifa kei na Omeka.

b V&V 1:12.

1–2, *Me tomani Oliva Kaudari yani ki Misuri ko Joni Witima*; 3–8, *Me na vunau talega ko koya ka kumuna vata na itukutuku, ka vola na itukutuku makawa eso.*

Dou vakatudaliga vei au, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, ena vukuna na noqu tamata ko “Oliva Kaudari. Sa sega ni noqu lewa yalomatua me vakatautaki taudua vua me kauta na ivola ni ivakaro kei na ilavo ki na vanua ko Saioni, ia me dua na tamata dina ka yalododonu me rau lako vata kaya.

2 Ia, koi Au na Turaga, au sa lewa me lako ko “Joni Witima, na noqu tamata, vata kei Oliva Kaudari na noqu tamata;

3 Ka vakakina me na tomana tikoga na nona volavola ka bulia tiko e dua na “itukutuku ni veika bibi kece e raica ka kila me baleta na noqu lotu;

4 Ka me ciqoma talega na “ivakasala kei na veivuke mai vua na

noqu tamata ko Oliva Kaudari, kei na so tale.

5 Ka vakatalega kina, o ira na noqu tamata era tu ena veivanua tani e vuravura me ra vakauta mai na itukutuku ni nodra “veiqaravi ki na vanua ko Saioni;

6 Na vanua ko Saioni ena itikotiko ka idabedabe me na ciqomi ka caka kina na veika kece oqo.

7 Ia, me na dauveilakoyaki vakawasoma mai na dua na vanua ki na dua tale na vanua ko Joni Witima na noqu tamata, ka vakakina mai na dua na isoqosoqo lewenilotu ki na dua tale na isoqosoqo lewenilotu, ka me rawata kina vakarawarawa na kila ka—

8 Me dauvunau ka veivakaroti, me dauvolavola, lavelavetaki, digidigi ka rawata na veika kece me na vinaka kina na lotu, kei na itabatamata ka na qai tubu cake mai ena vanua ko “Saioni, me ra na taukena tu mai na itabatamata ki na itabatamata, me sega ni mudu ka sega ni mudu. Emeni.

WASE 70

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 12 ni Noveba, 1831. E tukuni ena nona itukutuku makawa na Parofita ni a yaco e va na koniferedi mai na imatai ki na 12 ni Noveba. Ena iotioti ni veisoqoni oqo a vakasamataki kina na bibi ni ivakatakila eso ka ra qai tabaki e muri me Book of Commandments [iVola ni iVakaro], qai vakatokai e muri me Vunau kei na Veiyalayalati. A qai soli na ivakatakila oqo ni sa vakadonui ena koniferedi ni ivakatakila eso oya sa “tautauvata ki na Lotu kei na iyau kecega

69 1a DV Kaudari, Oliva.
2a DV Witima, Joni.
3a V&V 47:1–3; 85:1.

4a DV Vakasala,
Veivakasalataki.
5a DV Dauveiqaravi.

8a DV Saioni.

ni Vuravura taucoko.” Na itukutuku makawa kei Josefa Simici e vakatoka na ivakatakila eso oqori “na yavu ni Lotu ena veisiga e muri oqo, ka sa yaga vakalevu sara ki vuravura, sa vakaraitaki kina ni sa soli tale ki na tamata na idola ni veika vuni ni nona matanitu na noda iVakabula.”

1-5, Era sa lesi na dauveiqaravi me ra vola na veika sa vakatakilai; 6-13, Ena kilikili kaya na kena isau ko koya sa oga ena veika vakayalo; 14-18, Me ra vakatautauvatataki na Yalododonu ena veika vakayago.

RAICA, ka vakatudaliga, koi kemudou na lewei Saioni, kei kemuni na lewe ni noqu lotu ko ni tu vakayawa, ka rogoca na nona vosa na Turaga au sa solia vei Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, ka vakatalega kina vei Matini Erisi na noqu tamata, ka vakatalega kina vei Oliva Kaudari na noqu tamata, ka vakatalega kina vei Joni Witima na noqu tamata, ka vakatalega kina vei Sidini Rikitoni na noqu tamata, ka vakatalega kina vei Viliame W. Felepi na noqu tamata, io oqo na noqu ivakaro vei iratou.

2 Ni'u sa solia vei iratou e dua na ivakaro; ia mo dou vakatudaliga ka rogoca, ni sa kaya vakaoqo na Turaga vei iratou—

3 Koi Au, na Turaga, au sa lesi iratou ka tabaki iratou me ratou “veiqaravi ena ivakatakila kei na ivakaro au sa solia vei iratou, kei na kena au na qai solia vei iratou ena gauna mai muri;

4 Kau na qai taroga vei iratou e

dua na itukutuku ena vuku ni veiqaravi oqo ena siga ni lewa.

5 O koya, au sa lesia kina vei iratou, ka sai koya oqo na nodratou itavi ena lotu ni Kalou, me ratou vakatulewataka vata kei na veika kece sara ena sala vata kaya, io, kei na kena yaga.

6 O koya, au sa solia kina e dua na ivakaro vei iratou, me ratou kakua ni solia na veika e rawa mai ki na lotu, me kakua talega ki vuravura;

7 Ia, na veika kecega e vo mai ni sa rauta na veika e yaga vei iratou kei na veika eratou vinakata, me na qai soli ki na noqu “lololo;

8 Ka me qai vakatabui vei ira na lewei Saioni na veika oqori, ka vakakina vei ira na nodra veitabata-mata, ena gauna sa ganita me ra “vakaivotavota kina me vaka na lawa ni matanitu.

9 Raica, sai koya oqo na nona gadre na Turaga ena nodra “veiqaravi na tamata kecega, me vaka au sa lesia koi Au na Turaga se au na qai lesia ena dua na gauna mai muri ki na tamata yadua.

10 Ka raica, e sega ni dua na lewe ni nona lotu na Kalou bula me galala mai na lawa oqo;

11 Io, e sega ni o koya na bisopi, e sega ni o koya na “itini e qarava

tiko na lololo ni Turaga, e sega ta-
lega ni o koya sa lesi me dua na
dauveiqaravi ena veika vakayago.

12 Ko koya sa lesi me qarava na
veika vakayalo, sai koya sa “kili-
kili kaya na kena isau, io me va-
kataki ira ga sa lesi me dua na
dauveiqaravi ena veika vakayago;

13 Io, era na rawata sara vaka-
levu, na kena levu ena qai vaka-
levutaki vei ira ena ivakatakilakila
ni Yalo.

14 Ia, dou na “tautauvata ena
veika vakayago, mo dou duavata
kina, ia kevaka e sega, ena sega ni
yaco mai vakalevu na ivakataki-
lakila ni Yalo.

15 Au sa solia na “ivakaro oqo
vei ira na noqu tamata me yaga
vei ira ena nodra bula, me baleta

na ivakatakilakila ni noqu veiva-
kalougatataki e uludra, kei na isau
ni nodra ^bgugumatua kei na nodra
taqomaki;

16 Me baleta na kakana ka baleta
na “isulu; me baleta na ivotavota
vakawa; me baleta na vale kei na
qele, se na ituvaki cava ga au na
biuti ira kina koi Au na Turaga,
kei na veivanua cava ga au na talai
ira yani kina, koi Au na Turaga.

17 Ni ra sa yalodina ena veika
e “vuqa, ka ra sa caka vinaka ena
veigauna kece era sega kina ni
ivalavala ca.

18 Raica, koi au na Turaga, au
sa “yalololoma ka’u na vakalou-
gatataki ira, ka na nodra na reki
ena vuku ni veika oqo. Sa vaka-
kina. Emeni.

WASE 71

*Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Riki-
toni mai Airame, Oaio, ena 1 ni Tiseba, 1831. Sa vakuria na Profita
na nona vakadewataka na iVolatabu, ka nona vunivola ko Sidini Ri-
kitoni me yacova ni sa ciqomi na ivakatakila oqo, sa mani tu mada
kina vakawawa me rawa ni rau qarava mada na ivakaro sa koto. Me
rau na lako na turaga oqo ka vunau me rau walia na maliwa ca sa
basika ka saqati kina na Lotu, ka vu mai ena kena tabaki eso na ivola
a vola ko Esera Buci, e dua ka sa vuki tani mai na Lotu.*

1–4, Erau sa talai ko Josefa Simici kei
Sidini Rikitioni me rau vunautaka na
kosipeli; 5–11, Era na vakamaduataki
na meca ni Lotu.

vei kemudrau Josefa Simici Lai-
lai, kei “Sidini Rikitioni na noqu
tamata, ni sa yaco vakaidina mai
na gauna sa kilikili kina vei au mo
drau dolava na gusumudrau ena
kena ^bvunautaki na noqu kosipeli,

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga

12a Luke 10:7.

14a V&V 49:20.

DV Vakatabui, Lawa ni
Vakatatabu.

15a iVaka. 10:12–13.

b DV Gumatua.

16a V&V 59:16–20.

17a Maci. 25:21–23.

18a DV Loloma Cecere.

71 1a DV Rikitioni, Sidini.

b DV Cacacaka ni
Kaulotu.

na veika ni matanitu, ka vakama-calataka na kena veika ‘vuni mai na ivolanikalou, me vaka na tiki ni Yalo kei na kaukauwa ka na soli vei kemudrau, io me vaka au sa lewa.

2 Au sa kaya vakaidina vei kemudrau, mo drau vunau yani ki vuravura ki na veiyasana vakavolivolita, ka vakatalega kina ena lotu, me yacova mada e dua na gauna, io me yacova na gauna sa na qai vakatakilai kina vei kemudrau.

3 Sa dina sara oqo na itavi ni dua ga na gauna, kau sa solia vei kemudrau.

4 O koya, mo drau cakacaka ena noqu were ni vaini. Drau kacivaka yani vei ira na lewei vuravura, ka vakadinadinataka, ka vakarautaka na sala me baleta na ivakaro kei na ivakatakila ena qai yaco mai.

5 Raica oqo na vuku; o koya sa

wilika, me ^akila sara ka ^bvakabauta talega;

6 Ni na soli ^avakalevu sara vei koya sa vakabauta, io na kaukauwa.

7 O koya, mo drau ^avakamadua-taki ira na nomudrau meca; drau bolei ira mo ni ^bsota e matana levu se ena dua na vanua vuni; ia kevaka drau sa yalodina tiko ga, ena qai vakavotui mai na nodra madua.

8 O koya, mo drau laiva me ra tusanaka mai na ka era sa saqata kina na Turaga.

9 Sa kaya dina vakaoqo vei kemudrau na Turaga—ena sega ni rawata e dua na ka na ^aiyaragi kecega sa caka me saqati kemudrau;

10 Ia kevaka e dua na tamata sa tabalaka cake na domona me saqati kemudrau ena vakamadua-taki ena gauna au sa lewa.

11 O koya, mo drau muria na noqu vunau; ni sa mana sara ka dina. Io sa vakakina. Emeni.

WASE 72

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 4 ni Tiseba, 1831. Era sa soqoni vata mai e vuqa na italatala qase kei na lewenilotu me ra vulica na nodra itavi ka vakatataki cake ena ivakavuvuli ni Lotu. Na iwase oqo e biu vata kina e tolu na ivakatakila ka ratou ciqomi vata ena dua na siga. Na tikina e 1 ki na 8 e vakatakilai kina na nona kacivi ko Niueli K. Witini me bisopi. Oti oya sa qai kacivi ka tabaki, ka sa qai ciqomi na tikina e 9 ki na 23, ka soli kina na ikuri ni itukutuku me baleta na nona itavi e dua na bisopi. Sa qai soli na tikina e 24 ki na 26, me idusidusi ni kena vakasoqoni vata ki Saioni.

1c V&V 42:61, 65.

5a dv Kila.

b Alama 12:9–11.

6a Maci. 13:12.

7a Mosesi 7:13–17.

b V&V 63:37; 68:8–9.

9a Ais. 54:17.

1–8, *Me ra tukunikataka na italatala qase na itukutuku ni nodra vei qaravi, ki vua na bisopi*; 9–15, *Me na vakatawana na bisopi na lololo ka dau raici ira na dravudravua kei ira era vakaleqai tu*; 16–26, *Me ra vakadinadinataka na bisopi na kilikili ni nodra bula na italatala qase.*

Dou vakatudaliga, ka vakarorogo ki na domo ni Turaga, Koi kemudou sa soqoni vata mai, koi kemudou na ^abete levu ni noqu lotu, ka sa soli vei kemudou na ^bmatanitu kei na kaukauwa.

2 Ni sa kaya dina vakaoqo na Turaga, sa kilikili vei au me lesi e dua na nomudou ^abisopi, se me dua vei kemudou, ki na lotu ena yasa ni nona were ni vaini oqo na Turaga.

3 Ia sa dina sara ni dou sa lewa vakavuku ena veika oqo, ni sa gadreva na Turaga, ena ligadra kece sa ^adauveiqaravi, me ra tukunikataka na ^bitukutuku ni nodra ^cveiqaravi, me baleta na bula oqo kei na gauna tawamudu.

4 Ia ko koya sa yalodina ka ^ayalomatua ena bula oqo ena kunei ni sa kilikili me na taukena na ^bitikotiko vakaturaga sa vakarautaki me baleti koya vei Tamaqu.

5 Raica au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko ira kece na italatala qase ni lotu ena yasa ni noqu ^awere ni vaini oqo, era na tukunikataka

na itukutuku ni nodra vei qaravi ki vua na bisopi, kau na lesia ena yasa ni noqu were ni vaini oqo.

6 Me na volai tu na veika kece oqo, ka me na qai laki soli ki vua na bisopi mai Saioni.

7 Ka na vakatakilai na itavi ni ^abisopi ena ivakaro sa soli, ka vakakina ena domodra na leweni-lotu ena koniferedi.

8 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, na noqu tamata ko ^aNiueli K. Witini sai koya me na lesi ka tabaki ki na kaukauwa oqo. Sai koya oqo na nona inaki na Turaga na nomudou Kalou, na nomudou Dauveivueti. Sa vakakina. Emeni.

9 Sai koya dina oqo, na nona vosa na Turaga, me ikuri ni lawa sa soli oti, ka vakatakilai kina na itavi ni bisopi ka sa tabaki ki na lotu ena yasa ni were ni vaini oqo—

10 Me vakatawana na nona ^alololo na Turaga; me dau ciqoma na isolisoli ena yasa ni were ni vaini oqo;

11 Me taura na nodra itukutuku na italatala qase me vaka sa vakaroti oti e liu; me ^avakarautaka na veika era vinakata, ia era na sauma na veika ena soli vei ira, ena veigauna kece e tiko kina vei ira na kena isau;

12 Na veika oqori me na vakatabui talega ki na iyau ni lotu,

72 1a V&V 68:14–19.

b DV Matanitu

Vakalou se Matanitu
Vakalomalagi.

2a DV Bisopi.

3a DV Dauveiqaravi.

b V&V 42:32; 104:11–13.

c Luke 19:11–27.

4a Maci. 24:45–47.

b V&V 59:2.

5a DV Were-ni-Vaini ni
Turaga.

7a V&V 42:31; 46:27;

58:17–18; 107:87–88.

8a DV Witini, Niueli K.

10a V&V 70:7–11; 78:3.

DV Lololo.

11a V&V 75:24.

ki vei ira na dravudravua kei na vakaleqai.

13 Ia ko koya sa “sega ni tiko vua na ka me sauma kina, me na tauri e dua na kena itukutuku ka soli yani vua na bisopi e Saioni, o koya me na qai sauma na dinau ena veika ena biuta e ligana na Turaga.

14 Ka vakakina na nodra cakacaka na yalodina o ira era sa cakacakataka na veika vakayalo, ena nodra cakacakataka na kosi-peli kei na veika ni matanitu ki na lotu, ka vakakina ki vuravura, me isau ni dinau ki vua na bisopi e Saioni;

15 Sa vakaoqo na kena sauma na lotu, me vaka sa tukuna na “lawa ni tamata kecega sa lako yani ki Saioni sa dodonu me solia na veika kecega e taukena vua na bisopi e Saioni.

16 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me vaka ni sa dodonu vei ira na italatala qase kecega ena yasa ni were ni vaini oqo me ra tukunikataka na itukutuku ni nodra veiqaravi vua na bisopi ena yasa ni were ni vaini oqo—

17 E dua na “ivolavakadei mai vua na turaganilewa se bisopi ena yasa ni were ni vaini oqo, ki vua na bisopi mai Saioni, era na ciqomi kina na tamata kecega, ka sai koya ga na ka e gadrevi, me nodra ivotavota, ka me ra ciqomi kina ni ra sa ^bdauveiqaravi yalomatua ka daucakacaka yalodina;

18 Kevaka e sega, ena sega ni ciqomi koya na bisopi mai Saioni.

19 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ra na vakaturi mai na dua na isoqosoqo lotu se na veisoqosoqo lotu era a veiqaravi kina ko ira yadua na italatala qase era na mai soli itukutuku vua na bisopi ni lotu ena yasa ni were ni vaini oqo, me rawa ni vakadonui kina ko koya kei na nona itukutuku.

20 Kei na dua tale, me soli talega vei ira na noqu tamata era lesi me ra qarava na veika e “volai ena noqu lotu me ra kaya ni dodonu me ra vukei mai vua na bisopi se mai vei ira na bisopi ena veika kecega—

21 Me na tabaki kina na “ivakatakila, ka tete yani ki na iyalayala kei vuravura; me ra rawata na ilavo me na yaga ki na lotu ena veika kecega;

22 Me ratou gumatua tale ga ena veika kece me ratou vakadonui kina, ka me ratou okati me dauveiqaravi vinaka.

23 Ia oqo, raica, me vakaoqori na kena ivakarau ena veitabana kecega ena noqu lotu, ena veivanua kecega ena tauyavu kina. Au sa tinia eke na noqu vosa. Emeni.

24 E vica na vosa me ikuri ni lawa ni matanitu me baleti ira na lewenilotu—o ira era sa “lesi mai na Yalo Tabu me ra lako cake ki Saioni, kei ira e nodra galala me ra lako cake ki Saioni—

13a DV Dravudravua.
15a V&V 42:30–31.
DV Vakatabui, Lawa
ni Vakatabu.

17a V&V 20:64, 84.
b V&V 42:32.
20a V&V 70:3–5.
21a DV Vunau kei na

Veiyalayalati.
24a DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi.

25 Me ra kauta yani vua na bisopi e dua na ivolavakadei mai vei iratou e lewe tolu na italatala qase ni lotu, se dua na ivolavakadei mai vua na bisopi;

26 Kevaka e sega ena sega ni okati o koya ena lako cake yani ki na vanua ko Saioni me dauveiqaravi yalomatua. Oqo tale ga e dua na kena ivakarau e muri. Emeni.

WASE 73

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitoni mai Airame, Oaio, ena 10 ni Janueri, 1832. Me tekivu mai na itekivu ni Tiseba sa oti, erau sa vunau voli kina na Parofita kei Sidini, ia ena vuku ni ka oqo sa rawa kina me seyavu yani na yalo ca ka sa tubu cake tiko mai me baleta na Lotu (raica na ulutaga ni wase 71).

1–2, Me ra na vunau tikoga na italatala qase; 3–6, Me rau vakuria tale tiko ga na vakadewataki ni iVolatabu me yacova ni sa oti ko Josefa Simici kei Sidini Rikitoni.

Ni sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga; sa kilikili vei au me “rau tomana tiko na nodrau vunautaka na kosipeli, ka veivakauqeti ki na veisoqosoqo lotu ena veiyasana vakavolivolita, me yacova na koniferedi;

2 Ka qai raica, ni na vakatakilai vei rau, ena “domodra na lewenilotu ena koniferedi, na nodrau itavi e vuqa.

3 Oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudrau na noqu tamata, ko

Josefa Simici Lailai, kei Sidini Rikitoni, sa kaya na Turaga, sa “kilikili mo drau ^bvakavakadewa tale;

4 Ia, ena veigauna kecega e rawa kina, mo drau vunau ena veiyasana vakavolivolita me yacova na koniferedi; ia ni oti oya sa kilikili me tomani tale na cakacaka ni vakavakadewa me yacova na gauna sa oti kina.

5 Ia me vakaoqo na kena ivala-vala vei ira na italatala qase me yacova ni qai vakaroti tale vei ira eso na ka, me vaka sa volai.

6 Oqo sa tei yala mada eke na noqu vosa vei kemudou. Dou “vakadreta na ivau ni tolomudou, ka yalomatua. A sa vakakina. Emeni.

WASE 74

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai na Yasayasa

73 1a OYA o ira tale eso era a kaulotu voli; raica na V&V 57–68.

2a V&V 20:63.

3a OYA Erau a vakaroti ena dua na gauna

e liu ko Josefa kei Sidini me cegu mada na nodrau vakadewataka tiko na iVolatabu ka vunautaka na

kosipeli. V&V 71:2.
b V&V 45:60–61; 76:15.
DV iVakadewa nei Josefa Simici (VJS).

6a 1 Pita 1:13.

vaka-Weini, Niu Ioka ena 1830. Ni se bera mada ga ni tauyavutaki na Lotu, sa tubu tiko na vakatataro me baleta na ivakarau dodonu ni papitaiso, ka vakavuna nona vakasaqara na Parofita na isaunitaro ena ulutaga oqo, e tukuni ena itukutuku makawa kei Josefa Simici ni ivakatakila oqo e ivakamacala ni 1 Korinica 7:14, e dua na ivolanikalou ka dau vakayagataki wasoma me vakadonui kina na nodra papitaiso na gonelalai.

1-5, *A veivakasalataki ko Paula ki na Lotu ena nona gauna me ra kakua ni muria na lawa i Mosese; 6-7, Era sa savasava ko ira na gone lalalai ka ra sa vakatabui ena vuku ni Veisorovaki.*

NI sa vakatabui na tagane "tawavakabauta mai vua na watina, ka vakatabui na yalewa tawavakabauta mai vua na watina, de ra a tawasavasava beka na luvemu, era sa savasava oqo.

2 Oqo, ena nodra veisiga na iapositolo, sa dau taurivaki kina na lawa ni veicilivi vei ira kece na Jiu ka ra sega ni vakabauta na kospeli i Jisu Karisito.

3 Ka sa yaco ni sa tubu kina vakalevu ena kedra maliwa na tamata na "veileti ena vuku ni lawa ni ^bveicilivi, ni sa gadreva sara na tagane tawavakabauta me ra cilivi na luvena ka yaco me ra talairawarawa ki na ^clawa i Mosese, ia na lawa sa vakayacori oti.

4 Ka sa yaco ni ko ira na gone

era sa tuberi cake mai ena lawa i Mosese, era sa muria na nodra "ivakarau na nodra qase ka sega ni vakabauta kina na kospeli i Karisito, o koya era sa tawasavasava kina.

5 Ia, ena vuku ni ka oqo sa volavola kina na iapositolo ki na isogosoqo lewe ni lotu, ka solia kina vei ira e dua na ivakaro, ka sega ni nona na Turaga, ia na nona ga, me kakua ni "vakamau e dua e vakabauta ki vua e dua na tawavakabauta; ia ena qai rawa ga kevaka era sa sega ni muria na ^blawa i Mosese.

6 Me ra na kakua tu ga ni cilivi na luvedra; ka me kakua kina ni muri na ivakarau makawa oya, ka tukuni kina ni ra sa tawasavasava na gone; ni sai koya oqo na nodra vakabauta na Jiu;

7 Ia era sa "savasava ko ira na ^bgone, io era sa ^cvakatabui ena ^dVeisorovaki i Jisu Karisito; raica oqo na ibalebale ni ka sa tukuni ena ivolanikalou.

74 1a 1 Kori. 7:14-19.

3a Cakacaka 15:1-35;
Kala. 2:1-5.

b DV Veicilivi.

c DV Lawa i Mosese.

4a DV iVakavuvuli.

5a DV Vakamau,

Vakamautaka—

Vakamau veicurumaki.

b 2 Nif. 25:24-27.

7a DV Tabu.

b Moro. 8:8-15;

V&V 29:46-47;
137:10.

c DV Vakabulai—Nodra vakabulai na gonelalai.

d DV Sorovaka,
Veisorovaki.

WASE 75

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Emeusi, Oaio, ena 25 ni Janueri, 1832. Na wase oqo e tiko kina e rua na ivakatakila duidui (na kena imatai mai na tikina e 1 ki na 22 kei na kena ikarua ena tikina e 23 ki na 36) ka rau soli ena dua ga na siga. A vakayacori tiko e dua na koniferedi me tokoni ka tabaki kina o Josefa Simici me Peresitedi ni Matabete Levu. E so na italatala qase era a gadreva me ra vulica eso tale na ka me baleta na nodra itavi taumada. A qai tarava mai na veiivakatakila oqo.

1-5, *Era na rawata na bula tawamudu na italatala qase yalodina era na vunautaka yani na kosipeli; 6-12, Masulaka me tiko vei iko na Dauveivakacegui, o koya sa vakavuvulitaka na veika kecega; 13-22, Era na lewai ira era sa sega ni vakabauta na nodra itukutuku ko ira na italatala qase; 23-36, Me ra vukeyi mai na Lotu na nodra matavuvuale na daukaulotu.*

E DINA, e dina au sa kaya vei kemudou, koi Au kau sa vosa mai na ^adomo ni Yaloqu, io na ^bAlifa kei na Omeka, na nomudou Turaga ka nomudou Kalou—

2 Dou vakatudaliga, koi kemudou dou sa vakadonuya mo dou lako yani ka vunautaka na noqu kosipeli, ka ^asamaka na noqu ^bwere ni vaini.

3 Raica, au sa kaya vei kemudou ni sa noqu lewa mo dou lako yani ka kakua tale ni lokuyara, dou kakua tale ga ni ^avakawelewele

ia mo dou cakacaka vagumatua sara—

4 Dou tabalaka cake na domomudou me vaka na rorogo ni davui, ka ^avunautaka yani na ^bdina me vaka na ivakatakila kei na ivakaro au sa solia vei kemudou.

5 Ia oqo, kevaka dou sa yalodina tiko ga ena levu na nomudou ^aivau sila, ia dou na ^bvakaisalataki ena ^cvakarokoroko kei na ^dlagilagi, kei na ^etawa mate rawa, kei na ^fbula tawamudu.

6 O koya, au sa kaya vakaidina kina vei Viliame E. Makilelini na noqu tamata, au sa ^avakasuka na ilesilesi ka'u a lesi koya kina, me lako ki na veivanua mai na tokalau;

7 Ia au sa solia vua e dua na ilesilesi vou kei na ivakaro vou, raica koi Au na Turaga, au sa ^a cudruvi koya ena nona dau ^bvosakudrukudru e lomana;

8 Ka sa ivalavala ca ko koya, ia

75 1a DV iVakatakila.

b iVakata. 1:8.

DV Alifa kei na Omeka.

2a Jeko. 5:62.

b DV Were-ni-Vaini ni Turaga.

3a DV Wele,

Vakawelewele.

4a DV Cakacaka ni

Kaulotu.

b V&V 19:37.

5a Same 126:6; Alama 26:5.

b DV iSala Vakatu.

c DV Rokova.

d DV Lagilagi.

e DV Bula Tawamate Rawa.

f DV Bula Tawamudu.

6a V&V 66.

7a DV Vosataki, Veivosataki.

b DV Vakanananu;

Vosa Kudrukudru.

au sa vosoti koya, ka'u sa kaya tale vua, Mo lako ki na veivanua ena ceva.

9 Me rau lako vata kei Luke Jonesoni na noqu tamata, io me rau vunautaka yani na veika au sa vakarota vei rau—

10 Ia me rau masuta na yaca ni Turaga me solia mai na ^aDauveivakacegui, io me na vakavulica vei rau na veika sa kilikili me tu vei rau—

11 Me rau ^adaumasu tiko ga me rau kakua ni guce; ena veigauna kece erau kitaka vakakina, au na tiko ga kei rau me yacova na ivakataotioti.

12 Raica, oqo na inaki ni Turaga na nomudrau Kalou ena vukumudrau. Ia ena vakakina. Emeni.

13 Kei na dua tale, sa kaya dina vakaoqo na Turaga, me rau lako ko ^aOsoni Aidi na noqu tamata kei ^bSamuela H. Simici na noqu tamata, ki na veivanua mai na tokalau, ka vunautaka kina na veika au sa vakarota vei rau; ia kevaka erau sa yalodina kina, au na tiko ^cvata kei rau me yacova na ivakataotioti.

14 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei Laimeni Jonesoni na noqu tamata, kei ^aOsoni Pereta na noqu tamata, me rau lako talega ena nodrau ilakolako ki na veivanua mai na tokalau; ia raica au na tiko talega vata kei rau, io me yacova na ivakataotioti.

15 Kei na dua tale, au sa kaya vei Asa Dodo na noqu tamata kei Kavusi Wilisoni na noqu tamata, me rau lako talega ena nodrau ilakolako ki na veivanua mai na ra, io me rau vunautaka kina na noqu kosipeli me vaka au sa vakarota vei rau.

16 Ia ko koya sa yalodina ena rawa na ka kecega, io ena ^alaveti cake ena siga mai muri.

17 Kei na dua tale, au sa kaya vei Metia N. Asaeli na noqu tamata kei Buru Riki na noqu tamata, me rau lako talega ena nodrau ilakolako ki na veivanua ena ceva.

18 Io, me ra lako kece ena nodra ilakolako ko ira oqori, me vaka au sa vakarota vei ira, me ra lako mai na dua na vale ki na dua tale na vale, kei na dua na koro ki na dua tale na koro, ka vakakina mai na dua na koro levu ki na dua tale na koro levu.

19 Ia na vale kecega dou sa curu kina ka ra sa ciqomi kemudou, dou qai biuta koto na nomudou veivakalougatataki ena vale ko ya.

20 Ia na vale kecega dou sa curu kina ka ra sega ni ciqomi kemudou, mo dou qai lako tani kusarawa mai na vale oqori, ka ^akuretaka na kuvu ni soso mai na yavamudou me ra beitaki kina.

21 Ka na vuabale na nomudou ^areki kei na marau; ka mo dou kila oqo, ena siga ni veilewai dou na qai ^blewa na vale oqori, ka cudruva;

10a Joni 14:26.
 DV Dauveivakacegui.
 11a 2 Nif. 32:9.
 13a DV Aidi, Osoni.
 b DV Simici, Samuela H.

c Maci. 28:19–20.
 14a DV Pereta, Osoni.
 16a V&V 5:35.
 20a Maci. 10:14;
 Luke 10:11–12;

V&V 24:15;
 60:15.
 21a Maci. 5:11–12.
 b DV Vakatablewa,
 Veilewai.

22 Raica era na vinaka cake na tawa lotu, ena siga ni lewa, mai vei ira na lewe ni vale oqori; o koya mo dou “vakadreta na ivau ni tolomudou ka yalodina tiko ga, ka mo dou rawa kina na ka kecega, ka mo dou laveti cake ena siga mai muri. Sa vakakina. Emeni.

23 Kei na dua tale, sa kaya vakaoqo na Turaga vei kemudou, oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, dou sa solia na yacamudou mo dou kila na lomana me baleti kemudou—

24 Raica au sa kaya vei kemudou, sa nona itavi na lotu me vukea na nodra qaravi na nodra matavuvale, ka vakatalega kina na nodra qaravi na nodra matavuvale o ira era sa kacivi ka sa dodonu me ra talai yani ki vuravura me ra vunautaka na kosipeli ki vuravura.

25 O koya, au sa solia kina vei kemudou na ivakaro oqo, koi Au na Turaga, mo dou raica rawa na vanua me ra vakaitikotiko kina na nomudou matavuvale, kevaka era sa lomasoli kina na wekamudou lewenilotu.

26 Ia ko ira kecega era sa kunea na vanua me ra tiko kina na nodra matavuvale, kei na veitokoni ni lotu me baleti ira, me ra lako kusarawa yani ki vuravura; io ki na tokalau se ki na ra, ki na vualiku se ki na ceva.

27 Ia me ra kerekere ka ra na rawata, tukituki ka na dolavi vei ira,

ka na qai vakatakilai vei ira mai cake, io mai vua na “Dauveivakacegui, na vanua me ra lako kina.

28 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko koya yadua sa dodonu me “qarava ga na nona ^bmatavuvale, me qarava ga, me kakua kina ni calata na nona isala vakatui; ia me qarava talega na itavi ni lotu.

29 Ia me ra ^agumatua ena ka kecega na tamata kecega. Ia na tamata ^bvakawelewele sa sega na nona tikina ena lotu, vakavo ga kevaka sa veivutuni ka vakadonutaka na nona ilakolako.

30 Ia, me rau vakaitavi vata ko Simione Kata na noqu tamata kei Ima Erisi na noqu tamata, ena cakacaka;

31 Ka vakatalega kina ko Esera Tea na noqu tamata kei “Tomasi B. Masi na noqu tamata;

32 Ka vakatale ga kina ko Airame Simici na noqu tamata kei Rinoli Kauni na noqu tamata;

33 Ka vakatalega kina ko Taniela Sitenitoni na noqu tamata kei Simo Baranisoni na noqu tamata;

34 Ka vakatalega kina ko Silivesita Simici na noqu tamata kei Kitione Kata na noqu tamata;

35 Ka vakatalega kina ko Rakeli Emesi na noqu tamata kei Sitiveni Baneti na noqu tamata;

36 Ka vakatalega kina ko Maika B. Weletoni na noqu tamata kei Iteni Simici na noqu tamata. Io ena vakakina. Emeni.

22a Efe. 6:14;
V&V 27:15–18.
27a 2 Nif. 32:5;
V&V 8:2.

DV Yalo Tabu.
28a 1 Timo. 5:8;
V&V 83:2.
b DV Matavuvale.

29a DV Gumatua.
b DV Wele,
Vakawelewele.
31a DV Masi, Tomasi B.

WASE 76

Na raivotu a soli vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitoni, e Airame, Oaio, ena 16 ni Feperueri, 1832. E tukuni ena itukutuku makawa kei Josefa Simici me ikau ni raivotu ogo: "Ena noqu lesu mai ena koniferedi mai Emeusi, au sa mai tomana tale na vakadewataki ni ivolanikalou. Mai na ivakatakila eso sa ciqomi oti, sa kilai kina ni vuqa na veika bibi e baleta na nodra vakabulai na tamata e sa kau tani mai na iVolatabu, se sa yali ena gauna e sa bera ni biu vata kina. Ia sa macala vakasigalevu mai na veika dina e sa vo toka, ni kevaka ena sauma na Kalou vua na tamata me vaka na nona ivavala ena bula ogo, na vosa 'Lomalagi,' me vaka na kena inaki, me nodra vale tawamudu na Yalododonu, e dodonu me tiko kina e vuqa na matanitu ka sega ni dua ga. O koya, . . . ni keirau vakadewataka tiko na Kosipeli sa vola ko Joni, keirau qai raica kei Elder Rikitoni na raivotu ogo." Ena gauna e soli mai kina na raivotu ogo, a vakadewataka tiko na Parofita na Joni 5:29.

1-4, E Kalou ko koya na Turaga; 5-10, Ena vakatakilai na veika vuni ni matanitu vei ira kecega sa yalodina tiko; 11-17, Era na tucake tale mai na mate na tamata kecega, ko ira na yalododonu kei ira na sega ni yalo dodonu; 18-24, Sa yaco rawa me ra luve ni Kalou ko ira na kai vuravura ena vuku ni Veisorovaki nei Jisu Karisito; 25-29, A lutu tani e dua na agilosu ni Kalou ka sa yaco me tevoru; 30-49, Era na cudruvi me tawamudu na luve ni veivakarusa; ia ko ira na kena vo era na rawata na ivakatagedegede ni veivakabulai eso; 50-70, Sa vakamacalataki na kedra lagilagi kei na veika era na rawata ko ira era na vakacerece-rei ena matanitu silesitieli; 71-80, Sa vakamacalataki ko ira era na rawata na matanitu vakateresitieli; 81-113,

Sa vakamacalataki na kedra ituvaki ko ira sa tiko ena lagilagi vakatilesitieli, teresitieli kei na silesitieli, 114-119, Era na raica ka kila na veika vuni ni matanitu ni Kalou ena kaukauwa ni Yalo Tabu ko ira kecega sa yalodina.

Dou ^arogoca na lomalagi, ka vakatudaligamudou na vuravura, io dou reki koi kemudou sa tiko kina, raica sa ^bKalou ko koya na Turaga, ka sai koya ^cga na ^diVakabula.

2 Sa ^acecere na nona vuku, e ^bvakasakiti na nona cakacaka, ka na sega ni kilai rawa na rabailevu ni ka sa kitaka ko koya.

3 Ena sega ni daro na nona ^ainaki, ia ena sega tale ga e dua e tarova rawa na ligana.

4 Io sai ^akoyakoya tiko ga ko

76 1a Ais. 1:2.
b Jere. 10:10.
DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na
Luvena.

c Ais. 43:11; Osea 13:4.
d DV iVakabula.
2a 2 Nif. 2:24;
V&V 38:1-3.
b iVakata. 15:3.

3a 1 Tui 8:56;
V&V 1:38; 64:31.
4a Ipe. 13:8;
V&V 35:1; 38:1-4;
39:1-3.

koya mai na gauna tawamudu ki na gauna tawamudu, a sa sega ni ^byalani na nona gauna.

5 Ni sa kaya vakaoqo na Turaga—Koi Au, na Turaga, au sa ^ayalololoma ka lomani ira era sa ^brerevaki au, ia sa ka ni marau me'u vakalagilagi ira era sa ^cqaravi au ena yalo sa dina ka donu, me yacova na ivakataotioti.

6 Ena vakaitamera na kedra isau ka tawamudu na nodra ^alagilagi.

7 Ka'u na ^avakatakila vei ira na veika ^bvuni kecega, io, na veika vuni kecega ni noqu matanitu mai na gauna e liu sara, kei na veitabagauna ena muri mai, io au na vakaraitaka vei ira na noqu lewa loloma ena vuku ni veika kece sara ni noqu matanitu.

8 Io, era na kila na veika veivakurabuitaki ni gauna tawamudu, io au na vakatakila vei ira na veika e sa bera ni yaco, io na veika ni veitabatamata e vuqa.

9 Ia ena ka levu na nodra ^avuku, ka yacovi lomalagi na nodra ^bkila ka; ia ena ^cyali e matadra na nodra vuku na tamata vuku, ka na tawayaga tale ga na nodra kila na dau vakataulewa maqosa.

10 Ni'u na ^avakararamataki ira ena ^bYaloqu, ka'u na vakaraitaka

vei ira na veika vuni ni noqu lewa ena noqu ^ckaukauwa—io, na veika sara mada ga e se bera ni raica na ^dmata, se rogoca na daliga, se curuma na loma ni tamata.

11 Ia koi keirau ko Josefa Simici Lailai kei Sidini Rikitoni, ni sa ^ccurumi keirau na Yalo ena ikatini kano ni siga ni vula ko Feperueri, ena yabaki e dua na udolu walu na drau tolusagavulu karua ni noda Turaga—

12 Ena kaukauwa ni ^aYalo Tabu sa dolavi kina na ^bmatai keirau ka vakararamataki na neirau vakasama, me keirau raica ka kila na veika vuni ni Kalou—

13 Na veika a tu mai liu sara ni se bera ni buli ko vuravura, io na veika sa lesia ko Tamada, mai vua na Luvena e Duabau ga, io ko koya sa tiko ena lomaserei Tamana mai na ^aivakatekivu;

14 Ko koya keirau sa tukuna; io na itukutuku keirau sa tukuna sai koya na taucoko ni kosipeli i Jisu Karisito, o koya na Luvena, o koya keirau sa raica ka ^aveivosaki kaya ena ^braivotu vakalomalagi.

15 Raica ni keirau sa qarava tiko na cakacaka ni ^avakavakadewa, me vaka sa lesi keirau kina na

4b Same 102:25–27;
Ipe. 1:12.

5a L.Y 34:6;
Same 103:8.
DV Loloma Cecere.

b iVaka. 6:13;
Josu. 4:23–24.
DV Rere;
Vakarokoroko.

c V&V 4:2.
6a DV Lagilagi
Vakasilesitili.

7a V&V 42:61; 59:4; 98:12;
121:26–33.

b DV Veika Vuni ni
Kalou.

9a DV Yalomatua, Vuku.
b DV Kila.

c Ais. 29:14;
2 Nif. 9:28–29.

10a DV iVakadinadina;
iVakatakila.

b Moro. 10:5.
c DV Kaukauwa.

d Ais. 64:4; 1 Kori. 2:9;
3 Nif. 17:15–17;

V&V 76:114–116.

11a iVakata. 1:10.

12a DV Veivakamataliataki.
b V&V 110:1; 137:1;
138:11, 29.

13a Mosese 4:2.

14a V&V 109:57.

b DV Raivotu.

15a DV iVakadewa nei
Josefa Simici (VJS).

Turaga, keirau yacova yani na ivola i Joni wase e lima, tikina e ruasagavulu kaciwa—

16 A tukuna tiko na nodra tucake tale ko ira sa mate, io ko ira sa tucake tale ni ra sa ^arogoca na domona na ^bLuve ni Tamata;

17 Ka ni sa lako mai na gauna; me ra okati kina ena nodra ^atucake tale na bula ^bdodonu, ko ira sa caka ^cvinaka; kei ira na caka ca ena nodra tucake tale ni sega ni bula dodonu.

18 A ka oqo keirau sa kurabui vakalevu kina, ni a mai solia vei keirau na Yalo.

19 Ia ni keirau sa ^avakasamataka tiko na veika oqo, sa tara na mata ni neirau vakanananu na Turaga ka sa tadola kina, ka sa cila vakavolivoliti keirau na lagilagi ni Turaga.

20 Ka keirau sa raica na ^alagilagi ni Luvena, ena liga ^bimateau nei ^cTamana, ia keirau sa vakataucokotaki kina;

21 Keirau sa raici ira na ^aagilosi yalosavasava, kei ira sa ^bvakatabui, ni ra sa tiko ena mata ni nona itikotiko vakaturaga, raica era sa vakarokorokotaka tiko na Kalou kei na Lami, era

sa ^cvakarokorokotaki koya tiko ga me sega ni mudu ka sega ni mudu.

22 Ia oqo, ni sa oti na ivakadinadina kece sara e tukuni me baleti koya, sai koya oqo na ^aivakadinadina, na kena iotioti me yacova edaidai, me keirau tukuna me baleti koya: Ni ^bbula dina tiko!

23 Ni keirau a ^araici koya, ni sa tiko ena liga imatau ni ^bKalou; keirau sa rogoca tale ga na domo sa tukuna ni sai koya na ^cLe Duabau ga nei Tamana—

24 Ia na ^avuravura sa buli mai ^bvua, ena vukuna, ka baleti koya, ka vakatalega kina ni ra sa ^cluvena tagane ka luvena yalewa daulomani na Kalou o ira kece sara na lewena.

25 Keirau sa raica tale ga oqo, ka vakadinadinataka, e dua na ^aagilosi ni Kalou ka sa tu vua na kaukauwa ena iserau ni Kalou, raica sa vorati Koya na Luvena e Duabau ga sa daulomana ko Tamana ka sa dau tiko ena lomaserei Tamana, a sa debelaki tani kina ko koya mai na iserau ni Kalou kei na Luvena.

26 Ka sa vakatokai ko Veivakarusai, ni sa tagicaki koya ko

16a Joni 5:28.

b DV Luve ni Tamata.

17a DV Tucake Tale.

b Cakacaka 24:15.

c DV Cakacaka.

19a DV Vakananuma.

20a DV Jisu Karisito—Na lagilagi i Jisu Karisito.

b Cakacaka 7:56.

c DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou—Kalou na Tamana.

21a Maci. 25:31;

V&V 130:6–7; 136:37.

b DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

c DV Sokalou, Qarava.

22a DV iVakadinadina.

b V&V 20:17.

23a DV Jisu Karisito—Rairai mai ni Karisito ni sa tucaketale mai na mate.

b DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou—Kalou na Tamana.

c Joni 1:14.

DV Luvena e Duabau Ga.

24a Mosese 1:31–33; 7:30.

DV Buli, iBulibuli.

b Ipe. 1:1–3; 3 Nif. 9:15; V&V 14:9; 93:8–10.

c Cakacaka 17:28, 29; Ipe. 12:9.

DV Luve ni Kalou.

25a V&V 29:36–39;

Mosese 4:1–4.

DV Tevoro.

lomalagi—sai koya ko ^aLusefa na kalokalo ivolasiga.

27 Ia keirau sa rai tu ka raica ni sa ^alutu sobu ko koya! Io sa lutu sobu na kalokalo ivolasiga!

28 Ia ni sa tiko ga kei keirau na Yalo, sa vakarota na Turaga me keirau vola na raivotu oqo; ia keirau sa raici Setani, na ^agata makawa ko ya, io sai koya na ^btevoro, a ^cvorata na Kalou ka segata me taura na nona matanitu na noda Kalou kei na Karisito—

29 Ia, sa ^avaluti ira na yalododonu ni Kalou, io sa viribaiti ira ka vakavolivoliti ira.

30 Ia keirau sa raica ena raivotu na nodra rarawa ko ira sa valuta ka rawa ko koya, ni sa rogo mai vakaoqo vei keirau na domo ni Turaga ka kaya:

31 Sa kaya vakaoqo na Turaga ena vukudra era sa kila na noqu kaukauwa, ka ra sa vakaiivotavota kina, ka ra qai soli ira me ^arawai ira na kaukauwa ni tevoro, ka me ra cakitaka na ka dina ka beca na noqu kaukauwa—

32 Raica sai ira oqo na ^aluve ni ^bveivakarusai, io ko ira ka’u a kaya ni vinaka cake me ra kakua ga ni sucu mai;

33 Raica era sa vakasinaiti ena

cudruvi, era sa vakacacani me ra sotava na cudru ni Kalou, vata kei na tevoro kei ira na nona agilosu ena gauna tawamudu;

34 Me baleti ira au sa cavuta sa sega na ^aveivosoti ena vuravura oqo ka vakakina ena vuravura sa bera mai—

35 Era ^acakitaka na Yalo Tabu ni ra sa ciqoma oti, ka ra sa cakitaka na Luvena e Duabau na Tamada, ni ra sa ^bvakoti koya vakataki ira ki na kauveilatai ka vakamaduatiki koya ena matana votu.

36 Raica sai ira oqo era na biu ki na ^adrano bukawaqa kei na sulifure, vata kei na tevoro kei ira na nona agilosu—

37 Ia sai ira wale ga oqo ena rawai ira na ikarua ni ^amate;

38 Io, sa dina sara, sai ^aira wale talega oqo era na sega ni vueti ena nona gauna na Turaga, ni ra sa sotava oti na rarawa ni nona cudru.

39 Ia ko ira kece na kena vo, era na ^alako mai ena nodra ^btucake tale na mate, ena vuku ni nona qaqa kei na nona lagilagi na ^cLami, o koya ka a vakamatei, o koya a tiko ena lomaserei Tamana ni se bera ni buli ko vuravura.

40 Raica sai koya oqo na

26a Ais. 14:12–17.

dv Lusefa.

27a Luke 10:18.

28a iVakata. 12:9.

b dv Tévoro.

c dv iValu mai Lomalagi.

29a iVakata. 13:7;

2 Nif. 2:18; 28:19–23.

31a dv Vukitani.

32a dv Luve ni

Veivakarusai.

b V&V 76:26;

Mosese 5:22–26.

34a Maci. 12:31–32.

dv Veivosoti.

35a 2 Pita 2:20–22;

Alama 39:6.

DV iValavala Ca e Sega

ni Vosoti Rawa.

b Ipe. 6:4–6; 1 Nif. 19:7;

V&V 132:27.

36a iVakata. 19:20; 20:10;

21:8; 2 Nif. 9:16; 28:23;

Alama 12:16–18;

V&V 63:17.

37a DV Mate Vakayalo.

38a DV Luve ni

Veivakarusai.

39a OYA vueti; raica na

tikina e 38. Ena vakaturi

cake na ka kecega.

Raica na

Alama 11:41–45.

DV Vakabulai.

b DV Tucake Tale.

c DV Jisu Karisito.

“kosipeli, na itukutuku rekitaki sa tukuna vei keirau na domo mai lomalagi—

41 Ni a lako mai ki vuravura ko koya, io ko Jisu, me mai “vakamatei ena kauveilatai ena vukui vuravura, ka me ^bcolata na ivalavala ca ni “vuravura, ka me ^dvakatabuya na vuravura, ka “vakasavasavataka mai na veika tawadodonu kecega;

42 Raica era na “vakabulai ena vukuna ko ira kecega, me vaka na kaukauwa kei na lewa sa solia vua ko Tamana;

43 A sa vakalagilagi Tamana, ka vakabulai ira kecega na ibulibuli ni ligana, vakavo ga ko ira na luve ni veivakarusa ka ra a cakitaka na Luvena ni sa vakatakilai koya oti vei ira ko Tamana.

44 Ia, ena vakabula ko koya na tamata kecega ka vakavo ga ko ira oqo—era na lako tani ki na “itotogi ^btawavakaiyalayala, sai koya na itotogi tawacava, sai koya na itotogi tawamudu, me ra na vakatulewa vata kei na “tevoru kei ira na nona agilosi ena gauna tawamudu; ia ena sega ni mate na kedra ^d Baca, ka sega tale ga ni bokoci na kedra bukawaqa; io oqori na nodra rarawa—

45 Ia na kena “icavacava, se na

vanua ko ya, se na nodra rarawa, sa sega na tamata e kila;

46 A sega ni vakatakilai, se sa vakatakilai edaidai, se me na qai vakatakilai mai ki na tamata, ia vei ira ga era na vakaiivotavota kina;

47 Ia koi Au na Turaga, au sa vakaraitaka oti ena raivotu vei ira e lewevuqa, ia ni oti ga au sogota tale;

48 Ia, na kena icavacava, na rabana, na kena cecere, na kena “titobu, kei na kena yaluma, era sega ni kila, e sega sara ni dua na tamata e kila, vakavo ga ko ira era sa ^blewai me ra “totogitaki vaka-oqo.

49 Keirau a rogoca ni sa kaya na domo: Vola na raivotu oqo, raica sa cava eke na raivotu sa baleta na nodra rarawa ko ira sa sega ni vakalou.

50 Ia keirau sa tukuna tale—ni keirau sa raica ka rogoca, ka sai koya na “ivakadinadina ni kosipeli i Karisito me baleti ira era na lako mai ena nodra ^btucake tale na bula dodonu—

51 Sai ira oqo sai ira era sa rogoca na ivakadinadina kei Jisu, ka “vakabauta na yacana ka ra sa ^bpapitaiso me vaka na “ivalavala ni nona bulu, ena nodra ^dbuluti ena wai ena yacana, ia oqo me vaka na ivakaro sa solia ko koya—

40a 3 Nif. 27:13–22.
DV Kosipeli;
i Tuvatuva ni Veivueti.

41a DV Vakamatei ena
Kauveilatai.

b Ais. 53:4–12;
Ipe. 9:28.

c 1 Joni 2:1–2.

d DV Vakatabui, Lawa ni
Vakatatabu.

e DV Vueta, Vueti,
Dauveivueti.

42a DV Vakabulai.

44a DV Cudruvi.

b V&V 19:6–12.

c DV Tevoru.

d Ais. 66:24;

Mari. 9:43–48.

45a V&V 29:28–29.

48a iVakata. 20:1.

b OYA iyatuvosa, vakaua.
c Alama 42:22.

50a DV iVakadinadina.

b DV Tucake Tale.

51a V&V 20:25–27, 37.

b DV Papitaiso.

c V&V 128:13.

d Roma 6:3–5.

DV Papitaiso—Papitaiso ena tabadromuci.

52 Ena nodra talairawarawa ki na ivakaro era na ^asavai ka ^bvasavasavataki kina mai na nodra ivalavala ca kece sara, ka ciqoma na Yalo Tabu ena veitabaki ni ^cliga mai vei koya sa ^dlesi ka vauci ki na ^ekaukauwa oqo;

53 Io ko ira sa rawa na ka kecega ena vakabauta, ka ra sa ^avauci ena ^bYalo Tabu ni yalayala ka sa sovaraka ko Tamada vei ira kecega sa dina ka dodonu.

54 Sai ira oqo sai ira na lewe ni nona lotu na ^aUlumatua.

55 Sai ira oqo sai ira sa solia ki ligadra ko Tamada na ka ^akecega—

56 Sai ira oqo sai ira era sa ^abete ka tui, io ko ira era sa rawata na nona veivakataucokotaki kei na nona lagilagi;

57 Ka ra sa ^abete i Koya sa Cere Sara, me vaka na kena ivakarau vei Melikiseteki, ka a muria na kena ivakarau mai vei ^bInoki, me vaka na ^civakarau ni Luvena e Duabau ga.

58 Ia, me vaka sa volai tu, era sa ^akalou, io era sa ^bluvena na ^cKalou—

59 Ia, sa nodra na ka ^akecega, se na bula se na mate, se na veika sa tu oqo se na veika ena qai yaco mai, sa nodra kece ka ra sa nei Karisito, ka sa nona na Kalou na Karisito.

60 Ka ra na ^arawa na ka kecega.

61 Ia me kakua ni dua na tamata me ^avakalagilagia na tamata; ia me ^bvakalagilagia ga na Kalou, o koya ena ^cvakamalumalumutaka na meca kecega e ruku ni yavana.

62 Ko ira oqo era na ^atiko ena ^biserau ni Kalou kei na nona Karisito me sega ni mudu ka sega ni mudu.

63 Ko ^aira oqo sai ira ena kauti ira mai ko koya, ni sa ^blako sobu mai ena o ni lomalagi me ^cliutaki ira na nona tamata e vuravura.

64 Ko ira oqo sai ira era na va-kaivotavota ena ^aimatai ni tucake tale.

65 Ko ira oqo sai ira era na lako

52a 2 Nif. 9:23;
Moro. 8:25-26.
b dv Savasava.
c dv iSolisoli ni Yalo Tabu;
Liga, Veitabaki ni.
d dv Tabaki, Veitabaki.
e dv Dodonu.
53a dv Vauca, Veivauci.
b Efe. 1:13;
V&V 88:3-5.
dv Yalo Tabu ni Yalayala.
54a Ipe. 12:23;
V&V 93:21-22.
dv Ulumatua.
55a 2 Pita 1:3-4;
V&V 50:26-28;
84:35-38.
56a L.Y 19:6;

iVakata. 1:5-6; 20:6.
57a dv Bete, Matabete i Melikiseteki.
b iVakate. 5:21-24.
dv Inoki.
c V&V 107:1-4.
58a Same 82:1, 6;
Joni 10:34-36.
dv Tamata—Na tamata, nona rawa ni yaco me vaka na Tamada Vakalomalagi.
b dv Luve ni Kalou.
c V&V 121:32.
dv Kalou, Lewe Tolu Vakalou.
59a Luke 12:42-44;
3 Nif. 28:10;
V&V 84:36-38.
60a iVakata. 3:5; 21:7.

61a Joni 5:41-44;
1 Kori. 3:21-23.
b 2 Nif. 33:6;
Alama 26:11-16.
dv Lagilagi.
c V&V 49:6.
62a Same 15:1-3; 24:3-4;
1 Nif. 15:33-34;
Mosese 6:57.
b V&V 130:7.
dv Bula Tawamudu.
63a V&V 88:96-98.
dv iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.
b Maci. 24:30.
c V&V 58:22.
dv Jisu Karisito—
Veiliutaki ena Mileniumi na Karisito.
64a iVakata. 20:6.

mai ena nodra ^atucake tale na bula dodonu.

66 Ko ira oqo sai ira era na lako mai ki na ^aUlunivanua ko ^bSaioni na nona koro na Kalou bula, na vanua vakalomalagi, sa savasava sara mai na veivanua kecega.

67 Ko ira oqo sai ira era sa dua-vata kei ira na isoqosoqo ni agilosi e sega ni wili rawa, io ki na soqoni raraba kei na isoqosoqo lotu nei ^aInoki, kei na nona na ^bUlumatua.

68 Ko ira oqo sai ira sa ^avolai tu na yacadra mai lomalagi, na vanua erau sa ^blewa kina na ka kecega na Kalou kei na Karisito.

69 Ko ira oqo sai ira na tamata ^adodonu sa yaco me ra ^buasivi sara ena vukui Jisu na dauveivakaduatataki ni ^cveiyalayalati vou, ko koya sa vakayacora na ^aveisorovaki e uasivi sara ena liviraki ni nona ^cdra.

70 Ko ira oqo sai ira sa yago ^avakasilesitiele, a nodra ^blagilagi sa vaka na ^cmatanisiga, io na lagilagi ni Kalou, sa uasivia na ka kecega, io sa volai ni sa tautauvata kei na iserau ni matanisiga mai lagi na nona lagilagi.

71 Keirau sa raica tale ga na

vuravura ^avakateresitiele, ka raiyani ka raica, ko ira oqo sai ira sa vakateresitiele, a nodra lagilagi sa duidui mai na kena ena nona lotu na Ulumatua ka sa rawata na kena taucoko mai vei Tamada, io sa vaka na ^bvula ka duidui mai na iserau ni matanisiga mai lagi.

72 Raica sai ira oqo era sa mate ka ra ^asega ni kila na ^blawa;

73 Ka vakatalega kina na ^ayalo-dra na tamata era a tu ena ^bvale ni veivesu, a veisiko kina na Luvena, ka ^cvunautaka vei ira na ^dkospeli, me rawa ni ra qai lewai me vaka na tamata vakayago;

74 Ko ira era a sega ni vakabauta na ^aivakadinadina kei Jisu ni ra se vakayago, ia era a qai vakabauta e muri.

75 Ko ira oqo sai ira na tamata dodonu ni vuravura ka ra a vakamatabokotaki ena nodra ilawaki qaseqase na tamata.

76 Ko ira oqo sai ira era sa rawata na nona lagilagi, ia era sa sega ni vakataucokotaki ena nona iserau.

77 Ko ira oqo sai ira ena dau mai sikovi ira ga na Luvena, ia era na sega ni raica na vakataucokotaki nei Tamana.

65a DV Tucake Tale.

66a Ais. 24:23;
Ipe. 12:22-24;
iVakata. 14:1;
V&V 84:2;
133:56.

b DV Saioni.

67a V&V 45:9-12.
b Ipe. 12:23;
V&V 76:53-54.
DV Ulumatua.

68a DV iVola ni Bula.
b DV Jisu Karisito—
Turaganilewa.

69a V&V 129:3; 138:12.

b Moro. 10:32-33.

c DV Veiyalayalati
Vou ka Tawamudu.

d DV Sorovaka,
Veisorovaki.

e DV Dra.

70a V&V 88:28-29;
131:1-4; 137:7-10.
DV Lagilagi
Vakasilesitiele.

b V&V 137:1-4.

c Maci. 13:43.

71a V&V 88:30.

DV Lagilagi
Vakateresitiele.

b 1 Kori. 15:40-41.

72a V&V 137:7, 9.

b DV Lawa.

73a Alama 40:11-14.

DV Yalo.

b V&V 88:99; 138:8.

DV Eli; Vakabulai na
Mate, Nodra.

c 1 Pita 3:19-20; 4:6;
V&V 138:28-37.

d DV Kospeli.

74a DV iVakadinadina.

78 Ia, era sa “yago vakateresitielei, ka sega ni yago vakasilesitielei, io sa duidui tale ga na nodra lagilagi, me vaka sa duidui na iserau ni vula mai na matanisiga.

79 Ko ira oqo sai ira era sa sega ni “gumatua ena nodra ivakadinadina me baleti Jisu; ia, era sa sega ni rawata na isala vakaturaga ena nona matanitu na noda Kalou.

80 Raica sa yala eke na raivotu keirau a raica me baleta na teresitielei, ka a vakarota na Turaga me keirau vola ni sa tiko ga kei keirau na Yalo.

81 Ia keirau a raica tale ga na lagilagi ni vuravura “vakatilesitielei, ia sa lailai sobu, me vaka ni sa lailai sobu na iserau ni kalokalo mai na iserau ni vula mai lomalagi.

82 Ko ira oqo sai ira era a sega ni vakabauta na kosipeli i Karisito, se na “ivakadinadina kei Jisu.

83 Ko ira oqo sai ira era sa sega ni cakitaka na Yalo Tabu.

84 Ko ira oqo sai ira era sa debe-laki sobu ki “eli.

85 Ko ira oqo sai ira era na sega ni vueti tani mai vua na “tevoro me yacova na ^biotioti ni tucake tale, io me yacova ni sa vakaotia na nona cakacaka na Turaga, io ko Karisito na ^cLami.

86 Ko ira oqo sai ira era sa sega ni rawata na taucoko ni nona iserau ena vuravura tawamudu, ia na iserau ga ni Yalo Tabu, era na

mai qaravi ira ko ira na lewe ni vuravura vakateresitielei;

87 Kei na vuravura vakateresitielei, era na mai “qaravi ira ko ira na lewe ni vuravura vakasilesitielei.

88 Kei ira talega ena vuravura vaka-tilesitielei era na rawata ena nodra vei qaravi na agilosu ka ra lesi me ra qaravi ira, se ko ira era sa lesi me ra yalo dauveiqaravi vei ira; ni ra sa itaukei tale ga ni veivakabulai.

89 Ka keirau sa raica tale ga ena raivotu vakalomalagi oqo, na lagilagi ni vuravura vaka-tilesitielei, ni sa uasivia na ka kecega;

90 Ia sa sega na tamata e kila, ko koya ga sa vakatakila vua na Kalou.

91 Keirau sa raica tale ga na lagilagi ni vuravura vakateresitielei, ni sa uasivia ena ka kecega na lagilagi ni vuravura vaka-tilesitielei, io ena lagilagi, kei na kaukauwa, kei na cecere, kei na lewa.

92 Keirau sa raica tale ga na lagilagi ni vuravura vakasilesitielei, ni sa uasivi sara ena ka kecega—sa lewa mai kea na Kalou ko Tamada ena nona itikotiko vakaturaga me sega ni mudu ka sega ni mudu;

93 Ia era sa cuva ka “vakarokoroko ena yalomalumumu vua ena nona itikotiko vakaturaga, na ka kecega, ka vakalagilagi koya me sega ni mudu ka sega ni mudu.

94 Ko ira era sa tiko ena nona

78a 1 Kori. 15:40–42.

79a V&V 56:16.

81a V&V 88:31.

dv Lagilagi

Vakatilesitielei.

82a V&V 138:21.

84a 2 Nif. 9:12;

Alama 12:11.

dv Eli.

85a dv Tevoro.

b Alama 11:41;

V&V 43:18; 88:100–101.

c DV Lami ni Kalou.

87a V&V 138:37.

93a dv Vakarokoroko.

“iserau sai ira na nona lotu na ^bUlumatua; ka ra raica me vaka era sa laurai, ka ^ckila me vaka era sa kilai, ni ra sa ciqoma na taucoko ni nona iserau kei na nona ^dloloma soli wale;

95 A sa solia vei ira ko koya me ra ^atautauvata ga ena kaukauwa, kei na igu, kei na lewa.

96 Ia sa duatani ga na lagilagi ni vuravura vakasilesitili, me vaka ni duatani ga na lagilagi ni ^amatanisiga.

97 Ka sa dua tani na lagilagi ni vuravura vakateresitili, me vaka ni duatani na lagilagi ni vula.

98 Ka sa dua tani ga na lagilagi ni vuravura vakatilesitili, me vaka ni duatani ga na lagilagi ni kalokalo; me vaka ni duidui na lagilagi ni dua na kalokalo mai na dua tale na kalokalo, sa duidui vakakina na kedra dui lagilagi ena vuravura vakatilesitili;

99 Ni ko ira oqo sai ira era sa nei ^aPaula, kei Apolosa kei Kifa.

100 Ko ira oqo, sai ira era sa kaya eso vei ira ni ra sa nei ka, ka so tale era sa kaya ni ra sa nei ka—eso era nei Karisito ka so era nei Joni, eso era nei Mosese, eso era nei Ilesia, eso era nei Iseia, ka so era nei Aisea ka so era nei Inoki;

101 Ia era sa sega ni vakabauta na kosipeli, se na ivakadinadina kei Jisu, se ko ira na parofita, ka vakakina na ^aveiyalayalati tawavakaiyalayala.

102 Me kena iotioti, ko ira kece oqo sai ira era na sega ni okati vata kei ira na yalododonu, me ra laki ^alewena na nona ^blotu na Ulumatua, ka ra kau cake ena o.

103 Ko ira oqo sai ^aira na ^bdau-lasulasu, kei ira na daucakaisausau, kei na ^cdauveibutakoci kei na dauyalewa kei ira sa dau taleitaka na lasu ka dau lasulasu.

104 Ko ira oqo sai ira era na sotava na ^acudru ni Kalou e vuravura.

105 Ko ira oqo sai ira era na sotava na ^aveisaumi ena bukawaqa tawamudu.

106 Ko ira oqo sai ira era sa biu sobu ki ^aeli ka ^bvakararawataki ena cudru ni ^cKalou Kaukauwa, me yacova na ^dtaucoko ni gauna, ni sa ^evakamalumalumutaki ira na meca kecega na Karisito ena ruku ni yavana, ka ^fvakacavara vakavinaka na nona cakacaka;

107 Ena qai solia na matanitu, ka vakaraitaka vei Tamana, ni sa vakasavasavatataka, ka kaya: Au sa vakamalumalumutaka ka ^asikaraka duadua na ^bikeli ni waini, io

94a V&V 130:7.
b DV Ulumatua.
c 1 Kori. 13:12.
d DV Loloma Soli Wale.
 95a V&V 29:13; 78:5–7;
 84:38; 88:107; 132:20.
 96a 1 Kori. 15:40–41.
 99a 1 Kori. 3:4–7, 22.
 101a DV Veiyalayalati Vou
 ka Tawamudu.

102a 1 Cesa. 4:16–17;
 V&V 88:96–98.
b V&V 78:21.
 103a iVakata. 21:8;
 V&V 63:17–18.
b DV Lasu.
c DV Veibutakoci.
 104a DV Cudruvi.
 105a Juta 1:7.
 106a DV Eli.

b V&V 19:3–20.
c V&V 87:6.
d Efe. 1:10.
e 1 Kori. 15:24–28.
f Ipe. 10:14.
 107a iVakata. 19:15;
 V&V 88:106;
 133:46–53.
b iVakate. 49:10–12;
 Ais. 63:1–3.

na ikeli ni waini ni cudru waqa-waqa ni Kalou Kaukauwa.

108 Ena qai vakaisalataki ena isala ni nona lagilagi, me dabe ena ^aidabedabe vakatui ni nona kaukauwa me veiliutaki kina me sega ni mudu ka sega ni mudu.

109 Ia raica ka kila ni keirau sa raica na kedra lagilagi na lewe ni vuravura vakatilesiteli, ni sa vaka na levu ni kalokalo ni lomalagi se na nuku ni matasawa na kedra lewe levu;

110 Ka rogoca na domo ni Turaga ni sa kaya: Ko ira kece oqo era na tekiduru, ka na ^avakatutusa na yame vakayadua ki vei koya sa dabe ena idabedabe vakatui me sega ni mudu ka sega ni mudu.

111 Ni ra na lewai me vaka na nodra ivalavala, ka na rawata na tamata yadua me vaka na nona ^acakacaka, ena nona tikina ena ^bvanua sa vakarautaki tu;

112 Raica era na tamata ga i Koya sa Cecere Sara; ia era na ^asega ni lako rawa ki na nodrau ^bitikitiko na Kalou kei na Karisito, me tawamudu.

113 Sa yala eke na raivotu keirau a raica, ka a vakaroti me keirau

vola ni sa tiko ga vei keirau na Yalo.

114 Ia sa ka ^alevu ka veivakura-buitaki na nona cakacaka na Turaga, kei na veika ^bvuni ni nona matanitu a vakaraitaka vei keirau, ka sa uasivia na veika kecega e kilai rawa ena lagilagi, na kaukauwa, kei na lewa.

115 Ka a vakarota me keirau kaku ni vola ni sa tiko vei keirau na Yalo, sa sega ni ^avakatarai me tukuna na tamata na veika oqo;

116 Sa sega talega ni ^arawata na tamata me vakatakila, ni ra na qai laurai ga ka ^bkilai ena kaukauwa ni Yalo Tabu, ka na vakatikora na Kalou vei ira era lomani koya, ka vakasavasavataki ira e matana;

117 Io vei ira wale ga sa solia kina na galala ko koya me ra raica ka kila vakai ira;

118 Ia ena kaukauwa kei na veivakatakilai ni Yalo ena bula vakayago oqo, sa rawa kina vei ira me ra raica na kena iserau ena vuravura lagilagi.

119 Raica sa nona na Kalou kei na Lami na lagilagi, kei na vakarokoroko, kei na lewa me sega ni mudu ka sega ni mudu. Emeni.

WASE 77

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, rauta na Maji 1832. E tukuni ena itukutuku makawa kei Josefa

108a V&V 137:3.

110a Fili. 2:9–11;
Mosa. 27:31.

111a iVakata. 20:12–13.
DV Cakacaka.
b Joni 14:2;

V&V 59:2; 81:6.

112a iVakata. 21:23–27.
b V&V 29:29.

114a iVakata. 15:3;
Moma. 9:16–18;
Mosese 1:3–5.

b Jeko. 4:8.

115a 2 Kori. 12:4.
116a 3 Nif. 17:15–17;
19:32–34.
b 1 Kori. 2:10–12.

Simici, "Ni'u sa vakadewataka tiko na iVolanikalou, au qai ciqoma na ivakamacala ogo me baleta na iVakatakila nei Joni."

1-4, *Era sa vakayalo na manumanu ni vanua ka ra na bula marau ka tawamudu tiko ga ena vuravura tawamate rawa; 5-7, Ena yabaki 7,000 na kena tu e vuravura na tamata vakayago; 8-10, Eso na agilosi era na vakalesuya mai na kosipeli ka mai vei qaravi e vuravura; 11, Na nodra vauci na lewe 144,000; 12-14, Ena lako mai na Karisito ena itekivu ni ikavitu ni udolu ni yabaki; 15, E rua na parofita e rau na vakarautaki me rau lako yani vei ira na matanitu vaka-fiu*

T. A CAVA na "wasa iloilo sa tukuna ko Joni ena wase e 4, tikina e 6 ena iVakatakila?

K.S. Oqori na ^bvuravura, ena kena ituvaki tabu, tawamate rawa, ka "tawamudu.

2 T. Na cava beka me da kila mai na va na ka bula, ka tukuni ena tikina vata oqori?

K.S. Oqori na vosa "vakatautauvata ga a taurivaka ko Joni na Dauvakatakila me vakamacalataka kina na ^blomalagi, na ^cparataisi ni Kalou, na nodra ^dmarau na tamata, kei na manumanu ni vanua, kei na manumanu sa qasi, kei na manumanu vuka e macawa; ia na kedra ituvaki vakayalo sa tautauvata kei na ituvaki vakayago; kei na kedra

ituvaki vakayago sa tautauvata kei na kedra ituvaki vakayalo; raica na ^cyalo ni tamata sa vaka ga na kena ibulibuli; sa vakatulega kina na yalo ni ^fmanumanu, kei na veika bula kecega sa bulia na Kalou.

3 T. Vakaeeve i na ka bula e va ogo, eratou dui matataki iratou ga, se ratou matataka na veiwasewase se na kena ivakarau?

K.S. Eratou sa ivakaraitaki ga ni ka bula e va, ka a vakaraitaki vei Joni, me ivakaraitaki ni kedra lagilagi na veiwasewase ni veika bula ena "ituvatuva ni kedra buli me vaka sa dui lesi vei ira, me ra rekitaka kina na nodra ^bmarau tawamudu.

4 T. Na cava beka me da kila mai na matadra kei na tabadra na ka bula ko ya?

K.S. Me da kila ni matadra e matataka na rarama kei na "kila ka, oya, ni ra sa sinai ena kila ka; ia na tabadra sa matataka na ^bkaukauwa me ra yavala ka cakacaka, kei na so tale.

5 T. Na cava beka me da kila mai na "italatala qase e ruasagavulu kava a tukuna ko Joni?

K.S. E dodonu me da kila ni o ira na italatala qase e ruasagavulu kava a raica ko Joni, sai ira

77 1a V&V 130:6-9.
b V&V 88:17-20, 25-26.
c DV Lagilagi
Vakasilesitili;
Vuravura—Na
ituvaki ni vuravura
ena iotiofi ni gauna.

2a DV iVakatakarakara.
b DV Lomalagi.
c DV Parataisi.
d DV Reki.
e Ica 3:15-16;
Epa. 5:7-8.
DV Yalo.

f Mosese 3:19.
3a V&V 93:30;
Mosese 3:9.
b V&V 93:33-34.
4a DV Kila.
b DV Kaukauwa.
5a iVakata. 4:4, 10.

na italatala qase era sa dau ^byalodina ena cakacaka ni veiqaravika ra sa mate yani; era lewena na ^cvitu na isoqosoqo lewenilotu, ka ra sa tiko ena parataisi ni Kalou ena gauna ko ya.

6 T. Na cava beka me da kila mai na ivola ka a raica ko Joni, ka sa ^adregati na dakuna ena drega e vitu?

K.S. Me da kila ni sa volai tu kina na lewa vakatakilai mai, na veika ^bvuni, kei na cakacaka ni Kalou; na veika tawa kilai ni kena liutaki na ^cvuravura ena vitu na udolu na yabaki ni kena cici, se na kena bula vakayago.

7 T. Na cava beka me da kila me baleta na vitu na drega sa dregati kina?

K.S. Me da kila ni ^aimatai ni drega e lewena na veika me baleta na imatai ni dua na udolu na yabaki, kei na ikarua talega me baleta na ikarua ni dua na udolu na yabaki, a sa vaka tiko kina me yacova na ikavitu.

8 T. Na cava beka me da kila me baleta na agilosu e le va sa tukuni ena iVakatakila wase e vitu tikina e dua?

K.S. Me da kila ni sai iratou oqori na agilosu a tala mai na Kalou, sa soli vei iratou na kaukauwa me baleta na tutui vuravura e va, me ratou ia na veivakabulai kei na veivakarusai; sai iratou sa tu kina na

^akosipeli tawavakaiyalayala me ratou kauta ki na veimatanitu, veimataqali, duivosavosa, kei ira na tamata; sa tu talega vei iratou na kaukauwa me ratou sogota na lomalagi, me ratou veivauci ki na bula, se me ratou veivakasavi sobu ki na ^bveiya-sana butobuto.

9 T. Na cava beka me da kila me baleta na agilosu sa cabe cake mai na tokalau, ena iVakatakila wase 7 tikina e 2?

K.S. Me da kila ni o koya na agilosu ka cabe mai na tokalau, sai koya ka soli vua na nona drega na Kalou bula me baleta na yavusa e tinikarua i ^aIsireli; o koya, sa kaci vei iratou na agilosu e le va ka tu vei iratou na kosipeli tawavakaiyalayala, ka kaya: Tei kakua mada ni vakacacani vuravura, se na wasawasa, se na kau, me yacova ni keitou sa dregata mada na ^byadredra na tamata ni noda Kalou. Ia, kevaka dou na ciqoma, sai koya oqo ko ^cIliesa o koya ena lako mai me mai vakasoqona vata na yavusa i Isireli ka ^dvakalesuya mai na veika taucoko.

10 T. Ena vakayacori ni naica na veika sa tukuni ena wase ni ivola oqo?

K.S. Ena vakayacori ena ^aikaono ni udolu ni yabaki, se na gauna sa cecegi kina na ikaono ni drega.

11 T. Na cava beka me da kila ena nodra vakatakilakilatataki na lewe

5b iVakata. 14:4–5.

c iVakata. 1:4.

6a iVakata. 5:1.

b DV Veika Vuni ni Kalou.

c DV Vuravura.

7a V&V 88:108–110.

8a iVakata. 14:6–7.

b Maci. 8:11–12; 22:1–14;
V&V 133:71–73.

9a iVakata. 7:4–8.

b Isi. 9:4.

c DV Iliesa.

d DV Vakalesui Mai
ni Kosipeli.

10a iVakata. 6:12–17.

“dua na drau vasagavulu kava na udolu mai na yavusa i Isireli—io me le tinikarua na udolu mai na veiyavusa yadua?

K.S. Me da kila ni ko ira era vakatakilakilataki sai ira na ^bbete levu, ka ra sa tabaki ena ivakarau tabu ni Kalou, me ra vunautaka na kosipeli tawavakaiyalayala; ni sai ira oqo era sa tabaki mai na veimatanitu kecega, na veimataqali, duivosavosa, kei ira na tamata, mai vei ira na agilosi sa soli vei ira na kaukauwa ena veimatanitu ni vuravura, me ra kauti ira kece mai era via lako ki na nona lotu na ‘Ulumatua.

12 T. Na cava beka me da kila me baleta na uvuci ni ^adavui, ka tukuni ena iVakatakila wase e 8?

K.S. Me da kila me vaka ni a bulia na vuravura na Kalou ena ono na siga, ka vakacavara na nona cakacaka ena ikavitu ni siga, ka ^bvakatabuya, ka bulia talega na tamata mai na ‘kuvu ni soso ni vuravura, ia, ena itekivu ni ikavitu ni dua na udolu na yabaki, sa na ^avakatabuya kina na vuravura na Turaga na Kalou, ka vakacavara kina na nodra vakabulai na tamata, ka ^elewa na ka kecega, ka na ^fvueta na ka kecega, vakavoga na veika e se bera ni soli vua na kena kaukauwa, ena gauna

sa na vakatakilakilataka kina na veika kecega, me vakataucokotaki kina na ka kecega; kei na nodratou uvuca na davui na agilosi e vitu sai koya na vakarautaki kei na vakacavari ni nona cakacaka, ena itekivu ni ikavitu ni dua na udolu na yabaki—na vakarautaki ni gaunisala ni bera na gauna ni nona lako mai.

13 T. Ena vakayacori ni naica na veika sa volai ena iVakatakila wase e 9?

K.S. Ena vakayacori ni sa cereki oti na ikavitu ni drega, ni bera na nona lako mai na Karisito.

14 T. Na cava beka me da kila me baleta na ivola lailai a ^akania ko Joni, me vaka sa tukuni ena iVakatakila wase e 10?

K.S. Me da kila ni oqori e dua na itavi, ka cakacaka vakalotu, me ^bvakasoqona vata na yavusa i Isireli; raica, oqo ko Iliesa, o koya, me vaka sa volai, ni dodonu me lako mai ka ^cvakalesuya na ka kecega.

15 T. Na cava beka me kilai me baleti rau na ^aivakadinadina e rua, ena ikatinikadua ni wase ni iVakatakila?

K.S. Oqori koi rau na parofita e rua ka rau na lesi vei ira na ^bJiu ena ^cveisiga mai muri, ena gauna ni ^dveivakalesui mai, ka me rau

11 *a* iVakata. 14:3-5.

b DV Bete Levu.

c V&V 76:51-70.

DV Ulumatua.

12 *a* iVakata. 8:2.

b iVakate. 2:1-3;

L.Y 20:11; 31:12-17;

Mosa. 13:16-19;

Mosese 3:1-3;

Epa. 5:1-3.

c iVakate. 2:7.

d V&V 88:17-20.

e DV Jisu Karisito—

Turaganilewa.

f DV Vueta, Vueti, Dauveivueti.

14 *a* Isi. 2:9-10; 3:1-4;

iVakata. 10:10.

b DV Isireli—Na

vakasoqoni kei Isireli.

c Maci. 17:11.

15 *a* iVakata. 11:1-14.

b DV Jiu.

c DV Veisiga e Muri, Veisiga Edaidai.

d DV Vakalesui Mai ni Kosipeli.

parofisai vei ira na Jiu ni ra sa va- | koro ko Jerusalemi ena nodra “va-
kasoqoni vata tale ka ra tara na | nua na nodra qase.

WASE 78

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita, e Katiladi, Oaio, ena 1 ni Maji, 1832. Ena siga oya era a soqoni vata kina na Parofita kei ira na iliuliu tale eso me ra veivosakitaka na bisinisi ni Lotu. Na ivakatakila oqo a vakaroti iratou taumada na Parofita, Sidini Rikitoni, kei Niueli K. Witini me ratou lako ki Misuri ka laki tauyavutaka na sitoa ni Lotu kei na sasaga ni tabaivola ena kena tauyavu e dua na “kabani” ka na raica na veisasaga oqo, vakavurei na ilavo me baleta na kena tauyavu ko Saioni kei na nodra vukeyi na dravudravua. Na kabani oqo ka vakatokai me Kabani Cokovata a tauyavutaki ena Epereli ni 1832 ka bokoci tale ena 1834 (raica na wase 82). Ena dua na gauna ni oti na kena sa bokoci, ena veidusimaki nei Josefa Simici, sa vakaisosomitaki na malanivosa “na isoqosoqo ni volivolitaki kei na tabaivola” ena malanivosa “na veika me baleta na lololo me yaga vei ira na noqu tamata era dravudravua” ena ivakatakila, ka sosomitaka na vosa “kabani” na vosa “isoqosoqo.”

1-4, *Sa dodonu me ra tauyavutaka na Yalododonu e dua na lololo; 5-12, Era na vakabulai kevaka era lewa vakavuku na nodra iyau; 13-14, Me na tu vakataki koya na Lotu mai na kaukauwa vakavuravura; 15-16, Sa cakacaka ko Maikeli (Atama), ena ruku ni nona vakatulewa na Yalo Savasava (Karisito); 17-22, Era sa kalougata ko ira sa yalodina, ni ra na taukena na ka kecega.*

SA vosa na Turaga vei Josefa Simici Lailai, ka kaya: Vakatudaliga vei au, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, koi kemudou dou sa tabaki ki na “matabete levu ni

noqu lotu, ka dou sa soqoni vata tiko;

2 Ka rogoca na nona “ivakasala ko koya sa ^btabaki kemudou mai lagi, ko koya ena tukuna ki dali-gamudou na vosa ni yalomatua, mo dou vakabulai kina ena veika dou sa kauta mai vei au, sa kaya na Turaga na Kalou.

3 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, sa yaco mai na gauna, io sa kena gauna oqo; ia raica ka kila, sa dodonu me ra “cokonaki na noqu tamata, me vakataulewataki ka tauyavutaki na veika me baleta na ^blololo me yaga vei ira na noqu tamata era “dravudravua,

15e Emosi 9:14-15.
78 1a DV Matabete i Melikiseteki.
2a DV Vakasala,

Veivakasalataki.
b DV Tabaki, Veitabaki.
3a V&V 82:11-12, 15-21.
b V&V 72:9-10; 83:5-6.

c V&V 42:30-31.
DV Qaravi ni Tiko
Vinaka.

ena vanua oqo ka vakakina ena vanua ko ^aSaioni—

4 Me tudei ka tawavakaiyalayala na isoqosoqo kei na ivakarau ena noqu lotu, me vakatetei na inaki, dou sa yalataki kemudou kina, ena nodra vakabulai na tamata, kei na nona lagilagi na Tamamudou sa tiko mai lomalagi;

5 Mo dou vauci ^avakatautauvata kina ena veika vakalomalagi, io, kei na veika vakavuravura talega, me baleta na kena rawati na veika vakalomalagi.

6 Ni kevaka dou sa sega ni tautauvata ena veika vakavuravura ena sega ni rawa ni dou tautauvata ena rawati ni veika vakalomalagi;

7 Ni kevaka dou sa gadreva me^u solia e dua na tikina vei kemudou ena vuravura ^avakasilesiteli, sa kilikili mo dou ^bvakarautaki kemudou ena nomudou ^avakayacora taumada na veika au sa vakarota vei kemudou ka gadreva vei kemudou.

8 Ia oqo, sa kaya dina vakaoqo na Turaga, sa kilikili me vakayacori na ka kecega meu ^avakalagilagi kina, mai vei kemudou sa vauci vata ena ^bivakarau oqo;

9 Se, ena dua tale na kena vosa me ratou lako mada na noqu tamata ko Niueli K. Witini, kei na noqu tamata ko Josefa Simici Lailai kei na noqu tamata ko Sidini

Rikitoni, ka dabe vata ena dua na bose, vata kei ira na lewe ni lotu mai Saioni;

10 De na qai segata ko ^aSetani me vagolea tani na lomadra mai na dina, ka yaco me ra vakamatabokotaki me ra kakua ni kila na veika sa vakarautaki tu me baleti ira.

11 Ia, au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro, mo dou vakarau ka cokonaki kemudou ena dua na ivau se ^aveiyalayalati tawavakaiyalayala ka sega ni rawa ni voroki.

12 Ia ko koya sa voroka ena sivo mai na nona ilesilesi kei na itutu ena lotu, ka na soli yani me ^avakararawataki koya ko Setani me yacova na siga ni veivueti.

13 Raica, sai koya oqo na veivakarautaki au sa vakarautaki kemudou kina, kei na yavu, kei na ivakaraitaki au sa solia vei kemudou, mo dou rawata kina na ivakaro sa soli vei kemudou;

14 Ena noqu veivuke, e dina ni na tu na ^adredre ka na yacovi kemudou mai, me na tu ga vakai-koya na lotu mai na veika bula kecega ena ruku ni vuravura vakasilesiteli;

15 Mo dou rawata kina na ^aisala vakatui sa vakarautaki tu me nomudou, ka mo dou yaco kina mo dou ^biliuliu ena vuqa na veimatani, sa kaya na Turaga na

3d V&V 57:1–2.

5a V&V 49:20.

DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

7a DV Lagilagi

Vakasilesiteli.

b V&V 29:8; 132:3.

c V&V 82:10.

8a Mosese 1:39.

b V&V 92:1.

10a DV Tevoro.

11a DV Veiyalayalati.

12a 1 Kori. 5:5;

V&V 82:21;

104:8–10.

14a V&V 58:2–4.

15a DV Bula Vakacerereci; iSala Vakatui.

b iVakata. 5:10;

V&V 76:56–60;

132:19.

Kalou, na Yalo Savasava ni Sai-
oni, ko koya sa tura na yavu kei
‘Atama-onitai-Amani;

16 Ko Koya sa lesi ‘Maikeli me
nomudou ravouvou, ka vakadei-
taka na yavana, ka vakacerecerei
koya, ka solia ki vua na idola ni
veivakabulai ena ruku ni nona
vakatulewa ko Koya na Yalo Sa-
vasava, o koya sa sega ni vaka-
tekivu na nona gauna se oti na
nona bula.

17 E dina, e dina, au sa kaya vei
kemudou, oi kemudou na gonela-
lai, ka dou sa sega ni kila na cecere
ni veivakalougatataki sa koto ena
ligana na Tamaqu ka sa vakarau-
taka me baleti kemudou;

18 Ka dou sa sega ni ‘kila na
ka kecega; ia, dou marau ga, niu
na ^bliutaki kemudou tiko. Sa no-
mudou na matanitu kei na vei-
vakalougatataki sa koto kina, ka

sa nomudou na iyau ni gauna
‘tawamudu.

19 Ia ko koya sa ‘vakavinavina-
kataka na ka kecega sa soli vua
ena vakalagilagi; ka na vakaiku-
ritaki vua na veika ni vuravura
oqo, io ena ^bvakadrautaki, ka
sivia.

20 O koya, mo dou cakava kina
na ka kecega au sa vakarota vei
kemudou, sa kaya na nomu Dau-
veivueti, io na Luvei ‘Amani, ko
koya sa vakarautaka na ka kece ni
bera ni mai ^bkauti kemudou;

21 Ni sai kemudou na nona lewe
ni ‘lotu na Ulumatua, ia ena ^bkauti
kemudou cake ko koya ena o, ka
lesia ki na tamata yadua na nona
ivotavota.

22 Ia ko koya sa yalodina
tiko ga ka ‘dauveiqaravi ^byalo-
matua, ena rawata na ka ‘kecega.
Emeni.

WASE 79

*Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai
Airame, Oaio, ena 12 ni Maji, 1832.*

1–4, *Sa lesi ko Jereti Kata me vunau-
taka na kosipeli, me vaka sa vakatakila
vua na Dauveivakacegui.*

AU sa kaya vakaidina vei kemu-
dou, ni sa noqu lewa me lako tale
yani ko Jereti Kata na noqu tamata

ki na veivanua mai na tokalau; mai
na dua na vanua ki na dua tale, ka
vakakina mai na dua na koro ki na
dua tale na koro, ena kaukauwa ni
‘veitabaki sa tabaki kina, ka vuna-
utaka na itukutuku rekitaki, io na
kosipeli tawavakaiyalayala.

15c DV Atama-onitai-
Amani.

16a V&V 27:11; 107:54–55.
DV Atama.

18a Joni 16:12;
3 Nif. 17:2–3;
V&V 50:40.

b V&V 112:10.

c DV Bula Tawamudu.

19a Mosa. 2:20–21.

DV Vakavinavinaka.

b Maci. 19:29.

20a V&V 95:17.

b 1 Cesa. 4:17.

21a V&V 76:53–54.

b V&V 88:96–98.

22a DV Dauveiqaravi.

b V&V 72:3–4.

c V&V 84:38.

79 1a V&V 52:38.

DV Tabaki, Veitabaki.

2 Kau na tala yani vua na “Dauveivakacegui, ka na vakavuvulitaka vua na dina kei na sala me muria;

3 Ia kevaka sa yalodina tikoga, au na vakaisalataki koya tale ena ivau sila.

4 Ia mo reki Jereti Kata na noqu tamata, ka kakua ni “rere, sa kaya na nomu Turaga, io ko Jisu Kari-sito. Emeni.

WASE 80

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita vei Sitiveni Baneti mai Airame, Oaio, ena 7 ni Maji, 1832.

1–5, *Erau sa kacivi ko Sitiveni Baneti kei Iteni Simici me rau vunau yani ki na vanua ga erau vinakata.*

SA kaya vakaidina vakaoqo vei iko na Turaga, i Sitiveni Baneti na noqu tamata: Mo lako yani, mo lako yani ki vuravura ka “vunautaka na noqu kosipeli vei ira kecega na veika bula era sa rogoca rawa na domomu.

2 Ia kevaka ko vinakata e dua me nomu itokani, au sa na soli Iteni

Simici na noqu tamata mo drau lako vata.

3 Ia, mo drau lako yani ka vunautaka na noqu kosipeli, ki na vualiku se ki na ceva, ki na tokalau se ki na ra; io mo drau lewa ga, raica drau na sega ni lako cala.

4 O koya, mo drau vunautaka yani na veika drau sa rogoca, ka vakabauta vakaidina, ka “kila ni dina.

5 Raica oqori na loma i koya sa “kacivi kemudrau, io na nomudrau Dauveivueti, ko Jisu Kari-sito. Emeni.

WASE 81

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 15 ni Maji, 1832. Sa kacivi ko Veretariki G. Viliame me bete levu ka daunivakasala ena Mataveiliutaki ni Matabete Levu. E tukuni ena kena itukutuku ni gauna a vakatakilai kina na veika ogo ena vula ko Maji, 1832, a lesi kina ko Jese Kasi ki na itutu vakadaunivakasala vei Josefa Simici ena Mataveiliutaki. Ia ni sa sega tiko ni veisotari kei na itutu e kacivi kina na nona ivalavala, sa mani tokitaki mai vua ka soli vei Veretariki G. Viliame. E ganita me okati me itekivu ni Mataveiliutaki Taumada ni Lotu na ivakatakila

2a Joni 14:26.
DV Dauveivakacegui.
4a V&V 68:5–6.

80 1a Mari. 16:15.
4a DV iVakadinadina.
5a DV Kaci, Kacivi

Vakalou, iLesilesi.

oqo (ena Maji, 1832), ni a gadrevi kina vakabibi na ilesilesi oqo ena ilawalawa oya, ka vakamacalataki kina na dokai ni ilesilesi ko ya. A veiqaravi toka ena dua na gauna o Baraca Kasi, ia a mani qai muduki tani mai na Lotu ena Tiseba, ni 1832. Sa qai tabaki ki na itutu oqo ko Veretariki G. Viliame ena 18 ni Maji, 1833.

1-2, *Sa na dau tu ga na idola ni matanitu vei iratou na Mataveiliutaki Taumada; 3-7, Ena rawata na bula tawamudu ko Veretariki G. Viliame kevaka sa yalodina tiko ga.*

E DINA, e dina au sa kaya vei iko Veretariki G. Viliame na noqu tamata: Mo vakarorogo ki na domoi koya sa vosa, ki na vosa ni Turaga na nomu Kalou, ka talairawarawa ki na ilesilesi ko sa lesi kina, io mo ^abete levu ena noqu lotu, ka dua na daunivakasala vua na noqu tamata ko Josefa Simici Lailai;

2 Ko koya au sa solia vua na ^aidola ni matanitu, ni sa dau tu ga na lewa oqori vei iratou na ^bMataveiliutaki ni Matabete Levu:

3 O koya, au sa kilai koya ka na vakalougatataki koya, ka vakakina o iko, kevaka ko sa yalodina ena nomu veivakasalataki, ena itutu au sa lesi iko kina, mo dau masu tikoga, ena masu vakadomoilevu kei na masu ni

yalomu, ena matanalevu kei na tikina vuni, ka vakatalega kina ena nomu veiqaravi ena vunautaki ni kosipeli ena nodra vanua na bula, kei na kedra maliwa na wekamu.

4 Ia ena nomu vakayacora na veika oqo ko na cakava kina na ka e uasivi duadua vei ira na tamata, ka ^avakalagilagi koya kina na nomu Turaga.

5 Ia, mo yalodina tiko ga; mo tudei ena ilesilesi au sa kacivi iko kina; mo ^avukei ira sa malumalumu, laveta cake na liga sa wadamele, ka ^bvakaukauwataka na ^cduru sa malumalumu.

6 Ia kevaka ko sa yalodina tiko me yacova na ivakataotioti, ko na rawata na isala ni bula ^atawa mate rawa, kei na ^bbula tawamudu ena ^cveitikina au sa vakarautaka tu ena vale i Tamaqu.

7 Raica ka rogoca, oqo na vosa sa tukuna na Alifa kei na Omeka, io ko Jisu Karisito. Emeni.

WASE 82

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, mai Inidipenedeni ena Yasayasa vaka-Jekesoni e Misuri, ena 26 ni Epereli, 1832.

81 1a DV Bete Levu.

2a DV iDola ni Matabete.

b V&V 107:8-9, 22.

DV Mataveiliutaki
Taumada.

4a Mosese 1:39.

5a Mosa. 4:15-16.

b V&V 108:7.

c Ais. 35:3.

6a DV Bula Tawamate

Rawa.

b DV Bula Tawamudu;
Bula Vakacerecerei.

c Joni 14:2-3;

V&V 59:2; 106:8.

A vakayacori tiko e dua na bose ni bete levu kei na italatala qase ni Lotu. Ena bose oqori a tokoni kina o Josefa Simici me Peresitedi ni Matabete Levu, oqo na itutu sa tabaki oti kina ena dua na nodra koniferedi na bete levu, kei na italatala qase, kei ira na lewenilotu, e Emeusi, Oaio, ena 25 ni Janueri, 1832 (raica na ulutaga ni wase 75). Na ivakatakila oqo e tokaruataki kina na idusidusi a soli ena dua na ivakatakila e liu (wase 78) me tauyavutaki e dua na isoqosoqo—me vakatokai na Kabani Cokovata (ena veidusimaki nei Josefa Simici, a qai vakaisosomitaki e muri na vosa “kabani” ena vosa “isoqosoqo”)—me cicivaki kina na sitoa ni Lotu kei na kena sasaga ni tabaivola.

1-4, Ko koya sa soli vakalevu vua, ena gadrevi vakalevu vua; 5-7, Sa takavi vuravura vakalevu na butobuto; 8-13, Ena vakayacora na nona yalayala na Turaga kevaka eda sa muria na veika e tukuna; 14-18, Ena torocake tiko ga na totoka kei na lagilagi kei Saioni; 19-24, Me vukea na wekana na tamata yadua.

E DINA, e dina au sa kaya vei kemudou na noqu tamata, kevaka dou sa ^aveivosoti vakai kemudou ena vuku ni nomudou dui caka cala, au na vosoti kemudou tale ga, koi Au na Turaga.

2 Ia, era sa tu ena kemudou maliwa ko ira sa ivalavala ca vakalevu sara; io, dou sa ivalavala ca ^akecega; ia au sa kaya vei kemudou, mo dou qarauni kemudou me tekivu oqo ka lako yani, ka lako tani mai na ivalavala ca, de na qai tau ki ulumudou na cudru mosimosi.

3 Ni ko koya sa soli ^avakalevu

vua ena ^bgadrevi vakalevu mai vua; kei koya sa ⁱvalavala ca ni sa tu vakalevu vua na ^rrarama, ena cudruvi vakalevu kina.

4 Dou sa masuta na yacaqu me baleta na ⁱvakatakila, kau sa solia vei kemudou; ia ni dou sa sega ni muria na noqu ivakaro, au sa solia vei kemudou, dou sa dau talaidredre kina; ia na lewa ^bdodonu kei na veilewai sai koya na itotogi sa lili toka ena noqu lawa.

5 Ia, na veika au sa tukuna vua e dua, au sa tukuna vei kemudou kece: Dou ^avakatawa, sa vakatetea tiko ga na ^bmeca na nona kauka-uwa, ka sa takavi vuravura vakalevu na ⁱbutobuto;

6 Ia sa waqa na cudru ni Kalou vei ira na kai vuravura; ka sa sega e dua sa cakava na ka vinaka, ni ra sa butu sevata kecega na nodra ^asala.

7 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, koi Au na Turaga, au na sega ni lewai kemudou ena

82 1a Maci. 6:14-15;
V&V 64:9-11.

2a Roma 3:23.

3a Luke 12:48;
Jeme. 4:17.

DV Saumi Taro.

^b DV Dauveiqaravi.

^c DV iValavala Ca;
Vukitani.

^d Joni 15:22-24.

DV Rarama, Rarama i
Karisito.

4a DV iVakatakila.

^b DV Lewa Dodonu.

5a DV iVakatawa.

^b DV Tevoro.

^c DV Butobuto Vakayalo.

6a Roma 3:12; V&V 1:16.

dua na ^aivalavala ca; dou lako ka kakua ni ivalavala ca tale; ia na yalo sa ivalavala ca tale, ena lesu tale vua na ivalavala ca sa cakava ^boti, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

8 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro ^avou, mo dou kila kina na lomaqu ena vukumudou;

9 Se, ena dua tale na kena vosa, au sa solia vei kemudou na idusidusi me baleta na nomudou ^aivalavala e mataqu, mo dou rawata kina na veivakabulai.

10 Koi au, na Turaga, au sa ^avauci ni dou muria na noqu vosa; ia ni dou sega ni muria na noqu vosa, sa sega na ka e yalataki vei kemudou.

11 O koya, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa kilikili me ratou na vauci ^avata ena dua na ivau kei na veiyalayalati ka na sega ni voroki rawa ena talaidredre ko Etuwate Patereji kei Niueli K. Witini, ko A. Sidini Kilipati kei Sidini Rikitoni, kei na noqu tamata ko Josefa Simici, kei Joni Witima kei Oliva Kaudari, kei W. W. Felepi kei Matini Erisi, kevaka ena voroki ena yaco kusarawa yani na veilewai, ena itavi duidui dou qarava—

12 Mo dou vakatulewa ena veika e baleti ira na dravudravua, kei na

veika kece e baleti ira na matabi-sopi ena vanua ko Saioni kei na vanua ko Katiladi;

13 Niu sa vakatabuya na vanua ko Katiladi ena gauna au sa lewa me yaga vei ira na nona yalododonu o Koya sa Cecere Sara, ka me dua kina na ^aiteki kei Saioni.

14 Ni sa dodonu me torocake tiko ga na totoka kei na savasava kei Saioni; io me vakalevutaki na kena iyalayala; me vakadeitaki na kena vei iteki; io, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me tucake mai ko ^aSaioni ka tokara na nona isulu ^bvakaiukuuku.

15 O koya, au sa solia kina vei kemudou na ivakaro oqo, mo dou vauci kemudou ena veiyalayalati oqo, io me vakayacori me vaka na lawa ni Turaga.

16 Raica, oqo talega na veika au nanuma mo dou vinaka kina.

17 Ka mo dou ^atautauvata, se ena dua tale na vosa, me tautauvata na veika dou kaya me votai vei kemudou ena iyau, me rawarawa kina na nomudou vakatulewa ena vuku ni veika dou qarava, na tamata yadua me vaka na nona leqa kei na ka sa yaga vua, kevaka e kilai ni ganita—

18 Ia na veika kece oqo me yaga ki na nona lotu na Kalou bula, io me ra vakavinakataka cake na tamata yadua na nodra dui ^ataledi,

7a dv iValavala Ca.

b V&V 1:32–33; 58:43.

8a Joni 13:34.

9a V&V 43:8.

10a Josu. 23:14;

1 Tui 8:23;

V&V 1:38; 130:20–21.

dv Talairarawawa;

Vakalougata-

taka, Kalougata,

Veivakalougatataki.

11a V&V 78:3–7, 11–15.

13a Ais. 33:20; 54:2.

dv iTeki.

14a dv Saioni.

b Ais. 52:1;

V&V 113:7–8.

17a V&V 51:3.

dv Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

18a Maci. 25:14–30;

V&V 60:13.

dv iSolisoli;

iSolisoli Eso ni Yalo.

ka rawata na tamata yadua na taledi tale e so, io, me vakadrautaki, me biu ki na nona ^blololo na Turaga, me yaco me iyau raraba ni lotu raraba—

19 Raica na tamata yadua me vukea na wekana, ia me caka na ka kecega ena ^amata sa vakatabaki-
dua ki na lagilagi ni Kalou.

20 Na ^aivakarau oqo au sa lesia me na kena ivakarau tawavakai-
yalayala tu vei kemudou, kei ira era na sosomitaki kemudou, kevaka dou sa sega ni ivalavala ca.

21 Ia ko koya sa beca na vei-yalalayati oqo, ka vakaukauwataka kina na lomana, ena lewai me vaka na lawa ni noqu lotu, ka na

soli yani ki na ^aveivakararawataki nei Setani me yacova na siga ni veivakabulai.

22 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sai koya oqo na yalomatua, mo dou veiwekani kei ira na nomudou meca, me ra kakua kina ni vakarusai kemudou.

23 Dou laiva duadua ga vei au na vakatulewa, me vaka ni noqu ka' u na ^asauma lesu. Me nomudou na vakacegu; me tikoga vei kemudou na noqu veivakalougatataki.

24 Ni sa nomudou na ^amatanitu, ia ena sega ni mudu, kevaka dou na tudei tikoga ka sega ni yavalati. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 83

Na veika sa vakatakilai yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Inidipenideni, Misuri, ena 30 ni Epereli, 1832. A ciqomi na ivakatakila oqo ni a bose tiko kei ira na nona itokani na Parofita ena vei-liutaki ni lotu.

1–4, *Sa tu na dodonu vei ira na yalewa kei na gone vei ira na watidra kei na tamadra ena ka me ra bula kina;*
5–6, *Sa tu na dodonu vei ira na dawai kei ira na luweniyali ki na Lotu me qaravi ira.*

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, me ikuri ni lawa ni Lotu, me baleti ira na marama kei na gone, o ira era lewena na lotu,

ka ra sa ^ayali na watidra kei na tamadra;

2 Sa tu na ^adodonu vei ira na marama vua na watidra ena veika ni nodra bula, me yacova na gauna sa mate kina na watidra; ia kevaka era na sega ni kunei ni ra sa dau talaidredre, me ra na tokoni tiko ena loma ni lotu.

3 Ia kevaka era sa sega ni yalodina me ra na kakua ni

18b V&V 42:30–34, 55;

119:1–3.

DV Lololo.

19a V&V 88:67.

DV Mata.

20a DV iSoqosoqo

Cokovata.

21a V&V 104:8–10.

23a Roma 12:19;

Moma. 3:15.

24a Luke 12:32;

V&V 64:3–5.

DV Matanitu

Vakalou se Matanitu

Vakalomalagi.

83 1a Jeme. 1:27.

2a 1 Timo. 5:8.

tokoni tiko mai na lotu; ia e rawa ni ra tiko ga ena nodra ivotavota vakawa me vaka na lawa ni vanua.

4 Na “gone kece sa tu vei ira na dodonu vei ira na nodra itubutubu ena veika ni nodra bula me yacova ni ra sa yacova na kena yabaki.

5 Ni sa oti oya, sa tu vei ira na dodonu ki na lotu, se ena dua

tale na kena vosa ki na “lololo ni Turaga, kevaka sa sega ni rawa vei ira na nodra itubutubu me ra solia vei ira na nodra ivotavota vakawa.

6 Ia me na cicivaki tiko na lololo ena veika era sa vakatabuya ki na lotu na lewena; ka me ra na qaravi kina na “dawai kei na luveniyali, ka vakakina ko ira na ^bdravudravua. Emeni.

WASE 84

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kati-ladi, Oaio, ena 22 kei na 23 ni Sepiteba, 1832. Ena vula ko Sepiteba, era sa tekivu tadu lesu tale tiko yani na italatala qase ka ra kaulotu ki na veivanua mai na tokalau me ra laki solia na itukutuku ni nodra vei qaravi. A ciqomi na itukutuku oqo ena nodra tiko vata ena gauna ni marau oqo. Sa mani lewa kina na Parofita me sa ivakatakila me baleta na matabete.

1–5, Me na tara ko Jerusalemi Vou kei na valetabu mai Misuri; 6–17, Sa tuvai na ilesilesi vakabete, me tekivu vei Mosese ka kauta lesu ki vei Atama; 18–25, Sa tiko ena matabete cecere na idola ni nona kilai na Kalou; 26–32, Sa tiko ena matabete lailai na idola ni nodra vei qaravi na agilosi kei na kosipeli ni vakavakarau; 33–44, Era na rawata na bula tawamudu ko ira na tamata ena bubului kei na veiyalayalati ni matabete; 45–53, Sa vakararamataki ira na tamata na Yalo i Karisito, a ra sa bula ivalavala ca na lewei vura-vura; 54–61, Me ra vakadinadinataka na yalododonu na veika era sa ciqoma;

62–76, Me ra vunautaka yani na kosi-peli, ka na qai muri mai na ivakatakila-kila; 77–91, Me ra kakua ni kau ilavo se taga ivaqa ko ira na italatala qase ni ra sa lako yani, ia ena vakaceguya na nodra leqa na Turaga; 92–97, Sa waraki ira tu o ira era na sega ni ciqoma na kosipeli na mate veitauvi kei na veicudruvi; 98–102, Sa soli mai na sere vou ni kena vakabulai ko Saioni; 103–110, Na tamata yadua me vakayacora na nona itavi me vaka na ilesilesi sa kacivi kina; 111–120, Me ra vunautaka yani na italai ni Turaga na veika vakasisila kei na veivakarusa'i ena yaco ena veisiga mai muri.

4a Mosa. 4:14.
5a V&V 78:3.
dv Lololo.

6a DV Yada.
b Mosa. 4:16–26;
Ila. 4:11–13;

V&V 42:30–39.
DV Dravudravua.

E DUA na ivakatakila nei Jisu Karisito ki vua na nona tamata ko Josefa Simici Lailai, kei iratou e lewe ono na italatala qase, ena nodratou vakaduavatataka na lomadratou ka ^atabalaka cake na domodratou ena masu.

2 Io, na vosa ni Turaga me baleta na nona lotu, sa tauyavutaki ena veisiga e muri oqo me baleta na nodra ^avakalesui mai na nona tamata, me vaka sa tukuna mai na gusudra na nona ^bparofita, kei na nodra vakasoqoni na nona ^cyalododonu me ra tu ena ^dUlunivanua ko Saioni, sai koya na ^eJeruselemi Vou.

3 Na koro oqo ena tara, me tekivu mai na tikina ni ^avaletabu, me vaka a lesi ena iqaqalo ni ligana na Turaga, ena iyalayala ni Yasana ko Misuri vaka ki na ra, ka vakatabui mai na ligai Josefa Simici Lailai, vata kei ira sa dau taleitaka vakalevu na Turaga.

4 Sai koya vakaidina oqo na vosa ni Turaga, ni na tara na koro ko ^aJeruselemi Vou ena nodra sa vakasoqoni vata mai na yalododonu, me tekivu ena vanua oqo, na tikina ni ^bvaletabu, na valetabu ka na tara ena itabatamata oqo.

5 Ni se bera vakaidina ni takali kece yani na itabatamata oqo sa na

tara e dua na vale vua na Turaga, ia ena vakaruguta e dua na o, raica na o ni nona ^alagilagi na Turaga, io ena vakasinaita na loma ni vale.

6 Kei ira na luvei Mosese, me vaka na Matabete Tabu ka a ciqoma mai na ^aligai na vugona, ko ^bJecoro;

7 Ia a ciqoma ko Jecoro mai na ligai Kelepi;

8 Ia a ciqoma ko Kelepi mai na ligai Ilaiu;

9 Ia ko Ilaiu mai na ligai Jeremi;

10 Ia ko Jeremi mai na ligai Kata;

11 Ia ko Kata mai na ligai Iseia;

12 Ia ko Iseia a ciqoma mai na ligai ni Kalou.

13 Raica a bula ko Iseia ena gauna i Eparaama, ka a vakalougatataki mai vei koya—

14 Ko ^aEparaama oqo a ciqoma na matabete mai vei ^bMelikiseteki, ko koya a ciqoma ena kena veitarataravi sobu mai vei ira na nona qase me yaco sara yani vei ^cNoa;

15 Ia mai vei Noa ka kauta lesu vei ^aInoki, ena kena veitarataravi sobu mai vei ira na nodrau qase;

16 Ia mai vei Inoki ki vei ^aEpeli, o koya a vakamatei ena ^binaki nei tuakana, ka a ^cciqoma na matabete ena ivakaro ni Kalou ena ligai tamana ko ^dAtama, o koya na imatai ni tamata—

84 1a DV Masu.

2a DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

b Cakacaka 3:19–21.

c DV Yalododonu.

d Ais. 2:2–5; Ipe. 12:22; iVakata. 14:1;

V&V 76:66; 84:32; 133:18, 56.

e Ica 13:2–11;

V&V 42:8–9; 45:66–67; Y ni V 1:10.

DV Jeruselemi Vou.

3a V&V 57:3.

4a DV Jeruselemi Vou.

b DV Valetabu, Vale ni Turaga.

5a V&V 45:67; 64:41–43; 97:15–20; 109:12, 37.

6a DV Liga, Veitabaki ni.

b DV Jecoro.

14a DV Eparaama.

b DV Melikiseteki.

c DV Noa, Peteriaki Vakaivolatabu.

15a DV Inoki.

16a DV Epeli.

b Mosese 5:29–32.

c V&V 107:40–57.

d DV Atama.

17 Sa mai tudei tu na “matabete oqo ena nona lotu na Kalou ena veitabatamata kecega, ka sa sega na itekivu ni kena siga se na ica-vacava ni kena yabaki.

18 Ia sa vakadeitaka talega na Turaga vei “Eroni kei ira na nona kawa e dua na ^bmatabete ena nodra veitabatamata kecega, ia ena tudei tu na matabete oqo ka na dau ‘sala vata tiko me sega ni mudu kei na matabete ena kena ivakarau e sava-sava duadua vua na Kalou.

19 Ia na matabete cecere ena cakacataka na kosipeli ka na taura tu na idola ni veika “vuni ni matanitu, io na idola sara mada ga ni nona ^bkilai na Kalou.

20 Ia, ena vakatakilai mai na kaukauwa ni bula vakalou ena kena “veicakacaka vakalotu.

21 Ia kevaka e sega na kena veicakacaka vakalotu, kei na “dodonu ni matabete, ena sega ni vakaraitaki vua na tamata ena bula vakayago oqo na kaukauwa ni bula vakalou;

22 Io kevaka sa sega na veika oqo ena sega ni raica rawa na “tamata na matana na Kalou, io na Tamana, me qai bula tiko.

23 Ia na veika oqo a vakavulici ira kina vakamatata na luvei Isireli ko “Mosese ena loma ni lekutu, ka segata kina vagumatua me ^bvakatabui ira na nona tamata me rawa kina ni ra ‘raica na mata ni Kalou;

24 Ia era sa “vakaukauwataka ga na lomadra ka sega ni tiko rawa ena nona iserau; o koya, ni sa waqa na ^bcudru ni Turaga ena vukudra; sa bubului kina ena nona cudru, ni ra na sega ni ‘curu ki na nona ivakavakacegu ni ra sa tiko ga ena lekutu, io na vakacegu oqo sai koya na taucoko ni nona lagilagi.

25 O koya oqo, sa toki “Mosese tani kina ena kedra maliwa, ka vakatalega kina na ^bMatabete Tabu;

26 Ia a qai tiko ga na ilesilesi ni “matabete lailai, na matabete oqo e tiko kina na ^bidola ni nodra ‘veiqaravi na agilosu kei na kosipeli ni vakavakarau;

27 Na kosipeli oqori e kosipeli ni “veivutuni kei na ^bpapitaiso, kei na ‘vakabokoci ni ivalavala ca, kei na ^dlawa ni ivakaro ni bula ‘vakayago, ka a vakavuna na Turaga ena nona cudru me tomani tikoga

17a Alama 13:1-19;
Epa. 2:9, 11.

DV Matabete i
Melikiseteki.

18a DV Eroni, Taci Mosese.
b DV Matabete i Eroni.

c V&V 13.

19a V&V 63:23;
107:18-19.

DV Veika Vuni ni
Kalou.

b Epa. 1:2.

20a DV Cakacaka Vakalotu.

21a DV Dodonu; Matabete.

22a V&V 67:11.

23a L.Y 19:5-11; 33:11.

b DV Vakatabui, Lawa ni
Vakatabu.

c L.Y 24:9-11;
V&V 93:1.

24a L.Y 20:18-21; 32:8;

iVaka. 9:23;

1 Nif. 17:30-31, 42.

b Same 95:8;

Ipe. 3:8-11;

Jeko. 1:7-8;

Alama 12:36.

c vjs L.Y 34:1-2

(Ai Kuri); Tiko. 14:23;
Ipe. 4:1-11.

25a iVaka. 34:1-5.

b DV Matabete i

Melikiseteki.

26a DV Matabete i Eroni.

b V&V 13.

c V&V 107:20.

27a DV Veivutuni.

b DV Papitaiso.

c DV Vakabokoci

ni iValavala Ca.

d DV Lawa i Mosese.

e Ipe. 7:11-16.

ena kawa i Eroni vei ira na luvei Isireli me yacovi ^fJoni, o koya ka a vakatubura na Kalou, ka sa ^gvakasinaiti tu ena Yalo Tabu mai na ketei tinana.

28 Ni a papitaisotaki ko koya ni sa gone lailai ga, ka tabaki koya na agilosi ni Kalou ki na kaukauwa oqo ni sa qai bogi walu, me vakamalumalumutaka na matanitu vaka-Jiu, ka me ^avakadodonutaka na nona sala na Turaga e matedra na nona tamata, me ra vakarautaki kina ena nona lako mai na Turaga, o koya sa soli e ligana na kaukauwa ^bkecega.

29 Ka dua tale, sa kilikili me tu na ilesilesi vakaitalatala qase kei na bisopi, io erau sa ^aitutu ga ena matabete levu.

30 Raica sa kilikili tale ga me tu na ilesilesi ni ivakavuvuli kei na dikoni, ia erau sa itutu ena matabete e ra; io na matabete a vakadeitaki vei Eroni kei ira na nona kawa.

31 Ia, me vaka au a tukuna me baleti ira na kawa i Mosese—ko ira na kawa i Mosese kei ira talega na kawa i Eroni era na cabora na ^aivakacacabo ka na isolisoli sa dodonu ena vale ni Turaga, io na vale oqori ena tara ena itabatamata oqo

me nona na Turaga, ena tara ena ^bvania vakatabui ka^u sa dusia oti—

32 Era na vakasinaiti na kawa i Mosese kei na kawa i Eroni ena ^alagilagi ni Turaga, ena ^bUlunivania ko Saioni ena nona vale na Turaga, dou sa nodrau kawa, koi kemudou; kei na vuqa tale au sa kaciva ka tala yani me ra tara cake na noqu ^clotu.

33 Ni ko koya sa ^ayalodina ena kena rawati na ^bmatabete ruarua au sa tukuna tiko oqo, ka vakalevulevuya na itavi era kacivi kina, era na ^cvakatabui ena Yalo ka na vakavoui na yagodra.

34 A sa yaco me ra luvei Mosese ka luvei Eroni ka ra sa ^akawa i ^bEparaama, kei na lotu kei na matanitu, ka ra sa ^cdigitaki ni Kalou.

35 Ia ko ira kece era sa ciqoma na matabete era sa ciqomi au, sa kaya na Turaga;

36 Ni ko koya sa ciqoma na noqu italai sa ^aciqomi au;

37 Ia ko koya sa ^aciqomi au sa ciqomi Tamaqu;

38 Ia ko koya sa ciqomi Tamaqu sa ciqoma na matanitu i Tamaqu; o koya ena soli kina vua na ka ^akecega sa tu vei Tamaqu.

27f DV Joni na Dauveipapitaisotaki.

g Luke 1:15.

28a Ais. 40:3; Maci. 3:1–3; Joni 1:23.

b Maci. 28:18; Joni 17:2; 1 Pita 3:22; V&V 93:16–17.

29a V&V 107:5.

31a V&V 128:24.

b V&V 57:3.

32a DV Lagilagi.

b Ipe. 12:22; V&V 76:66; 84:2; 133:56.

c DV Lotu i Jisu Karisito.

33a DV Kilikili, Bula Kilikili.

b DV Matabete.

c DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

34a Kala. 3:29; Epa. 2:9–11. DV Eparaama—Na kawa i Eparaama.

b V&V 132:30–32.

DV Veiyalayalati vaka-Eparaama.

c DV Digitaki.

36a Maci. 10:40–42; Luke 10:16; V&V 112:20.

37a Joni 13:20.

38a Luke 12:43–44;

Roma 8:32;

iVakata. 21:7;

3 Nif. 28:10;

V&V 132:18–20.

DV Bula Vakacerereci.

39 Ka sa vakaoqori na “bubului kei na veiyalayalati e nona na matabete.

40 Ia, ko ira kece era sa ciqoma na matabete, era sa ciqoma na bubului kei na veiyalayalati oqo nei Tamaqu, ka na sega vakadua ni voroka ko koya, ena sega talega ni rawa ni yavalati.

41 Ia ko koya ena “voroka na veiyalayalati ni sa ciqoma oti, ka qai vuki tani vakadua mai kina, ena ^bsega sara ni vosoti na nona ivalavala ca ena bula oqo se na bula sa bera mai.

42 Raica ena ca vei ira kece sa sega ni curu ki na matabete oqo dou sa ciqoma, ka’u sa vakadeitaka oqo vei kemudou sa tiko eke edaidai, ena domoqu sa rogo mai lomalagi; raica au sa lesi ira na kai lomalagi kei ira na noqu “agilosi me ra vakatawai kemudou.

43 Kau sa solia vei kemudou e dua na ivakaro mo dou qarauni kemudou kina, mo dou gumatua ni “muria na veivosa ni bula tawamudu.

44 Ni dou na “bula ena vosa kecega e tau mai na gusuna na Kalou.

45 Ni dina na “vosa ni Turaga, ia ni ka kecega e ^bdina e vu ni rarama, ia na ka kecega e vu ni

rarama e Yalo Tabu, io na Yaloi Jisu Karisito.

46 Ia na Yalo sa “vakararamataki ira na tamata ^bkecega era sa lako mai ki vuravura; ka vakakina ni Yalo sa vakararamataki ira na tamata kecega e vuravura, era vakatudaliga ki na domo ni Yalo.

47 Ia ko ira kecega sa vakatudaliga ki na domo ni Yalo era na lako yani vua na Kalou, io na Tamada.

48 Ka na “vakavulici koya ko Tamada ena ^bveiyalayalati sa vakavouya ka vakadeitaka vei kemudou, sa vakadeitaki vei kemudou me yaga vei kemudou, e sega ni yaga walega vei kemudou, ia me yaga ki vuravura kecega.

49 Ka ra sa bula ivalavala ca na tamata kecega e “vuravura, ia era sa vutugu ena ^bbutobuto kei na veivakabobulataki ni ivalavala ca.

50 Ia ena vuku ni ka oqo dou na kila kina ni ra sa “vakabobulataki tu ena ^bivalavala ca, ni ra sa sega ni lako mai vei au.

51 Ni ko ira kecega sa sega ni lako mai vei au era sa vakabobulataki tu ena ivalavala ca.

52 Ia ko koya sa sega ni ciqoma na domoqu, sa sega ni kila na “domoqu, io sa sega ni noqu.

53 Ia ena ka oqo dou na kilai ira kina na dodonu mai na ivalavala

39a DV Bubului kei na Veiyalayalati ni Matabete.

41a DV Vukitani.

b V&V 76:34–38; 132:27.

42a V&V 84:88.

43a 1 Nif. 15:23–25; V&V 1:14.

44a iVaka. 8:3; Maci. 4:4;

V&V 98:11.

45a Same 33:4.

DV Vosa ni Kalou.

b DV Dina.

46a DV Lomana, Lewa e

Loma;

Rarama, Rarama i Karisito.

b Joni 1:9; V&V 93:2.

48a DV Uqeti,

Veivakauqeti.

b DV Veiyalayalati;

Veiyalayalati Vou ka Tawamudu.

49a 1 Joni 5:19.

b DV Butobuto Vakayalo.

50a Kala. 4:9.

b DV iValavala Ca.

52a Joni 10:27.

ca, ka vakakina ni sa ^avutugu tu ko ^bvuravura taucoko ena ^civalavala ca kei na butobuto io ena gauna sara ga oqo.

54 Ka sa dau vakabutobutotaki na nomudou vakanananu ena veigauna sa oti ena vuku ni ^atawavakabauta, ka vakakina ena nomudou dau vakawalena na veika dou sa ciqoma—

55 Na ^adokadoka kei na tawavakabauta oqori sa vakavuna na kena cudruvi na lotu raraba.

56 Io na cudruvi oqori sa tau vei ira na lewei Saioni, ia vei ira taucoko.

57 Ia era na cudruvi tu ga me yacova na gauna era sa veivutuni ka nanuma kina na ^aveiyalayalati vou, io na ^biVola i Momani kei na ivakaro au sa solia ^ctaumada vei ira, sega walega me ra tukuna, ia me ra ^dcakava me vaka na veika au sa vola—

58 Io me ra vuataka na vua e kilikili kei na matanitu i Tamadra; kevaka e sega ena wawa tiko ga na veivakanakuitataki kei na veilewai me na tau vei ira na luvei Saioni.

59 Era na vakadukadukalitaka li na noqu vanua tabu ko ira na lewe ni matanitu? Au sa kaya vakaidina vei kemudou, E segai sara.

60 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou dou sa rogoca na noqu ^avosa, sai koya na domoqu, dou na kalougata ena gauna kece dou ciqoma kina na veika oqo;

61 Niu na ^avosoti kemudou ena nomudou ivalavala ca ena ivakaro oqo—mo dou tudei tikoga ena nomudou vakanananu ena ^bgauna kecega, kei na yalo ni masumasu, ena wasei ni ivakadinadina ki vuravura taucoko me baleta na veika sa vakatakilai vei kemudou.

62 O koya, mo dou ^alako yani kina ki vuravura kecega; kei na veivanua kecega dou sega ni rawa ni lako kina mo dou talatala yani kina, me na tete yani kina na ivakadinadina mai vei kemudou ki vuravura kecega ki vei ira na tamata kecega.

63 Ia me vaka au a tukuna vei iratou na noqu iapositolo, au na tukuna tale ga vei kemudou, ni dou sa noqu ^aiapositolo, raica dou sa bete levu ni Kalou; io sai kemudou sa ^bsolia vei au ko Tamaqu; raica dou sa ^cwekaqu;

64 Ia, me vaka au a tukuna vei iratou na noqu iapositolo, au na tukuna tale ga vei kemudou, raica ko ^aira yadua sa ^bvakabauta na nomudou veivosa ka papitaiso e wai

53a Roma 8:22;
Mosese 7:48.

b DV Vuravura.

c DV Vakavuravura.

54a DV Tawavakabauta.

55a DV Tawayaga, Wale.

57a Jere. 31:31–34.

b DV iVola i Momani.

c 1 Nif. 13:40–41.

d Jeme. 1:22–25;
V&V 42:13–15.

60a V&V 18:34–36.

61a Tani. 9:9.

DV Veivosoti.

b V&V 43:34; 88:121;
100:7.

62a Mari. 16:15; V&V 1:2–5.
DV Cakacaka ni

Kaulotu.

63a DV iApositolo.

b 3 Nif. 15:24;

V&V 50:41–42.

c Joni 15:13–15;

V&V 93:45.

64a DV Yalo.

b Mari. 16:15–16.

DV Vakabauta.

me ‘bokoci kina na ivalavala ca, era na ciqoma na ^aYalo Tabu.

65 Ia na ^aveivakatakilakila oqo, era na cakava ko ira sa vakabauta—

66 Era na kitaka na ^acakacaka e veivakurabuitaki e vuqa ena yacaqu;

67 Era na vakaseva tani na tevororo ena ^ayacaqu;

68 Era na ^avakabulai ira sa tauvimate ena yacaqu;

69 Era na rawata me ra rai na mataboko ka rogo na didivara, ena yacaqu;

70 Ka na vosa rawa na yamedra na galu;

71 Ia kevaka e dua sa via ^avagagai ira, era na sega ni ca kina;

72 Ka na sega talega na kaukauwa ni gata weli gaga me vakeleqai ira.

73 Ia au sa solia vei ira e dua na ivakaro, me ra kakua ni ^adokadokataka na veika oqo, io me ra kakua tale ga ni ra tukutukuni ira kina ki vuravura; raica sa soli vei kemudou na veika oqo, me yaga vei kemudou ka mo dou vakabulai kina.

74 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, ko ira sa sega ni vakabauta na nomudou vosa, ka sega ni ^apapitaiso e wai ena yacaqu me bokoci kina na nodra ivalavala ca, ka ra ciqoma na Yalo Tabu, era ^bna

cudruvi, io era na sega ni rawata na matanitu i Tamaqu, na vanua keirau sa tiko kina kei Tamaqu.

75 Ia na ivakatakila oqo vei kemudou, kei na ivakaro, me sa tekivu vakayacori sara ga ena auwa oqo e vuravura taucoko, io me vunautaki yani na kosipeli vei ira kecega era sa bera ni rogoca.

76 Ia, au sa kaya vakaidina vei ira kecega sa soli vei ira na matanitu—me na vunautaki yani vei ira mai vei kemudou, me ra veivutunitaka na caka cala kecega era dau cakava tu e liu; raica era na cudruvi ena nodra loma ca ka tawavakabauta, ka vakakina ko ira na wekamudou mai Saioni ni ra a saqati kemudou, ni ‘u sa talai kemudou yani.

77 Raica au sa kaya tale ga vei kemudou na wekaqu, au sa vakatokai kemudou me tekivu oqo ka lako yani mo dou wekaqu, raica sa kilikili me ‘u tukuna vei kemudou na ivakaro oqo, io mo dou sa wekaqu me vakataki ira na wekaqu ena gauna au a tiko voli kina ena kedra maliwa, raica era a lako yani ka vunautaka na kosipeli ena noqu kaukauwa;

78 Ia au a vakatara vei ira me ra kakua ni kau ^ailavo se na taga ivaqa, io me kakua tale ga ni rua na nodra kote.

79 Raica au sa talai kemudou

64c DV Vakabokoci ni iValavala Ca.
d DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

65a Mari. 16:17–18.
DV iVakatakilakila.

66a DV Cakacaka.

67a Maci. 17:14–21.

68a DV Vakabula, Veivakabulai.

71a Mari. 16:18;
Cakacaka 28:3–9;
V&V 24:13;
124:98–100.

73a V&V 105:24.
DV Qaciqacia.

74a 2 Nif. 9:23;
V&V 76:50–52.
DV Papitaiso—Kena yaga.

b Juni 3:18.
78a Maci. 10:9–10;
V&V 24:18.

yani mo dou vunauci ira na kai vuravura, ka na kilikili kaya na kena ^aisau na tamata daucakacaka.

80 Raica ko koya sa lako yani ka ^avunautaka na ^bkosipeli oqo ni matanitu ka sega ni guce me yalodina tiko ena ka kecega, ena sega ni lomaocaocataka e dua na ka, io ena sega ni butobuto na yalona, se na yagona, na sui, se na isema, ena kilai ni sa lutu ki na qele e dua na ^cdrau ni uluna. Raica era na sega tale ga ni viakana se viagunu.

81 O koya, mo dou kakua ni ^alomaocaoca ena vuku ni mataka; me baleta na ka mo dou kania se na ka mo dou gunuva, se na ka mo dou vakaisulu kina.

82 Dou nanuma na viavia ni veikau, era sa tubu vakaevai, era sa sega ni daucakacaka se dautali; raica na matanitu kecega e vuravura ena kedra lagilagi kecega, sa sega ni ukutaki me vaka e dua vei ira oqo.

83 Raica sa ^akila tiko na ^bTamamudou, o koya sa tiko mai lomalagi, ni dou gadreva na veika kece oqo.

84 O koya mo dou laiva kina na siga ni mataka me ^alomaocaocataka na kena veika.

85 Dou kakua ni lomaocaocataka na ^aka mo dou kaya; ia mo

dou ^bkumuna cake ena nomudou vakasama e veigauna na vosa ni bula, ka na qai ^csolu vei kemudou ena kena auwa na veika me tukuni me ganita na tamata yadua.

86 O koya me kakua kina ni dua na tamata vei kemudou ena lako yani me vunautaka na kosipeli ni matanitu, mai na gauna oqo ka lako yani me kauta na taga ni ilavo se na taga ivaqa, ni ivakaro oqo sa baleti ira na ^ayalodina sa kacivi ira na Kalou ena lotu me baleta na matanitu.

87 Raica, au sa ^atalai kemudou yani mo dou vunauci ira na kai vuravura ena nodra cakacaka tawadodonu kecega, io mo dou tukuna vei ira na veilewai ena qai yaco mai.

88 Ia ko koya sa ^aciqomi kemudou, au sa tiko talega kina koi au, ni'u na liu e matamudou. Au na tiko e yasamudou imatau ka tiko tale ga e yasamudou imawi, ia na Yaloqu ena tiko e lomamudou, era na vakavolivoliti kemudou na noqu ^bagilosi me ra laveti kemudou cake.

89 Ia ko koya sa ciqomi kemudou sa ciqomi au tale ga; raica sai koya ena vakani kemudou, vakasulumi kemudou, ka soli ilavo vei kemudou.

79a V&V 31:5.

80a DV Cakacaka ni Kaulotu.

b DV Kosipeli.

c Luke 21:18.

81a Maci. 6:25–28.

83a Maci. 6:8.

b DV Tamada mai Lomalagi.

84a Maci. 6:34.

85a Maci. 10:19–20;

Luke 12:11–12;

V&V 100:6.

b 2 Nif. 31:20;

Alama 17:2–3;

V&V 6:20;

11:21–26.

DV Vakananuma.

c DV Vakavulica, Qaseni-vuli, Vakavuvuli—

Veivakavulici ena Yalo.

86a Maci. 24:44–46;

V&V 58:26–29;

107:99–100.

87a DV Cakacaka ni

Kaulotu.

88a Maci. 10:40;

Joni 13:20.

b V&V 84:42.

DV Agilosi.

90 Ia ko koya sa vakani kemudou, se vakasulumi kemudou, se soli ilavo vei kemudou, ena sega sara ni ^acalata na kena isau.

91 Ia ko koya sa sega ni kitaka na veika oqo, sa sega ni noqu tisaipeli; raica a ka oqo dou sa kilai ira kina na ^anoqu tisaipeli.

92 Ia ko koya sa sega ni ciqomi kemudou, mo dou lako tani dua-dua mai vua ka ^asavata na yavamudou ena wai, me wai savasava, na wai katakata se na wai bata-bata, ka vakadinadinataka vua na Tamamudou o koya sa tiko mai lomalagi, ka kakua tale ni lesu vua na tamata ko ya.

93 Ia mo dou kitaka tale ga vakakina ena veikoro kei na koro levu kecega dou sa lako kina.

94 Ia, dou vakasaqaaqara vagumatua ka kakua ni soreva; ena ca ki na vale koya, se na koro ko ya se na koro levu koya ka na sega ni ciqomi kemudou, se na nomudou vosa, se na nomudou ivakadinadina me baleti au.

95 Ena ca, au sa kaya tale, ki na vale, se na koro se koro levu koya ka na sega ni ciqomi iko, se na nomu vosa, se na nomu ivakadinadina me baleti au;

96 Koi Au, ko Koya sa ^aKaukauwa Sara, au sa dodoka yani na ligaqu ki na veivanua ka

^bvakanakuitataki ira ena vuku ni nodra ^ccaka ca.

97 Ena lako yani na mate dauveitauvi, ka ra na sega ni kau tani mai vuravura me yacova ni'u sa vakacavara na noqu cakacaka; io ena vakayacori ^akusarawa ena buladodonu—

98 Me yacova ni ra sa kilai au na tamata kecega sa bula tiko, ko ira na tawavanua kei ira na turaga; io era na veikilai vakaidina kei na Turaga, ka ra ^aveirai ena matana votu, ia era na tabalaka cake na domodra, ka ia vata ena nodra ^blagata vata na sere vou oqo:

99 Sa vakalesui Saioni tale mai na Turaga;

Io na Turaga sa ^asereki ira na nona tamata, na ^bIsireli,

Me vaka na ^cdigitaki ena ^dloloma soli wale,

Ka sa vakayacori ena vakabauta Kei na nodra ^eveiyalayalati na nodra qase.

100 Sa sereki ira na nona tamata na Turaga;

Sa ^avesu ko Setani ka sa oti na nona gauna.

Sa soqona vata na ka kecega na Turaga me ^bdua.

Io na Turaga tale ga sa kauti ^cSaioni sobu mai cake.

Sa ^dlaveti Saioni cake tale ga e vuravura na Turaga.

90a Maci. 10:42;
Mari. 9:41.

91a Joni 13:35.

92a Maci. 10:14; Luke 9:5;
V&V 60:15.

96a DV Kaukauwa.
b V&V 1:13-14.

c DV Caka Ca.

97a Maci. 24:22.

98a Ais. 52:8.

b Same 96:1; iVakata. 15:3;
V&V 25:12; 133:56.

DV Lagasere.

99a iVakata. 5:9; V&V 43:29.

b DV Isireli.

c DV Veidigidigi.

d DV Loloma Soli Wale.

e DV Veiyalayalati

vaka-Eparaama.

100a iVakata. 20:2-3;
V&V 43:31; 45:55;
88:110.

b Efe. 1:10; V&V 27:13.

c V&V 45:11-14;
Mosese 7:62-64.

DV Saioni.

d V&V 76:102; 88:96.

101 Sa taratara ko “vuravura
ka vakasucuma mai na nona
kaukauwa;

Ia na dina sa vakadeitaki e lomana;
A sa rekitali koya ko lomalagi;
Ia sa vakaisulu ena ^blagilagi ni
nona Kalou;

Ni sa tucake ko koya ena kedra
maliwa na nona tamata.

102 Ia na lagilagi kei na vakaro-
koroko, na kaukauwa kei na
lewa,

Me nona tiko ga na noda Kalou;
ni sa sinai ena ^aloloma cecere,
Na lewa dodonu, na loloma soli
wale, kei na ^bvakacegu,

Me sega ni mudu ka sega ni
mudu. Emeni.

103 Kei na dua tale, e dina, e dina
au sa kaya vei kemudou, ni sa ki-
likili, ko ira yadua sa lako yani
me vunautaka na noqu kosipeli
tawavakaiyalayala, kevaka e tiko
na nodra dui matavuvale, me ra
qai vakauta lesu kina na ilavo e
lolomataki vei ira, io me ra va-
kauta lesu se volia kina na ka era
gadrevu, me vaka sa vakatakila
vei ira na Turaga, raica oqo sa do-
donu vei au.

104 Ia ko ira e sega na nodra ma-
tavuvale, me ra vakauta na ^ailavo
e soli vakailoloma vei ira vua na
bisopi mai Saioni, se vua na bisopi
mai Oaio, io me vakatabui ena va-
karautaki kei na kena tabaki na
ivakatakila, kei na kena tauyavu-
taki ko Saioni.

105 Ia kevaka e dua na tamata
sa solia vua e dua vei kemudou
e dua na kote, se dua na kote
kei na kena isulu, dou solia sara
na nomudou ka makawa vei ira
na ^adravudravua ka lako ena
marau.

106 Ia kevaka e dua vei kemu-
dou sa vakasinaiti ena Yalo, me
rau ^asala vata kei na dua sa malu-
malumu, me vakatataki cake kina
ena ^byalomalua; io ena rawa ni ka-
kauwa sara kina ko koya.

107 Ia, dou kauti ira era sa tabaki
ki na ^amatabete lailai, dou talai ira
yani me ra liu ka lokuca rawa na
sota, ka vakarautaka na ilakolako,
ka matataki kemudou ena veiva-
nua sa lokuci oti tu ka dou na sega
ni tiko rawa kina.

108 Raica, sa vakaoqo na iva-
karau eratou a tara cake kina na
noqu lotu na noqu iapositolo ena
gauna e liu.

109 Ia, me vakayacora ga na ta-
mata yadua na nona itavi, ka ca-
kacatakata na nona ilesilesi; ia me
kakua ni kaya na ulu ki na yava ni
sa sega ni yaga vua na yava; raica
kevaka sa sega na yava ena qai tu-
cake ena cava na yago?

110 Ka vakakina ni gadrevu na
yago na ^aveitikina kece sara, me ra
na veivakatataki cake vakataki ira,
me na taucoko tiko kina na nona
cacakaka.

111 Ia raica, e dodonu me ra lako
yani na ^abete levu, ka vakakina o

101a DV Vuravura.

b DV Lagilagi.

102a DV Loloma Cecere.

b DV Sautu, Vakacegu.

104a V&V 51:8–9, 12–13.

105a DV Dravudravua—

Dravudravua ena
veika vakayago.

106a DV Veitokani.

b DV Yalomalumulumu,

Yalomalua.

107a DV Matabete i Eroni.

110a 1 Kori. 12:12–23.

111a DV Bete Levu.

ira na italatala qase, ka vakakina vei ira na ^bbete lalai; ia me ra lesi na ^cdikoni kei na ^divakavuvuli me ra ^eyadrava tiko na lotu, me ra italatala tudei ena lotu.

112 Ia me veilakoyaki tale ga ko Niueli K. Witini na bisopi, ka sikova na veivavakoso ni lotu, ia me vakasaqarai ira na dravudravua ka ^avukea na nodra leqa ena nodra ^bvakayalomalumu mutaki na vutuniyau kei na tamata rogo.

113 Ia me lesia tale ga e dua na nona ^aitini me vakatulewa ena nona itavi vakayago me vaka na nona veidusimaki.

114 Ia, me lako na bisopi ki na koro levu ko Niu Ioka, kei na koro levu ko Alipani, ka vakakina na koro levu ko Bositoni, ka vunauci ira na tamata ena veikoro lelevu oqori ena rorogo ni kosipeli, ena domo levu, me baleta na ^aveivakarulai kei na veivakararawataki sa waraki ira tu kevaka era sega ni ciqoma na veika oqo.

115 Ni kevaka era sega ni ciqoma na veika oqo, sa voleka na auwa ni nodra veilewai, ka na ^alala didi na nodra veivale.

116 Ia me ^avakararavi vei au ko koya me kakua kina ni ^bvakama-

duataki; ka me kakua ni sega ni kilai ni lutu e dua na ^cdrau ni uluna ki na qele.

117 Kau sa kaya vei kemudou, na vo ni noqu italai, dou lako yani ena ilesilesi dou sa dui kacivi kina, me vaka sa kilikili kei kemudou, ki na veikoro lelevu kei na veikoro lalai, ka vunauci ira vakadodonu na tamata ena nodra caka cala kecega kei na nodra itovo sega ni vakalou, dou tukuna vakamatata sara vei ira me ra kila na veika vakasisila ka dauveivakarulai ena yaco ena veisiga mai muri.

118 Ni sa kaya na Turaga Kaukauwa, au na ^ayanaraka vata kei iko na nodra veimatani; au na sega walega ni ^bkuretaka na vuravura, ia ena sakure talega na lomalagi.

119 Ia koi au na Turaga au sa dodoka yani na ligaqu me'u vakatakila na kaukauwa mai lomalagi; dou sa sega ni raica rawa edaidai, ia me tei vakalailai mada dou na qai raica, ka kila ni sai Au, au na ^alako mai ka ^blewai ira na noqu tamata.

120 Koi Au na ^aAlifa kei na Omeka, na ivakatekivu kei na ivakataotioti. Emeni.

111 *b* DV Bete, Matabete i Eroni.
c DV Dikoni.
d DV iVakavuvuli, Matabete i Eroni.
e DV iVakatawa.
 112*a* DV Qaravi ni Tiko Vinaka.
b V&V 56:16.
 113*a* V&V 90:22.

114*a* V&V 1:13–14.
 115*a* Luke 13:35.
 116*a* DV Vakararavi, Veivakabauti, Nuitaka.
b Same 22:5; 1 Pita 2:6.
c Maci. 10:29–31.
 118*a* Tani. 2:44–45.
b Joeli 2:10;
 V&V 43:18; 45:33, 48; 88:87, 90.

DV iVakatakilakila ni Veigauna;
 Veisiga e Muri, Veisiga Edaidai.
 119*a* V&V 1:12, 35–36; 29:9–11; 45:59.
 DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.
b DV Mileniumi.
 120*a* DV Alifa kei na Omeka.

WASE 85

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kaitiladi, Oaio, ena 27 ni Noveba, 1832. E tauri na wase ogo mai na nona ivola na Parofita vei Viliame W. Felepi ka sa vakaitikotiko mai Inidipenideni e Misuri. A sauma na vakatataro me baleti ira na Yalododonu era sa toki ki Saioni ia era a sega ni muria na ivakaro me ra vakatabuya na iyauqaqa era taukena ka ra se bera kina ni ciqoma na nodra ivotavota vakawa me vaka na kena ivakarau tudei ena Lotu.

1-5, *Me na ciqomi na ivotavota vakawa mai Saioni ni sa vakatabui mai; 6-12, Ena solia vei ira na Yalododonu mai Saioni na nodra ivotavota vakawa e dua sa kaukauwa ka qaqa.*

SA itavi nei koya sa lesi me vuni-vola ni Turaga, me vola tiko e dua na itukutuku, kei na dua na "ivolatukutuku raraba ni veika kece e yaco tiko mai Saioni me baleta na lotu, ka vakakina me baleti ira era ^bvakatabuya mai na nodra iyau, ka ciqoma na ivotavota vakawa me vaka na kena ivakarau vakalawa mai vua na bisopi;

2 Ka vakatalega kina na nodra ivakarau ni bula, na itovo ni nodra vakabauta kei na cakacaka; kei ira na vukitani era a qai vukitani ni ra sa ciqoma oti na nodra ivotavota vakawa.

3 Sa veisaqasaqa kei na nona lewa kei na ivakaro ni Kalou me volai vata na yacadra o ira era a sega ni ciqoma na nodra ivotavota vakawa ena "vakatatabu, me vaka sa vakadonui ena nona lawa, a solia ko koya, me rawa kina ni ra

saumi ^bikatini na nona tamata, me ra vakarautaki kina ki na siga ni "veisaisaumi kei na veivakamai, vata kei ira na tamata ni Kalou.

4 Me kakua talega ni maroroi na nodra ivolatukutuku ni kawa, se me tu ena dua na vanua ka na kunei kina vata kei na ivolatu-kutuku se itukutuku makawa ni lotu.

5 Me na kakua ni kunei na yacadra, se na yacadra na nodra qase, se ko ira na luvedra ena "ivola ni lawa ni Kalou, sa kaya na Turaga ni Lewevuqa.

6 Io, sa kaya vakaoqo na domo lailai "malumu sa vakasolokakana yani ka ^blaubasikata na ka kecega, ia ena vuqa na gauna sa dau kuretaka na noqu sui ni sa rogo mai na domona ka kaya:

7 Ka na qai yaco, niu na tala yani koi Au na Turaga na Kalou, e dua sa kaukauwa sara ka qaqa, a sa taura e ligana na ititoko ni kaukauwa, sa vakaisulu ena rarama me ubi koya, sa cavuta mai gusuna na vosa, na vosa tawamudu; na lomana sa ivurevure ni ka dina, me

85 1a V&V 21:1; 47:1; 69:3-6.
b V&V 42:30-35.
3a DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

b DV iKatini.
c Mala. 3:10-11, 17;
V&V 97:25-26.
5a DV iVola ni Bula.

6a 1 Tui 19:11-12;
Ila. 5:30-31;
3 Nif. 11:3-7.
b Ipe. 4:12.

vakadodonutaka na vale ni Kalou, ka na tuvalaka tale ga na nodra ivotavota vakawa na yalododonu sa kunei na yacadra, kei na yacadra na nodra qase, kei ira na luvedra, sa volai ena ivola ni lawa ni Kalou;

8 Ia na tamata koya, sa kaciva ka lesia na Kalou, sa dodoka na ligana me vakadodonutaka na ^akato ni Kalou, ena vakabalei ena moto ni veivakamatei, me vaka e dua na vunika sa lidika na yaseyase.

9 Ia ko ira kecega sa sega ni volai na yacadra ena ^aivola ni vakananumi, ena sega na nodra ivotavota dodonu ena siga ko ya, ia era na muduki tani ka ra na vakaivotavota vata kei ira sa tawavakabauta, ena vanua ni ^btagi kei na vakasequruqurubati.

10 Au sa sega ni tukuna vakai au ga na veika oqo; ia me vaka ni sa tukuna na Turaga, ena vakayacora tale ga ko koya.

11 Ia ko ira ena Matabete Levu, ka vakatalega kina ko ira ena matabete lailai, se ko ira na lewenilotu, ka sega ni kunei na yacadra ena ^aivola ni lawa, se ko ira sa kunei ni ra sa ^bvuki tani, se ni ra sa ^cmuduki tani mai na lotu, era na sega ni vakaiivotavota vata kei ira na yalododonu i Koya sa Cecere Sara ena siga ko ya;

12 O koya, ena vakayacori kina vei ira me vaka ka a yaco vei ira na luvedra na bete, io me vaka sa volai tu ena ivola i Esera, wase e rua tikina e onosagavulu kadua kei na onosagavulu karua.

WASE 86

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kaitiladi, Oaio, ena 6 ni Tiseba, 1832. A vakaraitaki vua na Parofita na veika oqo ena gauna e vakadodonutaki tiko kina na ivakadewa ni i Vola Tabu.

1–7, Sa tukuna na Turaga na ibalebale ni vosa vakatautauvata ni sila vinaka kei na sila ca; 8–11, Sa vakamacalataka na veivakalougatataki ni matabete ki vei ira era na taura ni ra sa kena kawa dina, me vaka na veika vakayago.

Sa kaya vakaidina vakaoqo vei kemudou na noqu italai, na Turaga,

me baleta na ^avosa vakatautauvata ni sila vinaka kei na sila ca:

2 Raica, au sa kaya vakaidina, na iteitei sai koya na vuravura, ia ko ira na daukabukaburaki sai ira na iapositolo;

3 Ia ni ra sa moce lutu ena bogi sa lako mai ko koya sa dauvakacacana vakalevu na lotu, io ko koya

8a 2 Samu. 6:6–7;
1 Vei. 13:9–10.
DV Kato ni Vunau.
9a 3 Nif. 24:16;
Mosese 6:5–6.

DV iVola ni
Vakananumi.
b V&V 19:5.
11a DV iVola ni Bula.
b DV Vukitani.

c DV Muduki Tani.
86 1a Maci. 13:6–43;
V&V 101:64–67.

sa vuki tani, kei koya na dauta-gane, io ko “Papiloni ka sa rawai ira na veimatanitu kecega me ra gunu mai na nona bilo, a sa tiko e lomadra ko Setani na vu ni ca, ka lewai ira—raica sa lako mai ka kaburaka na sila ca; a sa tubu cake na sila ca ka vakaruguta na sila vinaka, a sa dro kina na ^blotu ki na lekutu.

4 Ia raica, ena ^aveisiga e muri, ena gauna sara mada ga oqo ni sa tekivu me vunautaka tale na vosa na Turaga, a sa buroro ka kadre cake mai ia e se gone ga—

5 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, era sa masuta tiko na Turaga ko ira na ^aagilosu ena siga kei na bogi, era sa wawa tu me ra talai yani me ra ^btamusuka sobu na iteitei;

6 A sa kaya vei ira na Turaga, dou kakua mada ni cavuraka tani na sila ca ni se qai buroro tiko mai na drauna (ni sa malumalumu vakaidina tiko na nomudou vakabauta), de dou vakacacana talega na sila vinaka.

7 O koya, mo dou qai laiva mada me rau tubu vata ga na sila vinaka kei na sila ca me yacova ni sa dreu

matua; ia mo dou qai kumuna vata na sila vinaka mai na sila ca; ia ni dou sa kumuna vata na sila vinaka, dou raica ka rogoca, me qai vesu-vesu vata na sila ca, sa na qai vakarau kina me vakamai na logana.

8 O koya, sa kaya vakaoqo na Turaga vei kemudou sa taura tu na itutu ^avakamatabete ena kena veisolisolitaki mai vei ira na nomudou qase—

9 Raica sai kemudou na nodra ^akawa dodonu me vaka na veika vakayago, ia na nomudou bula sa ^bvuini vata kei Karisito mai veivuravura vua na Kalou—

10 A ka oqo dou sa bula tiko kina ka tomani tiko na matabete, ia sa kilikili sara me tudei tiko ga vei ira na nomudou kawa me yacova ni sa ^avakalesui mai na ka kecega a cavuti mai na gusudra na parofita yalosavasava mai na ivakatekivu kei vuravura.

11 Raica dou sa kalougata kevaka dou sa tudei tiko ena noqu loloma, mo dou vu ni ^ararama vei ira na Matanitu Tani, ia mo dou vakabulai ira na noqu tamata na ^bIsireli ena matabete oqo. A sa kaya vakaoqori na Turaga. Emeni.

WASE 87

Na ivakatakila kei na parofisai ni ivalu, sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Katiladi se voleka kina, ena 25 ni Tiseba

3a iVakata. 17:1–9.
dv Pepeli, Papiloni.

b iVakata. 12:6, 14.

4a dv Veisiga e Muri,
Veisiga Edaidai.

5a V&V 38:12.

b dv Tatamusuki.

8a V&V 113:8.

dv Matabete i
Melikiseteki.

9a Epa. 2:9–11.

dv Veiyalayalati
vaka-Eparaama.

b Ais. 49:2–3.

10a Cakacaka 3:19–21.

dv Vakalesui Mai
ni Kosipeli.

11a Ais. 49:6.

b V&V 109:59–67.

1832. *Ena gauna oqo sa labuebue voli kina na veiletitaki ni veivakabobulataki e Amerika kei na nona sega ni vinakata tiko na yasana o Ceva kei Karolaina me solia e dua na ivakacavacava ki na matanitu o Amerika. E tukuni ena itukutuku makawa kei Josefa Simici ni sa "laurai levu tiko mai na veilecalecavi ena veimatanitu" vua na Parofita, "ni vakatauvotani ki na gauna sa tekivuna kina na Lotu na kena ilakolako tani mai na lekutu."*

1–4, *Sa tukuni na nodrau na vala na Veiyasana ena Vualiku kei na Veiyasana ena Ceva; 5–8, Era na sota kaya na veika rarawa lelevu ko ira na kai vuravura.*

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga ena vuku ni ivalu ka na qai yaco ena dua na gauna lekaleka mai oqo; ena tekivu ena nodra veisaqasaqa mai "Ceva kei Karolaina, ka ra na bale vakalewe levu kina na tamata;

2 Ka na yaco mai na gauna ni na yaco na "veivaluvaluti ena veimatanitu kecega, ka na tekivu yani ena vanua oqo.

3 Ia raica, erau na tawase ka veilecalecavi na Veiyasana ena Ceva kei na Veiyasana ena Vualiku; ia na Veiyasana ena Ceva ena qai kere veivuke ki na veimatanitu, io ki na matanitu sara mada ga ko Peritania Levu, me vaka e vakatokai kina, ia era na kere veivuke talega ki na veimatanitu tale eso, me rawa ni taqomaki koya mai na veimatanitu tale eso; ia ena qai dewa yani na "veivaluvaluti ki na veimatanitu kecega.

4 Ka na qai yaco, ni sa bogi vuqa mada, era na qai yavala na "bobula ka vorati ira na nodra turaga, ni ra sa vakarautaki ka vakavulici tu me baleta na ivalu.

5 Ka na qai yaco talega me ra na vakarautaki ira ki na ivalu ko ira na ivovo ka ra tu laivi ena vanua ko ya, era na yaco me ra cudru sara vakalevu, ka ra na vakararawataki ira na kai Matanitu Tani ena veivakararawataki levu.

6 Ka sa vakaoqori, na vu ni nodra "lolosi na kai vuravura, ena iseleiwau kei na vakadave dra; kei na ^bdausiga, kei na mate dauveitauvi, kei na tavuki ni vanua kei na kurukuru mai lomalagi, io ena tibi ni liva rerevaki, ka ra na kila kina na lewei vuravura ni sa dodoka yani na ligana "dauveivunauci e dua na Kalou Kaukauwa ka tauca vei ira na nona cudru, na yaluma kei na ka rarawa; io me yacova ni ra sa ^dkawaboko na veimatanitu me vaka sa lewai oti tu;

7 Me na mudu kina ni rogo cake tiko yani ki na daligana na Turaga ni "Sabaoca, na nodra tagi na yalododonu, kei na nodra ^bdra na

87 1a V&V 130:12–13.

2a Joeli 3:9–16;
Maci. 24:6–7;
V&V 45:26, 63; 63:33.

3a V&V 45:68–69.

4a V&V 134:12.

6a V&V 29:14–21; 45:49.

b JS—M 1:29.

c DV Vosataki,
Veivosataki.

d DV Vuravura—Na
icavacava ni vuravura.

7a Jeme. 5:4;
V&V 88:2; 95:7.

b Ica 8:22–24.

yalododonu, mai vuravura, me saumi vei ira na nodra meca.

8 Ia, mo dou “tudei ena vanua tabu ka kakua ni yavalati rawa,

me yacova na siga ni sa yaco mai na siga ni Turaga; raica ena lako ^bkusarawa mai, sa kaya na Turaga. Emeni.

WASE 88

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 27 kei na 28 ni Tiseba 1832, kei na 3 ni Januери, 1833. Sa vakatoka na Parofita me “‘drau ni olive’ . . . sa beti mai na Kau ni Parataisi, na nona itukutuku ni veivakacegui na Turaga ki vei keda.” A soli na ivakatakila ni oti na nodra masumasu “yadua kei na masu ena domolevu vua na Turaga me vakatakila na lomana me baleta na kena tarai cake ko Saioni,” ena dua na koniferedi.

1–5, Era na rawata na Yalododonu yalodina na Dauveivakacegui, sai koya na yalayala ni bula tawamudu; 6–13, Sa liutaki ka lewai na ka kecega ena rarama i Karisito; 14–16, Sa yaco rawa na Tucake Tale ena vuku ni Veivueti; 17–31, Na nodra talairawarawa ki na lawa vakasilesitielei, teresitielei se na tilesitielei, sa na vakarautaki ira na tamata ki na veimatanitu oqori; 32–35, Era na dukadukali tiko ga ko ira sa lomadra me ra ia tiko na ivalavala ca; 36–41, Sa tu na lawa me cicivaki kina na veimatanitu kecega; 42–45, Sa virikotori na Kalou na lawa ni veika kecega; 46–50, Sa na qai kila na Kalou na tamata; 51–61, Na vosa vakatautauvata ni dua na itaukei ni were sa talai ira na nona tamata ki na were, ka qai sikovi ira yani; 62–73, Toro voleka yani vua na Turaga, ko na qai raica na Matana; 74–80, Dou vakatabui kemudou ka veivakavulici vakai kemudou ena ivakavuvuli ni matanitu;

81–85, Na tamata yadua sa rogoca na vunau, me vunauci ira sara na wekana; 86–94, Sa vakaraitaki na nona lesu mai na Turaga ena yaco ni ivakatakilakila e so, na tavuki ni vanua kei na agilosi; 95–102, Era sa tucake veitaravi mai na sa mate ena domo ni nodra davui na agilosi; 103–116, Sa tukuni tale ga ena domo ni nodra davui na agilosi na vakalesui mai ni kosipeli, na lutu nei Papiloni, kei na nona ivalu na Kalou levu; 117–126, Dou segata sara mo dou vuli ka kila ka; dou tauyavutaka na vale ni Kalou (na valetabu) ka mo dou vakaisulutaki kemudou ena ivau ni loloma uasivi; 127–141, Sa virikotori na ivakarau ni nodra Koronivuli na Parofita, kei na cakacaka vakalotu ni veivui yava.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga vei kemudou sa soqoni vata mai mo dou rogoca na nona lewa me baleti kemudou:

2 Raica, sa ka talei vua na nomudou Turaga na ka oqo, ka ra sa "reki kina na agilosu ena vukumudou; io sa rogo yani na ^bsoli ka ni loloma ni nomudou masu ki na daligadra na Turaga ni "Saboca, ka sa volai ena ^aivola ni yacadra ko ira sa vakatabui, io ko ira ena vuravura vakasilesitili.

3 Ia, au na tala yani vei kemudou e dua tale na ^aDauveivakacegui, io vei kemudou na wekaqu, me tiko e lomamudou, io na ^bYalo Tabu ni yalayala; ia oqo na Dauveivakacegui tale ka dua ka' u a yalataka vei iratou na noqu tisaipeli, me vaka sa vakadinadinataka ko Joni.

4 Raica na Dauveivakacegui oqo sai koya na yalayala ni ^abula tawamudu au sa solia vei kemudou, io na ^blagilagi ena matanitu silesitili;

5 Na lagilagi oqori sai koya na nona lotu na ^aUlumatua, io na lotu ni Kalou, o koya sa savasava dua-dua mai na ka kecega, ena vukui Jisu Karisito na Luvena—

6 Raica sai ^akoya sa lako cake, sai koya tale ga sa lako ^bsobu mai ki ra sara, a sa ^ckila na ka kecega ko koya ka sa curuma na ka kecega; io na ^ararama ni dina;

7 Io na dina sa serau. Sai koya oqo na ^ararama i Karisito. Me vaka ni sa tiko ena matanisiga, kei na rarama ni matanisiga, kei na kena kaukauwa sa ^bbuli mai kina.

8 Me vaka talega ni sa tiko ena vula, ka sa rarama ni vula, kei na kena kaukauwa sa buli mai kina;

9 Me vaka talega kina na rarama ni kalokalo, kei na kena kaukauwa sa buli mai kina;

10 Kei na vuravura talega, kei na kena kaukauwa, io na vuravura sara ga ko ^atucake tu kina.

11 Kei na rarama sa cila, ka sa vakararamataki iko, sa mai vua sa vakararamataka na matamu, sai koya na rarama vata ga sa vakabulabulataka na nomu ^akila ka;

12 Sai koya na ^ararama sa cila mai na iserau ni Kalou me ^bvakasinaita na maliwa lala—

13 Ia na rarama oqo sa tiko ena ka ^akecega; sa solia na ^bbula ki na ka kecega, sai koya na ^clawa sa cicivaki kina na ka kecega; io na kaukauwa ni Kalou o koya sa tiko ena nona itikotiko vakaturaga, o koya sa tiko ena lomasere ni gagna tawamudu, ka sa tiko ena ka kecega.

14 Oqo, au sa kaya vakaidina vei

88 2a Luke 15:10.
b Cakacaka 10:1-4.
DV Masu.
c Jeme. 5:4;
V&V 95:7.
d DV iVola ni Bula.
3a Joni 14:16.
b V&V 76:53.
DV Yalo Tabu ni Yalayala.
4a V&V 14:7.
b DV Lagilagi Vakasilesitili.

5a DV Ulumatua.
6a DV Jisu Karisito.
b V&V 122:8.
DV Sorovaka, Veisorovaki.
c DV Kila Taucoko.
d V&V 93:2, 8-39.
DV Dina;
Rarama, Rarama i Karisito.
7a Moro. 7:15-19;
V&V 84:45.
b iVakate. 1:16.

DV Buli, iBulibuli.
10a Mosese 2:1.
11a DV Kila.
12a DV Rarama, Rarama i Karisito.
b Jere. 23:24.
13a Kolo. 1:16-17.
b iVaka. 30:20;
V&V 10:70.
c Jope 38;
V&V 88:36-38.
DV Lawa.

kemudou, ena vuku ni “veivueti sa vakayacori vei kemudou, sa yaco kina na tucake tale mai na mate.

15 Ia na “yalo kei na ^byago sa yaco me tamata “vakayalo.

16 Kei na “tucake tale mai na mate sai koya na vueti ni yalo.

17 Ia na vueti ni yalo sa rawa ena vukui koya sa vakabulabulataka na ka kecega; e lomaserena sa yalataki kina ni ra na taukena na “vanua ko ira sa ^bdravudravua kei ira sa “yalomalua.

18 O koya, sa dodonu kina me vakatabui mai na veika kecega e sega ni dodonu, me vakarautaki kina ki na lagilagi “vakasilesitielei;

19 Ia ni sa vakayacori oti na inaki a buli kina, ena qai vakaisalataki vakatui ena “lagilagi, io ena iserau ni Kalou na Tamada;

20 Ia era na “taukena me sega ni mudu ka sega ni mudu na yago ena matanitu silesitielei; ni sai koya oqori na ^binaki a caka ka tauyavu kina, kei na inaki oqori sa “vakatabui kina.

21 Ia ko ira sa sega ni vakatabui ena lawa au sa solia vei kemudou, io na lawa i Karisito, sa dodonu

me ra vakaiivotavota ena dua tale na matanitu, io na matanitu teresitielei, se na matanitu tilesitielei.

22 Raica ko koya sa sega ni rawa ni muria na “lawa ni matanitu silesitielei, ena sega ni tiko rawa ena lagilagi vakasilesitielei.

23 Kei koya sa sega ni rawa ni muria na lawa ni matanitu teresitielei, ena sega ni tiko rawa ena lagilagi “vakateresitielei.

24 Kei koya sa sega ni rawa ni muria na lawa ni matanitu tilesitielei, e na sega ni tiko rawa ena lagilagi “vakatilesitielei; o koya sa sega ni ganiti koya kina e dua na matanitu vakalagilagi. Ia me sa na tiko kina ena dua na matanitu ka sega ni matanitu vakalagilagi.

25 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa muria tiko ko “vuravura na lawa ni matanitu silesitielei, raica sa vakayacora na inaki a buli kina, ka sa sega ni talaidredre ki na lawa—

26 O koya, ena “vakatabui kina; io, e dina ni na qai ^bmate, ena vakabulabulataki tale, io ena vosota na kaukauwa sa vakabulabulataki kina, ka ra na “taukena na “yalosavasava.

- 14a DV Sorovaka, Veisorovaki; iTuvatava ni Veivueti.
15a DV Tamata—Na tamata, na luvena vakayalo na Tamada Vakalomalagi; Yalo.
b DV Yago.
c iVakate. 2:7. DV Yalo.
16a Alama 11:42. DV Tucake Tale.
17a DV Vuravura—Na ituvaki ni vuravura

- ena iotioti ni gauna.
b DV Dravudravua.
c DV Yalomalumulumu, Yalomalua.
18a DV Lagilagi Vakasilesitielei.
19a V&V 130:7–9.
20a V&V 38:20.
b Mosese 1:39. DV Tamata—Na tamata, nona rawa ni yaco me vaka na Tamada Vakalomalagi.
c DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

- 22a V&V 105:5.
23a DV Lagilagi Vakateresitielei.
24a DV Lagilagi Vakatilesitielei.
25a DV Vuravura.
26a DV Vuravura—Na ituvaki ni vuravura ena iotioti ni gauna.
b DV Vuravura—Na icavacava ni vuravura.
c Maci. 5:5; V&V 45:58; 59:2; 63:49.
d 2 Pita 3:11–14. DV Dodonu.

27 E dina ga era na mate, ia era na "tucake tale, ena yago ^bvakayalo.

28 Ko ira na yalo vakasilesitieli era na rawata na yago vata ga era a taukena eke; io dou na rawata na yagomodou, ia na nomudou "lagilagi sa lagilagi ni yago dou sa ^bvakabulabulataki kina.

29 Koi kemudou sa vakabulabulataki ena dua na ivakatagedegede ni lagilagi "vakasilesitieli, dou na qai rawata na kena vata ga oqori, io sa rawa ni ra rawata taucoko sara.

30 Ia ko ira tale ga sa vakabulabulataki ena dua na ivakatagedegede ni lagilagi "vakateresitieli, era na rawata vakaidina na kena isau, io sa rawa ni ra rawata taucoko sara.

31 Kei ira talega sa vakabulabulataki ena dua na ivakatagedegede ni lagilagi "vakatilesitieli, era na rawata vakaidina na kena isau, io sa rawa ni ra rawata taucoko sara.

32 Kei ira talega na kena vo era na "vakabulabulataki; ia, era na dui lesu tale ki na nodra tikina, me ra marautaka na veika era ^bvinakata me ra rawata, baleta ni ra a sega ni vinakata me ra marautaka na kena a dodonu me ra rawata.

33 A cava na kena yaga vua na tamata kevaka sa soli tu na

isolisoli me nona, ka qai sega ni taura? Raica, sa sega ni marautaka na isolisoli sa soli vua, io sa sega tale ga ni marautaki koya sa solia.

34 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, na veika sa cicivaki ena lawa ena maroroi talega ena lawa, ka na vakatauco-kotaki ka "vakatabui talega kina.

35 Ia ko koya sa "beca e dua na lawa, ka sega ni muria na lawa, ia sa segata me muria ga na lomana, ka sa lomana me ia tiko ga na ivalavala ca, ka sa bula tiko ga ena ivalavala ca, ena sega ni vakatabui ena lawa, io ena sega tale ga ena ^bloloma cecere, na ^clewa dodonu, se na lewa. O koya, era na ^ddukadukali tiko ga kina.

36 Raica sa tu na lawa ni veimatanitu kecega;

37 Ia sa levu tu na "matanitu; ni sa tu ena maliwa lala kecega eso na matanitu, ka sa tu ena veimatanitu kecega eso na maliwa lala, io na matanitu lelevu se na matanitu lalai.

38 Ia na matanitu kecega sa tu na kena "lawa; ia na lawa kece sa tu na kena ivakarau kei na ka sa vauci kina.

39 Ia ko ira kecega sa sega ni muria na kena "ivakarau, era sa sega ni ^bvakadonui.

27a DV Tucake Tale.
b 1 Kori. 15:44.

28a DV Veilewai, na iOtioti ni.
b V&V 43:32; 63:51; 101:31.

29a DV Lagilagi Vakasilesitieli; Tamata—Na tamata, nona rawa ni yaco me vaka na Tamada

Vakalomalagi.

30a DV Lagilagi

Vakateresitieli.

31a DV Lagilagi

Vakatilesitieli.

32a Alama 11:41–45.

b DV Galala ni Digidigi.

34a DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

35a DV Talaidredre, Vaka-
duiduile, Veisaqasaqa.

b DV Loloma Cecere.

c DV Lewa Dodonu.

d iVakata. 22:11;

1 Nif. 15:33–35;

2 Nif. 9:16;

Alama 7:21.

37a V&V 78:15.

38a V&V 88:13.

39a V&V 130:20–21.

b DV Vakadonuya,
Dodonu.

40 Ni veika ^avuku e rau na sala vata ga kei na veika vuku; na ^byalomatua ena ciqoma na yalomatua; na ^cdina sa rekitaka ga na dina; na ^divalavala savasava ena taleitaka ga na ivalavala savasava; na ^erarama sa sala vata ga kei na rarama; na loloma cecere sa ^ftokona ga na loloma cecere, ka kaya ni sa nona ko ira na nona; raica ena vakayacori ga na lewa dodonu ka kaya ni sa nona ko ira na nona; ia na lewa sa liu e matai koya sa tiko ena itikotiko vakaturaga ka sa liutaka tiko ka vakayacora na ka kecega.

41 Raica sai koya sa ^akila na ka kecega; sa tu e matana na ka kecega, ka vakavolivoliti koya na ka kecega; io sa ubia na ka kecega, ka sa tiko ena ka kecega, ka lako sivita na ka kecega; sa vakavolivolita na ka kecega; raica sa vu mai vua ka baleti koya na ka kecega, io na Kalou sa sega ni mudu ka sega ni mudu!

42 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou; sa virikotora ko koya na lawa ena ka kecega; era sa veitosoyaki kina ena kedra ^agauna kei na kedra yabaki;

43 Ka sa tudei tu na nodra dui sala, io na sala mai lomalagi kei vuravura, io na vuravura oqo kei na vuravura tale eso.

44 Ka ra sa dui ^aveivakararama-taki ena nodra dui gauna kei na nodra dui draki, ena nodra dui miniti, ena nodra dui auwa, ena nodra dui siga, ena nodra dui macawa, ena nodra dui vula, ena nodra dui yabaki—na veigauna kece oqori sa ^bdua ga na yabaki vua na Kalou, ia e sega ni vakakina vua na tamata.

45 Sa sowiri ko vuravura ena nona itosotoso, ka sa solia na nona rarama na ^amatanisiga ena siga, ka solia na nona rarama na vula ena bogi, sa solia vaka talega kina na nona rarama na kalokalo, ni ra sa sowiri voli ena lagilagi, ena loma ni nona ^bkaukauwa na Kalou.

46 Meu na vakatauvatana beka kei na cava na veimatani oqo mo dou kila kina?

47 Raica, ko ira kecega era sa dui matanitu, ia na tamata sa raica e dua vei ira se dua sa lailai sara, sa ^araica tiko na lagilagi kei na kaukauwa ni Kalou.

48 Au sa kaya vei kemudou, dou sa raici koya vakaidina; e dina, ni a lako mai ko koya vei ira na ^anona ka qai sega ni kilai.

49 A sa cilava na butobuto na ^ararama, ia na butobuto sa sega ni kunea; ia ena yaco na siga dou

40a DV Vuku, Veika Vuku.

b DV Yalomatua, Vuku.

c DV Dina.

d DV iValavala Savasava.

e DV Rarama, Rarama i Karisito.

f DV Yalololoma.

41a 1 Joni 3:20;

1 Nif. 9:6;

2 Nif. 9:20;

V&V 38:1–3.

DV Kila Taucoko.

42a Tani. 2:20–22;

Epa. 3:4–19.

44a DV Rarama, Rarama i Karisito.

b Same 90:4;

2 Pita 3:8.

45a iVakate. 1:16;

Epa. 4:16.

b V&V 88:7–13.

47a Alama 30:44;

Mosese 1:27–28; 6:63;

Epa. 3:21.

48a Joni 1:11;

3 Nif. 9:16;

V&V 39:1–4.

49a V&V 6:21;

50:23–24;

84:45–47.

na ^bkila kina na Kalou, ni dou sa vakabulabulataki ki vua mai vua.

50 Dou na qai kila ni dou sa raici au, ka kila ni sai Au, ka ni sai Au na rarama dina sa tu vei kemudou, ka dou sa tu vei au; ia kevaka e sega dou sa ka wale ga.

51 Raica, au na vakatautauvata na veimatani oqo kei na dua na tamata sa tu e dua na nona were, a sa talai ira yani na nona tamata me ra la'ki cukita.

52 A sa kaya vua na imatai: Mo lako ko iko ka cakacaka ena were, ia ena imatai ni auwa, au na qai lako yani vei iko, ia ko na raica na marau e mataqu.

53 A sa kaya vua na kena ikarua: Mo lako tale ga ko iko ki na were, ia ena ikarua ni auwa, au na qai lako yani vei iko ena marau e mataqu.

54 Ka sa vaka tale ga kina vua na ikatolu, sa kaya kina: Au na qai lako yani vei iko;

55 Kei na ikava, ka vaka tiko kina me yacova na ikatinikarua.

56 Ia sa qai lako yani na itaukei ni were vua na imatai ena imatai ni auwa, a sa tiko vata kei koya ena loma ni auwa oqori, raica sa marau ko koya ni sa raica na mata ni nona turaga.

57 Oti sa qai toki mai vua na imatai me lako talega vua na kena ikarua, kei na kena ikatolu, kei na kena ikava, ka vaka tiko kina me yacova na ikatinikarua.

58 Ka sa vakaoqori na nodra ciqoma kece na rarama ni matai koya na nodra turaga, na tamata yadua ena nona auwa, kei na nona gauna lokuci, kei na nona gauna donu—

59 A sa tekivu vua na imatai, ka vaka tiko kina me yacova na ^aioti-oti, ka vakakina mai vua na iotioti ki vua na imatai, kei na imatai vua na iotioti;

60 Io na tamata yadua ena nodra veitarataravi, me yacova ni sa oti na nodra dui auwa, io me vaka sa vakarota na nona turaga, io me vakalagilagi na nona turaga ena vukuna kei koya ena vuku ni nona turaga, io me ra vakalagilagi kecega.

61 Ia, au na vakatautauvatataka ki na vosa vakatautauvata oqo na veimatani oqo, kei ira na ^alewena—na matanitu yadua ena kena auwa, kei na kena gauna lokuci, kei na kena draki donu, io me vaka na lawa sa virikotora tu na Kalou.

62 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, na ^awekaqu, au sa tukuna na veika oqo mo dou ^bvakananuma e loma-mudou, vata kei na ivakaro au sa solia vei kemudou, mo dou ^cmasuti au niu sa tu voleka vei kemudou—

63 Dou ^atoro voleka mai vei au ka'u na qai toro voleka yani vei kemudou; dou ^bvakasaqarai au

49b Joni 17:3;
V&V 93:1, 28.

59a Maci. 20:1–16.

61a V&V 76:24.

62a V&V 84:63; 93:45.

^b DV Vakananuma.

^c Ais. 55:6;

Jeme. 1:5;

V&V 46:7.

63a Saka. 1:3;

Jeme. 4:8;

iVakata. 3:20.

^b 1 Vei. 28:9;

Ica 12:41;

V&V 101:38.

vagumatua dou na qai ^ckunei au; dou kerekere ka na soli vei kemudou; dou tukituki ka na dolavi vei kemudou.

64 Ia na ka kecega dou sa ^akerea vei Tamaqu ena yacaqu ena soli vei kemudou, io na veika me ^bganiti kemudou;

65 Ia kevaka dou sa kerea na ka sa sega ni ^aganiti kemudou, ena vuki me ^bvakacacani kemudou.

66 Raica, na ka dou sa rogoca sa vaka na ^ddomona e dua sa kacikaci ena loma ni lekutu—ena loma ni lekutu, baleta ni sega ni rawa ni dou raici koya—na domoqu, baleta ni domoqu e ^bYalo; na Yaloqu sai koya na ka dina; na ^cdina e tudei ka sega na kena ica-vacava; ia kevaka sa tu vei kemudou, dou na bula sautu sara.

67 Ia kevaka sa ^avakatabakidua na matamudou ki na noqu ^blagi-lagi, ena vakasinaiti ena rarama na yagomudou taucoko, ka na sega na tikimudou e butobuto; ia na yago sa vakasinaiti tu oqori ena rarama ena ^ckila na ka kecega.

68 O koya, mo dou ^avakatabui kemudou me vagolei kina vakatabakidua vua na Kalou na nomudou ^bvakanananu, ka me yaco mai kina na veisiga mo na ^craici koya;

ni na cereka na ilati ni matana vei iko, ia ena yaco ena nona gauna ga, ena sala sa kilikili vua, ka me vaka na nona lewa.

69 Dou nanuma na iotioti ni noqu yalayala cecere vei kemudou; dou biuta tani vakayawa sara mai vei kemudou na vakanananu ^asega na betena kei na ^bdredredre vakasivia.

70 Dou tiko mada, dou tiko mada eke ka kaciva kina e dua na soqoni tabu, io me ra soqoni mai kina ko ira era a tauyavutaka na cakacaka ni matanitu oqo.

71 Me ra masuta na Turaga o ira era a ^aveivakasalataki kina ena nodra veilakoyaki voli, me ra vakasamataka e yalodra na ivakasala sa soli vei ira, me tei dua mada na gauna.

72 Raica ka rogoca, au na taqomaka na nomudou qele ni sipi, io au na kacivi ira na italatala qase ka tala yani vei ira.

73 Raica, au na kitaka kusarawa na noqu cakacaka ena kena gauna.

74 Kau na tukuna vei kemudou, dou a tauyavutaka na ^acakacaka ena iotioti ni matanitu oqo, e dua na ivakaro mo dou vakasoqoni kemudou vata, dou cokonaki kemudou, ka vakarautaki kemudou,

63c V&V 4:7; 49:26.

64a DV Masu.

b V&V 18:18; 46:28–30.

65a Jeme. 4:3.

b V&V 63:7–11.

66a Ais. 40:3;

1 Nif. 17:13;

Alama 5:37–38;

V&V 128:20.

b DV Rarama,

Rarama i Karisito;

Yalo Tabu.

c DV Dina.

67a Maci. 6:22;

Luke 11:34–36;

V&V 82:19.

b Joni 7:18.

c Na Vosa. 28:5;

V&V 93:28.

DV Kila na Duidui,

iSolisoli ni.

68a DV Vakatabui,

Lawa ni Vakatabu.

b DV Vakasama.

c V&V 67:10–13; 93:1;

97:15–17.

69a Maci. 12:36;

Mosa. 4:29–30;

Alama 12:14.

b V&V 59:15; 88:121.

71a DV Vakasalataki,

Vakasala.

74a Maci. 20:1, 16.

ka ^bvakatabui kemudou; io, dou vakasavasavataka sara na loma-mudou, ka ^csavata na ligamudou kei na yavamudou e mataqu, meu ^dvakasavasavataki kemudou kina;

75 Me rawa niu vakadinadina-taki kemudou kina vua na ^aTamamudou, na nomudou Kalou, ka noqu Kalou, ni dou sa savasava mai na nodra dra na itabatamata caka ca oqo; io me'u vakayacora kina na iotioti ni noqu yalayala cecere vei kemudou ena gauna ka'u sa lewa.

76 Au sa vakaroti kemudou tale ga mo dou ia tiko ga na ^amasumasu kei na ^blolo mai na gauna oqo ka lako yani.

77 Kau sa solia talega vei kemudou e dua na ivakaro mo dou ^aveivakavulici vakai kemudou ena ^bivakavuvuli ni matanitu.

78 Ia mo dou gumatua sara ena veivakavulici ena qai tiko vata kei kemudou na noqu ^aloloma soli wale, mo dou ^bɗusimaki vakavinaka cake kina ena vuli, ena ivakavuvuli, ena ivunau, ena lawa ni kosipeli, kei na veika kece e baleta na matanitu ni Kalou, e dodonu mo dou kila;

79 Na veika ruarua mai ^alomalagi kei vuravura, kei na rukui

vuravura; na veika sa oti yani, na veika ni gauna oqo, kei na veika ena qai yaco mai ena dua na gauna lekaleka; na veika ena noda vanua, na veika mai vanua tani; na nodra ^bveivaluvaluti ka kidroa na veimatanitu, kei na lewa sa tau tu me baleta na vanua oqo; kei na kila ka talega me baleta na veivanua kei na veimatanitu—

80 Me rawa ni dou sa vakarau tu ena veika kecega, ena gauna au na talai kemudou yani kina mo dou vakalevulevuya na ilesilesi au sa lesi kemudou kina, kei na ilesilesi au sa lesia vei kemudou.

81 Raica, au sa talai kemudou yani mo dou wasea na nomudou ^aivakadinadina ka vunauci ira na tamata, ka sa yaco kina me nona itavi na tamata yadua sa vunauci me ^bvunauca na wekana.

82 O koya, sa na sega kina na nodra iulubale, ia ena saumi e uludra na nodra ivalavala ca.

83 Raica ko koya sa ^avakasaqarai au ^bkusarawa, ena kunei au vakaidina, io au na sega ni biuti koya.

84 O koya, mo dou tiko mada ka cakacaka vagumatua, me rawa kina ni dou na vakataucokotaki ena nomudou itavi mo dou lako yani vei ira na ^aMatanitu Tani ena

74b Vuna. 20:7–8;
3 Nif. 19:28–29;
V&V 50:28–29;
133:62.

c DV Savasava ka
Tawasavasava.

d Ica 12:37.

75a DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na
Tamana; Tamada mai
Lomalagi; Tamata—Na

tamata, na luvana
vakayalo na Tamada
Vakalomalagi.

76a DV Masu.

b DV Lolo.

77a DV Vakavulica, Qaseni-
vuli, Vakavuvuli.

b DV Vunau i Karisito.

78a DV Loloma Soli Wale.

b V&V 88:118; 90:15;
93:53.

79a DV Lomalagi.

b DV iValu.

81a DV Vakadinadinataka.

b V&V 63:58.

DV Vakasalataki,
Vakasala.

83a iVaka. 4:29–31;

Jere. 29:12–14;

V&V 54:10.

b Alama 37:35.

84a JS—AT 1:41.

iotioti ni gauna, vei ira kecega ena cavuta mai na yacadra na Turaga, me ra ^bvauca vata na lawa ka dre-gata na ivakadinadina, ka vaka-rautaki ira na yalododonu ki na auwa ni veilewai ena qai yaco mai;

85 Me kakua kina ni yaco ki yalodra na cudru ni Kalou, na ^aveivakarusai ni veika vakasisila sa waraki ira tu na tamata dau caka ca, ena vuravura oqo kei na vuravura sa bera mai. Au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ra ia tiko ga na cakacaka ena were ni vaini ko ira na italatala qase taumada, me yacova ni sa ^bkacivi ira na gusu ni Turaga, ni sa bera ni yaco mai na nodra gauna; e sa bera ni ^csavasava na nodra isulu mai na nodra dra na itabatamata oqo.

86 Ia mo dou tudei sara ena ^aveisereki dou sa ^bgalala rawa mai kina; dou kakua tale ni ^ctacori ena ^divalavala ca, ia mo dou ^evakasavasavataka tiko na ligamudou me yacova ni sa lako mai na Turaga.

87 Raica ena sega mada ni oti e vica na siga sa na ^asakure ka tataivatia ko ^bvuravura vaka ka vaka me vaka na tamata mateni; ka na vunia na matana na ^cmatanisiga, ena sega ni via solia mai na rarama; ena damudamu me vaka na

^ddra na vula; era na rarawa vakalevu na ^ekalokalo, ka ra na viritaki ira sobu mai me vaka na vua ni lolo sa lutu mai na vuna.

88 Raica ni sa oti na nomudou ivakadinadina sa na qai yaco mai vei ira na tamata na cudruvi kei na veivakararawataki.

89 Io ni sa oti na nomudou ivakadinadina sa na qai yaco mai na ivakadinadina ni ^atavuki ni vanua ka na vakavuna na vutugu e vuravura, era na bale sobu na tamata ki na qele ka sega ni tucake rawa.

90 Ia ena qai yaco talega mai na ivakadinadina ni ^adomo ni kuru-kuru, kei na domo ni tibi ni liva, kei na domo ni cava, kei na domo ni ua ni waitui ni sa ulabaleta na kena iyalayala.

91 Raica ena ^ayavavala na ka kecega; ia sa dina sara, ni ra na kani yatedra na tamata; ka rere na tamata kecega.

92 A ra na vuka na ^aagilosi ena maliwa kei lomalagi, ka kaci ena domo levu, era na uvuca na davui ni Kalou, ka kaya: Dou vakarau, dou vakarau, Oi kemudou na lewei vuravura; ni sa yaco mai na lewa ni Kalou. Raica ka rogoca, sa lako mai na ^bTagane sa qai Vakawati; dou lako yani ka veitata kaya.

84 *b* Ais. 8:16–17.

85 *a* Maci. 24:15.

b V&V 11:15.

c 1 Nif. 12:10–11;

Jeko. 1:19; 2:2;

V&V 112:33.

DV Savasava.

86 *a* Mosa. 5:8.

DV Galala.

b Joni 8:36.

DV Galala;

Galala ni Digidigi.

c Kala. 5:1.

d DV iValavala Ca.

e Jope 17:9; Same 24:4;

Alama 5:19.

87 *a* V&V 43:18.

b Ais. 13:4–13.

c Joeli 2:10;

V&V 45:42; 133:49.

d iVakata. 6:12.

e Joeli 3:15.

89 *a* V&V 45:33.

90 *a* iVakata. 8:5;

V&V 43:17–25.

91 *a* V&V 45:26.

92 *a* iVakata. 8:13;

V&V 133:17.

b Maci. 25:1–13;

V&V 33:17; 133:10, 19.

93 Ia ena qai rairai vakasauri mai lomalagi e dua na ivakatakilakila “cecere, ka ra na raica vata na tamata kecega.

94 Ena uvuca na nona davui e dua tale na agilosi, ka kaya: Raica na “lotu ^bcecere koya, na “tinadra na veika vakasisila, io ko koya sa vakamatenitaki ira na veivanua kecega ena waini ni cudru ni nona “veidauci, sa vakararawataki ira na yalododonu ni Kalou, sa vakadavea na nodra dra—sai koya sa tiko ena vuqa na veivanua e vuravura, kei na veivanuani ni wasawasa—raica, sai koya na “sila ca ni vuravura; io sa vauci vata ena ivau eso; sa vakadreti matua sara na kena ivau ka sega na tamata e sereka rawa; o koya sa vakarau tu kina me ^fvakamai. Ia ena uvuca vakabalavu ka vakadomoilevu na nona davui ko koya na agilosi, me ra rogoa na veimatanitu kecega.

95 Raica ena qai “vakanomodi ko lomalagi me veimama ni auwa; ia ni sa oti ko ya ena qai cereki na ilati kei lomalagi, me vaka sa sereki na ^bivola balavu sa vivigi tu; io ena qai cereki na iubi ni “matana na Turaga;

96 Ia ko ira na yalosavasava ka ra sa bula tu e vuravura ena gauna

ko ya, era na vakabulabulataki ka “kau cake me veitata kaya.

97 Ia ko ira sa moce no ena nodra ibulubulu era na “tucake mai ni sa tadola na kedra ibulubulu; io era na kau cake tale ga me ra veitata kaya ena maliwa ni duru kei lomalagi—

98 Sai ira oqo na nei Karisito, ka ra sa kena “ivua taumada, ko ira era na lako sobu mai kei koya e liu, kei ira era sa tu e vuravura ena nodra ibulubulu, kei ira sa kau cake me ra veitata kaya, sa yaco na ka kece oqo mai na domo ni davui ka uvuca tiko na agilosi ni Kalou.

99 Ia ni sa oti oqo ena qai uvuca na ikarua ni davui e dua tale na agilosi; sa na qai yaco na nodra vueti o ira era sa nei Karisito ni sa lako mai ko koya; ko ira era a tiko ena “vale ni veivesu ko ya ka sa vakarautaki tu me baleti ira, me ra ciqoma kina na kosipeli, ka ^blewai me vakataki ira na tamata ena bula vakayago.

100 Kei na dua tale, ena uvu tale e dua na davui, na ikatolu ni davui; era na qai lako mai na “yalo ni tamata me ra lewai, io ko ira sa dodonu me ra ^bcudruvi;

101 Ia sai ira oqo na vo ni “mate;

93a Maci. 24:30;
Luke 21:25–27.

dv iVakatakilakila ni Veigauna.

94a dv Tevoro—Na lotu ni tevoro.

b 1 Nif. 13:4–9.

c iVakata. 17:5.

d iVakata. 14:8.

e Maci. 13:38.

f V&V 64:23–24;

101:23–25.

dv Vuravura—

Vakasavasavataki ni vuravura.

95a V&V 38:12.

b iVakata. 6:14.

c dv iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

96a 1 Cesa. 4:16–17.

97a V&V 29:13; 45:45–46; 133:56.

dv Tucake Tale.

98a 1 Kori. 15:23.

99a V&V 76:73; 138:8.

dv Vakabulai na Mate, Nodra.

b 1 Pita 4:6.

100a iVakata. 20:12–13;

Alama 11:41;

V&V 43:18; 76:85.

b dv Cudruvi.

101a iVakata. 20:5.

ka ra na sega ni vakabulai tale me yacova ni sa oti e dua na ^budolu na yabaki, ka segai tale ga me yacova na ivakataotioti kei vuravura.

102 Ka na qai uvuci tale e dua na davui, sai koya na ikava ni davui, ka vaka: Sai ira ga era na vo tiko me yacova na iotioti ni siga sa levu koya mai muri, io na ivakataotioti, sai ira era na ^adukadukali tiko ga.

103 Ia ena qai uvuci tale e dua na davui, sai koya na ikalima ni davui, oqori na ikalima ni agilosi ka solia na ^akosipeli tawavakaiyalayala—ni vuka voli ena maliwa kei lomalagi, ki na veimatanitu kecega, na veimataqali, na dui-vosavosa, kei ira na tamata;

104 Ia ena vakaoqo na rorogo ni nona davui, ka kaya vei ira kecega na tamata mai lomalagi kei vuravura, kei na ruku i vuravura—ni na rogoca na daliga ^avakayadua, ka ^btekiduru na duru vakayadua, ka vakatusa na yame kecega, ni ra sa rogoca na domo ni davui, ni sa kaya: Dou ^crerevaka na Kalou ka vakalagilagi koya sa tiko ena itikotiko vakaturaga me sega ni mudu ka sega ni mudu; raica sa yaco mai na auwa ni nona lewa.

105 A sa dua tale na agilosi sa uvuca na nona davui, na ikaono ni agilosi, ka kaya: Sa ^abale ko koya

sa vagunuvi ira na veimatanitu kecega ena waini ni cudru ni nona veidauci; raica sa bale, io sa bale!

106 A sa uvuca tale na nona davui e dua na agilosi, na ikavitu ni agilosi, ka kaya: Sa oti, sa oti! Sa ^avakamalumalumutaka ka ^bsikaraka taudua ga na ikeli ni waini na ^cLami ni Kalou, io na ikeli ni waini ni cudru waqawaqa ni Kalou Kaukauwa.

107 Ia era na qai vakaisalataki na agilosi ena lagilagi ni nona kaukauwa, era na vakasinaiti na ^ayalododonu ena nona ^blagilagi, ka ciqoma na nodra ^civotavota vakawa ka ra na ^dtautauvata ga kei koya.

108 Ena qai uvuca tale na nona davui na imatai ni agilosi me ra rogoca na tamata bula kecega, ka na ^avakatakila mai na veika sa kitaka vuni na tamata, kei na caka-caka e veivakurabuitaki ni Kalou ena ^bimatai ni dua na udolu na yabaki.

109 Ena qai uvuca na ikarua ni agilosi na nona davui, ka vakatakila mai na veika sa kitaka vuni na tamata, na nanuma lo kei na gagadre ni lomadra, kei na caka-caka e veivakurabuitaki ni Kalou ena ikarua ni dua na udolu na yabaki—

110 Ka na vaka tiko kina me

101 *b* DV Mileniumi.

102 *a* DV Duka, Dukadukali.

103 *a* iVakata. 14:6–7.

DV Vakalesui Mai ni Kosipeli.

104 *a* iVakata. 5:13.

b Ais. 45:23; Fili. 2:9–11.

c DV Rere—Rerevaka na

Kalou; Vakarokoroko.

105 *a* iVakata. 14:8;

V&V 1:16.

106 *a* 1 Kori. 15:25.

b Ais. 63:3–4;

iVakata. 19:15;

V&V 76:107; 133:50.

c DV Lami ni Kalou.

107 *a* DV Yalododonu.

b DV Lagilagi

Vakasilesitieli.

c DV Bula Vakacerecerei.

d V&V 76:95.

108 *a* Alama 37:25;

V&V 1:3.

b V&V 77:6–7.

yacova ni sa uvuca na nona davui na ikavitu ni agilosi; a sa tucake tu ena vuravura kei na wasawasa ka bubului ena yaca i koya sa tiko ena itikotiko vakaturaga, ni sa oti na "gauna; ia ena qai vesu ko ^bSetani na gata makawa ko ya, o koya sa vakatokai me tevoru, raica ena vesu tu me oti mada e dua na "udolu na yabaki.

111 Ia ena qai "sereki mada vakalekaleka me soqoni ira vata na nona mataivalu.

112 Ia ko "Maikeli, na ikavitu ni agilosi, na agilosi liu ena qai vakasoqoni ira vata na nona mataivalu, io ko ira na lewei lomalagi.

113 Ia ena vakasoqona vata na nona mataivalu ko koya na tevoru; io ko ira na lewei eli, ka ra na qai lako yani me veivala vata kei Maikeli kei na nona mataivalu.

114 Ena qai yaco na "ivalu ni Kalou cecere; ka ra na qai biu tani na tevoru kei na nona mataivalu ki na nodra tikina, me ra na sega tale ni rawai ira na yalododonu.

115 Raica ena vala ena vukudra ko Maikeli, ka vakamalumalumu-taki koya sa "segata me taura na itutu nei koya sa tiko ena itikotiko vakaturaga, io ko koya na Lami.

116 Oqo na nona lagilagi na

Kalou, kei ira era sa ^avakatabui; ia era na sega tale ni ^bmate.

117 O koya, au sa kaya kina vakaidina vei kemudou na "wekaqu, dou kaciva e dua na soqoni tabu me vaka au sa vakarota vei kemudou.

118 Ia me vaka ni sa sega ni taucoko sara na nomudou vakabauta, dou gumatua sara mo dou "veivakavulici vakataki kemudou ena vosa ni ^byalomatua; io, dou vakasaqara mai na "ivola vinaka na vosa ni yalomatua; dou vakasaqara na kila ka, io ena vuli kei na vakabauta.

119 Dou cokonaki kemudou; dou vakarautaka na veika sa yaga vei kemudou; dou tauyavutaka e dua na "vale; io me vale ni masumasu, me vale ni lolo, me vale ni vakabauta, me vale ni vuli, me vale ni lagilagi, me vale vakaivakarau, me vale ni Kalou;

120 Ia mo dou curu kina ena yaca ni Turaga; ka lesu tale ena yaca ni Turaga; ia na nomudou veikidavaki kece sara me vakayacori ena yaca ni Turaga, ka me laveti cake kina na ligamudou vei koya sa Cecere Sara.

121 Ia mo dou "muduka sara na veivosaki tawayaga, na

110a V&V 84:100.
b iVakata. 20:1-3;
1 Nif. 22:26;
V&V 101:28.
dv Tevoru.
c dv Mileniumi.
111a V&V 29:22;
43:30-31.
112a dv Maikeli.
114a iVakata. 16:14.
115a Ais. 14:12-17;

Mosese 4:1-4.
116a dv Bula Vakacerereci;
Vakatabui, Lawa ni
Vakatabu.
b iVakata. 21:4;
Alama 11:45; 12:18;
V&V 63:49.
dv Bula Tawamate
Rawa.
117a V&V 109:6.
118a V&V 88:76-80.

dv Vakavulica,
Qasenivuli,
Vakavuvuli.
b dv Yalomatua, Vuku.
c V&V 55:4;
109:7, 14.
119a V&V 95:3; 97:10-17;
109:2-9; 115:8.
dv Valetabu,
Vale ni Turaga.
121a V&V 43:34; 100:7.

^bveidredrevaki, kei na ‘garogaro ca ni lomamudou, io na nomudou ^aqaciqacia kei na vakasama sega na betena, kei na nomudou caka ca kecega.

122 Dou lesia e dua me nomudou qasenivuli, ia mo dou kakua ni vakamacala kecega ena dua vata na gauna; raica me dua ga e vosa ka ra vakarorogo na kena vo ki na nona ivakamacala, ia ni dou sa vosa oti kece, dou sa vuli ka veivakavulici kece tale ga, raica ena soli vakatautauvata na dodonu ki na tamata yadua.

123 Dou raica mo dou dau ^aveilomani vakataki kemudou; dou kakua sara ni ^bdaukocokoco; dou veivukei vakataki kemudou me vaka e gadrevi ena kosipeli.

124 Dou kakua ni ^adauvakawelewele; dou vakasavasavataki kemudou; dou kakua ni dau ^bveidusi vakataki kemudou; dou kakua ni daumoce sivia; dou moce vakayakavi mo dou bulabula kina; dou yadra vakamataka lailai, me makutu kina na yagomudou kei na nomudou vakasama.

125 Ia me kena ilutua dou vakaisulu ena ivau ni ^aloloma uasivi, me vaka sa nomudou itutuvi, io sai koya na ivau sa uasivi sara kei na ^bvakacegu.

126 Dou ^adaumasu tiko ga mo dou kakua ni malumalumu, me yacova ni’u sa ^blesu tale mai.

Raica, ka rogoca, au na lako kusarawa mai ka kauti kemudou vei au. Emeni

127 Kei na dua tale, na ivakarau ni mataveiliutaki ena nodra ^akoronivuli na parofita, sa tauyavutaki me ra vulica kina na veika kecega sa yaga vei ira, io ko ira na ^bvakaillesilesi kece ni lotu, se ena dua tale na kena vosa, ko ira era sa kacivi ki na dua na ilesilesi vakalotu, io mai vei ira na bete levu ka kauta sara vei ira na dikoni—

128 Raica ena vakaoqo na ivakarau ni mataveiliutaki ena koronivuli: Ena tucake tu ena vanua sa vakarautaki vua ko koya sa lesi me peresitedi, se qasenivuli.

129 O koya, ena liu taumada ki na vale ni Kalou, io ena tiko ena vanua me ra rogoca ka kila vinaka kina na nona vosa ko ira na ivavakoso, io ena domo vakarauta ga.

130 Ia ni sa curu yani ki na vale ni Kalou, ni sa dodonu me liu duadua kina ko koya—raica oqo sa itavi bibi sara, ni sa kilikili me ivakaraitaki vei ira na kena vo ko koya—

131 Me tekiduru ka ^acabori koya ena masu vua na Kalou, me ivakatakilakila se ivakananumi ni veiyalayalati tawavakaiyalayala.

132 Ia ni ra qai curu ko ira era muri yani vua, me qai tucake ko qasenivuli, ka laveta cake na ligana ki lomalagi, io me laveta

121 *b* V&V 59:15; 88:69.

c DV Vakayago.

d DV Qaciqacia.

123 *a* DV Loloma.

b DV Kocova.

124 *a* DV Wele,

Vakawelewele.

b V&V 64:7–10.

DV Vosa Vakacaca.

125 *a* DV Loloma Uasivi.

b DV Sautu, Vakacegu.

126 *a* DV Masu.

b V&V 1:12.

127 *a* DV Koronivuli na

Parofita, Nodra.

b DV iLesilesi,

Vakaillesilesi.

131 *a* DV Sokalou, Qarava.

cake vakadodonu ka kidavaka na wekana se ko ira na wekana ena veivosā oqo:

133 Ko sa wekaqu se dou sa wekaqu? Au sa kidavaki kemudou ena yaca ni Turaga ko Jisu Karisito, me ivakatakilakila se ivakananumi ni veiyalayalati tawavakaiyalayala, io na veiyalayalati au sa ciqomi “kemudou kina, raica au sa gadreva sara me tudei, sega ni yavalati, ka sega ni veiveisau, io me’u sa nomudou itokani ka ^bwekamudou ena loloma soli wale ni Kalou ka me kena ivau na loloma, io me’u muria na vunau kecega ni Kalou ka sega ni cala kina, ka vakavinavinaka tiko ga me sega ni mudu ka sega ni mudu. Emeni.

134 Ia ko koya sa kunei ni sega ni ganiti koya na veikidavaki oqo, me kakua ni tiko ena kemudou maliwa; raica dou kakua ni laiva me “vakadukadukalitaka na noqu vale ko koya.

135 Ia ko koya sa curu kina ka sa yalodina tiko vei au, se lewe dua se ra lewe vuqa na veiwekani, era na laveta cake na ligadra ki lomalagi ka kidavaka na peresitedi se qasenivuli, ena masu kei na veiyalayalati vata oqo, se ena nodra vaka-Emeni, ena ivakatakilakila vata oqo.

136 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me vakaoqo na

ivakarau ni nomudou veikidavaki vakataki kemudou ena vale ni Kalou, ena nodra koronivuli na parofita.

137 Ia dou sa vakaroti mo dou kitaka vakakina ena masumasu kei na vakavinavinaka, raica ena vakatakila vei kemudou na Yalo na veika kece mo dou kitaka ena vale ni Turaga, ena nodra koronivuli na parofita, io me yaco kina me vale ka itikotiko ni Yalo Tabu mo dou “vakatataki cake kina.

138 Ia mo dou kakua ni vakacuruma vei kemudou ena koronivuli oqo e dua, kevaka e sega ni savasava mai na nodra “dra na itabatamata oqo;

139 Ia sa rawa ni qai vakacurumi kevaka sa vakayacori vua na cakacaka vakalotu ni “veivuiyava, raica oqo ga na ka sa virikotori kina na cakacaka vakalotu ni veivuiyava.

140 Kei na dua tale, me vakayacora ga na cakacaka vakalotu ni veivuiyava ko koya na peresitedi, se ko koya na italatala qase vakatulewa ni lotu.

141 Ia me tekivutaki ena masu; ia ni sa oti na “kana madrai kei na gunu waini, me qai vauca na tolonga me vaka na kena ^bivalavala sa tukuni ena ivola i Joni wase tinikatolu, na nona ivakadinadina me baleti au. Emeni.

133a DV Veitokani.
b DV Ganei, Ganena;
Taciqu, Tuakaqu,
iTokani.

134a V&V 97:15–17;
110:7–8.
137a V&V 50:21–24.
138a V&V 88:74–75, 84–85.

139a DV Savata.
141a DV Sakaramede.
b Joni 13:4–17.

WASE 89

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kati-ladi, Oaio, ena 27 ni Feperueri, 1833. Me vaka ni ra dau vakatavako na turaga ena Lotu ena nodra gauna ni soqoni, sa mani vakasama-taka sara vakabibi na tikina oqo na Parofita; a mani taroga kina na Turaga ena vuku ni tikina oqo. A qai soli mai kina na ivakatakila oqo, ka vakatokai me Vosa ni Vuku.

1-9, *Sa vakatabui na vakayagataki ni waini, na gunu kaukauwa, tavako, kei na gunu katakata; 10-17, Sa soli tu na drau ni kau, na vuana, na lewe ni manumanu kei na sila me yaga vei ira na tamata kei na manumanu; 18-21, Na talairawarawa ki na lawa ni kosi-peli, ka okati kina na Vosa ni Vuku, e kauta mai na veivakalougatataki vakayago ka vakayalo talega.*

NA "VOSA NI VUKU, sa tukuni ki na matabose ni bete levu era a soqoni tiko mai Katiladi, kei na lotu, kei ira tale ga na yalododonu mai Saioni—

2 Me vakauti yani ena vakanuinui vinaka; io e sega ni ivakaro se veivakasaurarataki, ia na ivakatakila kei na vosa ni vuku, ka vakatakilai kina na ivakarau kei na "inaki ni Kalou me baleta na nodra bulabula vakayago na yalododonu kecega ena veisiga mai muri—

3 Sa soli me ivakavuvuli ka sala vata kei na kena "yalayala, sa virikotori me ganiti ira era malumalumu duadua vei ira na yalododonu, o ira era ^byalododonu

se rawa me ra vakatokai me ra yalododonu.

4 Raica, sa kaya vakaidina vakaoqo vei kemudou na Turaga: Ena vuku ni "ca kei na ilawaki sa tu rawa, se, ena qai basika e yalodra na tamata ^binaki ca ena veisiga mai muri, au sa "vakasalataki kemudou kina, ka vakasalataki kemudou tale, ena noqu solia yani vei kemudou na vosa ni vuku oqo ena ivakatakila—

5 Raica sa sega ni vinaka me gunuva tiko e dua na tamata vei kemudou na "waini kei na gunu kaukauwa, sa sega tale ga ni kilikili e matana na Tamamudou, ia sa rawa wale ga me gunuvi na waini ena nomudou soqoni vata mo dou cabora cake na nomudou sokalou ki vua.

6 Ia, raica oqo me "waini vou sa caka mai na vua ni vaini, io mo dou cakava ga koi kemudou.

7 Kei na dua tale, na "gunu kaukauwa sa sega ni yaga ki na kete, ia sa yaga ga me masi kina na yagomudou.

8 Kei na dua tale, na tavako sa

89 1a DV Vosa ni Vuku.

2a V&V 29:34.

DV iVakaro ni Kalou.

3a V&V 89:18-21.

b DV Yalododonu.

4a DV Vakaisini,

Veivakaisini, Lasu.

b DV Veisoqosoqo Vuni.

c DV Vakasalataki,

Vakasala.

5a Vuna. 10:9-11;

Ais. 5:11-12; 1 Kori. 6:10.

6a V&V 27:1-4.

7a Na Vosa. 20:1;

23:29-35.

sega ni yaga ki na “yago, e sega talega ki na kete, sa sega ni vlnaka vua na tamata, ia sa yaga me draunikau ni mavoa vei ira na bulumakau tauvimate, me vakayagataki vakamatau ka vakamaqosa.

9 Kei na dua tale, na gunu katakata e sega ni yaga ki na yago se ki na kete.

10 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa solia na Kalou na “drau ni kau kece me yaga vei ira na tamata—

11 Io na drau ni kau kecega ena kena gauna, kei na kau vuata ena kena gauna; raica me ra vakayagataki vakavuku ena yalo “vakavinavinaka.

12 Io, koi Au na Turaga; au sa lewa me ra vakayagataka na tamata na ^alewe ni ^bmanumanu yavaiva, kei na manumanu sa vuka e macawa, io me ra vakayagataka ena yalo vakavinavinaka; ka me ra kakua ni ^cvakasabusabutaka;

13 Ia sa ka ni marau vei au kevaka me qai vakayagataki ga ena gauna ni batabata, se ena vulaililiwa, se ena gauna ni dausiga.

14 Ia sa soli na veimataqali “sila kecega me yaga vei ira na tamata, kei ira na manumanu yavaiva, io me ititoko ni bula vei ira na tamata kei ira na manumanu kecega ni vanua, na manumanu vuka e macawa, na manumanu kila, kei na manumanu sa qasi voli e dela ni vanua;

15 Raica sa bulia na ka kecega oqo na Kalou me yaga vei ira na tamata, io ena gauna wale ga ni dausiga kei na viakana.

16 Ia na veimataqali sila kecega sa yaga me kedra kakana na tamata; a sa vakatale ga kina na vua ni vaini; io na ka kecega sa vua ena vunika, se vakalewena e loma ni qele se e dela ni qele—

17 Ia na witi me kedra na tamata, na sila me kedra na bulumakau kei na ose, kei na manumanu vuka e macawa kei na vuaka, kei na manumanu kecega ni vanua; ia na parile me kedra na manumanu susu kecega; ia sa rawa tale ga ni caka me wai ni gunu me vaka na sila tale eso.

18 Ia ko ira kecega na yalododonu sa nanuma me ra muria ka vakayacora na veika sa tukuni oqo, ka ra sa bula ka talairawarawa tiko ki na ivunau, ena ka ni ^abula ki na nodra ivicovico ka vakauto kina na suidra;

19 Ia era na “vakavukui ka ^bkila ka vakalevu, io era na kila na ka sa vuni tu;

20 Io era na “cici ka sega ni ceguoca, io era na lako tiko ka sega ni malumalumu mai.

21 Ia koi au na Turaga au sa “yalataka vei ira ni na lako ^bsiviti ira na agilosi dauveivakarusa, io me vaka a lako siviti ira na luvei Isireli ka sega ni vakamatei ira. Emeni.

8a 1 Kori. 3:16–17.
DV Yago.

10a OYA kau tei. iVakate.
1:29; V&V 59:17–20.

11a DV Vakavinavinaka.

12a iVakate. 9:3;

Vuna. 11:1–8.
b 1 Timo. 4:3–4;
V&V 49:18–21.

c V&V 59:20.

14a Tani. 1:6–20.

18a Na Vosa. 3:8.

19a DV Yalomatua, Vuku.

b DV Kila;
iVakadinadina.

20a Ais. 40:31.

21a V&V 84:80.

b L.Y 12:23, 29.

WASE 90

Na ivakatakila vei Josefa Simici na Parofita, ka a soli mai Katiladi e Oaio, ena 8 ni Maji, 1833. Na ivakatakila oqo e tomani tiko ga kina na ikabakaba ni kena tauyavu na Mataveiliutaki Taumada (raica na ikau ni wase 81); ena vuku ni ivakatakila oqo erau a tabaki kina na daunivakasala ka a vakatakilai mai kina ena 18 ni Maji, 1833.

1-5, *Sa soli vei Josefa Simici na idola ni matanitu, ka na qai dewa yani mai vua ki na Lotu; 6-7, Me rau na veiqa-ravi ena Mataveiliutaki Taumada ko Sidini Rikitoni kei Veretariki G. Viliame; 8-11, Me vunautaki yani na kosipeli vei ira na kawa i Isireli, ko ira na Matanitu Tani kei ira na Jiu, ka me ra rogoca ena nodra dui vosa; 12-18, Sa itavi nei Josefa Simici kei rau na nona daunivakasala me ratou lewa vakavinaka na cakacaka ni Lotu; 19-37, Sa tau na ivakaro ni Turaga ki vei ira eso me ra lako vakadodonu ka vei qaravi ena Nona matanitu.*

SA kaya vakaoqo na Turaga, e dina, e dina au sa kaya vei iko na luvequ, sa ^avosoti na nomu ivalavala ca me vaka na nomu kerekere, ni sa rogo cake mai ki daligaqu na nomu masu kei na nodra masu na wekamu.

2 O koya, ko sa kalougata kina mai na gauna oqo ka lako yani, ni ko sa taura na ^aidola ni matanitu sa soli vei iko; io na ^bmatanitu sa mai tauyavu ena kena iotioti ni gauna oqo.

3 Raica au sa kaya vakaidina vei

iko, ena sega ni kau tani mai vei iko na idola ni matanitu oqo, ni ko sa tiko e vuravura, ka sega talega ena vuravura sa bera mai;

4 Ia, ena qai dewa mai vei iko na ^aivakatakila ki vua e dua tale, io, vei ira ena lotu.

5 Ia ko ira kecega sa ciqoma na ivakatakila ni Kalou, me ra ^aqarauna na ivakarau era taura kina me ra kakua kina ni raica vakamamada ni ra na cudruvi kina, ka ra na tarabe ka bale sobu ni sa cabe mai na cava, ka liwa na cagi, ka tau na ^buca, ka tabaka na nodra vale.

6 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei rau ko Sidini Rikitoni kei Veretariki G. Viliame na wekamu, ni sa vosoti tale ga na nodra ivalavala ca, raica erau sa okati me rau tautauvata kei iko ena kena tauri tu na idola ni iotioti ni matanitu oqo;

7 Ka vakatalega kina ena nomu vei qaravi, na idola ni nodra ^akoronivuli na parofita, kau sa vakarota me tauyavutaki;

8 Me ra tuberi kina me uasivi cake na nodra qarava na nodra

90 1a DV Veivosoti.

2a V&V 65:2.

DV iDola ni Matabete.

b DV Matanitu

Vakalou se Matanitu

Vakalomalagi.

4a Cakacaka 7:38;

Roma 3:2;

Ipe. 5:12;

V&V 124:39, 126.

DV Parofisai.

5a V&V 1:14.

b Maci. 7:26-27.

7a DV Koronivuli na Parofita, Nodra.

itavi ena kena vakabulai ko Sai-
oni, kei ira na kawa i Isireli, kei ira
na Matanitu Tani, io ko ira kecega
sa vakabauta;

9 Ena nomu veiqaravi me ra na
ciqoma kina na vosa, ia ena nodra
veiqaravi me na qai tete yani kina
na vosa ki na iyalayala kei vura-
vura, io ena ^aliu vei ira na ^bMatanitu
Tani, ni oti koya, dou raica
ka rogoca, ena qai gole yani vei
ira na Jiu.

10 Ia ena qai yaco na siga ena
^avakaraitaki mai kina na ligana na
Turaga ena kaukauwa me ra vaka-
bauta kina na veimatani, ko ira
na veimatani tawa lotu, kei ira
na mataqali i ^bJosefa, na kosipeli
ni veivakabulai.

11 Ni na qai yaco ena siga ko ya,
era na ^arogoca kina na taucoko ni
kosipeli ko ira na tamata kecega
ena nodra vosa, kei na nodra ivo-
savosa, mai vei ira era sa ^btabaki
ki na ^ckaukauwa oqo, ena nona
veiqaravi na ^dDauveivakacegui,
ka soli vei ira me ra vakatakilai
Jisu Karisito kina.

12 Ia oqo, au sa kaya vakaidina
vei iko, au sa solia vei iko e dua na
ivakaro mo ia tiko ga ena cakacaka
ni ^akaulotu kei na mataveiliutaki.

13 Ia ni ko sa vakadewataka oti

na nodra ivola na parofita, mo qai
^aqarava na liutaki ni lotu kei na
^bkoronivuli;

14 Ia ena veigauna eso, me vaka
ena qai dau vakaraitaka tiko na
Dauveivakacegui, mo na qai
dau ciqoma na ^aivakatakila eso
me tevuki kina na veika ^bvuni ni
matanitu;

15 Ia mo lewa vakavinaka na ca-
kacaka ni lotu, mo ^avuli mo ^bkila
ka, ka yaco mo kila na vei ivola
vivanaka kecega, ka vakakina na
^civosavosa, na vosa, kei ira na
tamata.

16 Raica sa nomudou itavi ka no-
mudou ilesilesi ena vo ni nomu-
dou bula, mo dou dau vakatulewa
ena nomudou bose vata, ka lewa
vakavinaka na cakacaka ni lotu
kei na matanitu.

17 Dou kakua ni ^amadua se ta-
qaya; ia dou kakua tale ga ni dau-
yalolevu se ^bqaciqacia, ni na yaco
me itatacori ni yalomu.

18 Dou lewa vakavinaka na no-
mudou veivuvale; ia dou biuta
tani sara mai vei kemudou na
^avucesa kei na veika ^bdukadukali.

19 Oqo, au sa kaya vakaidina
vei iko, me vakarautaki kusa-
rawa na itikotiko ni vuvale nei
Veretariki G. Viliame na nomu

9a Maci. 19:30; Ica 13:10-12.	Vakalou, iLesilesi; Tabaki, Veitabaki.	93:53.
b 1 Nif. 13:42; V&V 107:33; 133:8.	c DV Matabete.	b V&V 107:99-100; 130:18-19.
10a V&V 43:23-27; 88:84, 87-92.	d DV Dauveivakacegui.	c DV Vosa.
b iVakate. 49:22-26; 1 Nif. 15:13-14.	12a DV Veiqaravi.	17a Roma 1:16; 2 Nif. 6:13.
11a DV Cakacaka ni Kaulotu.	13a V&V 107:91-92.	b V&V 88:121. DV Qaciqacia.
b DV Kaci, Kacivi	b DV Koronivuli na Parofita, Nodra.	18a V&V 58:26-29. DV Wele, Vakawelewele.
	14a DV iVakatakila.	b V&V 38:42.
	b DV Veika Vuni ni Kalou.	
	15a V&V 88:76-80, 118;	

daunivakasala ka nomu vunivola, ena kena gauna totolo e rawa.

20 Ia na qase ko “Josefa Simici Levu na noqu tamata, kei na nona vuvale, me ratou sa toka mada ga ena vanua eratou tiko kina oqo; ia me kakua mada ni volitaki me yacova ni sa vakarota na Turaga.

21 Ia ko “Sidini Rikitioni tale ga na noqu daunivakasala me tiko mada ga ena vanua sa tiko kina oqo, me yacova ni sa vakarota na Turaga.

22 Ia me vakasaqaqara vagumatua ko koya na bisopi me kunea e dua na “itini, ia sa kilikili me tamata ^bvutuniyau—io me tamata ni Kalou, ka tudei ena vakabauta—

23 Io me rawa kina ni sauma na dinau kece; raica me qarauni sara me kakua ni rogo ca na lololo ni Turaga e matadra na tamata.

24 Dou vakasaqaqara “vagumatua ka ^bdaumasu tiko ga ena vakabauta, ka na yaco me vinaka vei kemudou na veika ‘kece, kevaka dou sa lako vakadodonu ka muria na “veiyalayalati dou sa veiyalayalati kina vakataki kemudou.

25 Ia “me kakua ni rui sivia na iwiliwili ni tamata ena nomudou matavuvale, vakabibi vei Josefa Simici Levu, na noqu tamata, oqo sa baleti ira era sega ni lewe dina ni nomudou matavuvale;

26 Io me kakua ni soli na veika sa vakarautaki vei kemudou me

qaravi kina na noqu cakacaka, vei ira sa sega ni kilikili—

27 Ka me vakataotaki kina na nomudou qarava vakavinaka na cakacaka au sa vakaroti kemudou kina.

28 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, au sa lewa me soli na ilavo vei Viena Jekesa na noqu vada, me saumi kina na nona ilakolako, ka me lako cake ki na vanua ko Saioni;

29 Ia na vo ni ilavo me qai vakatabui vei au, ia ena qai saumi vua ena gauna au sa lewa.

30 Au sa kaya vakaidina vei iko, sa kilikili vei au me lako cake ko koya ki na vanua ko Saioni, ka ciqoma e dua na nona ivotavota vakawa mai na ligana na bisopi;

31 Me na tiko kina ena vakacegu kevaka sa yalodina tiko ga, ka me kakua ni vakawelewele ena nona veisiga mai na gauna oqori ka lako yani.

32 Ka raica, au sa kaya vakaidina vei iko, mo vola na ivakaro oqo, ka tukuna vei ira na wekamu mai Saioni, io mo kidavaki ira ena loloma, ka tukuna ni’u sa lesi iko mo “vakatulewa talega e Saioni ena gauna au sa lewa.

33 O koya, me ra kakua kina ni vakasosataki au tiko ena vuku ni ka oqo.

34 Raica, au sa kaya vei iko era sa tekivu veivutuni na wekamu mai

20a DV Simici, Josefa Levu.

21a DV Rikitioni, Sidini.

22a V&V 84:112–113.

b Jeko. 2:17–19.

24a DV Gumatua.

b DV Masu.

c Ese. 8:22;

Roma 8:28;

V&V 100:15;

122:7–8.

d DV Veiyalayalati.

25a OYA na dravudravua

ka a qarava tiko ko

Josefa Simici Levu.

32a V&V 107:91–92.

Saioni, ka ra sa reki vakalevu ena vukudra na agilosi.

35 Ia, e vuqa na ka au sega ni marau kina; kau sega soti tale ga ni marautaki rau ko ^aViliame E. Makilelini kei Sidini Kilipati na noqu tamata; raica sa vakatale ga kina vua na bisopi, io sa vuqa na ka me ra veivutunitaka ko ira na kena vo.

36 Ia koi Au na Turaga, au sa kaya vakaidina vei iko, au na veivala kei ^aSaioni, ka lewai ira na nona qaqa, io au na ^b‘cudruvi koya tiko me yacova ni sa vakamalumalumutaki koya ka sa ^c‘savasava e mataqu.

37 Raica ena sega ni yavalati mai na nona tikina. Koi Au na Turaga au sa tukuna na ka oqo. Emeni.

WASE 91

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi e Oaio, ena 9 ni Maji 1833. A oga voli na Parofita ena gauna oqo ena nona vakadewataka tiko na Veiyalayalati Makawa. Ia ni sa yacova na ivola makawa eso ka vakatokai na Apokirifa, sa taroga vua na Turaga, ka ciqoma kina na ivakaro oqo.

1–3, Sa dodonu vakavinaka na vakadewataki ni Apokirifa ia era leweni tu e levu na itukutuku sega ni dina ka vola ga na tamata; 4–6, Ena yaga vei ira era sa vakararamataki mai na Yalo.

SA kaya vakaidina vakaoqo vei kemudou na Turaga ena vuku ni ^aApokirifa—E vuqa na ka e volai tu kina era ka dina, ka dua na kena iwase levu era vakadewataki vakadodonu;

2 E vuqa na ka era volai tu kina e sega ni dina, o koya era qai vakuri ga ena liga ni tamata.

3 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ni sa sega ni yaga me vakadewataki na Apokirifa.

4 Ia, o koya sa wilika me na qai ^a‘kila ni na vakatakila na ka dina na Yalo;

5 Ia ko koya sa vakararamataki koya na ^aYalo, ena kila na kena yaga;

6 Ia ko koya sa sega ni vakararamataki mai na Yalo, ena sega ni yaga vua. A ka oqo sa sega kina ni yaga me vakadewataki. Emeni.

WASE 92

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi e Oaio, ena 15 ni Maji 1833. Na ivakatakila oqo e vakaroti kina o

35a V&V 66:1; 75:6–9.

36a DV Saioni.

b DV Vosataki,

Veivosataki.

c DV Savasava.

91 1a DV Apokirifa.

4a DV Kila.

5a DV Uqeti, Veivakauqeti; Yalo Tabu.

Veretariki G. Viliame ka sa qai lesi wale ga me daunivakasala vei Josefa Simici, ena nona itavi ena Kabani Cokovata (raica na ulutaga ni wase 78 kei na 82).

1–2, *Sa solia na Turaga e dua na ivakaro e baleta na curu ki na isoqosoqo cokovata.*

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, au sa solia ki na isoqosoqo “cokovata, sa tauyavutaki me vaka na ivakaro sa soli oti yani, e dua na ivakatakila kei na ivakaro me baleti Veretariki G. Viliame na noqu tamata, raica mo dou

vakacurumi koya me lewe ni isoqosoqo. Ia na ka au sa tukuna vua e dua, sa baleti kemudou kecega.

2 Ka’u na kaya tale vei iko Veretariki G. Viliame na noqu tamata, mo dua na lewe ni isoqosoqo bubulula; ia kevaka ko sa yalodina ena nomu muria tiko na ivakaro kecega sa tukuni e liu, ko na vakalougatataki me sega ni mudu. Emeni.

WASE 93

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi e Oaio, ena 6 ni Me 1833.

1–5, *Era na raica na Turaga ko ira kecega sa yalodina; 6–18, Sa vakadinadinataka ko Joni ni sa tubucake tikoga na Luve ni Kalou mai na iloloma soli wale ki na iloloma soli wale, me yacova ni sa rawata na taucoko ni lagilagi nei Tamana; 19–20, Era na rawata talega na taucoko ni Nona lagilagi ko ira na tamata yalodina ka ra tubu mai na iloloma soli wale ki na iloloma soli wale; 21–22, Era sa lewe ni nona Lotu na Ulumatua ko ira sa sucu vou ena vukui Karisito; 23–28, Sa rawata ko Karisito na taucoko ni ka dina, ka na vakakina na tamata ena talairawarawa; 29–32, Sa tiko vata na tamata kei na Kalou mai na ivakatekivu; 33–35, Sa tawamudu na*

veika e dau yaco, ia sa rawa ni vua-bale na marau ni tamata ena Tucake Tale; 36–37, Na lagilagi ni Kalou na vuku; 38–40, Era sa savasava na gonelalai ena mata ni Kalou ena vuku ni nona veivueti na Karisito; 41–53, Era sa vakaroti na qase ni lotu me ra vakavulici ira vinaka na lewe ni nodra matavuvuale.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga: Ena qai yaco, ni ko ira na yalo kecega era na ^abiuta laivi na nodra ivalavala ca ka lako mai vei au, ka ^bmasuta na yacaqu, ka ^ctalairawarawa ki na domoqu, ka muria na noqu ivakaro, ena ^draica na ^emataqu ka kila ni sai au;

92 1a V&V 82:11, 15–21.
DV iSoqosoqo
Cokovata.

93 1a DV Kilikili, Bula

Kilikili; Veivutuni.
b Joeli 2:32.
c DV Talairawarawa.
d L.Y 33:11;

V&V 38:7–8; 67:10–12;
88:68; 101:23; 130:3.
DV Dauveivakacegui.
e vjs 1 Joni 4:12 (Ai Kuri).

2 Ka ni sai Au na ^ararama dina sa vakararamataka na tamata kecega sa lako mai ki vuravura;

3 Ni^u sa ^atu vei Tamaqu, ka sa tu vei au ko Tamaqu; ia ko Tamaqu kei Au, keirau sa duabau—

4 Na Tamada ^abaleta ni a ^bsolia vei au na taucoko ni nona lagilagi, ia na Luvena baleta ni^u a tiko e vuravura ka cakava me noqu vale na ^cyago, ka tiko voli ena kedra maliwa na luve ni tamata.

5 Au a tiko e vuravura ka ciqoma na veika eso mai vei Tamaqu, ka sa vakaraitaki kina vakamatata na nona ^acakacaka.

6 Ka sa raica ka vola ko ^aJoni na itukutuku ni kena taucoko ni noqu ^blagilagi, ena qai vakataki-lai malua yani na taucoko ni nona itukutuku ko ^cJoni.

7 A sa vola vakaqo ko koya, ka kaya: Au sa raica na nona lagilagi, ni sa bera ni buli ko vuravura;

8 Ia, ena ivakatekivu sa bula ko koya na ^aVosa, ni sai koya ga na Vosa, io ko koya na italai sa kauta mai na veivakabulai—

9 Na ^ararama kei na ^bDauveivueti kei vuravura; io na Yalo ni ka dina, ko koya sa lako mai ki

vuravura, baleta ni a bulia na vuravura, ia sa tu vua na bula ni tamata kei na rarama ni tamata.

10 A sa ^abulia na vuravura kecega ko koya; io sa buli ira tale ga na tamata; raica sa bulia na ka kecega ko koya, io era sa buli ena vukuna, ka sa buli ira ko koya.

11 Ia koi au ko Joni, au sa vakadinadinataka ni^u a raica na nona lagilagi ni sa vaka na lagilagi ni Le Duabau ga nei Tamana; a sa sinai ena loloma soli wale kei na dina; io na Yalo ni ka dina, sa lako sobu mai ka mai bula vakayago, ka tiko vata kei keda.

12 Ia koi au ko Joni, au a raica ni sa sega ni rawata na kena ^ataucoko ena imatai ga ni gauna, ia sa rawata mai na ^biloloma soli wale ki na iloloma soli wale.

13 Ia sa sega ni rawata ga na kena taucoko ena imatai ni gauna, ia sa tubucake tikoga mai na ^ailoloma soli wale ki na iloloma soli wale, me yacova ni sa rawata ena kena taucoko;

14 Sai koya oqo sa vakatokai kina me ^aLuve ni Kalou, baleta ni a sega ni rawata na kena taucoko ena imatai ga ni gauna.

15 Ia koi au ko ^aJoni, au sa

2a Joni 1:4-9;
V&V 14:9; 84:45-47;
88:6-7.

DV Rarama,
Rarama i Karisito.

3a Joni 10:25-38;
17:20-23;
V&V 50:43-45.

4a Mosa. 15:1-7.
b DV Jisu Karisito—Nona Dodonu.

c Luke 1:26-35; 2:4-14;
3 Nif. 1:12-14;

Ica 3:14-16.

5a Joni 5:36; 10:25;
14:10-12.

6a Joni 1:34.
b DV Jisu Karisito—Na lagilagi i Jisu Karisito.

c Joni 20:30-31.

7a Joni 1:1-3, 14; 17:5;
V&V 76:39.

8a DV Jiova;
Jisu Karisito.

9a DV Rarama,
Rarama i Karisito.

b DV Dauveivueti.

10a Ipe. 1:1-3;
V&V 76:24;
Mosese 1:31-33.

12a Fili. 2:6-11.
b Joni 1:16-17.

13a Luke 2:52.

14a Luke 1:31-35;
V&V 6:21.

DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na
Luvena.

15a Joni 1:29-34.

vakadinadinataka, ka raica ni sa tadola ko lomalagi, ka lako sobu mai na ^bYalo Tabu me vaka na ^cruve ka mai dabe vua, a sa rogo mai lomalagi e dua na domo ka vaka: Oqo na ^dLuvequ Lomani.

16 Ia koi au ko Joni, au sa vakadinadinataka ni sa rawata na taucoko ni lagilagi nei Tamana;

17 A sa soli vua na ^akaukauwa ^bkecega mai lomalagi kei vura-vura, ka sa tiko vua na lagilagi nei ^cTamana, ni sa tiko vata kei koya.

18 Ka na qai yaco, kevaka ko sa yalodina tiko ko na rawata na taucoko ni lagilagi ni itukutuku nei Joni.

19 Au sa tukuna vei kemudou na veika oqo mo dou kila kina na ivakarau mo dou ^aqaravi koya kina, ka kilai koya dou sa qarava, mo dou lako yani kina vei Tamaqu ena yacaqu, ka rawata na nona veivakataucokotaki ena kena gauna.

20 Ia kevaka dou sa muria na noqu ^aivakaro dou na ^bveivakataucokotaki, ka ^cvakalagilagi ena vukuqu me vaka ni' u sa vakalagilagi ena vukui Tamaqu; o koya, au sa kaya vei kemudou, dou na

rawata kina mai na ^diloloma soli wale ki na iloloma soli wale.

21 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, Au a tiko vata kei Tamaqu mai na ^aivakatekivu, ka ni sai au na ^bUlumatua;

22 Ia ko ira kecega sa sucu vou ena vukuqu era na ^avakaiivota-vota ena ^blagilagi vata oqo, ka ra sa lewe ni nona lotu na Ulumatua.

23 Raica dou a bula ^avata tale ga kei na Tamada mai na ivakatekivu; sai koya na Yalo, io na Yalo ni ka dina;

24 Ia na ^adina sai koya na kena kilai na ^bveika ena kedra ituvaki ena gauna oqo, kei na kedra ituvaki ena veigauna sa oti, kei na kedra ituvaki ena veigauna e se bera mai;

25 Ia na ka ga e ^alevu cake se lailai sobu mai na kena oqo sa yaloi koya na daucaka ca ko ya ko koya na dau ^blasulasu mai na ivakatekivu.

26 Na Yalo ni ka ^adina sa mai vua na Kalou. Sai Au na Yalo ni ka dina, ka sa vakadinadinataki au ko Joni, ka vaka: Sa rawata ko Koya na taucoko ni ka dina, io, na ka dina taucoko ga;

15b DV Yalo Tabu.

c DV Ruve,
iVakatakilakila ni.

d Maci. 3:16–17.

17a DV Jisu Karisito—Nona Dodonu; Kaukauwa.

b Maci. 28:18;
Joni 17:2; 1 Pita 3:22.

c DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou—Kalou na Tamana.

19a Joni 4:21–26; 17:3;
Cakacaka 17:22–25.
DV Sokalou, Qarava.

20a V&V 50:28.

b Joni 1:16;
V&V 84:36–39.

c Joni 17:4–5, 22.
DV Tamata—Na tamata, nona rawa ni yaco me vaka na Tamada Vakalomalagi.
d DV Loloma Soli Wale.

21a Joni 1:1–2;
1 Pita 1:19–20;
Mosese 4:2.

b DV Ulumatua.
22a 1 Pita 5:1;

V&V 133:57.

b DV Lagilagi
Vakasilesitiei.

23a DV Tamata—Na tamata, na luvena vakayalo na Tamada Vakalomalagi.

24a DV Dina.

b DV Kila.

25a V&V 20:35.

b Joni 8:44;
2 Nif. 2:18;
Mosese 4:4.

26a Joni 14:6.

27 Ia sa sega na tamata sa rawata na kena "taucoko vakavo kevaka sa muria na nona ivunau.

28 Ko koya sa "muria na nona ivakaro sa rawata na ka dina kei na ^brarama, me yacova ni sa vakalagilagi ena ka dina ka ^ckila na ka kecega.

29 Ena "ivakatekivu erau sa tiko vata talega na tamata kei na Kalou. Ia na ^bvuku se na rarama ni ka dina, a sega ni qai tauyavutaki ga se buli, e sega ni rawa vakaidina me vakakina.

30 Na dina taucoko era sa tu vakataki ira ga ena vanua sa biuti ira kina na Kalou, me ^alewai koya ga, sa vakakina na vuku kece sara; kevaka e sega ena sega na bula.

31 Raica, sai koya oqo na "galala ni digidigi ni tamata, ka sai koya talega oqo na cudruvi ni tamata; baleta ni veika kece sara mai na ivakatekivu sa vakaraitaki oti ^bvakamatata vei ira, ia era a sega ni ciqoma na rarama.

32 Ia na tamata kecega a sega ni ciqoma na yalona na "rarama ena cudruvi.

33 Ni "yalo na tamata. Ia sa tawamudu na vei ^bvu ni ka, ia na yalo kei na vei vu ni ka erau semati ka sega ni rawa ni rau veitawasei, erau na rawata na marau sa vuabale;

34 Ia ni rau sa "veitawasei, sa na sega ni rawata na ^bmarau sa vuabale na tamata.

35 Raica sa vale ni Kalou na vei "vu ni ka; io, sa vale ni Kalou na tamata, io sa nona ^bvaletabu; ia na valetabu sa vakadukadukalitaki, ena vakarusa na Kalou.

36 Raica sa "lagilagi ni Kalou na ^bvuku, se, ena dua tale na kena itukutukuni, na ^crarama kei na dina.

37 Na rarama kei na dina sa biuta laivi na "tevoro.

38 Sa "savasava na yalo ni tamata kecega mai na ivakatekivu; ia ni sa ^bvueta na tamata na Kalou mai na nona ^clutu tani, sa yaco tale kina na tamata, me vaka na kena itu-vaki ena nona se gonelailai, me ^asavasava ena mata ni Kalou.

39 A sa lako mai na ca ka "kovea tani na rarama kei na dina mai vei

27a dv Vinaka Sara.

28a dv Talairawarawa.

b V&V 50:24; 84:45.
dv Rarama, Rarama i Karisito.

c Joni 17:3; V&V 88:49, 67.

29a Epa. 3:18.

dv Bula Taumada;
Tamata.

b dv Vuku, Veika Vuku.

30a 2 Nif. 2:13-27.

31a dv Galala ni Digidigi.

b iVaka. 30:11-14;
V&V 84:23-24.

32a dv Dina; Rarama,
Rarama i Karisito.

33a V&V 77:2;

Epa. 5:7-8.

dv Tamata—Na tamata, na luvena vakayalo na Tamada Vakalomalagi.

b V&V 131:7-8; 138:17.

dv Tucake Tale.

34a 2 Nif. 9:8-10.

b dv Reki.

35a V&V 130:22.

b 1 Kori. 3:16-17.

36a dv Jisu Karisito—Na lagilagi i Jisu Karisito; Lagilagi.

b V&V 130:18-19;
Epa. 3:19.

dv Vuku, Veika Vuku.

c V&V 88:6-13.

37a Mosese 1:12-16.

dv Tevoro.

38a dv Tawacala.

b Mosa. 27:24-26;
Mosese 5:9; Y ni V 1:3.

dv Vueta, Vueti,
Dauveivueti.

c dv Lutu nei Atama
kei Ivi.

d Moro. 8:8, 12, 22;
V&V 29:46-47.

dv Vakabulai—Nodra vakabulai na gonelalai.

39a Maci. 13:18-19;
2 Kori. 4:3-4;

Alama 12:9-11.

ira na luve ni tamata, ena vuku ni talaidredre kei na nodra ^bivakarau na nodra qase.

40 Ia au sa vakaroti kemudou mo dou vakavulici ira na “luvemudou ena rarama kei na dina.

41 Ia au sa kaya vakaidina vei iko Veretariki G. Viliame na noqu tamata, ni ko sa ia tiko ga ena ivavala ca oqo;

42 Ko sa sega ni “vakavulici ira na luve ena rarama kei na dina, me vaka na ivakaro; ka sa rawai iko kina na tevoru, sai koya oqori na vu ni nomu vakararawataki.

43 Ia oqo au sa solia vei iko e dua na ivakaro—kevaka ko vina-kata mo sereki mo “vakavulici ira vinaka na lewe ni nomu matavuvale, ni vuqa na ka e sega tiko ni dodonu ena nomu vuvale.

44 Au sa kaya vakaidina vei Sidini Rikitoni na noqu tamata, ni sega ni muria tiko na ivakaro ena so na ka me baleti ira na luvena; o koya, sa dodonu me vakavulici ira mada e liu na lewe ni nona vale.

45 Au sa kaya vakaidina vei Josefa Simici Lailai, na noqu tamata, se ena dua tale na kena itukutukuni, au na vakatokai kemudou mo dou “wekaqu ni dou sa wekaqu, ni na tiko na nomudou ivotavota vakawa vata kei au—

46 Au sa vakatokai kemudou mo dou noqu “tamata ena vukudra na kai vuravura, ia dou sa nodra tamata na kai vuravura ena vukuqu—

47 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei Josefa Simici Lailai, na noqu tamata—Ko sa sega ni muria na ivakaro, ka sa dodonu kina mo “vunauci ena mata ni Turaga;

48 Sa dodonu me ra “veivutuni na nomu matavuvale ka biuta laivi eso na ka, ka me ra vakarorogo vakavinaka ki na nomu vosa, ia kevaka e sega era na kaliraki tani ena nodra itutu.

49 Raica na ka au sa vakarota vua e dua sa baleta na tamata ke- cega; dou “daumasu tiko ga me kakua ni rawai kemudou na tevoru, ka kaliraki kemudou tani mai na nomudou itutu.

50 Na noqu tamata talega ko Ni- ueli K. Witini, e dua na bisopi ni noqu lotu, sa dodonu me vunauci, ka vakavulici ira na lewe ni nona vuvale, ka raica me ra dau gugumatua ka cakacaka vakaukauwa mai vale, ka dau masu tikoga, ia kevaka e sega era na kaliraki tani mai na nodra “itutu.

51 Oqo, au sa kaya vei kemudou, na wekaqu, me lako kusarawa ena nona ilakolako ko Sidini Rikitoni na noqu tamata, io me vunautaka na yabaki “vinaka ni Turaga, kei

39b Isi. 20:18–19;
Alama 3:8.

DV iVakavuvuli.

40a DV Matavuvale—No-
dra itavi na itubutubu.

42a 1 Samu. 3:11–13;
V&V 68:25–31.

43a 1 Timo. 3:4–5.

45a V&V 84:63;
88:62.

46a Vuna. 25:55;
1 Nif. 21:3–8.

DV Qarava, Veiqaravi.

47a V&V 95:1–2.

DV Vosataki,
Veivosataki.

48a DV Matavuvale—

Nodra itavi na gone.

49a 3 Nif. 18:15–21.

50a V&V 64:40.

51a Luke 4:19.

na kosipeli ni veivakabulai, ni'u na solia ki vua na ka me tukuna; kevaka dou sa duavata ena nomudou masu ni vakabauta.

52 Ka me rau ia kusarawa tale ga ko Josefa Simici Lailai, kei Veretariki G. Viliame na noqu tamata, ia au na vakaukauwataki rau tale ga ena nomudou masu ni vakabauta; ia kevaka dou sa muria tiko ga na noqu vosa ena sega na ka mo dou madua kina

ena vuravura oqo, se ena vura-vura sa bera mai.

53 Ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou, niu gadreva mo dou ia kusarawa ka "vakadewataka na noqu ivolanikalou, ka mo dou ^bvulica na itukutuku makawa, na ka e baleta na veivanua, kei na veimatani, na lawa ni Kalou kei na tamata, io mo dou kila na veika kecega oqo me vakabulai kina ko Saioni. Emeni.

WASE 94

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kati-ladi e Oaio, ena 2 ni Okosita, 1833. Eratou sa lesi ko Airame Simici, Rinoli Kauni kei Jereti Kata me ratou Komiti ni Taravale ena Lotu.

1–9, *Na ivakaro e solia na Turaga me baleta na tara ni vale ni nodratou cakacaka na Mataveiliutaki; 10–12, Me na tara e dua na vale ni tabaivola; 13–17, Sa soli na ivotavota vakawa e so.*

KEI na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou na "wekaqu, au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro, mo dou sa tekivuna e dua na cakacaka ni kena vakotori ka vakarautaki na itekitekivu ka yavu ni koro ni ^biteki kei Saioni, ena vanua oqo ko Katiladi, me tekivu mai na noqu vale.

2 Ka raica, me caka me vaka na kena "ivalavala au sa solia vei kemudou.

3 Me vakatabui me noqu na imatai ni iwasewase ni qele ena ceva

me na tara kina e dua na vale me nodratou na mataveiliutaki, me baleta na nodratou cakacaka na mataveiliutaki, me ciqomi kina na ivakatakila; kei na nodratou cakacaka ni veiqaravi vakalotu na "mataveiliutaki, ena veika me baleta na lotu kei na matanitu.

4 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, me tara na vale oqo me onosagavulu kalima na fiti na kena balavu, ka limasagavulu kalima na fiti na rabana e loma.

5 Ia me dua na itaba vale, e cake ka dua e ra, me vaka na kena ivakarau ka na vakatakilai vei kemudou.

6 Ia me vakatabui me nona na Turaga me tekivu mai na kena yavu, io me vakayacori me vaka

53a DV iVakadewa nei Josefa Simici (VJS).
b V&V 88:76–80, 118;

DV Kila.
94 1a V&V 93:45.
b DV iTeki.

2a V&V 52:14–15.
3a V&V 107:9, 22.

na ivakarau ni matabete ena kena ivalavala ka na vakatakilai vei kemudou.

7 Ia me vakatabui vakatabakidua vua na Turaga me baleta na nodra-tou cakacaka na mataveiliutaki.

8 Ia dou kakua ni laiva me curu kina e dua na ka sa “dukadukali; ka ni na tiko kina na noqu ^blagi-lagi, ka ni na tiko talega kina na noqu iserau.

9 Ia kevaka sa curu kina e dua na ka “dukadukali, sa na yali kina na noqu lagilagi; ka na sega ni curu yani kina na noqu iserau.

10 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, na ikarua ni iwasesewase ni qele ena ceva me vakatabui tale ga vei au me tara kina e dua na vale me baleta na kena “tabaki na ^bivakadewa ni noqu ivolanikalou, kei na veika kecega au na vakaroti kemudou kina.

11 Ia me onosagavulu kaono na fiti na kena balavu, ka limasagavulu kalima na fiti na rabana e loma; ia me rua na itaba vale, me dua e cake ka dua e ra.

12 Ia me vakatabui vakatabakidua na vale oqo me nona na Turaga me tekivu mai na kena yavu, me baleta na cakacaka ni tabai-vola, na veika kecega au na vakaroti kemudou kina, me savasava, ka sega ni vakawaleni me vaka na ivalavala ni veika kecega ena soli yani vei kemudou.

13 Ia na ikatolu ni iwasesewase ni qele, me soli vei Airame Simici na noqu tamata me nona ivotavota vakawa.

14 Ia na imatai kei na ikarua ni iwasesewase ni qele ena vualiku, me soli vei rau ko Rinoli Kauni kei Jereti Kata na noqu tamata me nodrau ivotavota vakawa—

15 Me ratou vakayacora na cakacaka au sa lesia vei iratou, me ratou lewa na tara ni noqu vale me vaka ka’u na vakatakila vei kemudou koi au na Turaga na Kalou.

16 Raica me kakua mada ni tara na vale ruarua oqo me yacova ni’u sa vakarota vei kemudou.

17 Ia oqo sa tei yala mada eke na noqu vosa vei kemudou. Emeni.

WASE 95

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kaitiladi e Oaio, ena 1 ni June, 1833. Na ivakatakila oqo e tomani kina na veidusimaki vakalou me tara e dua na vale ni sokalou kei na veidusimaki, na vale ni Turaga (raica na wase 88:119–136).

1–6, Era sa cudruvi na Yalododonu ni ra sa sega ni tara rawa na vale ni

Turaga; 7–10, Sa gadreva na Turaga me taurivaki na Nona vale me ra

8a Luke 19:45–46;
V&V 109:16–20.
b 1 Tui 8:10–11.

DV Lagilagi.
9a V&V 97:15–17.
10a V&V 104:58–59.

b DV iVakadewa nei
Josefa Simici (VJS).

vakalougatataki kina ena kaukauwa mai lomalagi ko ira na Nona tamata; 11-17, Me vakatabui na vale me vale ni sokalou ka nodra koronivuli na iapositolo.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga vei kemudou Au sa lomana, ko ira yadua au sa lomana, au sa "vunauca me ^bvosoti kina na nodra ivalavala ca, ni'u sa vakarau-taka vata kei na veivunauci oqo e dua na sala me ra "sereki kina ena veika kecega mai na ^dveitemaki, ka ni'u sa lomani kemudou—

2 O koya sa dodonu mo dou vunauci ka cudruvi e mataqu;

3 Raica dou sa ivalavala ca vei au ena dua na ivalavala ca bibi, ni dou sa sega ni nanuma na ivakaro cecere ena veika kecega, kau sa solia vei kemudou me baleta na kena tara na noqu "vale;

4 Me baleta na vakavakarau au sa nakita meu vakarautaki ira kina na noqu iapositolo, me ra la'ki "samaka na noqu were ni vaini ena iotioti ni gauna, io au na qai vakayacora na noqu cakacaka ^bveivakurabuitaki ka "sovaraka na Yaloqu vei ira na tamata kecega—

5 Ia raica, au sa kaya vakaidina

vei kemudou, era sa lewevuqa vei kemudou era sa tabaki, o ira au sa kaciva, ia e vica wale ga vei ira sa "digitaki.

6 Ia ko ira sa sega ni digitaki, era sa ivalavala ca ena dua na ivalavala ca bibi, o koya era sa lako voli kina ena "butobuto ena sigalevu tutu.

7 A ka oqo au sa vakarota kina mo dou kaciva e dua na nomudou "soqoni tabu, me rawa ni qai rogo yani kina ki na daligana na Turaga ni ^bSaboca na nomudou masumasu kei na nomudou "lolo, io sai koya sa "bulia na imatai ni siga, io na ivakatekivu kei na ivakataotioti.

8 Io, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa solia vei kemudou e dua na ivakaro mo dou tara e dua na vale, io na vale au sa bulia me ra "vakaivotavota kina ena kaukauwa mai lomalagi ko ira au sa digitaka;

9 Ni sai koya oqo na nona "yalayala na Tamada vei kemudou; o koya au sa vakaroti kemudou mo dou tei wawa mada me vakataki ira na noqu iapositolo mai Jerusalem.

10 Ia, era sa ivalavala ca ena dua

95 1a iVaka. 11:1-8;
Na Vosa. 13:18;
Ipe. 12:5-11; Ila. 15:3;
V&V 101:4-5; 105:6.
Dv Vosataki,
Veivosataki.
b Dv Veivosoti.
c 1 Kori. 10:13.
d Dv Vakatotvolei,
Veivakatovolei.
3a Ake. 1:7-11;
V&V 88:119.
Dv Valetabu, Vale ni

Turaga.
4a Jeko. 5:61-75;
V&V 24:19; 33:3-4.
Dv Were-ni-Vaini ni
Turaga.
b Ais. 28:21;
V&V 101:95.
c Na Vosa. 1:23;
Joeli 2:28; V&V 19:38.
Dv iSolisoli Eso ni
Yalo; Yalo Tabu.
5a Maci. 20:16;
V&V 105:35-37;

121:34-40.
Dv Veidigidigi.
6a Dv Butobuto
Vakayalo.
7a V&V 88:70, 74-82,
117-120.
b Dv Jiova.
c Dv Lolo.
d Dv Buli, iBulibuli.
8a V&V 38:32; 39:15;
43:16; 110:9-10.
Dv Edaumeni.
9a Luke 24:49.

na ivalavala ca bibi na noqu tamata; ka sa tubu na “veiqati ena nodra ^bkoronivuli na parofita; oqori sa rui vakararawataki au sa kaya na nomudou Turaga; o koya au sa vakatalai ira yani kina, me ra vunauci.

11 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ni sa lomaqu mo dou tara e dua na vale. Ia kevaka dou sa muria na noqu ivakaro dou na vakaukawataki mo dou tara rawa.

12 Ia kevaka dou sa sega ni “muria na noqu ivakaro, sa na sega ni tiko vei kemudou na ^bloloma nei Tamada, io dou na lako voli ena butobuto.

13 Sai koya oqo na yalomatua, ka loma ni Turaga—me tara e dua na vale, ia ena sega ni vaka na kena itarata e kila ko vuravura, niu sa sega ni solia vei kemudou mo dou bula ena ivalavala vakavuravura;

14 O koya, me tara kina ena kena ivalavala au na vakaraitaka

vei iratou e tolu vei kemudou, o koya mo dou na lesia ka tabaka ki na kaukauwa oqo.

15 Ia me vakaoqo na kena levu; me limasagavulu kalima na fiti na rabana, ka onosagavulu kalima na fiti na kena balavu na lomana.

16 Ia me vakatabui vei au na taba vale e ra me vakacabori kina na nomudou sakaramede, kei na nomudou vunau, na nomudou lolo, na nomudou masumasu, kei na nomudou “cabora cake na nomudou gagadre savasava dua-dua vei au, sa kaya na nomudou Turaga.

17 Ia na itaba vale e cake me vakatabui vei au me nodra koronivuli na noqu iapositolo, sa kaya na Luvena ko “Amani; se, ena dua tale na kena ivosavosataki, na Alifa; se ena dua tale na kena ivosavosataki, na Omeka; io ko Jisu Karisito na nomudou ^bTuraga. Emeni.

WASE 96

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, ka vakaraitaki kina na ivakarau ni koro levu se na iteki ko Saioni mai Katiladi e Oaio, ena 4 ni June, 1833, a soli me ivakaraitaki vei ira na Yalododonu e Katiladi. A yaco ena gauna ni nodra koniferedi na bete levu, ka a ulutaga bibi ni veivosaki na vakayagataki ni qele ka yacana na iteitei na French, ka taukena na lotu volekati Katiladi. Era a sega ni duavata rawa ena koniferedi se ko cei me taura, ka ra mani taroga vua na Turaga.

1, Me vakabulabulataki na iteki kei Saioni mai Katiladi; 2–5, Me wasea na bisopi na nodra ivotavota vakawa

na Yalododonu; 6–9, Me curu me lewe ni soqosoqo cokovata ko Joni Jonesoni.

10a DV Veileti.
b DV Koronivuli na Parofita, Nodra.

12a Joni 15:10.
b 1 Joni 2:10, 15.
16a V&V 59:9–14.

17a V&V 78:20.
b DV Turaga.

RAICA, au sa kaya vei kemudou, oqo ga na yalomatua, mo dou kila kina na ka mo dou kitaka ena ka oqo; io sa kilikili kei au me vakabulabulataki na "iteki oqo kau sa tauyavutaka me vakataudeitaki kina ko Saioni.

2 Ia me lewa ko Niuei K. Witini na noqu tamata, na cakacakataki ni vanua dou sa veivosakitaka tiko, io na vanua au sa lewa me tara kina na noqu vale tabu.

3 Kei na dua tale, me wasewasei ki na veiwasewase eso ena yalomatua, me yaga vei ira era segata me dua na nodra ivotavota vakawa, ia me lewai mai ena nomudou bouse.

4 O koya mo dou ia sara ka vakayacora na ka oqo, kei na iwasewase oya me na yaga ki na noqu "isoqosoqo, ni sa kena inaki me vakatetei yani kina na noqu vosa vei ira na luve ni tamata.

5 Ia raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa noqu inaki levu duadua ga me vakatetei yani na noqu vosa vei ira na luve ni tamata, io me ra vakamalumalumu-taka na yalodra na luve ni tamata

mo ni vinaka kina. Io ena yaco dina. Emeni.

6 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa noqu lewa yalomatua ka sa dodonu tale ga vei au me vakadonui ko Joni Jonesoni na noqu tamata, o koya ka'u sa rogoca na nona masu, io au sa yalataka tale ga vua na bula tawamudu, kevaka sa muria tiko na noqu vunau mai na gauna oqo ka lako yani—

7 Ni sa kawa i "Josefa ko koya ka sa vakaivotavota talega ena veivakalougatataki kei na yalayala caka vei ira na nona qase—

8 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa kilikili sara vei au me curu ko koya ki na isoqosoqo, io me veivuke tale ga ena kena vakatetei yani na noqu vosa vei ira na luve ni tamata.

9 Ia mo dou lesi koya ki na veivakalougatataki oqo, raica me segata vagumatua sara ko koya me sauma taucoko na dinau ni vale dou sa veivosakitaka tiko, me na vakaitikotiko kina ko koya. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 97

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi e Oaio, ena 2 ni Okosita 1833. Sa golevi vakabibi ena ivakatakila oqo na veika e baleti ira na Yalododonu e Saioni, ena yasayasa vaka-Jekesoni mai Misuri, me isau ni nona vakatataro na Parofita vua na Turaga me baleta na itukutuku. Era sa vosa vakacacataki sara

96 1a Ais. 33:20; 54:2.
DV iTeki.
4a V&V 78:3-4.

DV iSoqosoqo
Cokovata.
7a DV Josefa, Luvei

Jekope.

na lewe ni Lotu mai Misuri ena gauna oqo, ia ena 23 ni Julai 1833, era sa vakasaurarataki kina me ra sainitaka na veiyalayalati me ra na vagalala tani mai na yasayasa vaka-Jekesoni.

1-2, Era sa vakalougatataki e vuqa na Yalododonu e Saioni (na yasayasa vaka-Jekesoni, Misuri) ena vuku ni nodra yalodina; 3-5, Sa vakacaucautaki ko Pali P. Pereta ena vuku ni nona cakacaka ena koronivuli mai Saioni; 6-9, Sa vakadonui ira sa taqomaka na nodra veiyalayalati, na Turaga; 10-17, Me tara mai Saioni e dua na vale me ra raica kina na Kalou ko ira sa savasava na lomadra; 18-21, O Saioni sai ira ka sa savasava na lomadra; 22-28, Ena calati Saioni na veitotogitaki ni Turaga kevaka sa yalodina tiko.

RAICA au sa kaya vakaidina vei kemudou na wekaqu, au sa vosa vei kemudou ena domoqu, io na domona na Yaloqu, meu vakaraitaka kina vei kemudou na lomaqu ena vukudra na wekamudou ena vanua ko "Saioni, e vuqa vei ira era sa yalomalalumumu ka segata vagumatua sara me ra vuku ka kila na ka dina.

2 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, era sa kalougata ko ira oqori, ni ra na rawata vakaidina; ia koi Au na Turaga, au sa yaloloma sara vei ira sa "yalomalua, kei ira kecega ka'u sa vinakata, io me'u dodonu kina ni'u sa kacivi ira me ra lewai.

3 Raica au na vosa mada vei

kemudou, ena vuku ni "koronivuli mai Saioni, koi Au na Turaga, au sa marau sara ni sa tiko na koronivuli mai Saioni, io au sa marau tale ga ena vukui ^bPali P. Pereta na noqu tamata, kei na nona yalodina tiko ga vei au.

4 Ia kevaka sa yalodina tiko ga vei au, ena liutaka tiko ga na koronivuli ena vanua ko Saioni, me yacova ni'u sa solia tale vua eso na ivakaro.

5 Kau na vakalougatataki koya ena veivakalougatataki e vuqa, ena nona vakatavulica taucoko tiko na ivolanikalou, kei na veika vuni me ra kila ko ira era vuli kei ira ena lotu mai Saioni.

6 Kei ira talega na vo ni lewe ni koronivuli, koi Au na Turaga, au sa lewa meu vakaraitaka na loloma cecere; ia era sa tiko eso sa dodonu me ra "vunauci, ka vakatakilai mai na nodra cakacaka.

7 Raica sa no na "matau ena vunika; ia na kau kecega sa sega ni vuataka na ^bvua vinaka, ena tamusuki sobu ka biu ki na bukawaqa. Au sa tukuna na veika oqo koi Au na Turaga.

8 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ko ira kecega era kila ni sa dau "dina na ^blomadra, raramusumusumu ka bibivoro na yalodra, ka

97 1a DV Saioni.

2a Maci. 5:5;
Mosa. 3:19.

3a DV Koronivuli na
Parofita, Nodra.

b DV Pereta, Pali Paka.

6a DV Vosataki,
Veivosataki.

7a Maci. 3:10.

b Luke 6:43-45;

Alama 5:36, 52;

3 Nif. 14:15-20.

8a DV Dina.

b DV Yalo

Raramusumusumu.

sa ‘lomasoli me ra muria na nodra veiyalayalati ena nodra ^dso-libula—io, na solibula kecega au sa veivakaroti kina koi Au na Turaga—au na ^evakadonui ira.

9 Ia koi Au na Turaga, au na vakavuna me ra vua me vaka na kau sa vuavuai vinaka, sa tei ena qele bulabula, ena bati ni uciwai savasava, ka sa vuataka e vuqa na vua vinaka.

10 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, niu sa lewa me tara e dua na noqu ^avale ena vanua ko Saioni, me vaka na kena ^bivalavala au sa solia vei kemudou.

11 Io, me tara kusarawa sara ena nodra ikatini na noqu tamata.

12 Raica, oqo na ^aikatini kei na madrali, au gadreva mai ligadra koi Au na Turaga, me tara kina e dua na noqu ^bvale me vakabulai Saioni—

13 Me nodra vale ni ^avakavinavinaka na yalododonu kece sara, ka me vanua talega era na dusimaki kina ko ira kece sara era kaci ki na cakacaka ni veiqaravi, ena nodra ilesilesi kei na nodra itutu kece sara;

14 Io me ra tuberi kina me ra ^akila vinaka sara na nodra itavi, io ena vakasama, ena ivakavuvuli, kei na ivunau, ena veika kece ni ^bmatanitu ni Kalou e vuravura, sa

soli oti vei kemudou na ^aidola ni matanitu oqori.

15 Ia kevaka era sa tara e dua na noqu vale ena yaca ni Turaga ko ira na noqu tamata, ka ra sega ni vakatara me curu kina e dua na ka ^atawasavasava, me kakua kina ni vakadukadukalitaki, ena tiko kina na noqu ^blagilagi;

16 Io, ena tiko kina na noqu ^aiserarau, ni’u na curu yani kina, ia ko ira sa ^bsavasava na lomadra era sa curu kina, era na raica na Kalou.

17 Ia kevaka sa vakadukadukalitaki, au na sega ni curu yani kina, ka na sega ni tiko kina na noqu lagilagi; ni’u na sega ni curu ki na valetabu tawasavasava.

18 Ia oqo, raica, kevaka sa vakayacora ko Saioni na veika oqo, ena ^asautu kina, ena rabailevu ka yaco me lagilagi, me cecere sara, ka vakarerevaki.

19 Ka ra na dokai koya na ^aveimatani e vuravura, ka kaya: Sa koro vakaidina ni noda Kalou ko ^bSaioni, ka na sega vakaidina ni rawai ko Saioni, ka sega tale ga ni vakayavalati rawa mai na nona tikina, ni sa tiko kina na Kalou, ka sa tiko tale ga kina na liga ni Turaga;

20 Io sa bubuluitaka ena nona kaukauwa, ni na nona ivakabula ka nona ^avale cecere.

8c V&V 64:34.

d DV iSoro.

e V&V 52:15; 132:50.

10a V&V 57:3; 88:119; 124:51.

b V&V 115:14–16.

12a DV iKatini.

b DV Valetabu,

Vale ni Turaga.

13a DV Vakavinavinaka.

14a DV Kila.

b DV Matanitu

Vakalou se Matanitu

Vakalomalagi.

c DV iDola ni Matabete.

15a V&V 94:9; 109:20–21.

b Ake. 2:7;

V&V 84:5.

16a V&V 110:1–10.

b Maci. 5:8;

V&V 67:10–13; 88:68.

DV Savasava.

18a V&V 90:24; 100:15.

19a Ais. 60:14;

Saka. 2:10–12;

V&V 45:66–70; 49:10.

b DV Jerusalemi Vou.

20a 2 Samu. 22:3.

21 Ia sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, me reki ko Saioni, raica oqo ko “Saioni—KO IRA SA SAVA-SAVA NA LOMADRA; ia, me reki ko Saioni, ni ra sa tagi na tamata dau caka ca.

22 Ia raica, ka rogoca, ena yaco kusarawa mai na “veisausaumi vei ira era sa sega ni vakalou, me vaka na covulaca; ia ko cei ena dro bula rawa mai kina?

23 Na “ikuita ni Turaga ena tau tiko ena siga kei na bogi, ka na vakararawataki ira na tamata kecega na kena irogorogo; io, ena ia tiko ga me yacova ni sa lako mai na Turaga;

24 Ia na nona cudru ni lewa donu na Turaga sa tau me baleta na nodra itovo vakasisila kei na nodra caka ca.

25 Ia ena “bula ko Saioni kevaka sa segata me muria na veika kecega au sa vakarota vua.

26 Ia kevaka sa sega ni segata me muria na veika kecega au sa vakarota vua, au na “talevi koya ena veika rarawa, na mate ca, kei na mate ^bdauveitauvi, ena ise-leiwau ni ‘veisausaumi, kei na ‘yameyame ni bukawaqa dau veivakarusai, me vaka na nodra ivalavala.

27 Ia, me tukuni tale mada vakadua e daligana me kila ni’u sa vakadonuya na nona vakacacabo, koi Au na Turaga, raica kevaka sa sega ni ivalavala ca tale, ena “sega ni yaco vua e dua vei ira na veika oqori;

28 Kau na “vakalougatataki koya ena veivakalougatataki, ka vakalevutaka ki vua ena veivakalougatataki e vuqa, ka vakakina ena nona itabatamata me sega ni mudu ka sega ni mudu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou. Emeni.

WASE 98

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Kaitiladi e Oaio, ena 6 ni Okosita 1833. A yaco mai na ivakatakila oqo ena vuku ni nodra sa vakacacani tiko na Yalododonu e Misuri. Na nodra sa tawana yani vakalevu na lewe ni Lotu na vanua o Misuri sa vakaleqai ira eso na tawavanua, sa vakavuna nodra nuiqawaqawa na kedra iwiliwili na Yalododonu, na veivakaugeti vakapolitiki kei na bula vakailavo, kei na duidui ni itovo kei na lotu. Ena Julai ni 1833 era a vakarusa kina e dua na ilawalawa dauvakacaca e dua na iyauqaqa taukeni ni Lotu, boro kuluta qai vakavutinimanumanutaki

21a Mosese 7:18.
dv Saioni;
Savasava.

22a dv Veisausaumi.

23a Ais. 28:14–19;
V&V 45:31.

25a 2 Nif. 6:13–18;
V&V 63:34;
JS—M 1:20.

26a V&V 84:54–59.

b Luke 21:10–13.
c Mala. 4:1–3;

3 Nif. 21:20–21.

d Joeli 1:15–20.

27a Isi. 18:27.

28a dv Vakalougata-
taka, Kalougata,
Veivakalougatataki.

e rua na lewe ni Lotu, ka ra vakarota me ra biuta na Yasayasa vaka-Jekesoni na Yalododonu. E dina ni sa rairai rogo beka yani na itukutuku ni leqa mai Misuri vua na Parofita ki Katiladi (e ciwa na drau na maile na kena yawa), sa rawa wale ga ni la'ki kila na kena bibi dina ena gauna oqo, mai na veika e vakatakilai vua.

1-3, *Era na vinaka cake na Yalododonu ena vuku ni veika rarawa era sota kaya; 4-8, Me ra muria na Yalododonu na lawa ni vanua; 9-10, Me ra digitaki me ra vakaillesesi na tamata yalodina, vuku ka vinaka ena matanitu; 11-15, Era na rawata na bula tawamudu ko ira era sa solia na nodra bula ena cakacaka ni Turaga; 16-18, Mo dou cata sara na ivalu ka vunautaka na veisaututaki; 19-22, Era sa vunauci na Yalododonu mai Katiladi ka vakaroti me ra veivutuni; 23-32, Sa vakatakila na Turaga na Nona lawa ka lewai kina na veivakacacani kei na veivakararawataki ka vakayacori vei ira na Nona tamata; 33-38, Sa qai dodonu ga me yaco na ivalu kevaka sa vakarota na Turaga; 39-48, Me ra vosoti ira na nodra meca ko ira na Yalododonu, ia ko ira oqori, kevaka era sa veivutuni ena sega ni tau vei ira na cudru ni Turaga.*

Au sa kaya vakaidina vei kemudou na wekaqu, dou kakua ni "rere, dou yalo vakacegu ga; io, dou reki tiko ga, ka ^bvakavinavinakataka na ka kecega.

2 Dou "waraka na Turaga ena yalo vosota, ni sa rogo yani na nomudou masu vua na Turaga ni Saboca, ka sa volai ena ivau kei

na ivakadinadina oqo—ka sa buluitaka ka lewa na Turaga me vakayacori.

3 O koya sa solia kina vei kemudou na yalayala oqo, kei na kena veiyalayalati sega ni veisau rawa ni ra na vakayacori taucoko; kei na veika kece dou sa "vakararawataki kina era na vakaduavatataki mo dou vinaka kina, ka me vakalagilagi kina na yacaqu, sa kaya na Turaga.

4 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou me baleta na lawa ni vanua, au sa lewa me ra muria na noqu tamata na veika kecega au sa vakarota vei ira.

5 Raica na "lawa ni vanua sa muria na kena ^byavu ni vakavulewa, ka tokona na ivakavuvuli oya ni bula galala ena kena taqomaki na dodonu kei na galala, e nodra na tamata kecega, ka dodonu e mataqu.

6 O koya, au sa vakadonui kemudou kina, koi Au na Turaga, kei ira na wekamudou ena noqu lotu, ena nomudou muria na lawa vakadonui ni vanua;

7 Ia me vaka na lawa ni tamata, na veika kecega e levu cake se lailai sobu mai na kena oqo, sa mai vua na tevoru.

98 1a V&V 68:6.
b DV Vakavinavinaka.
2a Same 27:14;
Ais. 30:18-19;
V&V 133:45.

3a V&V 122:7.
DV Rarawa.
5a 1 Pita 2:13-14;
V&V 58:21;
134:5.

b V&V 101:77-80;
109:54.
DV Galala;
Yavu ni Vakavulewa.

8 Koi Au na Turaga na Kalou au sa vagalalataki kemudou, o koya dou sa ^agalala vakaidina kina; ka sa vagalalataki kemudou talega na lawa.

9 Ia ni ra sa vakatulewa ko ira na dau ^acaka ca, era sa tagi na tamata.

10 O koya sa kilikili kina me ra vakasaqarai vagumatua na tamata ^adina kei na tamata vuku, ka mo dou segata mo dou tokoni ira tikoga na tamata vinaka kei na tamata vuku; kevaka e sega na veika kecega sa lailai sobu mai na kena oqo sa mai vua na tevoru.

11 Kau sa solia kina vei kemudou e dua na ivakaro, mo dou biuta tani sara na ka ca kecega ka kukuva matua na veika vinaka kecega, mo dou bula kina ena ^avosa kecega sa lako mai na gusu ni Kalou.

12 Ni na ^asolia ko koya vei ira era sa yalodina, na vunau ena vunau, kei na ivakavuvuli ena ivakavuvuli ka'u na ^bvakatovolei kemudou ka vakadinadinataki kemudou ena ka oqo.

13 Ia ko koya sa ^asolia na nona bula ena noqu cakacaka, ena vuku ni yacaqu, ena kunea tale, io na bula tawamudu.

14 O koya, mo dou kakua kina ni ^arerevaki ira na nomudou meca,

raica au sa lewa oti e lomaqu, sa kaya na Turaga, ni'u na ^bvakatovolei kemudou ena ka kecega, se dou na dei tikoga ena noqu vei-yalayalati me yacova na ^cmate, io me kunei kina ni dou sa kilikili, sa kaya na Turaga.

15 Ni kevaka dou sa sega ni dei tiko ena noqu vei-yalayalati, dou sa sega ni kilikili kei au.

16 O koya mo dou ^acata sara kina na ^bivalu ka vunautaka na ^cveisaututaki, ka segata vagumatua sara mo dou ^avagolea na lomadra na gone vei ira na nodra qase, kei na lomadra na qase vei ira na gone;

17 Kei na dua tale, na lomadra na ^aJiu vei ira na parofita, kei na lomadra na parofita vei ira na Jiu; de'u na lako mai ka mokuti vuravura taucoko ena dua na cudru, ka na vakarusai kina na tamata kecega.

18 Me kakua ni rarawa na lomamudou; raica sa ^avuqa na tikina ena vale nei Tamaqu, kau sa vakarautaka e dua na tikina me nomudou; io mo dou tiko tale ga ena vanua keirau sa tiko kina kei Tamaqu.

19 Raica, koi Au na Turaga, au sa rarawataki ira e vuqa na lewe ni lotu mai Katiladi;

20 Ni ra sa sega ni biuta tani sara

8a Joni 8:32;
2 Kori. 3:17.
dv Galala;
Galala ni Digidigi.

9a Na Vosa. 29:2.

10a dv Dina.

11a iVaka. 8:3; Maci. 4:4;
V&V 84:43–44.

12a Ais. 28:10;
V&V 42:61.

b Epa. 3:25–26.

13a Luke 9:24;
V&V 101:35–38;
103:27–28.
dv Solibula ena
Vakabauta.

14a Nie. 4:14;
V&V 122:9.

b V&V 124:55.
c iVakata. 2:10;

V&V 136:31, 39.

16a Alama 48:14.
dv Dautataro.

b dv iValu.

c dv Sautu, Vakacegu.

d Mala. 4:5–6;
V&V 2:1–2.

17a dv Jiu.

18a Joni 14:2;
V&V 59:2; 76:111; 81:6.

na nodra ivalavala ca, kei na nodra caka cala, na dokadoka ni lomadra, na nodra kocokoco, kei na nodra veika vakasisila kecega, ka muria na vosa ni vuku kei na bula tawamudu ka'u sa solia vei ira.

21 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, koi Au na Turaga, au na "cudruvi ira ka vakayacora vei ira na ka kecega au lewa, kevaka era sa sega ni veivutuni ka muria na ivakaro kecega au sa tukuna vei ira.

22 Ka'u sa kaya tale ga vei kemudou, kevaka dou sa "muria na ka kecega au sa vakarota vei kemudou, koi Au na Turaga, au na vagolea tani mai vei kemudou na noqu cudru waqawaqa kei na noqu cudru dodonu, ka na sega tale ga ni rawai kemudou na ^bmatamata kei eli.

23 Oqo, au na vosa mada vei kemudou me baleta na nomudou matavuvale—kevaka era na "yaviti kemudou se na nomudou matavuvale, na tamata, ena imatai ni gauna, ka dou qai vosota ka sega ni vosa vakacacataki ira, ka sega talega ni sauma lesu, raica dou na rawata vakaidina na kena isau;

24 Ia kevaka dou sa sega ni vosota rawa, sa na okati me kemudou "itotogi, ka sa ganiti kemudou.

25 Kei na dua tale, kevaka era sa yaviti kemudou tale na nomudou meca ena ikarua ni gauna, ka dou

qai sega ni vosa vakacacataki ira, ka vosota ga, sa na yadrau na kena isau vei kemudou.

26 Kei na dua tale, kevaka era sa yaviti kemudou ena ikatolu ni gauna, ka dou "vosota ga, ena vakaruataki vakava na kena isau vei kemudou;

27 Raica ena beitaki vei ira na nomudou meca na cala tolutolu oqo, kevaka era sa sega ni veivutuni, io ena sega sara ni bokoci.

28 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka ena drotaka rawa na noqu veisaisaumi na meca oqori, ka na sega ni kau mai kina ki na noqu iserau me lewai, mo dou qai raica mo dou "vunauci koya ena yacaqu, me kakua tale ni tarai kemudou, me kua talega ko ira na nomudou matavuvale, io ko ira sara mada ga na luvedra na luvemudou me yacova na ikatolu kei na ikava ni itabatamata.

29 Ia kevaka ena qai lako mai vei iko se vei ira na luvemu, se vei ira na luvedra na luvemu me yacova na ikatolu kei na ikava ni tabatamata, au sa na solia na nomudou meca ki na ligamudou;

30 Ia kevaka dou na vosoti koya tale, dou na rawata vakaidina na isau ni nomudou ivalavala dodonu; ka vakakina ko ira na luvemudou kei ira na luvedra na luvemudou me yacova na ikatolu kei na ikava ni itabatamata.

31 Ia sa tu ga e ligamudou na

21a Mosa. 23:21;
Ila. 12:3.

DV Vosataki,
Veivosataki.

22a DV Talairawarawa.

b Maci. 16:17–18;
V&V 33:12–13.

23a Luke 6:29;

Alama 43:46–47.

DV Veivakacacani.

24a Maci. 7:1–2.

26a DV Yalo Vosota.

28a DV Vakasalataki,

Vakasala.

nomudou meca; ia kevaka dou sa sauma vei ira me vaka na nodra ivalavala, dou sa sega ni cala kina; raica kevaka sa via vakaleqa na nomudou bula ka segata me vakamatei kemudou, sa rawa mo dou sauma lesu vua ka dou na dodonu kina.

32 Raica, oqo na lawa au a solia vei Nifai na noqu tamata, kei ira na nomudou “qase, io vei Josefa, kei Jekope, kei Aisake, kei Eparama kei ira kece na noqu parofita kei na iapositolo ena gauna e liu.

33 Kei na dua tale, oqo na “lawa au a solia vei ira na noqu tamata ena gauna e liu, raica me ra kakua ni la’ki valuta e dua na matanitu, mataqali, duivosavosa kei na tamata, ia vakavo ga kevaka au sa vakarota vei ira koi au na Turaga.

34 Ia kevaka e dua na matanitu, ivosavosa, se tamata sa mai vakacibi ivalu vei ira me ra vakarewataka taumada na drotini ni “veisaututaki ki na tamata, matanitu, se ivosavosa ko ya;

35 Ia kevaka sa sega ni ciqomi na via veisaututaki, ka sega talega na kena ikarua kei na kena ikatolu, sa dodonu me ra kauta na ivakadinadina oqori ki na mata ni Turaga;

36 Au na qai solia vei ira koi Au na Turaga e dua na ivakaro, ka vakadonui ira me ra lako yani ka valuta na matanitu, ivosavosa se na tamata ko ya.

37 Ia koi Au na Turaga au na “vala ena nodra ivalu, na nodra

ivalu na luvedra kei na nodra na makubudra, io me yacova ni ra sa sauma vakavinaka vei ira na nodra meca, me yacova na ikatolu kei na ikava ni tabatamata.

38 Raica, oqo sa kena ivakairaitaki vei ira na tamata kecega, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, io mo dou dodonu kina e mataqu.

39 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka sa oti na nona mai valuta kemudou na nomudou meca ena imatai ni gauna, ka sa veivutuni ka lako mai ka vakamasuti kemudou mo dou vosoti koya, mo dou vosoti koya sara ka kakua tale ni beitaka tiko—

40 Io me vaka tale ga kina ena ikarua kei na ikatolu ni gauna; ia ena veigauna kecega sa veivutunitaka kina na nomudou meca na nona cala sa caka cala kina vei kemudou, mo dou “vosoti koya, io me yacova ni vakavitusagavulu na vitu.

41 Ia kevaka sa sega ni veivutunitaka na imatai ni nona caka cala vei kemudou, mo dou vosoti koya ga.

42 Ia kevaka sa sega ni veivutunitaka na ikarua ni nona caka cala vei kemudou, mo dou vosoti koya ga.

43 Ia kevaka sa sega ni veivutunitaka na ikatolu ni nona caka cala vei kemudou, mo dou vosoti koya tiko ga.

32a V&V 27:10.
33a iVaka. 20:10;
Alama 48:14–16.

34a V&V 105:38–41.
37a Josu. 23:10;
Ais. 49:25.

40a Maci. 18:21–22;
V&V 64:9–11.
DV Veivosoti.

44 Ia kevaka sa sega ni veivutunitaka na ikava ni nona caka cala vei kemudou, dou kakua ni vosoti koya, raica sa nomudou ivakadinadina oqori ena mata ni Turaga; io ena sega sara ni bokoci me yacova ni sa veivutuni ka vakavataka na isau ni nona caka cala vei kemudou.

45 Ia kevaka sa kitaka vakakina, mo dou vosoti koya sara ena lomamudou taucoko; ia kevaka sa sega ni kitaka vakakina, au na “sauma lesu vakayadrau vua na nomudou meca, koi Au na Turaga;

46 Io vei ira tale ga na luvena, kei na makubuna me yacova na “ikaitolu kei na ikava ni tabatamata, vei ira sa cati au.

47 Ia kevaka era sa veivutuni na luvena, se ko ira na makubuna ka “saumaki tale vua na Turaga na nodra Kalou, ena lomadra taucoko, na nodra igu taucoko, na nodra vakasama kecega kei na nodra kaukauwa taucoko, io me sauma lesu vakava na nodra caka cala kecega, se na nodra caka cala na tamadra, se na nodra caka cala na tukadra, mo dou qai kakua ni cudruvi ira;

48 Raica sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, ena sega ni “saumi vei ira na nodra caka cala, io era na sega tale ga ni beitaki kina ena mata ni Turaga ena vuku ni nodra caka cala. Emeni.

WASE 99

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita me baleti Joni Modoki, ena 29 ni Okosita 1832, e Airame, Oaio. Sa sivia na dua na yabaki na nona vunautaka voli o Joni Modoki na kosipeli ena gauna vata era tiko kina kei na veimatavuvale eso mai Oaio na luvena—sa mai sega tu na tinadra ena nona sa mate na watina, o Julia Kelepi, ena Epereli 1831.

1–8, *Sa lesi ko Joni Modoki me vunautaka na kosipeli, ia ko ira sa vakabauti koya era sa vakabauta na Turaga, era na rawata na loloma cecere.*

RAICA, sa kaya vakaoqo na Turaga vei Joni Modoki na noqu tamata—Ko sa kacivi mo lako ki na veivanua mai na tokalau, ena nodra veivale yadua, mai na dua na koro ki na dua tale, ka vakakina mai na

dua na koro levu ki na dua tale, mo vunautaka na noqu kosipeli tawavakaiyalayala vei ira na lewena, ena loma ni “veivakacacani kei na caka ca.

2 Ia ko ira sa “ciqomi iko era sa ciqomi au; ka na soli vei iko na kaukauwa mo vunautaka kina na noqu vosa ena ^bveivakauqeti ni noqu Yalo Tabu.

3 Ia ko ira sa ciqomi iko me “vaka

45a Moma. 8:20.

46a iVaka. 5:9–10.

47a Mosa. 7:33;

Moma. 9:6.

48a Isi. 18:19–23.

99 1a DV Veivakacacani.

2a Maci. 10:40.

b 1 Kori. 2:4–5.

3a Maci. 18:1–6.

na gone lailai, sa vakabauta na noqu ^bmatanitu; raica era sa kalougata ni ra na rawata na ^cloloma cecere.

4 Ia ko koya sa sega ni ciqomi iko, ena “sega ni ciqomi koya ko Tamaqu kei ira sa nona; ia ni ko sa lako, mo la’ki savata vuni na ^byavamu ena nomu sala me ra beitaki kina.

5 Ia raica, ka rogoca, au na ^alako kusarawa mai me ia na ^bveilewai, io me’u vunauci ira ena nodra ivallavala kecega sa sega ni vakalou era sa kitaka vei au, io au na lako mai me vaka sa volai ena ivola.

6 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei iko, sa sega ni kilikili mo lako me yacova ni sa vakarautaki tu na veika me baleti ira na luvemu, io me ra vakau yani ki vua na bisopi mai Saioni.

7 Ia ni sa oti e vica na yabaki, kevaka ko qai kerea vei au, sa rawa mo lako tale ga ki na vanua yalatakiki ko ya ka la’ki taura kina na nomu ivotavota vakawa;

8 Ia kevaka e sega mo na vuna utaka tiko ga yani na noqu kospipeli me ^ayacova ni ko sa mate. Emeni.

WASE 100

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita kei Sidini Rikitoni, mai Perisibaqi, Niu Ioka, ena 12 ni Okotova 1833. Erau sa biuta tu vakadede na nodrau veivale na lewe rua oqo, ka rau sa nannumi ira vakalevu.

1–4, *Me rau vunautaka yani na kospipeli ko Josefa kei Sidini me ra vakabulai kina na yalo; 5–8, Ena vakatakilai vei rau na ka me rau tukuna ena kena auwa; 9–12, Sa na gusu ni vosa vei rau ko Sidini, ia ko Josefa me dauvakatakila ka na laulau sara na nona ivakadinadina; 13–17, Ena vakatubura cake na Turaga e dua na matatamata savasava, ka ra na vakabulai ko ira sa talairawarawa.*

RAICA sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga vei kemudrau “Sidini

kei ^bJosefa na wekaqu, era sa bula vinaka tiko na nomudrau matavuvale; io era sa tiko ena qeteqete ni ligaqu, ka’u na vakayacora vei ira na veika sa dodonu vei au; raica sa tu vei au na kaukauwa kecega.

2 O koya mo drau muri au, ka rogoca na noqu ivakasala vei kemudrau.

3 Raica, ka rogoca, era sa lewe vuqa sara na noqu tamata ena vanua oqo, kei na veiyasana vakavolivolita; ia ena dolavi e dua

3^b DV Matanitu
Vakalou se Matanitu
Vakalomalagi.
c DV Loloma Cecere.
4^a Joni 12:44–50.

b V&V 75:19–22.
5^a V&V 1:11–14.
b Juta 1:14–15.
DV Jisu Karisito—
Turaganilewa.

8^a Maci. 19:29.
100 1^a DV Rikitoni, Sidini.
b DV Simici, Josefa
Lailai.

na katuba sa yaga vakalevu ena vanua oqo kei na veiyasana vakavolivolita kei na veivanua ki na tokalau oqo.

4 Ia, koi Au na Turaga, au sa lewa mo drau lako mai ki na vanua oqo; raica sa kilikili kei au mo drau lako mai ki ke me ra ^avakabulai kina na yalodra.

5 O koya, au sa kaya kina vakaidina vei kemudrau, drau tabalaka cake na domomudrau vei ira na tamata oqo; drau ^atukuna yani na ka au sa vakatakila ki lomamudrau, ia drau na sega ni vakamaduataki e matadra na tamata;

6 Raica ena ^asoli vei kemudrau ena auwa ko ya, io ena gauna sara ga ko ya, na veika mo drau tukuna.

7 Ia au sa solia vei kemudrau e dua na ivakaro, mo drau tukuna na veika kecega drau na ^atukuna ena yacaqu, ena yalo e dina, ena ^byalomalua, ena veika kecega.

8 Kau na solia kina na yalalyalo oqo, ni kevaka drau na vakayacora vakakina, ena cakacaka yaco na ^aYalo Tabu me vakadinadinataka na veika kece drau sa vosataka.

9 Ka sa kilikili kina vei au, mo sa na ^agusu ni vosa vei ira na tamata oqo, ko iko Sidini na noqu tamata; io, au na tabaki iko ki na ilesilesi

oqo, mo tukuna na vosa i Josefa na noqu tamata.

10 Ia au na vakaukauwataki koya ka na laulau sara na nona ^aivakadinadina.

11 Kau na vakaukauwataki iko tale ga me ^alaulau sara na nomu vunautaka na ivolanikalou kecega, mo nona gusu ni vosa kina, ka me na nomu ^bdauvakatakila ko koya, mo na kila kina na veika kece e baleta na noqu matanitu e vuravura.

12 O koya, mo drau tomana na nomudrau ilakolako, ka me reki tiko na lomamudrau; ia raica ka rogoca, au na tiko vata kei kemudrau me yacova na ivakataotioti.

13 Ia oqo au na tukuna vei kemudrau na ka e baleti ^aSaioni. Raica ena ^bvueti vakaidina ko Saioni, e dina ga ni sa cudruvi vakalekaleka ko koya.

14 Ia koi rau na nomudrau itokani, ka noqu tamata ko ^aOsoni Aidi kei Joni Qulu, erau sa tiko tale ga ena qeteqete ni ligaqu; ia kevaka erau sa muria na noqu vunau, erau na vakabulai.

15 O koya, me vakacegu kina na lomamudrau; raica sa veivuke na ka ^akecega me ra vinaka kina ko ira era sa lako vakadodonu, me vakatabui kina na lotu.

16 Raica au na vakatubura cake vei au e dua na matatamata

4a DV Vakabulai.

5a Ila. 5:18;

V&V 68:3–4.

6a Maci. 10:19–20;

V&V 84:85.

7a V&V 84:61.

b DV Yalomalumalumu,

Yalomalua.

8a 2 Nif. 33:1–4.

9a L.Y 4:14–16;

2 Nif. 3:17–18;

V&V 124:103–104.

10a DV Vakadinadinataka.

11a Alama 17:2–3.

b V&V 124:125.

13a DV Saioni.

b V&V 84:99; 105:9–10,

31, 37.

14a DV Aidi, Osoni.

15a Roma 8:28;

V&V 90:24; 105:40.

“savasava sara, ka ra na qaravi au
ena buladodonu;
17 Ia ko ira kecega sa “masuta na

yaca ni Turaga ka muria na nona
ivakaro, era na vakabulai. Io ena
vakakina. Emeni.

WASE 101

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, mai Katiladi, Oaio, ena 16 kei na 17 ni Tiseba 1833. Ena gauna oqo era sa vakararawataki tiko kina vakalevu na Yalododonu era sa soqoni tiko yani ki Misuri. Era vakasavi tani mai na nodra veivale ena yasayasa vaka-Jekesoni; mai vei ira na ilawalawa dauvakacaca, a ra sa sasaga eso na Yalododonu me ra tauyavutaka na nodra itikotiko ena yasayasa vaka-Van Buren, Lafaeti, kei Rei ia a muri ira voli ga na veivakacacani. Ia na iwase levu ni Yalododonu era sa tiko ena gauna ko ya ena yasayasa vaka-Kilei mai Misuri. Era sa vakarerei vakavuqa me ra na vakamatei ko ira na lewe ni Lotu. Sa vakacacani na nodra iyaya ni lomanivale, na isulu, na manumanu, kei na nodra iyaya vakaitaukei tale eso; ka sa vakacacani e vuqa na vua ni nodra iteitei na Yalododonu mai na Yasayasa vaka-Jekesoni.

1–8, Era sa cudruvi ka vakararawataki na Yalododonu ena vuku ni nodra talaidredre; 9–15, Ena lutuki ira na veivanua na cudru ni Turaga, ia era na vakasoqoni vata ka vakacegui na Nona tamata; 16–21, Ena tauyavutaki ko Saioni kei na kena vei iteki; 22–31, Sa tukuni na ivakarau ni bula ena Mileniumi; 32–42, Era na kune kalougata ka taura kina na kedra isau na Yalododonu; 43–62, Na vosa vakatakarakara ni turaga kei na vu ni olive, sa i vakaraitaki ni leqa kei na kena vueti ko Saioni; 63–75, Me ra vakasoqoni vata tiko ga yani na Yalododonu; 76–80, Sa virikотора na Turaga na Yavu ni Vakavulewa kei Amerika; 81–101, Me ra cikeva na Yalododonu

me vakadodonutaki na ka era rarawataki me vaka na vosa vakatautauvata ni yada kei na turaganilewa sega ni dau lewa vakadodonu.

Au sa tukuna vakaidina vei iko na veika e baleti ira na wekamudou era sa vakararawataki, ka “vakacacani, ka ^bvakasavi tani mai na vanua sa nodra ivotavota vakawa—

2 Koi au na Turaga au sa lewa me yaco vei ira na veika “rarawa, era sa vakararawataki kina, me isau ni nodra ^btalaidredre;

3 Io au na lewai ira, ka ra na “noqu ena siga au sa lako mai kina me’u kumuna na noqu iyau talei.

16a DV Savasava.

17a Joeli 2:32;

Alama 38:4–5.

101 1a DV Veivakacacani.

b V&V 103:1–2, 11;

109:47.

2a V&V 58:3–4.

b Mosa. 7:29–30;

V&V 103:4; 105:2–10.

3a Ais. 62:3;

Mala. 3:17;

V&V 60:4.

4 O koya, sa dodonu kina me ra ^acudruvi ka vakatovolei, io me vakataki ^bEparaama ka a vakaroti me vakacabora na luvena tagane e duabau ga.

5 Ko ira kecega era na sega ni vosota ni ra sa cudruvi, ka ra sa ^acakitaki au, era na sega ni ^bvakatabui.

6 Raica, au sa kaya vei kemudou, sa tu ena kedra maliwa na duiyaloyalalo, na ^aveileti, kei na ^bdauvuvu, kei na veiqati, kei na ^cgarogaro ca kei na yalo kocokoco; ena vuku ni veika oqori era sa vakadukadukalitaka kina na nodra ivotavota vakawa.

7 Era sa berabera ni ^arogoca na domona na Turaga na nodra Kalou; o koya, sa berabera kina ni rogoce na nodra masu na Turaga na nodra Kalou, io sa sega ni rogoce ena gauna ni nodra rarawa.

8 Ena gauna ni nodra tiko sautu era sa vakawaletaka na noqu ivakasala; ia, ena gauna era sa ^aleqa kina, era sa qai ^bvakasaqarai au me vukei na nodra gagadre.

9 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, e dina era sa ivalavala ca, ia sa vuabale sara na lomaqu ena ^ayalololoma vei ira. Au na sega ni ^bmuduki ira tani sara; io ena siga

ni noqu ^ccudru au na sega ni guilecava na loloma cecere.

10 Ia au sa yalayala, ka sa tukuni yani na noqu lewa ena dua na ivakaro e liu kau a solia vei iko, niu na vakatauca na ^aiseleiwaui ni noqu cudru ena vukudra na noqu tamata; io me vaka niu sa bubului kina, ena yaco vakaidina.

11 Sa voleka ni sovaraki yani na noqu cudru e sega ni vakaiyalayala ki na veimatanitu kecega; ia au na vakayacora vakakina ni sa ^avuabale na bilo ni nodra caka ca.

12 Ia ena siga ko ya era na qai vakabulai ko ira kecega sa kunei ena ^avale cecere ni vakatawa se ena dua tale na kena ivosavosataki, ko ira kecega na noqu tamata, na Isireli.

13 Ka ra na ^avakasoqoni tale mai ko ira sa veiseyaki tu.

14 Era na vakacegui ko ira kecega sa ^atagi.

15 Ia era na vakaisalataki ko ira kecega sa solia na nodra ^abula ena vuku ni yacaqu.

16 O koya, me vakacegu kina na lomamudou ena vukui Saioni; raica sa tu ena qeteqete ni ^aligaqu na nodra bula na tamata kecega; dou tiko lo, mo dou ^bkila Ni'u sa Kalou.

4a V&V 95:1-2; 136:31.

DV Vosataki,
Veivosataki.

b iVakate. 22:1-14;
Jeko. 4:5.

DV Eparaama.

5a Maci. 10:32-33;

Roma 1:16; 2 Nif. 31:14.

b DV Vakatabui, Lawa ni
Vakatatabu.

6a DV Veileti.

b DV Vuvu.

c DV Gagano.

7a Ais. 59:2;

Mosa. 11:22-25; 21:15;

Alama 5:38.

8a Ila. 12:3.

b Cakacaka 17:27;

Alama 32:5-16.

9a DV Loloma Cecere;

Yalololoma.

b Jere. 30:11.

c V&V 98:21-22.

10a V&V 1:13-14.

11a Ila. 13:14; Ica 2:9-11.

12a DV iVakatawa.

13a iVaka. 30:3-6;

1 Nif. 10:14.

DV Isireli—Na
vakasoqoni kei Isireli.

14a Maci. 5:4.

15a Maci. 10:39.

DV Solibula ena

Vakabauta.

16a Mosese 6:32.

b L.Y 14:13-14; Same 46:10.

17 Ena sega ni vakayavalati rawa mai na nona tikina ko “Saioni, e dina ga ni ra sa veiseyaki tu na lewena.

18 Ko ira na kena vo, ko ira sa savasava na lomadra, era na lesu tale ki na vanua sa nodra “ivo-tavota vakawa, ko ira kei ira na luvedra, ena ^bsere ni reki e tawa-vakaiyalayala me ra ^ctara cake na veivanua lala mai Saioni—

19 Ia sa yaco na ka kecega oqo me vakayacori kina na nodra yalayala na parofita.

20 Ka raica sa sega tale na “vanua sa digitaki ko koya ga ka’u sa lesia; ena sega talega ni dua tale na vanua ena lesi, na kena ga au sa lesia, me baleta na cakacaka ni nodra vakasoqoni vata na noqu yalododonu—

21 Me yacova ni sa yaco mai na gauna sa sega ni kunei tale kina e dua na vanua me baleti ira; ena qai tu tale eso na vanua meu na lesia vei ira, ka ra na vakatokai me ^aiteki, me baleta na vakalevutaki se na vaqaqacotaki kei Saioni.

22 Raica, au sa lewa me ra “vakasoqoni vata ka ^btiko ena vanua tabu ko ira kecega sa masuta na yacaqu, ka qaravi

au me vaka na noqu kosipeli tawavakaiyalayala;

23 Ia me ra vakarautaki ira ki na veika ena vakatakilai mai, ni sa cereki tani mai na tikina tabu ena noqu valetabu na “ilati sa ubi vuravura; io era na qai ^braici au tau-coko na tamata kecega.

24 Raica era na “vakamai na nodra ^bveika caca wale, na tamata, kei na manumanu ni vanua, na manumanu vuka ni macawa, se na ika ni wasawasa, io na ka kecega sa tu e delai vuravura;

25 Ia ena “waicala talega na veivu ni ka ena katakata warumisa; raica sa yaco me ^bvou na ka kecega, me na tiko kina e vuravura na noqu vuku kei na noqu ^clagilagi.

26 Ia ena gauna ko ya ena mudu kina mai mataqu na nodra “veimecaki na tamata, kei na nodra veimecaki na manumanu kecega, io, ena ^bmudu na veimecaki ni veika bula kecega.

27 Ia ena gauna ko ya, na ka kecega sa kerea na tamata yadua, ena soli vua.

28 Ia ena gauna ko ya sa na sega kina na kaukauwa nei “Setani me temaka e dua na tamata.

29 Io sa na sega na “rarawa ni sa sega na mate.

17a DV Saioni.

18a V&V 103:11–14.

b Ais. 35:10; V&V 45:71.

DV Lagasere.

c Emosi 9:13–15;

V&V 84:2–5; 103:11.

20a V&V 57:1–4.

21a V&V 82:13–14;

115:6, 17–18.

DV iTeki.

22a DV Isireli—Na

vakasoqoni kei Isireli.

b Maci. 24:15;

V&V 45:32; 115:6.

23a DV iLati.

b Ais. 40:5;

V&V 38:8; 93:1.

DV iKarua ni Lako Mai

nei Jisu Karisito.

24a Sefa. 1:2–3; Mala. 4:1;

V&V 88:94;

JS—AT 1:37.

b V&V 29:24.

25a Emosi 9:5;

2 Pita 3:10–14.

DV Vuravura—

Vakasavasavataki ni

vuravura.

b iVakata. 21:5.

c DV Mileniumi.

26a Ais. 11:6–9.

DV Veimecaki.

b DV Sautu, Vakacegu.

28a iVakata. 20:2–3;

1 Nif. 22:26; V&V 88:110.

29a iVakata. 21:4.

30 Ena gauna ko ya ena sega ni mate e dua na ^agone dramidrami me yacova ni sa qase; ia na dede ni nona bula ena vaka e dua na vunika;

31 Ia ni sa mate ena sega ni moce, me vaka ni bulu ena kuvu ni soso, ia ena ^avakamataliataki vakasauri me vaka na sauriva ni mata, raica ena qai ^bkau cake, ena lagilagi na nona ivakavakacegu.

32 Io, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena ^asigā ko ya ni sa lako mai na Turaga, ena mai ^bvakatakila na ka kecega—

33 Na veika sa yaco oti, kei na veika ^avuni sa sega na tamata e kila, io na veika sa baleta na vuravura, ka a buli kina, na inaki ni kena buli kei na kena icavacava—

34 Io na veika talei sara, na veika sa tu e cake, kei na veika sa tu e ra, na veika sa tu e boto ni qele, kei na delai vuravura, kei lomalagi.

35 Kei ira kecega sa ^avakacacani ena vuku ni yacaqu, ka vosota ena vakabauta, e dina ni ra sa kacivi me ra solia na nodra bula ena ^bvukuqu ia era na vakaivotavota ena lagilagi kece oqo.

36 O koya mo dou kakua kina ni rere, ni dou ^amate sara mada ga; ni sa sega ni taucoko na nomudou reki ena vuravura oqo,

ia vei au sa taucoko sara na nomudou ^breki.

37 O koya, mo dou kakua soti ni lomaleqa ena vuku ni yagomudou, se na bula ni yagomudou; ia mo dou leqa ga ena vuku ni ^ayalomudou, kei na bula ni yalomudou.

38 Ka ^asegata tikoga e veigauna na iserau ni Turaga, mo dou vakabula kina na yalomudou ena ^byalovosota ka rawata na bula tawamudu.

39 Ni sa kacivi na tamata ki na noqu ^akosipeli tawavakaiyalayala, ka veiylalayalati ena dua na veiylalayalati tawavakaiyalayala, era sa na okati kina me ra ^bmasima kei vuravura ka me ra vakatuituinataki ira na tamata;

40 Era sa lesi me ra vakatuituinataki ira na tamata; ia, kevaka sa seavu mai na masima kei vuravura na kena tuituina, sa qai sega ni yaga ena dua na ka, ia me biu ga ki tautuba me ra butuka sobu ko ira na tamata.

41 Raica, oqo na yalomatua me baleti ira na lewei Saioni, e vuqa vei ira, e sega ni o ira kece; sa kunei ni ra dau talaidredre, o koya sa dodonu kina me ra ^acudruvi—

42 Ia ko koya sa ^avakalevulevui koya, ena vakalolovirataki, ia ko

30a Ais. 65:20–22;
V&V 63:51.

31a 1 Kori. 15:52;
V&V 43:32.

b 1 Cesa. 4:16–17.

32a V&V 29:11.
dv Mileniumi.

b V&V 121:26–28.

33a dv Veika Vuni ni

Kalou.

35a V&V 63:20.

dv Veivakacacani.

b V&V 98:13.

36a dv Mate Vakayago.

b dv Reki.

37a dv Yalo.

38a 2 Vei. 7:14;

V&V 93:1.

b dv Yalo Vosota.

39a dv Veiylalayalati Vou
ka Tawamudu.

b Maci. 5:13;

V&V 103:10.

41a dv Vosataki,
Veivosataki.

42a Opetā. 1:3–4;

Luke 14:11; Ila. 4:12–13.

koya sa ^bvakalolovirataki koya ena vakalevulevui.

43 Ia oqo, au na tukuna vei kemudou e dua na vosa vakatautauvata, mo dou kila kina na lomaqu me baleta na vakabulai kei Saioni.

44 A sa dua na “turaga sa taukena e dua na tiki ni qele; sa tiki ni qele digitaki sara; a sa kaya vei ira na nona tamata: Dou lako ki na noqu ^bwere ni vaini, io ki na tiki ni vanua bulabula sara, ka tea kina e tinikarua na vu ni olive;

45 Ka biuta eso na “ivakatawa wavoliti ira, ka tara e dua na vale cecere, me rawa ni tu mai kina e dua ka raica na vanua vakavolivolita, me ivakatawa mai na vale cecere, me kakua ni vakacacani na noqu vu ni olive ni ra sa lako mai na meca me vakacacana se tauca na noqu were ni vaini.

46 A ra sa lako na tamata ni turaga ko ya ka kitaka me vaka sa vakarota vei ira na nodra turaga, ka tea na vu ni olive, ka viribaita vakavolivolita, ka biuta na ivakatawa, ka tekivu me ra tara na vale cecere.

47 Ia ni ra sa tura tiko na kena yavu, sa tekivu me ra veikayayaka vakai ira: A cava sa vinakata kina na noda turaga na vale cecere oqo?

48 A ra sa veivosakitaka vakadede ka veikayayaka vakai ira: A cava sa vinakata kina na noda turaga na vale cecere oqo, ena gauna ni sautu oqo?

49 E sega beka ni vinaka me vakacurumi na ilavo oqo vei ira na itaukei ni baqe. Io ni sa sega ni yaga na veika e mai vakayagataki kina oqo.

50 Ia ni sa yaco tiko na duidui ni nodra vakasama, sa yaco me ra vakawelewele mai ka sega ni muria na nona ivakaro na nodra turaga.

51 A sa lako mai ena bogi na meca, ka basuka na “bai; era sa duri mai na nona tamata na turaga ka ra sa rere, ka dro; era sa vakarusa na nodra cakacaka ko ira na meca, ka musuka sobu na vu ni olive.

52 Ia raica, sa kacivi ira na nona tamata ko koya na turaga, na itaukei ni were ni vaini, ka kaya vei ira, A cava! A cava na vuna sa yaco kina na ka ca levu oqo?

53 A sega beka ni dodonu mo dou vakayacora me vaka au sa vakarota vei kemudou, ka—me oti ga na nomudou tea na were ni vaini, ka tara vakavolivolita na kena bai, ka biuta na ivakatawa ena kena bai—dou tara talega na vale cecere, ka biuta e dua na ivakatawa ena vale cecere, ka me vakatawa na noqu were ni vaini, ka kakua ni moce, de na qai lako mai vei kemudou na meca?

54 Ia raica, na ivakatawa ena vale cecere a dodonu me raica rawa na meca ni sa yawa sara; ke a rawa ni dou vakarau vinaka ka tarovi ira na meca me ra kakua ni basuka

42b Luke 18:14.
DV Yalomalumulumu,
Yalomalua.

44a V&V 103:21–22.
b DV Were-ni-Vaini ni
Turaga.

45a Isi. 33:2, 7; 3 Nif. 16:18.
DV iVakatawa.
51a Ais. 5:1–7.

mai na kena bai, ka taqomaka na noqu were ni vaini mai na ligana na dauveivakarusai.

55 A sa kaya na itaukei ni were ni vaini vua e dua na nona tamata: Mo vakasoqoni ira vata na vo ni noqu tamata, mo kauti ira “kece na tamata digitaki mai na noqu vale, ko ira na noqu tamata ivalu, na cauravou kei ira talega na uabula vei ira na noqu tamata, sai ira oqo na digitaki ni noqu vale, me ra qai vo ga ko ira ka’u sa lesia me ra vakatawa tiko;

56 Ia mo ni lako sara ki na tiki-niqele ni noqu were ni vaini, ka vakalesuya mai na noqu were ni vaini; ni noqu; au a volia ena ilavo.

57 O koya, mo dou lako vakadodonu sara ki na noqu tikiniqele; dou basuraka sobu na nodra bai na noqu meca; dou talaraka sobu na nodra vale cecere, ka vakasavi ira tani na nodra ivakatawa.

58 Ia kevaka era sa soqoni vata tale me ra valuti kemudou, mo dou qai “sauma lesu vei ira na noqu meca na ka era a kitaka vei au, ia ena dua na gauna lekaleka ga oqo au na kauti ira yani na noqu tamata ka taukena na vanua.

59 A sa kaya na tamata vua na nona turaga: Ena yaco ni naica na veika oqo?

60 A sa kaya ko koya vua na nona tamata: Ena gauna ka’u sa

lewa; ia mo lako kusarawa ka kitaka na ka kecega au sa vakarota vei iko;

61 Ka ni sai koya oqo na noqu ivau kei na noqu veivakalougatataki vei iko—a tamata yalodina ka dauveiqaravi “yalomatua ena noqu vale, e dua na ^biliuliu ena noqu matanitu.

62 A sa lako kusarawa na nona tamata ka kitaka na veika kecega sa vakarota vua na nona turaga; a sa bogi vuqa mada sa qai vakayacori “oti na veika kece oqori.

63 E dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au na vakatakila vei kemudou na noqu lewa yalomatua me baleti ira na isoqosoqo lewe ni lotu kecega, kevaka era sa gadreva me ra tuberi ena sala dodonu ka kilikili me ra vakabulai kina—

64 Me ia tiko ga na cakacaka ni nodra vakasoqoni vata na noqu yalododonu, me’u vakatikori ira ena yacaqu ena “veivanua tabu; ni sa yaco mai na gauna ni ^btatamusuki, ka sa dodonu me yaco “vakaidina na noqu vosa.

65 O koya, sa dodonu kina me’u vakasoqoni ira vata na noqu tamata, me vaka na vosa vakatautauvata ni sila vinaka kei na “sila ca, raica na sila vinaka sa biu ki na lololo me rawata na bula tawamudu, ka vakaisalataki ena lagilagi ^bvakasilesitielei, ni’u na lako mai ena matanitu nei Tamaqu

55a V&V 103:22, 29–30;
105:16, 29–30.

58a V&V 97:22–24;
105:15.

61a V&V 78:22.

^b Maci. 25:20–23.

62a V&V 105:37.

64a V&V 87:8.

^b V&V 33:3, 7.

DV Tatamusuki.

^c V&V 1:38.

65a Maci. 13:6–43;
V&V 86:1–7.

^b DV Lagilagi
Vakasilesitielei.

me'u sauma vei ira na tamata kecega me vaka na nodra ivalavala;

66 Ia na sila ca ena vauca vata ena ivau eso, sa vakadreti matua sara na kena ivau, ka "visa ena buka-waqa tawaboko rawa.

67 O koya, au sa solia kina e dua na ivakaro vei ira na isoqosoqo lewe ni lotu kecega me ra ia ka soqoni vata tiko ga yani ki na veivanua au sa lesia oti.

68 Ia, me vaka au a sa tukuna vei kemudou ena dua na ivakaro taumada, me kakua ni vakusakusataki se ia ena dro na nomudou "vakasoqoni vata; ia me vakarautaki vakavinaka na veika kecega me baleti kemudou.

69 Ia me rawa ni vakarautaki vakavinaka na veika kece me baleti kemudou, dou muria na ivakaro kecega au sa solia ena vuku ni veika oqo—

70 Ka kaya vakaoqo, se vakavuvulitaka, me "voli na qele kece ena ilavo, na kena e rawa ni voli me baleta na ilavo, ena veiyasana vakavivolita na vanua au sa digitaka me itikotiko kei Saioni, me baleta na kena tekivutaki na nodra vakasoqoni vata na noqu yalododonu;

71 Na qele kece e rawa ni voli ena yasayasa vaka-Jekesoni kei na veiyasayasa vakavivolita, ia mo dou qai laiva ki ligaqu na kena vo.

72 Oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ra kumuna vata na isoqosoqo lewe ni lotu kece sara na nodra ilavo kecega;

me vakayacori na veika oqo ena kena gauna, ka kakua ni "vakusakusataki ga; dou raica me vakarautaki vakavinaka na veika kecega me baleti kemudou.

73 Ka me ra digitaki na tamata dokai, io ko ira na tamata yalomatua, me ra talai yani me ra la'ki volia na qele kece oqori.

74 Kei ira na isoqosoqo lewe ni lotu ena veimataniitu mai na tokalau, ni ra sa tauyavutaki vakavinaka, kevaka era na muria na ivakasala oqo, sa rawa me ra voli qele ka soqoni vata yani kina; oqori na sala sa rawa kina me ra tauyavutaki Saioni.

75 Ena gauna mada ga oqo, na veika sa tu rawa, sa veirauti, io, sa sivia tale, na ka me vueti kina ko Saioni, ka tauyavutaka na kena veivanua lala, me kakua tale ni vakamaumautaki tu, kevaka era sa tu vakarau na isoqosoqo lewe ni lotu era sa vakatokai ira ena yacaqu, "me ra rogoqa na domoqu.

76 Kau sa kaya tale ga vei kemudou; au sa lewa me ra lako ko ira ka ra a vakasavi tani ka veiseyaki mai vei ira na nodra meca, ka ke-reva vagumatua mai ligadra o ira era sa digitaki me ra veiliutaki ena mataniitu ena vukumudou, me siumi na veika a vakacacani vei ira mai vei ira na nodra meca.

77 Me vaka na nodra lawa kei na "yavu ni vakavulewa na tamata, au sa vakavuna me tauyavutaki, ka sa dodonu me vakayagataki

66a Neumi 1:5;
Maci. 3:12;
V&V 38:12; 63:33–34.

68a V&V 58:56.
70a V&V 63:27–29.
72a Ais. 52:10–12.

75a Alama 5:37–39.
77a DV Mataniitu.

tiko me taqomaki kina na nodra ^bdodonu na tamata kecega, me vaka na ivakavuvuli dodonu ka savasava;

78 Me ra muria na tamata yadua na ivunau kei na ivakavuvuli me baleta na gauna sa bera, me vaka na ^agalala ni digidigi au sa solia vua, ni na ^bsaumi taro na tamata yadua ena nona ivalavala ca ena siga ni ^cveilewai.

79 O koya, sa sega sara kina ni dodonu me dua na tamata me bobula vua e dua tale.

80 Ia ena vuku ni ka oqo au sa ta-yavutaka kina na ^aYavu ni Vakavulewa ni vanua oqo, ena ligadra na tamata vuku au sa vakatubura me ra qarava na inaki oqo, ka vu-eta na vanua ena ^bdave ni dra.

81 Ia me'u vakatautauvatani ira na lewe i Saioni kei na cava? Au na vakatautauvatani ira kei na ^avosa vakatautauvata ni yada kei na turaganilewa tawadodonu, raica sa kilikili kei ira na tamata me ra ^bmasu tiko ga ka kakua ni ceguoca, a sa tukuni vakaoqo—

82 Sa dua na koro sa tiko kina e dua na turaganilewa, a sa sega ni rerevaka na Kalou, se dokai ira na tamata.

83 A sa dua na yada ena koro ko ya, a sa lako mai vua ka kaya: Mo ni cudruvaka na ka sa kitaka vei au na noqu meca.

84 A sa bese mada ko koya, ia e muri sa qai kaya e lomana: E dina niu sega ni rerevaka na Kalou, se dokai ira na tamata, ia ni sa mai vakasosataki au na yada oqo, au na cudruvaka mada na veika ca sa caka vua, io de na vakaocai au ni na sega ni mudu na nona lako tiko mai.

85 Au sa vakatautauvatani ira vakaoqori na lewei Saioni.

86 Io me ra la'ki cikecike tiko ga vua na turaganilewa.

87 Ia kevaka sa sega ni vakacegui ira ko koya, me ra lako sara ka cikecike vua na kovana;

88 Ia kevaka sa sega ni vakacegui ira na kovana, me ra lako sara ka cikecike vua na peresitedi;

89 Ia kevaka sa sega ni vakacegui ira na peresitedi, ena qai tucake na Turaga mai na nona ^aivunivuni, ka vakararawataka na matanitu ena nona cudru katakata;

90 Ia ena nona yalo katakata kei na cudru waqawaqa ena muduki ira tani kina na tamata ca, sega ni yalodina ka ^adauveiqaravi tawadodonu, ena gauna sa lewa ko Koya, a sa votai ira vata kei ira na dauveivakaisini kei ira na ^btawavakabauta;

91 Io ena butobuto e tautuba, era na ^adautagi kina, ka tagiyaso ka vakasequruqurubati.

92 O koya, mo dou masu kina,

77b DV Galala.

78a DV Galala ni Digidigi.

b DV Saumi Taro.

c DV Veilewai, na

iOtioti ni.

80a 2 Nif. 1:7–9;

V&V 98:5–6.

DV Yavu ni

Vakavulewa.

b 1 Nif. 13:13–19.

81a Luke 18:1–8.

b DV Masu.

89a Ais. 45:15;

V&V 121:1, 4; 123:6.

90a DV Dauveiqaravi.

b iVakata. 21:8.

DV Tawavakabauta.

91a Maci. 25:30;

V&V 19:5;

29:15–17;

124:8.

me tadolavi na daligadra me ra rogoca na nomudou tagi, io me'u "lomani ira me kakua kina ni yaco vei ira na veika oqo.

93 Na veika au sa tukuna vei kemudou sa dodonu me yaco vakaidina, me sega kina ni dua na nodra "iulubale na tamata;

94 Me ra rogoca kina na tamata vuku kei ira na iliuliu, na veika era a se sega vakadua ni bau "vakasamataka;

95 Meu vakayacora kina na noqu ivalavala, na noqu ivalavala "duatani, ka vakayacora na noqu cakacaka, na noqu cakacaka duatani, io me ra ^bkila kina na tamata na veika sa dodonu kei na veika sa cala, sa kaya na nomudou Kalou.

96 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, ni sa sega ni dodonu ka sega ni kilikili vei au me volitaka na noqu "lololo ko Sidini Kilipati na noqu tamata ki ligadra na noqu meca, oqo na lololo ka'u sa vakarautaka vei ira na noqu tamata.

97 Ia mo dou kakua ni laiva na veika sa noqu me ra vakadukadukalitaka na noqu meca, ena nodra veivakadonui ko ira era sa "vakatokai ira ena yacaqu;

98 Ni sa ivalavala ca levu ka bibi sara vei au oqo, ka vakakina vei ira na noqu tamata, me vaka na veika au sa lewa tu ka na yaco kusarawa ki na veimatanitu.

99 O koya, au sa lewa kina me ra kaya, ka kaya tikoga na noqu tamata ni tiko na nodra dodonu ena ka au sa digitaka vei ira, e dina ga era na sega ni vakatarai me ra la'ki tiko kina.

100 Ia, au sega ni kaya ni ra na sega sara ni la'ki tiko kina; ia kevaka era sa cakacaka vagumatua ka vuataka na vua e kilikili ena noqu matanitu, era na tawana vakaidina.

101 Era na tara, ka sega na tamata tani ena "taukena; era na tea na were ni vaini, ka kania na vuana. A sa vakakina. Emeni.

WASE 102

Ai tukutuku ni kena tauyavutaki na imatai ni Matabose e Cake ni Lotu, e Katiladi, Oaio, ena 17 ni Feperueri 1834. Erau a vola taumada na itukutuku ni bose ko ya ko irau na italatala qase Oliva Kaudari kei Osoni Aidi. A railesuva na itukutuku ena siga ka tarava na Parofita, ia ena siga ka tarava era a ciqoma taucoko na lewe ni matabose e cake na itukutuku sa vakadodonutaki me "dua na fomu ka yavu ni vakavulewa ni matabose e cake" ni Lotu. Na tikina e 30 ki na 32, sa baleta na Matabose ni iApositolo Le Tinikarua; a qai vakacurumi

92a DV Loloma Cecere.
93a Roma 1:18–21.
94a Ais. 52:15;
3 Nif. 20:45;
21:8.

95a Ais. 28:21;
V&V 95:4.
b Mala. 3:18.
DV Kila na Duidui,
iSolisoli ni.

96a DV Lololo.
97a V&V 103:4;
112:25–26; 125:2.
101a Ais. 65:21–22.
DV Mileniumi.

yani ena 1835 ena veidusimaki nei Josefa Simici ni vakarautaki tiko na kena tabaki ena Vunau kei na Veiyalayalati na wase oqo.

1-8, Sa lesi e dua na matabose e cake me vakataulewa ena veileqa bibi eso ka tubu ena Lotu; 9-18, Sa virikotori na ivakarau ni kena rogoci na cala; 19-23, Sa na vakatauca na lewa na peresitedi ni matabose; 24-34, Na sala me muri kevaka e sega ni vakadonui na lewa ni matabose.

ENA siga oqo eratou a soqoni vata kina ena vale nei Josefa Simici Lailai e lewe ruasagavulukava na bete levu ena dua na matabose raraba, me vaka na ivakatakila, e ratou a tauyavutaka kina na "matabose e cake ni lotu i Karisito, me ratou na lewena e lewe tinikarua na bete levu, ia me na dua se tolu na peresitedi, me vaka e ganita.

2 Sa lesi na matabose e cake ena ivakatakila me baleta na kena qaravi na veika dredre ena tubu mai ena lotu, na kena ena sega ni rawa me walia na lotu se na matabose nei "bisopi me ra vakacegui o ira kece era okati kina.

3 Era sa domovata na lewe ni bose ka digitaki ko Josefa Simici Lailai, Sidini Rikitoni kei Veretari G. Viliame me ratou peresitedi; ia eratou sa digitaki tale ga ko Josefa Simici Levu, Joni Simici, Josefa Kou, Joni Jonesoni, Matini Erisi, Joni S. Kata, Jereti Kata, Oliva Kaudari, Samuela H. Simici, Osoni Aidi, Silivesita Simici kei Luke Jonesoni, o ira na bete levu, me ratou lewe ni matabose tudei

ni lotu, io era sa domovata kece kina na lewe ni bose.

4 Eratou a qai tarogi na lewe ni bose sa cavuti oqori na yacadratou, se ratou sa ciqoma na ilesilesi ko ya, ka ratou na vakayacora na kena ilesilesi me vaka na lawa ni lomalagi, eratou a sauma ka kaya ni ratou sa ciqoma kece na ilesilesi, ka ratou na vakayacora na nodratou itavi me vaka na loloma soli wale sa solia na Kalou vei iratou.

5 Na kedra iwiliwili na matabose, era a laveliga ena vuku kei na yaca ni lotu ena nodratou lesi na lewe ni matabose sa cavuti e cake na yacadratou e vasagavulu katolu, me vakaoqo: e ciwa na bete levu, tinikavitu na italatala qase, era lewe va na bete, ka lewe tinikatolu na lewe ni lotu.

6 Era sa duavata ni: na sega na kaukauwa ki na matabose e cake me cakacaka kevaka eratou sega ni tiko rawa e lewe vitu na lewe ni bose sa cavuti e cake na yacadratou, se eratou sega ni tiko na kedratou isosomi ka ra dau kacivi ena veigauna eso.

7 Ena tu vei iratou na lewe vitu oqori na kaukauwa me ratou lesia eso tale na bete levu kilikili me ra veisosomitaki vei ira na lewe ni bose era sega ni tiko.

8 Era sa duavata ni: kevaka sa na vakalalai e dua na itutu ena vuku ni mate, sivo ena talaidredre, se

sa toki ki na dua tale na vanua, e dua vei ira na lewe ni matabose sa cavuti e cake, me na qai vakatawani tale ena nona digidigi na peresitedi se o iratou na peresitedi, ka me ra qai domovata na matabose raraba ni bete levu, ka kacivi vakatabakidua ena vuku ni inaki ko ya, me ra vakaitavi ena yaca ni lotu.

9 Na peresitedi ni lotu, ka peresitedi tale ga ni matabose oya, e lesi ena ^aivakatakila, ka ^btokoni ena nona veiqaravi mai na nodra domovata na lewe ni lotu.

10 Raica sa kilikili sara kei na nona ilesilesi dokai oqori, me liutaka na matabose levu ni lotu; ka sa nona galala me rau vukei koya e rua tale na peresitedi ka rau digitaki ena ivakarau vata ga e digitaki kina ko koya.

11 Ia kevaka e yali e dua se o rau ruarua ka rau sa lesi me rau nona ivukevuke, sa tu na kaukauwa vua na peresitedi me liutaka ga na matabose ka sega e vukei koya kina; ia ke mani yali ko koya, sa tu na kaukauwa vei rau na rua na peresitedi oya me dua vei rau e liutaka na bose, se koi rau ruarua.

12 Ena veigauna kece e dabe kina na matabose e cake ni lotu i Karisito ena kena ivakarau sa tuvai koto e cake, sa nodra itavi na lewe ni matabose e le tinikarua me ratou tara naba me macala kina na veitarataravi ni nodratou vosa, ena vosa e liu ko koya e tara na naba dua qai veitarataravi tiko me

la'ki tinia ko koya ka tara na naba tinikarua.

13 Ia ni sa kacivi na matabose me veivosakitaka e dua na ka, me ratou qai vakatulewataka na lewe ni bose e le tinikarua se ka bibi se sega; kevaka e sega soti ni ka bibi, me rau vosa wale ga kina e lewe rua, ia me muri na kena ivakarau e tukuni e cake.

14 Ia kevaka e nanumi ni ka bibi, me ratou lesi e lewe va; kevaka e bibi sara toka, me ratou lewe ono; ia ena sega ni dua na kisi me sivia na lewe ono e lesi me ratou vosa kina.

15 Sa nona dodonu na tamata beitaki ena veikisi kece, me ratou vosa ena vukuna e dua na veimama ni lewe ni matabose, me ratou raica me kakua na veivakacacani kei na vosa sega ni dodonu.

16 Me ratou na vakaraitaka na kisi na lewe ni matabose eratou sa lesi me ratou vosa, ni sa vakadikevi oti na ivakadinadina, ka kilai na kena dodonu ena matabose; me ratou sa na qai vosa na lewe ni matabose, io me vosa na tamata yadua ena ^adodonu kei na savasava.

17 Ia ko iratou na lewe ni matabose ka ratou tara na fika imatau, ko ya na 2, 4, 6, 8, 10 kei na 12, me ratou vosa ena vukuna na tamata beitaki, io me ratou raica me kakua na veivakacacani kei na vosa sega ni dodonu.

18 Ena veikisi kece sara sa dodonu me soli na galala vei koya e

^{9a} DV iVakatakila.

^b DV Tokoni na iLiului ni

Lotu.

^{16a} DV Lewa Dodonu.

veibeitaki, kei koya ka beitaki me rau vakamacala ki na matabose, ni sa rogoci na ivakadinadina ka ratou sa vosa oti na lewe ni matabose eratou lesi me ratou vosa ena kisi.

19 Ni sa rogoci oti na ivakadinadina, ka ra sa vosa oti na lewe ni matabose, ko koya e veibeitaki kei koya e beitaki, sa na qai vakatauca na nona lewa na peresitedi, me vaka na ka e rogoca ka kila ena kisi ko ya, ka kerei iratou na lewe ni matabose e tinikarua me ratou tokona na lewa oqori ena nodratou laveta na ligadratou.

20 Ia kevaka e dua vei ira na lewe ni matabose, ka se bera ni vosa, se dua ga vei ira, ni oti na nona rogoca na ivakadinadina kei na vakatakekere, ka se bera ni lewa rawa na vanua me tu kina, qai raica e dua na cala ena nona vakatulewa na peresitedi, e rawa ni vakaraitaka, ka na rogoci tale na kisi.

21 Ia kevaka, ni sa oti na kena rogoci tale vakavinaka ka qai vakacilavi mai eso tale na ikuri ni rarama ena vuku ni kisi, me qai veisautaki na lewa me veiganiti kaya.

22 Ia kevaka e sega ni vakacilavi mai e dua na ikuri ni rarama, sa na dei tiko ga na lewa sa tau oti, sa na tu na kaukauwa vei iratou na iwase levu ni matabose me ratou vakatauca na lewa oqori.

23 Ia kevaka e basika na dredre ena vuku ni ^aivunau kei na ivakavuvuli, kevaka e sega ni veirauti

na veika e volai me vakacegui kina na yalodra na lewe ni matabose, me qai kerea ka rogoca o peresitedi, na loma ni Turaga ena ^bivakatakila.

24 Ia kevaka era tu tani na bete levu, sa soli vei ira na kaukauwa me ra kaciva ka tauyavutaka e dua na matabose me vaka na kena ivakarau sa tukuni oti, io me ra walia na veika e leqa tu, kevaka e kerei mai na yasana ruarua, se dua ga vei rau e kerea mai.

25 Ia sa tiko ena matabose ni bete levu ko ya na kaukauwa me lesia e dua ga vei ira me liutaka na mataqali matabose vakaoqori ena gauna ko ya.

26 Sa itavi ni matabose ko ya me vakauta kusarawa yani e dua na ilavelave ni itukutuku ni veika e vakayacori, vata kei na dua na itukutuku taucoko ni ivakadinadina ka tokona na lewa sa tau, ki na matabose e cake ena nodratou idabedabe na Mataveiliutaki Taumada ni Lotu.

27 Ia kevaka e rau sega ni dua-vata na ilawalawa ruarua se dua vei rau ena lewa sa tauca na matabose oqo, sa rawa me ratou vakarogoya cake na nodratou ile ki na matabose e cake ni Mataveiliutaki Taumada ni Lotu, ka na rogoci tale e kea, me vaka na kena ivakarau sa tukuni toka e cake, io me vaka ga ni se sega mada ni rogoci oti e liu.

28 Raica ena qai kacivi walega na matabose ni bete levu e veivanua tani ena veikisi ^adredre ni veika

vakalotu; ka na sega ni kacivi na mataqali matabose vakaoqo ena veika lalai ka sega soti ni bibi.

29 Sa tu tale ga na kaukauwa vei ira na bete levu era veilakoyaki tiko e veivanua se o ira era tu e veivanua tani ena nodra ile-silesi, me ra lewa se ganita me kacivi e dua na matabose vakaoqo se sega.

30 E koto na kedrau duidui na matabose e cake se o ira na bete levu dau veisiko ki vanua tani, kei na “matabose e cake dau veilakoyaki ka ratou lewena na ^biapositolo le tinikarua.

31 Na nodratou lewa na kena imatai e rawa ni kerei me rogoci tale; ia na nodratou lewa na kena ikarua e sega ni rawa.

32 Na kena ikarua ena rawa walega ni tarogi mai vei ira na vakaitutu raraba ni lotu kevaka e baleta na talaidredre.

33 Sa vakadonui me: Soli na

kaukauwa vua na peresitedi se ko iratou na peresitedi ena idabedabe ni Mataveiliutaki Taumada me ratou vakatulewa kevaka e ganita me rogoci tale e dua na kisi e kerei mai me dikevi tale, ni oti na nodratou dikeva na kerekere, na ivakadinadina, kei na itukutuku e sala vata kaya mai.

34 Ia eratou a qai tatara naba na lewe ni matabose e le tinikarua me macala kina na veitarataravi ni nodratou vosa; a qai vakaoqo na naba eratou dui tara: 1, Oliva Kaudari; 2, Josefa Kou; 3, Samuela H. Simici; 4, Luke Jonesoni; 5, Joni S. Kata; 6, Silivesita Simici; 7, Joni Jonesoni; 8, Osoni Aidi; 9, Jereti Kata; 10, Josefa Simici Levu; 11, Joni Simici; 12, Matini Erisi.

Ia ni sa oti na masu sa qai rube na bose.

OLIVA KAUDARI,

OSONI AIDI,

Rau Vunivola

WASE 103

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 24 ni Feperueri 1834. A ciqomi na ivakatakila oqo ni rau sa tadu oti yani ki Katiladi, Oaio, ko Pali P. Pereta kei Laimeni Waiti, ena nodrau ilakolako mai Misuri me ratou mai veivosaki kei na Parofita, me baleta na nodra vukei ka vakalesui na Yalododonu ki na nodra qele mai na yasayasa vaka-Jekesoni.

1–4, *Na vuna ka vakatara kina na Turaga me ra vakararawataki na Yalododonu mai na yasayasa vaka-Jekesoni; 5–10, Era na qaqa tale na Yalododonu kevaka era sa muria na vunau; 11–20,*

Ena vueti ko Saioni ena kaukauwa, ka na liu na Turaga vei ira na Nona tamata; 21–28, Me ra soqoni vata yani ki Saioni ko ira na Yalododonu, ko ira sa vakayalia na nodra bula era na

rawata tale; 29–40, Era sa lesi eso na turaga me ra vakarautaka na Keba mai Saioni ka lako ki Saioni; sa yalataki ni ra na qaqa kevaka era sa yalodina.

AU sa kaya vakaidina vei kemudou na wekaqu, raica, au na solia vei kemudou e dua na ivakatakila ka ivakaro mo dou *“kila vinaka kina na ivakarau mo dou qarava vinaka kina na nomudou itavi me baleta na nodra vakabulai ka ^bvueti na wekamudou, era sa veiseyaki tu ena vanua ko Saioni;*

2 Ena nodra sa *“vakasavi ka yaviti ena ligadra na noqu meca, ia au na qai sovaraka vei ira na noqu cudru waqawaqa e sega ni vakaiyalayala ena gauna ka^u sa lewa.*

3 Niu a laivi ira tiko me yacova mai na gauna oqo, me ra *“vakatawana na ivakarau ni nodra ivala-^{ca}, me sinai sara;*

4 Me rawa ni ra *“cudruvi mada kina ena dua na cudru mosi ka rarawa ko ira era sa vakatokai ira ena yacaqu me dua na gauna lekaleka, baleta ni ra a sega ni ^bvakarogoca vakavinaka sara na ivakavuvuli kei na ivakaro kau a solia vei ira.*

5 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa vakatauca oqo e dua na lewa me ra kila na noqu tamata, ni ra sa tekivu vakarogoro ena gauna sara ga oqo ki na

“ivakasala au na solia vei ira koi Au na Turaga na nodra Kalou.

6 Raica au sa lewa, ni sa na tekivu sara ga ena auwa oqo na nodra rawai ira na noqu meca.

7 Ia ni ra sa *“muria tiko ga na vosa kece au na vosataka vei ira koi Au na Turaga na nodra Kalou, ena sega sara ni mudu na nodra rawai ira tiko me yacova ni ra sa vakamalumalumutaki e ruku ni yavaqu na ^bveimatani e vuvura, ka ^csoli yani na vuvura vei ira na ^dyalododonu, me ra ^etaukena me sega ni mudu ka sega ni mudu.*

8 Ia kevaka era sa sega ni *“muria na noqu ivakaro ka sega ni qarauna me ra muria tiko na noqu vosa kecega, era na rawai mai na veimatani e vuvura.*

9 Raica era a viritu me *“rarama kei vuvura, ka me ra nodra ivakabula na tamata;*

10 Ia kevaka era sa sega ni nodra ivakabula na tamata, era sa tautauvata ga kei na *“masima sa seyavu tani na kena tuituina, a sa sega kina ni yaga ena dua na ka, me biu ga ki tautuba me ra butuka sobu ko ira na tamata.*

11 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudou; au sa lewa me ra na lesu tale ki na *“vanua sa nodra ivotavota vakawa, io me ra na la^{ki} tara cake na veiyasana lala mai Saioni.*

103 1a V&V 43:8.

b V&V 101:43–62.

2a V&V 101:1; 109:47.

3a Alama 14:10–11; 60:13.

4a V&V 95:1.
DV Vosataki,
Veivosataki.

b V&V 101:2;
105:2–6.

5a DV Vakasala,
Veivakasalataki.

7a V&V 35:24.
DV Talairawarawa.

b Tani. 2:44.

c Tani. 7:27.

d DV Yalododonu.

e V&V 38:20.

8a Mosa. 1:13;

V&V 82:10.

9a 1 Nif. 21:6.

10a Maci. 5:13–16;

V&V 101:39–40.

11a V&V 101:18.

12 Ia me vaka au a tukuna ena noqu ivakaro e liu vei kemudou, ena qai yaco na veivakalougatataki ni sa oti na ^aveivakararawataki.

13 Raica oqo na veivakalougatataki au a yalataka ni sa oti na nomudou vakararawataki, kei na nodra vakararawataki na wekamudou—na nomudou vueti, kei na nodra vueti na wekamudou, io na nodra vakalesui tale ki na vanua ko Saioni, me ra vakadeitaki, ka sega tale ni vakabalei.

14 Ia, kevaka era sa vakadukadukalitaka na nodra ivotavota vakawa, era na vakabalei sobu; raica au na sega ni vosoti ira kevaka era sa vakadukadukalitaka na nodra ivotavota vakawa.

15 Raica, au sa kaya vei kemudou, na vakabulai nei Saioni ena yaco mai ena kaukauwa;

16 O koya, au na vakatubura kina e dua mai vei ira na noqu tamata, o koya ena qai liutaki ira me vaka a liutaki ira na luvei Isireli ko ^aMosese.

17 Ni dou sa luvei Isireli, ka dou sa ^akawa i Eparaama, ia sa dodonu mo dou sereki tani mai na veivakabobulataki ena kaukauwa, kei na liga sa dodo tu.

18 Ia me vaka era a sereki e liu na nomudou qase, ena vakatale ga kina na vakabulai kei Saioni.

19 O koya, me kakua kina ni rere

na lomamudou, raica au sa sega ni tukuna vei kemudou me vaka au a tukuna vei ira na nomudou qase: Ni ra na liu vei kemudou na noqu ^aagilosi, ia e sega ni kequ ^biserau.

20 Ia au sa kaya vei kemudou: Era na liu vei kemudou na noqu ^aagilosi, ka vakakina na kequ iserau, ia ena yaco na gauna dou na ^btaukena kina na vanua yalataki.

21 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, au sa vakatautauvataki Josefa Simici Lailai na noqu ^atamata, kei na nona tamata na iTaukei ni ^bwere ni vaini ka tukuni ena vosa vakatautauvata ka’u a tukuna vei kemudou.

22 Ia me vosa mada ko Josefa Simici Lailai na noqu tamata, ki vei ira na noqu ^atamata digitaki, ko ira na noqu cauravou kei na tamata uabula—Dou soqoni kemudou vata yani ki na vanua ko Saioni, io ki na vanua au sa volia ena ilavo sa vakatabui me noqu.

23 Ia na isoqosoqo lewe ni lotu kece me ra talai ira yani na tamata vuku vata kei na nodra ilavo, ka la’ki ^avolia na qele me vaka ka’u sa vakarota vei ira.

24 Ia kevaka era sa vorati kemudou ka vakasavi kemudou mai na ^avanua yalataki na noqu meca, ka’u sa vakatabuya me tara kina ko Saioni, io me ra vakasavi kemudou tani mai na nomudou

12a iVakata. 7:13–14;
V&V 58:4;
112:13.

16a L.Y 3:2–10;
V&V 107:91–92.
DV Mosese.

17a DV Eparaama—Na
kawa i Eparaama;

Veiyalayalati
vaka-Eparaama.
19a DV Agilosi.

b V&V 84:18–24.
20a L.Y 14:19–20.
b V&V 100:13.

21a V&V 101:55–58.
b DV Were-ni-Vaini ni

Turaga.

22a V&V 35:13–14;
105:16, 29–30.

23a V&V 42:35–36;
57:5–7; 58:49–51;
101:68–74.

24a V&V 29:7–8;
45:64–66; 57:1–2.

vanua ni sa tu vei kemudou na ivakadinadina oqo, mo dou beitaki ira kina e mataqu, mo dou qai cudruvi ira;

25 Ia ko ira kecega dou sa cudruva, au na cudruva tale ga, io dou na qai sauma vei ira na noqu meca na nodra caka cala vei au.

26 Ia ena tiko vata kei kemudou na noqu iserau ni dou sa ^acudruvaki au vei ira na noqu meca, me yacova na ikatolu ni itabatamata kei na kena ikava, io vei ira sa cati au.

27 Me kakua ni dua na tamata e rere ni solia na nona bula ena vukuqu; ia ko koya yadua sa ^asolia na nona bula ena vukuqu, ena kunea tale.

28 Ia ko koya sa sega ni via solia na nona bula ena vukuqu, sa sega ni noqu tisaipeli.

29 Sa noqu lewa me tabalaka cake na domona ko ^aSidini Rikitioni na noqu tamata vei ira na ivakoso lewe ni lotu ena veivanua mai na tokalau, me vakarautaki ira na isoqosoqo lewe ni lotu me ra muria na ivakaro au sa tukuna vei ira, me baleta na vakalesui mai kei na vueti kei Saioni.

30 Sa noqu lewa me rau kakua ni lesu tale ki na nodra vanua na wekadrau na noqu tamata ko ^aPali P. Pereta kei na noqu tamata ko Laimeni Waiti, me yacova ni sa so na nodrau ilawalawa me ra lako cake vata ki na vanua ko Saioni, io me ra lakolako yatini,

se yaruasagavulu, se yalimasa-gavulu, se yadua na drau, io me yacova ni ra sa lewe lima na drau taucoko na noqu ^btamata digitaki.

31 Raica oqo na noqu lewa; dou kerekere ka na soli vei kemudou; ia era sa ^asega tu ga ni dau muria na tamata na noqu lewa.

32 Ia kevaka drau sa sega ni rawata e le lima na drau, drau segata vagumatua mo drau rawata mada ga e le tolu na drau.

33 Ia kevaka drau sa sega ni rawata e le tolu na drau, drau segata vagumatua mo drau rawata mada ga e le dua na drau.

34 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudrau, au sa solia vei kemudrau e dua na ivakaro, mo drau kakua ni lako cake ki na vanua ko Saioni me yacova ni drau sa rawata e dua na drau na noqu tamata digitaki, me ra lako vata kei kemudrau ki na vanua ko Saioni.

35 Ia, me vaka au sa kaya vei kemudou, dou kerekere ena soli vei kemudou; dou masu vagumatua me na rawa ni lako vata kei kemudou ko Josefa Simici Lailai na noqu tamata, ka me liutaki ira na noqu tamata, io me tauyavutaka na noqu matanitu ena vanua ^asa vakatabui, ka vakadeitaki ira na lewei Saioni ena lawa kei na ivakaro sa tu rawa oqo kei na kena ena qai soli vei kemudou.

36 Na qaqa kece kei na lagilagi ena rawa ena vukumudou ena

26a V&V 97:22.

27a Maci. 10:39;
Luke 9:24;

V&V 98:13–15; 124:54.

29a DV Rikitioni, Sidini.
30a DV Pereta, Pali Paka.

b V&V 101:55.

31a V&V 82:10.
35a V&V 84:31.

nomudou ^agugumatua, yalodina, kei na nomudou ^bmasu ni vakabauta.

37 Me lako na noqu tamata ko Pali P. Pereta, vata kei Josefa Simici Lailai na noqu tamata.

38 Me lako na noqu tamata ko Laimeni Waiti, vata kei Sidini Rikitoni na noqu tamata.

39 Me lako na noqu tamata ko Airame Simici, vata kei

Veretariki G. Viliame na noqu tamata.

40 Me lako na noqu tamata ko Osoni Aidi, vata kei Osoni Pereta na noqu tamata, ena vanua cava ga ena vakasalataki rau kina ko Josefa Simici, Jun., na noqu tamata, me rawa kina ni vakatau-cokotaki na ivakaro oqo au sa solia vei kemudou, ka qai laiva na kena vo e ligaqu. A sa vakakina. Emeni.

WASE 104

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita, ena 23 ni Epereli 1834, me baleta na Kabani Cokovata (raica na ulutaga ni wase 78 kei na 82). E rairai ni a yaco tiko e dua na nodra bose na lewe ni Kabani Cokovata, ka veivosakitaki tiko kina na gagadre vakayago ni Lotu. E dua na bose taumada ni kabani ena 10 ni Epereli sa lewai kina me sa na bokoci na kabani. Na ivakatakila oqo e tukuni kina me sa tauyavutaki tale na kabani; me wasei na kena iyauqaqa vei ira na lewe ni kabani me vaka na nodra veiqaravi. Ena veidusimaki nei Josefa Simici, a qai vakaisosomitaki kina na vosa "Kabani Cokovata" ena "iSoqosoqo Cokovata" ena ivakatakila.

1–10, Era na cudruvi na Yalododonu era talaidredre ki na isoqosoqo cokovata; 11–16, Sa vukei ira na Nona Yalododonu na Turaga ena Nona sala ga; 17–18, Na lawa ni kosipeli e cicivaki kina na nodra vukei na dravudravua; 19–46, Sa lesi na nodra itavi ni veiqaravi kei na nodra veivakalougatataki na qase ni lotu eso; 47–53, Me rau dui cakacaka ga vakataki rau na isoqosoqo cokovata mai Katiladi kei na isoqosoqo mai Saioni; 54–66, Me taurivaki na iyau sa vakatabui vua na Turaga me tabaki kina na ivolanikalou; 67–77,

Me taurivaki na iyau raraba ni isoqosoqo cokovata ena veika vakadonui raraba; 78–86, Me ra sauma kece na nodra dinau ko ira na lewe ni isoqosoqo cokovata, ka na qai sereki ira na Turaga mai na nodra leqa vakailavo.

Au sa kaya vakaidina vei kemudou na wekaqu, au sa solia vei kemudou e dua na ivakasala, kei na dua na ivakaro, me baleta na iyau taucoko e taukena na isoqosoqo ka'u a vakarota me tauyavu ka vakadeitaki, me dua na isoqosoqo

“cokovata, ka me isoqosoqo tawa-vakaiyalayala me yaga ki na noqu lotu, kei na nodra vakabulai na tamata me yacova na noqu lesu mai—

2 Kei na kena yalayala sega ni veivukiyaki, ni kevaka era yalodina tikoga ko ira au sa vakarota, sa dodonu me ra na vakalougatataki ena veivakalougatataki e vakaikuritaki;

3 Ia kevaka era sa sega ni yalodina tiko ga era sa voleka sara yani ki na cudruvi.

4 Ia, kevaka era na sega ni muria eso na noqu tamata na ivakaro, ka ra voroka na veiylalayalati ena nodra “kocokoco, kei na vosa veicavilaki, au sa cudruvi ira ena dua na cudru mosi ka veivakararawataki.

5 Niu sa lewa oti e lomaqu koi Au na Turaga, ni kevaka e dua na tamata lewe ni noqu isoqosoqo e kunei ni dau talaidredre, se ena dua tale na kena itukutukuni, e voroka na veiylalayalati dou sa vauci kina, ena cudruvi ena nona bula, ka na buturaki sobu mai vei koya au sa lewa;

6 Koi Au na Turaga, me’u kakua ni “vakalialiai ena veika oqo—

7 Ia na veika kece oqo me ra kakua kina ni cudruvi vata kei ira na sega ni bula dodonu ko ira ena kemudou maliwa sa sega na nodra cala; ka me ra kakua kina ni dro bula ko ira ena kemudou maliwa sa kunei ni ra sa cala; baleta koi

Au na Turaga au sa yalataka oti vei kemudou na “isala ni lagilagi ena ligaqu imatau.

8 Ia, kevaka sa kunei ni dou sa dau talaidredre, dou na sega ni drotaka rawa na noqu cudru ena nomudou bula.

9 Kevaka dou sa “muduki tani ni dou sa talaidredre, dou na sega ni drotaka rawa na ^bveivakararawataki nei ‘Setani me yacova na siga ni veivueti.

10 Ka’u sa solia kina vei kemudou na kaukauwa ena gauna sara ga oqo, kevaka e dua na tamata vei kemudou, ena isoqosoqo, e kunei ni dau talaidredre ka qai sega ni veivutunitaka na ca, mo dou soli koya yani ki na veivakararawataki nei Setani; ka na sega ni rawa vua me “kauta mai vei kemudou na ca oqori.

11 O koya sa noqu lewa yalomatua, e dua na ivakaro au sa solia vei kemudou, mo dou vakarautaki kemudou, ka lesia na tamata yadua ki na “itavi me qarava;

12 Me na qai solia kina vei au na tamata yadua, e dua na itukutuku ni veiqaravi sa lesi vua.

13 Ni sa kilikili sara vei Au, na Turaga, me ra “saumi taro vei au na tamata yadua, me vaka na ivakarau ni nodra ^bqarava na veivakalougatataki vakavuravura, au a cakava ka vakarautaka me baleti ira na noqu veika bula kecega.

104 1a V&V 78:3-15.
DV iSoqosoqo
Cokovata.
4a DV Kocova.
6a Kala. 6:7-9.
7a Ais. 62:3;

V&V 76:56.
DV Lagilagi.
9a DV Muduki Tani.
b V&V 82:21.
c DV Tevoro.
10a V&V 109:25-27.

11a V&V 42:32.
DV Dauveiqaravi.
13a DV Saumi Taro.
b V&V 72:3-5, 16-22.

14 Koi Au na Turaga, au sa tevuka yani na lomalagi, ka ^abulia na vuravura, ena ^bcakacaka ni li-ga-qu; kei na veika kecega sa tu kina e noqu.

15 Ka sa noqu inaki me'u vakarautaka me yaga vei ira na noqu yalododonu, ni sa noqu na ka kecega.

16 Ia sa dodonu me caka ena noqu ^asala ga; ka raica sai koya oqo na sala au sa lewa koi Au na Turaga me'u vakarautaka kina vei ira na noqu yalododonu na veika eso, me ra vakalevulevui na ^bdravudravua, ka ra vakalolovirataki ko ira na vutuniyau.

17 Ni sa sinai tu ko ^avuravura, ka sa veirauti na veika e tu ka na vo tale; io, au sa vakarautaka na ka kecega, ka solia vei ira na luvu ni tamata na galala me ra dui ^bvakatulewa ga vakataki ira.

18 Ia, kevaka e dua sa rawata ^avakalevu mai na veika au sa vakarautaka tu, ka sega ni wasea na nona ivotavota vei ira na ^bdravudravua kei na vakaloloma me vaka na ^clawa ni noqu kosipeli, ena tacake ko koya, vata kei ira na dau caka ca mai ^deli, ni ra sa vakararawataki tiko.

19 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me baleta na iyau ni ^aisoqosoqo—

20 Me lesi vei Sidini Rikitoni na

noqu tamata na vanua sa tawana tiko oqo, kei na vanua ni caka kuli ni manumanu me qarava, me rawata tiko kina na nona bula ni sa cakacaka tiko ena noqu were ni vaini, me vaka na noqu lewa, ena gauna au na qai vakaroti koya kina.

21 Ia me vakayacori na ka kecega me vaka na lewa ni isoqosoqo, kei na ka era sa vakadonuya ka sa domo ni isoqosoqo, ka ra tiko ena vanua ko Katiladi.

22 Ia na itavi ni veiqaravi kei na veivakalougatataki oqo, au sa solia koi Au na Turaga vua na noqu tamata ko Sidini Rikitoni me vakalougatataki kina, vata kei ira na nona kawa era qai muri mai;

23 Ia au na vakaikuritaka vua na veivakalougatataki, kevaka sa vakamalumalumutaki koya vei au.

24 Kei na dua tale, me lesi vua na noqu tamata ko Matini Erisi, me qarava, na tikiniqele ka rawata mai na noqu tamata ko Joni Jonesoni ni a veisau vata kei na nona ivotavota vakawa e liu, me baleti koya kei ira na nona kawa era na qai muri mai;

25 Ia kevaka sa yalodina tiko ga, au na vakaikuritaka na veivakalougatataki ki vua kei ira na nona kawa era qai muri mai.

26 Me vagoleya ko Matini Erisi na noqu tamata na nona ilavo me

14a Ais. 42:5; 45:12.
DV Buli, iBulibuli.

b Same 19:1; 24:1.

16a V&V 105:5.

DV Qaravi ni
Tiko Vinaka.

b 1 Samu. 2:7–8;

Luke 1:51–53;
V&V 88:17.

17a V&V 59:16–20.

DV Vuravura.

b DV Galala ni Digidigi.

18a V&V 42:30.

b Luke 3:11;

Jeme. 2:15–16.

c Na Vosa. 14:21;

Mosa. 4:26;

V&V 52:40.

d Luke 16:20–31.

19a DV iSoqosoqo
Cokovata.

baleta na vunautaki ni noqu vosa, me vaka ena dusimaki koya kina ko Josefa Simici Lailai na noqu tamata.

27 Kei na dua tale, me soli vei Veretariki G. Viliame na noqu tamata na vanua e tiko kina oqo me nona.

28 Ia me soli me taukena ko Oliva Kaudari na noqu tamata na qele ka toka tikiva na vale ni tabaivola, sai koya na iwasesewase naba dua, na qele tale ga ka taukena tiko oqo ko tamana.

29 Me soli talega vei rau ko Veretariki G. Viliame kei Oliva Kaudari na noqu tamata, me rau qarava na vale ni tabaivola kei na kena iyaya kece.

30 Ia oqo na itavi sa lesi vei rau me rau qarava.

31 Ia kevaka erau sa yalodina tiko, raica au na veivakalougatataki, ka vakaikuritaka na veivakalougatataki vei rau.

32 Raica oqo sa itekivu ni itavi au sa lesia vei rau me rau qarava, vei rau kei ira tale ga na nodrau kawa mai muri.

33 Ia kevaka erau sa yalodina tiko, au na vakalougatataki na veivakalougatataki vei rau kei ira na nodrau kawa mai muri, io na veivakalougatataki e vakaikuritaki.

34 Kei na dua tale, me taura ko Joni Jonesoni na noqu tamata na vale e tawana tiko ena gauna oqo, kei na ivotavota vakawa taucoko me vakavo ga na qele sa vakatikitikitaki tiko me baleta na kena "tara na noqu veivale, me vaka sa

lewai ena taukeni ni vanua ko ya, kei na vanua tale ga sa vakayacani tu me nei Oliva Kaudari.

35 Ia kevaka sa yalodina tiko ga, au na vakaikuritaka na veivakalougatataki ki vua.

36 Ka sa noqu lewa me volitaka ko koya na veitiki ni qele a nnumi tu me tara kina na nodra koro na noqu yalododonu, kevaka sa "vakavotuya vua na Yalo, me vaka na ivakasala ni isoqosoqo, kei na domo ni isoqosoqo.

37 Ka sai koya oqo na itekivu ni itavi ni veiqaravi au sa lesia vua, me vakalougatataki kina ko koya kei ira na nona kawa mai muri.

38 Ia kevaka sa yalodina tiko ga, au na vakaikuritaka na nona kalougata ena veivakalougatataki e vakaikuritaki.

39 Kei na dua tale, me na lesi me nei "Niueli K. Witini na noqu tamata na veivale kei na tikiniqele sa tawana tiko ena gauna oqo, kei na tikiniqele kei na vale sa tiko kina na sitoa, ka vakatalega kina na qele ena ilesu ni sala ena ceva ni sitoa, ka vakatalega kina na qele ka tiko kina na vale ni caka potasi.

40 Ia na veika kece oqori au sa lesia vei Niueli K. Witini na noqu tamata me qarava, me vakalougatataki kina o koya kei ira na nona kawa mai muri, me yaga ki na cakacaka ni veivoli ni noqu isoqosoqo ka'u sa tauyavutaka ena noqu iteki, ena vanua ko Katiladi.

41 Io, sai koya dina oqo na itavi

au sa lesia me qarava ko N. K. Witini na noqu tamata, na itikotiko kece sara ni veivoli oqo, ko koya kei ira na nona “itini, kei ira na nona kawa mai muri.

42 Ia kevaka sa yalodina tiko ga ni muria na noqu ivakaro ka’u sa solia vua, au na vakaikuritaka na nona veivakalougatataki kei ira na nona kawa mai muri, io na veivakalougatataki e vakaikuritaki vakalevu sara.

43 Kei na dua tale, me lesi vei Josefa Simici Lailai na noqu tamata, na tikiniqeke sa vakatikikitiki tu me tara kina na noqu vale, ka ruanadrau na mita na kena balavu ka onosagavulu na mita na kena raba, ka vakatallega kina na ivotavota vakawa sa tawana tiko ena gauna oqo na tamana;

44 Ka sai koya oqo na itekivu ni itavi ni veiqaravi au sa lesia vua, me vakalougatataki kina ko koya kei tamana talega.

45 Ia raica, au sa maroroya tiko e dua na ivotavota vakawa me baleti “tamana, me bula kina; o koya me na okati kina me lewe ni vale nei Josefa Simici Lailai na noqu tamata.

46 Ia au na vakaikuritaka na veivakalougatataki ena vale nei Josefa Simici Lailai na noqu tamata, kevaka sa yalodina tiko ga, io na veivakalougatataki sa vakaikuritaki vakalevu sara.

47 Ia oqo, e dua na ivakaro au sa

solia vei kemudou me baleti Saioni, dou sa na sega ni okati vata tiko ga me dua na isoqosoqo cokovata kei ira na wekamudou e Saioni, ia ena sala ga oqo—

48 Ni dou sa tauyavutaki oti, dou sa na vakatokai me iSoqosoqo Cokovata ni “Iteki kei Saioni, ena Koro ko Katiladi. Ia ko ira na wekamudou, ni ra sa tauyavutaki oti, era na vakatokai me i Soqosoqo Cokovata ni Koro ko Saioni.

49 Raica era na tauyavutaki ena dui yacadra yadua, kei na yaca ni nodra isoqosoqo; ia era na cakava na nodra bisinisi ena yaca ni nodra isoqosoqo, kei na dui yacadra yadua.

50 Io dou na dui cakava ga na nomudou bisinisi ena yaca ni nomudou isoqosoqo, kei na dui yacamudou yadua.

51 Kau sa vakarota me vakayacori vakaoqo mo dou vakabulai kina, ka ra vakabulai tale ga kina ko ira, me isau ni nodra “vakasavi tani kei na veika ena vakarau yaco mai.

52 Na “veiyalayalati sa voroki ena vuku ni talaidredre, ena ^bkocokoco kei na vosa veicavilaki—

53 A ka oqo dou sa tawasei tani kina mai na nodra isoqosoqo cokovata na wekamudou, ia me tekivu oqo dou sa sega tale ni okati vata kei ira, ia ena sala duadua ga oqo, ena dinau me vaka sa vakadonui ena bose ni isoqosoqo, me vaka na ivakarau ni nomu rawa

41a V&V 84:112–113.

45a V&V 90:20.

DV Simici, Josefa Levu.

48a V&V 82:13; 94:1;

109:59.

DV iTeki.

51a V&V 109:47.

52a DV Veiyalayalati.

b DV Kocova.

ka, ia me vakatau ena domo ni lewa ni matabose.

54 Kei na dua tale, e dua na ivakaro au sa solia vei kemudou me baleta na nomudou itavi ni veiqaravi kau sa lesi kemudou kina.

55 Raica, na iyau kece oqo e noqu, kevaka e sega sa ka wale na nomudou vakabauta, ka dou na kunei ni dou sa dauveivakaisini, ka sa voroki kina na veiyalayalati dou sa cakava vei au;

56 Ia kevaka sa noqu na iyau, dou sa qai “dauveiqaravi koi kemudou; kevaka e sega dou sa sega ni dauveiqaravi koi kemudou.

57 Ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa lesi kemudou mo dou qarava na noqu vale; io mo dou dauveiqaravi dina sara.

58 Ia ena inaki oqo au sa vakaroti kemudou kina mo dou cokonaki kemudou vinaka, mo dou tabaka na “noqu vosa, na taucoko ni noqu ivolanikalou, na ivakatakila au sa solia oti vei kemudou, kei na kena au na qai solia yani vei kemudou ena veigauna eso, me tekivu oqo ka lako yani—

59 Me baleta na kena tara cake na noqu lotu kei na noqu matanitu e vuravura, ka me vakarautaki ira na noqu tamata ki na “gauna au na mai ^btiko kina vata kei ira, ni sa voleka sara mai.

60 Dou vakarautaka tale ga me baleti kemudou e dua na vanua me noqu lololo, ia mo dou vakatabuya sara ena yacaqu.

61 Raica mo dou digitaka e dua vei kemudou me dauniyau, io me qai tabaki ki na veivakalougata-taki oqo.

62 Raica me na tiko e dua na ivakatakilakila ena lololo, io na veika tabu kece me kau yani ki na lololo; ka me kakua ni dua na tamata vei kemudou me kaya ni nona, se me dua mada ga na tikina, ni sa nomudou kece vakatautauvata.

63 Kau sa solia vei kemudou ena gauna sara ga oqo; mo dou raica, mo dou lako sara ga oqo ka vakayacora na itavi ni veiqaravi au sa lesi kemudou kina, ka vakavo ga na veika tabu, me baleta na kena tabaki na veika tabu oqo me vaka au sa tukuna vei kemudou.

64 Ia na “veika kece e rawa mai na veika tabu oqori me na tu ga ena lololo, ka me dregati; me na kakua ni vakayagataki se kau tani mai na lololo mai vua e dua, me kakua tale ga ni kau tani na ivakatakilakila ena biu kina, ia ena domo ni lewa ga ni isoqosoqo, se ena ivakaro.

65 Ia ena vakaoqori na nomudou na maroroya na veika e rawa mai na veika tabu ena lololo, me baleta na veika tabu kei na inaki savasava.

66 Ia ena vakatokai me lololo tabu ni nona iyau na Turaga; raica ena dregati ka vakatabui me nona na Turaga.

67 Kei na dua tale, me na vakarautaki tale e dua na lololo, ka lesi e dua na dauniyau me maroroya na lololo, ka me dregati;

56a DV Dauveiqaravi.
58a DV iVakadewa nei
Josefa Simici (VJS).

59a DV Mileniumi.
b V&V 1:35–36;
29:9–11.

64a OYA na tubu,
se na veika e rawa.

68 Ia na ilavo kecega dou sa rawata ena ilesilesi dou qarava, ena nomudou cakacakataka na iyau au sa lesia vei kemudou, na vale, na qele, na manumanu, se na veika kecega ka vakavo ga na ivola tabu ka savasava, kau sa maroroya tu vei au me baleta na veinaki tabu ka savasava, me biu ki na lololo ena kena gauna totolo ga dou ciqoma kina na ilavo, ena veiyadrau, se yalimasagavulu, se yaruasagavulu, se yatini, se yalima.

69 Se ena dua tale na kena itukutukuni, kevaka e dua vei kemudou sa rawata e lima na dola me solia me maroroi ena lololo; se kevaka e rawata e tini, se ruasagavulu, se limasagavulu, se dua na drau, me vakayacora talega vakakina;

70 Ia me kakua ni dua vei kemudou e okata me nona vakaikoya ga; raica ena sega ni vakatokai me nona, e sega mada ga ni dua na tikina.

71 Ia ena sega ni vakayagataki e dua na tikina, se me kau tani mai na lololo, ia ena domo kei na lewa duadua ga era sa duavata kina ena isoqosoqo.

72 Ia ena vakaqo na domodra kei na veika me ra vakadonuya na lewe ni isoqosoqo—me dua vei kemudou e lako vua na dauniyau ka kaya: Yalovinaka mo vukei au vakailavo me'u qarava rawa na noqu ilesilesi—

73 Kevaka e lima na dola, se tini na dola, se ruasagavulu, se limasagavulu, se duanadrau, me na

solia vua ko dauniyau na kena levu e gadreva me vukei koya ena nona vei qaravi—

74 Me yacova na gauna sa kunei kina ni sa dau talaidredre, ka sa vakaraitaki yani vakamatata ki na matabose ni isoqosoqo ni sa sega ni yalodina ka “sega ni dauveiqaravi vakayalomatua.

75 Ia ena gauna kece e cakacaka tu kina ka kilai ni sa yalodina ka qarava vakavinaka tiko na nona ilesilesi, oqori sa kena ivakatalakila vua na dauniyau me kakua kina ni bureitaka vua.

76 Ia ni sa talaidredre, me na vakarorogo ko dauniyau ki na domo ni lewa ni matabose ni isoqosoqo.

77 Ia kevaka e kunei ni sa sega ni yalodina ka sega ni dauveiqaravi yalomatua na dauniyau, sa na vakarorogo ki na domo ni lewa ni matabose ni isoqosoqo, io me na vakasivoi mai na nona itutu, ka lesi e dua me kena “isosomi.

78 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena vuku ni nomudou dinau—raica au sa lewa mo dou “sauma kece na nomudou ^bdinau.

79 Ka sa noqu lewa mo dou “vakayalomalumulumutaki kemudou vei au, ka rawata na veivakalougatataki oqo ena nomudou ^bgugumatua kei na yalomalumulumu kei na masu ni vakabauta.

80 Ia kevaka dou sa gugumatua ka yalomalumulumu, ka “dau-masu ena vakabauta, raica, au na

74a Luke 16:1–12.

77a V&V 107:99–100.

78a V&V 42:54.

^b DV Dinau.

79a DV Yalomalumulumu,
Yalomalua.

^b DV Gumatua.

80a Jeme. 5:15.

vakamalumalumutaka na yalodra o ira dou sa dinau tu vei ira, me yacova na gauna au sa vakavotuya kina e dua na sala mo dou vagalalataki kina.

81 Mo dou volavola kusarawa ki Niu Ioka ka vola me vaka sa vakauqeti kemudou kina na “Yaloqu; au na vakavinakataka na yalodra ko ira dou sa dinau tu kina, me tababokoci kina mai na nodra vakasama na vakanananu ni veivakararawataki vei kemudou.

82 Ia kevaka dou sa “yalomalumalumu ka yalodina tiko ga ka daumasuta na yacaqu, raica, au na solia me nomudou na ^bqaqa.

83 Au sa yalataka vei kemudou, dou na vagalalataki ena gauna oqo mai na dinau dou sa vesuki tu kina.

84 Ia kevaka sa rawa mo dou

kere dinau ena yadrau se yaudolu, se mo dou kerea na veika me rauta mo dou vagalalataki kina mai na kemudou ivesu, oqori me qai vakatau vei kemudou.

85 Ka mo dou solia me kena ivakadei na qele au sa solia ki ligamudou, ena gauna oqo, mo dou tabaka kina na yacamudou ni dou sa vakadonuya kece se kevaka e sega, na ka ga sa dodonu vei kemudou.

86 Au sa solia vei kemudou na galala oqo, ena gauna ga oqo; ia raica, kevaka dou vakayacora na veika au sa biuta e matamudou, me vaka na noqu ivakaro, na veika kece oqo e noqu, koi kemudou na noqu dauveiqaravi, ia ena sega ni laiva na turaga me vakacacani na nona vale. Io ena yaco vakakina. Emeni.

WASE 105

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, ena bati ni Uciwai ko Fisigi mai Misuri, ena 22 ni June 1834. Ena nona veiliutaki na Parofita, era tayabe kina na Yalododonu mai Oaio kei na veivanua tale eso ki Misuri ena dua na ilakolako a qai vakatokai e muri me Keba kei Saioni. Na nodra inaki me ra na yadravi ira lesu yani na Yalododonu mai Misuri era a vakasavi ki na nodra vanua mai na Yasayasa vaka-Jekesoni. Era sa rere na kai Misuri era a vakacacani ira mada e liu na Yalododonu de na yaco mai na veivorati mai na Keba kei Saioni era sa mani kabai ira e liu eso na Yalododonu era vakaitikotiko ena Yasayasa vaka-Kilei, Misuri. Ni sa vakasuka na kovana mai Misuri na nona yalayala me tokoni ira na Yalododonu, a ciqoma kina o Josefa Simici na ivakatakila oqo.

81a dv Yalo Tabu.
82a Luke 14:11;

V&V 67:10.
b V&V 103:36.

1-5, *Ena tara cake ko Saioni ena ivakarau ni lawa vakasilesitili*; 6-13, *Yaraki vakalailai na vueti kei Saioni*; 14-19, *Ena vala na Turaga ena ivalu mai Saioni*; 20-26, *Me ra yalomatua ka kakua ni boletaka na nodra kaukauwa ko ira na Yalododonu ni ra sa soqoni vata tiko*; 27-30, *Me voli na qele mai Jekesoni kei na veiyasayasa volekata*; 31-34, *Me ra la'ki ciqoma na italatala qase e dua na nodra edaumeni ena vale ni Turaga e Katiladi*; 35-37, *Era na vakatabui ko ira na Yalododonu era sa kacivi ka digitaki*; 38-41, *Me ra vakarewataka na Yalododonu na tawake ni veisaututaki ki vuravura.*

Au sa kaya vakaidina vei kemudou, oi kemudou sa soqoni vata mai mo dou kila na lomaqu me baleta na nodra ^avueti o ira na noqu tamata era sa vakararawataki tiko—

2 Raica, au sa kaya vei kemudou, kevaka era a sega ni ^atalaidredre tiko na noqu tamata, au vosa tiko me baleta na lotu ka sega ni tamata yadua, ke ra a sa vueti oti ena gauna oqo.

3 Ia raica, era se sega ni vulica me ra talairawarawa ki na veika au gadreva e ligadra, ia era sa sinai ena ivalavala kecega ni caka ca, ka ra sega ni ^awasea na veika era taukena, me vaka na ivalavala ni yalododonu, ki vei ira na

dravudravua kei ira era vakaleqai tu ena kedra maliwa;

4 Ka ra sa sega ni ^aduavata me vaka na duavata e gadrevi ena lawa ni matanitu silesitili;

5 Ena sega ni tarai cake rawa ko ^aSaioni ^bvakavo ga ena ivakavuvuli kei na ^clawa ni matanitu silesitili; kevaka e sega, au na sega ni ciqomi koya.

6 A sa dodonu me ra ^avunauci na noqu tamata me yacova ni ra sa vulica me ra ^btalairawarawa, kevaka e dodonu me vakakina, me yaco oqori ena veika era sotava.

7 Au sega ni vosa tiko oqo me baleti ira era sa lesi me ra liutaki ira na noqu tamata, ko ira sa ^aliu vei ira na italatala qase ni noqu lotu, ni ra sa sega ni okati kece ki na cudruvi oqo ko ira oqori;

8 Ia au vosa tiko vei ira na lewe ni noqu lotu ena veivanua—sa lewe vuqa vei ira era na kaya: Sa evei na nodra Kalou? Raica, ena mai vakabulai ira ko koya ni ra sa leqa tu, ia kevaka e sega, tou na maroroya ga na nodatou ilavo ka kakua ni lako cake ki Saioni.

9 Ia, me vaka ni ra sa ^atalaidredre na noqu tamata, sa kilikili kina kei au me ra tei waraka vakalailai tale mada na noqu italatala qase na kena vueti ko Saioni—

10 Me rawa ni ra vakarau vakavinaka cake kina ko ira, ka me ra vakavulici vakavinaka sara na

105 1a V&V 100:13.
2a V&V 104:4-5, 52.
3a Cakacaka 5:1-11;
V&V 42:30.
DV Vakatabui,
Lawa ni Vakatabu.

4a V&V 78:3-7.
5a DV Saioni.
b V&V 104:15-16.
c V&V 88:22.
6a V&V 95:1-2.
DV Vosataki,

Veivosataki.
b DV Talairawarawa.
7a V&V 20:2-3.
9a V&V 103:4.

noqu tamata ena veika era sotava, ka kila vakavinaka cake na nodra ^aitavi, kei na veika au gadreva mai vei ira.

11 Ia ena sega ni rawa ni vakayacori na veika oqo me yacova ni ra sa ^avakaivotavota na noqu ^bitalatala qase ena kaukauwa mai lomalagi.

12 Ia raica, au sa vakarautaka tu e dua na edaumeni cecere kei na veivakalougatataki me na ^asovarakai vei ira, kevaka era sa yalodina tiko ka toso tikoga ena yalomalumalumu e mataqu.

13 O koya sa kilikili kina kei au me ra tei waraka mada vakalailai na noqu italatala qase, na kena vueti ko Saioni.

14 Ia raica, au sega ni gadreva vei ira me ra vala ena ivalu kei Saioni; ia me vaka au sa tukuna oti ena dua na ivakaro taumada, io kau na vakayacora—Ni'u na ^avala ena nomudou ivalu.

15 Raica, au sa tala yani na ^adauveivakarusai me vakarusai ira na noqu meca ka vakalala na nodra vanua; ia ena sega mada ni oti e vuqa na yabaki era sa na kawaboko sara me mudu kina na nodra vakadukadukalitaka na noqu vanua, io me mudu tale ga na nodra ^bvosa vakacacataka na yacaqu ena vanua au sa ^cvakatabuya me ra soqoni vata mai kina na noqu yalododonu.

16 Raica, au sa vakaroti Josefa Simici Lailai na noqu tamata, me tukuna vei ira na noqu ^atamata digitaki, io vei ira na noqu tamata ivalu, na noqu cauravou kei na uabula, me ra soqoni vata mai me baleta na nodra vueti na noqu tamata, io me ra talaraka sobu na nodra veivale cecere na noqu meca, ka vakasavi ira na kena ^bivakatawa;

17 Ia era sa sega ni muria na noqu vosa ko ira na noqu tamata digitaki.

18 Ia kevaka era tiko eso era a rogoca na noqu vosa, au sa vakarautaka tu e dua na veivakalougatataki kei na ^aedaumeni me baleti ira, kevaka era na yalodina tikoga.

19 Raica au sa rogoca na nodra masu, ka'u na vakadonuya na nodra isolisoli; ka sa kilikili kei au me ra lako vakayawa mai ki ke me vakatovolei kina na nodra ^avakabauta.

20 Ia oqo, au sa kaya vakaidina vei kemudou, e dua na ivakaro au sa solia vei kemudou, ko ira kecega era sa lako cake mai ki ke, ka rawa ni ra tiko ena veiyasana vakavolivolita, me ra tiko ga;

21 Ia ko ira era sega ni rawa ni tiko, ka tu na nodra matavuvale mai na tokalau, me ra tei tiko mada vakalailai, me vaka sa lewa vei ira ko Josefa na noqu tamata;

22 Ni'u na vakasalataki koya ena

10a DV iTavi.

11a V&V 38:32; 95:8.

DV Edaumeni.

b DV iTalatala Qase.

12a V&V 110.

14a Josu. 10:12–14;

Ais. 49:25;

V&V 98:37.

15a V&V 1:13–14.

b V&V 112:24–26.

DV Vosa Vakacacataka,

Vosa Vakacacataki.

c V&V 84:3–4; 103:35.

16a V&V 101:55;

103:22, 30.

b DV iVakatawa.

18a V&V 110:8–10.

19a DV Vakabauta.

vuku ni ka oqo, ia na ka kecega sa lewa vei ira ko koya ena vakayacori.

23 Ia ko ira kece na noqu tamata era sa tiko ena veiyasana vakavolivolita, me ra yalodina, ka dau-masu, ka yalomalalumumu vei au, ka me ra kakua sara ni vakatakila na veika au sa vakatakila vei ira, me yacova ni'u sa lewa vakayalomatua me vakatakilai.

24 Raica dou kakua ni tukuna na lewa, dou kakua ni "qaciqaciataka na vakabauta se na cakacaka veivakurabuitaki, ia dou vakasoqoni vata vakavinaka, na kena levu ga e rawa ena dua na yasana me vaka na ivakarau ni yalodra na tamata;

25 Ka raica dou na kune loloma soli wale ka vinakati e matadra, io dou na taqomaki ka tiko "vakacegu, ni dou sa kaya tiko vei ira na tamata: Dou veilewai ka vakayacora na lewa dodonu ena vukui keitou me vaka na lawa, ka me vakadodonutaki na neitou cala.

26 Oqo, raica, au sa kaya vei kemudou na wekaqu, oqo na sala era na taleitaki kemudou kina na tamata, io ena yaco me ra lewe vuqa na "mataivalu ni Isireli.

27 Kau na vakamalalumumutaka na lomadra na tamata, me vaka au a vakamalalumumutaka na lomana na "Fero, ena veigauna eso, me yacova na gauna sa vakasoqoni ira vata kina na noqu

tamata digitaki, ko Josefa Simici Lailai na noqu tamata, kei ira na noqu italatala qase, au sa lesia.

28 Raica me ra talai yani na tamata "vuku me ra vakayacora na ka au sa vakarota me baleta na kena ^bvoli na qele kece ena yasa-yasa vaka-Jekesoni kei na veiyasayasa volekata.

29 Ni sa noqu lewa me voli na veivanua oqori; ia ni sa voli rawa me qai soli me ra taukena na noqu yalododonu me vaka na "lawa ni vakatatabu au sa solia.

30 Ia ni sa voli oti na veivanua oqori, ena tawacala vei au na "mataivalu ni Isireli ni ra tawana na nodra vanua, era a volia ena nodra ilavo, ka talaraka sobu na nodra veivale cecere na noqu meca ka tu kina, ka vakasavi ira tani na kena ivakatawa, io me ra ^bsauma vei ira na noqu meca ena vukuqu me yacova na ikatolu kei na ikava ni itabatamata vei ira era sa cati au.

31 Ia me ra lewe vuqa taumada na noqu mataivalu, ia me ra "vakatabui mada e mataqu, me serau kina me vaka na matanisiga, ka makare me vaka na ^bvula, io me ka rerevaki sara na kena drotini vei ira na veimatanitu;

32 Me ra qai kila na veimatanitu e vuravura ka vakadinadinataka ni sa nona "matanitu na

24a V&V 84:73.

DV Qaciqacia.

25a DV Sautu, Vakacegu.

26a Joeli 2:11.

27a iVakate. 47:1–12.

28a V&V 101:73.

b V&V 42:35–36.

29a V&V 42:30.

DV iSoqosoqo

Cokovata;

Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

30a V&V 35:13–14;

101:55; 103:22, 26.

b V&V 97:22.

31a DV Vakatabui,

Lawa ni Vakatabu.

b Na Sere. 6:10;

V&V 5:14;

109:73.

32a iVakata. 11:15.

DV Matanitu

Vakalou se Matanitu

Vakalomalagi.

noda Kalou kei na nona Karisito na matanitu ko Saioni; o koya, me da ^bmuria sara na kena lawa.

33 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa kilikili kei au me ra ciqoma na nodra “edaumeni mai lomalagi ena noqu vale ko ira sa liu vei ira na italatala qase ni noqu lotu, na noqu vale ka’u a vakarota me tara ena yacaqu ena vanua ko Katiladi.

34 Ia me vakayacori kece na veika au a vakarota me baleti Saioni kei na kena “lawa, io ena gauna sa vueti oti kina.

35 A sa dua na siga ni “veikacivi, ia sa qai yaco mai na siga ni digidigi; io me ra digitaki ko ira sa ^bkilikili.

36 Ena qai vakatakilai vua na noqu tamata, ena domo ni Yalo, ko ira era sa “digitaki; ia era na ^bvakatabui;

37 Ia kevaka era sa muria tiko ga

na ka sa “vakaroti vei ira, era na vakaukauwataki me ra vakayacora na veika kece me baleti Saioni ni oti e vuqa na siga.

38 Au sa kaya tale vei kemudou, dou kerea na veisaututaki, raica dou kakua ni kerea wale ga vei ira sa yaviti kemudou, io vei ira kecega na tamata;

39 Dou vakarewataka na “tawake ni ^bveisaututaki, ka kacivaka yani me yaco na veisaututaki ki na iyalayala kei vuravura;

40 Dou vakatura vei ira sa yaviti kemudou mo ni veisaututaki me vaka sa vakauqeti kemudou kina na domo ni Yalo sa tiko vei kemudou, raica ena vuavuai vinaka sara vei kemudou na ka “kecega.

41 O koya, mo dou yalodina tiko ga; raica ka rogoca, “au na tiko ga vata kei kemudou me yacova na ivakataotioti. Ia ena vakakina. Emeni.

WASE 106

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi, Oaio, ena 25 ni Noveba 1834. Na ivakatakila oqo e vagolei vei Warani A. Kaudari, na tuakai Oliva Kaudari.

1–3, *Sa lesi ko Warani A. Kaudari me vakaillesilesi vakatulewa ena vanua e tiko kina; 4–5, Ena sega ni yaco vakidacala mai na iKarua ni Lako Mai,*

me vaka na daubutako, ki vei ira na gone ni rarama; 6–8, Era na kalougata vakalevu sara ko ira sa yalodina tiko ga ki na Lotu.

32^b DV Matanitu.

33^a V&V 95:8–9.
DV Edaumeni.

34^a OYA V&V 42 e kilai tu me “Lawa.”

35^a DV Kaci, Kacivi
Vakalou, iLesilesi.

^b DV Kilikili, Bula
Kilikili.

36^a V&V 95:5.
DV Digia, Digitaka,
Digitaki.

^b DV Vakatabui, Lawa ni
Vakatabu.

37^a DV Vakasala,
Veivakasalataki.

39^a DV Drotini.
^b DV Sautu, Vakacegu.

40^a Roma 8:28;
V&V 90:24; 100:15.

41^a Maci. 28:19–20.

RAICA au sa lewa me lesi ka tabaki ko Warani A. Kaudari na noqu tamata, me bete levu veiliutaki ni noqu lotu ena vanua ko ^aViritomi kei na veiyasana vakavolivolita;

2 Ia me vunautaka na noqu kosisipeli tawavakaiyalayala, ka tabalaka cake na domona me vunauci ira na tamata ena nona vanua kei na veiyasayasa vakavolivolita;

3 Ka me vagolea taucoko talega na nona gauna ki na ilesilesi cecere ka savasava ogo, ka'u sa solia vua ena gauna ogo, ka me ^avaka-saqara vagumatua na ^bmatanitu vakalomalagi kei na kena yalododonu, ka na qai vakuri ena veika kecega e ganita; raica na ^ctamata daucakacaka ena kilikili kaya na kena isau.

4 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa ^avoleka na gauna me ^blesu tale mai kina na Turaga, ka na yaco vakidacala mai me vaka na ^cdaubutako ena bogi—

5 O koya, mo dou vakadreta na

ivau ni tolomudou, mo dou gone ni ^ararama, raica ena sega ni ^bto-boki kemudou na kena siga me vaka na daubutako.

6 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa levu vakaidina na reki mai lomalagi ni sa cuva ko Warani na noqu tamata ki na noqu kaukauwa, ka tawasei koya tani mai na nodra ivadi qaseqase na tamata;

7 O koya, sa kalougata kina ko Warani na noqu tamata, ni na tiko ga vua na noqu loloma cecere; e dina ga sa ^adokadoka na lomana, au na laveti koya cake kevaka sa vakayalomalumalumutaki koya vei au.

8 Raica au na solia vua na ^aloloma soli wale ka vakataudeitaki koya ena vanua me tu kina; ia kevaka sa yalodina tiko ga ena nona ivakadinadina ka tutuvaka tikoga na cina ki na lotu, au sa vakarautaka me nona na isala vakaturaga ena ^bvale nei Tamaqu. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 107

Na ivakatakila me baleta na Matabete, sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Katiladi e Oaio, rauta na Epereli ni 1835. E dina ni a volaitukutukutaki na iwase ogo ena 1835, e vakadeitaki ena itukutuku makawa ni levu na tikina mai na 60 ki na 100 e tukuni kina e dua na ivakatakila a soli yani mai vei Josefa Simici ena 11 ni Noveba,

106 1a OYA na koro levu ko Viritomi, Niu loka, kei na veika vakavolivolita.
3a Maci. 6:33.
b DV Matanitu Vakalou se Matanitu Vakalomalagi.

c Maci. 10:10; V&V 31:5.
4a DV Veisiga e Muri, Veisiga Edaidai.
b Jeme. 5:8.
c 1 Cesa. 5:2.
5a DV Rarama, Rarama i Karisito.

b iVakata. 16:15.
7a DV Tawayaga, Wale.
8a DV Loloma Soli Wale.
b Joni 14:2;
Ica 12:32-34;
V&V 59:2; 76:111;
81:6; 98:18.

1831. Na iwase oqo e semati ki na kena tauyavutaki na Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua ena Feperueri kei na Maji 1835. E rairai ni a solia na Parofita e matadra o ira era vakarau biubiu tiko ena 3 ni Me, 1835, ena imatai ni nodra ilakolako vakaulotu ni kuoramu.

1-6, E rua tiko na matabete: na Matabete i Melikiseteki kei na Matabete i Eroni; 7-12, O ira e tu vei ira na Matabete i Melikiseteki e tu vei ira na kaukauwa me ra vei qaravi ena veitutu kece ena Lotu; 13-17, Ena liutaka na Matabete i Eroni na matabisopi, ka nona itavi me qarava na cakacaka vakalotu rawa ni laurai; 18-20, Sa tu ki na Matabete i Melikiseteki na idola ni veivakalougatataki kece sara vakayalo; na Matabete i Eroni e koto kina na idola ni nodra vei qaravi na agilosu; 21-38, Era sa lewe ni kuoramu ni vakatulewa na Mataveiliutaki Taumada, na Le Tinikarua kei na Vitusagavulu, na nodra lewa me na tau ena duavata kei na dodonu; 39-52, Sa vakadewataki mai na ivakarau vakapeteriaki mai vei Atama me yaco vei Noa; 53-57, Era a soqoni vata yani na Yalododonu ena gauna e liu e Atamanonitai-Amani, ka rairai kina vei ira na Turaga; 58-67, Sa nodra itavi na Le Tinikarua me ra lesi ira ka vakataudeitaki ira na vakaillesi ena Lotu; 68-76, Era turaganilewa kei Isireli ko ira na bisopi; 77-84, Era sa lewe ni mataveilewai cecere duadua ena lotu ko iratou na Mataveiliutaki Taumada kei iratou na Le Tinikarua; 85-100, Era sa lewa na nodra dui kuoramu na peresitedi ena matabete.

E TIKO ena lotu e rua na matabete, na yacadrau na ^aMelikiseteki kei na ^bEroni, ka okati kina ko ira na Matabete i Livai.

2 Na cava e vakatokai kina na imatai me Matabete i Melikiseteki baleta ni o ^aMelikiseteki e dua na bete levu cecere vakaoqori.

3 Ni se bera na nona gauna a dau vakatokai tu me *Matabete Tabu me vaka na ^aiVakarau ni Luve ni Kalou.*

4 Ia ena vuku ni kena rokovi se ^avakarokorokotaki na yacai Koya sa Cecere Sara, me levei na kena dau cavuti wasoma na yacana, era sa mani vakatokayacataka kina na lewenilotu ena gauna makawa na matabete, vei Melikiseteki, se na Matabete i Melikiseteki.

5 Na vakaitutu se na vakaillesilesi kece sara ena lotu era ^asema ga ki na matabete oqo.

6 Ia sa rua na iwasewase se iwasewase lelevu—e dua na Matabete i Melikiseteki, kei na kena ikarua na Eroni se na ^aMatabete i Livai.

7 Na itutu vaka ^aitalatala qase e tiki ni matabete i Melikiseteki.

8 Na Matabete i Melikiseteki e koto kina na dodonu ni mataveiliutaki, ka tiko kina na kaukauwa kei na ^adodonu ni veiliutaki ena veitutu kece sara ena lotu ena

107 1a DV Matabete i Melikiseteki.
b DV Matabete i Eroni.
2a vjs iVakate. 14:25-40 (Ai Kuri);

V&V 84:14.
DV Melikiseteki.
3a Alama 13:3-19;
V&V 76:57.
4a DV Vakarokoroko.

5a V&V 84:29;
107:14.
6a iVaka. 10:8-9.
7a DV iTalatala Qase.
8a DV Dodonu.

veitabagauna kecega e vuravura; me qarava na veika vakayalo.

9 Sa tu na dodonu vei iratou na ^aMataveiliutaki ni Matabete Levu, ena kena ivakarau vei Melikiseteki me ra veiqaravi ena veitutu kece sara ena lotu.

10 Ko ira na ^abete levu, ena ivakarau ni Matabete i Melikiseteki sa tu vei ira na ^bdodonu me ra veiqaravi ga ena nodra ilesilesi, ena ruku ni vakatulewa ni mataveiliutaki, ena qaravi ni veika vakayalo, ka vakatalega kina ena itutu vakaitalatala qase, bete (ena kena ivakarau vei Livai), ivakavuvuli, dikoni, kei na lewenilotu.

11 Sa tu na dodonu vua e dua na italatala qase me veiqaravi ena vukuna na bete levu ni sega ni tiko.

12 Na bete levu kei na italatala qase me rau qarava na cakacaka vakayalo, ka duavata kei na veiyalayalati ka vakakina na ivakaro ni lotu; ka sa tu vei rau na dodonu me rau veiqaravi ena veitutu kece oqo ena lotu ni sega ni tiko e dua na vakaitutu e levu cake.

13 Na ikarua ni matabete sa vakatokai na ^aMatabete i Eroni, ni a soli vei ^bEroni kei ira na nona kawa ena nodra veitabatamata kecega.

14 Na vuna e vakatokai kina me matabete e ra, ni sa ^asemati ga ki na matabete cecere, se na Matabete i Melikiseteki, ka tu kina na kaukauwa ena kena qaravi

na veicakacaka vakalotu e laurai rawa.

15 Na ^amatabisopi e mataveiliutaki ni matabete oqo, ka tu kina na kena idola se na kena dodonu.

16 E sega ni dua na tamata e tu vua na dodonu vakalawa ki na itutu oqo, me taura na idola ni matabete oqo, vakavo kevaka e ^acoke dina sara ka ulumatua ena kawa i Eroni.

17 Ia na bete levu ena Matabete i Melikiseteki e tu vua na dodonu me veiqaravi ena veitutu lalai kece sara, ena rawa ni veiqaravi ena itutu vakabisopi kevaka sa sega ni dua na kawa dina i Eroni e kune, ia me kacivi, vakatikori, ka ^atabaki ki na kaukauwa oqori ena ligadratou na ^bMataveiliutaki ni Matabete i Melikiseteki.

18 Na kaukauwa kei na dodonu ni matabete cecere, se Matabete i Melikiseteki, sai koya me taura tu na ^aidola ni veivakalougatataki kece sara vakayalo ni lotu—

19 Me tu vua na dodonu me ciqoma na veika ^avuni ni matanitu vakalomalagi, me tadolavi vei ira ko lomalagi, ka ra na veimaliwai kei ira ena ^bsoqoni raraba kei na nona lotu na Ulumatua, io era na marautaka na nodra veimaliwai ka tiko ena iserau ni Kalou ko Tamada kei Jisu na ^cdauveivakaduatataki ni veiyalayalati vou.

20 Na kaukauwa kei na dodonu

9a V&V 81:2; 107:22, 65–67, 91–92.

10a DV Bete Levu.

b V&V 121:34–37.

13a DV Matabete i Eroni.

b DV Eroni, Taci Mosese.

14a V&V 20:52; 107:5.

15a DV Bisopi.

16a V&V 68:14–21; 107:68–76.

17a DV Tabaki, Veitabaki.

b V&V 68:15.

18a DV iDola ni Matabete.

19a Alama 12:9–11;

V&V 63:23; 84:19–22.

DV Veika Vuni ni Kalou.

b Ipe. 12:22–24.

c DV Dauveivakaduatataki.

ni matabete lailai, se Matabete i Eroni, sai koya me taura na ^aidola ni nodra veiqaravi na agilosi, ka qarava na ^bveicakacaka vakalotu e laurai rawa, na kosipeli volai, na nodra ^cpapitaiso na veivutuni me ^dbokoci kina na ivalavala ca, me vaka sa virikotori ena veiyalayalati kei na ivakaro.

21 Ia sa kilikili me ra tu na peresitedi, se na vakailesilesi ni vakatulewa ka vu mai kina, se lesi mai kina se mai vei ira era tabaki ki na veitutu ena matabete e rua oqo.

22 Eratou na digitaki mai na ^aMatabete i Melikiseteki, e tolu na Bete Levu ^bVakatulewa, eratou na digitaki mai vei ira na lewe ni matabete, lesi ka tabaki ki na itutu ko ya, eratou na qai ^ctokoni ena nodra veivakabauti, nodra yalodina, kei na nodra masumasu na lewenilotu; eratou na lewe ni kuoramu ni Mataveiliutaki ni Lotu.

23 Eratou sa kacivi na lewe ni matabose e ^atinikarua dauveisiko me ^{bi}iApositolo Le Tinikarua, se ivakadinadina digitaki ni yacai Karisito ki vuravura raraba—a ka oqo eratou sa duidui kina mai vei ira na vakailesilesi tale eso ni lotu ena nodratou itavi.

24 Ka ratou lewena e dua na kuoramu, ka sa tautauvata ga na kena kaukauwa kei na lewa kei iratou na peresitedi e lewe tolu ka tukuni e cake.

25 Era sa kacivi talega na ^aLe Vitusagavulu me ra vunautaka yani na kosipeli, ka me ra ivakadinadina digitaki vei ira na Matanitu Tani kei vuravura taucoko—a ka oqo era sa duidui kina mai vei ira na vakailesilesi tale eso ni lotu ena nodratou itavi.

26 Ka ratou na lewena e dua na kuoramu, ka tautauvata na kena dodonu kei na Tinikarua na ivakadinadina digitaki se iApositolo sa cavuti oti.

27 Ia na lewa kece e tau ena dua vei iratou na kuoramu oqo, e dodonu me ra domovata kece na lewena; io me ra vakadonuya kece na lewe ni kuoramu yadua na lewa e tau mai kina, me rawa ni tautauvata kina na kaukauwa kei na mana ni nodra lewa—

28 Ia kevaka era sa sega ni rawa ni tiko kece na lewe ni dua na kuoramu, sa na okati ga me kuoramu kevaka era lewe levu era sa tiko rawa—

29 Kevaka e sega ni vakakina, na lewa era tauca ena sega ni vakarokorokotaki sara me vaka na nodratou lewa na kuoramu ni peresitedi e lewe tolu ena gauna e liu, ka ratou a tabaki ena ivakarau vaka-Melikiseteki, ka ratou a tamata dodonu ka savasava.

30 Ia na ka sa lewai ena kuoramu kece oqo, se dua ga vei ira, sa kilikili me ia ena ^ayalododonu, ena

20a V&V 13; 84:26–27.

b DV Cakacaka Vakalotu.

c DV Papitaiso.

d DV Vakabokoci ni iValavala Ca.

22a DV Matabete i

Melikiseteki.

b V&V 90:3, 6; 107:9, 65–67, 78–84, 91–92.

c DV Tokoni na iLiului ni Lotu.

23a V&V 107:33–35.

b DV iApositolo.

25a DV Vitusagavulu.

30a V&V 121:36.

DV Dodonu.

yalosavasava, na yalo lokumi, na yalomalua kei na vosota vakadede, io ena vakabauta kei na ^bivalavala savasava, na vuku, kei na ivalavala malua, na vosota, kei na ivalavala vakalou, io me ia ena veilomani vakaveitacini kei na loloma uasivi;

31 Baleta ni sa yalataki tu, kevaka sa tiko vei ira na veika kece oqo, ena "tubu cake tiko ga na nodra kila na Turaga.

32 Ia kevaka ena mani yaco me tau e dua na lewa sega ni dodonu mai na kuoramu oqo, me na qai kau cake me rogoci ena nodra soqoni raraba na veikuoramu, io ko ira na vakaitutu vakayalo ena lotu; ia kevaka e sega, sa na tudei ga na nodratou lewa.

33 Ia ko iratou na Le Tinikarua, eratou sa lewe ni Matabose e Cake ni Vakataulewa ka Dauveisiko, eratou sa veiqaravi ena yaca ni Turaga, ena nodratou vakataulewa na Mataveiliutaki ni Lotu, ka veitau-donui kei na lewa vakalomalagi; me ratou tara cake na lotu, ka vakataulewa ena kena cakacaka ena veimatanitu kecega; me liu vei ira na "kai Matanitu Tani, ka qai tarava ko ira na Jiu.

34 Me ratou cakacaka na Vitusagavulu ena yaca ni Turaga, ena nodratou vakataulewa na Le "Tinikarua se lewe ni matabose e cake dauveisiko, ena kena tarai cake na lotu ka vakataulewa ena kena cakacaka ena veimatanitu kecega;

me liu vei ira na kai Matanitu Tani, qai muri vei ira na Jiu—

35 Ni ratou sa talai yani na Le Tinikarua, ka tu vei iratou na idola, me ratou dolava na katuba ni kena vunautaki na kosipeli i Jisu Karisito, ka me liu vei ira na kai Matanitu Tani, qai muri vei ira na Jiu—

36 Ko ira na "matabose e cake, ena veiteki kei Saioni, era na lewena e dua na kuoramu ka tautauvata na dodonu e tu kina ena kena cicivaki na lotu, ena lewa kece sara era vakatauca, ki na kuoramu ni mataveiliutaki, se na matabose e cake dauveisiko.

37 Na matabose e cake mai Saioni era lewena e dua na kuoramu ka tautauvata na dodonu e tu kina ena kena cicivaki na lotu, ena lewa kece sara era vakatauca ki na veimatabose ni Tinikarua ena veiteki kei Saioni.

38 Sa itavi ni matabose e cake dauveisiko me kere veivuke ki na "Vitusagavulu, ena gauna era gadreva kina, me ra vakatawana na ilesilesi eso me baleta na kena vunautaki ka cakacakataki na kosipeli, ka me kua ni dua tale.

39 Sa itavi ni Le Tinikarua, ena veitabana lelevu kece ena lotu, me ra tabaki ira na "italatala dauvunau, me vaka ena lesi vei ira ena ivakatakila—

40 Raica sa vakataudeitaki tu na kaukauwa ni ivakarau

30b V&V 121:41.
DV iValavala Savasava.
31a 2 Pita 1:5-8.
33a 1 Nif. 13:42;

3 Nif. 16:4-13;
V&V 90:8-9.
34a V&V 112:21.
36a DV Matabose e Cake.

38a DV Vitusagavulu.
39a DV Dauvunau;
Peteriaki,
Vaka-Peteriaki.

vakamatabete oqo me vakadewataka sobu mai ko tama vua na lu-vena, io na ivakarau oqo e nodra o ira era coke dina ni kawa digitaki, ka a caka vei ira na yalayala.

41 Na kaukauwa oqo a tauyavutaki ena gauna i ^aAtama, ka qai vakadewataki sobu tiko mai ena ^bveitabatamata me vakaoqo:

42 Mai vei Atama ki vei ^aSeci, ko koya a tabaki mai vei Atama ni sa yabaki onosagavulu kaciwa, ka vakalougatataki koya ni vo e tolu na yabaki me qai mate ko koya (Atama), ka taura kina na yalayala ni Kalou mai vei Tamana, ni nona kawa ena digitaki mai vua na Turaga, ka ni ra na maroroi tu me yacova na ivakataotioti kei vuravura;

43 Me vaka ni sa tamata ^auasivi sara ko koya (Seci), sa ucui tamana vinaka sara ena kena ^birairai, ka sa vaka kina me ucui tamana ena ka kecega, ka na kilai ga na kedrau duidui mai na nodrau yabaki ni bula.

44 A tabaki ko Inosi ena gauna sa yabaki dua na drau tolusagavulu kava ka vula va kina, mai na ligai Atama.

45 Sa kacivi Keinana mai na loma ni lekutu na Kalou ena ikavasagavulu ni nona yabaki; ka sa sotavi Atama ena nona ilakolako ki na vanua ko Setolamaka. Ia a sa yabaki walusagavulu kavitu ena gauna a tabaki kina.

46 Sa yabaki va na drau ciwasagavulu kaono ka siga vitu ko Meelelieli ena gauna a tabaki kina mai na ligai Atama, ka vakalougatataki koya talega kina.

47 Sa yabaki rua na drau ko Jereti ena gauna a tabaki kina mai na ligai Atama, ka vakalougatataki koya talega kina.

48 Sa yabaki ruasagavulu kalima ko ^aInoki ena gauna a tabaki kina mai na ligai Atama, ka sa yabaki onosagavulu kalima a qai vakalougatataki koya ko Atama.

49 Ka sa raica na Turaga ko koya, ka rau sa lako vata voli, Ka sa tikitiko ga e matana; ka sa ^alako vata voli kei na Kalou ena tolu na drau onosagavulu kalima na yabaki, ka sa yabaki va na drau tolusagavulu ena gauna e qai ^bkau cake bulabula kina.

50 Sa yabaki dua na drau ko ^aMecusela ena gauna e qai tabaki kina mai na ligai Atama.

51 Sa yabaki tolusagavulu karua ko Lemeki ena gauna a tabaki kina mai na ligai Seci.

52 Sa yabaki tini ko ^aNoa ena gauna a tabaki kina mai na ligai Mecusela.

53 A sa vo tiko e tolu na yabaki me mate ko Atama, sa qai kacivi iratou yani ko Seci, Inosi, Keinana, Meelelieli, Jereti, Inoki kei Mecusela, ko ira kece na ^abete levu, kei ira vata kaya na vo ni nona kawa

41a DV Atama.
b iVakate. 5;
V&V 84:6-16;
Moses 6:10-25.
42a DV Seci.
43a DV Vinaka Sara.

b iVakate. 5:3.
48a DV Inoki.
49a iVakate. 5:22;
Ipe. 11:5;
Moses 7:69.
b DV Tamata Kau Cake

Bulabula.
50a DV Mecusela.
52a DV Noa, Peteriaki
Vakaivolatabu.
53a DV Bete Levu.

era sa yalododonu, ki na buca ko ^bAtama-onitai-Amani, a sa tauca vei ira mai kea na iotioti ni nona veivakalougatataki.

54 A sa rairai vei ira na Turaga, a ra sa duri cake ka vakacaucautaki ^aAtama, a ra sa vakatokai koya ko ^bMaikeli na turaga levu, io na agilosu liu.

55 A sa vakalougatataki Atama ena vakacegu na Turaga, ka kaya vua: Au sa lesi iko mo kena ivakatekivu; ena tubu mai vei iko na veimatanitu e vuqa; ia ko sa nodra ^aturaga me sega ni mudu.

56 A sa tucake ko Atama ena kedra maliwa na ivavakoso; ka dina ga ni sa vakalairoro ena levu ni nona yabaki, ni sa vakasinaiti ena Yalo Tabu, sa ^aparofisaitaka na veika ena yacovi ira na nona kawa me yacova na iotioti ni itabatamata.

57 Sa volai tu na veika kece oqori ena ivola i Inoki, ka na qai vakadinadinataki ena kena gauna.

58 Raica sa nodra itavi tale ga na Le ^aTinikarua, me ra ^btabaki ira ka vakataudeitaki ira kece na vakalesilesi ena lotu, me duavata kei na ivakatakila ka kaya vakaogo:

59 Ki na isoqosoqo lotu i Karisito ena vanua ko Saioni, me ikuri ni ^alawa ni lotu me baleta na cakacaka ni lotu—

60 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa kaya na Turaga ni Lewevuqa, sa dodonu me ra tu na

italatala qase ^avakatulewa me ra vakataulewa vei ira ena itutu vakaitalatala qase;

61 Ka vakakina ko ira na ^abete, me ra vakatulewa vei ira ena itutu vakabete;

62 Ka vakakina ko ira na ivakavuvuli me ra ^avakatulewa vei ira ena itutu vakaivakavuvuli, ena ivalavala vata, ka vakakina ena dikoni—

63 Ia, mai na dikoni ki na ivakavuvuli, mai na ivakavuvuli ki na bete, mai na bete ki na italatala qase, ena nodra ilesilesi yadua, me vaka na veiyalayalati kei na ivakaro ni lotu.

64 Sa qai tiko na Matabete Levu, sa cecere duadua vei ira kece.

65 O koya, sa dodonu kina me lesi e dua mai na Matabete Levu me vakatulewa ena vukudra na matabete, ka me vakatokai ko koya me Peresitedi ni Matabete Levu ni Lotu;

66 Se, ena dua tale na yacana na Bete Levu ^aVakatulewa ena Matabete Levu ni Lotu.

67 Sa tu vua na kaukauwa kei na lewa kece me vakayacori kina na cakacaka vakalotu kei na veivakalougatataki ena lotu, ena ^aveitabaki ni liga.

68 Ia, sa sega ni tautauvata kaya na ilesilesi vakabisopi; raica na ^abisopi sa ilesilesi me qarava na veika vakayago;

53b V&V 78:15; 116.
DV Atama-onitai-Amani.

54a V&V 128:21.
DV Atama.
b DV Maikeli.

55a V&V 78:16.
56a Mosese 5:10.
58a DV iApositolo.
b DV Tabaki, Veitabaki.
59a V&V 43:2–9.
60a V&V 107:89–90.

61a V&V 107:87.
62a V&V 107:85–86.
66a V&V 107:9, 91–92.
DV Peresitedi.
67a DV Liga, Veitabaki ni.
68a DV Bisopi.

69 Ia me na digitaki e dua na bisopi mai "na Matabete Levu, vakavo kevaka e ^bcoke dina sara ni kawa i Eroni;

70 Ia kevaka e sega ni coke dina sara ni kawa i Eroni ena sega ni rawa ni soli vua na idola ni matabete ko ya.

71 Ia, sa rawa me vakatikori e dua na bete levu, ena kena ivakarau vaka-Melikiseteki, me baleta na kena qaravi na veika vakayago, ia ena vakatakila vua na nona itavi na Yalo, na vu ni ka dina;

72 Ka me "turaganilewa tale ga e Isireli, me qarava na cakacaka ni lotu, me lewai ira sa dau talaidredre ena ivakadinadina sa soli yani vua me vaka na lawa, me rau vu-kei koya na nona daunivakasala sa digitaka ko koya se ena qai digitaka mai vei ira na italatala qase ni lotu.

73 Oqo na nona itavi e dua na bisopi ka sega ni coke dina sara ni kawa i Eroni, ia sa tabaki ki na Matabete Levu ena kena ivakarau vaka-Melikiseteki.

74 Raica sa turaganilewa tale ga ko koya, io sa nodra turaganilewa na lewei Saioni, se ena iteki kei Saioni, se ena dua na taba ni lotu ka na vakatikori kina ena veiqaravi oqo, me yacova ni sa vakarabailevutaki na iyalayala kei Saioni ka sa yaco me ganita me ra tu eso tale na bisopi se turaganilewa e Saioni se ena so tale na vanua.

75 Ia ko ira kece ga sa lesi ki na

itutu vakabisopi, era na vakayacora tale ga na itavi oqo.

76 Ia sa tu vua e dua na coke dina ni kawa i Eroni na dodonu vakalawa ki na mataveiliutaki ni matabete oqo, ki na "idola ni veiqaravi oqo, me cakacaka vakataki koya ena itutu vakabisopi, ka sega na nona daunivakasala, vakavo ena dua na kisi ka lewai kina e dua na Peresitedi ni Matabete Levu, ena kena ivakarau vaka-Melikiseteki, me dabe kina me vaka ni turaganilewa e Isireli.

77 Ia na lewa ka vakatauca e dua vei rau na matabose oqo, me duavata kei na ivakaro ka kaya vakaoqo:

78 Au sa kaya vakaidina tale vei kemudou, sa kilikili sara me kau cake ki na matabose ni lotu, vei iratou na "Mataveiliutaki ni Matabete Levu, na veicakacaka bibi, kei na ^bkisi dredre kece ni lotu, kevaka e sega soti ni dodonu na ka sa lewa kina na bisopi se ko ira na turaganilewa.

79 Ia sa tu vei iratou na Mataveiliutaki ni matabose ni Matabete Levu na kaukauwa me ratou kacivi ira na bete levu tale eso, o ira sara mada ga na tinikarua, me ra veivuke vakadaunivakasala; ia sa tu na kaukauwa vei iratou na Mataveiliutaki ni Matabete Levu kei ira na nodratou ivukevuke, me ratou vakatauca na lewa ena vuku ni vakadinadina me vaka na lawa ni lotu.

69a DV Matabete i
Melikiseteki.

b V&V 68:14-24; 84:18;

107:13-17.

72a V&V 58:17-18.

76a DV iDola ni Matabete.

78a V&V 102:13, 28.

b V&V 68:22.

80 Ia ni sa tau oti na lewa oqo sa na sega tale ni nanuma na Turaga; ni sai koya oqo na matabose cecere duadua ni lotu ni Kalou, ia sa na vakabau ga na lewa e vakatauca ena duidui ni vakasama, me baleta na veika vakayalo.

81 Na tamata kecega sa lewe ni lotu, sa vauci ena lewa ni matabose ni lotu oqo.

82 Ia kevaka sa talaidredre e dua na Peresitedi ni Matabete Levu, sa na lewai tale ga ena matabose levu ena lotu, io eratou na veivuke kina e tinikarua na daunivakasala mai na Matabete Levu;

83 Ia sa na vakabau ga na lewa eratou sa tauca ki uluna, ena duidui eso me baleti koya.

84 Sa macala e keru ni sa vauci na tamata kecega ena ^alewa dodonu kei na lawa ni Kalou, raica sa kilikili me vakayacori na ka kecega ena kena ivakarau dodonu, kei na vakarokoroko, me vaka na dina kei na dodonu.

85 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, na itavi ni peresitedi ena itutu ni ^adikoni sai koya me na vakatulewa vei iratou na dikoni e le tinikarua, me bosa vata kei ira, ka ^bvakavulici ira ena nodratou itavi, ka ra veivakatataki cake vakataki ira, me vaka sa virikotori ena veiyalayalati.

86 Ka sa vakatalega kina na nona

itavi na peresitedi ena itutu ni ^aivakavuvuli sai koya me vakatulewa vei iratou na ivakavuvuli e le ruasagavulu kava, me bosa vata kei ira, ka vakavulica vei ira na itavi ni nodra itutu me vaka sa virikotori ena veiyalayalati.

87 Sa itavi talega ni peresitedi ena Matabete i Eroni, me vakatulewa vei iratou na ^abete e le vasa-gavulu kawalu; me bosa vata kei ira, ka vakavulica vei ira na itavi ni nodra itutu me vaka sa virikotori ena veiyalayalati—

88 Ia sa dodonu me ^abisopi ko koya na peresitedi oqo; ni oqo e dua na itavi ni matabete ko ya.

89 Sa nona itavi na peresitedi ena itutu vaka ^aitalatala qase, me vakatulewa vei iratou na italatala qase e le ciwasagavulu kaono, me bosa vata kei ira, ka vakavulici ira me vaka sa virikotori ena veiyalayalati.

90 Na mataveiliutaki oqo e dua-tani mai na kena ena vitusagavulu, ka nakiti na ilesilesi oqo vei ira era sega ni la'ki ^avunau yani ki na veivanua e vuravura.

91 Kei na dua tale, na itavi ni Peresitedi ni itutu ni Matabete Levu sai koya me ^avakatulewa me baleta na lotu taucoko, ka me vakataki ^bMosese—

92 Raica, oqo na yalomatua; io, me ^adaurairai, ^bdauvakatakila, dauvakavakadewa, ka ^cparofita,

84a DV Lewa Dodonu.

85a DV Dikoni.

b V&V 38:23;

88:77–79, 118.

86a V&V 20:53–60.

DV iVakavuvuli,

Matabete i Eroni.

87a DV Bete, Matabete i Eroni.

88a DV Bisopi.

89a DV iItalatala Qase.

90a V&V 124:137.

91a V&V 107:9, 65–67.

b V&V 28:2; 103:16–21.

92a Mosa. 8:13–18.

DV Daurairai.

b DV iVakatakila.

c V&V 21:1. DV Parofita.

ka tu vua na ^disolisoli kece ni Kalou ka solia vua na iliuliu ni lotu.

93 Ia me vaka na raivotu sa vakatakilai kina na ivakarau ena ^aVitusagavulu, sa dodonu me vitu na peresitedi me ra vakatulewa vei ira, me ra digitaki mai vei ira na lewe vitusagavulu;

94 Ia me dua vei iratou na lewe vitu na peresitedi oqori, me vakatulewa tiko vei iratou na lewe ono;

95 Ia ko iratou yadua na peresitedi e vitu oqori, me ratou digitaka e le vitusagavulu tale, ka me ratou dui kena iliuliu;

96 Kei na so tale na vitusagavulu me yacova yani ni sa vitu na le vitusagavulu, kevaka e gadrevi vakakina ena vuku ni cakacaka e tu me caka ena were ni vaini.

97 Ia me ratou lako yani na le vitusagavulu oqo ka ^avunau voli,

io me liu vei ira na Matanitu Tani, qai muri vei ira na Jiu.

98 Ia ko ira na vo ni vakaillesilesi ena lotu, ka ra sega ni Le Tinikarua, se na Vitusagavulu, e sega ni nodra itavi me ra lako yani vei ira na veimatani, ia me ra na lako yani kevaka ena gadrevi vakakina, e dina ga ni ra na taura tu beka e so na illesilesi torocake sara ena lotu.

99 Ia, sa kilikili ki na tamata yadua me vulica na nona ^aitavi, io me vakayacora ena ^byalodina na itavi ni itutu sa lesi kina.

100 Ia ko koya sa ^avucesa, sa sega ni ^bdodonu me vakaitutu, io ko koya tale ga sa sega ni vulica me kila na nona itavi, ka sega ni vakadinadinataki ena nona cakacaka ni ganiti koya, sa sega tale ga ni kilikili me vakaitutu. A sa vakakina. Emeni.

WASE 108

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Katiladi e Oaio, ena 26 ni Tiseba 1835. A ciqomi na iwase oqo ena nona kerekere o Laimeni Simani, ka se qai tabaki walega me lewe ni vitusagavulu, a lako vua na Parofita ena nona kerea e dua na ivakatakila me vakatakilai vua na nona itavi.

1–3, *Sa vosoti na ivalavala ca nei Laimeni Simani; 4–5, Sa na okati vata kei ira na italatala qase liu ena Lotu; 6–8, Sa kacivi me vunautaka yani na kospeli ka vaqaqacotaki ira na wekana.*

SA kaya vakaidina vakaoqo vei

iiko na Turaga, Laimeni na noqu tamata: Sa vosoti na nomu ivalavala ca, ni ko sa talairawarawa ki na domoqu ena nomu lako cake mai ki ke ena mataka oqo mo vakasalataki mai vei koya au sa lesia.

2 O koya, me vakacegu kina na

92d DV iSolisoli Eso ni Yalo.
93a V&V 107:38.
DV Vitusagavulu.
97a V&V 124:138–139.

99a DV iTavi.
b DV Gumatua.
100a V&V 58:26–29.
DV Wele,

Vakawelewele.
b DV Kilikili, Bula
Kilikili.

“yalomu ena vuku ni ituvaki ni nomu bula vakayalo, ka kakua tale ni saqata na domoqu.

3 Ia mo tucake sara ka qaqarauni vinaka me tekivu oqo ka lako yani ena nomu rokova tiko na nomu yalayala ko sa cakava oti, ia ko a cakava dina, ko na qai vakalougatataki ena veivakalougatataki e vakaitamera.

4 Mo wawa ka vosota ga me yacova ni sa kacivi na “soqoni tabu mai vei ira na noqu tamata, ko na qai okati vata kei ira na noqu italatala qase liu, ka ciqoma eso na dodonu ena veitabaki vata kei ira na vo ni noqu italatala qase kau sa digitaka.

5 Raica oqo na ka sa “yalataka vei iko ko Tamaqu, kevaka ko sa yalodina tiko ga.

6 Ia ena vakayacori vakaidina vei iko ena gauna ko ya ko sa na lesi kina mo “vunautaka na noqu kosipeli ena veivanua kecega au na talai iko kina, me tekivu oqo ka lako yani.

7 O koya, mo “vakauqeti ira kina na wekamu ena nomu vosa kecega, na nomu masumasu kecega, na nomu vunau kecega, kei na nomu ivalavala kecega.

8 Ia raica, ka rogoca, au na tiko vata kei iko me’u vakalougatataki iko ka “sereki iko me sega ni mudu. Emeni.

WASE 109

Na masu ka cabori ena vakatabui ni valetabu e Katiladi, Oaio, ena 27 ni Maja 1836. Me vaka na nona itukutuku volai na Parofita, a soli vua ena ivakatakila na masu oqo.

1–5, Sa tara na Valetabu mai Katiladi me na vakaraitaki koya kina na Luve ni Tamata; 6–21, Sa tara me vale ni masumasu, lolo, vakabauta, vuli ka, na vakarokoroko, ivakarau, ka vale ni Kalou; 22–33, Me ra vakamaduataki ko ira era sa sega ni veivutuni ka dau saqati ira na tamata ni Kalou; 34–42, Me ra lako yani na Yalododonu ena kaukauwa ka vakasoqoni ira na tamata dodonu ki Saioni; 43–53, Me ra sereki na Yalododonu mai na veika rerevaki ka na sovaraki yani vei ira na

dau caka ca ena veisiga e muri; 54–58, Me ra vakarau na veimatanitu na tamata kei na veimatalotu me baleta na kosipeli; 59–67, Me ra na vueti na Jiu, ko ira na Leimanaiti kei ira kece na Isireli; 68–80, Me ra vakaisalataki na Yalododonu ena lagilagi kei na vakarokoroko, ka ra rawata na vakabulai tawamudu.

ME “vakavinavinakataki na yacamuni, na Turaga na Kalou ni Isireli, o koya sa dau maroroya

108 2a DV Vakacegu.
4a V&V 109:6–10.
5a V&V 82:10.
6a DV Cakacaka ni

Kaulotu.
7a Luke 22:31–32.
8a 2 Nif. 9:19.
109 1a Alama 37:37;

V&V 46:32.
DV Vakavinavinaka.

na ^bveiyalayalati ka dau vakaraitaka na loloma cecere vei ira na nomuni talai era dau lako vakadodonu e matamuni, ena vu ni lomadra—

2 Ko ni sa vakaroti ira na nomuni tamata me ra “tara e dua na nomuni vale ena vanua oqo [ko Katiladi] ki na yacamuni.

3 Ia oqo ko ni sa raica, Oi kemuni na Turaga, ni ra sa vakayacora na nomuni tamata na ka ko ni sa vakarota vei ira.

4 Ia oqo keimami sa kerei kemuni, oi kemuni na Tama i keimami Yalosavasava, ena yacai Jisu Karisito na Luvemuni Daulomani, ena yacana duadua ga sa rawa kina na veivakabulai vei ira na luve ni tamata, ia kemuni na Turaga, keimami sa kerei kemuni mo ni ciqoma na “vale oqo, io na vale keimami a ^btara ga ena ligai keimami, oi keimami na nomuni tamata, me vaka na nomuni ivakaro.

5 Ko ni sa kila ni keimami a vakayacora na cakacaka oqo ena dela ni veivakararawataki; ia ena dela ni neimami dravudravua keimami sa solia kina na neimami iyau me tara kina e dua na “vale ki na yacamuni, me rawa ni dau vakaraitaki koya kina na Luve ni Tamata vei ira na nona tamata.

6 Ia me vaka ko ni a kaya ena dua na “ivakatakila, ka a soli vei keimami, ko ni kacivi keimami kina me keimami wekamuni, ko

ni kaya kina—Dou kaciva na nomudou soqoni tabu, me vaka au sa vakarota vei kemudou;

7 Ia me vaka ni sa sega ni tau-coko sara na nomudou vakabauta, dou gumatua sara mo dou veivakavulici vakataki kemudou ena vosa ni yalomatua; io, mo dou vakasaqara ena ivola sa uasivi sara na vosa ni yalomatua, dou segata na kila ka, io ena vuli kei na vakabauta;

8 Dou cokonaki kemudou; dou vakarautaka na veika sa yaga vei kemudou, ka tauyavutaka e dua na vale, io me vale ni masumasu, vale ni lolo, vale ni vakabauta, vale ni vuli, vale ni lagilagi, vale vakaivakarau, na vale ni Kalou;

9 Mo dou curu kina ena yaca ni Turaga, mo dou suka yani ena yaca ni Turaga, mo dou veikidavaki ena yaca ni Turaga, mo dou laveta cake na ligamudou vua sa Cecere Sara—

10 Ia oqo oi kemuni na Tamai keimami Yalosavasava, keimami sa kerea mo ni vukei keimami, na nomuni tamata, ena nomuni loloma soli wale, ena neimami kaciva na neimami soqoni tabu, me vakayacori mo ni dokai kina ka mo ni vakadonui keimami kina;

11 Ka mo ni qai qisi keimami me keimami kilikili e matamuni, me keimami rawata kina na “yalayala ko ni sa vakayacora vei keimami, na nomuni tamata, ena ivakatakila sa soli vei keimami;

1b Tani. 9:4.
 dv Veiyalayalati.
 2a V&V 88:119.
 4a 1 Tui 9:3.

DV Valetabu,
 Vale ni Turaga.
 b 2 Nif. 5:16.
 5a V&V 124:27–28.

6a V&V 88:117–120.
 11a V&V 38:32;
 105:11–12, 18, 33.

12 Me cila mai na nomuni “lagilagi vei ira na nomuni tamata, kei na nomuni vale oqo, keimami sa vakatabuya oqo vei kemuni, me na ka vakatabui ka tabu me savasava, ka me na dau tiko ga kina ena vale oqo na kemuni iserau savasava;

13 Ia ko ira kece na tamata era na curuma mai na ilago ni vale ni Turaga me ra na vakila na kaukauwa, me ra na vakauqeti me ra vakila ni ko ni sa vakatabuya, ka ni sa nomuni vale, na nomuni vanua tabu.

14 Ia mo ni vakadonuya, Tamai keimami Yalosavasava, vei ira kece era na mai qaravi Kalou ena vale oqo me ra na vakavulici ena vosa ni yalomatua mai na veivola uasivi duadua, ka me ra na segata na kila ka ena vuli, kei na vakabauta talega, me vaka na nomuni vosa;

15 Ka me ra tubu cake vei kemuni, ka ciqoma na taucoko ni Yalo Tabu, ka cokonaki me vaka na nomuni lawa, ka vakarautaki me ra rawata na veika kece e dui ganiti ira;

16 Ia na vale oqo me vale ni masumasu, vale ni lolo, vale ni vakabauta, me vale ni lagilagi ka vale ni Kalou, io na nomuni vale;

17 Ia ko ira kecega na nomuni tamata era sa curu ki na vale oqo, me ra curu kina ena yaca ni Turaga;

18 Ia ko ira kecega era sa lesu mai kina, me ra lesu mai ena yaca ni Turaga;

19 Ia na nodra veikidavaki kecega, me ia ena yaca ni Turaga, ena liga savasava, ka laveti cake vua sa Cecere Sara;

20 Ka me kakua sara ni vakatarai me curu kina e dua na ka “tawasavasava, me vakadukadukalitaka na nomuni vale;

21 Ia ni ra sa talaidredre na nomuni tamata, se ko cei ga vei ira, me na veivutuni sara vakatotolo ka lesu yani vei kemuni, ka me kune loloma e matamuni, io me rawata tale kina na veivakalougatataki ko ni sa solia vei koya sa “vakarokorokotaki kemuni ena nomuni vale.

22 Keimami sa kerei kemuni, na Tamai keimami Yalosavasava, me ra na lako yani na nomuni tamata mai na vale oqo ka vakaiyaragi tu ena nomuni kaukauwa, ka me tu vata kei ira na yacamuni, ka vakavolivoliti ira na nomuni lagilagi, ka vakatawai ira na nomuni “agilosi;

23 Ia me ra kauta yani mai na vanua oqo na itukutuku rekitaki ka lagilagi vakalevu sara, ena yalodina, ki na “iyalayala kei vuravura, me ra na kila ni oqo na nomuni cakacaka, ni ko ni sa dodoka na ligamuni, mo ni vakayacora na nomuni vosa era a tukuna na nomuni parofita, me baleta na veisiga mai muri.

24 Keimami sa kerei kemuni, na Tamai keimami Yalosavasava, mo ni vakataudeitaki ira na tamata era na qaravi Kalou, ka ra na

vakarokorokotaka na ivakarau ni bula era curuma kina na nomuni vale oqo, ena veitabatamata kecega kei na gauna tawamudu;

25 Ia me tawayaga na iyaragi kecega sa ^acaka me yaviti ira; io ko koya sa kelia na ^bikeli me baleti ira, ena lutu ga kina;

26 Me kakua tale ga ni dua na cakacaka butobuto me na rawata na kaukauwa, me tu kina ka ^arawai ira na nomuni tamata era sa mai taura na ^byacamuni ena vale oqo;

27 Ia kevaka e dua na tamata ena tu ka vorati ira na tamata oqo, me qai waqa vei ira na nomuni cudru;

28 Ia kevaka era sa yaviti ira na tamata oqo mo ni yaviti ira tale ga; mo ni vala ena vukudra na nomuni tamata me vaka ko ni a kitaka ena siga ni veiraravui, io me ra sereki kina mai na ligadra na nodra meca kecega.

29 Keimami sa kerei kemuni na Tamai keimami Yalosavasava, mo ni veivakasosataki, veivakidacalataki, veivakamaduatataki ka vakataqayataki ira kecega era sa vakatetea yani ki veivanua tani e vuravura, na itukutuku lasu me baleti ira na nomuni tamata, kevaka era na sega ni veivutuni, ena gauna sa kacivaki kina ki daligadra na nomuni kosipeli tawavakaiyalayala;

30 Ia me tawayaga na nodra cakacaka kecega, ka waicala yani

me vaka na ^auca cevata, ia ena nomuni lewa ko ni na tauca vei ira ena nomuni cudru, me na mudu kina na ^blasulasu kei na veivakacacani vei ira na nomuni tamata.

31 Ni ko ni sa kila, Oi kemuni na Turaga, ni sa sega na nodra cala na nomuni tamata e matamuni, ena nodra taura tu na yacamuni era sa sotava kina na veika oqo.

32 O koya keimami sa vakatakekere kina vei kemuni, mo ni sereki ira ena veisereki e taucoko ka maucokona mai na ^aivua oqo;

33 Ni muduka laivi, kemuni na Turaga; ni muduka laivi mai domodra na nomuni tamata, ena nomuni kaukauwa, me keimami wavutu kina ena maliwa ni itabatamata oqo ka cakava na nomuni cakacaka.

34 Oi kemuni Jiova, ni lomani ira na tamata oqo, ia me vaka ni sa ^aivalavala ca na tamata kecega, mo ni vosota na nodra talaidredre na nomuni tamata, ka bokoca tani me sega ni mudu.

35 Ia mo ni vakalougatataka na nodra ^aveilumuti na nomuni talai, ka me vakataudeitaki vei ira ena kaukauwa mai lomalagi.

36 Me vakayacori vei ira, me vaka sa yaco vei ira ena siga ni Penitiko; me sovaraki yani vei ira na nomuni tamata na isolisoli ni ^avosataka na vosa tani, io na ^byameyame ni bukawaqa, kei na kena ibalebale.

25a Ais. 54:17.
b Na Vosa. 26:27;
1 Nif. 14:3; 22:14.
26a V&V 98:22.
b 1 Tui 8:29.

30a Ais. 28:17; Mosa. 12:6;
V&V 29:16.
b 3 Nif. 21:19–21.
32a DV iVua.
34a Roma 3:23; 5:12.

DV iValavala Ca.
35a DV Lumuta.
36a DV iSolisoli ni Vosataka
na Vosa Tani.
b Cakacaka 2:1–3.

37 Ia me vakasinaiti na nomuni vale ena nomuni ^alagilagi, me vaka na cagi vakacevaruru kaukauwa.

38 Ni solia vei ira na nomuni tamata na ⁱvakadinadina ni veiyalayalati, ia ni ra sa lako yani me vunautaka na nomuni vosa me ra ^bvauca vata na lawa, ka vakarautaka na lomadra na nomuni yalododonu me baleta na lewa kece ko ni sa voleka ni tala mai ena nomuni cudru vei ira na ^clewei vuravura, ena vuku ni nodra talaidredre, me ra kakua kina ni yalolailai na nomuni tamata ena siga ni veivakararawataki.

39 Ia na koro kecega era sa curuma na nomuni tamata ka ra vakabauta na nodra ivakadinadina ko ira na lewena, me yaco kina na nomuni vakacegu kei na veivakabulai; me ra vakasoqoni ira vata kina na buladodonu mai na koro ko ya, me ra lako mai ki ^aSaioni, se ki na kena iteki, na veivanua ko ni sa digitaka, ka ra na sere lako ena reki tawavakaiyalayala;

40 Ia me vakayacori mada e liu na veika kece oqo, qai tau e muri na nomuni cudru ki na nodra koro.

41 Ia na koro kecega era sa curuma na nomuni tamata ka ra sega ni vakabauta na nodra ivakadinadina ko ira na lewena, ni ra sa vakasalataki ira ko ira na nomuni tamata me ra dro tani mai na itabatamata takelo oqo, me qai yaco

kina me vaka na nomuni vosa era a tukuna na nomuni parofita.

42 Ia mo ni sereki ira na nomuni tamata, Oi kemuni Jiova, keimami sa kerei kemuni, mai na ligadra, ka savai ira mai na nodra dra.

43 Oi kemuni na Turaga, keimami sega sara ni rekitaka na nodra rusa na wekai keimami; na ^ayalodra sa ka talei sara vei kemuni;

44 Ia me vakayacori ga na nomuni vosa. Mo ni vukeyi ira na nomuni tamata ena nomuni ^aloloma soli wale me ra masu ka kaya: Oi kemuni na Turaga, me yaco ga na nomuni lewa, ia me kakua sara ni yaco na neimami lewa.

45 Keimami kila ni ko ni a tukuna mai na gusudra na nomuni parofita na veika rerevaki ena yaco vei ira na tamata ivalavala ca ena ^aveisiga mai muri—io ko ni na sovaraka vei ira na nomuni cudru e sega ni vakaiyalayala;

46 Ia, oi kemuni na Turaga; mo ni sereki ira na nomuni tamata mai na veivakarusaia ena yaco vei ira na tamata ivalavala ca; mo ni vukeyi ira na nomuni tamata me ra vakayacora na lawa ka viviga na kena ivakadinadina; io me ra vakarautaki ira ki na siga ni veivakarusaia ena bukawaqa.

47 Keimami sa kerei kemuni na Tamai keimami Yalovasasava, mo ni nanumi ira era sa vakasavi tani mai vei ira na lewe ni yasa-yasa vaka-Jekesoni e Misuri, mai

37a V&V 84:5; 109:12.
DV Lagilagi.

38a DV iVakadinadina.
b Ais. 8:16; V&V 1:8.

c DV Vuravura—
Vakasavasavataki ni
vuravura.
39a Ais. 35:10.

43a DV Yalo.
44a DV Loloma Soli Wale.
45a DV Veisiga e Muri,
Veisiga Edaidai.

na vanua ka sa nodra ivotavota vakawa, ka mo ni muduka laivi, Oi kemuni na Turaga, na ivua ni veika rarawa sa vakayacori vei ira.

48 Ko ni sa kila, Oi kemuni na Turaga, ni ra sa vakararawataki ka vakasaurarataki mai vei ira na tamata ca; ka sa ^avuabale na neimami rarawa ena vuku ni veika dredre era sa sota kaya.

49 Oi kemuni na Turaga, ena ^avakaevi na kena dede ko ni na laiva me ra vakararawataki tiko kina ko ira na tamata oqo, kei na nodra tagi na nodra tawacala me rogo cake yani ki daligamuni, kei na nodra ^bdra sa lako cake yani me ivakadinadina vei kemuni, ko ni na sega beka ni vakaraitaka na nomuni kauwaitaki ira?

50 Ni ^ayalololoma mada, Oi kemuni na Turaga, vei ira na ilawalawa ca, ko ira era a vakasavi ira tani na nomuni tamata; io me mudu mada na nodra veivakacacani, me ra veivutunitaka na nodra ivalavala ca kevaka e rawa ni ra veivutuni;

51 Ia kevaka era sa sega ni veivutuni, mo ni qai vakaraitaka na ligamuni, Oi kemuni na Turaga, ka ^avakabula na vanua ko ni sa digitaka me nodra Saioni na nomuni tamata.

52 Ia kevaka sa sega ni rawa me vakakina, ni qai sovaraka na nomuni cudru, ka me lutuki ira na nomuni cudru waqawaqa, io

me ra kawaboko yani mai na rukui lomalagi, na wakana kei na tabana, me kakua kina ni mau-mau na nodra inaki na nomuni tamata;

53 Ia kevaka era sa veivutuni, mo ni lomani ira sara ni ko ni sa yalololoma, ia mo ni tarova na nomuni cudru ni ko ni sa raica na matana na nomuni Lumuti.

54 Mo ni yalololoma, Oi kemuni na Turaga, vei ira na veimatanitu kecega ni vuravura; ni yalololoma vei ira na iliuliu ena neimami vanua; me vakataudeitaki ka sega ni mudu na ivakavuvuli era a karona ka taqomaka tiko mai na neimami qase, oqori na ^aYavu ni Vakavulewa ni neimami vanua.

55 Mo ni lomani ira na tui, ko ira na ravouvou, na tamata turaga kei ira na iliuliu e vuravura, kei ira na tamata kecega, kei na isoqosoqo lotu, ko ira na dravudravua, ko ira na vakaleqai, kei ira era vakararawataki tu e vuravura;

56 Oi kemuni Jiova, me vakamalumalumutaki na lomadra ni ra sa lako yani na nomuni tamata mai na nomuni vale, me ra vakadinadinataka vei ira na yacamuni; me vakamalumalumutaki kina na nanuma ni lomadra ena veika e ^adina, ka me ra kune loloma na nomuni tamata e matadra na tamata kecega;

57 Me ra kila ena iyalayala kei vuravura, ni koi keimami, na nomuni tamata, keimami sa ^arogoca

48a DV Yalololoma.

49a Same 13:1–2.

b DV Solibula ena Vakabauta.

50a DV Loloma Cecere.

51a V&V 100:13; 105:2.

54a 1 Pita 2:13–15;

V&V 98:5–7; 101:77, 80.

DV Yavu ni

Vakavulewa.

56a DV Dina.

57a V&V 20:16; 76:22–24.

na domomuni, ia ko ni sa talai kemami voli;

58 Ia era na qai lako yani na nomuni tamata ko ira na luvei Jekope, ka vakasoqoni ira mai na tamata yalododonu ena maliwa ni veika kece oqo, era na qai tara e dua na koro tabu me nomuni, me vaka ko ni sa vakarota vei ira.

59 Keimami sa kerei kemuni me duri tale e so na “iteki kei Saioni me ikuri ni kena oqo ko ni sa digitaka, me ra ^bvakasoqoni kina na nomuni tamata ena kaukauwa levu kei na lagilagi; io me yaco ‘kusarawa kina na nomuni cakacaka ena dodonu.

60 Ia na veivosa oqo, Oi kemuni na Turaga, keimami sa tukuna vei kemuni, ena vuku ni ivakatakila kei na ivakaro ko ni sa solia vei keimami, oi keimami sa vakatokai me “Matanitu Tani.

61 Ia ko ni sa kila ni ko ni sa lomani ira vakalevu na kawa i Jekope, ko ira sa veiseyaki tu vakadede ena veiulunivanua ena dua na siga kabukabuwa ka butobuto.

62 Keimami sa kerei kemuni kina mo ni yalololoma vei ira na kawa i Jekope, io me tekivu vakabulai sara ko “Jeruselemi mai na gauna oqo;

63 Io me sa tekivu muduki sara

oqo na nodra ivua ni vakabobulataki na kawa i “Tevita;

64 Ia me ra sa tekivu lesu tale na kawa i ^aJuta ki na ^bvanua ko ni a solia vei Eparaama na nodra qase.

65 Ia mo ni vakavuna na nodra “saumaki mai na ^bivovo ni kawa i Jekope, ko ira era sa cudruvi ka vakanakuitataki tu ena vuku ni nodra talaidredre, mai na ituvaki ni bula kila ka vakarerevaki era tu kina, ki na taucoko ni kosipeli tawavakialayala;

66 Me ra vakadavora na nodra iyaragi ni vakadave dra, ka muduka na nodra dau veisaqasaqa.

67 Ia me ra kila na ivakavuvuli dina ko ira na ivovo ni ^aIsireli era sa veiseyaki tu ena iyalayala kei vuravura, me ra vakabauta na Mesaia ka vueti mai na nodra rarawa, ka kune marau e matamuni.

68 Oi kemuni na Turaga, ni nana na nomuni tamata, ko Josefa Simici Lailai, kei na nona sa vakararawataki ka vakacacani—kei na nona sa “veiyalayalati vata kei ^bJiova ka yalayala vei kemuni, Oi kemuni na Kalou Kaukauwa i Jekope—kei na ivakaro ko ni sa solia vua, ka ni sa dau segata voli ena yalona dina me cakava na lomamuni.

69 Mo ni yalololoma, Oi kemuni na Turaga, vua na watina kei ira

59a Ais. 54:2.

b DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

c Maci. 24:22.

60a 1 Nif. 13:1–32; 15:13–18.

62a 3 Nif. 20:29. DV Jeruselemi.

63a DV Tevita.

64a Saka. 12:6–9;

Mala. 3:4; V&V 133:13, 35. DV Juta.

b iVakate. 17:1–8. DV Vanua Yalataki.

65a 2 Nif. 30:6; 3 Nif. 21:20–22. DV Saumaki Mai,

Saumaki.

b 2 Nif. 30:3; Alama 46:23–24; 3 Nif. 20:15–21; V&V 19:27.

67a DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

68a DV Veiyalayalati. b DV Jiova.

na luvena, me ra vakacerecerei ena kemuni iserau, ka maroroi e ligamuni dau veisusu.

70 Ni lomani ira kece na wekadratou ^avoleka, ni vorolaka ka tavieraka laivi me vaka ena waluvu na nanuma ni lomadra; me ra na saumaki kina ka vuetai vata kei Isireli, ka me ra kila ni sai kemuni na Kalou.

71 Ni nanumi ira, Oi kemuni na Turaga, na peresitedi, io ko ira kece na peresitedi ena nomuni lotu, ni vakacerecerei ira ena ligamuni matau, kei na nodra matavuvale, kei ira na dui wekadra voleka, me na tudei tu na yacadra ka dau nanumi tu me tawavakaiyalayala, mai na itabatamata ki na itabatamata.

72 Ni nanumi ira kece na lewe ni nomuni lotu, Oi kemuni na Turaga, vata kei ira kece na nodra dui matavuvale, kei ira na dui wekadra voleka, vata kei ira kece na nodra era tauvimate se rarawa, kei ira kece na dravudravua kei na yalomalua e vuravura; me yaco me dua na ulunivanua cecere ka vakasinaiti vuravura, na ^amata-nitu ko ni sa tauyavutaka ka segai ena liga;

73 Me kida yani na nomuni lotu mai na lekutu ni butobuto loaloa, ka cila yani me vaka na weweli ni ^avula, na iserau ni matanisiga, ka rerevaki me vaka na ivalu sa vakadrotini;

74 Ka ukutaki me vaka na yalewa sa qai vakawati ena siga ko ni sa cereka kina na iubi kei lomalagi, ka ^avakalolovirataka na veiulunivanua e matamuni, ka vakacerecetaka na ^bveibuca, vakalogalogavinakataka na veivanua sukuksukura; me sinai kina ko vuravura taucoko ena nomuni lagilagi;

75 Ia ni sa uvu na davui me ra tucake tale ko ira sa mate, me keimami ^akau cake yani ki na o ka veitata kei kemuni, io me keimami tiko vata ga kei na Turaga;

76 Ia me savasava sara na neimami isulu, me keimami tokara na ^aicurucuru balavu ni buladodonu, na taba ni niu ena ligai keimami, ka tokara na ^bisala vakatui ni lagilagi e ului keimami, ka tucua na ^creki e tawamudu me isau ni neimami ^drarawa.

77 Oi kemuni na Turaga na Kalou Qaqa, ni rogoca na neimami vakatakekere, ka sauma vei keimami mai lomalagi, na nomuni itikotiko tabu, ko ni sa tiko kina ena nomuni idabedabe vakatui, ena ^alagilagi, ena rokovi, ena kaukauwa, ena vakaturaga, ena qaqa, ena lewa, ena dina, ena lewa dodonu, ena vakatulewa, na loloma cecere kei na taucoko e sega ni vakaiyalayala, mai na tawamudu ki na tawamudu.

78 Mo ni rogoca, mo ni rogoca,

70a OYA veiwekani voleka.

72a Tani. 2:44-45;
V&V 65:2.

73a Na Sere. 6:10;
V&V 5:14; 105:31.

74a V&V 133:21-22, 40.

b Ais. 40:4;

Luke 3:5;
V&V 49:23.

75a 1 Cesa. 4:17.

76a iVakata. 7:13-15;
2 Nif. 9:14.

b DV Bula Vakacerecerei;
iSala Vakatui.

c DV Reki.

d Ipe. 12:1-11;
V&V 58:4.

77a DV Lagilagi.

mo ni rogoci keimami na Turaga! Mo ni rogoca na neimami vaka-takekere, ka ciqoma na vale keimami sa vakatabuya me nomuni; na cakacaka ga ni ligai keimami, ia keimami sa tara me nomuni;

79 Kei na lotu talega oqo, mo ni vakatoka ena yacamuni. Ka mo ni vukei keimami ena kaukauwa ni Yalomuni, me keimami domovata kei ira na “serafimi serau era sa

tiko wavolita na nomuni itikotiko vakaturaga, na neimami sere ni vakavinavinaka, kei na vakacaucau ka vaka, Osana vua na Kalou kei na ^bLami!

80 Ka mo ni “vakasulumu ira mada oqo, o ira ko ni sa lumuta, ena veivakabulai, ka me ra kaila vakadomoilevu na nomuni yalododonu ena reki. Emeni, ka Emeni.

WASE 110

Na raivotu sa vakaraitaki vei rau ko Josefa Simici na Parofita kei Oliva Kaudari ena valetabu mai Katiladi, Oaio, ena 3 ni Epereli 1836. A yaco na ka oqo ena dua na soqoni ena Siga ni Vakacegegu. E tukuna na itukutuku makawa kei Josefa Simici: “Au a vukei ira tiko eso na peresitedi ena yakavi me keimami veisoliyaka na iVakayakavi ni Turaga vei ira na lewe ni Lotu, eratou a solia mai vei keimami ko iratou na Le Tinikarua, ni sa nodratou itavi me ratou lotutaka ena siga ko ya. Au sa vakayacora oti na itavi vei ira na wekaqu, au qai cabe cake ki na itutu ni vunau ni sa sogo tu na ilatilati, keirau a cuva kina kei Oliva Kaudari ena yalodina ka vakacabora lo na neirau masu. Ia ni keirau sa tacake mai na neirau masu, sa vakaraitaki vei keirau rua-rua na veika oqo.”

1–10, Sa rairai mai ena nona lagilagi na Turaga ko Jiova ka ciqoma me Nona na Valetabu mai Katiladi; 11–12, Erau sa rairai mai ko Mosese kei Ilesia ka mai solia na idola kei na itabagauna erau a dui qarava; 13–16, A vakalesuya mai ka solia ko Ilaija na idola ni nona itabagauna me vaka a yalataka tu ko Malakai.

SA cereki tani mai na neirau

vakanananu na ^ailatati, ka sa dolavi na ^bmata ni neirau kila ka.

2 Keirau a raica na Turaga ni sa tucake tu ena dela ni itutu ni vunau e mata i keirau; ia na itutu ni yavana sa ceuti ena koula dina, ka sa vaka na parasa matavinaka na rokana.

3 A sa vaka na yameyame ni bukawaqa na yaloka ni ^amatana; sa vulavula sara na drau ni uluna me

79a Ais. 6:1–2.
b DV Lami ni Kalou.
80a Same 132:16.

110 1a DV iLati.
b V&V 76:12, 19;
136:32; 138:11.

3a iVakata. 1:14.

vaka na uca cevata; ia na iserau ni kena ^birairai sa uasivi cake mai na rarama ni matanisiga; a rorogo ni ^cdomona sa vaka na vadugu ni wailevu; io na domo i ^dJiova, sa kaya:

4 Koi Au na kena ^aivakatekivu kei na kena ivakataotioti; sai Au sa ^bbula, sai Au tale ga sa vakamatei; raica koi Au na nomudou ^cdautataro vei Tamada.

5 Raica, sa ^avosoti vei kemudou na nomudou ivalavala ca; dou sa savasava e mataqu; o koya mo dou laveta cake kina na ulumudou ka ia na reki.

6 Me reki na lomadra na wekamudou, ia me reki na lomadra na tamata kecega, io ko ira sa ^atara na vale oqo ena nodra igu taucoko me noqu.

7 Ia raica, au sa ^aciqoma na ^bvale oqo, ka na dau tiko eke na yacaqu; kau na vakatakilai au vei ira na noqu tamata ena loloma cecere ena vale oqo.

8 Io, au na ^arairai vei ira na noqu tamata, ka vosa vei ira ena domoqu, kevaka era na muria na noqu ivakaro na noqu tamata, ka sega ni ^bvakadukadukalitaka na ^cvale tabu oqo.

9 Raica ena reki na yalodra e udolu vakaudolu na tamata ni ra sa rawata na ^aveivakalougatataki kei na isolisoli e vuqa ena sovaraki yani, kei na ^bedaumeni era sa vakaivotavota kina ena vale oqo.

10 Ia na irogorogo ni vale oqo ena robota yani na veivanua tani; raica oqo sa itekivu ni veivakalougatataki ena ^asovaraki ki uludra na noqu tamata. Io ena vakakina. Emeni.

11 Ia ni sa mudu na ^araivotu oqo, sa qai tadola tale vei keirau ko lomalagi; a sa rairai mai ko ^bMosese, ka solia vei keirau na ^cidola ni nodra ^dvakasoqoni vata mai na Isireli mai na tutui vuravura e va, io kei na nodra vakauti mai na yavusa e lewe tini mai na vanua ena ^evualiku.

12 Ni sa oti oqo, sa rairai mai ko ^aIliesa ka mai solia na lewa kei na kaukauwa ni ^bitabagauna ^cvakosipeli i Eparaama, ka tukuni kina ni ena vukuda kei ira na noda kawa ena vakalougatataki kina na veitabatamata kecega ena qai taravi keda mai.

13 Ni sa tabogo yani na raivotu oqo, sa tadola tale mai vei keirau e dua na raivotu bibi ka lagilagi;

3b iVakata. 1:16;
JS—AT 1:17.
c Isi. 43:2;
iVakata. 1:15;
V&V 133:21–22.
d DV Jiova.
4a DV Ulumatua.
b iVaka. 5:24.
c DV Dautataro.
5a DV Veivosoti.
6a V&V 109:4–5.
7a 2 Vei. 7:16.
b DV Valetabu,

Vale ni Turaga.
8a V&V 50:45.
b V&V 97:15–17.
c DV Tabu.
9a iVakate. 12:1–3;
V&V 39:15;
Epa. 2:8–11.
b V&V 95:8.
DV Edaumeni.
10a V&V 105:12.
11a DV Raivotu.
b Maci. 17:3.
c DV iDola ni Matabete.

d Jeko. 6:2;
V&V 29:7.
DV Isireli—Na
vakasoqoni kei Isireli.
e V&V 133:26–32.
DV Isireli—Na
mataqali e tini kei
Isireli sa yali voli.
12a DV Iliesa.
b DV iTabagauna.
c Kala. 3:6–29.
DV Veiyalayalati
vaka-Eparaama.

sa wavutu e matai keirau ko ^aIlaija na parofita ka a ^bkau cake bulabula ki lomalagi, a sa kaya:

14 Raica, sa yaco mai na taucoko ni gauna, ka tukuna ko Malakai—ka a vakadinadinataka ni na talai mai ko koya [Ilaija], ni bera ni qai yaco na siga levu ka rerevaki ni Turaga—

15 Me ^avagolea na lomadra na

qase vei ira na gone, kei na lomadra na gone vei ira na nodra qase, io de na qai cudruvi na vuravura taucoko ena veivakarusai—

16 O koya, sa soli kina ki ligamudrau na idola ni itabagauna oqo; ia ena veika oqo drau na kila kina ni sa voleka sara ni yaco na ^asiga levu ka rerevaki ni Turaga, io sa tu mai katuba.

WASE 111

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Selemi, Masasuseti, ena 6 ni Okosita 1836. Era sa dinau vakalevu ena gauna oqo na iliuliu ni Lotu ena vuku ni cakacaka ni veiqaravi. Ni sa rogoci ni na levu na ilavo e rawa ni rawati mai Selemi, eratou a cavutu sara mai Katiladi, Oaio, ko koya na Parofita, kei iratou ko Sidini Rikitoni, Airame Simici kei Oliva Kaudari me ratou la'ki vakadinadinataka mai na itukutuku ko ya ka vunautaka tale ga yani na kosipeli. Eratou a la'ki vakayacora sara e vuqa na cakacaka ni Lotu ka vunau tale ga. Ia ni sa kilai ni na sega na ilavo e soli mai, eratou sa mani lesu tale ki Katiladi. E votu mai ena vosa ni ivakatakila oqo na veika e vuqa ka tiko ena daku ni veika e yaco tiko.

1–5, *Ena vukea na nodra leqa vakayago na Nona tamata na Turaga; 6–11, Ena yalololoma sara ki Saioni ka vakarautaka na veika kece me yaga vei ira na Nona tamata.*

KOI Au na Turaga na nomudou Kalou, au sega ni cudruvaka na nomudou lako mai ena ilakolako oqo, e dina ga ni kune kina na nomudou yalowai.

2 Sa bini tu ena koro oqo na iyau me baleti kemudou, me yaga vei

Saioni, kei ira e vuqa na tamata ena koro oqo, ko ira kau na vakasoqoni ira vata ena kena gauna me yaga vei Saioni, ena vua ni nomudou cakacaka.

3 O koya, sa kilikili kina mo dou veikilai kei ira na lewe ni koro oqo, me vaka dou na vakauqeti kina, ka na vakatakilai yani vei kemudou.

4 Ka na qai yaco ena kena gauna ni'u na solia ki ligamudou na koro oqo, mo dou lewa, era na sega kina

13a DV Ilaija.
b DV Tamata Kau Cake
Bulabula.

15a JS—AT 1:38–39.
DV iTukutuku ni Kawa;
Vakabulai na Mate,

Nodra.
16a DV Veisiga e Muri,
Veisiga Eaidai.

ni kila na nomudou inaki vuni; ka na nomudou na kena iyau me vaka na koula kei na siliva.

5 Dou kakua ni leqataka na nomudou “dinau, ni’u na solia vei kemudou na kaukauwa mo dou sauma rawa kina.

6 Dou kakua ni leqataka Saioni, ni’u na cakacaka vakayalololoma ki vua.

7 Dou tei tiko mada ena vanua oqo kei na veiyasana vakavivolita;

8 Ia na vanua au na lewa mo dou tiko kina vakalevu cake, ena vakatakilai vei kemudou ena

“vakacegu kei na kaukauwa ni noqu Yalotabu, ka na drodrovi kemudou yani.

9 Raica dou na sauma na vale dou na tiko kina. Ia dou vaqaqa matua na kedra itukutuku na gase, ko ira era a tauyavutaka na koro oqo;

10 Ia dou na kunea ena koro oqo e vuqa na iyau vinaka ka yaga.

11 O koya, mo dou “vuku sara me vaka na gata ia dou kakua ga ni ivalavala ca; io au na solia vei kemudou na veika kecega sa ^bganiti kemudou, me vaka na ka dou sa gadreva. Emeni.

WASE 112

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita ki vei Tomasi B. Masi mai Katiladi, Oaio, ena 23 ni Julai 1837, me baleti iratou na iApositolo Le Tinikarua ni Lami. A ciqomi na ivakatakila oqo ena imatai ni siga erau vunautaka kina na kosipeli mai Igiladi o rau o Elder Iba C. Kimiboli kei Osoni Aidi. A peresitedi tiko ni Kuo-ramu ni iApositolo e Le Tinikarua ko Tomasi B. Masi ena gauna ko ya.

1–10, *Me ratou vunautaka yani na kosipeli ka laveta na domo ni veivakasalataki vei ira na tamata kecega ena veimatanitu ko iratou na Le Tinikarua; 11–15, Me ra colata na nodra kauveilatai ka muri Jisu, ka vakania na Nona sipi; 16–20, Ko koya sa ciqomi iratou na Mataveiliutaki Taumada sa ciqoma na Turaga; 21–29, Sa ubia tu na vuravura na butobuto, ia era na vakabulai wale ga ko ira sa vakabauta ka papitaisotaki; 30–34, Sa tu vei iratou na Mataveiliutaki Taumada kei*

na Tinikarua na idola ni itabagauna ni taucoko ni gauna.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga vei iko Tomasi na noqu tamata: Au sa rogoca na nomu masu; ia na nomudou soli ka ni loloma sa lako cake mai vei au meu dau “nanuma tiko, ena vukudra na wekamu, era a digitaki me ra vakadinadinataka na yacaqu ka ^bkauta yani ki na veivanua tani vei ira na veimatanitu, veimataqali,

111 5a V&V 64:27–29.

8a V&V 27:16.

DV Sautu, Vakacegu.

11a Maci. 10:16.

b Roma 8:28;

V&V 90:24; 100:15.

112 1a Cakacaka 10:4.

b V&V 18:28.

duivosavosa, kei ira na tamata, ka tabaki mai vei ira na noqu tamata.

2 Au sa kaya vakaidina vei iko, e vica na ka e tu e lomamu ka tu vei iko, au sega ni taleitaka koi Au na Turaga.

3 Ia me vaka ni ko sa "vakamalumalumu" iko ko na vakace-recerei; o koya, sa vosoti kece kina na nomu ivalavala ca.

4 Me "marau na lomamu e ma-taqu; ka mo tukuna yani na ya-caqu, sega walega vei ira na ^bMatanitu Tani, ia vei ira talega na ^cJiu; ko na vunautaka yani na noqu vosa ki na iyalayala kei vuravura.

5 Mo dau "veivosakitaka, ena veimataka; kei na veisiga, me lako yani na domo ni ^bveivunauci; ia ni sa bogi mai mo ia tiko ga na vunau me vakayadrati ira na tamata.

6 Ia me kilai mai Saioni na nomu itikotiko, io mo kakua ni "toki tani mai na nomu vale; raica koi Au na Turaga, au sa vakarautaka e dua na cakacaka levu mo cakava, mo vunautaka yani na yacaqu vei ira na luve ni tamata.

7 O koya, mo "vakadreta na ivau ni toloomu me baleta na cakacaka oqo. Me vakaivava tale ga na yavamu, ni ko sa digitaki ko iko, ka sa koto na nomu sala ena veiulunivanua ni veimatanitu.

8 Ia ena nomu vosa era na

"vakalolovirataki kina e vuqa na ka cecere, kei na nomu vosa era na vakacerecerei kina e vuqa na ka lolovira.

9 Na domomuni era na vunauci kina na dau talaidredre; io na nomuni veivunauci sa muduka kina na nona vosa vakacaca na yame daukakase.

10 Mo "yalomalumalumu; ena tuberi iko e ligamu na Turaga na nomu Kalou, ka sauma vei iko na nomu masu.

11 Au sa kila na lomamu, ka rogoca na nomu masu ena vukudra na wekamu. Mo kakua ni "lomani iratou vakalevu cake mai vei ira na kena vo, ia mo lomani ira kecega me vaka ko sa lomani iko; mo lomana vakatautauvata na tamata kecega; kei ira kecega sa vakabauta na yacaqu.

12 Ka dau masulaki iratou na wekamu na Le Tinikarua. Mo vunauci iratou vakaukauwa ena vuku ni yacaqu, me ratou vunauci ena vuku ni nodratou ivalavala ca kece sara, ka mo yalodina tiko ga vei au kei na "yacaqu.

13 Ia ni sa oti na nodra "vakatovolei, kei na nodra ^bvakararawataki, raica, koi Au na Turaga, au na qai lako yani vei iratou ka vakataudeitaki iratou, ia kevaka eratou na sega ni vakaukauwataki na lomadratou, ka vakadomoqataki

3a Maci. 23:12;
Luke 14:11.

4a Maci. 9:2;
Joni 16:33.
b V&V 18:6; 90:8-9.
c V&V 19:27.

5a Juta 1:3.
b V&V 1:4-5.

6a Same 125:1.
7a Efe. 6:13-17.

8a DV Yalomalumu,
Yalomalua.
10a Na Vosa. 18:12.
11a Maci. 5:43-48.
DV Loloma;
Loloma Uasivi.

12a DV Jisu Karisito—
Taura vei keda na
yacai Jisu Karisito.

13a DV Vakato-
volei,
Veivakatovolei.
b Joni 16:33;
iVakata. 7:13-14;
V&V 58:3-4.

iratou vei au, eratou na ‘saumaki mai, ka’u na vakabulai iratou.

14 Oqo, au sa kaya vei iko, ia na veika au sa kaya vei iko, au sa kaya talega vei iratou taucoko na Le Tinikarua: Tucake ka vakadreta na ivau ni toloomu, colata na nomu “kauveilatai, muri au, ka ^bvakania na noqu sipi.

15 Dou kakua ni vakalevulevui kemudou; dou kakua ni “vorati Josefa na noqu tamata; niu sa kaya vakaidina vei kemudou, Au na tiko ga kei koya, ka na vakarurugi koya na ligaqu; ia na ^bkaukauwa kei na lewa au sa solia vua, ka vakakina vei kemudou, ena sega ni kau tani mai vua me yacova ni’u sa lesu tale mai.

16 Au sa kaya vakaidina vei iko, I Tomasi na noqu tamata, sai iko na tamata au sa digitaka mo taura na idola ni noqu matanitu, ena vuku ni Le Tinikarua, ki veivanua tani ena veimatani kecega—

17 Mo noqu tamata ena kena dolavi na katuba ni matanitu ena veivanua kece eratou na sega ni rawa ni lako kina na noqu tamata ko Josefa, kei na noqu tamata ko “Sidini, kei na noqu tamata ko ^bAirame;

18 Niu sa vakacolata vei iratou na cakacaka ni veisoqosoqo ni lotu kecega ena loma ni dua na gauna lekaleka.

19 Ia, mo lako ki na vanua kecega eratou sa talai iko kina, raica au na sala vata tiko kei iko; ia na veivanua kecega ko sa vunautaka kina na yacaqu ena “dolavi kina vei iko e dua na katuba, me ra ciqoma kina na noqu vosa.

20 Ko koya sa “ciqoma na noqu vosa sa ciqomi au, ia ko koya sa ciqomi au, sa ciqomi iratou, na Mataveiliutaki Taumada, au sa tala yani, ko iratou ka’u sa digitaka me ratou nomuni daunivakasala ena vuku ni yacaqu.

21 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, ko koya dou sa tala ena vuku ni yacaqu, ena nomudou domovata na Le “Tinikarua, sa vakaturi ka ^bvakadonui ena kena ivalavala dodonu mai vei kemudou, sa na tu vua na kaukauwa me dolava na katuba ni noqu matanitu ki na veimatani kecega dou sa talai koya kina—

22 Kevaka era sa vakayalomalumalumutaki ira vei au, ka muria na noqu vosa, ka “vakatudaligadra ki na domo ni Yaloqu.

23 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, sa ubi vuravura na “butobuto, ia na butobuto loaloa ena nodra vakanananu na tamata, ka sa ^bca kina na tamata kecega e mataqu.

24 Raica, ena yaco kusarawa

13c 3 Nif. 18:32.

DV Saumaki Mai, Saumaki.

14a Maci. 16:24.

vjs Maci. 16:25–26 (Ai Kuri); Luke 9:23.

b Joni 21:15–17.

15a DV Talaidredre, Vakaiduiduile, Veisaqasaqa.

b V&V 28:7.

DV iDola ni Matabete.

17a DV Rikitioni, Sidini.

b DV Simici, Airame.

19a 1 Kori. 16:9;

V&V 118:3.

20a V&V 84:35–38.

21a V&V 107:34–35.

b DV Dodonu.

22a DV Talairawarawa; Vakarorogo.

23a Ais. 60:2; Maika 3:6; V&V 38:11.

DV Vukitani—

Nodra vukitani na veimatalotu taumada Vakarisito.

b V&V 10:20–23.

na siga ni ^aveisaisaumi vei ira na lewei vuravura, e dua na siga ni veicudruvi, na siga ni vakamakama, na siga ni rarawa, na siga ni ^btagi, na tagiyaso, kei na lele; ia ena lako sobu mai me vaka na covulaca ki na delai vuravura taucoko, sa kaya na Turaga.

25 Ia ena ^atekivu ena noqu vale, ka na qai tete yani mai na noqu vale, sa kaya na Turaga;

26 Ena taumada vei ira vei kemudou, sa kaya na Turaga, era ^atusanaka ni ra kila na yacaqu ka qai sega ni ^bkilai au, ka ^cvosa vakacacataki au ena kedra maliwa na noqu lewe ni matavuvale, sa kaya na Turaga.

27 O koya, mo dou raica kina mo dou kakua ni lomaocaocataka na veika ni noqu lotu ena vanua oqo, sa kaya na Turaga.

28 Ia dou ^avakasavasavataka na lomamudou e mataqu; ka mo dou ^blako yani ki vuravura taucoko ka vunautaka na noqu kosipeli vei ira na tamata kecega era se bera ni ciqoma;

29 Ia ko koya sa ^avakabauta ka ^bpapitaiso ena vakabulai, ia ko koya sa sega ni vakabauta, ka sega ni papitaiso, ena ^ccudruvi.

30 Ni sa soli vei kemudou, na

Le ^aTinikarua, kei iratou, na ^bMataveiliutaki Taumada, ko iratou eratou sa lesi me ratou nomudou daunivakasala ka iliuliu, na kaukauwa ni matabete oqo, ena veisiga mai muri kei na iotioti ni gauna, sai koya na ^citabagauna ni taucoko ni gauna,

31 Na kaukauwa vata oqo sa tu vei kemudou, vata kei ira kece era sa ciqoma oti e dua na itabagauna ena dua ga na gauna me tekivu mai na gauna ni veibuli;

32 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, na ^aidola ni itabagauna dou sa ciqoma, sa ^bvakadewataki sobu mai vei ira na qase, io me kena ilutua sa isolisoli mai lomalagi vei kemudou.

33 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, raica na kena cecere na nomudou ilesilesi. Dou ^avakasavasavataka na lomamudou kei na nomudou isulu, ia kevaka e sega, ena ^btarogi vei kemudou na nodra dra na itabatamata oqo.

34 Mo dou yalodina tiko ga me yacova ni'u sa lesu tale mai, ni'u na ^alako kusarawa mai; ka sa noqu itavi me'u sauma vei ira na tamata kecega me vaka na nodra ^bivalavala. Koi au na Alifa kei na Omeke. Emeni.

24a DV Veisaisaumi.

b V&V 124:8.

25a 1 Pita 4:17–18.

26a Maci. 7:21–23;
V&V 41:1; 56:1.

b Luke 6:46;
Mosa. 26:24–27;
3 Nif. 14:21–23.

c DV Vosa Vakacacataka,
Vosa Vakacacataki.

28a DV Savasava.

b Mari. 16:15–16.

29a Moma. 9:22–23;
V&V 20:25–26.

b DV Papitaiso.

c DV Cudruvi.

30a DV iApositolo.

b DV Mataveiliutaki
Taumada.

c Efe. 1:10;

V&V 27:13; 124:40–42.
DV iTabagauna.

32a V&V 110:11–16.

DV iDola ni Matabete.

b Epa. 1:2–3.

33a Jeko. 1:19.

b V&V 72:3.

34a iVakata. 22:7, 12;

V&V 49:28; 54:10.

b DV Cakacaka.

WASE 113

Na isau ni taro eso ena volavola nei Aisea, a solia ko Josefa Simici na Parofita, mai Far West, Misuri se voleka kina, ena Maji ni 1838.

1-6, *Sa tukuni na vua ni toloi Jese, na coke e tubu mai kina, kei na kawa i Jese; 7-10, Sa tu na nodra dodonu ki na matabete o ira na ivovo kei Saioni era sa veiseyaki tu ka ra sa kacivi me ra lesu tale vua na Turaga.*

Ko cei na Vua ni Toloi "Jese ka tukuni ena ika 1, 2, 3, 4, kei na ika 5 ni tikina ena ika 11 ni wase ni ivola i Aisea?

2 Sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga: Ko Karisito.

3 Na cava na coke ka tukuni ena imatai ni tikina ena ika 11 ni wase ni ivola i Aisea, ni na tubu mai na vua ni Toloi Jese?

4 Raica, sa kaya vakaoqo na Turaga: Oqo e dua na dauveiqaravi ena ligai Karisito, ka sa kawa mai vei Jese ena dua na yasana ka vakatalega kina mai vei "Ifireimi, se ena mataqali i Josefa, ko koya sa soli vua na ^bkaukauwa levu.

5 A cava na kawa i Jese ka tukuni ena wase e 11 tikina e 10?

6 Raica, sa kaya vakaoqo na Turaga, oqo e dua na kawa i Jese, ka vakakina ko Josefa, ko koya sa nona dina na kaukauwa ni matabete, kei na "idola ni matanitu, me ^bivakatakilakila, ka me baleta na nodra ^cvakasoqoni vata

na noqu tamata ena veisiga mai muri.

7 Na taro nei Ilesia Ikibi: A cava na ibalebale ni ivakaro ka tukuni ena ivola i Aisea wase e 52, tikina e 1, ka vakaoqo: Mo vakaisulutaki iko ena nomu kaukauwa, Saioni—A mata tamata cava sa vosa kina oqo ko Aisea?

8 Sa vosa ko koya ena vukudra na tamata ena kaciva na Kalou ena veisiga mai muri, ko ira ka na soli vei ira na kaukauwa ni matabete me ra vakabulai "Saioni tale, ka vakakina na vuetai nei Isireli; ia me vakaisulutaki ena nona ^bkaukauwa, sai koya me tokara na dodonu ni matabete, me vaka ni tu talega vua, vei Saioni, na kena "dodonu vakawa; ka me rawata talega na kaukauwa oqori ka sa mai yali vua.

9 Na cava beka me da na kila mai na nona sereka tani na ivau ni domona ko Saioni, ka tukuni ena tikina e 2?

10 Me da kila ni ra sa vakauqeti na kena ivovo era sa "veiseyaki tu, me ra ^blesu tale vua na Turaga mai na vanua era sa lako sese tu kina; ia kevaka era sa kitaka vakakina, sa yalataka vei ira na Turaga ni na vosa vei ira se solia vei ira

113 1a DV Jese.

4a iVakate. 41:50-52;
V&V 133:30-34.

DV Ifireimi.

b DV Kaukauwa.

6a DV iDola ni Matabete.

b V&V 45:9.

DV Drotini.

c DV Isireli—Na
vakasoqoni kei Isireli.

8a DV Saioni.

b V&V 82:14.

c DV iTutu

Vakaulumatua.

10a DV Isireli—Na
veiseyaki kei Isireli.

b Osea 3:4-5;

2 Nif. 6:11.

na ivakatakila. Wilika na tikina e 6, 7 kei na 8. Na ivau ni domona sai koya na cudru ni Kalou sa tau

vua, se ko ira na ivovo kei Isireli ena nodra veiseyaki tu ena kedra maliwa na Matanitu Tani.

WASE 114

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Fa Wesi, Misuri, ena 11 ni Epereli, 1838.

1–2, *Ena soli vei ira tale eso na veitutu vakalotu era taura tu o ira era sega tiko ni yalodina.*

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga: Sa ka ni yalomatua vua na noqu tamata ko Tevita W. Peteni, me vakacavara na nona cakacaka kece vakabisinisi ena kena gauna totolo e rawata, me volitaka se solia yani na nona ivoli kecega, me rawa ni lako yani ka qarava e dua na itavi vei

au ena vulaitubutubu ka lako mai, me na sala vata yani kina kei ira eso tale, io me ra lewe tini-karua ka wili kina ko koya, me ra vakadinadinataka na yacaqu ka kauta yani na itukutuku rekitaki ki vuravura taucoko.

2 Ni sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, kevaka e so vei kemudou sa cakitaka na yacaqu, era na tauri eso me ra ^asosomitaki ^bira, me ra taura na nodra ilelesilesi vaka-matabisopi. Emeni.

WASE 115

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita e Fa Wesi, Misuri, ena 26 ni Epereli 1838, sa vakatakilai kina na inaki ni Kalou me baleta na kena tara cake na koro ko ya kei na Vale ni Turaga. Sa vagolei na ivakatakila oqo vei ira era tu ena itutu ni vakatulewa kei ira na lewe ni Lotu.

1–4, *Sa vakatoka na Turaga me yaca ni Nona lotu na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai; 5–6, Era sa vanua ni veitaqomaki ka ivakaruru vei ira na Yalododonu ko Saioni kei na kena veiteki; 7–16, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra tara e dua na vale ni Turaga e Fa Wesi; 17–19, Sa taura*

tu ko Josefa Simici na idola ni matanitu ni Kalou e vuravura.

RAICA sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, vei kemudou na noqu tamata ko ^aJosefa Simici Lailai, kei na noqu tamata talega ko ^bSidini Rikitoni, kei na noqu tamata

114 2a V&V 118:1, 6.
b V&V 64:40.

115 1a DV Simici, Josefa
Lailai.

b DV Rikitoni, Sidini.

talega ko ^cAirame Simici, kei ira tale ga na nomudou daunivakasala era sa lesi oti kei ira talega era na qai lesi e muri;

2 Vei iko tale ga ^aEtuwate Patereji na noqu tamata, kei rau na nona daunivakasala;

3 Vei ira tale ga na noqu tamata yalodina, ko ira na lewe ni matabose e cake ni noqu lotu mai Sai-
oni, ni sai koya oqori na yacadra, kei ira na italatala qase kei ira na lewe ni noqu Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, ka sa tu e vuravura taucoko;

4 Ni sai koya oqo na yaca ena kacivi kina na noqu ^alotu ena veisiga mai muri, io ^bna Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai.

5 Au sa kaya vakaidina vei kemudou kecega: Dou ^atucake ka cila yani, me ^bivakaraitaki vei ira na veimatani kecega na nomudou rarama;

6 Ia me yaco na ^avakasoqoni vata ena vanua ko ^bSaioni kei na kena ^cveiteki, me baleta na veitaqomaki, ka ^divakaruru mai na cava, kei na cudru ena gauna ena ^esovaraki mai kina ena kena sosoko ki vuravura taucoko.

7 Me vanua ^asavasava ka vakatabui me noqu, na koro ko Fa Wesi; ka me na vakatokai me savasava duadua, me vaka ni sa qele tabudou tu kina.

8 O koya, au sa vakaroti kemudou kina mo dou ^atara e dua na noqu vale, me baleta na nodra vakasoqoni vata na noqu yalododonu, me ra ^bqaravi au.

9 Me tekivu na kena cakacaka, kei na tauyavu, kei na kena vakavakarau, ena vula ikatakata ka lako mai;

10 Me tekivutaki na cakacaka ena ikava ni siga ni vula ko Julai ka lako mai; io mai na gauna ko ya ka lako yani me ra na cakacaka sara vagumatua na noqu tamata ka tara vakaoti na vale ena yacaqu;

11 Ia ni oti e ^adua na yabaki mai na siga oqo, me ra tekivutaka tale na vakaduri ni yavu ni noqu ^bvale.

12 Ia me tekivu mai na gauna ko ya ka lako yani me ra na cakacaka sara vagumatua me yacova ni sa oti, io me tekivu mai na vatu ni tutu me yaco ki na kena delavuvu, me yacova ni sa sega tale ni dua na ka e tu e se bera ni vakacavari.

13 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ratou na kakua tale ni dinau tu na noqu tamata ko Josefa, se na noqu tamata ko Sidini, se na noqu tamata ko Airame, me baleta na kena tara e dua na vale me noqu;

14 Ia me tara e dua na vale me noqu me vaka na kena ^aivakarau au na vakatakila vei iratou.

1c DV Simici, Airame.

2a DV Patereji, Etuwate.

4a 3 Nif. 27:4-8.

b DV Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, Na.

5a Ais. 60:1-3.

b Ais. 11:12.

DV Drotini.

6a DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.

b DV Saioni.

c V&V 101:21.

DV iTeki.

d Ais. 25:1, 4;

V&V 45:66-71.

e iVakata. 14:10;

V&V 1:13-14.

7a DV Tabu.

8a V&V 88:119; 95:8.

b DV Sokalou, Qarava.

11a V&V 118:5.

b V&V 124:45-54.

14a Ipe. 8:5; V&V 97:10.

15 Ia kevaka era na sega ni tara na noqu tamata me vaka na ivakarau ka'u na vakatakila vei iratou na nodra mataveiliutaki, au na sega ni ciqoma mai ligadra.

16 Ia kevaka era na tara na noqu tamata me vaka na kena ivakarau ka'u na vakatakila vei iratou na nodra mataveiliutaki, io ko Josefa kei rau na nona daunivakasala, au na qai ciqoma mai ligadra na noqu tamata.

17 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa lewa

me tara cake kusarawa na koro ko Fa Wesi ena nodra vakasoqoni vata na noqu yalododonu;

18 Ka vakatalega kina me lesi eso na vanua me baleta na "iteki ena veiyasana vakavolivolita, me vaka era na vakatakilai vei Josefa na noqu tamata, ena veigauna eso.

19 Ia raica, au na tiko vata kei koya, ka'u na vakatabui koya e matadra na tamata; ni'u sa solia vua na "idola ni matanitu oqo kei na cakacaka. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 116

Na ivakatakila sa soli vei Josefa Simici na Parofita, volekata na ilelele mai Waiti ena dua na vanua ka yacana ko Spring Hill, mai na yasayasa vaka-Deviesi, Misuri, ena 19 ni Me 1838.

SA vakatoka na Turaga me yaca ni vanua ko Spring Hill ko "Atama-onitai-Amani, baleta, sa kaya ko koya, ni oqo na vanua ena mai sikovi ira kina na nona tamata

ko ^bAtama, se na vanua ena mai tiko kina ko koya sa ^cDede sara na nona Bula, me vaka a tukuna ko Taniela na parofita.

WASE 117

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita e Fa Wesi, Misuri, ena 8 ni Julai 1838, me baleta na nodratou itavi taumada ko Viliame Makisi, Niueli K. Witini, kei Oliva Qareija.

1–9, *Me ra kakua ni kocova na iyau vakavuravura ko ira na italai ni Turaga, baleta "na cava na yaga ni iyau vua na Turaga?"*; 10–16, *Me ra biuta tani na veibeci ni yalo, ia na nodra isoro ena qai tabu sara vua na Turaga.*

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga vei rau ko Viliame Makisi na noqu tamata, kei Niueli K. Witini talega na noqu tamata, me rau volitaka se solia kusarawa yani na nodrau ivoli ka cavutu sara mai

18a V&V 101:21.

DV iTeki.

19a DV iDola ni Matabete.

116 1a V&V 78:15.

DV Atama-onitai-Amani.

b DV Atama.

c Tani. 7:13–14, 22.

na vanua ko Katiladi, ni se bera niu vakatauca tale na ucacevata ki vuravura, koi Au, na Turaga.

2 Me rau yadra mai, ka duri cake, ka biuta sara ga oqo, ka kaku tale ni wawa, niu sa vakarota, koi Au, na Turaga.

3 Ia, kevaka e rau na wawa ena sega ni vinaka vei rau.

4 Me rau veivutunitaka sara na nodrau ivalavala ca kecega, kei na nodrau gagadre kocokoco kece sara, e mataqu, sa kaya na Turaga; ia na cava na yaga ni "iyau vei au? sa kaya na Turaga.

5 Me volitaki na iyau kece mai Katiladi me saumi kina na "dinau, sa kaya na Turaga. Laiva me lako, sa kaya na Turaga, ia na ka kece sa vo tu, me vo tikoga e ligamudrau, sa kaya na Turaga.

6 Raica au sa sega li ni lewa na manumanu vuka e macawa, kei na ika ni wasawasa, kei na manumanu kecega ni veikulunivanua? Au a sega li ni buli vuravura? Au sa sega li ni "lewa na veimaitaivalu ena veimatanitu kecega e vuravura.

7 Raica sa dredre li vei au me'u vukica na vanua "lala me tubu ka se ka vua vakalevu sara? sa kaya na Turaga.

8 Sa sega beka ni levu tu na vanua lala ena veikulunivanua e "Atama-onitai-Amani, kei na bucabuca ko Ola ^bSainea, se na ^cvanua a tiko

kina ko Atama, mo kocova kina na tikina somidi oqori, ka vakawalena na veika e bibi cake?

9 O koya, mo drau lako cake kina ki na nodra vanua na noqu tamata, io ko Saioni.

10 Ia me "yalodina mada ko Viliam Makisi ena ka e vica ga, au na qai lesi koya me lewa na ka e vuqa. Me vakatulewa vei ira na noqu tamata ena koro levu mai Fa Wesi, ka me vakalougatataki kina ena nodra veivakalougatataki na noqu tamata.

11 Me maduataka ko Niueli K. Witini na noqu tamata, na nodra ivalavala na itokani i "Nikolaitani kei na nodra cakacaka ^bbutobuto kecega, kei na veibeci ni yalona taucoko vei au, sa kaya na Turaga, ka me lako cake ki na vanua ko Atama-onitai-Amani, me la'ki nodra ^cbisopi na noqu tamata, sa kaya na Turaga, me kakua ni yacana walega ia ena kena ivalavala kece sara, sa kaya na Turaga.

12 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, au sa nanumi "Oliva Qareija na noqu tamata; raica, au sa kaya vakaidina vua, ena dau nanumi ka vakatabui tu na yacana, mai na itabatamata ki na itabatamata me sega ni mudu ka sega ni mudu, sa kaya na Turaga.

13 O koya, sa kilikili kina me cakacaka sara vagumatua ena nodratou vueti na Mataveiliutaki

117 4a V&V 104:14.

5a V&V 104:78.

6a Cakacaka 17:26;
1 Nif. 17:36-39.

7a Ais. 35:1;
V&V 49:24-25.

8a V&V 116.

DV Atama-onitai-Amani.

b Epa. 3:13.

c DV Iteni.

10a Maci. 25:23.

11a iVakata. 2:6, 15.

b DV Veisoqosoqo Vuni.

c DV Bisopi.

12a OYA na itini ka a biuta koto mai na Parofita me qarava na veika e baleti koya mai Katiladi.

Taumada ni noqu Lotu, sa kaya na Turaga; ia kevaka sa guce ena qai gumatua tale, ni na ka tabu cake vei au na nona “solibula mai na veika e rawata.

14 O koya, me lako kusarawa mai kina ki ke, ki na vanua ko Saioni; ia ena kena gauna raica ena yaco me noqu dauveivoli ena yacaqu ena vukudra na noqu tamata, sa kaya na Turaga.

15 O koya me kakua kina ni dua na tamata e beci Oliva Qareija na noqu tamata, io me na tikoga vua

na nodra veivakalougatataki na noqu tamata me sega ni mudu ka sega ni mudu, sa kaya na Turaga.

16 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ra nanuma tiko ko ira kece na noqu tamata ena vanua ko Katiladi na Turaga na nodra Kalou, kei na noqu vale talega, me ra karona ka vakatabuya tiko ga, me ra vakasavi ira tani na dauveisau ilavo me vaka na noqu lewa ena gauna sa donu vei au, sa kaya na Turaga. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 118

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita e Fa Wesi, Misuri, ena 8 ni Julai 1838, me isau ni vakatakekere oqo, “Oi Kemuni na Turaga, ni vakatakila mada vei keitou na lomamuni me baleti iratou na Le Tinikarua.”

1–3, Sa na vakarautaka na Turaga na veika me baleti ira na nodratou dui matavuvale na Le Tinikarua; 4–6, Me vakatawani tale na itutu sa lala ena Tinikarua.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga: Me kacivi kusarawa sara oqo e dua na koniferedi; me cokonaki kina na Tinikarua; me ra lesi na turaga me ra “sosomitaki ira era sa lutu yani.

2 Me tei toka mada ena dua na gauna ena vanua ko Saioni ko “Tomasi na noqu tamata, me tabaka vakaivola na noqu vosa.

3 Ko ira na kena vo me ra ia tiko

ga yani na vunau mai na gauna ko ya, ia kevaka era sa vakayacora oqo ena yalo lokumi, ena yalomalumalumu, “yalomalua, ena ^bvosota vakadede kei na ivalavala malua, au sa yalataka vei ira, koi Au na Turaga, ni’u na vakarautaka na veika e baleta na nodra matavuvale; raica ena dolavi vei ira e dua na katuba mana, ena gauna oqo ka lako yani.

4 Ia me ra cavutu ena vulaitu-butubu ka tarava ka lako kosova yani na veiwasawasa lelevu ka vunautaka yani na noqu kosipeli, io ena kena taucoko, ka vakadinatataka na yacaqu.

13a DV iSoro.
118 1a Cakacaka 1:13,
16–17, 22–26.

2a DV Masi, Tomasi B.
3a DV Yalomalumulumu,
Yalomalua.

b DV Vosota.

5 Ia me ra biubiu mai vei ira na noqu yalododonu ena koro ko Fa Wesi, ena ikaruasagavulu kaono ni siga ni Epereli ka tu mai, mai na vanua sa digitaki me tara kina na noqu vale, sa kaya na Turaga.

6 Me ratou kacivi na noqu tamata ko Joni Teila, kei na noqu

tamata talega ko Joni E. Peji, kei na noqu tamata talega ko Wilivote Uturavu, kei na noqu tamata talega ko Wiladi Rusiate, me ratou vakatawana na itutu era sa vakalala ko ira era sa lutu yani, ka me tukuni sara yani vei iratou na nodratou ilesilesi.

WASE 119

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Fa Wesi e Misuri, ena 8 ni Julai 1838, me isau ni nona vakatakekere oqo, "Oi Kemuni na Turaga! Mo ni vakatakila mada vei ira na nomuni tamata na ivotavota ni nodra iyau ko ni vinakata me ra solia me nodra ikatini." Na lawa ni ikatini, me vaka eda sa kila tu nikua, a sega ni soli ki na lotu ni se bera na ivakatakila oqo. Na vosa ikatini ena masu a cavuti ena ivakatakila eso ka a soli e liu (64:23; 85:3; 97:11) e sega ni kena ibalebale na dua ga na ikatini, ia na isolisoli kecega e soli ena yalo galala, se na cau, ki na umailavo ni Lotu. A sa solia oti ki na Lotu na Turaga na lawa ni kena vakatabui ni iyau kei na kena qaravi, ka ra a veiyalalayalati kina na lewenilotu (vakabibi vei ira na italatala qase liu) me tawamudu. Ena vuku ni nodra sega ni rawata e lewevuqa me ra muria vakadodonu na veiyalalayalati oqori, sa mani vakasuka kina, me dua na gauna na Turaga, ka solia mai na lawa ni ikatini me kena isosomi ena Lotu raraba. A taroga vua na Turaga na Parofita na iwasewase ni nodra iyau e vinakati ena inaki tabu oqori. A qai saumi mai ena ivakatakila oqo.

1–5, *Me ra solia na vo ni nodra iyau era sa sega ni vakayagataka, ka ra solia me nodra ikatini, na dua na ikatini ni ka era rawata e veiyabaki; 6–7, Oqori ena vakatabui kina ko Saioni.*

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, au gadreva me soli kece na vo ni nodra "iyau era sega ni vakayagataka ki na ligana na bisopi ni noqu lotu mai Saioni.

2 Me tara kina na noqu "vale, ka turi na yavu kei Saioni kei na matabete, io me saumi tale ga kina na nodratou dinau na Mataveiliutaki ni noqu Lotu.

3 Sa itekivu oqo ni nodra solia na "ikatini ni ka era taukena ko ira na noqu tamata.

4 Ia ni sa oti oqori, me ra na qai solia ga ena veiyabaki na ikatini ni ka era rawata ko ira era sa solia oti

na vo ni nodra iyau; ia oqo me sa na lawa tudei vei ira me sega ni mudu, me baleta na noqu matabete tabu, sa kaya na Turaga.

5 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena qai yaco ni ko ira kece era na soqoni vata yani ki na vanua ko “Saioni me ra na sauma na ikatini ni vo ni nodra iyau, ka me ra na muria na lawa oqo, de na qai sega ni kunei ni kilikili kaya me ra tiko ena kemudou maliwa.

6 Kau sa kaya vei kemudou,

kevaka era na sega ni muria na lawa oqo, oya me ra vakatabuya ko ira na noqu tamata, ka me ra vakatabuya kina na vanua ko “Saioni me noqu, ka me vakayacori kina na noqu ilesilesi kei na noqu lewa, me na savasava duadua tiko kina, raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa na sega na nomudou Saioni.

7 Ia sa na kena ivakaraitaki oqo ena “veiteki kecega kei Saioni. Io ena vakakina. Emeni.

WASE 120

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Fa Wesi e Misuri, ena 8 ni Julai 1838; sa vakatakilai kina na veiwaseyaki ni iyau a soli me ikatini, me vaka ka tukuni ena ivakatakila ni bera na kena oqo, na wase e 119.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, sa yaco mai na kena gawana, me na lewai kina ena dua na matabose na “kena veiwaseyaki, me ra lewena na Mataveiliutaki

Taumada ni noqu Lotu, kei ira na bisopi kei na nona matabose, kei na noqu matabose e cake; kei na domoqu koi au vei ira, sa kaya na Turaga. Sa vakakina. Emeni.

WASE 121

Na masu kei na parofisai a vola ko Josefa Simici na Parofita ena dua na ivola ki na Lotu ena 20 ni Maji 1839, oqo ena gauna a tiko vakavesu kina ena vale ni veivesu mai Lipati, Misuri. Sa vula vica tiko ena vale ni veivesu ko koya na Parofita kei na so na nona itokani. A sega ni rawa ni ra vakacegui ena vuku ni nodra ivola ni kerekere kei na vakamamasu, ka a vakauti vei ira na vakaitutu liu kei na tabacacaca ni veilewai.

1–6, Sa vakamasuta na Turaga ko koya na Parofita ena vukudra na

Yalododonu era sa kune rarawa tu; 7–10, Sa tukuna vua na Turaga na

vosa me vakacegu kina; 11–17, Era na cudruvi ko ira kece sa beitaka vakailasu ni ra sa talaidredre na tamata ni Turaga; 18–25, Era na cudruvi ka vakuwai mai na ilesilesi ni matabete; 26–32, Sa yalataki ni na vakatakilai na veika lagilagi vei ira sa gumatua sara ni vosota tiko; 33–40, Na vuna sa lewe levu kina e kacivi ka lewe lailai e digitaki; 41–46, Me taurivaki ga na matabete ena kena ivakarau dodonu.

Oi kemuni na Kalou, ko ni sa tiko evei? Evei na vale ni vakaruru sa ubia na nomuni “ivunivuni?

2 A “cava na kena dede ko ni na tarova tiko kina na ligamuni, kei na matamuni, io na matamuni savasava sara, ko ni sa sarava tiko kina mai na lomalagi tawamudu na veika rarawa sa yaco tiko vei ira na nomuni tamata kei ira na nomuni talai, kei na nomuni ro-goca tiko na nodra tagi?

3 Io, Oi kemuni na Turaga, me “vakaevai na kena dede me ra vosota tiko kina na veika rarawa kei na ivalavala tawadodonu sa vakayacori tiko vei ira, ni bera ni qai lomani ira na yalomuni, ka yalololoma vei ira na lomamuni?

4 Oi kemuni na Turaga na Kalou “Kaukauwa, oi kemuni sa bulia na lomalagi, na vuravura, kei na wasawasa, kei na ka kecega sa tu kina, ko ni sa kila ka lewa na tevoru kei na tikina butobuto ko Sioli—mo ni dodoka mai na ligamuni; io me serau mai

na matamuni; mo ni cereka mada na nomuni ^bivakaruru; ni cereka mada na ilati ni nomuni ivunivuni; mo ni vakala mai na dali-gamuni; mo ni loloma mada, ka yalololoma sara vei keimami na lomamuni.

5 Mo ni cudruvi ira mada na neimami meca; ia, ena katakata ni lomamuni, ena nomuni iseleiwau mo ni ^asauma na neimami vakacalai.

6 Oi Kemuni na Kalou, mo ni nana na nodra vakararawataki na nomuni yalododonu; io me ra vakacautaka tiko ga na yacamuni na nomuni talai me sega ni mudu.

7 Ia na luvequ, me vakacegu na yalomu; raica sa lekaleka wale ga na gauna ni nomu “rarawa kei na vutugu;

8 Ia, kevaka ko sa “vosota rawa, ena vakacerecerei iko cake na Kalou; raica ko na vakamalumu-taki ira kecega na nomu meca.

9 Era na totaki iko tiko ga na nomu “itokani, io era na ciqomi iko ena loma marau kei na liga loloma.

10 Ia ko sa sega ni vakataki “Jope sara; era sa sega ni vakacacani iko na wekamu, se beitaki iko ni ko sa talaidredre, me vaka era a kitaka vei Jope.

11 Ia ko ira era sa beitaki iko ni ko sa talaidredre, ena vakarusai na nodra vakanuinui, io ena wai-cala ga yani na nodra inaki me

121 1a Same 13:1–2;
102:1–2.
2a Apa. 1:2.
3a V&V 109:49.

4a DV Kaukauwa.
b V&V 123:6.
5a Luke 18:7–8.
7a DV Rarawa.

8a 1 Pita 2:19–23.
DV Vosota.
9a V&V 122:3.
10a DV Jope.

vaka na uca “cevata sa cilava na siga;

12 Raica sa dodoka yani na ligana na Kalou ka vakadeitaka me veisautaka na “gauna kei na draki, ka vakabutobutotaka na nodra vakasama, me ra kakua ni kila na nona cakacaka e veivakurabuitaki; io me vakatovolei ira ka toboki ira ena nodra ilawaki qaseqase;

13 Ka vakakina ni sa ca sara na lomadra, ia na veika era sa nakita me ra vakavuna vei ira na tani, kei na nodra taleitaka me ra vakararawataki na tani, me na qai yaco ga vei “ira ena kena levu duadua;

14 Era na rarawa vakalevu kina, ka na sega ni yaco na nodra inaki;

15 Ia ni se bera mada ni oti e vica na yabaki mai na gauna oqo, era na qai vakawabokotaki mai na rukui lomalagi ko ira kei ira na nodra kawa, sa kaya na Kalou, ka na sega ni duabulu vei ira e vo.

16 Era na cudruvi ko ira kecega era sa leqeti ira ka’u sa “lumuta, ka kaya ni ra sa ^bivalavala ca ko ira sa caka dodonu e mataqu ka kitaka na ka au sa vakarota, sa kaya na Turaga.

17 Ia ko ira sa beitaki ira, era sa kitaka vakakina ni ra sa “bobula ki na ivalavala ca ka dau talaidredre.

18 Era sa bubului vakailasu me baleti ira na noqu tamata, io me ra

vakabobulataki ira ka vakamatei ira—

19 Raica ena ca sara vei ira; io ena bokoci tani sara na yacadra mai na “cakacaka vakalotu ni noqu vale, ni ra sa ^bvakacalai ira na noqu italai.

20 Raica ena lala na nodra “sova, ka na rusa na nodra vale kei na nodra lololo, ia era na beci ira sara ko ira sa vakabekabei ira.

21 Ena sega ni soli na itutu “vakabete vei ira, kei ira tale ga na nodra kawa, mai na itabatamata ki na itabatamata.

22 Raica a “vinaka cake vei ira kevaka sa vakarubeci e domodra e dua na vatu iqaqi levu, ka ra vakalutudromutaki ena wasaliwa titobu.

23 Ena ca vei ira sa vakararawataki ira na noqu tamata, io vei ira sa vakasavi ira, ka vakadinadina me saqati ira, sa kaya na Turaga ni Lewe vuqa; oi kemudou na “itabatamata ni gata, dou na sega ni drotaka rawa na cudruvi mai eli.

24 Ia, sa “raica ka kila na mataqu na nodra cakacaka kecega, ka’u sa biuta vakawawa tu na ^blewa, ka na tau vakatotolo vei ira kecega ena kena gauna;

25 Raica sa dui tu na “gauna, era na tarogi kina na tamata yadua ena nodra ^bcakacaka.

26 Raica ena solia vei kemudou

11 a L.Y 16:14.

12 a Tani. 2:21.

13 a Na Vosa. 28:10;

1 Nif. 14:3.

16 a 1 Samu. 26:9;

Same 105:15.

b 2 Nif. 15:20;

Moro. 7:14, 18.

17 a Efe. 5:6.

19 a Maci. 18:6.

DV Vakacalai.

b DV Cakacaka Vakalotu.

20 a iVaka. 28:15–20.

21 a DV Matabete.

22 a Maci. 18:6;

V&V 54:5.

23 a Maci. 12:34.

24 a DV Kila Taucoko.

b Ila. 8:25.

DV Vakatalewa,

Veilewai.

25 a Jope 7:1;

V&V 122:9.

b DV Cakacaka.

na Kalou na nona “Yalo Tabu mo dou ^bvuku kina, io ena ‘isolisoli ni Yalo Tabu e sega ni vakamacalataki rawa, raica e sa sega mada ni vakatakilai na ka oqo, mai na ivakatekivu kei vuravura me yacova edaidai;

27 Oqo na ka era a namaka tu ena yalo vakanuinui ko ira na nodra qase me na vakatakilai mai ena gauna mai muri, io sa tukuna vei ira na agilosu ni sa waraki ira tu na isolisoli oqo me taucoko kina na kedra lagilagi;

28 Ia ena yaco mai na gauna, ena sega ni vunitaki tiko ^ae dua tale na ka, se duabau ga na ^bKalou se ra lewevuqa na kalou, era na qai vakatakilai mai.

29 Raica ena “vakatakilai mai vei ira sa gumatua ni muria na kosisipeli i Jisu Karisito na itikotiko vakaturaga, na veimatanitu, na matanitu vakatui, ko ira na turaga sa liu, kei ira na turaga kaukauwa.

30 Ia ena vakatakilai tale ga na “iyalayala kei lomalagi, se na wasawasa se na vanua mamaca, io na matanisiga tale ga, na vula kei na kalokalo—

31 Raica ena vakatakilai ena veisiga ni “itabagauna ni taucoko ni gauna na nodra veitosoyaki, na

veisiga sa yalataki, na kena veivula kei na kena veiyabaki, io na gauna kece, na kena veisiga, na kedra lagilagi, na nodra ivakaro kei na nodra dui gauna yalataki—

32 A sa vakayacori kecega me vaka na ka sa lewai ena nodratou ^aBose na ^bKalou Tawamudu, io na nodra Kalou na kalou kecega, ni sa bera ni buli ko vuravura oqo, ia sa vakarautaki tu ki na iotioti ni gauna, ni ra sa na curu ko ira sa digitaki ki na nona ‘iserau ka tiko ena nona ^aivakavakacegu me tawamudu.

33 A cava na kena dede ena dukadukali tiko kina na wai ni uciwai sa kui? Ia na kaukauwa cava ena tarovi lomalagi? Raica sa sega ni rawa vua na tamata me dodoka yani na ligana malumalumu me tarova kina na kui sobu ni uciwai na Misuri ena kena sala tudei, se me tarova na kena wai me tuva cake tale, ia sa sega tale ga ni rawa vua me tarova vakakina na Kalou Kaukauwa, me kakua ni sovaraka na “kilaka mai lomalagi ena uludra na Yalododonu Edaidai.

34 Raica sa lewe vuqa era sa “kacivi, ia sa lewe lailai ga sa ^bdigitaki. Ia a cava era sa sega ni digitaki kina?

26a V&V 8:2–3.

b Tani. 2:20–22;

Y ni V 1:9.

DV iVakatakila.

c DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

28a V&V 42:61; 76:7–8; 98:12.

b Same 82:1, 6;

Joni 10:34–36;

1 Kori. 8:5–6;

V&V 76:58; 132:20;

Epa. 4:1; 5:1–2.

29a V&V 101:32.

30a Jope 26:7–14;

Same 104:5–9;

Cakacaka 17:26.

31a DV iTabagauna.

32a DV Matabose mai

Lomalagi.

b iVaka. 10:17.

c DV Tamata—Na tamata, nona rawa ni yaco me vaka na Tamada

Vakalomalagi.

d DV Vakacegu.

33a V&V 128:19.

DV Kila.

34a Maci. 20:16;

22:1–14;

V&V 95:5–6.

DV Kaci, Kacivi

Vakalou, iLesilesi.

b DV Digia, Digitaka, Digitaki.

35 Sa baleta ga ni sa rui domona na lomadra na veika ni ^avuravura oqo, ka ra gadreva me ra ^bdokai kina mai vei ira na tamata, ia era sa sega ni vulica na ivakavuvuli oqo—

36 Raica, na ^akaukauwa vakabete sa semati tudei tu kei na ^bkaukauwa vakalomalagi, ia e sega ni rawa me taurivaki se vakayacori na kaukauwa vakalomalagi ena sala tani, ena ivakavuvuli duadua ga ni ^cbuladodonu.

37 Sa dina ni rawa ni lesi vei keda; ia kevaka eda saga me da ^aubia na noda ^bivalavala ca, se me da ^cqaciqacia, dokadoka se guraka se lewa vakaukauwa, se vakasaurarataka na yalodra na luve ni tamata, se taurivaka ena ivalavala cava ga e sega ni dodonu, sa na ^dlako tani ko lomalagi; a sa rarawa na Yalo ni Turaga; ia ni sa lako tani, sa na oti vakadua na matabete kei na dodonu ni tamata ko ya.

38 Ia ena gauna e qai liaca kina, sa tu taudua ga, a sa ^acaqeta na mata ni moto, ka ^bvakacacani ira na yalododonu, ka veivala kei na Kalou.

39 Ia eda sa kila mai na veika rarawa sa yaco oti, ni sa ^aivakarau ka itovo ni voleka ni tamata kecega, ena gauna ga sa taura vakalilai kina e dua na veivakadonui,

ena nodra vakasama, sa tekivu me tauca sara na lewa kaukauwa e tawadodonu.

40 Io sa lewe levu era sa kacivi, ka lewe lailai ga sa digitaki.

41 Sa sega sara ni kilikili me vakayacori na cakacaka vakabete ena ivakarau kaukauwa se vaka-saurara, ia me vakayacori ga ena ^aveivakauqeti, na ^bvosota vakadede, na yalomalua, na yalomalumu, kei na loloma e sega ni veivakaisini;

42 Io ena yalovinaka, kei na kila ka savasava, raica ena vakalevulevui sara kina na yalona, ka sega vua na ^alawaki kei na ^bveivakaisini—

43 Me ^aveivunauci vakaukauwa sara ena veivakauqeti ni Yalo Tabu; ia me kusarawa ka ^blomani koya vakalevu cake a vunauca, kevaka e sega, sa na okata ko koya me kena meca;

44 Io me kila ko koya ni sa kaukauwa cake na nomu lomadina ka malumalumu na ivesu ni mate.

45 Ia me vakasinaiti na lomamuni ena loloma uasivi vei ira na tamata kecega, kei ira era sa veitokani ena vakabauta, me vakaiukuukutaki tiko ga na nomudou ^avakanananu ena ^bivalavala savasava; ia ena vakaukauwataki kina na nomu vakabauta ena

35a DV Vakavuravura.

b Maci. 6:2;

2 Nif. 26:29.

36a DV Dodonu; Matabete.

b DV Kaukauwa.

c DV Dodonu.

37a Na Vosa. 28:13.

b DV iValavala Ca.

c DV Qaciqacia.

d V&V 1:33.

38a Cakacaka 9:5.

b DV Veivakacacani.

39a DV Tamata

Vakavuravura.

41a 1 Pita 5:1–3.

b 2 Kori. 6:4–6.

42a Jeme. 3:17.

b DV iLawaki.

43a DV Vosataki,

Veivosataki.

b DV Loloma;

Loloma Uasivi.

45a DV Vakanananu.

b DV iValavala Savasava.

mata ni Kalou; ka na drodro sobu mai ki yalomu na ivunau vakabete, me vaka na ^ctegu sa lutu mai lomalagi.

46 Ena sala vata voli ga kei iko na ^aYalo Tabu, ia na nomu ititoko

sa ititoko ni yalododonu kei na dina sa tudei sara; ia na nomu ^blewa sa lewa e tawavakaiyalyala, ia ena yalo galala ena drodrovi iko, me sega ni mudu ka sega ni mudu.

WASE 122

Na vosa ni Turaga vei Josefa Simici na Parofita, ni tiko vakavesu voli mai Lipati, Misuri. Na iwase ogo e tauri mai na dua na ivola ki na Lotu ka volai ena 20 ni Maji 1839 (raica na ulutaga ni wase 121).

1–4, *Era na taroga na yacai Josefa Simici mai na iyalayala kei vuravura; 5–7, Sa ka ni vuli vua na nona kune leqa kei na rarawa, ka na kunea kina vakalevu na vinaka; 8–9, Sa vosota rawa na Luve ni Tamata na veika e toro sobu sara mai vei ira kecega.*

ERA na taroga na ^ayacamu mai na iyalayala kei vuravura, ia era na vakalialiai iko ko ira na lialia ka ra vorati iko na luvei eli;

2 Ia ko ira sa savasava na lomadra, kei ira sa vuku, kei ira sa itovo vakaturaga, kei ira sa yalododonu, era na vakasaqara na ^aivakasala, na kaukauwa, kei na veivakalougatataki ena veigauna mai na ligamuni.

3 Raica era na sega sara ni rawai na nomu itokani me ra vorati iko ena nodra ivakadinadina na nomu dau vere.

4 Ka dina ni na vakaleqai iko, ka biuti iko ki valeniveivesu na nodra sasaga, ia ko na dau rokovi

tikoga; ia ena dua ga na ^agauna lekaleka sa na vakarerevaki vakalevu cake vei ira na kemu meca na domomu mai na domona na ^blai-one kila, ena vuku ni nomu buladodonu; ka na tiko ga e yasamu na nomu Kalou me sega ni mudu ka sega ni mudu.

5 Kevaka ko na sota kaya na veika rarawa; kevaka era na vakaleqai iko na wekamu vakailasu; kevaka era na vakaleqai iko na daubutako; kevaka ko na vakaleqai ena vanua mamaca se e wasawasa;

6 Kevaka ko na beitaki ena veimataqali veibeitaki vakailasu kecega; kevaka era na vorati iko na kemu meca; kevaka era na kaliraki iko tani mai vei tamamu kei tinamu kei ira na tacimu kei ira na ganemu; ia kevaka era na dulaka vei iko na iseileiwau ko ira na kemu meca ka kaliraki iko tani mai na lomaserei watimu, kei ira na luvemu, kei na luvemu tagane

45c iVaka. 32:1–2;
V&V 128:19.
46a DV Yalo Tabu.

^b Tani. 7:13–14.
122 1a JS—AT 1:33.
2a DV Vakasala,

Veivakasalataki.
4a V&V 121:7–8.
^b 3 Nif. 20:16–21; 21:12.

qase, e dina kevaka e se qai yabaki ono, me na lilita na nomu isulu, ka kaya, I tamaqu, I tamaqu, vakae-vei mo tiko vata ga kei keitou? Isa, tamaqu, na cava era sa via kitaka vei iko na tamata oqo? Ia kevaka ena gauna oqori ena qai kaliraki tani mai vei iko ena iseleiwau, ka ko yarataki yani ki valeniveivesu, ka ra vakavolivoliti iko na nomu meca me vaka na "wolifa era sa via vakamatea na lami;

7 Ia kevaka ko na biu ki na qara, se era tauri iko na daulaba, se tau vei iko na itotogi mate; kevaka ko sa biu ki na wasaliwa "titobu; kevaka era sa nakita na biau lelevu me ra bikai iko; kevaka sa yaco me kemu meca na cagi kaukauwa; kevaka sa kumukumuni vata na o loaloa ni lomalagi, ka ra cokovata

na vei vu ni ka me latia na nomu sala; ka me kena ilutua, kevaka ena dalaga na gusui ^beli me tilomi iko, mo kila tiko na luvequ, ni veika kece oqori ko na "yalomatu kina, ka vinaka cake.

8 Raica na "Luve ni Tamata sa ^bvosota rawa na veika e toro sobu sara mai vei ira kecega. Ko sa vinaka cake li mai vua?

9 O koya, mo tudei tikoga kina ena nomu sala, ka na "tikoga kina kei iko na matabete; ni sa dei tu na kedra ^biyalayala, ka ra na sega ni ulabaleta. Sa kilai tu na nomu "veisiga, ka na sega ni tini dole na nomu veiyabaki; o koya, mo kaku kina ni ^drerevaka na veika e rawa ni vakayacora na tamata, ni na tiko vata kei iko na Kalou me sega ni mudu ka sega ni mudu.

WASE 123

Na nodra itavi na Yalododonu me baleti ira na dauveivakacacani me vaka e vola ko Josefa Simici na Parofita, ni tiko voli vakavesu ena valeniveivesu e Lipati, Misuri. Na wase oqo e tauri mai na dua na ivola ki na Lotu ka volai ena 20 ni Maji, 1839 (raica na ulutaga ni wase 121).

1-6, Me ra kumuna vata na lewe ni lotu ka tabaka na itukutuku ni nodra vakararawataki ka vakacacani; 7-10, Na yalo ga a tauyavutaka na ivakavuvuli lasu, e sa vakavuna tale ga na nodra vakacacani na Yalododonu; 11-17,

E vuqa vei ira ena veimatavakabauta kece sara era sa sega ni kila na ka dina.

KEI na dua tale, keitou sa vakatura mo ni vakasamataka kevaka e dodonu vei ira na yalododonu

6a Luke 10:3.
7a Jona 2:3-6.
b 2 Samu. 22:5-7;
JS-AT 1:15-16.
c 2 Kori. 4:17;
Ipe. 12:10-11;
2 Nif. 2:11.

8a DV Luve ni Tamata.
b Ipe. 2:9, 17-18;
V&V 76:107; 88:6.
9a V&V 90:3.
b Cakacaka 17:26.
c V&V 121:25.
d Nie. 4:14;

Same 56:4; 118:6;
Na Vosa. 3:5-6;
Ais. 51:7;
Luke 12:4-5;
2 Nif. 8:7;
V&V 3:7; 98:14.

kece sara me ra sokumuna na dina
kece sara, kei na nodra vakarara-
wataki ka vakacacani mai vei ira
na tamata ena Vanua oqo;

2 Ka vakakina na nomudou iyau
kece sara kei na veika sa vakaca-
cani, io na vosa e tau mo dou va-
kacacani kina kei na vakacacani
ni kemudou irogorogo kei na no-
mudou iyauqaqa;

3 Ia mo dou vola tale ga na ya-
cadra kece na tamata era a vakai-
tavi ena veivakacacani oqori, ena
kena levu ga e rawa ni ko ni kila
se kunea.

4 De rawa ni lesi e dua na komiti
me vaqaqa mai na veika kece oqo,
ka vakarautaka na kena itukutuku
kei na ivola ni tukuni ka; ia me ra
kumuna vata tale ga mai na veika
lasu kece sa tabaki oti ka sa kabu-
wacara tu oqo na kena ivola;

5 Io na veika kece sa tabaki ena
mekesini, kei na enisaikolopitia
kei na itukutuku makawa lasutaki
sa tabaki oti, kei na kena era se
qai volai, kei ira era vola, ka me
vakaraitaki me kilai na veika ca
kecega, na veivakalolomataki, kei
na veivakamatei a vakayacori vei
ira na tamata oqo—

6 Me da kakua kina ni tabaka
walega me kila ko vuravura, ia
me da vakaraitaka vei ira na ili-
uliu ni veimatani na nodra iva-
lavala butobuto ka vakasisila, me
iotioti ni noda sasaga me vaka sa
vakarota vei keda na Tamada Va-
kalomalagi, me na qai kilikili kina
kei keda na taucoko ni veika sa

yalataka tu ni na kacivi koya mai
na nona “ivunivuni; ka vakakina
me na sega na nodra iulubale na
lewe ni matanitu ni bera ni qai tala
yani na kaukauwa mai na ligana
sa kaukauwa sara.

7 Oqori sa noda itavi bibi vua
na Kalou, vei ira na agilosi eda
na kau mai me da tu e matadra,
ka vakatalega kina vei keda, vei
ira na watida kei na luveda, io ko
ira era sa vakalolovirataki ena ra-
rawa, ena yaluma, kei na kauwai,
mai na liga veivakacacani ni laba,
na veivakasaurarataki, na veiva-
katotogani, e tokoni ka vakabe-
kabei ka tutaki tiko mai na yalo
koya, ka sa mai vakota dei ki na
lomadra na luvedra na nodra iva-
kavuvuli na qase, era sa vakaba-
uta na veika lasu, ka vakasinaita
na vuravura ena veilecayaki, ka
sa tubu cake tikoga na kena kau-
kauwa, sa yaco edaidai me ivure-
vure ni veika ca kecega, raica sa
vutugu ko “vuravura taucoko ena
bibini ivalavala ca.

8 Oqori na “ivua kaukamea, sa
ivau kaukauwa sara; era sa vaka
na iqamu ni liga, na wa sinucodo,
na ivesu kei na idre kei eli.

9 O koya sa noda itavi bibi kina
ni da sa dinau tu, sega walega vei
ira na dui watida kei na luveda, ia
vei ira talega na yada kei na luve-
niyali era sa “vakamatei na wati-
dra kei na tamadra ena ruku ni
ligana kaukamea;

10 Na kena butobuto kei na
ivalavala vakasisila ena sokonu

kina ko eli, io ena kidroa ka rairai malumalumu kina, kei na ligana na tevero ena sautaninini kei na sasakurekure.

11 Ka vakatalega kina ni sa noda itavi bibi ni da sa dinau tu kina vei ira na itabatamata era se qai tubu tiko mai, kei ira kece sa savasava na lomadra—

12 Raica era sa lewe vuqa sara e vuravura ena kedra maliwa na matatamata kecega, na ilawalawa, kei na veimatalotu, era sa “vakamatabokotaki ena nodra ivadi qa-seqase na tamata, o koya era sa waraka kina me ra veivakaisini, ia era sa sega ga ni kila rawa na ka dina, ni ra sega ni ^bkila na vanua me ra vakasaqara kina—

13 A ka oqo sa kilikili kina me da oga ka solia na noda bula me rairai mai kina na veika sa “vunitaki tu ena butobuto me da kila;

io era na vakavotui vakaidina mai lomalagi—

14 Sa dodonu kina me qaravi vatumatua na ka kecega.

15 Me kakua ni dua na tamata e okata na veika oqo me ka wale; raica sa vuqa sara na veika sa vakarautaki tu mai liu me baleti ira na yalododonu, ka na vakatau tiko mai na veika oqo.

16 Ko ni sa kila na wekaqu, ni sa rawa ni “vagolei e dua na waqa levu, ena dua ga na uli lailai ena gauna ni cava, io me vagolei yani me saqata na cagi kei na biau lelevu.

17 Oi kemudou na wekaqu lomani, me da kitaka na veika kecega eda rawata ena yalo “mamarau; io me da tudei sara ka nuitaka tu ni da na raica na ^bveivakabulai ni Kalou, io me da raica na ligana ni sa vakaraitaka mai.

WASE 124

Na veika sa vakatakilai vei Josefa Simici na Parofita mai Nauvu, Illinois, ena 19 ni Janueri 1841. Ena vuku ni veivakacacani ka sa levu cake tikoga kei na ivalavala cala vakalawa eso era sa vorati tiko kina mai vei ira na vakaillesilesi vakamatanitu, era sa nanuma kina na Yalododonu me ra sa biuti Misuri. Na ivakaro ni veivakamatei se veivakasevi ka soli mai vei Liliponi W. Bokasi, na kovana kei Misuri ena 27 ni Okotova 1838, sa sega tale kina ni dua na ka e rawa ni ra cakava. Ena gauna a vakaraitaki kina na ivakatakila oqo ena yabaki 1841, era sa tara oti tu kina na Yalododonu na koro ko Nauvu ena vanua a dau tu kina e liu na koro ko Komesi e Illinois, sa tauyavutaki eke na itikitiko liu ni lotu.

12a Kolo. 2:8;
V&V 76:75.
b 1 Nif. 8:21–23.

13a 1 Kori. 4:5.
16a Jeme. 3:4;
Alama 37:6–7;

V&V 64:33.
17a V&V 59:15.
b L.Y 14:13.

1-14, Sa vakaroti ko Josefa Simici me tukuna vakadoudou na kosipeli vua na peresitedi kei Amerika, vei ira na kovana, kei na iliuliu ni veimatani; 15-21, Era sa vakalougatataki ko Airame Simici, Tevita W. Peteni, Josefa Simici Levu, ka vakakina e lewe vuqa era sa bula tiko kei ira na sa mate, ena vuku ni nodra yalodina ka ivalavala savasava; 22-28, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra tara e rua na vale, e dua me nodra ivakavakacegu na vulagi ka dua na valetabu e Nauvu; 29-36, Me vakayacori ena valetabu na papitaiso ena vukudra na sa mate; 37-44, Era sa dautara na valetabu na tamata ni Turaga me vakayacori kina na veicakacaka tabu vakalotu; 45-55, Era sa vagalalataki na Yalododonu ena icolacola ni kena tara na valetabu ena yasayasa vaka-Jekesoni, ni ra sa vakaleqa na nodra cakacaka ko ira na nodra meca; 56-83, Vakaroti na veika me caka ena tara ni Vale ni Nauvu; 84-96, Lesi me peteriaki ko Airame Simici, me ciqoma na idola eso ka sosomitaki Oliva Kaudari; 97-122, Sa vunauci ko Viliame Lo kei na so tale, ena vuku ni nodra cakacaka; 123-145, Cavuti na yacadra me ra vakaillesilesi liu kei na illesilesi tale e so, vakamacalataki na nodra itavi kei na kuoramu era lewena.

SA kaya vakaidina vakaqo na Turaga vei iko, Josefa Simici na noqu tamata, Au sa vakadonuya na nomu kerekere ka ciqoma na nomu vakatutusa me vaka ko sa

vakayacora; ena vuku ni ka oqo au sa tuberi iko kina, me'u vakaraitaka yani na noqu yalomatua ena veika "malumalumumu ni vuravura.

2 Na nomu masu au sa ciqoma; ia me kedra isau au sa kaya kina vei iko, ni ko sa lesi ena gauna sara ga oqo mo vunautaka yani na noqu kosipeli, ka vakakina na "iteki oqo kau sa tura me vatu ni tutu kei Saioni, ka na boro taliva me vakatautauvatataki ki na dua na itikotiko vakaturaga.

3 Ia ena tukuni yani na ivakaro vei ira kece na "tui e vuravura, ki na kena tutu vava, ki vua na peresitedi sa digitaki, kei ira na kovana dokai ni vanua oqo ko ni tiko kina, ka vakakina vei ira na veimatani e delai vuravura.

4 Raica ena volai ena "yalomalua kei na kaukauwa ni Yalo Tabu, ka na tiko vei iko, ena gauna ko na vola kina na veika oqo;

5 Ni na solia vei iko na Yalo Tabu mo kila na lomaqu ena vukudra na tui kei ira na vakaitutu ni vakataulewa, io na veika tale ga ena yaco vei ira ena gauna mai muri.

6 Ia, raica, sa vakarau meu na ke-rei ira me ra raica na iserau kei na lagilagi kei Saioni, ni sa yaco mai na gauna me vakalagilagi kina.

7 O koya mo kaci kina vakado-moilevu vei ira, kei na nomu ivakadinadina, kakua ni rerevaki ira, ni ra sa vaka ga na "co, kei na nodra lagilagi sa vaka na sena ni na

124 1a 1 Kori. 1:26-28;
V&V 1:19; 35:13.
2a DV iTeki.
3a Same 119:46;

Maci. 10:18;
V&V 1:23.
4a DV Yalomalumumu,
Yalomalua.

7a Same 103:15-16;
Ais. 40:6-8;
1 Pita 1:24-25.

sega ni dede sa lutu, me na sega kina ni dua na nodra iulubale—

8 Ia meu na sikovi ira kina ena siga ni veitotogitaki, na gauna au na cereka kina na iubi ni mataqu, meu na lesia kina vua na dau veivakararawataki na nona tikina ena kedra maliwa na dauveivakaisini, na vanua ni “vakasequ-ruqurubati, kevaka era sa sega ni vakabauti ira na noqu tamata kei na kequ ivakadinadina kau sa vakatakila vei ira.

9 Kei na dua tale, au na sikovi ira ka vakamalumalumutaka na lomadra, e vuqa vei ira me na yaga vei kemudou, mo dou kune loloma soli wale kina e matadra, me na cilavi ira kina na “rarama ni dina, kei ira na kai Matanitu Tani me vakacerecerei se laveti cake kina ko Saioni.

10 Raica ena yaco kusarawa na siga ni noqu veitotogitaki, io ena “auwa dou sa sega ni namaka kina; ia evei me ra na dro bula kina na noqu tamata, se na vanua era na vakaruru kina ko ira na kena vo?

11 Dou yadra mai, Oi kemudou na tui kei vuravura! Dou lako mai, io, dou lako mai ka kauta mai na nomudou koula kei na nomudou siliva, me ra vukei kina na noqu tamata, ki na nodra vale na gone yalewa ni Saioni.

12 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, me vukei iko na noqu tamata ko Ropate B.

Tomuseni ena volai ni ivakaro oqo, ni’u sa vakadonui koya sara, me tiko vata kei iko.

13 Me muria kina ko koya na nomu ivakasala, ka’u na vakalougatataki koya ena veivakalougatataki e vuqa; me na yalodina ka dina tikoga ko koya ena veika kece sara me tekivu mai na gauna oqo ka lako yani, ia ena cecere ko koya e mataqu;

14 Ia me nanuma tiko ko koya, ni’u na gadreva e ligana na veika e sa “veiqaravi kina.

15 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, sa kalougata sara ko “Airame Simici na noqu tamata; ni’u sa lomani koya koi Au na Turaga ena vuku ni ^bdina ni lomana, kei na nona dau taleitaka na veika e dodonu e mataqu, sa kaya na Turaga.

16 Ka dua tale, me na vukei iko tale ga ko Joni C. Beneti na noqu tamata ena nomu cakacaka ena kena vunautaki yani na noqu vosa vei ira na tui kei ira na lewei vuravura, ka me tu e yasamu, io ko iko Josefa Simici na noqu tamata, ena auwa ni nomu vakararawataki; ia kevaka sa ciqoma tiko na “ivakasala ena rawata vakaidina na kena isau.

17 Ia ena nona loloma ena vakacerecerei kina ko koya, ni na noqu ko koya kevaka sa vakayacora na veika oqo, sa kaya na Turaga. Au sa raica na cakacaka sa vakayacora, au na ciqoma kevaka ena

8a Maci. 8:12;
Alama 40:13;
V&V 101:91; 112:24.
9a Ais. 60:1–4.

DV Rarama, Rarama i
Karisiko.
10a Maci. 24:44; JS—M 1:48.
14a DV Dauveiqaravi.

15a DV Simici, Airame.
b DV Yalodina.
16a DV Vakasala,
Veivakasalataki.

tomana tiko, ka'u na vakaisalataki koya ena veivakalougatataki kei na lagilagi e cecere.

18 Kei na dua tale, au sa kaya vei iko ni sa noqu lewa me tomana tiko ko Laimeni Waiti na noqu tamata na nona vunau tiko me baleti Saioni, io me ia ena yalomalua, me vakatusai au ki vuravura; kau na tabei koya cake me vaka ena taba ni ^aikeli; ia ena rawata na lagilagi kei na vakarokorokotaki vua ka vakakina ki na yacaqu.

19 Ia ni sa vakacavara na nona cakacaka, au na qai kauti koya vei au, me vaka au a kitaka vei ^aTevita Peteni na noqu tamata, ka keirau sa tiko vata oqo, io vei ^bEtuwate Patereji tale ga na noqu tamata, io kei ^cJosefa Simici Levu tale ga na noqu tamata qase, ka sa tiko oqo ena liga imatau ^di Eparaama, raica sa vakalougatataki ka lagilagi sara ko koya, ni sa noqu.

20 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, ni sa sega ni tiko na yalo ni ^aveivakaisini vei Joji Mila na noqu tamata; sa rawa ni vakabauti ena vuku ni nona sa tamata yalodina; kei na nona loloma ena vuku ni noqu ivakadinadina koi Au na Turaga, au lomani koya.

21 O koya au sa kaya kina vei iko, ni'u sa vauca ki buradelana na itutu ^avakamatabisopi, me vakataki Etuwate Patereji na noqu tamata, me dau ciqoma na veika

kece sa vakatabui ki na noqu vale, me qarava na nodra vakalougatataki o ira era dravudravua vei ira na noqu tamata, sa kaya na Turaga. Me kakua ni dua e beci Joji na noqu tamata, ni sa dau vakarokorokotaki au ko koya.

22 Me ratou tara e dua na ^avale ki na yacaqu ko Joji na noqu tamata, kei Laimeni na noqu tamata, kei Joni Sinaida na noqu tamata kei na so tale, me vaka na vale ena vakaraitaka vei iratou ko Josefa na noqu tamata, ena vanua talega ena vakaraitaka vei iratou ko koya.

23 Ka me na icili, na vale me ra na mai vakacegu kina na vulagi ka ra lako sara mai vakayawa; ia me tara vakavinaka sara, ka me kilikili kaya na kena ciqomi; me ra kunea kina na ^avulagi era sa oca tu mai vakalevu na vakacegu kei na veitaqomaki ni ra vakanauma tiko na vosa ni Turaga; kei na ^bvatu ni tutu au sa lesia me baleti Saioni.

24 Raica kevaka sa tara na vale ena vuku ni yacaqu, sa na yaco me itikotiko bulabula, ia kevaka ena sega ni vakatara ko koya sa lesi me qarava, me curu yani kina e dua na ka dukadukali. Me na ka savasava, de na sega ni tiko kina na Turaga na nomu Kalou.

25 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, me ra lako mai na noqu yalododonu mai na veivanua vakayawa.

18a L.Y 19:4;
Ais. 40:31.

19a V&V 124:130.

DV Peteni, Tevita W.
b DV Patereji, Etuwate.

c DV Simici, Josefa Levu.
d V&V 137:5.

20a DV iLawaki.

21a V&V 41:9.
DV Bisopi.

22a V&V 124:56–60.

23a iVaka. 31:12;
Maci. 25:35, 38.
b V&V 124:2.

26 Ia mo dou talai ira kusarawa yani na nomudou italai, io, ko ira na nomudou italai digitaki, ka kaya vei ira: Dou lako mai, vata kei na nomudou koula kecega, kei na nomudou siliva, kei na nomudou vatu talei, kei na nomudou iyau maroroi kecega; ia me ra lako tale ga mai ko ira na kenadau ni iyau maroroi; kei ira kecega era via lako mai me ra lako mai, me ra kauta mai na dilo, na damanu, kei na paini, kei na kau talei kecega e vuravura.

27 Vata kei na kaukamea, kei na kopa, kei na parasa kei na kapa, kei na veika talei kecega ni vuravura; ka tara e dua na “vale ki na yacaqu, me na mai ^btiko kina ko Koya sa Cecere Sara.

28 Raica sa sega tale na vanua e kune e vuravura me na lako mai kina ka “vakalesuya na veika sa yali vei kemudou, se na veika sa kauta tani ko koya, io na ilesilesi taucoko sara mada ga ni matabete.

29 Raica sa sega tu e vuravura na tobu ni “papitaiso, io me ra ^bpapitaisotaki kina ko ira na noqu yalododonu ena vukudra na sa mate—

30 Raica sa rawa wale ga ni vakayacori na cakacaka vakalotu oqo ena noqu vale, ia au na qai vakadonuya wale ga kevaka e caka ena noqu vale, vakavo ga ena gauna ni nomudou dravudravua, ka dou

na sega kina ni rawa ni tara e dua na vale vei au.

31 Ia au sa vakaroti kemudou, oi kemudou kece na noqu yalododonu, mo dou tara e dua na vale vei au; kau sa solia vei kemudou na gauna e rauta mo dou “tara kina e dua na vale vei au; ia ena gauna oqori au na ciqoma kina na papitaiso me baleti ira na mate e sega ni caka ena valetabu.

32 Ia raica, ni sa oti na gauna oqori, au sa na sega ni vakadonuya na nomudou veipapitaisotaki ena vukudra na mate; ia kevaka dou na sega ni vakayacora na veika oqo ena loma ni gauna ko ya, au na sega ni vakadonui kemudou vakamatalotu, kei ira na nomudou mate, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

33 Niu sa kaya vakaidina vei kemudou, ni sa solia oti vei kemudou na gauna mo dou tara kina vei au e dua na vale, na vanua e dodonu me vakayacori kina na cakacaka vakalotu ni veipapitaisotaki ena vukudra na sa mate, ia me vaka ni sa tauyavutaki me vakakina ni se bera ni tauyavutaki ko vuravura, sa na sega ni dodonu vei au na nomudou veipapitaisotaki vei ira na nomudou mate;

34 Ni na vakayacori kina na veilesi ki na “idola ni matabete tabu, mo ni rokovi kina ka vakalagilagi.

35 Ia ni sa cava na gauna sa soli tu

27a V&V 109:5.
DV Valetabu,
Vale ni Turaga.
b L.Y 25:8;
V&V 97:15–17.

28a DV Vakalesui Mai ni

Kosipeli.
29a V&V 128:13.
b 1 Kori. 15:29;
V&V 127:6; 138:33.
DV Papitaiso—
Papitaiso me baleti

ira na mate;
Vakabulai na Mate,
Nodra.

31a V&V 97:10.

34a V&V 110:14–16.

DV iDola ni Matabete.

oqori, au sa na sega ni vakadonuya na nomudou veipapitaisotaki ena vukudra na sa mate, mai vei ira ena veivanua tani, sa kaya na Turaga.

36 Ni sa lesi tu ko Saioni, ka vakakina na kena veiteki, vata kei Jerusalemi, na veivanua oqori au sa lewa me ^aidrodro, me ra vanua mo dou veipapitaisotaki kina ena vukudra na nomudou mate.

37 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me na dodonu vakaevi vei au na nomudou ^aveisavai, vakavo kevaka e vakayacori ena dua na vale dou sa tara ki na yacaqu.

38 Ena inaki oqo au sa vakaroti Mosese kina me tara e dua na ^avale cavu, me ra kauta voli vata kei ira ena lekutu, ka me ra qai tara e dua na ^bvale ena vanua yalataki, me na vakatakilai kina na veicakacaka vakalotu oqo ka a vunitaki tu ni bera ni tauyavu ko vuravura.

39 O koya au sa kaya kina vakaidina vei kemudou, na nomudou ^aveilumuti, kei na nomudou veisavai, kei na nomudou ^bveipapitaisotaki ena vukudra na mate, kei na nomudou ^csoqoni tabu, kei na nomudou ivakananumi kei na nomudou ^disoro eso mai vei ira na luvei Livai, kei na nomudou ivakatakila ena nomudou ^eveivanua tabu sara ko dou na veivosaki

kina, kei na nomudou lawa kei na lewa, me baleta na itekivu ni ivakatakila kei na tauyavu kei Saioni, kei na nodra vakalagilagi, vakarokorokotaki, kei na nodra edaumeni na lewena kece sara, sa lesi ena cakacaka vakalotu ena noqu vale tabu, ka ra sa dau vakaroti na tamata me ra tara ena yacaqu.

40 Ka'u sa kaya vakaidina vei kemudou, me tara na vale oqo ki na yacaqu, me'u vakatakila kina na noqu cakacaka vakalotu vei ira na noqu tamata;

41 Ni'u nanuma ni sa kilikili me'u ^avakatakila ki na noqu lotu na veika sa ^bvunitaki tu ni se bera ni tauyavutaki na vuravura, na veika e baleta na itabagauna ni ^ctaucoko ni gauna.

42 ^aKau na vakaraitaka vei Josefa na noqu tamata na veika kece e baleta na vale oqo, kei na kena matabete, kei na vanua me na tara kina.

43 Raica mo dou tara ena vanua dou sa nakita tiko mo dou tara kina, ni sai koya oqori na vanua au sa digitaka mo dou tara kina.

44 Kevaka dou sa cakacaka vatumatua, au na ^avakatabuya na tikina koya me vanua savasava sara.

45 Ia kevaka era na muria na domoqu ko ira na tamata, kei na domodra na noqu ^aitalai ka'u sa

36a Ais. 4:5–6.

37a DV Savata.

38a L.Y 25:1–9; 33:7.

DV Valecavu, Vale
Vakacevaceva.

b DV Valetabu,
Vale ni Turaga.

39a L.Y 29:7.

DV Lumuta.

b DV Cakacaka

Vakalotu—Na
cakacaka vakalotu
vakaveisosomitaki.

c V&V 88:117.

d V&V 13; 84:31; 128:24;
JS—AT 1:69.

e Isi. 41:4;

V&V 45:32; 87:8;

101:22.

41a Y ni V 1:9.

b V&V 121:26–32.

c Efe. 1:9–10;

V&V 27:13; 112:30.

42a V&V 95:14–17.

44a DV Tabu.

45a V&V 1:38.

DV Parofita.

digitaka me ra liutaki ira na noqu tamata, raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, era na sega sara ni vakayavalati rawa mai na nodra tikina.

46 Ia kevaka era sa sega ni muria na domoqu, kei na domodra na tamata oqo kau sa lesia, era na sega ni vakalougatataki, baleta ni ra sa vakadukadukalitaka na vanua savasava, kei na noqu cakacaka tabu vakalotu, kei na lawa, kei na noqu vosa savasava au sa solia vei ira.

47 Ka na qai yaco kevaka dou sa tara e dua na vale ki na yacaqu, ka sega ni vakayacora na veika au sa tukuna, au na sega ni cakava na “bubului au sa vakayacora vei kemudou, ka sega talega ni vakataucokotaka na yalayala dou namaka mai ligaqu, sa kaya na Turaga.

48 Ia ena “isosomi ni veivakalougatataki, ena vuku ni nomudou cakacaka, dou na kauta mai kina na cudruvi, na cudru waqawaqa, na isau ni ivalavala ca, kei na lewa ki na ulumudou, ena vuku ni nomudou yalowai, kei na nomudou veika vakasisila, dou dau vakayacora e mataqu, sa kaya na Turaga.

49 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, ni’u sa solia e dua na ivakaro vua e dua vei ira na luve ni tamata me cakava e dua na cakacaka ena yacaqu, ka ra qai lako yani na luve ni tamata oqori ena nodra igu kei na veika kece e tu vei ira me ra cakava na cakacaka

oia, ka “sega ni guce kina, ia era qai lako mai na nodra meca me tarovi ira mai na nodra cakava na cakacaka oia, raica, au sa na lewa meu kakua tale ni ^btaroga na cakacaka oia ena ligadra na luve ni tamata oqori, ia meu ciqoma ga na veika era sa rawata.

50 Ia na ca kei na talaidredre ki na noqu lawa savasava kei na ivakaro, au na “tauca e uludra o ira era tarova na noqu cakacaka, me yacova na ikatolu kei na ikava ni ^bitabatamata, ena gauna kece era sega tu kina ni ^cveivutuni, ka cati au tiko, sa kaya na Turaga na Kalou.

51 Ia, ena vuku ni ka oqo au sa ciqoma kina na veika era sa rawata ko ira au a vakarota me ra tara e dua na koro levu kei na dua na “vale ki na yacaqu, mai ^bna yasayasa vaka-Jekesoni e Misuri, ka ra qai tarovi mai vei ira na nodra meca, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

52 Kau na sauma vei ira ena “lewa, ena cudru waqawaqa, ena isau ni ivalavala ca, na tagiyaso, kei na yaluma, kei na vakasequ-rururu bati e uludra, ki na ikatolu kei na ikava ni itabatamata, ena gauna kece era sega tu kina ni veivutuni, ka cati au tiko, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

53 Ia oqo au sa vakayacora me ivakaraitaki vei kemudou, mo dou vakacegu kina koi kemudou

47a DV Bubului.

48a iVaka. 28:15.

49a DV Gumatua.

b V&V 56:4; 137:9.

50a Mosa. 12:1.

b iVaka. 5:9;

V&V 98:46–47.

c DV Veivutuni.

51a V&V 115:11.

b DV Yasayasa

vaka-Jekesoni,

Misuri (Amerika).

52a V&V 121:11–23.

kece sa vakaroti mo dou qarava e dua na cakacaka ka qai tarovi mai na ligadra na kemudou meca, kei na veivakararawataki, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

54 Ni koi Au na Turaga na nomudou Kalou, ka'u na vakabulai ira kecega na wekamudou sa "savasava na lomadra, era a ^bvakamatei ena vanua ko Misuri, sa kaya na Turaga.

55 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa vakaroti kemudou tale mo dou tara e dua na "vale ki na yacaqu, io ena vanua oqo, mo dou ^bvakadinadinataki kemudou kina vei au ni dou sa yalodina tikoga ena veika kecega au sa vakaroti kemudou kina, me'u vakalougatataki kemudou, ka vakaisalataki kemudou ena vakarokoroko, ena tawa mate rawa, kei na bula tawamudu.

56 Ia oqo au sa kaya vei kemudou, me baleta na noqu "bure ni vulagi ka'u sa vakarota mo dou tara me ra dau vakaicili kina na vulagi, me tara ki na yacaqu, ka me vakayacani ena yacaqu, me na dua na tikina me tiko kina ko Josefa kei na nona kawa, mai na itabatamata ki na itabatamata.

57 Ni veilumuti au sa biuta e uluna, me na qai biu talega e uludra na nona kawa mai muri na nona veivakalougatataki.

58 Ia me vaka au a kaya vei "Eparaama me baleti ira na veimataqali

kecega e vuravura, au sa tukuna tale ga vakakina vei Josefa na noqu tamata: Ena kalougata na veimataqali kecega e vuravura ena vukumu kei ira na nomu ^bkawa.

59 Ia, me dua na tikina ena vale ko ya me nei Josefa na noqu tamata, kei ira na nona kawa, mai na itabatamata ki na itabatamata, me sega ni mudu ka sega ni mudu, sa kaya na Turaga.

60 Ia me vakayacani na vale ko ya, na Vale ni Nauvu; me na itikotiko vinaka ka taleitaki vei ira na tamata, ka ivakavakacegu vua na vulagi lako, me na dau vakanauma kina na lagilagi kei Saioni, io na lagilagi ni vale oqo, na kena vatu ni tutu;

61 Mo dou rogoca kina na nodra ivakasala ko ira au sa vakatikora me ra kedra "coke na rogo, ka ^bivakatawa ena kena bai.

62 Raica, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ratou cokonaki iratou ko Joji Mila na noqu tamata, kei Laimeni Waiti na noqu tamata, kei Joni Sinaida na noqu tamata, kei Pita Ose na noqu tamata, ka digitaka e dua vei iratou me peresitedi ni nodratou kuoramu me baleta na kena tara na vale koya.

63 Ia me ratou bulia e dua na yavu ni vakavulewa me baleta na kumuni ni ilavo me tara kina na vale ko ya.

64 Me ratou kakua ni ciqoma e

54a DV Savasava.
b V&V 98:13;
103:27–28.
55a V&V 127:4.
b Epa. 3:25.

56a V&V 124:22–24.
58a iVakate. 12:3; 22:18;
Epa. 2:11.
DV Eparaama.
b V&V 110:12.

DV Veiyalayalati
vaka-Eparaama.
61a Ais. 61:3;
Isi. 34:29.
b DV iVakatawa.

lilai sobu mai na limasagavulu na dola me nona ivotavota e dua na tamata, ena taukeni ni vale ko ya, ia sa vakadonui me ratou ciqoma e tinikalima na udolu na dola me nona ivotavota e dua ga na tamata.

65 Ia e sega ga ni vakatarai me ratou taura e sivia e tinikalima na udolu na dola me nona ivotavota e dua ga na tamata.

66 Ia e sega tale ga ni vakatarai me ratou ciqoma e lailai sobu mai na limasagavulu na dola me nona ivotavota e dua na tamata, ena taukeni ni vale ko ya.

67 Raica e sega tale ga ni vakatarai me ratou vakadonuya vua e dua na tamata me lewa e dua na ka ena vale ko ya, ia ena qai rawa ga kevaka e sa solia sara na nona ivotavota ki ligadratou.

68 Ia sa na vakatau na kaukauwa ni nona lewa ki na levu ni ivotavota sa sauma; ia kevaka e sega ni sauma ki ligadratou e dua na ka, ena sega tale ga ni lewa e dua na ka ena vale ko ya.

69 Ia kevaka e dua sa solia na nona ivotavota ki ligadratou, sa okati me itaukei ni vale ko ya, io sa okati me nona kei ira na nona tabatamata ena muri koya mai, mai na itabatamata ki na itabatamata, kevaka era sa sega ni volitaka se solia yani ko koya vata kei ira na nona kawa na nodra ivotavota ena nodra lewa se na nodra cakacaka vakataki ira, kevaka dou na vakayacora na noqu lewa, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

70 Kei na dua tale au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka eratou sa ciqoma e ligadratou ko Joji Mila na noqu tamata, Laimeni Waiti na noqu tamata, Joni Sinaida na noqu tamata, kei Pita Ose na noqu tamata e dua na ivotavota ena ilavo se iyauqaqa ena kena isau vakailavo, me ratou kakua sara ni vakayagataka vakatani, ia me vakayagataka ga me baleta na vale oqo.

71 Ia kevaka eratou sa mani vakayagataka vakatani e dua na iwase ni ivotavota oqori ena dua tale na vanua ka sega ena vale oqo, e se bera ni duavata kina ko koya a solia mai, ka ra qai sega ni sauma lesu me vakavataki na kena levu ni ivotavota eratou vakayagataka ena dua tale na vanua, ka segai ena vale oqo, eratou na cudruvi, ka vakasivoi mai na nodratou itutu, sa kaya na Turaga na Kalou; ni koi Au, na Turaga, au sa Kalou, io au na sega ni ^avakalialiai ena dua na ka vakaoqo!

72 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, me solia tale ga ko Josefa na noqu tamata na ivotavota ki na ligadratou me baleta na tara ni vale oqo, me vaka e vinaka vua; ia ena sega ni rawa ni sauma ko Josefa na noqu tamata na ivotavota me sivia na tinikalima na udolu na dola ena vale oqo, ka sega talega ni rawa ni lailai sobu mai na limasagavulu na dola; sa vakatalega kina na tamata kecega, sa kaya na Turaga.

73 Raica era sa tu talega eso era

via kila na ka au sa lewa ena vukudra, ni ra a sa kerea oti vei au.

74 O koya oqo au sa tukuna kina vei kemudou na veika e baleti Vinisoni Naiti na noqu tamata, raica kevaka sa via muria na noqu lewa, me solia tale ga na nona ivotavota ki na vale ko ya me baleti koya, ka vakakina na nona itabatamata mai muri, mai na itabatamata ki na itabatamata.

75 Ia me tabalaka cake na domona me balavu ka rogolevu, me “vakamamasu ena vukudra na dravudravua kei ira era leqa tu; me kakua sara ni guce ka kakua tale ga ni yalolilai; kau na ^bvakadonuya na nona vakacacabo, ni na sega ni vaka na vakacacabo nei Keni, ni sa noqu ko koya, sa kaya na Turaga.

76 Me ra reki sara na lewe ni nona matavuvale ka kakua ni lomamarawa tiko; ni’u sa digitaki koya ka lumuti koya, ena rokovi ena loma ni nona vale, ni’u na vosota na nona ivalavala ca kecega, sa kaya na Turaga. Emeni.

77 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, me solia tale ga ki na vale oqo na ivotavota e rawata ko Airame na noqu tamata me vaka e vinaka vua, me baleti koya kei na nona itabatamata mai muri, mai na itabatamata ki na itabatamata.

78 Me biuta tale ga na nona ivotavota ki na vale oqo ko Aisake Qolani na noqu tamata; niu sa lomani koya sara koi Au na Turaga, ena vuku ni cakacaka sa vakayacora oti, ka’u na vosota na nona

ivalavala ca kece sara; ia, me nnumi tiko ko koya ni sa wasei na tubu mai na vale ko ya mai na itabatamata ki na itabatamata.

79 Mo dou lesi Aisake Qolani na noqu tamata, ka me tabaki koya ko Viliame Makisi na noqu tamata, ka vakalougatataki koya, me rau lako vata kei Airame na noqu tamata ka vakayacora na cakacaka sa talai rau kina ko Josefa na noqu tamata, erau na vakalougatataki vakalevu kina.

80 Me sauma na nona ivotavota ena vale ko ya ko Viliame Makisi na noqu tamata, me vaka e vinaka vua, me baleti koya kei ira na nona itabatamata, mai na itabatamata ki na itabatamata.

81 Me sauma talega ko Anare G. Seudi na noqu tamata, na ivotavota ki na vale ko ya, me vaka e vinaka vua, me baleti koya kei na nona kawa mai muri, mai na itabatamata ki na itabatamata.

82 Me sauma ko Viliame Lo na noqu tamata, na ivotavota ki na vale ko ya, me baleti koya kei na nona kawa mai muri, mai na itabatamata ki na itabatamata.

83 Kevaka sa via muria na noqu lewa me kakua ni kauta na nona matavuvale ki na veivanua ena tokalau, ki Katiladi sara mada ga, raica, koi Au na Turaga, au na tarai Katiladi cake, ia koi Au, na Turaga, au sa vakarautaka tu e dua na kedra ikuita na lewena.

84 Ia me baleta na noqu tamata ko Alamoni Babiti, sa vuqa na ka au sega ni marautaka; raica, sa

segata vakaukauwa ko koya me ra vakarorogo vua na tamata ka sega ki vei au, io vei iratou na Mataveiliutaki ni Lotu; ka sa vakarautaka kina ko koya e dua na luve ni bulumakau “koula me ra qarava ko ira na noqu tamata.

85 Ia me kakua ni dua vei ira na tamata a “lako mai ki ke ni ra sa via muria na noqu ivakaro, me toki tani tale ena vanua oqo.

86 Ia kevaka era sa mai bula eke, me ra bula vei au; ia kevaka era mate me ra mate vei au; ni ra na mai “vakacegui ena nodra lomaocaoca eke, ka ra tomana kina na nodra cakacaka.

87 Ia, me vakabauti au ko Viliame na noqu tamata ka vakainui ga vei au, ka me kakua ni leqataki ratou na nona matavuvale, ena vuku ni mate veitauvi ena vanua oqo. Kevaka dou sa “lomani au, dou muria na noqu vunau; ia ena ^byaco na mate veitauvi levu oqo mo dou vakalagilagi kina.

88 Ia me lako yani ko Viliame na noqu tamata ka vunautaka vakadomoilevu na noqu kosipeli tawamudu, ena yalomarau, me vaka sa vakauqeti koya kina na “Yaloqu, vei ira na lewei Oso, ka vakakina vei ira na lewei Kaceji, ka vakakina vei ira na lewei Boligioni, ka vakakina vei ira na lewei

Mediseni, ka qai waraka ena yalo vosota kei na gugumatua na ikuri ni ivakaro ena noqu koniferedi raba, sa kaya na Turaga.

89 Kevaka sa via muria na noqu ivakaro me tekivu oqo ka lako yani me vakarorogo ki na nona ivakasala na noqu tamata ko Josefa, ka vukei ira na dravudravua ena “veika e rawata, ka tabaka na ^bivakadewa vou ni noqu vosa tabu vei ira na lewei vuravura.

90 Ia kevaka sa kitaka oqo, au na “vakalougatataki koya ena veivakalougatataki e vuqa, me kakua kina ni guilecavi, ka me ra kakua talega ni kunei na nona kawa ni ra ^bkere kakana.

91 Kei na dua tale au sa kaya vakaidina vei kemudou, me lesi, tabaki, ka lumuti, ko Viliame na noqu tamata me daunivakasala vei Josefa na noqu tamata, me sosomitaki Airame na noqu tamata; ia ko Airame me taura na itutu “vaka-Peteriaki ena ilesilesi ni Matabete, ka a lesi kina mai vei tamana, ena veivakalougatataki ka vakakina ena dodonu;

92 Ia mai na gauna oqo ka lako yani sa na tu vua na kaukauwa ni veivakalougatataki “vakapeteriaki ki na uludra na noqu tamata kecega,

93 Ia ko ira kecega ena vakalougatataka ko koya era na

84a L.Y 32:2–4.

85a Luke 9:62.

86a iVakata. 14:13.

DV Parataisi;
Vakacegu.

87a Joni 14:15.

b V&V 121:8; 122:7.

88a DV Kalou, Lewe Tolu

Vakalou—Kalou na
Yalo Tabu.

89a V&V 78:3.

b OYA na iVakadewa nei
Josefa Simici
ni iVolatabu.

90a DV Vakalougata-
taka, Kalougata,

Veivakalougatataki.

b Same 37:25.

91a V&V 107:39–40.

DV Peteriaki,
Vaka-Peteriaki.

92a DV Veivakalougatataki
vaka-Peteriaki.

vakalougatataki, ia ko ira kecega sa “cudruva ko koya era na cudruvi; ia na veika kecega ena ^bvauca e vuravura ena vauci mai lomalagi; kei na veika kecega ena sereka e vuravura ena sereki mai lomalagi.

94 Io me tekivu oqo ka lako yani au sa lesi koya me parofita, ka “daurairai, ka dauvakatakila ena noqu lotu, ka vakatalega kina vua na noqu tamata ko Josefa.

95 Ia me rau dau cakacaka vata talega kei Josefa na noqu tamata; ka me dau ciqoma talega na ivakasala mai vei Josefa na noqu tamata, o koya ena vakaraitaka vua na ^adodonu me kerekere kina ka rawata, ka me vakaisalataki ena veivakalougatataki vata ga, na lagilagi, kei na vakarokoroko, kei na isolisoli ni matabete, ka a soli ena dua na gauna vei koya, ka a dau noqu tamata tu ko ^bOliva Kaudari;

96 Me na qai dau tukuna ko Airame na noqu tamata na veika au na vakatakila vua, me na qai nnumi tu na yacana mai na itabatamata ki na itabatamata, me sega ni mudu ka sega ni mudu.

97 Me ciqoma talega ko Viliame Lo na noqu tamata, na idola me kerea ka rawata kina na veivakalougatataki; me ^ayalomalumalumu vei au, ka sega vua na yalo ni ^bveivakaisini, ia ena rawata na Yaloqu, io na ^cDauveivakageui,

ka na vakatakila vua na dina ni veika kecega, ka na solia vua, ena kena auwa sara ga, na veika me tukuna.

98 Ia ena dau muri koya tu na ^aivakatakilakila oqo—ena ^bvakabulai ira na tauvimate, ena vaka-seva na tevoru, ka na sereki mai vei ira era na solia vua na veika gaga vakarerevaki;

99 Ka na tuberi ena sala ena sega kina ni katia rawa na bukubuku ni yavana na gata ^aweli gaga, ia ena vuka cake me vaka na ikeli vakatabana ena ^bkaukauwa ni nona vakanananu.

100 Ia kevaka au sa lewa me vakaturi ira cake na sa mate, me kaku ni kinoca na domona.

101 Ia me vunau vakadomoilevu yani ko Viliame na noqu tamata ka kakua ni guce kina, ena reki kei na yalomarau, ka vakaosana vei koya sa dabe tiko ena idabedabe vakaturaga me sega ni mudu ka sega ni mudu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

102 Raica, au sa kaya vei kemudou, au sa vakarautaka tu e dua na ilesilesi vei rau ko Viliame na noqu tamata, kei Airame na noqu tamata, koi rau taurua ga; ia me tiko mada ga eke ko Josefa na noqu tamata, ni sa tu eke na ka me qarava. Ia au na qai vakatakila e muri vei kemudou na kena vo. A sa vakakina. Emeni.

93a V&V 132:45–47.

b Maci. 16:19.

DV Vauca, Veivauci.

94a V&V 107:91–92.

DV Daurairai.

95a V&V 6:28.

b DV Kaudari, Oliva.

97a DV Yalomalumulumu, Yalomalua.

b DV iLawaki.

c DV Dauveivakageui.

98a Mari. 16:17–18.

DV iSolisoli Eso ni Yalo.

b DV Vakabula, Veivakabulai.

99a V&V 84:71–73.

b L.Y 19:4;

Ais. 40:31.

103 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka ena qaravi au ko “Sidini na noqu tamata ka me daunivakasala vei Josefa na noqu tamata, me tucake ka lako mai ka tu ena itutu ni nona ilesilesi, ka vakayalomalumu-mutaki koya vei au.

104 Ia kevaka sa cabora vei au e dua na vakacacabo uasivi, ka vakatutusa, ka tiko ga vata kei ira na noqu tamata, raica, koi Au, na Turaga na nomudou Kalou, au na vakabulai koya me bula; ka tabalaka cake tale na domona ko koya ena veiulunivanua, ka me “gusunivosa e mataqu.

105 Me lako mai vata kei na nona matavuvale ka mai tiko vata kei na nona matavuvale ena yasana sa tiko kina ko Josefa na noqu tamata.

106 Ia ena vanua kece sa lako kina me vunau tiko vakadomoi-levu me vaka na domo ni davui, ka vunauci ira na kai vuravura me ra dro tani mai na cudru sa lako tiko mai.

107 Me mai vukei Josefa na noqu tamata, ia ko Viliame Lo tale ga na noqu tamata me vukei Josefa na noqu tamata, me tukuni yani na noqu “ivakaro vei ira na tui e vuravura, me vaka au a sa tukuna oti vei kemudou.

108 Kevaka ena muria na noqu ivakaro ko Sidini, me kakua ni toki na nona vuvale ki na vanua ena “tokalau; ia me veisautaka ga

na nona itikotiko, me vaka au sa vakarota oti.

109 Raica, au sa sega ni vakaroti koya me dro ka la’ki vakaitikotiko ena dua tani tale na vanua, ia ena koro ga ko “Nauvu me vaka au sa lesia vei kemudou.

110 Au sa kaya vakaidina vei kemudou, io ena gauna oqo, kevaka ena muria na domoqu, ena kalou-gata kina ko koya. Io ena vakakina. Emeni.

111 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me sama ko Emosi Deviesi na ivotavota ki na ligadra ko ira au sa lesia me ra tara e dua na bure ni vulagi, io na Vale ni Nauvu.

112 Me kitaka na ka oqo kevaka ena taleitaka; ia me vakarorogo ki na nona ivakasala ko Josefa na noqu tamata, ka tara sara ga na cakacaka me ra vakabauti koya kina na tamata.

113 Ia kevaka sa vakadinadina-taki koya ena nona yalodina ena ka kecega sa nuitaki kina, io, ke vica wale mada ga, ena qai lesi me “lewa na ka e vuqa.

114 Me “vakamalumalumu-taki koya kina me rawa ni qai vakacerecerei. Io ena vakakina. Emeni.

115 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka ena muria na domoqu ko Ropate D. Vosita na noqu tamata, me na tara e dua na vale vei Josefa na noqu tamata, me vaka na

103a DV Rikitori, Sidini.
104a L.Y 4:14–16;
2 Nif. 3:17–18;
V&V 100:9–11.

107a V&V 124:2–4.
108a V&V 124:82–83.
109a DV Nauvu, Iilinoi
(Amerika).

113a Maci. 25:14–30.
114a Maci. 23:12;
V&V 101:42.

veidinadinati erau sa cakava tu, me vaka ni na dau dolavi vua na katuba ena veigauna.

116 Ia me veivutunitaka sara na nona ivalavala lialia kecega, ka vakasulumi koya ena ^aloloma uasivi; ka muduka na nona caka ca, ka biuta vakatikitiki na nona dau vosa kaukauwa;

117 Ia me sauma tale ga na ivotavota vei iratou na kuoramu sa qarava na cakacaka ni Vale ni Nauvu, me baleti koya kei ira na nona itabatamata ena qai muri mai, mai na itabatamata ki na itabatamata.

118 Ka vakarorogo ki na nodratou ivakasala na noqu tamata ko Josefa, kei Airame, kei Viliame Lo, kei ira tale ga ka'u sa lesia me ra tura na yavu kei Saioni; ia ena kalougata kina ko koya me sega ni mudu ka sega ni mudu. Io ena vakakina. Emeni.

119 Kei na dua tale au sa kaya vakaidina vei kemudou, me kaku ni sauma e dua na ivotavota ki na kuoramu ni Vale ni Nauvu e dua na tamata vakavo kevaka e vakabauta na iVola i Momani, kei na veika au sa vakatakila vei kemudou, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou;

120 Ni veika kece e ^asivia cake se lailai sobu mai na veika oqori sa vu mai na ca, erau na sota kei na cudruvi ka sega ni vakalougatataki,

sa kaya na Turaga na nomudou Kalou. Io ena vakakina. Emeni.

121 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, me ratou saumi vakadodonu ena vuku ni cakacaka eratou cakava ena kena tara na Vale ni Nauvu ko iratou na kuoramu ni Vale ni Nauvu; ia na levu ni ilavo me ratou saumi kina me vaka na kena levu eratou sa veivakadonuitaka vata vakataki iratou.

122 Ia me vakaicolacola na tamata yadua e sauma e dua na ivotavota ena dua na tiki ni kedratou isau, kevaka e dodonu me vakakina, me ra bula kina, sa kaya na Turaga; kevaka e sega, sa rawa ni okati me kedratou isau na ivotavota ena vale koya. Ia ena vakakina. Emeni.

123 Raica au sa kaya vakaidina vei kemudou, au sa vakaraitaka oqo vei kemudou na ^aveitutu ena noqu Matabete, mo dou taura na kena ^bidola, io na Matabete ena kena ivakarau vei ^cMelikiseteki, ka sa vaka na kena ivakarau vua na Luvequ e Duabau Ga.

124 Taumada, au sa soli Airame Simici vei kemudou me nomudou ^apeteriaki, me tu vua na veivakalougatataki ni ^bveivauci ena noqu lotu, io na Yalo Tabu ni ^cyalayala, o koya dou sa ^dvauci kina ki na siga ni veivueti, mo dou kaku kina ni lutu ni sa yaco mai na ^eauwa ni veitemaki.

116a Kolo. 3:14.
DV Loloma Uasivi.

120a Maci. 5:37;
V&V 98:7.

123a DV iLesilesi,
Vakalesilesi.

b DV iDola ni Matabete.

c DV Matabete i
Melikiseteki.

124a DV Peteriaki,
Vaka-Peteriaki.

b DV Vauca, Veivauci.

c V&V 76:53; 88:3–4.

DV Yalo Tabu ni
Yalayala.

d Efe. 4:30.

e iVakata. 3:10.

125 Au sa lesi iko Josefa na noqu tamata mo italatala qase vakatulewa ena noqu lotu taucoko, mo dauvakadewa vosa, mo dauvakatakila, “daurairai, ka parofita.

126 Au sa lesia vua me rau nona daunivakasala ko Sidini Rikitoni na noqu tamata kei Viliame Lo na noqu tamata, me ratou tauyavutaka e dua na kuoramu ka me Mataveiliutaki Taumada, me ciqoma na “ivakatakila me baleta na lotu raraba.

127 Au sa lesi “Biriqemu Yaga na noqu tamata vei kemudou me peresitedi ni matabose dauveilakoyaki Le Tinikarua;

128 O iratou na Le “Tinikarua oqori sa tu vei iratou na kaukauwa kei na lewa me ratou tauyavutaka na noqu matanitu ki na veiyasai vuravura, ni sa oti koya me ratou qai ^bvunautaka yani na noqu vosa vei ira na tamata kecega.

129 Sai iratou oqo: Iba C. Kimiboli, Pali P. Pereta, Osoni Pereta, Osoni Aidi, Viliame Simici, Joni Teila, Joni E. Peji, Wilivote Uturavu, Wiladi Rusiate kei Joji A. Simici;

130 Ia ko “Tevita Peteni au sa ^bka-uti koya lesu tale mai vei au; raica, na nona matabete ena sega ni dua na tamata me kauta tani rawa mai vua; ia, au sa kaya vakaidina vei kemudou, ena lesi e dua me kena isosomi.

131 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, au sa lesia vei

kemudou e dua na “matabose e cake, me vatu ni tutu kei Saioni—

132 Sai iratou oqo: Samuela Beni, Anare G. Seudi, Joji W. Erisi, Jale C. Riji, Tomasi Korova, Niu-eli Naiti, Tevita Doti kei Daniba Wilisoni—ko Simo Baranisoni au sa kauti koya ki vei au; ena sega ni dua na tamata me kauta tani rawa na nona matabete, ia ena lesi tale e dua ki na matabete vata oqo me kena isosomi; kau sa kaya vakaidina vei kemudou, me tabaki ko Eroni Jonesoni na noqu tamata ena lesilesi oqo me kena isosomi—ko Tevita Vulima, Alifio Katela kei Viliame Anitigitoni.

133 Kei na dua tale, au sa lesi Toni K. Simici me peresitedi ni kuoramu ni bete levu;

134 Ia na cakacaka vakalotu sa tauyavutaki ena inaki me ra vakarautaki kina ko ira me ra na qai lesi me peresitedi tudei se vakailsilesi tale e so ena vei “iteki sa dui tu ena veivanua;

135 Sa rawa tale ga me ra na veilakoyaki kevaka era vinakata, ia sa nodra ilesilesi dina ga me ra peresitedi tudei; io oqori na itutu era sa lesi kina, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

136 Au sa lesi rau ko Amasa Lai-
meni kei Noa Pekadi ki vua me rau nona daunivakasala, me ratou na vakatulewa ena kuoramu ni bete levu ni noqu lotu, sa kaya na Turaga.

137 Kei na dua tale, au sa kaya

125a V&V 21:1.
DV Daurairai.

126a V&V 90:4–5.

127a DV Yaga, Biriqemu.

128a DV iApositolo.
b Mari. 16:15.

130a DV Peteni, Tevita W.

b V&V 124:19.

131a DV Matabose e Cake.

134a DV iTeki.

vei kemudou, Au sa lesi iratou ko Joni A. Iki, Samuela Viliame kei Jese Peka vei kemudou, na nodratou matabete me ratou na vakatulewa ena kuoramu ni “italatala qase, na kuoramu oqo sa tauyavutaki me baleti ira na italatala tudei; ia sa rawa ni ra veilakoyaki, ia sa nodra ilesilesi dina ga me ra italatala tudei ena noqu lotu, sa kaya na Turaga.

138 Kei na dua tale, au sa lesi Josefa Yaga, Josaia Batafili, Taniela Mailesi, Anare Eremani, Sera Pulisiva, Livai Enikoka, Jemesa Vosita, vei kemudou me ratou vakatulewa ena kuoramu ni Le “Vitusagavulu;

139 Na kuoramu oqo sa tauyavutaki me baleti ira na italatala qase dauveilakoyaki me ra vunautaka yani na yacaqu ki vuravura taucoko, ena veivanua kecega era na talai ira yani kina ko ira na matabose e cake dauveilakoyaki, kei ira na noqu iapositolo, me ra vakarautaka kina na noqu gaunisala.

140 Na duidui ni kuoramu oqo kei na kuoramu ni italatala qase sai koya ni dua vei rau era na veilakoyaki tikoga, kei na kena ikarua ni ra na dau vakatulewa tiko ena lotu ena veigauna eso; e dua e tiko na kena itavi ni vakatulewa ena veigauna eso, kei na kena ikarua e sega ni dua na kena itavi ni vakatulewa, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

141 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, au sa lesi Vinisoni Naiti, Samuela H. Simici kei Setareki Raudi, kevaka e vinakata, vei kemudou, me ratou vakatulewa ki na “matabisopi; na veika me baleta na matabisopi oqori sa tukuni tu vei kemudou ena ivola ni ^bVunau kei na Veiyalayalati.

142 Kei na dua tale, au sa kaya vei kemudou, ko Samuela Rolo kei rau na nona daunivakasala ena bete, kei na peresitedi ni ivakavuvuli kei rau na nona daunivakasala, kei na peresitedi talega ni dikoni kei rau na nona daunivakasala, ka vakatalega kina na peresitedi ni iteki kei rau na nona daunivakasala.

143 Na veitutu oqori e cake au sa solia vei kemudou, kei na kena idola talega vakakina, me veivuke ena kena cicivaki, na cakacaka ni veiqaravi kei na nodra “vakataucokotaki na noqu yalododonu.

144 Kei na dua na ivakaro au sa solia vei kemudou, mo dou vakatawana na veitutu kece sara oqori ka “vakadonuya na veiyaca oqori au sa cavuta, se kevaka e sega dou qai saqata ena noqu koniferedi raraba.

145 Ka vakakina mo dou qai vakarautaka na rumu me baleta na itutu kece sara oqo ena noqu vale ni dou sa tara ki na yacaqu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou. Io me na vakakina. Emeni.

137a V&V 107:11–12, 89–90.
DV iTalatala Qase;
Kuoramu.

138a DV Vitusagavulu.

141a V&V 68:14;
107:15.

b DV Vunau kei na
Veiyalayalati.

143a Efe. 4:11–14.

144a V&V 26:2.

DV Duavata ena
Veitokoni.

WASE 125

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Nauvu, Ilinoi, ena Maji 1841, me baleti ira na Yalododonu ena yasayasa vaka-Aioa.

1–4, *Me ra tara koro ka soqoni vata ki na vei iteki kei Saioni ko ira na Yalododonu.*

A CAVA na nona inaki na Turaga me baleti ira na yalododonu ena Yasayasa vaka-Aioa?

2 Sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, au sa kaya vei kemudou, kevaka era sa cakava na lomaqu ka muria na noqu ivakaro me baleti ira, ko ira era sa “vakatokai ira ena yacaqu ka segata tiko me ra noqu yalododonu, me ra vakasoqoni ira vata ki na veivanua au sa lesia vei ira mai vei Josefa na noqu tamata, ka tara na veikoro ki na yacaqu, me ra vakavakarau

kina ki na veika sa vakarautaki tu me baleta e dua na gauna ena qai yaco mai.

3 Me ra tara e dua na koro ki na yacaqu ena vanua veibasai kei na koro ko Nauvu, ia me vakayacani na koro oqo ena yaca “Saraemala.

4 Ia me ra la’ki tawana na koro oqori ko ira kece era lako mai na tokalau kei na ra, kei na vualiku, kei na ceva, ko ira kece sa lomadra dina me ra vakaitikotiko kina, me ra laki taura kina e dua na nodra ivotavota vakawa, ka vakakina ena koro ko “Nesiveli, se ena koro ko Nauvu, kei na ^bveiteki kece au sa lesia, sa kaya na Turaga.

WASE 126

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, ena vale nei Biriqemu Yaga, e Nauvu mai Ilinoi ena 9 ni Julai 1841. Ena gauna oqo a Peresitedi voli kina ni Kuoramuni ni iApositolo Le Tinikarua ko Biriqemu Yaga.

1–3, *Vakacaucautaki na cakacaka nei Biriqemu Yaga, ka sa na mudu tale ga na nona dauveilakoyaki voli.*

I “BIRIQEMU Yaga na wekaqu lomani; sa kaya vakaidina vakaoqo

vei iko na Turaga: I Biriqemu na noqu tamata, sa sega tale ni ganita mo biuti iratou tu na nomu vu-vale me vaka ena veigauna sa oti, raica au sa vakadonuya na nomu vakacacabo.

2 Io au sa kila na nomu “buno kei

125 2a DV Jisu Karisito—
Taura vei keda na
yacai Jisu Karisito.
3a DV Saraemala.

4a OYA Ko Nesiveli, ena
yasayasa vaka-Li, mai
Aioa.
b DV iTeki.

126 1a DV Yaga, Biriqemu.
2a DV Cakacaka.

na nomu oca ena nomu veilako-
yaki voli ena yacaqu.

3 Ia au sa vakaroti iko mo va-
kauta yani na noqu vosa ki na

veivanua tani, ia ko iko mo sa
qaravi iratou ga na nomu "mata-
vuvale me tekivu oqo ka sega ni
mudu. Emeni.

WASE 127

Ai vola i Josefa Simici na Parofita vei ira na Yalododonu Edaidai e Nauvu, Ilinoi; sa tukuni kina na ivakaro e baleta na veipapitaisotaki ena vukudra na mate; a volai mai Nauvu ena 1 ni Sepiteba 1842.

1–4, *Sa reki ko Josefa Simici ena nona vakacacani ka vakararawataki; 5–12, Me maroro'i tu na itukutuku ni veipapitaisotaki e caka ena vukudra na sa mate.*

ME vaka ni sa vakatakila vei au na Turaga ni ra sa baci vakasaqarai au tiko ko ira na noqu meca, mai Misuri, ka vakakina ena Yasana oqo, ia, me vaka ni sega ni dua na "vuna me ra vakasaqarai au kina, ka sega talega ni dua na dodonu e tu vei ira me ra beitaki au; ka me vaka ni sa yavutaki kecega ena veika lasu butobuto duadua na veika era kaya, sa noqu lewa yalomatua ni sa kilikili me'u tei biuta mada vakalekaleka na vana oqo, me'u taqomaki au kina kei ira tale ga na tamata oqo. Ia au na tukuna ga vei ira kece ka'u a dauveivoli kei ira, ni'u sa solia tu na kaukauwa kece ni veivoli oqori me baleti au vei ira na kena itini kei na vunivola, ia era na qarava kusarawa ka qarava vakadodonu

na veika kece, io era na raica tale ga ni sa saumi na noqu dinau ena kena gauna, ena kena soli yani na iyaubula, se kevaka ena gadrevi vakakina, se kevaka e veitadonui kei na veika ena yaco. Ia ni'u sa na kila ni sa maravu tale na draki, au na qai lesu tale mai vei kemudou.

2 Ia me vaka na veika "dredre sa lesi meu na sota kaya, era sega soti ni dua na ka vei au, me vaka ni'u sa dau sota kaya tu mai na ^bcu-dru kei na veivakararawataki ni tamata ena veisiga kecega ni noqu bula; ia na vuna e sega ni dau macala, e kena irairai ga ni'u sa 'lesi tu ni bera ni tauyavutaki ko vuravura ki na dua na ilesilesi; ia se vinaka se ca dou qai lewa. Raica sa kila na ka kecega oqo na Kalou, se vinaka se ca. Ia se cava ga, sa matau vei au me'u qalo voli ena wai titobu. Sa yaco me matau vei au na itovo ni bula oqori; kau sa vakataki Paula kina, ni sa ^dreki ena vuku ni veika rarawa; ni sa dau sereki au mai na veika kece oqori

3a DV Matavuvale.
127 1a Jope 2:3;
Maci. 5:10–12;
1 Pita 2:20–23.

2a Same 23.
DV Veivakacacani.
b DV Vuvu.
c DV Veilesi ena Bula

Taumada.
d 2 Kori. 6:4–5.
DV Rarawa.

na nodra Kalou na noqu qase me yacova mai na siga oqo, ia ena dau sereki au tiko mai na gauna oqo ka lako yani; raica ka kila, au na qaqa mai vei ira kecega na noqu meca, ni sa kaya na Turaga na Kalou.

3 Me ra reki kina na yalododonu kecega, ka marau vakalevu sara; ni sa nodra Kalou na ^aKalou i Isireli, ia ena sauma vakadodonu ko koya na veika era sa kitaka ena uludratou na nomudou meca.

4 Kei na dua tale, sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga: Me vakayacori tiko ga ka kakua ni mudu koso na cakacaka ni noqu ^avaletabu, kei na cakacaka kecega au a lesia vei kemudou; ia me vakarutataki na nomudou ^bgugumatua, na nomudou sasaga tikoga, na nomudou vosota kei na nomudou cakacaka vakaukauwa, raica dou na sega ni calata vakaidina na kemudou isau, sa kaya na Turaga ni Lewevuqa. Ia kevaka era sa ^cvakacacani kemudou, era a sa vakacacani ira tale ga na parofita kei ira na tamata yalododonu era a bula e liu vei kemudou. Raica sa tu vakaidina na isau ni ka kecega oqo mai lomalagi.

5 Kei na dua tale, au sa solia vei kemudou oqo e dua na vosa me baleta na nodra ^apapitaisotaki na nomudou ^bmate.

6 Sa kaya vakaidina vakaoqo vei

kemudou na Turaga me baleti ira na nomudou mate: Kevaka e dua vei kemudou sa ^apapitaisotaki ena vukudra na nomudou mate, sa kilikili me dua na ^bvunivola, ia me raica ko koya ka vakadinadinata na nomudou veipapitaisotaki; me rogoca sara e daligana, me ivakadinadina ni ka dina, sa kaya na Turaga;

7 Ia na veika dou sa vola me ^avolai tale ga mai lomalagi; io na ka kecega dou sa ^bvauca e vuravura, sa vauci mai lomalagi; a ka kecega dou sa sereka e vuravura, ena sereki mai lomalagi.

8 Ni sa voleka meu ^avakalesuya mai ki vuravura e vuqa na ka, me baleta na ^bmatabete, sa kaya na Turaga ni Lewevuqa.

9 Kei na dua tale, me maroroi vakavinaka tu na kena ^aitukutuku kece, ka karoni ena vanua sa dau maroroi kina na itukutuku ena noqu valetabu, me dau ivakananumi tu mai na itabatamata ki na itabatamata, sa kaya na Turaga ni Lewevuqa.

10 Au a gadreva me tukuni vei ira na yalododonu, ni'u gadreva, ena gagadre levu sara, me'u a vosa vei ira mai na vatavata ena ulutaga me baleta na nodra papitaisotaki na mate, ena Siga Tabu ka tu mai. Ia me vaka ni sa sega ni rawa oqori, au sa vola ga kina na

3a 3 Nif. 11:12-14.

4a V&V 124:55.

b DV Gumatua.

c DV Veivakacacani.

5a DV Papitaiso—

Papitaiso me baleti ira na mate.

b DV Vakabulai na Mate, Nodra.

6a 1 Kori. 15:29;

V&V 128:13, 18.

b V&V 128:2-4, 7.

7a DV iVola ni Bula.

b DV Vauca, Veivauci.

8a DV Vakalesui

Mai ni Kosipeli.

b DV Matabete i

Melikiseteki.

9a V&V 128:24.

vosa ni Turaga ena veigauna e so me baleta na ka oqo, ka vakauta yani vei kemudou ena meli, kei na itukutuku ni veika tale e so.

11 Au sa na tinia mada eke na noqu ivola oqo, ni sa lekaleka sara na gauna; raica era sa vakasaq-qara tiko na meca, ia me vaka ga sa kaya na iVakabula, Sa lako mai

na “turaga ni vuravura oqo, ia sa sega na ka sa rawata vei au.

12 Raica, na noqu masu vua na Kalou mo dou vakabulai kecega. Ia au sa vola kina na yacaqu me’u nomuni tamata ena vuku ni Turaga, na parofita ka “daurairai ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai.

JOSEFA SIMICI.

WASE 128

E dua na ivola nei Josefa Simici na Parofita ki Na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, ka lewena na ikuri ni idusidusi me baleta na veipapitaisotaki ena vukudra na sa mate, a volai mai Nauvu e Ilinoi, ena 6 ni Sepiteba 1842.

1–5, *Me ra raica ka vakadinadinataka sara na vunivola ni veitabana kei ira na vunivola ni lotu raraba na vakayacori ni nodra papitaisotaki na sa mate; 6–9, Na nodra itukutukuvolai sa kilai e vuravura ka kilai mai lomalagi; 10–14, Sa vakatautauvatataki na tobu ni papitaiso kei na ibulubulu; 15–17, Sa vakalesuya mai ko Ilaija na kaukauwa me baleta na nodra papitaisotaki na mate; 18–21, Sa vakalesui kece tale mai na idola, kaukauwa, kei na lewa ni veitabagauna sa oti yani; 22–25, Sa vunautaki yani na itukutuku rekitaki ka vakasakiti baleti ira era se bula tiko kei ira na sa mate.*

ME vaka au sa tukuna oti yani ena noqu ivola ni bera niu biuta mai na noqu itikotiko, ni’u na qai dau volavola yani vei kemudou

ena veigauna eso me’u tukutuku yani ena vuku ni ulutaga e vuqa, au na tomana ena gauna oqo ena ulutaga ni nodra “papitaisotaki na mate, me vaka ni vakaosoototaka tiko na noqu vakasama ka tara tiko vakaukauwa duadua na lomaqu ena gauna oqo na ulutaga oqori, me tekivu mai na gauna era sa vakasatataki au tiko kina na noqu meca.

2 Au a vola yani vei kemudou e vica na vosa me baleta e dua na vunivola. Sa tiko voli vei au e vica na vakasama me baleta na tikina oqo, ka’u sa na vakadeitaka oqo. Sai koya, ni a tukuni yani ena noqu ivola e liu ni dodonu me dua na “vunivola, o koya me na raica sara ga e matana, ka vakatalega kina me na rogoca sara e daligana,

11a Joni 14:30;
VJS Joni 14:30
(Ai Kuri). DV Tevoro.

12a V&V 124:125.
DV Daurairai.
128 1a DV Papitaiso—

Papitaiso me baleti
ira na mate.
2a V&V 127:6.

me rawa kina ni vola na itukutuku ni ka dina vua na Turaga.

3 Ia, ena vuku ni ka oqo, ena dredre sara kina vua e dua ga na vunivola me na tiko ena veigauna kecega, ka qarava na itavi kecega. Me levea na dredre oqo, e rawa ni lesi ena veitabanalevu kece ena koro oqo e dua na vunivola, ka sa buta vakavinaka tu ena kena dau volai vakadodonu sara na veika e yaco ena gauna vata e yaco tiko kina; ka me na dodonu ka matailalai na nona vola na veika kece e yaco, me vakadeitaka ena nona itukutukuvolai ni a raica e matana, ka rogoca e daligana, me vola na tikinisiga, kei na yaca, kei na veika tale eso, kei na itukutuku kece sara ni cakacaka; ka me tukuna talega na yacadratou e lewe tolu era a tiko kina, kevaka a tiko kina e dua, ka na rawa ni ratou vakadinadinataka ena dua ga na gauna eratou kacivi kina na veika vata oqori, me vakadeitaki kina ena “nodratou itukutuku e lewe rua se lewe tolu na vosa kecega.

4 Me qai tiko e dua na vunivola raraba, me dau soli yani vua na veitukutukuvolai tale eso, ka kabi vata yani kei na kena sitivikiti ka ra sa dui sainitaka, me ra vakadeitaka ni sa dina na itukutuku era vola. Ni oti oya sa na qai rawa vua na vunivola raraba ni lotu me vola ena ivola levu ni lotu, vata kei na kena sitivikiti kei na ivakadinadina kece sara, kei na nona itukutuku, ni vakabauta vakaidina

sara ni ra sa dina na vosa kei na itukutuku e cake, mai na veika e kila me baleta na ituvaki raraba ni nodra bula kei na nodra ilesilesi na tamata oqo ena lotu. Ni sa caka oti na veika oqo ena ivola levu ni lotu, sa na yaco me dodonu ka savasava na itukutukuvolai oqori, ka na vakadeitaka na cakacaka vakalotu me vaka ga ni a raica e matana ka rogoca e daligana, ka tukunikataka na veika vata oqori ena ivola levu ni lotu.

5 Dou na nanuma beka ni sa rui matailalai na ivakarau ni veika oqo; ia me'u tukuna vei kemudou, sa muri ga kina na inaki ni Kalou, ena kena muri na cakacaka vakalotu kei na vakavakarau sa vakarautaka ka lesia na Turaga ni sa bera ni tauyavutaki ko vuravura, me baleta na nodra “vakabulai na mate era a mate ka sega ni ^bkila e dua na ka me baleta na kosipeli.

6 Me kena ikuri, au vinakata tale ga mo dou nanuma ni a vakanauma tiko ko Joni na Daunivakatakila na ulutaga vata oqo me baleti ira na mate, ena gauna a kaya kina, me vaka ko ni na raica ena Ai Vakatakila 20:12—*Ia ka'u a raici ira era a mate, na tamata lalai kei na turaga, era sa tu ena mata ni Kalou; a sa tevuki na ivola e so; e dua tani tale na ivola sa tevuki, na ivola ni bula; ia ko ira na mate era sa lewai mai na ka sa volai ena ivola, io me vaka na nodra ivalavala.*

7 Dou na kila ena itukutuku oqo ni ra sa dolavi tu na ivola; ka qai

3a DV iVakadinadina
Bula.

5a DV Vakabulai na Mate,
Nodra.

b 1 Pita 4:6.

dolavi tale e dua na ivola, sai koya na ^aivola ni bula; ia era na lewai na sa mate ena veika sa volai ena ivola eso oqori, me vaka na nodra cakacaka; o koya qori, sa dodonu kina me ivola e volai tu kina na itukutuku ni nodra cakacaka, na ivola ka tukuni tiko oqo, ka sai koya na ^bitukutukuvolai era sa maroroi tu e vuravura. Ia na ivola, o koya na ivola ni bula sai koya na itukutukuvolai sa maroroi tu mai lomalagi; na kena ivakavuvuli e veisotari vakavinaka sara kei na ivunau dou sa vakaroti kina ena ivakatakila ka tu ena ivola au sa vola yani vei kemudou ni bera ni'u biuta mai na noqu itikotiko—me volai talega kina mai lomalagi na veika dou sa vola.

8 Ia, na yavu ni cakacaka vakalotu oqo sa koto ga ena ^akaukauwa ni matabete, mai na ivakatakila nei Jisu Karisito, sa rawa kina me vauci mai lomalagi na veika sa ^bvauci e vuravura, kei na veika kecega dou sa sereka e vuravura ena sereki mai lomalagi. Se, ena dua tale na kena itukutukuni, ena dua tale na kena ivakavakadewa, na veika kecega dou vola e vuravura ena volai mai lomalagi, ia na veika dou na sega ni vola e vuravura, ena sega ni volai mai lomalagi; ni ra na lewai mai na ivola na nomudou mate, me vaka na nodra dui cakacaka, se era a cakava sara ga o ira vakataki ira na

nodra ^ccakacaka vakalotu, se ena dua tale na kena sala, mai vei ira era veisosomitaki ena vukudra, me vaka na cakacaka vakalotu sa vakarautaka tu na Kalou me ^dbaleti ira mai na tauyavutaki ni vuravura, me vaka na itukutukuvolai era sa maroroya tu mai me baleti ira na nodra mate.

9 Ena kena irairai beka vei ira eso ni sa rui ivunau kaukauwa eda veivosakitaka tiko oqo—e dua na kaukauwa e vola se vauca vata e vuravura ka vauca vata talega mai lomalagi. Ia ena veitabaya-baki kece ni vuravura, ni sa solia na Turaga e dua na ^aitabagauna ni matabete vua e dua na tamata ena ivakatakila, se ki na dua na uma-tamata, sa dau soli kina na kaukauwa oqo, Ia, na veika kecega era vakayacora na tamata oqori ena ^bdodonu e tu vei ira, ena yaca ni Turaga, ka ra vakayacora dina sara ena yalodina, ka maroroya toka e dua na kena itukutukuvolai dodonu ka dina, sa yaco me lawa e vuravura ka vakakina mai lomalagi, ka na sega ni rawa ni bokoci, me vaka na nona lawa ko ^cJiova cecere. Oqo e dua na ivosavosa yalodina. O cei e rawa ni rogoca?

10 Kei na dua tale, me vaka ena Maciu 16:18, 19: *Au sa kaya tale ga vei iko, O iko ko Pita, ia ena dela ni vatu oqo ka'u na tara kina na noqu isoqosoqo lewe ni lotu; ia ena sega ni rawata na matamata ki eli. Au na*

7a iVakata. 20:12;
V&V 127:6–7.
DV iVola ni Bula.
b V&V 21:1.
8a DV Kaukauwa;

Matabete.
b DV Vauca, Veivauci.
c DV Cakacaka Vakalotu.
d DV Vakabulai na Mate,
Nodra.

9a DV iTabagauna.
b DV Dodonu.
c DV Jiova.

solia tale ga vei iko na idola ni matanitu vakalomalagi; ia na ka kecega ko na vauca e vuravura, ena vauci mai lomalagi; ia na ka kecega ko na sereka e vuravura, ena sereki mai lomalagi.

11 Ia na ka vuni cecere ka levu duadua ena tikina oqo, kei na ka e vinaka duadua kina na ulutaga sa koto e matada oqo, sa koto ena kena rawati na kaukauwa ni Matabete Tabu. Ki vua sa soli kina na ^aidola eso oqo ena sega ni dua na kena dredre na kena rawati me kilai na dina e baleta na nodra ^bvakabulai na luve ni tamata, me baleti ira na mate ka vakatalega kina vei ira na bula.

12 Sa rawati kina na ^alagilagi kei na ^bvakarokoroko, ka vakakina na ^ctawamate rawa kei na bula tawamudu—Raica sa tautauvata na ivakarau ni cakacaka vakalotu ni papitaiso ena ^dtabadromuci e wai kei na mate, io sa tautauvata na ivakaro oqo kei na ivakaro ko ya; me tabadromuci e wai ka qai lamata cake tale mai wai sa vaka na tucake tale mai na mate ena nodra lamata mai na nodra ibulubulu; ia, na cakacaka vakalotu oqo sa nakiti me rau vakaveiwekanitaki kina na cakacaka vakalotu ni papitaiso me baleti ira na mate, ni sa tautauvata kei na mate.

13 O koya oqo, sa ^avakatautauvatataki kina na ibulubulu ki na tobu ni ^bpapitaiso, ka sa vakaroti kina me na tu ena dua na vanua

e ruku ni vanua era dau soqoni kina na bula, me ra kilai tani kina na bula mai vei ira na mate, ia na ka taucoko me na tu na kedra ivakatakarakara, io me ra tautauvata kina e dua kei na dua tale—na ka e vakavuravura me vakatakarakara kina na veika e vakalomalagi, me vaka e tukuna ko Paula, ena 1 Korinica 15:46, 47 kei na 48:

14 *Ia sa sega ni taumada na veika vakayalo; ia na veika ga sa bulia na Kalou; ni sa oti ko ya sa qai tu na veika vakayalo. Na imatai ni tamata sa caka mai na veika vakavuravura, sa ka vakavuravura; na ikarua ni tamata sai koya na Turaga mai lomalagi. Me vaka ni sa ka ni vuravura, era sa vakakina ko ira sa caka ena veika vakavuravura; ia me vaka ni sa ka ni lomalagi, era sa vakakina ko ira sa caka ena veika vakalomalagi.* Ia me vaka ni sa baleti ira na nomudou mate na veika sa volai e vuravura, na kena sa maroroi tu vakavinaka, sa vakatalega kina na itukutuku mai lomalagi. Oqori, na kaukauwa ni ^aveivauci ka na vesuka vata, ia ena dua na kena ibalebale ni vosa oqori, sa ^bidola ni matanitu, ka sa koto kina na idola ni ^ckila ka.

15 Ia oqo, oi kemuni na taciq kei na ganequ lomani, meu vakadeitaka mada vei kemuni ni sai ira oqo na ivakavuvuli e baleti ira na mate kei ira na bula eda na sega ni rawa ni raica vakamamada, me

11a DV iDola ni Matabete.

b DV Vakabulai.

12a DV Lagilagi.

b DV Rokova.

c DV Bula Tawamate

Rawa.

d DV Papitaiso—

Papitaiso ena

tabadromuci.

13a DV iVakatakarakara.

b V&V 124:29.

14a DV Vauca, Veivauci.

b DV iDola ni Matabete.

c vjs Luke 11:53

(Ai Kuri).

vaka ni sa baleta na noda vakabulai. Ni sa yaga ka veiganiti ki na noda vakabulai na nodra ^avakabulai, me vaka sa tukuna ko Paula me baleti ira na qase—kevaka e sega o keda, e ra na sega ni ^bvakinakataki rawa—ia kevaka e sega o ira na wekada era sa mate, e da na sega ni vakavinakataki.

16 Ia oqo, me baleta na nodra papitaiso na mate, au na tukuna tale vei kemuni e dua na vosa a cavuta ko Paula, ena 1 Korinica 15:29: *Kevaka sa sega ni vakaoqo, era na vakaervei ko ira sa papitaisotaki ena vukudra na mate, kevaka sa sega sara ni tucake tale ko ira na mate? A cava era sa papitaisotaki kina ena vukudra na mate?*

17 Kei na dua tale, me ikuri ni vosa oqori, au na cavuta tale vei kemudou na nona vosa e dua na parofita, sa dei na matana ena ^avakalesui tale mai ni matabete, na veika lagilagi ena qai vakatakilai mai ena veisiga e muri, ka vakakina ena dua na kena ivalavala digitaki na kena ka lagilagi duadua mai vei ira na veikulutaga kecega e okati ki na kosipeli tawamudu, me vaka, na papitaiso ena vukudra na mate; ni sa kaya ko Malakai, ena iotioti ni wase, tikina e 5 kei na 6: *Raica au na talai ^bIlaija na parofita e liu vei kemuni, ena qai lako mai e muri na siga i Jiova e levu ka rerevaki: ia ena vagolea ko koya na*

lomadra na qase ki vei ira na gone, kei na lomadra na gone vei ira na nodra qase, deu na lako mai ka cudruva na vanua ena veivakarusa.

18 Au rawa ni vakadewataka me ^amatata cake sara mai na kena oqo na itukutuku oqo, ia na kena ituvaki mada ga oqo sa rauta vakavinaka na noqu inaki. Sa rauta mada ga me da kila, ena vuku ni tikina oqo, ni na vakanakuitataki ko vuravura ena dua na cudruvi, vakavo kevaka sa dua na ^bisema kaukauwa, me umani ira vata na qase kei ira na gone, ena dua na ulutaga se dua tale—ia raica na ulutaga cava oqori? Na nodra ^cpapitaisotaki na mate. Ni da na sega ni rawa ni vakavinakataki sara koi keda kevaka e sega o ira; era na sega talega ni vakavinakataki sara ko ira kevaka e sega o keda. Ia era na sega ni vakavinakataki sara ko ira se koi keda, ke sega ko ira sa mate ka ra vakabauta tu na kosipeli; ni sa gadrevi me baleta na kena vakacurumi mai na ^ditabagauna ni taucoko ni gauna, io na itabagauna sa tekivu tiko oqo na kena vakacurumi mai, me vakayacori mada e dua na veisemati e taucoko, ena nodra umani vata na itabagauna, na idola, kei na kaukauwa, kei na lagilagi, ka vakatakilai mai ena gauna i Atama ki na gauna oqo. Ia e sega walega ni o koya oqori, na veika e se bera ni

15a DV Vakabulai na Mate, Nodra.

b Ipe. 11:40.

DV Vinaka Sara.

17a DV Vakalesui Mai ni Kosipeli.

b 3 Nif. 25:5–6; V&V 2; 110:13–16. DV Ilaija.

18a JS—AT 1:36–39.

b DV Cakacaka Vakalotu—Na cakacaka

vakalotu vakaveisosomitaki;

iTukutuku ni Kawa.

c V&V 124:28–30; 127:6–7.

d DV iTabagauna.

vakatakilai mai na ^atauyavutaki ni vuravura, ia sa vunitaki tu mai vei ira na vuku ka lewa matau, ena vakatakilai vei ira na ^fgone-lalai kei ira na gone dramidrami ena gauna oqo, na itabagauna ni taucoko ni gauna.

19 Ena gauna oqo, na cava eda sa rogoca ena kosipeli sa vunautaki vei keda? Na domo ni mamarau! Na domo ni loloma levu mai lomalagi; kei na domo ni ^adina mai na loma ni qele; na itukutuku rekitaki vei ira na mate; na domo ni mamarau vei ira na bula kei ira na mate; na itukutuku ^brekitaki. Na kena lagilagi ena ulu ni vanua na ^cyavai koya sa kauta mai na itukutuku rekitaki, ka sa tukuna mai ki Saioni: Raica, sa lewa na nomu Kalou! Me vaka na ^dtegu kei Kameli, sa na vakakina na nodra kila ka me baleta na Kalou!

20 Kei na dua tale, na cava eda sa rogoca? Na itukutuku rekitaki mai ^aKumora! Ko ^bMoronai, e dua na agilosi mai lomalagi sa tukuna na kena sa vakayacori na parofisai—na ^civola ena qai vakatakilai mai. Na domo ni Turaga ena lekutu mai ^dFeieti ena yasayasa vaka-Seneka, sa tukuni iratou na lewe tolu me ratou ^evakadinadinataka na ivola!

Na domoi ^fMaikeli ena bati ni Sasukuena, ka kila na tevero ena nona rairai mai me vaka na agilosi ni ^grarama! Na domoi ^hPita, Jemesa kei Joni ena lekutu ena kedrau maliwa ko Amoni na yasayasa vaka-Sasukuena kei Kolo-sivili ena yasayasa vaka-Burumu, ena uciwai na Sasukuena, ka ratou tukuna kina ni sa tu vei iratou na ⁱidola ni matanitu vakalomalagi, ka vakakina na itabagauna ni taucoko ni gauna!

21 Kei na dua tale, na domo ni Kalou ena nona rumu na ^aqase ko Witima mai Feieti ena yasayasa vaka-Seneka, ena veigauna eso ena veivanua duidui ena gauna taucoko ni kena veitosoyaki ka vakararawataki na Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai! Kei na domoi Maikeli, na agilosi liu; na domodrau tale ga ko ^bKeperieli kei ^cRafaele, kei na vuqa tale na ^dagilosi duidui, me tekivu mai vei Maikeli se ko ^eAtama ka yacova na gauna oqo, era sa tukuna kecega na nodra dui ^fitabagauna, na nodra dodonu, na nodra ile-silesi, na nodra dokai, na nodra vakaturaga kei na lagilagi, kei na kaukauwa ni nodra matabete; ka vakatakilai mai ena laini ki na

18e V&V 35:18.

f Maci. 11:25;
Luke 10:21;
Alama 32:23.

19a Same 85:10–11.

b Luke 2:10.
c Ais. 52:7–10;
Mosa. 15:13–18;
3 Nif. 20:40.
d iVaka. 32:2;
V&V 121:45.

20a JS—AT 1:51–52.

DV Kumora,
Delana ko.
b DV Moronai, Luvei
Momani.
c Ais. 29:4, 11–14;
2 Nif. 27:6–29.
DV iVola i Momani.
d DV Feieti, Niu Ioka
(Amerika).
e V&V 17:1–3.

f V&V 27:11.

DV Atama.
g 2 Kori. 11:14.
h V&V 27:12.
i DV iDola ni Matabete.
21a OYA Pita Witima Levu.
b DV Keperieli.
c DV Rafaele.
d DV Agilosi.
e V&V 107:53–56.
f DV iTabagauna.

laini, na ^sivakavuvuli ki na ivakavuvuli; vakalailai eke, ka vakalailai e kea; era sa mai vakacegui keda ena nodra tukuna na veika sa bera ni yaco me tudei kina na nodra ^hvakanuinui.

22 Oi kemudou na wekaqu, me da kakua beka ni tomana tiko na inaki cecere vakaoqo? Me toso ki liu ka kakua ni suka ki muri. Na yaloqaqa, kemudou na wekaqu; ka toso tikoga ki liu, ki liu ki na qaqa! Me reki na lomamudou, ka marau vakalevu sara. Me kacabote mai ko vuravura ena ^alagasere. Me ra tukuna na mate na sere ni veivakacaucautaki tawamudu ki vua na Tui ko ^bImanueli, o koya sa lesia tu, ni bera ni buli ko vuravura, na veika ena rawa kina vei keda me da ^vueti ira tani mai na nodra ^dvaleniveivesu; io me ra se-reki mai na nodra vesu tu.

23 Me ra kaila ena reki na ^aveilulunivanua, io dou kaila vakado-moilevu na veibuca; dou seretaka na nona lagilagi na nomudou Tui Tawamudu, oi kemudou na veiwasa-wasa kei na vanua mamaca! Mo dou drodro sobu ena marau na veuciwai, na uciwai lalai kei na veisoniwai! Me vakacaucautaka na Turaga na veikau ni le-kutu kei na vunikau kecega ni vanua; ia dou kaila ena marau

na ^bveivatu! Dou ia vata na sere na matanisiga, na vula kei na ^ckalo-kalo ivolasiga, io dou kaila ena reki oi kemudou kecega na luve ni Kalou! Me vakacaucautaka tiko ga na yacana me sega ni mudu ka sega ni mudu na ka buli kecega! Ka' u sa kaya tale, sa lagilagi vakaidina na domo eda sa rogoca mai lomalagi, ka tukuna tiko ki daligada, na lagilagi, kei na veivakabulai, kei na rokovi, kei na ^dtawa mate rawa, kei na ^ebula tawamudu; na veimatanitu vakatui, kei na kaukauwa!

24 Raica, sa voleka ni yaco mai na ^asigasiga sa levu ni Turaga; ia ko cei ena ^byalodei ena sigasiga ni nona lako mai, io ko cei me na tu rawa ni sa rairai mai ko koya? Raica sa vaka na nona bukawaqa na ^cdausava koula ko koya, ka vaka na nodra sovu na dausava isulu; ia ena tiko ko koya me vaka e dua sa dau ^dvakawaicalataka ka savata na siliva, ka na vakasavasavataki ira na kawa i ^eLivai, ka savai ira me vaka na koula kei na siliva, me ra vakacabora kina vua na Turaga na ^fivakacacabo ena bula dodonu. Ia koi keda na leweni-lotu, na Yalododonu Edaidai me da vakacabora vua na Turaga nai vakacacabo ena bula dodonu; me da kauta yani ki na nona valetabu,

21g Ais. 28:10.

h DV iNuinui.

22a Ais. 49:13.

b Ais. 7:14; Alama 5:50.

DV Imanueli.

c DV Vueta, Vueti, Dauveivueti.

d Ais. 24:22;

V&V 76:72–74.

23a Ais. 44:23.

b Luke 19:40.

c Jope 38:7.

d DV Bula Tawamate Rawa.

e DV Bula Tawamudu.

24a DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

b Mala. 3:1–3.

c 3 Nif. 24:2–3.

DV Vuravura—

Vakasavasavataki ni vuravura.

d Saka. 13:9.

e iVaka. 10:8;

V&V 13; 124:39.

f V&V 84:31.

DV Vakacacabo.

ni sa vakacavari, e dua na ivola ka lewena na kedra ⁸itukutukuvolai na noda mate, ka sa kilikili me ciqomi ena kena ivalavala kecega.

25 Oi kemudou na wekaqu, e se levu tu na ka me'u tukuna vei kemudou ena vuku ni tikina oqo; ia

sa rauta mada ena gauna oqo, ka na qai tomani na ulutaga oqo ena dua tale na gauna. Koi au, me vaka ena veigauna kecega, na nomudou tamata yalomalalumumu ka itokani sega ni dau veivukiyaki,

JOSEFA SIMICI.

WASE 129

Na ivakaro sa solia ko Josefa Simici na Parofita, mai Nauvu, Ilinoi, ena 9 ni Feperueri 1843, ka vakamacalataki kina e tolu na ka bibi era na kilai kina na agilosi kei na yalo dauveiqaravi.

1–3, *Era tu mai lomalagi na yago sa vakaturi cake mai na mate kei na yago vakayalo; 4–9, Sa soli na sala me kilai kina na italai mai na daku ni ilati.*

SA tiko mai ^alomalagi e rua na mataqali ka bula, ko ya: Na ^bagilosi, era ka bula sa ^cvakaturi cake mai na mate, ka ra taukena na yago vakalewe kei na sui—

2 Me vakaoqo, sa kaya ko Jisu: *Tarai au ka raica, ni sa sega ni ^avakalewena se vakasuina na yalo, me vakadou sa raica vei au.*

3 Ai karua: na ^ayalodra na tamata ^bdodonu sa vakavinakataki cake, ko ira era sega ni vakaturi cake tale mai na mate, ia era sa rawata na lagilagi e tautauvata.

4 Ni sa rairai mai e dua na italai ka kaya ni kauta mai na itukutuku mai vua na Kalou, dodoka vua na ligamu ka kerea me lululu vata kei iko.

5 Kevaka e agilosi ko koya ena vakayacora me vakakina, ko na vakila ni ko sa taura na ligana.

6 Ia kevaka e yalo ni dua na tamata dodonu ka sa vakavinakataki cake, ena rairai mai ena nona lagilagi; ni sai koya ga oqori na sala e rawa ni rairai mai kina—

7 Kerei koya me lululu vata kei iko, ia ena sega ni yavala, baleta ni veisaqasaqa kei na ivakarau vakalomalagi me veivakaisini e dua na tamata dodonu; ia ena tukuna ga na nona itukutuku.

8 Ia kevaka e ^atevero ka vakamataliataki koya me vaka e dua na agilosi ni rarama, ni ko kerei koya mo drau lululu ena solia mai na ligana, ia ko na sega ni vakila e dua na ka; io ko na kilai koya sara kina.

9 Sai iratou oqori na sala lelevu e tolu ko na kila rawa kina se sa mai vua na Kalou e dua na veiqaravi.

24g V&V 127:9.
DV iTukutuku ni
Kawa.

129 1a DV Lomalagi.

b DV Agilosi.
c DV Tucake Tale.
2a Luke 24:39.
3a DV Yalo.

b Ipe. 12:23;
V&V 76:69.
8a 2 Kori. 11:14;
2 Nif. 9:9.

WASE 130

Na tiki ni ivakaro eso sa solia ko Josefa Simici na Parofita mai Reimasi e Ilinoi, ena 2 ni Epereli.

1–3, *E rawa ni rau na rairai sara ga mai vakatamata vua na tamata na Tamada kei na Luvena; 4–7, Era vakaitikotiko na agilosu ena dua na vuravura vakasilesitieli; 8–9, Na vuravura vakasilesitieli ena vaka e dua na Urimi kei na Cumimi levu; 10–11, Sa soli e yadua na vatu vulavula vei ira kece sa curu ki na vuravura vakasilesitieli; 12–17, Sa sega ni tukuni vei ira na parofita na gauna ni iKarua ni Lako Mai; 18–19, Eda na Tucake Tale mai na mate kei na veika eda sa mai vakavukui kina ena bula oqo; 20–21, Na veivakalougatataki kece e yaco mai ena talairawarawa ki na lawa; 22–23, Erau sa vakalewe ka vakasui ko Tamada kei na Luvena.*

Ni sa ^arairai mai na iVakabula eda na qai raica na matana dina. Eda na qai raica ni ^btamata me vakatiki keda ga.

2 Ia na ivakarau ni veimaliwai sa tu vei keda eke ena tu talega vei keda mai kea, ia ena vakaikuritaki toka ena lagilagi ^atawamudu, na lagilagi oqori eda se bera ni vakila eke.

3 Joni 14:23—Na nodrau rairai mai na ^aTamada kei na ^bLuvena

ka tukuni ena tikina ko ya, e rairai mai ^cvakatamata; ia na vakasama ka tukuni kina ni rau ^dtiko na Tamada kei na Luvena ena lomana e dua na tamata e nodra vakasama eso na matavakabauta makawa vakarisito, ka lasu.

4 Me isau ni taro oqo—Sa vakatau li na iwiliwili ni nona ^agauna na Kalou, na nodra gauna na agilosu, na nodra gauna na parofita, kei na nodra gauna na tamata ki na vuravura era tiko kina?

5 Au na sauma ka kaya, Io. Ia sa sega na ^aagilosu tani sa veiqaravi ena vuravura oqo, ko ira ga sa lesi kina kei ira era bula kina e liu.

6 Raica era sa sega ni vakaitikotiko na agilosu ena dua na vuravura me vaka na vuravura oqo;

7 Ia era sa tiko ena iserau ni Kalou, io ena dua na vanua sa vaka na ^awasa iloilo kei na ^bbukawaqa, a sa vakaraitaki kina na veika kecega me ra lagilagi kina, io na veika sa yaco oti, na veika sa tu oqo kei na veika e sa bera ni yaco, io era sa rairai kecega ena mata ni Turaga.

8 Raica na vanua e tiko kina na

130 1a 1 Joni 3:2;
Moro. 7:48.
DV iKarua ni Lako
Mai nei Jisu Karisito.
b Luke 24:36–40.
2a DV Lagilagi
Vakasilesitieli.
3a DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na

Tamana.
b DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na
Luvena.
c V&V 93:1.
d V&V 130:22.
DV Kalou, Lewe
Tolu Vakalou.
4a 2 Pita 3:8;

Epa. 3:4–10; raica
talega na naba ni itu-
kutuku vakau naba
2, droni 1, ena ivola i
Eparaama.
5a DV Agilosu.
7a iVakata. 4:6; 15:2.
b Ais. 33:14.

Kalou sa dua na ^aUrimi kei na Cumimi levu.

9 Na ^avuravura oqo ena kena itutu vakatabui ka tawacava rawa, ena caka me vaka na karisitala ka na yaco me Urimi kei na Cumimi vei ira sa vakaitikotiko kina, ka na vakaraitaki vei ira sa tiko kina na veika kece e baleta e dua na matanitu lolovira, se na matanitu kece ena ivakatagedegede e ra; ia ena nei Karisito na vuravura oqo.

10 Sa na qai yaco me Urimi ka Cumimi vei ira yadua era na taura e dua, na vatu vulavula ka tukuni ena iVakatakila 2:17, o koya ena vakatakilai kina na veika kece e baleta na veimatanitu cecere cake;

11 Ka na soli e yadua na vatu ^avulavula vei ira yadua era na curuma yani na matanitu silesiteli, sa volai tu kina e dua na ^byaca vou, ena sega tale ni dua na tamata e kila ia ko koya ga sa ciqoma. Na yaca vou sai koya na idola.

12 Au sa parofisaitaka, ena yaca ni Turaga na Kalou, ni itekitekivu ni veika ^adredre ka na vakavuna na dave vakalevu ni dra ni se bera na nona lako mai na Luve ni Tamata ena yaco mai ena ^bCeva kei Karolaina.

13 E rairai vu beka mai ena ka e baleti ira na bobula. Sa vakatakila

vei au e dua na domo na veika oqo, ni'u sa masumasu tiko vatumatua ena vuku ni tikina oqo, ena ika 25 ni Tiseba, 1832.

14 Au a masumasu tiko vatumatua ena dua na gauna meu kila na gauna ena ^alako mai kina na Luve ni Tamata, au qai rogoce e dua na domo ni cavuta mai na veika oqo:

15 I Josefa na luvequ, kevaka ko sa bula tiko me yacova ni ko sa yabaki walusagavulu kalima, ko na raica na matai koya na Luve ni Tamata; ia mo laiva me sa rauta ga ko ya, ka mo kakua tale ni vakasosataki au ena ka oqo.

16 Au sa mani biu tu kina vakaoqo, meu sega tu ni lewa rawa, na lako mai oqo, sai koya beka na lako mai ena itekivu ni mileniumi se eso beka na rairai sa oti yani, se au na qai raica beka na matana ni'u sa mate.

17 Au vakabauta ni na sega ni rairai mai na Luve ni Tamata ni se bera na gauna ko ya.

18 Se cava ga na ivakatagedegede ni ^avuku eda mai rawata ena bula oqo, ena tucake vata kei keda ni da sa ^btucake tale.

19 Ia kevaka e dua na tamata sa levu cake na ka e vulica ka ^akila ena bula oqo ena nona ^bgugumatua ka ^ctalairawarawa mai vua e dua tale, ena ^dyaga vakalevu cake sara vua ena vuravura sa bera mai.

8a DV Urimi kei na Cumimi.

9a V&V 77:1.

DV Vuravura—Na ituvaki ni vuravura ena iotioti ni gauna.

11a iVakata. 2:17.

b Ais. 62:2.

12a V&V 38:29; 45:63.

b V&V 87:1–5.

14a DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

18a DV Vuku, Veika Vuku.

b DV Tucake Tale.

19a DV Kila.

b DV Gumatua.

c DV Talairawarawa.

d Alama 12:9–11.

20 E dua na ^alawa, ena sega ni vakasukai sa virikotori tu mai lomalagi ni sa ^bbera ni buli na vuravura oqo, ia sa vakayavutaki kina na ^cveivakalougatataki kecega—

21 Ia ni da sa rawata e dua na veivakalougatataki mai vua na Kalou, sa rawa ena vuku ni da sa talairawarawa ki na lawa sa vakayavutaki kina—

22 Sa vakalewena ka vakasuina na ^ayago i koya na ^bTamada ka

rawa ni da tara me vaka ga e dua na tamata; sa vakatale ga kina ko koya na Luvena; ia na ^cYalo Tabu sa sega ni vakalewena se vakasuina na yagona, raica sa yalo ga ka sa vaka na ibulibuli ni tamata. Kevaka me sega ni vakakina, ena sega ni rawa ni mai tiko e lomada na Yalo Tabu.

23 Sa rawa ni ciqoma na ^aYalo Tabu e dua na tamata, ena rawa ni siro sobu mai ki vua ka na sega ga ni mai tiko vua.

WASE 131

Na ivakaro mai vei Josefa Simici na Parofita, a soli mai Reimasi, Ilinoi, ena 16 kei na 17 ni Me 1843.

1–4, *E gadrevi na vakamau vakasilesitieli me da bula vakacerereci kina ena lomalagi cecere duadua; 5–6, Sa vakamacalataki na sala ena vauci kina na tamata ki na bula tawamudu; 7–8, Sa vakavatukana na yalo kecega.*

E TOLU na lomalagi se na ivakatagedegede ena lagilagi ^avakasilesitieli;

2 Me rawata na ivakatagedegede e ^acake sara, sa dodonu vua e dua na tamata me na curu ena ivakarau oqo ni matabete [na kena

ibalebale na ^bveiyalayalati vou ka tawamudu ni vakamau];

3 Ia kevaka e sega, ena sega sara ni rawata.

4 Ena rawa beka ni curu ki na dua tale, ia sa yala ga e keru na nona matanitu; sa na sega ni rawa ni ^avakawa.

5 (17 ni Me, 1843.) Na vosa ni ^aparofisai veivakadeitaki e kena ibalebale na nona kila e dua na tamata ni sa ^bvauci ki na ^cbula tawamudu, ena ivakatakila kei na yalo ni parofisai, ena kaukauwa ni Matabete Tabu.

20a V&V 82:10.

b DV Bula Taumada.

c iVaka. 11:26–28;

V&V 132:5.

DV Vakalougata-taka, Kalougata, Veivakalougatataki.

22a Cakacaka 17:29.

b DV Kalou, Lewe Tolu Vakalou.

c DV Yalo Tabu.

23a DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

131 1a V&V 76:70.

DV Lagilagi

Vakasilesitieli.

2a V&V 132:5–21.

DV Bula

Vakacerereci.

b DV Vakamau,

Vakamautaka—Na veiyalayalati vou ka tawamudu ni vakamau.

4a V&V 132:16–17.

5a 2 Pita 1:19.

DV Lesi ka Digitaki.

b V&V 68:12; 88:4.

DV Vauca, Veivauci.

c DV Bula Tawamudu.

6 Raica sa ka dredre me ^avakabulai na tamata ena nona ^blecaika.

7 E sega ni dua na ka e sega na vatukana. Raica sa vakavatukana na ^ayalo kecega, ia sa rui savasava ka uasivi sara, a sa rawa wale ga

me raici ena mata sa ^bsavasava sara;

8 Eda sega ni raica rawa; ia ni sa vakasavasavataki na yagoda, sa qai rawa ni da raica na vatukadra.

WASE 132

Na ivakatakila sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita, mai Navu, Ilinoi, a volai ena 12 ni Julai 1843, me baleta na veiyalayalati vou ka sega ni mudu, ka okati kina na tawamudu ni veiyalayalati ni vakamau kei na ivakavuvuli ni vakamau vakalevu. E dina ni a volai na ivakatakila oqo ena 1843, e vakaraitaka na ivakadinadina ni so na ivakavuvuli e okati ena ivakatakila oqo sa kila sara tu na Parofita e na 1831. Raica na iVakaro Raraba 1.

1–6, Ena rawati na bula vakacerecerei ena veiyalayalati vou ka sega ni mudu; 7–14, Sa virikotori na ivakarau me baleta na veiyalayalati oqori; 15–20, Sa rawa ni yaco me Kalou na tamata ena vuku ni vakamau vakasilesitielei kei na tomani tiko ni bula vakamatavuvale; 21–25, Sa qiqo na matamata ka rabaililai na sala sa basika ki na bula tawamudu; 26–27, Sa soli na lawa me baleta na kena vosa vakacacataki na Yalo Tabu; 28–39, Sa yalataki vei ira na parofita kei ira na Yalododonu ena veitabayabaki kecega ni ra na vakaluveni tawamudu ka bula vakacerecerei; 40–47, Sa soli vei Josefa Simici na kaukauwa me vesuka vata ka vauca na veika e vuravura kei lomalagi; 48–50, Sa vakataudeitaka vua na Turaga na nona bula vakacerecerei; 51–57, Sa vakasalataki ko Ema Simici

me tudei ka yalodina tiko ga; 58–66, Sa virikotori na lawa me baleta na vakawati vakalevu.

SA kaya vakaidina vakaoqo na Turaga vei iko Josefa na noqu tamata, me vaka ni ko sa kerea e ligaqu mo kila, se sala cava au sa vakadonui iratou kina na noqu tamata, ko Eparaama, Aisake, kei Jekope, ka vakakina ko iratou na noqu tamata ko Mosese, Tevita kei Solomoni koi Au na Turaga ena vuku ni ivakavuvuli kei na ivunau me vaka ni levu tu na ^awatidratou kei na watidratou lalai—

2 Raica ka rogoca, koi Au na Turaga na nomu Kalou, ka’u na ssuma na nomu taro ena vuku ni tikina oqo.

3 O koya mo ^avakarautaka kina

6a DV Vakabulai.
b V&V 107:99–100.
7a DV Yalo.
b V&V 76:12; 97:16;

Mosese 1:11.
132 1a V&V 132:34, 37–39.
DV Vakamau,
Vakamautaka—

Vakamau vakalevu.
3a V&V 29:8;
58:6; 78:7.

na lomamu mo ciqoma ka muria na ivakaro sa vakarau meu solia vei iko; ni ko ira kece sa vakatakilai vei ira na lawa oqo sa dodonu me ra muria sara.

4 Ia raica, au sa vakatakila vei iko e dua na “veiyalayalati vou ka sega ni mudu; ia kevaka ko na sega ni muria na veiyalayalati oqori, ko sa na ^bcudruvi; ni sega ni rawa ni dua e ^cbesetaka na veiyalayalati oqo me qai vakatarai me curu ki na noqu lagilagi.

5 Ni ko ira kece era na “vakalougatataki mai ligaqu era na muria mada na ^blawa a lesi me baleta na veivakalougatataki oqori, kei na kena ivakarau, me vaka sa virikotori tu mai na tauyavutaki ni vuravura.

6 Ia me baleta na “veiyalayalati vou ka sega ni mudu, sa tauyavutaki me baleta na taucoko ni noqu ^blagilagi; ko koya me na ciqoma na kena taucoko sa dodonu me na muria taumada na kena lawa, de na cudruvi, sa kaya na Turaga na Kalou.

7 Ia au sa kaya vakaidina vei kemudou, sa vakaoqo na “ivakarau me baleta na lawa oqori: Na veiyalayalati, veidinadinati, ivesu, na icolacola, na ^bveiyalayalati vosa, na cakacaka, na isema, isoqosoqo, se na veika namaki, era sega ni caka ka veiyalayalatatiki

ka ‘dregati ena ^dYalo Tabu ni yalayala, mai vua sa lumuti, me baleta na gauna oqo kei na gauna tawamudu kecega, ka tabu dua-dua sara talega, ena ^eivakatakila kei na ivakaro mai vua na noqu ilumuti, ka’u sa lesia e vuravura me tu vua na kaukauwa oqo (ka’u sa lesia vua na noqu tamata ko Josefa me taura tu na kaukauwa oqo ena veisiga mai muri, ka na tiko ga e vuravura e dua ga ena veigaua kece sara ena soli vua na kaukauwa kei na ^fidola ni matabete oqo), ena sega na vuana, sega ni mana, se kaukauwa ena gauna ni tucake tale mai na mate se ni sa oti; kevaka ena sega ni caka vaka-oqo na veidinadinati ena yacova walega na mate.

8 Raica, na noqu vale sa vale vakaivakarau, sa kaya na Turaga na Kalou, ka sega ni vale ni veilecayaki.

9 Au na ciqoma beka e dua na “vakacacabo, sa kaya na Turaga, e sega ni vakayacori ena yacaqu?

10 Se au na ciqoma beka mai ligamu na veika au a sega ni ^alesia?

11 Kau na lesia beka vei kemudou e dua na ka, sa kaya na Turaga, kevaka sa sega ni sala vata kei na lawa, io me vaka keirau sa ^alesi kemuni kina, ni se bera ni tauyavu na vuravura?

4a DV Veiyalayalati.

b DV Cudruvi.

c V&V 131:1–4.

5a V&V 130:20–21.

b DV Lawa.

6a V&V 66:2.

DV Veiyalayalati Vou
ka Tawamudu.

b V&V 76:70, 92–96.

DV Lagilagi

Vakasilesitieli.

7a V&V 88:38–39.

b DV Bubului.

c DV Vauca, Veivauci.

d DV Yalo Tabu ni
Yalayala.

e DV iVakatakila.

f DV iDola ni Matabete.

9a Moro. 7:5–6.

DV iSoro.

10a Vuna. 22:20–25;

Mosesese 5:19–23.

11a V&V 132:5.

12 Koi Au na Turaga na nomu Kalou; ka'u sa solia vei kemudou na ivakaro oqo—ni sa sega ni "torovi Tamaqu wale ga e dua na tamata, ena vukuqu ga, se ena noqu vosa, sai koya na noqu lawa, sa kaya na Turaga.

13 Ia na ka kecega sa tu e vuravura, se ilesilesi vakatamata, na itikotiko vakaturaga, na veimatanitu, se na kaukauwa, se na veika kilai, se na cava ga, era sega ni vu mai vei au se ena noqu vosa, sa kaya na Turaga, ena viritaki sobu, ia era na "sega ni tiko ni sa mate oti na tamata, ka sega talega ena gauna ni tucake tale se ni sa oti, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou.

14 Ni veika kecega ena vo tu sa mai vei au; ia na veika kecega sa sega ni vu mai vei au ena kuretaki ka vakarusai.

15 O koya, kevaka sa "vakamautaka e vuravura e dua na tagane na watina, ka sega ni vakamautaka vei au se ena noqu vosa, ka rau veiylalayalati kaya ena veigaua kece e tiko kina e vuravura me tiko vata kei koya ko koya, ena sega ni dei tu na nodrau veiylalayalati kei na nodrau vakamau ni rau sa mate, ka rau sa sega ni tiko e vuravura; o koya erau sa sega kina ni vauci ena dua na lawa ni rau sa sega ni tiko e vuravura.

16 O koya, ni rau sa biuti vuravura erau sa sega ni veiwatini se soli me "veiwatini; ia erau sa lesi

ga me rau ^bagilosu ni lomalagi, ia na agilosu dauveiqaravi, me ra qaravi ira era sa kilikili kaya e dua na ivakatagedegede cecere ka tawamudu ni lagilagi.

17 Ni ra a sega ni muria na noqu lawa ko ira na agilosu oqo; o koya era sa sega kina ni rawa ni vakalevutaki, ia era sa na tu duadua voli ga ka galili, era na sega ni vakacerecerei, ena nodra sa vakabulai, ki na gauna tawamudu kecega; ia mai na gauna ko ya ka lako yani era na sega ni yaco me kalou, ia era na agilosu tu ga ni Kalou me sega ni mudu ka sega ni mudu.

18 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka sa vakamautaka na tagane e dua me watina, ka veiylalayalati vata kaya me baleta na gauna oqo kei na gauna tawamudu kecega, kevaka sa sega ni caka ena vukuqu na veiylalayalati oqori se ena noqu vosa, sai koya na noqu lawa, ka sega ni dregati ena Yalo Tabu ni yalayala, mai vei koya au sa lumuta ka lesia ki na kaukauwa oqo, sa na qai sega ni yaga ka sega na kena kaukauwa ni ra sa biuta na vuravura oqo, baleta ni ra sega ni semati vata mai vei au, sa kaya na Turaga, ka sega talega ena noqu vosa; ni ra sa biuti vuravura sa na sega ni rawa ni ra ciqomi mai kea, baleta ni ra sa lesi mai kea na agilosu kei ira na kalou, ia era na sega ni rawa

12a Joni 14:6.
13a 3 Nif. 27:10–11.
15a DV Vakamau,

Vakamautaka.
16a Maci. 22:23–33;
Mari. 12:18–25;

Luke 20:27–36.
b DV Agilosu.

ni lako siviti ira; o koya sa sega kina ni rawa me ra vakaivotavota ena noqu lagilagi; ni sa vale vakaivakarau na noqu vale, sa kaya na Turaga na Kalou.

19 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei kemudou, kevaka sa vakamautaka na watina e dua na tagane ena noqu vosa, sai koya na noqu lawa, kei na ^aveiyalayalati vou ka sega ni mudu, ka sa ^bvauci vei rau ena Yalo Tabu ni ^cyalayala, mai vei koya sa lumuti, ki vua au sa lesia kina na kaukauwa ogo kei na ^didola ni matabete ogo; ka na qai tukuni vei rau—Drau na tucake mai ena imatai ni tucake tale; ia kevaka ena qai yaco ni sa oti na imatai ni tucake tale, ena tucake tale ka tarava; ka rau na rawata na ^eitikitiko vakaturaga, na veimatani, na veivanua vakatui, kei na kaukauwa, na lewa, na ka cecere duadua kei na ka lolovira duadua—sa na qai volai ena nona ^fiVola ni Bula na Lami, me na kaku ni laba me vakadavea na dra tawa cala, ia kevaka sa muria na noqu veiyalayalati, ka sega ni laba me vakadavea na dra tawa cala, ena vakayacori vei rau na veika kece sa vauca vei rau na noqu italai, ena gauna ogo, ka yacova na gauna tawamudu kecega; ka na dei vakavinaka tu ni rau sa biuta

na vuravura; ka rau na lako siviti ira na agilosi, kei ira na kalou, era sa tu mai kina, me rau bula ^gvakacerecerei ka vakalagilagi kina ena veika kecega, me vaka sa vauci e uludrau, ia na lagilagi oqori sai koya na taucoko kei na tomani tiko ni nodrau kawa me sega ni mudu ka sega ni mudu.

20 Erau na yaco me kalou, baleta ni sa sega na kedrau icavacava; o koya erau na tu kina mai na sega ni mudu ki na sega ni mudu, baleta ni rau sa tomani tikoga; erau sa na uasivia na veika kecega, baleta ni rau sa na lewa na ka kecega. Erau sa na ^akalou, baleta ni sa tu vei rau na kaukauwa ^bkecega, ka rau sa lewai ira na agilosi kecega.

21 E dina, e dina au sa kaya vei kemudou, kevaka dou sa sega ni muria na noqu ^alawa dou na sega ni rawata na lagilagi ogo.

22 Raica sa ^aqiqo na matamata ni koro, ka rabaililai na ^bsala sa basika ki na bula vakacerecerei kei na bula ni ^ckawa e tawamudu, era sa lewe lailai era sa kunea, ni dou sa sega ni vakabauti au e vuravura dou sa sega talega ni kilai au.

23 Ia kevaka dou sa vakabauti au e vuravura, dou na qai kilai au, ka rawata na nomudou bula vakacerecerei; io dou na tiko tale ga ena ^avanua ka'u sa tiko kina.

19a dv Vakamau, Vakama-utaka—Na veiyalayalati vou ka tawamudu ni vakamau.

b dv Vauca, Veivauci.

c V&V 76:52–53; 88:3–4.

d dv iDola ni Matabete.

e L.Y 19:5–6;

iVakata. 5:10; 20:6;

V&V 76:56; 78:15, 18.

f dv iVola ni Bula.

g DV Bula Vakacerecerei.

20a Maci. 25:21;

V&V 29:12–13; 132:37.

dv Tamata—Na tamata, nona rawa ni yaco me vaka na Tamada Vakalomalagi.

b V&V 50:26–29;

76:94–95; 84:35–39.

21a DV Lawa.

22a Luke 13:24; 2 Nif. 33:9;

Ila. 3:29–30.

b Maci. 7:13–14, 23;

2 Nif. 9:41; 31:17–21.

c V&V 132:30–31.

23a Joni 14:2–3.

24 Raica sai koya oqo na ^abula tawamudu—mo dou kila na Kalou vuku ka dina duadua ga, kei Jisu Karisito o koya sa ^btalai mai vua. Koi Au ko koya. O koya mo dou ciqoma kina na noqu lawa.

25 Raica sa ^alalaga na matamata ni koro, ka rabailevu na sala sa basika ki na ^bmate e vuqa; ia sa lewe vuqa sa curu kina, ni ra sa sega ni ^cvakabauti au se muria na noqu lawa.

26 E dina, e dina, au sa kaya vei kemudou, kevaka sa vakamautaka na watina e dua na tagane me vaka na noqu vosa, ka rau vaci ena ^aYalo Tabu ni yalayala, me vaka na noqu ilesilesi, ka qai dua vei rau e ivalavala ca se talaidredre ki na veiyalayalati vou ka sega ni mudu se ivalavala ca cava ga, na ivalavala kecega ni vosa vakacaca, ia kevaka era sega ni ^blaba me ra vakadavea na dra tawa cala, io era na tucake tale mai ena imatai ni tucake tale, ka curu ki na nodra bula vakacerecerei; ia era na vakarusai ena yagodra, ka ra na ^csoli yani ki na veivakararawataki nei ^aSetani me yacova na siga ni veivueti, sa kaya na Turaga na Kalou.

27 Na ^avosa vakacacataki ni Yalo Tabu, ka na ^bsega ni vosoti rawa

e vuravura ka sega tale ga ena taudaku kei vuravura, e okati kina na nomu labata e dua mo vakadavea kina na dra tawa cala, ka veitokoni ki na noqu vakamatei, ni ko sa ciqoma oti na noqu veiyalayalati vou ka sega ni mudu, sa kaya na Turaga na Kalou; ko koya sa sega ni muria na lawa oqo ena sega sara ni rawa ni curu mai ki na noqu lagilagi, ia ena ^ccudruvi, sa kaya na Turaga.

28 Koi Au na Turaga na nomu Kalou, ka ^u sa solia vei iko na lawa ni noqu Matabete Tabu, io me vaka keirau sa lesia kei Tamaqu ni se bera ni buli ko vuravura.

29 Sa ciqoma ko ^aEparaama na veika kecega, na veika kecega sa ciqoma, ena ivakatakila kei na ivakaro, ena noqu vosa, sa kaya na Turaga, ka curu ki na nona bula vakacerecerei ka dabeca na nona itikotiko vakaturaga.

30 Sa ciqoma ko Eparaama na ^ayalayala me baleti ira na nona kawa, kei ira na vua ni tolona—na ^btolona dou sa vu mai kina koi kemudou, ko Josefa na noqu tamata—ena tubu tikoga ena gauna kecega era tiko kina e vuravura; ia na veika e baleti Eparaama kei ira na nona kawa, sa dodonu me ra na tubu tikoga

24a Joni 17:3.
DV Bula Tawamudu.

b Joni 3:16–17;
V&V 49:5.

25a Maci. 7:13–14;
3 Nif. 14:13–15.

b DV Mate Vakayalo.
c Joni 5:43.

26a DV Yalo Tabu ni
Yalayala.

b Alama 39:5–6.

c V&V 82:21; 104:9–10.

d DV Tevoro.

27a DV iValavala Ca e Sega
ni Vosoti Rawa;
Vosa Vakacacataka,
Vosa Vakacacataki.

b Maci. 12:31–32;
Ipe. 6:4–6;
V&V 76:31–35.

DV Luve ni
Veivakarusai.

c DV Cudruvi.

29a DV Eparaama.

30a iVakate. 12:1–3; 13:16.

DV Eparaama—Na
kawa i Eparaama;
Veiyalayalati
vaka-Eparaama.

b 2 Nif. 3:6–16.

ena taudaku kei vuravura; era na tubu tikoga e vuravura kei na taudaku kei vuravura ka sega ni wiliki rawa me vaka na ^ckalo-kalo; se, me vaka ga ni o na sega ni rawa ni wilika na nuku ni matasawa ena sega ni rawa vakakina mo wilika.

31 Sa nomudou talega na yalalya oqo, baleta ni dou sa vu mai vei ^aEparaama, ka sa vakayacori na yalayala vei Eparaama; ia ena vuku ni lawa oqo sa tomani kina na cakacaka nei Tamaqu, sa vakalagilagi koya kina ko koya.

32 O koya, mo dou lako kina ka kitaka na ^acakacaka nei Eparaama; dou muria na noqu lawa mo dou bula kina.

33 Ia kevaka dou na sega ni muria na noqu lawa dou na sega ni rawa ni ciqoma na yalayala nei Tamaqu, ka a solia vei Eparaama.

34 Sa ^avakaroti Eparaama na Kalou, ka sa soli ^bEka vei Eparaama ko ^aSera me watina. A cava beka e solia kina? Baleta ni oqori na lawa; ka sa vu mai vei Eka e vuqa na tamata. Oqori, sa vakavotukana-taki kina na yalayala, ena loma ni veika tale eso.

35 A sa cudruvi li kina ko Eparaama? Au sa kaya vakaidina vei iko, E segai sara; raica koi Au na

Turaga au sa ^avakaroti koya me vakakina.

36 Sa ^avakaroti ko Eparaama me vakacabori ^bAisake na luvena; ia, a sa volai: Mo kakua ni ^claba. A sega ni beca ko Eparaama, ka sa okati oqori me nona ^divalavala dodonu.

37 A taura ko Eparaama e so na ^awatina lalai, ka ra vakasucuma e vuqa na luvena; sa okati tale ga oqori me nona ivalavala dodonu, ni ra a soli vua ka sa muria ko koya na noqu lawa; me vakataki rau ko Aisake kei ^bJekope erau a kitaka ga me vaka na veika erau sa vakaroti kina; ia, baleta ni ratou a kitaka ga na veika eratou a vakaroti kina, eratou sa curu kina ki na nodratou ^cbula vakacerecerei, me vaka na yalayala, ka dabe kina ena itikotiko vakaturaga, ia eratou sega ni agilosi, eratou sa kalou.

38 Sa taura talega ko ^aTevita e vuqa na ^bwatina kei na watina lalai, sa vakatalega kina koi rau na noqu tamata ko Solomoni kei Moses, kei ira e vuqa tale na noqu tamata, mai na ivakatekivu ni veibuli me yacova mai oqo; era sa sega kina ni ivalavala ca ena dua na ka, vakavo ga ena veika au a sega ni vakaroti ira kina.

39 Au a ^asoli ira na wati Tevita

30c iVakate. 15:5; 22:17.

31a V&V 86:8–11; 110:12.

32a Joni 8:39;

Alama 5:22–24.

34a iVakate. 16:1–3.

b iVakate. 25:12–18.

dv Eka.

c DV Sera.

35a Jeko. 2:24–30.

36a iVakate. 22:2–12.

b DV Aisake.

c L.Y 20:13.

d Jeko. 4:5.

DV Dodonu.

37a OYA watina tale eso.

iVakate. 25:5–6.

b iVakate. 30:1–4;

V&V 133:55.

DV Jekope, Luvei

Aisake.

c DV Bula Vakacerecerei;

Tamata—Na tamata,

nona rawa ni yaco

me vaka na Tamada

Vakalomalagi.

38a DV Tevita.

b 1 Samu. 25:42–43;

2 Samu. 5:13;

1 Tui 11:1–3.

39a 2 Samu. 12:7–8.

kei ira na watina lalai ki vua, mai na ligai Necani, na noqu tamata, kei ira tale eso na parofita ka tu vei ira na ^bidola ni kaukauwa oqo; ia sa sega kina ni ivalavala ca vei au ena vuku ni veika oqo vakavo ga ena ka me baleti ^cUraia kei na watina; o koya sa lutu tani kina mai na nona bula vakacerecerei, ka ciqoma ga na nona ivotavota; ena sega ni ciqoma ena taudaku ni vuravura oqo, ni'u sa ^dsolia tale vua e dua, sa kaya na Turaga.

40 Koi Au na Turaga na nomu Kalou, kau sa solia vei iko Josefa na noqu tamata, e dua na ilesilesi, ka ^avakalesuya mai na veika kece. Kerea na veika ko gadreva, ka na soli vei iko me vaka na noqu vosa.

41 Ia me vaka ni ko a taroga me baleta na veibutakoci, e dina, e dina au sa kaya vei iko, kevaka e dua na tagane sa taura e dua me watina ena veiylalayalati vou ka sega ni mudu, ia kevaka sa mocera tale e dua na tagane ko koya na yalewa, ka'u sa sega ni lesia vua ena veilumuti tabu, sa veibutakoci ko koya ka na vakarusai.

42 Ia kevaka sa sega mada ni curuma ko koya na yalewa na veiylalayalati vou ka tawamudu, ka mocera e dua tale na tagane, sa ^aveibutakoci ko koya.

43 Ia kevaka sa mocera e dua tale na yalewa ko koya na watina

tagane, ka sa ^ayalayala oti tu, sa beca ko koya na nona yalayala ka sa ia na veibutakoci.

44 Ia kevaka e sega ni veibutakoci ko koya na yalewa, ia e sega na nona cala ka sega ni beca na nona yalayala, e kila tiko, Au sa vakatakila vei iko, i Josefa na noqu tamata, sa na tu vei iko na kaukauwa, ena kaukauwa ni noqu Matabete Tabu, mo kauti koya ka soli koya ki vua e se sega ni bau veibutakoci ia sa ^ayalodina; ni na lesi ko koya me lewa e lewe vuqa.

45 Ni'u sa solia vei iko na ^aidola kei na kaukauwa ni matabete, ka'u sa ^bvakalesuya yani kina na veika kecega, ka vakatakila kina vei iko na veika kecega ena kena gauna.

46 Ia e dina, e dina, au sa kaya vei iko, a ka kecega ko sa ^avauca e vuravura ena vauci mai lomalagi; ia na ka kecega ko sa vesuka e vuravura, ena yacaqu kei na noqu vosa, sa kaya na Turaga, ena vesuki tawamudu mai lomalagi; ia na ivalavala ca ni tamata yadua ko sa ^bbokoca e vuravura ena bokoci tawamudu mai lomalagi; ia na ivalavala ca ni tamata yadua ko sa sega ni sereka e vuravura, ena sega ni sereki mai lomalagi.

47 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina, ko koya yadua ko sa vakalougatataka, au na

39 *b* dv iDola ni Matabete.
c 2 Samu. 11:4, 27; 12:9;
 1 Tui 15:5.
 dv Laba; Veibutakoci.
d Jere. 8:10.
 40 *a* JS—AT 1:33.
 dv Vakalesui Mai ni

Kosipeli.
 42 *a* V&V 42:22–26.
 43 *a* DV Vakamau,
 Vakamautaka;
 Veiylalayalati.
 44 *a* DV Bula Savasava.
 45 *a* DV iDola ni Matabete.

b Cacakaka 3:21;
 V&V 86:10.
 DV Vakalesui Mai ni
 Kosipeli.
 46 *a* DV Vauca, Veivauci.
b DV Vakabokoci ni iValavala Ca.

vakalougatataka, ia ko koya yadua ko sa cudruva au na “cudruva, sa kaya na Turaga; io koi Au, na Turaga, na nomu Kalou.

48 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina vei iko, Josefa na noqu tamata, na ka kecega ko sa solia e vuravura, ka vakakina vei ceiga ko na solia kina e dua e vuravura, ena noqu vosa me vaka na noqu lawa, ena vakalougatataka ka sega ni cudruvi, kei na noqu kaukauwa, sa kaya na Turaga, ka na sega ni vakacacani e vuravura ka vakakina mai lomalagi.

49 Ni sai Au na Turaga na nomu Kalou, ka’u na tiko vata kei iko me yacova na “ivakataotioti kei vuravura, ka yacova na gauna tawamudu kecega; ni’u sa ^bvauca vakaidina vei iko na nomu ^cbula vakacerecerei, ka vakarautaka e dua na itikotiko vakaturaga vei iko ena matanitu i Tamaqu, vata kei Eparaama na ^dtamamu.

50 Raica, au sa raica na nomu “isoro eso, ka’u na vosota na nomu ivalavala ca kecega; Au sa raica na nomu isoro ena talairawarawa ena veika au sa tukuna vei iko. Mo lako, ka’u na vakarautaka e dua na sala mo dro kina, me vaka ni’u sa ^bciqoma na nona vakacabori Aisake na luvena ko Eparaama.

51 Au sa kaya vakaidina vei iko. Au sa vakarota vua na noqu vada, ko Ema Simici, na watimu, ko koya ka’u sa solia vei iko, me

tu vakasuka ka kakua ni vakai-votavota ena ka au sa vakarota vei iko mo solia vua; ni’u sa vakayacora, sa kaya na Turaga, me’u vakatovolei kemudrau kina, me vaka ni’u vakayacora vei Eparaama, ka me’u gadreva kina mai ligamudrau e dua na vakacacabo, ena veiyalayalati kei na solibula.

52 Ia ko “Ema Simici na noqu vada me lomani ira kecega era sa dodonu ka savasava e mataqu, ka’u sa soli ira vei Josefa na noqu tamata; ia ko ira sa kaya ni ra sa savasava ka ra sa sega ni vakakina, era na vakarusai, sa kaya na Turaga na Kalou.

53 Ni sai Au na Turaga na nomu Kalou, ia mo muria na domoqu; ka’u na lesi Josefa na noqu tamata me lewa na ka e vuqa; ni sa “dina ko koya ena ka e vica, ka’u na vakaukauwataki koya mai na gauna oqo ka lako yani.

54 Ka’u sa vakarota vei Ema Simici na noqu vada, me muria ka kabiti Josefa na noqu tamata, ia me kakua tale ni dua. Ia kevaka ena sega ni muria na ivakaro oqo ena vakarusai, sa kaya na Turaga; ni sai Au na Turaga na nomu Kalou, au na vakarusai koya kevaka sa sega ni muria na noqu lawa.

55 Ia kevaka sa sega ni muria ko koya na ivakaro oqo, me vakayacora ga ko Josefa na noqu tamata na nona itavi ena vukuna, me vaka na ka sa yalataka vua; ka’u

47 *a* iVakate. 12:1–3;

V&V 124:93.

49 *a* Maci. 28:20.

b V&V 68:12.

c V&V 5:22.

DV Lesi ka Digitaki.

d iVakate. 17:1–8;

2 Nif. 8:2.

50 *a* DV iSoro.

b iVakate. 22:10–14;

V&V 97:8.

52 *a* DV Simici, Ema Ele.

53 *a* Maci. 25:21;

V&V 52:13.

na vakalougatataki koya ka vakalewevuqataka ka solia vua e “yadrau ena vuravura oqo, na tamana kei na tinana, na veitacini kei na veiganeni, na veivale kei na veivana, na watina kei na luvena, kei na isala ni ^bbula tawamudu ena veivuravura tawamudu.

56 Kei na dua tale, au sa kaya vakaidina, me “vosoti Josefa na noqu tamata kei na nona ivalavala ca ko koya na noqu vada; ena qai vosoti na nona ivalavala ca, sa ivalavala ca kina vei au; ia koi Au na Turaga na nomu Kalou, au na vakalougatataki koya, ka vakalewevuqataki koya, ka vakamarautaka na lomana.

57 Kei na dua tale, au sa kaya, me kakua sara ni solia tani yani mai ligana, ko Josefa na noqu tamata na ka kecega sa taukena, de lako mai e dua na meca ka vakarusai koya; ni sa “segata ko Setani me veivakarusai; ni sai Au na Turaga na nomu Kalou, ka sai koya na noqu tamata; ia raica, ka rogoca, Au sa tiko vata kei koya, me vaka na noqu a tiko vata kei Eparaama, na tamamu, io me yacova na nona ^bbula vakacerecerei kei na lagilagi.

58 Ia, me baleta na lawa ni “matabete, sa vuqa sara na ka e vauci kina.

59 Sa dina sara, kevaka e dua sa kacivi koya ko Tamaqu, ena

domoqu, kei na domoi koya sa talai au mai, me vakataki “Eroni, ka vota vua na ^bidola ni kauka-
uwa ni matabete oqo, kevaka sa vakayacora e dua na ka ena yacagu, me vaka na noqu lawa ka me vakayacori ena noqu vosa, ena sega kina ni ivalavala ca, ka’u na vakadonui koya.

60 O koya me kakua kina ni dua, e vosakudrukudrutaki Josefa na noqu tamata; ni’u na vakadonui koya; ni na vakayacora ko koya na solibula au gadreva mai na ligana ena vuku ni nona talaidredre, sa kaya na Turaga na nomu Kalou.

61 Kei na dua tale, me vaka na lawa ni matabete—kevaka e dua na tamata sa vakawatitaka e dua na “goneyalewa savasava, qai gadreva me vakawatitaka tale e ^bdua, me qai vakadonuya ko koya na kena imatai, ia kevaka ena vakawatitaka na kena ikarua, ka rau se goneyalewa savasava ruarua ka sega ni yalayala vua e dua tale na tagane, sa dodonu kina ko koya; e sega ni rawa ni coko kina ena veibutakoci ni rau sa soli vua; ni na sega ni rawa ni tukuni ni veibutakoci kei na dua sa soli vua ka sega ni soli tale vua e dua.

62 Ia kevaka sa taura e tini na goneyalewa savasava ena lawa oqo, ena sega kina ni tukuni ni veibutakoci, ni ra sa nona, ka ra sa soli vua; sa dodonu kina ko koya.

55a Mari. 10:28–31.

b DV Bula Tawamudu;
Matavuvale—Matavuvale tawamudu.

56a DV Veivosoti.

57a Maci. 10:28.

b DV Bula Vakacerecerei.

58a V&V 84:19–26.

DV Matabete.

59a Ipe. 5:4.

DV Eroni, Taci Mosese.

b DV iDola ni Matabete.

61a DV Goneyalewa

Savasava, Goneyalewa
Ulu Tobe.

b VR 1. DV Vakamau,

Vakamautaka—

Vakamau vakalevu.

63 Ia ke dua vei iratou na lewe tini na goneyalewa savasava oqori, ni sa vakawati oti, ka qai laki tiko tale vata kei na dua na tagane, sa ia kina na veibutakoci ko koya, ka na vakarusai; ni ra sa soli vua me “tubu kina ka vakatawai vuravura, me vaka na noqu ivakaro, ka me vakayacori kina na yalayala sa solia ko Tamaqu ni se bera ni tauyavutaki ko vuravura, kei na nodra bula vakacerecerei ena veivuravura tawamudu me ra vakacadra mai kina na yalo ni tamata; ni sai koya oqo na ^bcakacaka nei Tamaqu e tomani tiko, me vakalagilagi kina ko koya.

64 Kei na dua tale, e dina, e dina, Au sa kaya vei kemudou, kevaka e dua na tamata sa vakawati ka tu vua na idola ni kaukauwa oqo, ka vakavuvulitaka ki vua na lawa ni noqu matabete, me baleta na veika oqo, me na qai vakabauta ka qaravi koya, kevaka e sega, ena vakarusai, sa kaya na Turaga na

nomu Kalou; ni’u na vakarusai koya koi Au; ni’u na vakalevulevuya na yacaqu vei ira kece era ciqoma ka muria na noqu lawa.

65 O koya, sa dodonu kina vei au, kevaka ena sega ni ciqoma na lawa oqo ko yalewa, me ciqoma ko tagane na veika kecega, au sa solia vua koi Au na Turaga na nona Kalou, baleta ni a sega ni vakabauti koya ka qaravi koya ko yalewa me vaka na noqu vosa; sa yaco kina ko koya me dau talaidredre; ka sa vagalalataki kina ko tagane mai na lawa i Sera, o koya a qaravi Eparaama me vaka na lawa ena noqu vakaroti Eparaama me tauri Eka me watina.

66 Ia oqo, me vaka na lawa oqo, e dina, e dina au sa kaya vei iko, au na qai vakatakila tale vei iko e so tale, ena dua na gauna e muri; ia me sa tei rauta mada eke. Raica koi au na Alifa kei na Omeka. Emeni.

WASE 133

Na ivakatakilai sa soli yani mai vei Josefa Simici na Parofita mai Airame, Oaio, ena 3 ni Noveba 1831. Me ikau ni ivakatakila oqo, e tukuna vakaoqo na itukutuku makawa kei Josefa Simici, “Ena gauna oqo sa vuqa sara na ka era gadreva tiko me ra kila na iTalatala Qase me baleta na kena vunautaki na Kosipeli vei ira na lewei vuravura, ka vakakina na veika e baleta na vakasoqoni vata; ka vakakina na sala me rawa kina na lako voli ena rarama dina, ka dusimaki mai cake ena 3 ni Noveba, 1831, au a taroga na Turaga ka ciqoma na ivakatakila bibi oqo.” Na iwase oqo a vakuri taumada ki na ivola ni Vunau kei na Veiyalalayati ka qai lewai e muri me dua na iwase ni ivola.

63a iVakate. 1:26–28;

Jeko. 2:30.

b Mosese 1:39.

1-6, *Era sa vakaroti na Yalododonu me ra vakavakarau ki na iKarua ni Lako Mai*; 7-16, *Era sa vakaroti na tamata kecega me ra dro tani mai Papi-loni ka lako ki Saioni, ka vakavakarau ki na siga sa levu ni Turaga*; 17-35, *Ena tucake tu ena Ulunivanua ko Sai-oni, ena cokovata na veivanua me dua ga, ka ra na lesu mai na yavusa i Isi-reli era yali tu*; 36-40, *Sa vakalesui mai ena ligai Josefa Simici na kosipeli me vunautaki yani ki vuravura tau-coko*; 41-51, *Ena lako sobu mai ena veisausaumi na Turaga vei ira na dau caka ca*; 52-56, *Na yabaki ni Nona veivueti*; 57-74, *Me vunautaki yani na kosipeli me ra vakabulai na Yalo-dodonu ka ra vakarusai na caka ca.*

Dou rogoca, oi kemudou na lewe ni noqu lotu, sa kaya na Turaga na nomudou Kalou, ka rogoca na vosa ni Turaga ena vukumudou—

2 Na Turaga ena ^alako vakasauri mai ki na nona valetabu; na Turaga ka na lako mai ki vuravura vata kei na dua na cudru me ia na ^bveilewai; io ki na veimatanitu kecega sa guilecava na Kalou, ka vakakina vei ira kecega era sa sega ni vakalou ena kemudou maliwa.

3 Ni na ^avakaraitaka mai ko koya na ligana tabu ki na veimatanitu

kecega, ka na raica na iyalayala kecega kei vuravura na ^bveivakabulai ni nodra Kalou.

4 O koya, mo dou vakarautaki kemudou, dou vakarautaki kemudou, oi kemudou na noqu tamata; dou vakasavasavataki kemudou; dou vakasoqoni kemudou vata, Oi kemudou na tamata ena noqu lotu, ki na vanua ko Saioni, oi kemudou kece sa sega ni vakaroti mo dou wawa tiko mai.

5 Dou lako tani mai ^aPapiloni. Mo dou ^bsavasava mai koi kemudou sa kauta na iyaya ni Turaga.

6 Dou kaciva na nomudou soqoni tabu, dou dau ^aveivosaki vakawasoma vakataki kemudou. Ia me ra masuta na yaca ni Turaga na tamata vakayadua ga.

7 Io, au sa kaya vakaidina tale vei kemudou, sa yaco mai na gauna sa gole yani kina vei kemudou na domo ni Turaga: Dou lako tani mai Papiloni; dou ^avakasoqoni kemudou tani mai na veimatanitu, mai na matanicagi e ^bva, mai na dua na mua i lomalagi ki na dua tale.

8 Dou ^atalai ira yani na italatala gase ni noqu lotu ki na veimatanitu vakayawa; io ki na ^bveiyanyanu ni wasawasa; dou talai ira yani ki na veivanua tani; dou vunauci ira na veimatanitu kecega,

133 2a Mala. 3:1;
V&V 36:8.
b V&V 1:36.
DV Jisu Karisito—
Turaganilewa.
3a Ais. 52:10.
b Ais. 12:2; 52:10.
DV iTuvatuva ni
Veivueti; Vakabulai.

5a Alama 5:57;
V&V 1:16.
DV Pepeli, Papiloni;
Vakavuravura.
b 2 Timo. 2:21;
3 Nif. 20:41;
V&V 38:42.
DV Savasava.
6a Mala. 3:16-18.

7a V&V 29:8.
DV Isireli—Na vakasoqoni kei Isireli.
b Saka. 2:6-7;
Mari. 13:27.
8a DV Cakacaka ni
Kaulotu.
b Ais. 11:11; 1 Nif. 22:4;
2 Nif. 10:8, 20.

me liu vei ira na ^cMatanitu Tani, ka qai muri vei ira na ^dJiu.

9 Ia raica, ka rogoca, me vaka-oqo na nodra vosa, na domo ni Turaga ki na tamata kecega: Dou lako yani ki na vanua ko Saioni, io me vakarabailevutaki na iyalayala ni nodra vanua na noqu tamata, ka vaqacacotaki na nodra ^aiteki, ia me tete yani ko ^bSaioni ki na veivanua vakavolivolita.

10 Io, me lako yani na nodra vosa vei ira kecega na tamata: Dou yadra ka tucake ka lako yani me veitata kei na ^aTagane sa qai Vakawati; raica ka rogoca ni sa lako mai na Tagane sa qai Vakawati; dou lako yani koi kemudou, ka sotavi koya. Dou vakarautaki kemudou ki na ^bsigasiga sa levu ni Turaga.

11 O koya mo dou ^avakatawa, ni dou sa sega ni ^bkila na kena sigasiga se na kena auwa.

12 O koya, me ra dro tale ga yani ki ^aSaioni ko ira sa tiko ena kedra ^bmaliwa na Matanitu Tani.

13 Ia me ra dro yani ki ^aJerusalemi ko ira na kawa i ^bJuta, io ki na ^cveilunivanua ni ^dvale ni Turaga.

14 Dou lako tani mai na kedra maliwa na veimatani, io mai Pاپiloni, ena kedra maliwa na

dau caka ca, sai koya na Pاپiloni vakayalo.

15 Ia sa kaya vakaidina vakaoqo na Turaga, me kakua ni ^avakusakusa na nomudou dro, ia me vakarautaki vakavinaka na veika kecega e baleti kemudou; ia ko koya sa dro me ^bkakua ni rai ki muri, de na rusa vakaidina.

16 Dou vakatudaliga ka rogoca, Oi kemudou na lewei vuravura. Dou ^avakarorogo vata mai oi kemudou na italatala qase ni noqu lotu, ka rogoca na domo ni Turaga; raica sa kaciva na tamata kecega, ka vakaroti ira na tamata kecega ena veivanua me ra ^bveivutuni.

17 Raica, sa ^atala yani na agilosi na Turaga na Kalou, a sa vuka voli ena maliwa kei lomalagi, ka kaya: Dou caramaka na sala ni Turaga ka cakava me ^bdodonu na nona salatu, ni sa voleka na auwa me ^clako mai kina ko koya—

18 Na gauna ena tucake tu kina ena ^aUlunivanua ko Saioni na ^bLami, ka na tu vata kei koya e ^cduanadrau vasagavulukava na udolu, ka volai tu e yadredra na yacai Tamana.

19 O koya, mo dou vakarautaki kemudou ena nona ^alako mai na

8c DV Matanitu Tani.

d DV Jiu.

9a Ais. 54:2. DV iTeki.

b DV Saioni.

10a Maci. 25:6;

V&V 33:17–18;

45:54–59.

DV Tagane sa Qai

Vakawati.

b V&V 1:12–14.

11a Mari. 13:32–37;

JS—M 1:46, 48.

b V&V 49:7.

12a DV Saioni.

b V&V 38:31, 42.

13a DV Jerusalemi.

b DV Juta.

c Ais. 2:1–3; Isi. 38:8.

d Same 122.

15a Ais. 52:10–12;

V&V 58:56.

b iVakate. 19:17, 26;

Luke 9:62.

16a V&V 1:1–6.

b DV Veivutuni.

17a V&V 13; 27:7–8; 88:92.

b Ais. 40:3–5.

c Mala. 3:1.

18a V&V 84:2.

b iVakata. 14:1.

DV Lami ni Kalou.

c iVakata. 7:1–4.

19a Maci. 25:1–13;

V&V 33:17–18; 88:92.

DV iKarua ni Lako Mai

nei Jisu Karisito.

^bTagane sa qai Vakawati; dou lako yani, dou lako yani ka vei-tata kaya.

20 Ia raica, ena “tucake tu ena Ulunivanua ni Veiolive, ka vaka-kina ena dela ni wasawasa levu, io ena wasaliwa titobu sara, kei na yanuyanuanu ni veiwasawasa, kei na vanua ko Saioni.

21 Ka na “vakarogoya na domona mai ^bSaioni, ia ena vosa mai Jerusalemi, ka na rogoca na domona na tamata kecega;

22 Ia na domona sa vaka na “domo ni wai levu, ka vaka na domo ni ^bcava levu, ka na “talaraka sobu na ulunivanua, ka na yali yani na veibuca.

23 Ena vakarota ko koya na wasaliwa titobu, ka na vakasavi lesu ki na veivanua ena vualiku, ka na yaco na “veiyanuyanuanu me dua ga na vanua;

24 Ia na vanua ko “Jerusalemi kei na vanua ko Saioni erau na vaka-sukai tale ki na vanua ga erau a tu kina, ia na vuravura ena vaka ga ena veisiga ni se bera ni ^bwasei.

25 Ia na Turaga, io ko koya na iVakabula, ena tu ena kedra maliwa na nona tamata, ka na “lewa na ka bula kecega.

26 Ia ko ira mai na veimatani-tu ena “vualiku ena nanumi ira na Turaga; ia na nodra parofita ena rogoca na domona, ka ra na sega tale ni tarovi ira rawa; era na yavita na vatu, ka na drodro mai vakayauyau ena kedra iserau na waicevata.

27 Ia ena qai tara cake ena maliwa ni dreke ni wasaliwa titobu na nodra “salatu.

28 Era na rawai ira na nodra meca.

29 Ia ena vanua “dravuisiga ena dave mai kina na tobu wai ni bula; ka na sega tale ni viagunu na vanua mamaca.

30 Ia era na kauta mai na nodra iyau talei vei ira na kawa i “Ifireimi, ko ira na noqu tamata.

31 Kei na iyalayala ni “veidelana e sega ni oti rawa era na sautani-nini ena kedra iserau.

32 Ia mai kea era na qai cuva sobu ka vakaisalataki ena lagilagi, io mai Saioni, ena ligadra na tamata ni Turaga, io ko ira na kawa i Ifireimi.

33 Ka ra na vakasinaiti ena “sere kei na reki e sega ni mudu.

34 Raica oqo na nona veivakalougatataki na Kalou sega ni mudu

19b DV Tagane sa Qai Vakawati.

20a Saka. 14:4; V&V 45:48–53.

21a Joeli 3:16; Emosi 1:2.

^b Ais. 2:2–4.

22a Isi. 43:2; iVakata. 1:15; V&V 110:3.

^b Same 77:18; iVakata. 14:2.

^c Dauvei. 5:5;

Ais. 40:4; 64:1;

iVakata. 16:20;

V&V 49:23; 109:74.

23a iVakata. 6:14.

24a DV Jerusalemi.

^b iVakate. 10:25.

DV Vuravura—Wasewasei ni vuravura.

25a DV Jisu Karisito—

Veiliutaki ena

Mileniumi na Karisito.

26a Jere. 16:14–15;

V&V 110:11.

DV Isireli—Na mataqali e tini kei Isireli sa yali voli.

27a Ais. 11:15–16;

2 Nif. 21:16.

29a Ais. 35:6–7.

30a Saka. 10:7–12.

DV Ifireimi—Na yavusa i Ifireimi.

31a iVakate. 49:26.

33a Ais. 35:10; 51:11;

V&V 66:11.

vei ira na “yavusa i Isireli, kei na veivakalougatataki e vutuniyau cake e ului ^bIfireimi kei ira na nona itokani.

35 Ia ko ira tale ga na yavusa i “Juta, ni ra sa vakararawataki oti, era na qai ^bvakatabui ena mata ni Turaga, me ra tiko ga ena nona iserau ena siga kei na bogi, me sega ni mudu ka sega ni mudu.

36 Ia oqo, sa kaya vakadina na Turaga, mo dou kila na veika oqo, Oi kemudou na lewei vuravura, au sa tala yani na noqu “agilosi sa vuka voli ena maliwa kei lomalagi, sa tu vua na ^bkosipeli sega ni mudu, sa rairai o koya vei ira eso ka solia vei ira na tamata, o koya ena rairai vei ira e vuqa sa tiko e vuravura.

37 Ia ena “vunautaki yani na ^bkosipeli oqo ki na “veimatanitu, vei-mataqali, duivosavosa kei ira na tamata.

38 Ia era na lako yani na italai ni Kalou, ka kaya ena domoilevu: Dou rerevaka na Kalou ka vakalagilagi koya, ni sa voleka ni yaco mai na auwa ni nona veilewai;

39 Dou “qaravi koya sa bulia na lomalagi, kei na vuravura, kei na wasawasa kei na veimata ni wai—

40 Dou kaciva na yaca ni Turaga ena siga kei na bogi, ka kaya: Mo ni “dresulaka mada na lomalagi,

mo ni lako sobu mada, me drodro sobu mai e matamuni na veiulunivanua.

41 Ia ena saumi vakaidina e uludra; ni na vaka na bukawaqa sa vakawaicalataka na ka, kei na bukawaqa sa “kere kina na wai.

42 Oi kemuni na Turaga, mo ni lako sobu mai ka vakarogoya na yacamuni vei ira na nomuni meca, ia era na sautaninini e matamuni na veimatanitu—

43 Ni kemuni sa cakava na veika rerevaki, na veika era a sega ni namaka;

44 Io, ni ko ni sa lako sobu mai, sa yavavala e matamuni na veiulunivanua, ko ni na “tavaki koya na tamata sa marau ka cakava na ivalavala dodonu, kei koya sa nani kemuni ena nomuni sala.

45 Ia mai na ivakatekivu kei vuravura era sa sega ni rogoca se cigoa e daligadra na tamata, ka sega talega na mata e kunea, ka vakavo ga koi kemuni na Kalou, na veika cecere ko ni sa “vakarau-taka vei koya sa ^bwaraki kemuni.

46 Ia ena qai tukuni: Ko “cei oqo sa ^blako sobu mai vua na Kalou mai lomalagi ka sa vakaisulu boro damudamu tu mai; io, mai na veiyasana tawa kilai, ka daramaka na isulu vakaiukuuku, a sa lako mai ena cecere ni nona kaukauwa?

34a DV Isireli—Na mataqali i Isireli e tinikarua.

b iVakate. 48:14–20;

1 Vei. 5:1–2;
Ica 13:7–10.

35a DV Juta—Na mataqali i Juta.

b DV iValavala Tabu.

36a iVakata. 14:6–7;

V&V 20:5–12.

b DV Vakalesui Mai ni Kosipeli.

37a DV Cakacaka ni Kaulotu; Vunau.

b DV Kosipeli.

c V&V 42:58.

39a DV Sokalou, Qarava.

40a Ais. 64:1–2.

41a Jope 41:31.

44a 1 Cesa. 4:15–18.

45a Ais. 64:4;

1 Kori. 2:9.

b Lele. 3:25;

2 Nif. 6:7, 13.

46a Ais. 63:1–2.

b DV iKarua ni Lako Mai nei Jisu Karisito.

47 Ia ena qai kaya mai: Koi Au ka'u sa tukuna na ka donu, ka kaukauwa me'u ia na veivakabulai.

48 Ia ena "damudamu na nona icurucuru na Turaga, ia na nona isulu sa vaka na nei koya sa sikaraka na ikeli ni waini.

49 Ka na cecere na kena lagi-lagi ni nona iserau ka sa vunitaka kina ena madua na matana na "matanisiga, ka sa na bureitaka na kena rarama na vula, ka na kolotaki mai na kena itutu na kalokalo.

50 Ka na rogo mai na domona: Au sa "sikaraka taudua ga na ikeli ni waini, ka kauta mai na veilewai ki na tamata kecega; ka sega e dua me tiko vata kei au.

51 Ia au sa buturaki ira ena noqu cudru, ka sikaraki ira ena noqu cudru katakata, ka'u sa "kuretaka na nodra dra ena noqu isulu, ka lomoca kina na noqu itutuvi; ni sai koya oqo na siga ni veisausaumi ka'u sa nakita e lomaqu.

52 Ia sa qai yaco na nodra yabaki na tamata ka'u sa vakabula; raica era na tukuna na yalololoma levu ni nodra Turaga, kei na veika kece sa solia vei ira me vaka na nona vinaka, ka vakakina na kena levu

ni nona loloma, me sega ni mudu ka sega ni mudu.

53 Raica na nodra "rarawa kecega sa rarawa kina ko koya. Ia na agilosu sa tiko e matana sa dau vakabulai ira; ia ena nona ^bloloma, kei na nona lomalomani ira, sa "vakabulai ira kina, ka keveti ira, ka kauti ira ena veisiga kece e liu;

54 Io, kei ^aInoki talega, kei ira era a tiko vata kaya; ko ira na parofita era a liu vua; kei ^bNoa talega, kei ira era a liu vua, kei ^cMosese talega, kei ira era a liu vua;

55 Io mai vei Mosese ki vei Ila-ija, mai vei Ilaija ki vei Joni, ko koya ka a tiko vata kei Karisito ena nona ^atucake tale, kei ira na iapositolo yalovasava, vata kei Eparaama, Aisake, kei Jekope, era na tiko ena nona iserau na Lami.

56 Ia ena qai ^atadola na kedra ^bibulubulu na ^cyalododonu; era na tucake mai ka tiko ena ligana ^dimatau na Lami, ni sa tucake tu ko koya ena ^eUlunivanua ko Sai-oni, io ena koro tabu tale ga ko ^fJerusalemi Vou; era na lagata na ^gsere ni ^hLami, ena siga kei na bogi me sega ni mudu ka sega ni mudu.

57 Ia ena inaki oqo, me rawa ni vakaivotavota na tamata ena

48a iVakate. 49:11-12;
Luke 22:44;
iVakata. 19:11-15;
vjs iVakata. 19:15
(Ai Kuri); Mosa. 3:7;
V&V 19:18.
49a Ais. 13:10; 24:23;
V&V 45:42; 88:87.
50a Ais. 63:2-3;
V&V 76:107; 88:106.
51a Vuna. 8:30.

53a Ais. 63:4-9.
b DV Loloma Uasivi.
c DV Vueta, Vueti,
Dauveivueti.
54a DV Inoki.
b DV Noa, Peteriaki
Vakaivolatabu.
c DV Mosese.
55a DV Tucake Tale.
56a V&V 45:45-46;
88:96-97.

b V&V 29:13.
c DV Yalododonu.
d Maci. 25:33-34.
e Ais. 24:23;
iVakata. 14:1;
V&V 76:66; 84:2,
98-102.
f DV Jerusalemi Vou.
g iVakata. 15:3;
V&V 84:98-102.
h DV Lami ni Kalou.

“lagilagi ka na qai vakatakilai mai, sa tala yani kina na Turaga na taucoko ni nona ^bkosipeli, na nona veiyalayalati tawamudu, ka tukuna vakamatata ka rawarawa—

58 Me vakarautaki ira era sa malumalumu ki na veika ena yaco mai ki vuravura, kei na cakacaka ni Turaga ena siga ena vakama-duataki ira kina na vuku na veika “malumalumu, ia ko koya sa ^blailai ena yaco me matanitu kaukauwa ka na vakasava e tini na udolu e lewe ‘rua.

59 Raica ena veika malumalumu e vuravura, ena “wasewasea kina na Turaga na veimatani, ena kaukauwa ni nona Yalo Tabu.

60 Ia ena vuku ni veika oqo sa soli kina na ivakaro oqo; a vakaroti me kakua mada ni tukuni ki vuravura ena siga a vakatakilai mai kina, ia oqo me sa “kau yani ki na veika bula ^bkecega—

61 Ia oqo me vaka na nona nana kei na nona inaki na Turaga, ko koya sa lewa na veika bula kecega.

62 Ia ko koya sa “veivutuni ka ^bvakatabui koya ena mata ni Turaga, ena soli vua na ‘bula tawamudu.

63 Ia vei ira sa sega ni “muria na domo ni Turaga, ena vakayacori vei ira na veika a vola ko Mosese na parofita, ni ra na ^bmuduki tani mai na kedra maliwa na tamata.

64 Ka vakatalega kina na veika a vola na Parofita ko “Malakai: Ia raica, sa yaco mai na ^bsigā ena ‘waqa me vaka na lovo, ia ko ira era sa qaciqacia, io, kei ira era dau caka ca, era na vaka na vu ni co; ia na siga sa roro mai ena vakamai ira, sa kaya na Turaga ni lewevuqa, ka na sega ni vakavoca vei ira na wakana se na tabana.

65 Ia, ena vakaoqo na kena isau ena sauma vei ira na Turaga:

66 Ena siga ko ya ni’u a lako mai vei ira na kai noqu, a sega ni dua vei kemudou e “ciqomi au, ia dou sa vakasavi tani kina

67 Ni’u sa kaci tale, sa sega e dua me rogo mai; ia sa sega ni vakalekalekataki na “ligaqu me’u sega kina ni rawa ni veivueti, se na noqu ^bkaukauwa me’u veisereki.

68 Raica, ena noqu veivunauci au sa “vakadiva kina na wasawasa. Au sa vukica na uciwai me lekutu; a sa bona na kena ika, ka mate sara ena viagunu.

69 Au sa vakaisulutaka na

57a DV iVakatagedegede ni Lagilagi.

b DV Kosipeli.

58a Maci. 11:25;
1 Kori. 1:27;
Alama 32:23;
37:6–7.

b Ais. 60:22.

c iVaka. 32:29–30.

59a Maika 4:11–13.

60a V&V 104:58–59.

b V&V 1:2.

62a DV Veivutuni.

b V&V 88:74.

DV Vakatabui, Lawa ni Vakatabu.

c DV Bula Tawamudu.

63a DV Vakarorogo.

b Cakacaka 3:22–23;

1 Nif. 22:20–21;

3 Nif. 20:23; 21:11;

V&V 1:14;

JS—AT 1:40.

64a Mala. 4:1.

DV Malakai.

b JS—AT 1:36–37.

c Ais. 66:15–16;

1 Nif. 22:15;

3 Nif. 25:1;

V&V 29:9; 64:24.

DV Vuravura—
Vakasavasavataki ni
vuravura.

66a Joni 1:11.

67a 2 Nif. 28:32.

b Ais. 50:2;

2 Nif. 7:2.

68a L.Y 14:21;

Josu. 3:14–17.

lomalagi ena butobuto, ka ubia ena isulu taga.

70 Ia dou na rawata na ka “oqo mai na ligaqu—dou na koto sobu ga ena rarawa.

71 Raica, ka rogoca, sa sega e dua me sereki kemudou; ni dou a sega ni muria na domoqu ni’u sa kacivi kemudou mai lomalagi; dou a sega ni vakabauti ira na noqu tamata, ia ni ra sa “talai yani vei kemudou dou a sega ni ciqomi ira.

72 O koya, era sa “dregata kina na ivakadinadina ka vauca vata na lawa ka dou sa soli yani ki na butobuto.

73 Ko ira oqo era na lako ki na butobuto e tautuba, na vanua ni “tagi, kei na tagiyaso, kei na vakasequruquru bati.

74 Raica sa tukuna na veika oqo na Turaga na nomu Kalou. Emeni.

WASE 134

Ai vakaro ni vakabauta me baleta na matanitu kei na lawa raraba, sa vakabau ena nodra digidigi na lewevuqa ena dua na soqoni raraba ni Lotu ka a vakayacori mai Katiladi, e Oaio, ena 17 ni Okosita 1835. Era a soqoni vata e vuqa na Yalododonu me ra vakasamataka na lewe ni imatai ni Vunau kei na Veiyalayalati me na tabaki. Ena gauna ko ya, a biu na veika oqo me ikau ni ivakaro oqo. “Me kakua ni nanumi vakaca se vakatanitaki na ibalebale ni noda vakabauta na matanitu vakavuravura kei na kena lawa raraba; keitou nanuma ni sa kilikili me vakacurumi ena itinitini ni vola oqo na neitou nanuma ena vuku ni tikina oqo.”

1–4, *Me taqomaka na matanitu na galala ni lewa e loma kei na qaravi Kalou; 5–8, Sa itavi ni tamata kecega me tokona na nodra matanitu, me ra doka ka muria na kena lawa; 9–10, Me kakua ni veivakayararataki ena lewa ni matanitu na veisoqosoqo vakalotu; 11–12, Sa dodonu me ra taqomaki ira na tamata kei na veika e nodra.*

KEIMAMI vakabauta ni a tauyavutaka na Kalou na “veimatani

me yaga vua na tamata; ia ena ^btaroga vei ira na tamata na ivakarau era a qarava kina, io na nodra bulia na kena lawa ka vakayacora na kena cakacaka me vinaka ka yaga vei ira na tamata.

2 Keimami vakabauta ni na qai cici vinaka ga ka sautu e dua na matanitu, kevaka sa vakadeitaki na lawa vakaoqo ka sega ni voroki me vaka ni na vakadeitaka

70a Ais. 50:11.
71a 2 Vei. 36:15–16;
Jere. 44:4–5.
72a Ais. 8:16–20.

73a Maci. 8:11–12;
Luke 13:28;
V&V 19:5.
DV Butobuto Vakayalo;

Eli.
134 1a V&V 98:4–7;
Y ni V 1:12.
b DV Saumi Taro.

ki na tamata yadua na ^agalala me ra vakatovototaka na nodra dui ^blewa e loma, na dodonu me ra lewa kina na veika e nodra, kei na ^ctaqomaki ni bula.

3 Keimami vakabauta ni sa kilikili me ra tu na ^avakaillesilesi vakamataniu kei na turaganilewa ena veimatanitu kecega, me ra raica ni sa muri tiko na kena lawa; me ra vakasaqarai ko ira na tamata dodonu me ra veiliutaki ka me ra digitaki mai na domodra na tamata ena veivanua tu galala; se ena nona digidigi na tui ena mataniu e vakatui.

4 Keimami vakabauta ni a tauyavutaka na lotu na Kalou; ia ki vei koya, ki vei koya duadua ga, era na saumi taro kina na tamata, me baleta na kena cicivaki, ka vakavo ga kevaka era vakauqeti ena nodra vakabauta vakalotu me ra vakatanitaka na nodra dodonu kei na nodra galala na tani; ia eda sega ni vakabauta ni tiko na dodonu ki na lawa vakatamata me vakasugusugu ena kena virikotori na lawa ni ^aqaravi Kalou me yalana na vakatulewa ni tamata, se me lewa na lotu e matana levu se lotu ni tamata yadua; me raica na turaganilewa me kakua ni beci na lawa, ia me kakua ni yalana na vakatulewa; me totogitaka na cala, ia me kakua ni bokoca na galala ni yalo.

5 Keimami vakabauta ni sa itavi ni tamata kecega me tokona ka

tutaka na lawa ni mataniu era vakaitikotiko kina, ni ra taqomaki ena dodonu era a sucu kaya mai ka sega ni dua e rawa ni kauta tani mai vei ira ena vuku ni lawa ni mataniu oqori; ka ni sega ni kilikili kei ira na lewenivanua era sa taqomaki me ra vakaduiduile ka ^aveisaqasaqa, ka sa dodonu kina me ra totogitaki ena vuku ni cala era koko kina; ka sa tu kina na dodonu ki na mataniu kecega me ra bulia na lawa era kila ni ganiti ira vakavinaka duadua na lewenivanua; ena gauna vata oqori me ra rokova tikoga kina na galala ni vakatulewa.

6 Keimami vakabauta ni sa kilikili me rokovi na tamata yadua ena nona itutu, na iliuliu kei na turaganilewa me vakakina, era lesi me ra taqomaki kina ko ira e sega na nodra cala ka ra totogitaki ko ira era cala; ia na tamata kece me ra rokova ka muria na ^alawa, ni kevaka e sega ena vakaisosomitaki na sautu kei na veilomani ena bula butobuto kei na bula rere; sa tauyavutaki na lawa vakatamata me baleta na inaki dodonu ni kena vakalawataki na veika e baleti keda vakatamata yadua kei na veimatanitu, ena kedrau maliwa na tamata kei na tamata; kei na lawa vakalou ka soli mai lomalagi, ka tauyavutaki kina na lawa ni veika vakayalo, me baleta na vakabauta kei na qaravi Kalou, io me na saumi

2a DV Galala ni Digidigi.
b DV Lomana, Lewa e Loma.
c V&V 42:18-19.

3a V&V 98:8-10.
4a Alama 21:21-22;
Y ni V 1:11.
DV Sokalou, Qarava.

5a Y ni V 1:12.
DV Talaidredre, Vakaduiduile, Veisaqasaqa.
6a V&V 58:21; 88:34.

taro ruarua kina na tamata ki Vua ka Buli Koya.

7 Keimami vakabauta ni sa tu vei ira na iliuliu, na veiyasana, kei na matanitu na dodonu, ka sa nodra itavi me ra virikotora na lawa me baleta na nodra taqomaki na lewenivanua kecega me baleta na galala me ra vakaraitaka kina na nodra vakabauta vakalotu; ia keimami sega ni vakabauta ni tu vei ira e dua na dodonu ena vuku ni lewa dodonu me ra vakuwai ira na lewenivanua ena vuku ni galala oqo, se vakatabuya me ra vakaraitaka na nodra vakabauta, ni ra sa muria ka rokova tiko na lawa ka sega ni vakadonui ena lawa oqori na vorati ni matanitu se na inaki ca.

8 Keimami vakabauta ni sa kilikili me tau na "itotogi me veiganiti kei na cala e vakayacori; io na laba, na veivakalaboci, na butako ena ivalavala kaukauwa kei na butako kei na vakacacani ni tiko veisaututaki raraba, ena kena ivalavala kece sara, me totogitaki me vaka na kedra dui bibi kei na kedra veivakacacani ki na tamata, ena lawa ni matanitu ko ya ka vakayacori kina na cala; ia me baleta na tiko sautu raraba kei na bula galala sa dodonu vei ira na tamata kece sara me ra veivuke ka vakayagataka na nodra dui iwalewale me ra kau mai kina na cala ki na lawa dodonu me ra totogitaki.

9 Keimami sega ni vakabauta ni kilikili me veivakayarayarataki ena vakataulewa ni matanitu na

vakabauta vakalotu, ia ke vakakina sa na totaki e dua na vakabauta vakalotu ka vakatabui e dua tale ena kena galala vakayalo, ka cakitaki na nodra dui dodonu vakatamata yadua me vaka ni ra lewenivanua, na lewena.

10 Keimami vakabauta ni sa tu na dodonu ki na veimatalotu yadua me na qaravi ira na lewena me baleta na ivalavala vakasausa ni bula, me vaka na lawa kei na ivakarau ni isoqosoqo oqori; kevaka e inaki ni veiqaravi oqori me vakavinakataki cake kina ka me tu kina ena dua na tuvaki vinaka ni bula; ia keimami sega ni vakabauta ni tu na dodonu ena dua na matalotu me lewa na tamata ena vuku ni nona dodonu ena nona iyauqqa se na nona bula, me taura mai vei ira na iyau ni vura-vura, se me biuti ira ena dua na itutu ca ni bula se na yagodra, se me solia vei ira e dua na itotogi vakayago. E rawa walega vei ira me ra "muduki ira tani mai na nodra isoqosoqo, ka kauta tani mai vei ira na nodra dodonu vakalotu.

11 Keimami vakabauta ni sa dodonu ki na tamata kecega me ke-rea na veivuke ni matanitu ena kena qaravi na cala kece sara kei na veika e rarawataki, ni vakayacori na veivakalolomataki se ni tauri vakailoa na veika e taukeni se vakaboicataka na irogorogo, ena veivanua e koto kina na lawa ka na taqomaki kina na ka ruarua oqo; ia keimami vakabauta ni sa dodonu ki na tamata kecega me

taqomaki koya, na wekana, kei na iyauqaqa, kei na matanitu, mai na veika kecega e cala vakalawa ka kau tani kina na dodonu ni tamata kecega ena gauna ni leqa tubukoso, ena veivanua ena sega kina ni rawa ni veiqaravi vakatotolo na lawa, ka soli na veivuke.

12 Keimami vakabauta ni sa kilikili me “vunautaki yani na kosipeli ki na veimatanitu kecega e vuravura, ka vakasalataki ira na tamata buladodonu me ra qarauni ira mai na veika ca kecega e vuravura; ia keimami sega ni vakabauta ni dodonu me ra siovi yani o

ira na bobula, ka me kakua talega ni vunautaki vei ira na kosipeli se papitaisotaki kevaka era sega ni veivakadonui kina na kedra itaukei, me kakua talega ni siovi se ra vakauqeti mada ga vakalailai me vakavuna na nodra sega ni logavinaka ena kedra ituvaki era bula kina, ka biuta kina na bula ni tamata ena dua na kena itutu rerevaki; keimami vakabauta ni cala vakalawa ka sega ni dodonu na veivakauqeti vakaoqori, io ena vakacacana tale ga na bula sautu ni matanitu e vakatarai kina na nodra vakabobulataki na tamata.

WASE 135

Kacivaki ni nodrau vakamatei o Josefa Simici na Parofita kei na tukana ko Airame Simici na Peteriaki, mai Kaceji, Ilinoi, ena 27 ni June 1844. A volai na itukutuku oqo ena mua ni itabataba ni Vunau kei na Veiyalayalati, ka sa voleka sara tiko ga ni vakarau tabaki ena gauna erau labati kina o Josefa kei Airame Simici.

1–2, *Erau sa vakamatei ena Valeniveivesu mai Kaceji ko Josefa kei Airame;* 3, *Tusanaki na lagilagi kei na vuavuui vinaka ni nona bula na Parofita;* 4–7, *Sa vakadinadinataki ena nodrau dra tawacala na dina kei na vakalou ni cakacaka.*

ME dregata na ivakadinadina ni ivola oqo kei na iVola i Momani, keitou sa tukuna kina na nodrau “vakamatei ko ^bJosefa Simici na Parofita, kei Airame Simici na

Peteriaki. Erau a lauvana ena valeniveivesu mai ^cKaceji, rauta na lima na kaloko ena yakavi ni ika 27 ni June 1844, mai vei ira e dua na ilawalawa vakaiyaragi—era qumuloa—e rauta ni ra lewe 150 ki na 200 na tamata. A lauvana e liu ko ^dAirame ka lutu vakamalu yani, e kailavaka: *Au sa mate!* A lade mai katubaleka ko Josefa ka lauvana mate kina, a kailavaka tiko: *Noqu Turaga na noqu Kalou!* Ia erau a qai laulauvana tale ni rau

12a DV Cakacaka ni Kaulotu; Vunau.

135 1a V&V 5:22; 6:30.

DV Solibula ena Vakabauta.

b DV Simici, Josefa Lailai.

c DV Vale ni Veivesu mai

Kaceji (Amerika).

d DV Simici, Airame.

sa bale mate no, ena kena ivala-
vala vakaloloma, a lautu rau e ya
va na gasau.

2 Koi rau ga na lewe rua erau a
tiko vata kei rau ena rumu koya ena
gauna o ya, sai “Joni Teila kei Wiladi
Rusiate, e rua vei ira na Le Tinika-
rua; a vakamavoataki vakaca sara o
koya e cavuti e liu ena va na gasau,
ia a qai bula vinaka tale; ia ko koya e
cavuti e muri a dro bula; ena veivuke
ni Kalou, ka sega mada ga ni bau
dua na qara ena nona icurucuru.

3 Ko Josefa Simici na “Parofita ka
^bDaurairai ni Turaga, sa cakava e
levu cake na ka mai vei ira kecega
na tamata era sa bula oti e vura-
vura, ka vakavo ga kina ko Jisu,
me baleta na nodra vakabulai na
tamata e vuravura. Ena loma wale
ga ni ruasagavulu na yabaki, sa
rawata kina vei keda na iVola i
Momani, ka a vakadewataka ena
isolisoli kei na kaukauwa ni Ka-
lou, ka idewadewa ni kena tabaki
ena rua na vanua lelevu; ka sa va-
kauta yani na ^ctaucoko ni kosipeli
tawamudu ka tu e lomana, ki na
yasai vuravura e va; sa ciqoma ka
solia mai na ivakatakila kei na iva-
karo ka lewena tu na ivola oqo na
Vunau kei na Veiyalayalati, kei na
vuqa tale na itukutuku veivakavu-
kui kei na idusidusi me yaga vei
ira na luve ni tamata; a soqoni ira
vata e vica na udolu na Yalodo-
donu Edaidai, tauyavutaka e dua
na ^dkoro levu, ka biuta koto mai e
dua na irogorogo kei na yaca ka na

sega ni vakamatei rawa. A cecere
na nona bula, ka cecere na nona
mate e matana na Kalou kei ira na
nona tamata; ia me vaka e vuqa vei
ira na nona ilumuti na Turaga ena
veigauna makawa, a dregata na
nona ilesilesi kei na nona cakacaka
ena nona ^edra; sa vakakina ko Ai-
rame na tuakana. Erau a duavata
ena bula oqo, ka rau a sega ni vei-
tawase ni rau sa mate!

4 Ena nona lako ki Kaceji ko Jo-
sefa me la’ki soli koya ki na veika
e kainaki ni vinakati vakalawa, ni
vo tiko e rua se tolu na siga me la-
bati, a kaya vakaoqo: “Au sa lako
me vaka na ^flami sa la’ki vakama-
tei; ia au sa sega ni taqaya se yalo-
lailai kina; raica au sa kila ena vu
ni yaloqu, ni’u sa sega ni cala vua
na Kalou se vei ira na tamata. AU
SA MATE ENA NOQU DODONU, IA
ENA QAI TUKUNI VAKAOQO ENA VU-
KUQU—A LAULABA BULABULA KO
KOYA.”—Ena mataka vata ga ko
ya ni sa vakarau lako ko Airame—
me da kaya beka me laki vakama-
tei? Io, ni vaka dina kina—a wilika
na veiparakaravu oqo, ni voleka
ni oti na ikatinikarua ni wase ni
Ica, ena iVola i Momani, ka mani
lobika toka na drau ni pepa ko ya:

5 *Ka sa yaco ni’u sa masu vua na
Turaga me lomani ira na Matanitu
Tani ena loloma soli wale, me tu kina
vei ira na loloma uasivi. Ka sa yaco
ni sa kaya vei au na Turaga: Kevaka e
sega vei ira na loloma uasivi, sa sega
ni dua na ka vei iko, ko sa yalodina*

2a DV Teila, Joni.

3a DV Parofita.

b DV Daurairai.

c V&V 35:17; 42:12.

DV Vakalesui Mai ni
Kosipeli.

d DV Nauvu, Ilinoi
(Amerika).

e Ipe. 9:16–17;
V&V 136:39.

4a Ais. 53:7.

tiko; o koya ena ^avakasavasavataki na nomu isulu. Ia ko na vakaukau-wataki ni ko sa raica na nomu malumalumu, io mo dabeca kina na nomu tikina au sa vakarautaka ena vale nei Tamaqu. Ia oqo koi au . . . au sa vakamoce vei kemuni na Matanitu Tani, kei kemuni tale ga na wekaqu lomani, me yacova ni da na qai sota tale ena mata ni ^bitikotiko ni veilewai i Karisito, ia era na qai raica na tamata kecega ni sa savasava na noqu isulu ka sa sega ni tauva na nomuni dra. Erau sa mate yani na ^avola na itukutuku oqo, ia sa bula tu mai na nodrau ivakadinadina.

6 A yabaki vasagavulu kava ko Airame Simici ena vula ko Feperueri 1844, ia ko Josefa Simici a yabaki tolusagavulu kawalu ena vula ko Tiseba 1843; ia mai na gauta oqo ka lako yani ena volai na yacadrau vata kei ira era a vakamatei ena vuku ni nodra vakabauta vakalotu; ia ko ira era na wilika ena veimataniitu era na qai nanuma lesu ni iVola i Momani kei na ivola oqo ni Vunau kei na Veiyalayalati ni lotu, a dave kina na dra vinaka duadua ni ikatinikaciwa ni senijiuri me rawa kina na kena vakabulai e dua na vuravura sa ca tu; ia kevaka e rawa ni vakarusa na bukawaqa e dua na vunika ^adrokadroka me vakalagilagi kina na Kalou, sa ka rawarawa sara me vakamai na kau madu me vakasavasavataki kina na were ni vaini sa ca tu. Erau a bula me rau rawata na

lagilagi; erau mate me rau rawata na lagilagi; ka sa nodrau icocovi tawamudu na lagilagi. Ia ena daucauvuti na yacadrau ena veitabata-mata kecega me vaka na vatu talei vei ira era sa vakatabui.

7 Ia a sega ni dua na nodrau cala, me vaka sa dau vakadinadinataki e liu, ia erau a bala ga ki na vale-niveivesu ena nodra inaki ca na dau vere, kei ira na tamata ca; ia na nodrau *dra tawacala* a vakadavei ena buturara ni vale ni veivesu mai Kaceji, sa dua na drega rabailevu ka dregati kina na *“vakabauta vaka-Momani”* ena sega na mataveilewai e vuravura me vakalasuva rawa, ia na nodrau *dra tawacala* ena takava na drocini ni Yasana ko Ilinoi, ena yalayala sega ni vakavotukanataki me vaka a boletaka na kena kovana, sa ivakadinadina ni dina ni kosipeli tawamudu ka na sega ni rawa ni vakacala ko vuravura taucoko; kei na nodrau *dra tawacala* ena kuila ni bula galala, ka vakakina ena yavu ni vakavulewa ni matanitu ko Amerika, sa mata ni moto ni Lotu i Jisu Karisito, ka na tatara na kena revurevu vakayalo e lomadra na tamata yalododonu ena veimataniitu kecega; ia na nodrau *dra tawacala* kei na nodra *dra tawacala* tale ga na tamata vakabauta era a vakamatei ena ruku ni *“icabocabo ni soro ka a raica ko Joni, ena tagi vua na Turaga ni Lewevuqa me yacova ni sa sauma na dra oqori e vuravura. Emeni.*

5a V&V 88:74-75.

b Ica 12:36-38.

c Ipe. 9:16-17.

6a Luke 23:31.

7a iVakata. 6:9.

WASE 136

Na vosa kei na nona inaki na Turaga, sa soli yani mai vei Peresitedi Biriqemu Yaga, e Winita Kuota, ena Keba ni Isireli mai Omaha Nation, ena tai ni Uciwai na Misuri ki na ra, volekati Kaunisela Balavi mai Aioa.

1-16, Sa vakamacalataki na sala me vakarautaki kina na keba ni Isireli me baleta na ilakolako ki na ra; 17-27, Era sa vakaroti na Yalododonu me ra bula ena ivakatagedegede e vuqa ni kosipeli; 28-33, Me ra dausere, meke, masumasu ka vuli me ra vuku ko ira na Yalododonu; 34-42, Era sa vakamatei na parofita me ra lagilagi kina ka ra cudruvi na tamata ca.

NA Vosa kei na nona iNaki na Turaga ena vuku ni Keba ni Isireli, ena nodra ilakolako ki na Ra.

2 Na tamata kece e ^aNa Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, kei ira era na lako vata, me ra na cokonaki ki na veikabani eso, vata kei na dua na kena veiyalayalati kei na yalayala me ra na muria na ivakaro kei na lawa ni Turaga na noda Kalou.

3 Na veikabani yadua me cokonaki vata kei ira na turaga ni ^aveiyadrau, na turaga ni yalimasagavulu, kei na turaga ni yatini, vata kei na dua na peresitedi kei rau na nona daunivakasala me rau liutaki ira, ena nodratou veidusimaki na ^biApositolo Le Tinikarua.

4 Ia me vakaoqo na noda

^aveiyalayalati—me da bula ^bmuria na ^cveicakacaka vakalotu ni Turaga.

5 Me ra vakarautaki ira vinaka na veikabani yadua ena ose, na qiqidreti, na kakana, isulu, kei na veika tale eso era rawata me baleta na ilakolako.

6 Ia ni ra sa cokonaki na veikabani me ra ia ena nodra igu, ka vakavakarau me baleti ira era na wawa tiko mai.

7 Na veikabani yadua, vata kei ira na nodra turaga kei na peresitedi, me ra lewa me lewe vica era rawa ni lako ena vulaitubutubu ka tarava; me ra qai digitaki e dua na iwiliwili vakarauta ni tamata nui-taki ka momoqaqa vinaka, me ra kauta na qiqidreti, na sorenikau, kei na iyaya ni teitei, me ra lako me vaka ni ra isevu ni tawa vanua ka vakarautaka na qele me teivaki na itei ni vulaitubutubu.

8 Me ra wasei vakatautauvata ki na veikabani, me vaka na wase-wasei ni nodra iyauqaqa, me ra kauti ira na ^adravudravua, na ^bdawai, na ^csega ni vakatamani, kei na nodra matavuvale o ira era sa lako ki na mataivalu, me kakua kina ni rogo yani vua na Turaga

136 2a DV Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, Na.
3a L.Y 18:21-26.

^b DV iApositolo.
4a DV Veiyalayalati.
^b DV Lako, Lako Vata kei na Kalou.

^c DV Cakacaka Vakalotu.
8a DV Dravudravua.
^b DV Yada.
^c Jeme. 1:27; 3 Nif. 24:5.

na nodra tagi na dawai kei na sega ni vakatamani me ra beitaki kina na tamata oqo.

9 Me ra vakarautaka tale ga na veikabani yadua na veivale, kei na iteitei me teivaki kina na kakana, me baleti ira e ra na tiko mai ena gauna oqo; ka sai koya oqori na nona inaki na Turaga me baleti ira na nona tamata.

10 Me ra solia na tamata yadua na nodra igu kei na nodra iyauqaqa me ra tokitaki kina na tamata oqo ki na vanua ena biuta kina na Turaga e dua na "iteki kei Saioni.

11 Ia kevaka dou sa vakayacora oqo ena loma e savasava, ena yalodina, dou na "vakalougatataki; dou na vakalougatataki ena nomudou qele ni manumanu yavaiva lalai, kei na nomudou qele ni manumanu yavaiva lelevu, kei na nomudou iteitei, kei na nomudou vale, kei na nomudou matavuvale.

12 Ia me rau cokonaka e dua na kabani na noqu tamata ko Esera T. Benisoni kei Irasitusi Sinou.

13 Ka rau cokonaka e dua na kabani ko Osoni Pereta kei Wilivote Uturavu na noqu tamata.

14 Me rau cokonaka talega e dua na kabani ko Amasa Laimeni kei Joji A. Simici na noqu tamata.

15 Ka lesia na peresitedi kei na turaga ni veiyadrau, ni yalimasa-gavulu kei na yatini.

16 Ia me ra lako yani na noqu tamata era sa lesi ka vakavuvulitaka na lomaqu, vei ira na yalododonu, me ra vakarau me ra lako ki na dua na vanua ni sautu.

17 Dou lako yani ka kitaka me vaka au sa vakarota vei kemudou, ka kakua ni rerevaka na nomudou meca; ni na sega vei ira na kaukauwa me ra tarova kina na noqu cakacaka.

18 Raica ena qai "sereki ko Saioni ena gauna au sa lewa.

19 Ia kevaka e dua sa segata me vakalevulevui koya, ka sega ni vakasaqara na noqu "ivakasala, ena sega vua na kena kaukauwa, ka na vakavotui na nona sesewa.

20 Dou vakasaqara; ka "dina ena nomudou veiyalayalati vakataki kemudou; ka kakua ni ^bkocova na nona ka na wekamu.

21 Dou "maroroi kemudou mai na ivalavala ca ena kena sega ni cavuti walega na yaca ni Turaga, ni sai Au na Turaga na nomudou Kalou, io na nodra ^bKalou na nomudou qase, na Kalou i Eparaama kei Aisake kei Jekope.

22 Sai "au sa kauti ira tani na luvei Isireli mai na vanua ko Ijipita; ia sa dodo tu na ligaqu ena veisiga mai muri, me'u ^bvakabulai ira na noqu tamata, na Isireli.

23 Dou muduka na nomudou "veileti vakataki kemudou; mo

10a dv iTeki.

11a iVaka. 28:1-14.

dv Vakalougata-taka, Kalougata, Veivakalougatataki.

18a V&V 100:13.

19a dv Vakasala, Veivakasalataki.

20a dv Dina.

^b dv Kocova.

21a dv Vosa Ca, Vakacacana.

^b L.Y 3:6;

1 Nif. 19:10.

22a L.Y 13:18; Jere. 2:5-7;

1 Nif. 5:15;

Alama 36:28.

dv Jiova.

^b Jere. 30:10;

Isi. 20:33-34;

V&V 38:33.

23a 3 Nif. 11:29-30.

dv Veileti.

dou muduka na vosa ^bveivakacacani vakataki kemudou.

24 Dou muduka na ^adaumateni; ka me ^bveivakatataki cake na nomudou vosa.

25 Kevaka ko kerea e dua na ka mai vua na wekamu, mo vakalesuya tale vua na ka ko ^akerea; ia kevaka ko sa sega ni vakasuka rawa, mo lako sara ka tukuna vua, me kakua ni cudruvi iko kina.

26 Kevaka ko kunea na ka sa ^avakayalia na wekamu, mo vaka-saqarai koya sara vagumatua me yacova ni ko sa solia rawa vua.

27 Mo ^agumatua sara ena nomu maroroya na veika sa tu vei iko, mo ^bdauveiqaravi vinaka kina; ni sa isolisoli soli wale ni Turaga na nomu Kalou, ia ko iko na nona dauveiqaravi.

28 Kevaka ko sa marau, vakacaucautaka na Turaga ena ^asere, ena ivakatagi, ena meke, ka vakakina ena ^bmasu ni vakacaucau kei na ^cvakavinavinaka.

29 Kevaka ko sa ^ayalorarawa, masuta na Turaga na nomu Kalou ena vakatakekere, me ^breki kina na yalomu.

30 Kakua ni rerevaki ira na nomu meca, ni ra sa tiko ena qeteqete ni ligaqu, ka'u na kitaka vei ira na veika au sa lewa.

31 Sa dodonu me ra ^avakatovolei ena ka kecega na noqu tamata, me ra vakavakarau kina me ra ciqoma na ^blagilagi e tu vei au me nodra, io na lagilagi kei Saioni; ia ko koya ena sega ni vosota rawa na ^cveikararawa, sa sega ni kilikili kaya na noqu matanitu.

32 Ko koya sa lecaika me vulica na ^avuku ena nona ^bvakamalumalumutaki koya ka masuta na Turaga na nona Kalou, me dolavi na matana me raica, ka dolavi na daligana me rogoca;

33 Ni sa talai yani ki vuravura na ^aYaloqu me vakararamataki ira na yalomalumumu ka yaloramumusu, ka me ra cudruvi na sega ni vakalou.

34 Era sa cati kemudou kei na nomudou ivakadinadina ko ira na wekamudou, io na matanitu sara mada ga sa ^avakasavi kemudou tani;

35 Ia oqo sa yaco mai na nodra veisiga ca, io na veisiga ni nodra rarawa, me vaka na yalewa sa taratara; ia ena levu cake na nodra rarawa kevaka era sa sega ni veivutuni, io, me totolo sara.

36 Ni ra a vakamatei ira na parofita, kei ira era a talai yani vei ira; ka ra sa vakadavea na dra tawacala, ka sa tagi mai na qele ka beitaki ira.

23b V&V 20:54.
DV Vosa Vakacaca.

24a DV Vosa ni Vuku.

b V&V 108:7.

25a Same 37:21;

Mosa. 4:28.

DV Dina; Dinau.

26a Vuna. 6:4;

iVaka. 22:3.

27a DV Gumatua.

b DV Dauveiqaravi.

28a DV Lagasere.

b DV Masu.

c 2 Vei. 5:13;

V&V 59:15–16.

DV Vakavinavinaka.

29a 2 Samu. 22:7.

b DV Reki.

31a V&V 101:4.

DV Rarawa.

b Roma 8:18;

V&V 58:3–4.

DV Lagilagi.

c DV Vosataki.

Veivosataki.

32a DV Yalomatua, Vuku.

b DV Yalomalumumu,

Yalomalua.

33a DV Yalo Tabu.

34a DV Veivakacacani.

37 O koya mo dou kakua kina ni kurabui ena vuku ni veika oqo, ni dou se bera ni ^asavasava sara; dou se bera mada kina ni rawa ni taura na noqu lagilagi; ia dou na raica kevaka dou sa yalodina ena muria na noqu vosa kecega ka'u sa ^bsolia vei kemudou, mai na g-una i Atama vei Eparaama, mai vei Eparaama ki vei Mosese, mai vei Mosese ki vei Jisu kei iratou na nona iapositolo, ka vakakina mai vei Jisu kei iratou na nona iapositolo ki vei Josefa Simici, o koya au sa kaciva mai vei ira na noqu ^cagilosi, o ira na noqu italai dauveiqaravi, ka vakakina mai na domoqu mai lomalagi, me vakayacora na noqu cakacaka;

38 Na yavu a tura ko koya, ka qai yalodina tikoga; kau qai tauri koya vei au.

39 E vuqa era kurabuitaka na nona mate; ia sa kilikili me ^adragata ena nona ^bdra na nona ^civakadinadina, me vakarokorokotaki kina ko koya ka ra cudruvi na tamata caka ca.

40 Au a sega li ni vakabulai kemudou mai vei ira na nomudou ^ameca, ka laiva kina vei kemudou e dua na ivakadinadina ena yacaqu?

41 Ia mo dou vakarorogo, na lewe ni noqu ^alotu; kei kemudou na italatala qase dou vakarorogo vata mai; koi kemudou sa ciqoma na noqu ^bmatanitu.

42 Dou gumatua ni muria na noqu ivakaro kecega, de na tau vei kemudou na cudru, ka lailai mai na nomudou vakabauta, ka rawai kemudou na nomudou meca. Me sa tini mada eke. Emeni ka Emeni.

WASE 137

Na raivotu sa vakaraitaki vei Josefa Simici na Parofita, ena valetabu mai Katiladi, Oaio, ena 21 ni Janueri 1836. A vakayacori tiko na cakacaka vakalotu ena vakavakarau ki na vakatabui ni valetabu.

1–6, *Sa raici Alaveni na tuakana ko koya na Parofita ena matanitu silesitieli; 7–9, Sa vakatakilai mai na ivunau me baleta na nodra vakabulai na mate; 10, O ira kece na gonelalai era na vakabulai ena matanitu silesitieli.*

SA tadola vei keitou ko ^alomalagi, ka'u sa raica na matanitu ^bsilesiteli ni Kalou kei na kena lagilagi, ia au sega ga ni rawa ni tukuna se'u a tiko ena ^cyagoqu se sega.

2 Au a raica tale ga na totoka

37a DV Savasava.

b Ila. 8:18.

c iVakata. 14:6;

V&V 110:11–16;

128:19–21;

JS—AT 1:30–47.

39a Mosa. 17:20;

V&V 135:3.

b DV Solibula ena

Vakabauta.

c DV iVakadinadina.

40a L.Y 23:22;

V&V 8:4; 105:15.

41a DV Lotu i Jisu

Karisito.

b Tani. 7:27.

137 1a Cakacaka 7:55–56;

1 Nif. 1:8; Ila. 5:45–49;

JS—AT 1:43.

b DV Lagilagi

Vakasilesitieli.

c 2 Kori. 12:2–4;

1 Nif. 11:1;

Mosese 1:11.

e sega ni tukuni rawa ni “matamata era na curuma ko ira sa rawata na matanitu ko ya, io sa vaka na ^byameyame ni bukawaqa e cocowiriwiri;

3 Ka vakatalega kina na itiko-tiko vakaturaga ni Kalou sa “serau sara, a sa tiko kina ko koya na ^bTamada kei na ^cLuvena.

4 Ia au sa raica na veisalatu to-toka ni matanitu ko ya, na kena irairai sa vaka ni boro tu ena “koula.

5 Au a raica na qase, ko “Atama kei ^bEparaama; vata kei ^ctamaqu kei ^dtinaqu; na tuakaqu ko ^eAlaveni, o koya a sa mate makawa sara;

6 Au sa kurabuitaka dina, se rawata vakacava e dua na “ivotavota dodonu ena matanitu ko ya; me vaka ni a sa biuta na bula oqo ni se bera ni tekivuna na Turaga na nona vakasoqoni ira vata na Isireli ena ^bikarua ni gauna, ka se

sega ni “papitaisotaki me bokoci kina na nona ivalavala ca.

7 A sa rogo mai vei au na “domo ni Turaga ka kaya: Ko ira kecega sa mate ni ra se ^bbera ni rogoca na kosipeli, io ko ira a rawa me ra vakabauta kevaka a vakatarai me ra bula tiko, era na “vakaivotavota ena matanitu ^dsilesiteli ni Kalou;

8 Ko ira tale ga era qai mate oqo ka lako yani ka ra sega ni bau rogoca, o ira a “rawa me ra vakabauta ena yalodra taucoko, era na vakaivotavota ena matanitu ko ya;

9 Ni koi Au na Turaga, au na “lewai ira na tamata kecega me vaka na nodra ^bcakacaka, me vaka na ^cgagadre ni lomadra.

10 Ia au sa raica tale ga ni ra sa “vakabulai ena matanitu silesiteli vakalomalagi ko ira na gonelalai era sa mate, ni ra sa bera ni yacova na ^byabaki ni saumi taro vakai ira.

2a 2 Nif. 9:41; 31:17.

b L.Y 24:17;
Ais. 33:14–15;
Ila. 5:23;
V&V 130:7.

3a Ais. 6:1;
Isi. 1:26–28.

b DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na
Tamana.

c DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na
Luvena.

4a iVakata. 21:21;
V&V 110:2.

5a DV Atama.
b V&V 132:29.
DV Eparaama.

c V&V 124:19.

DV Simici, Josefa Levu.

d DV Simici, Lusi Meki.

e JS—AT 1:4.

6a DV Vakabulai na Mate,
Nodra.

b Ais. 11:11;
1 Nif. 22:10–12;
Jeko. 6:2.

DV Isireli—Na
vakasoqoni kei Isireli.

c Joni 3:3–5;
2 Nif. 9:23;
Ica 4:18–19;
V&V 76:50–52;
84:74.

DV Papitaiso.

7a Ila. 5:30.

DV iVakatakila.

b vjs 1 Pita 4:6 (Ai Kuri);
2 Nif. 9:25–26;
Mosa. 15:24.

c V&V 76:50–70.

d DV Lagilagi
Vakasilesiteli.

8a Alama 18:32;
V&V 6:16.

9a iVakata. 20:12–13.

DV Veilewai, na
iOtioti ni.

b DV Cakacaka.

c V&V 64:34.

10a DV Vakabulai—Nodra
vakabulai na gonelalai.

b DV Saumi Taro.

WASE 138

Na raivotu sa vakaraitaki vei Peresitedi Josefa F. Simici mai Salt Lake City, Utah, ena 3 ni Okotova 1918. Ena nona vosa me dolava kina na ika 89 ni Koniferedi Raraba ni Lotu, ena 4 ni Okotova 1918, a tukuna kina ko Peresitedi Simici ni sa ciqoma e vica na veivakauqeti vakalou ena veivula sa oti. E dua vei ira oqori, e baleta na nona veisiko mai na iVakabula ki vei ira na yalodra na sa mate ena gauna e se tu kina ena ibulubulu na Yagona, a ciqoma ko Peresitedi Simici ena siga yani ki liu. A volai ni se qai vakacavari sara ga na koniferedi. Ena 31 ni Okotova 1918, a soli yani vei rau na daunivakasala ena Mataveiliutaki Taumada, na Matabose ni Le Tinikarua kei na Peteriaki, ka ra vakadonuya taucoko sara.

1-10, Sa vakasamataka ko Peresitedi Josefa F. Simici na veika a vola ko Pita kei na nona veisiko na Turaga ki na vuravura ni yalo; 11-24, Sa raica ko Peresitedi Simici ni ra sa soqoni vata mai parataisi ko ira na buladodonu era sa mate kei na nona cakacaka na Karisito ena kedra maliwa; 25-37, Sa raica na sala sa tauyavutaki kina na vunautaki ni kosipeli ena kedra maliwa na yalo; 38-52, Sa raici Atama, kei Ivi kei ira na parofita yalosavasava e vuqa ena vuravura ni yalo ka ra a raica me ivesu na kedra ituvaki vakayalo ni se bera na nodra tucake tale; 53-60, Era na la'ki vakuria tiko ga na nodra cakacaka ena vuravura ni yalo ko ira na yalododonu era sa mate ena gauna oqo.

ENA ikatolu ni Okotova ena yabaki duanaudolu ciwanadrau tinikawalu, au a dabe toka kina ena noqu rumu ka ^avakasamataka tiko na ivolanikalou;

2 Kau vakananuma na isoro cecere ni ^aveivakaduavatataki ka a vakacabora na Luve ni Kalou, me baleta na ^bsereki ni vuravura;

3 Kei na ^aloloma cecere ka vakasakiti erau sa vakaraitaka na Tamada kei na Luvena ena nona lako mai na ^bDauveisereki ki vuravura;

4 Ena vuku ni nona ^aveisorovaki, kei na ^btalairawarawa ki na ivakavuvuli ni kosipeli, me vakabulai kina na tamata.

5 Ia ni'u vakasamataka tiko na veika a vola ko Pita na iApositolo, vei ira na yalododonu ni ^agauna e liu ka ra dui tutu mai ^bPonito, Kalatia, Kapatosisia kei na veiyasana eso mai Esia, na veivanua a qai vunautaki kina na kosipeli ni sa vakamatei oti ena kauveilatai na Turaga.

6 Au a cereka na iVolatabu ka wilika na ikatolu kei na ikava ni

138 1a DV Vakananuma.

2a Maci. 20:28.

DV Sorovaka,
Veisorovaki.

b DV iTuvatuva ni

Veivueti.

3a Joni 3:16.

DV Loloma.

b DV Dauveivueti.

4a Y ni V 1:3.

b Maci. 7:21.

DV Talairawarawa.

5a OYA yalododonu ni
veisiga ena noa.

b 1 Pita 1:1.

wase ena imatai ni ivola i Pita, ia ni'u wilika tiko sa lautu au vaka-levu sara me vaka e se bera vaka-dua ni bau yaco vei au e liu, na veitikina oqo:

7 Ni sa vakararawataki tale ga vakadua na Karisito ena vuku ni ivalavala ca, io na bula dodonu ena vukudra na sega ni bula dodonu, me kauti keda kina vua na Kalou, raica sa vakamatei na yagona, a sa vakabulabulataki na Yalona:

8 A sa lako tale ga ko koya ka vunau vei ira na yalo era sa tiko ena ^avale ni veivesu;

9 Io ko ira era a talaidredre e liu, ni sa vosota vakadede na Kalou ka sa dau wawa ena gauna i Noa, ni sa vakarautaki tiko na waqa, raica era sa lewe vica ga sa vakabulai kina e loma ni wai, io e le walu wale ga. (1 Pita 3:18-20).

10 Ena vuku ni ka oqo sa vunautaki kina na kosipeli vei ira tale ga era sa mate, me ra lewai kina me vaka na tamata ena yagodra, ia me ra bula ga vua na Kalou ena yalodra. (1 Pita 4:6).

11 Ni'u sa vakananuma tiko na veika sa ^avolai oqo, sa dolavi na ^bmata ni yaloqu, ka sa ^ccurumi au na Yalo ni Turaga, ka'u raici ira na

lewevuqa era sa ^dmate, na tamata lalai kei na turaga.

12 Raica era sa soqoni vata ena dua na vanua e dua na ilawalawa ^abula dodonu sega ni wiliki rawa, ko ira era sa ^byalodina sara ka muria na ivakavuvuli i Jisu ena nodra bula vakayago;

13 Ka ra cabora na ^aisoro sa vakatautauvatataki kei na isoro cecere ni Luve ni Kalou, ka ^bsotava na veivakararawataki ena yacana na Dauveisereki.

14 Ko ira kece oqori era sa mate yani, ka tudei tu ena nodra ^avakanuinui ki na dua na ^btucake tale lagilagi, ena ^cloloma soli wale ni Kalou na ^dTamana kei na ^eLuvena e Duabau Ga, ko Jisu Karisito.

15 Au raica ni ra sa vakasinaiti ena ^areki kei na marau, ka ra sa vakamolimoli vata ni sa voleka mai na siga me ra sereki kina.

16 Era sa soqoni vata ka waraka na nona lesu yani na Luve ni Kalou ki na ^avuravura ni yalo, ka tukuna ni ra sa sereki mai na ^bivau ni mate.

17 Ena qai ^avakalesui tale na kuvu ni soso sa moce no ki na kena itutu e uasivi sara, io ena veiuturi vata na ^bsui ka ologi ena ua kei na viciko, raica ena cokoti

8a Ais. 61:1;
Luke 4:18;
V&V 76:73-74;
88:99.

11a DV iVolanikalou—Na yaga ni ivolanikalou.
b Efe. 1:18;
V&V 76:10, 12, 19.

c Ais. 11:2.

d DV Yalo.

12a V&V 76:69-70.

b V&V 6:13; 51:19;
76:51-53.

13a DV iSoro.

b Maci. 5:10-12.

14a Ica 12:4;
Moro. 7:3, 40-44.

DV iNuinui.

b DV Tucake Tale.

c DV Loloma Soli Wale.

d DV Kalou, Lewe Tolu
Vakalou—Kalou na

Tamana.

e DV Luvena e
Duabau Ga.

15a Ais. 51:11;
Alama 40:12.

16a Luke 23:43;
Alama 40:11-12.

DV Parataisi.

b Moma. 9:13.

17a 2 Nif. 9:10-13.

b Isi. 37:1-14.

vata tale na ‘yalo kei na yago me sega tale ni veitawasei, io me ra rawata na ^dmarau sa vuabale.

18 Ni ra sa wawa ka veivosaki tiko na lewe vuqa, ka reki vakalevu ena auwa ni nodra sereki mai na sinucodo ni mate, sa rairai na Luve ni Kalou, ka tukuna na ^agalala vei ira na yalodina era vesutu;

19 Ia mai kea sa ^avunautaka kina vei ira ko koya na ^bkosipeli tawamudu, na ivunau ni tucake tale kei na nodra vueti na kawatamata mai na ^clutu, ka vakakina mai na ivalavala ca ni tamata yadua, ke vaka era sa ^dveivutuni.

20 Ia a sega ni lako vei ira na tamata ^aivalavala ca, ka sa sega ni rogo yani na domona vei ira sa sega ni vakalou kei ira sa sega ni via veivutuni ka ra sa itovo ^bvakasisila ena bula vakayago oqo;

21 Era sa sega talega vakakina ni raica na nona iserau, se raica na matana ko ira era a sega ni ciqoma na nona ivakadinadina kei na nodra ivakasala na parofita e liu.

22 Na vanua era tu kina ko ira oqo, sa tu ga kina na ^abutobuto, ia ena kedra maliwa na buladodonu sa kune kina na ^bvakacegu;

23 Era sa reki na yalododonu ni ra sa ^avueti, ka ra sa lolou e

^bdurudra ka vakadinadinataka ni sa nodra Dauveivueti ka Dauveisereki mai na mate kei na ^csinucodo kei eli na Luve ni Kalou.

24 Sa serau na kedra irairai, ka sa tiko vei ira na ^alumisa ni rarama mai na kena iserau na Turaga, ka ra sa ^bvakacaucautaka tiko ga na yacana tabu.

25 Au sa kurabui, ni’u kila ni a yabaki tolu na nona cakacaka voli na iVakabula vei ira na Jiu kei ira na mataqali i Isireli, ena nona segata me vakavuvulitaka vei ira na kosipeli tawamudu ka sureti ira me ra veivutuni;

26 Ia, e dina ga ni a kitaka na cakacaka lelevu e vuqa, kei na caka mana, kei na kacivaki ni ka dina, ena ^akaukauwa levu kei na dodonu, era lewe vica walega era rogo na domona, ka reki ena nona iserau, ka rawata na veivakabulai mai na ligana

27 Ia na nona veiqaravi vei ira na sa mate a ^avakaiyalayala walega, mai na gauna ga a vakamatei kina ena kauveilatai me yacova na nona tucake tale;

28 Kau vakananuma na vosa nei Pita—ena nona kaya ni a vunau na Luve ni Kalou vei ira na yalo era sa tiko ena vale ni veivesu, ka ra dau talaidredre ena so na

17c V&V 93:33–34.

d DV Reki.

18a Ais. 61:1.

DV Vakabulai na Mate,
Nodra.

19a V&V 76:72–74.

b DV Kosipeli.

c DV Lutu nei Atama
kei Ivi.

d DV Veivutuni.

20a Alama 40:13–14.

DV Caka Ca; Eli.

b 1 Nif. 10:21.

22a DV Butobuto Vakayalo.

b DV Sautu, Vakacegu.

23a DV iTuvatuva ni

Veivueti.

b Roma 14:11;

Mosa. 27:31.

c 2 Nif. 1:13;

Alama 12:11.

24a Same 104:1–2;

Ais. 60:19;

iVakata. 22:5;

JS—AT 1:17.

DV Rarama, Rarama i
Karisito.

b DV Lagasere.

26a 1 Nif. 11:28.

27a Mari. 8:31.

gauna, ni sa vosota vakadede na Kalou ka sa dauwawa ena gauna i Noa—ka vakakina na sala sa rawa kina vua me vunau vei ira na yalo oqori ka vakayacora na veicakacaka e ganita ena loma ni gauna lekaleka oqori.

29 Ia ni'u sa vakananuma tiko, sa dolavi na mataqu ka "vakabulabulataki na noqu kila ka, ka'u qai raica ni a sega ni lako vakatamata na Turaga me vakavulici ira na tamata ivalavala ca kei ira na dau talaidredre, ka ra a cata na dina;

30 Ia raica, mai vei ira ga na buladodonu, a conaka kina ko koya na nona ilawalawa ka lesi ira na nona italai, era vakaisulu ena "kakuauwa kei na dodonu, ka talai ira me ra lako yani ka kauta na rarama ni kosipeli ki vei ira era tu ena ^bbutobuto, io vei ira ^ckecega na yalo ni tamata; ia sa vakaoqori na kena vunautaki na kosipeli vei ira na mate.

31 A ra sa lako yani na nona italai digitaki ka tukuna na "gauna vinaka ni Turaga ka vunautaka na ^bveisereki vei ira na bobula era vesuki tu, io vei ira kece era na veivutunitaka na nodra ivalavala ca ka ciqoma na kosipeli.

32 A sa vakaoqori na vunautaki ni kosipeli vei ira sa ^amate ena

nodra ivalavala ca, ka sega ni ^bkila na ivakavuvuli dina, se ko ira sa talaidredre ka sega ni vakabauti ira na parofita.

33 Sa vakavulici me ra "vakabauta na Kalou, veivutuni mai na ivalavala ca, ^bveisosomitaki ena papitaiso me baleta na ^cbokoci ni ivalavala ca, kei na ^disolisoli ni Yalo Tabu ena veitabaki ni liga.

34 Kei na ivakavuvuli kece tale ni kosipeli e yaga me ra kila me qai rawa kina ni ra "lewai me vaka na tamata ena bula vakayago, ia me ra bula me vaka na Kalou ena yalodra.

35 Ka sa vakatakilai kina vei ira na sa mate, ko ira na tamata lailai kei na turaga, ko ira na sega ni yalododonu kei ira sa yalododonu, ni sa rawa ga na veisereki ena nona "veisorovaki ena ^bkauveilatai na Luve ni Kalou.

36 A vakaoqori na kena vakatakilailai mai ni a vakayagataka na noda Dauveivueti, na gauna e veiqaravi kina ena nodra vuravura na yalo, me veidusimaki ka vakarautaka na yalodra na "parofita yalodina era dau vakadinadinataki koya ena nodra bula vakayago;

37 Me ra kauta yani na itukutuku ni veivueti vei ira kecega era sa mate, ki vei ira a sega ni

29a V&V 76:12.

30a Luke 24:49.

b DV Butobuto Vakayalo.

c V&V 1:2.

31a Ais. 61:2;

Luke 4:17–19.

b DV Galala.

32a Joni 8:21–24.

b V&V 128:5.

DV Kila.

33a Y ni V 1:4.

DV Vakabauta.

b DV Cakacaka

Vakalotu—Na cakacaka vakalotu

vakaveisosomitaki;

Papitaiso—Papitaiso

me baleti ira na mate.

c DV Vakabokoci ni

iValavala Ca.

d DV iSolisoli ni Yalo Tabu.

34a DV Veilewai, na

iOtioti ni.

35a Alama 34:9–16.

DV iSoro;

Sorovaka, Veisorovaki.

b DV Kauveilatai;

Vakamatei ena

Kauveilatai.

36a V&V 138:57.

rawa me lako kina vakataki koya, ena vuku ni nodra ^aveisaqasaqa ka ivalavala ca, me rawa kina vei ira ena nodra veiqaravi na nona italai me ra rogoca na nona vosa.

38 A maliwai ira na turaga kei ira na qaqa era a tiko ena ivavakoso vakaitamera ni buladodonu oqo na Tamada ko ^aAtama, ko koya sa Bula Mai Liu Sara ka tamadra na tamata kecega.

39 Kei na Tinada uasivi ko ^aIvi, kei ira tale ga na luvena yalewa yalodina era a bula ena veitabagana ka ra a qarava na Kalou bula ka dina.

40 A tiko kina ko ^aEpeli, na imatai ni ^btamata ka a vakamatei ena nona vakabauta, kei ^cSeci tale ga na tacina, e dua vei ira na qaqa, o koya sa ^ducuya vinaka sara na tamana, ko Atama.

41 Ko ^aNoa, o koya a veivakasalataki ena vuku ni waluvu; ko ^bSemi, na ^cbete levu cecere; ko ^dEparaama, na tama ni vakabauta; ko ^eAisake, ^fJekope, kei ^gMosesese, na daunilawa levu vei ira na Isireli;

42 Kei ^aAisea, ko koya ka a

tukuna ena parofisai ni sa lumuti na Dauveivueti me vauci ira sa yalo raramusumusu, me vunautaka na bula galala vei ira na ^bbobula, kei na veisereki vei ira sa tiko ena ^cvale ni veivesu, a tiko talega kina.

43 Ka vakakina ko ^aIsikeli, o koya a vakaraitaki vua ena raivotu na buca levu ni sui ^bmamaca, ka na vakasulumi ena yago, me tucake tale mai ena nodra ^cvakaturi cake tale na mate, me ka bula;

44 Kei ^aTaniela, ko koya a raica ka tukuna taumada ni na tauyavutaki na ^bmatanitu ni Kalou ena siga mai muri, ena sega sara ni vakarusai rawa ka sega ni biu tu me nodra na tamata tani;

45 Kei ^aIliesa, o koya erau a rairai vata mai kei Mosesese ena Ulunivania ni ^bVeivakamataliataki;

46 Kei ^aMalakai, na parofita ka a vakadinadinataka na lako mai nei ^bIlaija—o koya talega a vosa kina ko Moronai ki vei Josefa Simici na Parofita, ka tukuna kina ni na lako mai ni se bera na ^csiga levu ka rerevaki ni Turaga—a tiko talega e kea.

37a V&V 138:20.
DV Talaidredre,
Vakaduidiule,
Veisaqasaqa.

38a DV Atama.

39a Mosesese 4:26.
DV Ivi.

40a DV Epeli.
b DV Solibula ena
Vakabauta.

c DV Seci.

d iVakate. 5:3;
Mosesese 6:10.

41a DV Noa, Peteriaki
Vakaivolatabu.

b DV Semi.

c DV Bete Levu.

d iVakate. 17:1–8.
DV Eparaama.

e iVakate. 21:1–5.
DV Aisake.

f iVakate. 35:9–15.
DV Jekope, Luvei
Aisake.

g DV Mosesese.

42a DV Aisea.

b Ais. 61:1–2.

c DV Eli.

43a DV Isikeli.

b Isi. 37:1–14.

c DV Tucake Tale.

44a DV Taniela.

b Tani. 2:44–45.

b DV Matanitu Va-
kalou se Matanitu
Vakalomalagi.

45a DV Iliesa.

b DV Veivakamataliataki.

46a Mala. 4:5–6;

JS—AT 1:36–39.

DV Malakai.

b V&V 110:13–15.

DV Ilaija.

c DV iKarua ni Lako Mai
nei Jisu Karisito.

47 Ko Ilaija na parofita ena mai tea e ^ayalodra na gone na yalayala a caka vei ira na nodra qase,

48 Sa tukuna rawa tiko kina na ^acakacaka cecere me na vakayacori ena ^bveivaletabu ni Turaga ena ⁱtabagauna ni taucoko ni gauna, me baleta na nodra vuetai na mate, kei na nodra ^avauca na gone vei ira na nodra itubutubu, ia, kevaka e sega ena cudruvi na vuravura taucoko ka vakarusai ni sa lako mai ko koya.

49 Era a tiko kina ko ira kece oqo kei na lewe vuqa tale, io ko ira tale ga na nodra ^aparofita na Nifai ka ra a dau vakadinadinataka na nona lako mai na Luve ni Kalou, raica era a soqoni vata kece yani ka waraka na nodra sereki,

50 Raica era okata ko ira era sa mate me gauna ni nodra tiko ^avakabobula na yali tu vakadede ni ^byalodra mai na yagodra.

51 Raica a vakavulici ira oqo na Turaga, ka solia vei ira na ^akaukauwa me ra tucake tale ga ni sa tucake oti mai na mate ko koya, me ra curu ki na matanitu nei Tamana, ka ra vakaisalataki ena ^btawa mate rawa kei na ^cbula tawamudu.

52 Ka ra qai tomana mai na gauna ko ya ka lako yani na nodra

cakacaka me vaka sa yalataka tu na Turaga, ka vakaiivotavota ena ^aveivakalougatataki kece sara sa maroroi tu me baleti ira era lomani koya.

53 Na Parofita ko Josefa Simici, kei na tamaqu, ko Airame Simici, ko Biriqemu Yaga, Joni Teila, Wilivote Uturavu kei na vuqa tale na tamata digitaki ka ra a ^amaroroi tu me ra qai lako mai ena taucoko ni gauna, ka mai tura na ^byavu ni dua na cakacaka levu ni gauna oqo.

54 E okati kina na tara ni veivaletabu kei na qaravi ni veicakacaka vakalotu e loma me baleta na nodra vuetai na ^amate, era a tu talega ena vuravura ni yalo.

55 Au raica ni ra maliwai ira tale ga, na ^aturaga kei ira na tamata yalodina era a ^bdigitaki tu mai na ivakatekivu me ra na iliuliu ni Lotu ni Kalou.

56 Ni ra se bera mada ga ni sucu, o ira, vata kei ira e vuqa tale, era sa ciqoma na imatai ni nodra lesoni ena nodra vuravura na yalo ka ra ^avakarautaki me ra lako mai ena nona ^bgauna na Turaga me ra mai cakacaka ena nona ^cwere ni vaini me baleta na nodra vakabulai na yalo ni tamata.

47a V&V 128:17.

48a DV Vakabulai na Mate, Nodra.

b DV Valetabu, Vale ni Turaga.

c DV iTabagauna.

d DV Matavuvale—Matavuvale tawamudu;

Vauca, Veivauca.

49a Ila. 8:19–22.

50a V&V 45:17.

b DV Yalo.

51a 1 Kori. 6:14;

Alama 40:19–21.

b DV Bula Tawamate Rawa.

c V&V 29:43.

DV Bula Tawamudu.

52a Ais. 64:4; 1 Kori. 2:9;

V&V 14:7.

53a DV Veilesi ena Bula

Taumada.

b V&V 64:33.

54a DV Cakacaka

Vakalotu—Na cakacaka vakalotu vakaveisosomitaki.

55a Epa. 3:22–24.

b DV Veilesi ena Bula Taumada.

56a Jope 38:4–7;

Alama 13:3–7.

b Cakacaka 17:24–27.

c Jeko. 6:2–3.

DV Were-ni-Vaini ni Turaga.

57 Au raici ira na ^aitalatala qase ni itabagauna oqo, ni ra sa biuta na bula oqo, era a tomana tiko na nodra cakacaka ni kena vunautaki na kosipeli ni veivutuni kei na veivueti, ena vuku ni nona Veisorovaki na Luvena e Duabau ga na Kalou, io vei ira sa tu ena ^bbutobuto, kei ira sa bobula ki na ivalavala ca ena vuravura ni yalo.

58 Raica era na ^avueti ko ira na mate era sa veivutuni, kevaka era sa talairawarawa ki na ^bcakacaka vakalotu sa vakayacori ena vale ni Kalou.

59 Ia ni ra sa sauma oti na isau ni nodra talaidredre, ka ra sa ^avakavasavataki, era na qai tauca na kedra isau me vaka na nodra ^bivalavala, ni ra sa itaukei ni veivakabulai.

60 A sa vakaoqo na raivotu sa vakaraitaki vei au me baleta na nodra vueti na sa mate, raica au sa vola na kena itukutuku, ka' u sa kila ni sa ^adina, io ena nona veivakalougatataki na noda Turaga ka noda iVakabula ko Jisu Karisito. Emeni.

AI VAKARO RARABA 1

Erau vakavuvulitaka na iVolatabu kei na iVola i Momani ni ivakatedegedege ni Kalou ena bula vakawati sai koya me dua ga na watinu vakavo kevaka e duatani tale na ka e tukuna o Koya (raica na 2 Samuela 12:7-8 kei na Jekope 2:27, 30). Ni oti e dua na ivakatakila vei Josefa Simici, sa tekivutaki na vakawati vakalevu vei ira na lewenilotu ena itekivu ni 1840 vakacaca (raica na wase 132). Mai na 1860 vakacaca ki na 1880 vakacaca, sa vakadonuya kina o Amerika me vakatabui vakalawa na ivalavala vakalotu oqo. E qai tokoni na lawa oqo mai na Mataveilewai e Cake kei Amerika. Ni oti nona ciqoma na ivakatakila, sa mani solia kina o Peresitedi Wilivote Uturavu na iBole oqo, ka a ciqomi ena Lotu ni sa dodonu ka da duavata kece kina ena 6 ni Okotova, 1890. A vu mai kina na kena muduki na vakamau vakalevu ena Lotu.

Ki Vua e Baleti Koya:

Me vaka ni sa vakau tiko yani mai Salt Lake City na itukutuku me baleta na ivadi vakapolitiki, ka ra sa tabaki raraba sara tu, ka tukuni kina na nodratou se qai vakauta walega oqo na Matabose ni veivaqaqai e Utah vua na Sekeriteri ni Veika ni Vanua ena dua na ripote, ni

57a DV iTalatala Qase.

b DV Eli.

58a DV Vueta, Vueti,

Dauveivueti.

b DV Cakacaka Vakalotu.

59a Alama 5:17-22.

DV Veivosoti.

b DV Cakacaka.

60a DV Dina.

se vakayacori tikoga na vakamau vakalevu ka ni vasagavulu se sivia na mataqali vakamau vakaoqori a vakayacori e Utah me tekivu mai na June sa oti se ena loma ni yabaki sa oti, ka vakatalega kina ni ra sa dau vakatavuvulitaka, vakayaloqaqataka ka vakauqeta tiko e mata-nalevu na iliuliu ni Lotu na kena tomani tiko na vakatovotototaki ni vakamau vakalevu—

Ia koi au, ena noqu itutu vaka-Peresitedi ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, au sa tukuna vakaidina sara eke, ena yalo ni veidokai, ni sega ni dina na veibeitaki oqori. Keimami sega sara ni vakavuvulitaka na veikaruwani se na vakamau vakalevu, keimami sega tale ga ni vakatara e dua me kitaka na ka oqo, ka'u sa cakitaka talega ni a vakayacori ena neimami Valetabu, se ena dua tale na vanua ena Vanua oqo na vasagavulu se sivia na vakamau vakalevu.

Sa ripotetaki e dua na kisi, ka ra tukuna kina o ira era veibeitaki tiko ni a vakayacori e dua na vakamau ena Vale ni Edaumeni mai Salt Lake City, ena vulaitubutubu ni yabaki 1889, ia au se sega ga ni kila rawa se o cei a qarava na kena cakacaka; se cava ga a vakayacori ena vuku ni ka oqo au sega ni kila. Ena vuku ni veibeitaki oqo, au a vakarota kina me basu kusarawa na Vale ni Edaumeni ka talaraki sobu sara.

Me vaka ni sa vakacurumi ena Boselawa ni matanitu na lawa e vakatabui kina na vakawati vakalevu, ka sa kacivaki kina ena mataveilewai e cake ni sa buli me lawa ni matanitu, au sa tukuna kina oqo na noqu inaki me'u muria na lawa oqori, ka'u na vakauqeti ira kina na lewe ni Lotu au liutaki ira me ra vakayacora vakakina.

E sega sara ni dua na ka ena noqu ivakavuvuli ki na Lotu se ena nodra ko ira na noqu itokani, ena gauna ka tukuni oqori, e rawa me tukuni se nanumi ni vakauqeta se vakayaloqaqataka na vakamau vakalevu; ia ni dua na iTalatala Qase ni Lotu e vakayagataka e dua na vosa ka kena irairai ni vakauqeta e dua na ivakavuvuli vakaoqori na kena irogorogo, sa na vakadodonutaki sara ena gauna vata ga. Ka'u sa kacivaka raraba kina oqo ni sa noqu ivakasala vei ira na Yalododonu Edaidai me ra kakua sara ni vakayacora e dua na vakamau e vakatabui ena lawa ni vanua.

KO WILIVOTE UTURAVU
Peresitedi ni Lotu i Jisu Karisito
ni Yalododonu Edaidai.

A qai kaya vakaoqo ko Peresitedi Loreniso Sinou:

“Au sa vakatura, me vaka ni da raici Wilivote Uturavu ni Peresitedi ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, ka sai koya duadua ga e vuravura sa tu vua ena gauna oqo na lewa ni cakacaka vakalotu ni

veivauci, ka da raica ni sa tu vua na dodonu kece ena vuku ni itutu e tu kina me cauraka na iBole ka sa wiliki vei keda, ka a volai ena ika 24 ni Sepiteba 1890, ia me vaka ni da soqoni vata tiko vaka dua na isoqo-soqo Lotu ena Koniferedi Raraba, eda sa ciqoma na nona ivakaro ena vuku ni vakamau vakalevu me sa dodonu ka da duavata kece kina.”

Salt Lake City, Utah, 6 ni Okotova 1890.

VEITIKINA DIGITAKI MAI NA TOLU NA VOSA NEI
PERESITEDI WILIVOTE UTURAVU
ME BALETA NA IBOLE

Ena sega sara ni vakatara na Turaga vei au se vua e dua tale na tamata ena tu me Peresitedi ni Lotu oqo me liutaki kemuni ena sala tani. E sega ni vakakina na ituvatuva ni nona cakacaka. E sega ni vakaoqori na nona vakasama na Kalou. Kevaka au na via tovolea me’u kitaka vakakina, ena kauti au tani na Turaga mai na noqu itutu, ka na kitaka talega vakakina ko Koya vua e dua tale na tamata ena via kauti ira vakatani na luve ni tamata mai na ivakatakila ni Kalou kei na nodra itavi. (Ai ka 61 ni Koniferedi Raraba Vakayabaki ni Lotu, Moniti na ika 6 ni Okotova, 1890, Salt Lake City, Utah. A tabaki na kena itukutuku ena *Deseret Evening News*, Okotova 11, 1890, t. 2.)

Veitalia se ko cei e bula tiko se ko cei sa mate, se ko cei ga e kacivi me liutaka na Lotu oqo, me ra na liutaka ga ena nona veivakauqeti na Kalou Kaukauwa. Kevaka era na sega ni rawa ni kitaka vakakina, era na sega ga ni rawa ni kitaka. . . .

A qai vakaraitaki wale ga oqo vei au eso na ivakatakila, ka ra sa bibi sara vei au, ka’u sa na tukuna vei kemuni na ka sa tukuna vei au na Turaga. Me’u vakalesuya tale na nomuni vakasama ki na ka e vakatokai me ibole. . . .

Sa tukuna vei au na Turaga me’u taroga e dua na taro vei ira na Yalododonu Edaidai, sa tukuna talega vei au ko Koya ni kevaka era na vakarorogo ki na veika au tukuna vei ira ka sauma na taro e tarogi vei ira, mai na Yalo kei na kaukauwa ni Kalou, ena tautauvata na nodra isau ni taro, ka na tautauvata na ka era vakabauta ena vuku ni tikina oqo.

E vakaoqo na taro: Na sala cava e sala vinaka duadua me ra muria na Yalododonu Edaidai—me ra segata me ra vakatovototaka tikoga na vakamau vakalevu, ni sa saqata tu na lawa ni matanitu kei na nodra ile na onosagavulu vakacaca na milioni na tamata, ka na kovei na Valetabu kece sara, ka tarovi na veicakacaka vakalotu e dau caka kina, me baleti ira na bula kei ira na mate, ka vakakina na nodra tauri vakavesu na Mataveiliutaki Taumada kei na Le Tinikarua kei ira na iliuliu ni veimatavuvale ena Lotu, ka kovei na nodra iyau na tamata yadua, (e caka na veika oqori me muduki kina na ivakarau ko ya); se, ni da sa cakava oti ka sota kaya na veika eda sa sotava ena nodra sa muria na ivakavuvuli me da sa muduka na ivalavala oqo ka talairawarawa ki na lawa, ia ena nodra sa vakayacora vakakina eda sa vagalalataki ira kina na Parofita, iApositolo kei ira na tama me ra tiko ga e vale, me ra dusimaki ira tikoga kina na tamata ka qarava na itavi ni Lotu, ka ra laiva tikoga kina na Valetabu e ligadra na Yalododonu, me rawa ni ra qarava kina na veicakacaka vakalotu ni Kosipeli, me baleti ira na bula kei ira na mate?

Sa vakaraitaka vei au na Turaga ena raivotu kei na ivakatakila, na veika sara ga ena yaco kevaka eda sega ni muduka na ivalavala oqo. Kevaka eda a sega ni muduka, ke na sega na betena vei kemuni. . . . na tamata kecega na valetabu oqo e Logan; ni sa na muduki na veicakacaka vakalotu kece ena vanua ko Saioni. Ena roboti Isireli taucoko

na veilecayaki, ka ra na tauri vakavesu e vuqa na tamata. Sa na tara taucoko sara na Lotu na leqa oqo, eda na qai vakasaurarataki me da muduka. Ia oqo na taro, se me na muduki ena kena ivalavala oqo, se ena ivalavala sa vakatakila vei keda na Turaga, ka me da vagalalataki ira kina na noda Parofita kei na iApositolo kei ira na tama, kei na valetabu e ligadra na tamata, me rawa ni ra sereki kina na mate. E dua na iwiliwili levu era sa sereki mai na valeniveivesu ena vuravura ni yalo mai vei ira na tamata oqo, ka na toso tiko beka ga na cacacaka se sa na mudu? Oqori na taro au taroga vei kemuni na Yalododonu Edaidai. Sa vakatau ga vei kemuni. Au vinakata mo ni dui sauma ga na taro oqori. Au na sega ni sauma; ia au via vakabibitaka ga ni na vakadina oqori na ka eda sota kaya, kevaka eda sega ni muria na sala eda sa muria.

. . . Au a raica vakaidina na veika ena yaco, kevaka e sega ni vakayacori e dua na ka. Au a sa vakila makawa tiko mai na yalo ni ka oqo. Ia oqo ga na ka au via tukuna: Ke'u a sa laiva me kovei tani kece mai ligada na valetabu; Ke'u a sa lako ki valeniveivesu, ka ra lako talega kina na tagane kecega, kevaka a sega ni vakaroti au na Kalou ni lomalagi meu vakayacora na veika au a qai vakayacora; ia ni yaco mai na auwa me'u vakaroti kina me'u kitaka, sa matata vinaka tu vei au. Au a lako vua na Turaga, ka'u vola na veika e tukuna vei au na Turaga me'u vola . . .

Au sa laiva oqo vei kemuni mo ni qai vakasamataka ka lewa. Sa cacacaka vata tiko kei keda na Turaga. (Koniferedi ni iTeki na Kesi, Logan, Utah, Siga Tabu, Noveba 1, 1891. Tabaki na kena itukutuku ena *Deseret Weekly*, Noveba 14, 1891.)

Au sa na tukuna oqo vei kemuni na veika a vakatakilai vei au kei na ka a vakayacora na Luve ni Kalou ena ka oqo. . . . Ia me vaka sa bula na Kalou Kaukauwa, ke a yaco vakaidina na veika kece oqo, kevaka a sega ni tau yani na iBole. A ka oqo sa nanuma kina na Luve ni Kalou ni sa kilikili me tukuni vakamatata ki na Lotu, kei ira kecega na kai vuravura ena inaki e kila ga ko koya. A lewa na Turaga me tauyavutaki ko Saioni. Sa lewa ko koya me vakacavari na cacacaka ni valetabu oqo. Sa lewa tale ga me vakayacori tiko mada ena qakilo ni veiulunivanua oqo na cacacaka ni nodra vakabulai ko ira na bula tiko kei ira na sa mate. A sa lewa na Kalou Kaukauwa me kakua sara ni rawa na Tevoro na inaki oqo. Kevaka e rawa mo ni kila oqori, sai koya ga ko ya na kena idola. (Mai na dua na itukutuku ena ikaono ni soqoni ni kena vakatabui na Valetabu e Salt Lake, ena Epereli, 1893. Itukutuku Tabaki ni Lotu ni Vakatabu, Vale ni Maroro i iTukutuku, Tabacacaka ni iTukutuku ni Lotu, Salt Lake City, Utah.)

AI VAKARO RARABA 2

E vakavuvulitaka na iVola i Momani ni "da sa tautauvata kece ena mata ni Kalou," oka kina "na tamata loaloa kei na tamata vulavula, na bobula kei na galala, na tagane kei na yalewa" (2 Nifai 26:33). Ena itukutuku makawa kece ni Lotu, era sa papitaiso ka ra sa lewe ni Lotu yalodina tiko na tamata duikaikai kei na matatamata duidui ena vuqa na veimatani. Ena gauna ni bula nei Josefa Simici, eritou a tabaki kina ki na matabete e vica na tagane loaloa lewe ni Lotu. Ena veigauna taumada ni kena itukutuku, era sega ni dau solia o ira na iliuliu ni Lotu na matabete vei ira na tagane loaloa era vu mai Aferika. E sega ni matata na ibalebale ni ivalavala oqori. Era vakabauta na iliuliu ni Lotu ni gadrevi e dua na ivakatakila mai vua na Kalou me veisautaki na ivalavala oqori ka ra masuta na veituberi. A

yaco mai kina na ivakatakila vua na Peresitedi ni Lotu o Sivenisa W. Kimiboli ka vakadeitaki vei ira eso tale na iliuliu ni Lotu ena Valetabu mai Salt Lake ena 1 ni June, 1978. Na ivakatakila oqo e kau tani kece kina na vakatatabu me baleta na matatamata e dau vakayacori tu ena matabete.

Ki Vua e Baleti Koya:

Ena 30 ni Sepiteba 1978, ena ika 148 ni Koniferedi Raraba ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai, a vakaraitaka kina ko Peresitedi N. Eletoni Tena na iMatai ni Daunivakasala ena Mataveiliutaki Tau-mada ni Lotu na veika oqo:

Ena itekivu ni June ni yabaki oqo, eratou sa vakaraitaka kina na Mataveiliutaki Taumada ni a ciqoma ko Peresitedi Sivenisa W. Kimiboli e dua na ivakatakila sa vakadonui kina me soli na veivakalougatataki ni matabete kei na valetabu vei ira kece sara na tagane bula kilikili ena Lotu. Sa kerea kina ko Peresitedi Kimiboli me'u mai tukuna ena koniferedi oqo ni ena gauna e ciqoma oti kina na ivakatakila oqo, ka a yaco mai vua ena nona vakanananu vakatitobu kei na masu ena veirumu tabu ena valetabu, a vakaraitaka vei rau na nona daunivakasala, e rau a ciqoma ka vakadonuya. Sa qai vakaraitaki vei iratou na lewe ni Kuoramu ni iApositolo Le Tinikarua, eratou a vakadonuya kece sara, sa qai vakaraitaki vei ira na vo ni Vakaitutu Raraba ka ra a vakadonuya talega.

Sa kerea talega ko Peresitedi Kimiboli me'u wilika na ivola oqo:

8 ni June, 1978

Vei Kemuni kece sara na vakaitutu raraba kei na vakaitutu e veivanua ni matabete ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai e vuravura taucoko:

Oi Kemuni na Wekaqu:

Me vaka ni da sa vakadinadinataka tiko na kena sa rabailevu tikoga na cakacaka ni Turaga e vuravura, eda sa vakavinavinaka ni ra sa ciqoma tiko na itukutuku ni kosipeli vakalesui mai na lewe ni veimatani e vuqa, ka ra sa lewena tiko na Lotu ena iwiliwili ka sa tubu cake tikoga. Oqori, sa vakavuna na kena vakauqeti na lomai keitou ena gagadre me soli vei ira na lewenilotu bula kilikili kecega ena Lotu na galala kei na veivakalougatataki e vakarautaka tu vei keda na kosipeli.

Me da nanuma tiko na yalayala era sa cakava na parofita kei na peresitedi ni Lotu era sa liu vei keitou ni ena dua na gauna, ena nona ituvatuva tawamudu na Kalou, me ra na ciqoma kina na matabete ko ira kece na turaga era bula kilikili, ia ni da vakadinadinataka na nodra yalodina ko ira e sega tu ni vakadonui me soli vei ira na matabete,

keimami sa vakatakekere tiko kina vakabalavu ena cikecike ena vukudra ko ira oqo, na wekada lomani, ka keimami dau tiko kina ena vuqa na auwa ena Rumu e Cake ni Valetabu ka kerea tiko vua na Turaga na veidusimaki vakalou.

Sa rogoca na neimami masumasu ko Koya, ka sa vakadeitaka mai ena ivakatakila ni sa yaco mai na siga ka a yalataki balavu tu me ra na ciqoma kina na matabete tabu ko ira kece na turaga yalodina ena Lotu, vata kei na kaukauwa me ra vakayagataka kina na kena dodonu vakalou, ka marautaka vata kei ira na nodra daulomani na veivakalougatataki kece sara ena drodro mai kina, e okati kina na veivakalougatataki ni valetabu. A ka oqo, me ra na tabaki kina ki na matabete ko ira kece na tagane lewenilotu bula kilikili, veitalia na matatamata cava era lako mai kina se na roka ni kuli ni yagodra. Era sa vakaroti kina na veiliutaki vakabete me ra muria na lawatu ena nodra vakatarogi ira vakavinaka sara o ira era vakarau tabaki ki na Matabete i Eroni se Melikiseteki me vakadeitaki ni ra sa sotava na ivakatagedegede ni bula kilikili sa kilai tu.

Keitou sa vakaraitaka raraba yani oqo ena yalobibi me kilai ni sa vakatakila mai na lomana na Turaga me baleta na nodra vakalougatataki na luvena e vuravura raraba era na rogoca na domodra na nona italai sa tu vei ira na dodonu, ka vakarautaki ira me ra ciqoma na veivakalougatataki kecega ni kosipeli.

Ko i keitou na wekamuni dina:

SIVENISA W. KIMIBOLI
N. ELETONI TENA
MARIANA G. ROMUNI

Na Mataveiliutaki Taumada

Me vaka ni da kila ni sa parofita, daurairai, daunivakatakila, ka peresitedi ni Lotu i Jisu Karisito ni Yalododonu Edaidai ko Sivenisa W. Kimiboli, sa vakaturi kina vei keda, me vaka ni da soqoni tiko ena dua na soqoni kilai me da ciqoma na ivakatakila oqo me vosa ka nona inaki na Turaga. Oi kemuni kece ko ni tokona mo ni vakaraitaka ena nomuni laveta na ligamuni imatau. Ke dua e saqata me vakaraitaka vakakina.

Era sa vakadonuya kece ka sega sara e saqata.

Salt Lake City, Utah, 30 ni Sepiteba, 1978.